Gemeente Amsterdam

Jaarverslag 2025

Dit is een publicatie van de Gemeente Amsterdam
Postbus 202, 1000 AE Amsterdam
www.amsterdam.nl

Vormgeving: TODAY, Utrecht
Fotografie: Fotobank Gemeente Amsterdam

Datum: 23 april 2026

Inkomsten
Waar komt het vandaan?

€ 5.416,7 miljoen
Inkomsten binnen de gemeente

+

€ 4.325,1 miljoen
Inkomsten uit het Rijk

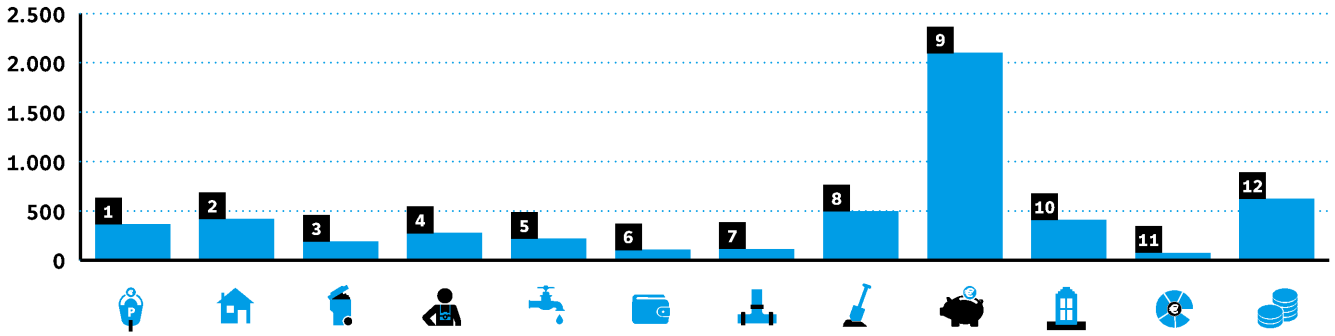

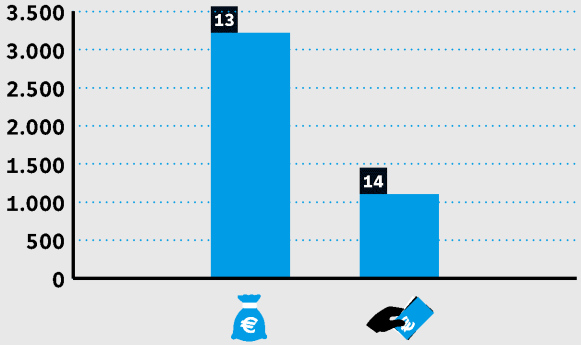

Lokale Heffingen € 1.676,8 miljoen

1	Parkeergelden	€ 363,2 miljoen
2	OZB	€ 415,8 miljoen
3	Afvalstoffenheffing	€ 189,0 miljoen
4	Toeristenbelasting	€ 274,9 miljoen
5	Drinkwater	€ 216,8 miljoen
6	Leges	€ 104,0 miljoen
7	Rioolheffing	€ 113,0 miljoen

Andere inkomstenbronnen € 3.739,9 miljoen

8	Grondopbrengsten en winstnemingen	€ 519,5 miljoen
9	Onttrekkingen aan reserves	€ 2.117,1 miljoen
10	Erfpacht	€ 409,9 miljoen
11	Dividend	€ 74,4 miljoen
12	Overig	€ 619,0 miljoen

13	Gemeentefonds	€ 3.219,5 miljoen
14	Specifieke uitkeringen	€ 1.105,6 miljoen

Wat is het resultaat?

Inkomsten	€ 9.741,8 miljoen
Uitgaven	€ 9.688,7 miljoen
Resultaat	€ 53,1 miljoen

Inkomsten TOTAAL

€ 9.741,8 miljoen

Uitgaven
Waar gaat het naartoe?

€ 9.688,7 miljoen

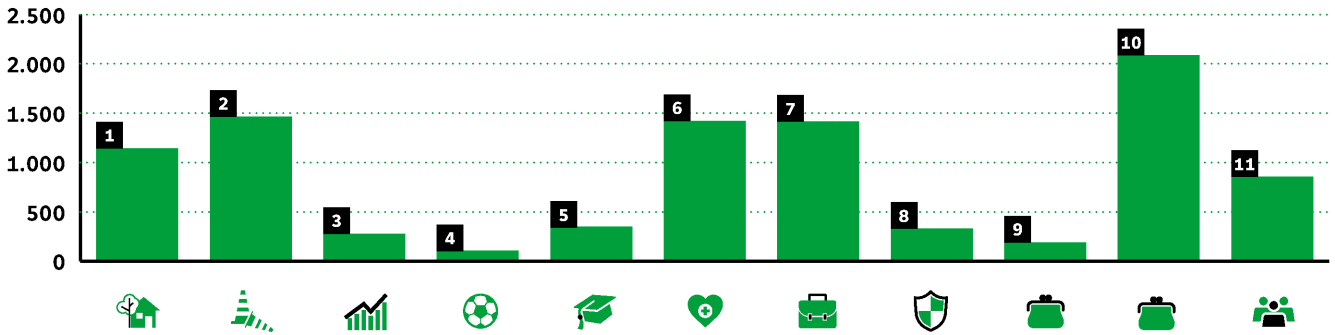

De gemeente Amsterdam heeft de grootste gemeente-begroting van Nederland. Dit overzicht geeft een beeld van de inkomsten en uitgaven van de gemeente Amsterdam. Zo is inzichtelijk waar onze inkomsten vandaan komen en waar we deze weer aan uitgeven. Hiervoor wordt het geld verdeeld over acht beleids-programma's. Deze programma's lichten we verder toe in hoofdstuk 2.

1	Bouwen, Wonen en Duurzaamheid	**€ 1.160,5 miljoen**
2	Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer	**€ 1.468,8 miljoen**
3	Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed	**€ 274,5 miljoen**
4	Sport en Bewegen	**€ 105,7 miljoen**
5	Onderwijs	**€ 348,2 miljoen**
6	Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit	**€ 1.417,1 miljoen**
7	Sociale Zaken en Armoedebestrijding	**€ 1.416,3 miljoen**
8	Veiligheid	**€ 330,0 miljoen**
A1	A.1-A.4 onder andere Gemeentefonds, Belastingen	**€ 190,3 miljoen**
A5	A.5 Toevoegingen aan Reserves	**€ 2.120,0 miljoen**
B	B. Bestuur en Organisatie	**€ 857,4 miljoen**

Uitgaven TOTAAL

€ 9.688,7 miljoen

Financiële positie

Weerbaar

Onze weerbaarheid is voldoende. Hierdoor kunnen we tegen een stootje als het een tijdje wat minder gaat.

Deze financiële kengetallen geven samen een beeld van de financiële positie en – ontwikkelingen. Eén los kengetal zegt echter weinig over de totale financiële positie. De waarden van de kengetallen zijn ingedeeld in categorieën. Deze sluiten aan bij de landelijk afgesproken signaal-waarden. Categorie groen is het minst risicovol, categorie rood het meest. We vertalen dit naar hoe weerbaar en wendbaar we zijn. We lichten dit verder toe in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobe-heersing.

Wendbaar

Onze wendbaarheid is voldoende. Dit betekent dat we ons relatief snel kunnen aanpassen aan veranderde omstandigheden.

Algemene reserve

Dit is het vrij besteedbare eigen vermogen en is een buffer voor het kunnen opvangen van (niet-structurele) financiële tegenvallers.

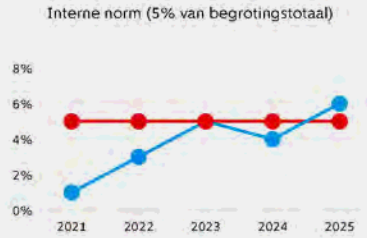

Netto schuldquote standaardschuld

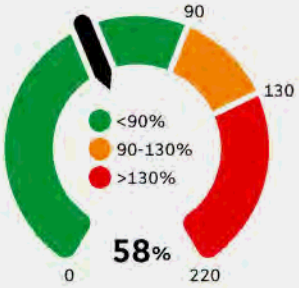

Dit toont de verhouding tussen de schuld en de inkomsten.

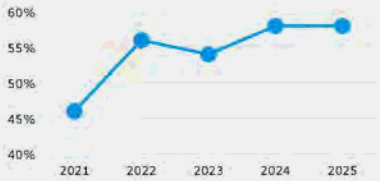

Solvabiliteit

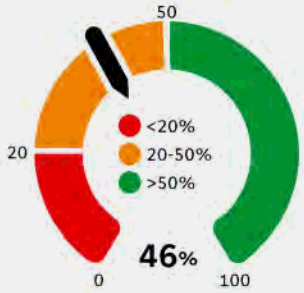

Dit toont hoeveel we van ons bezit financieren met eigen vermogen.

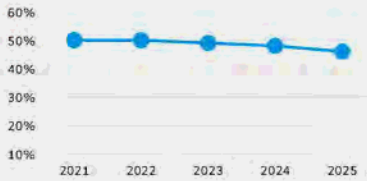

Grondexploitatie

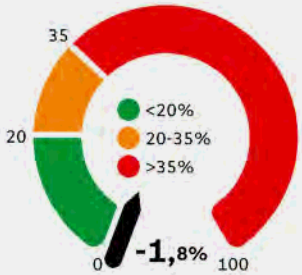

Dit toont hoe groot onze grondpositie (de waarde van de grond) is vergeleken met onze totale baten.

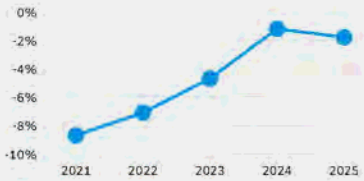

Structurele exploitatieruimte

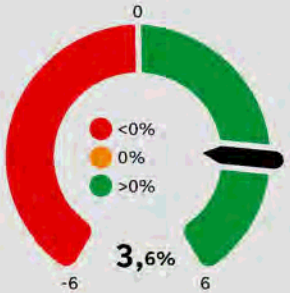

Dit toont hoeveel structurele ruimte we hebben om onze lasten te dragen.

Belastingcapaciteit

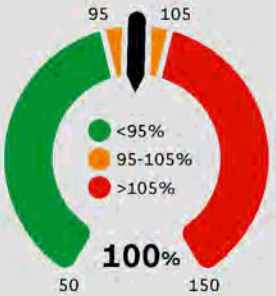

Dit toont hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt vergeleken het landelijke gemiddelde.

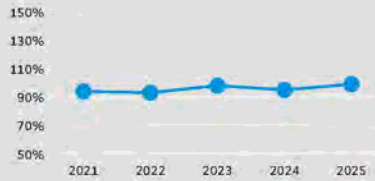

Inhoudsopgave

Leeswijzer 7

1. Hoofdlijnen 9

2. Programma's 20
2.1 Bouwen, Wonen en Duurzaamheid 22
2.2 Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer 58
2.3 Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed 102
2.4 Sport en Bewegen 130
2.5 Onderwijs 143
2.6 Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit 158
2.7 Sociale Zaken enArmoedebestrijding 189
2.8 Veiligheid 211
2.A Algemene Dekkingsmiddelen 226
2.B Bestuur en Organisatie 241

3. Verplichte en overige paragrafen 265
3.1 Lokale heffingen 267
3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 274
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen 281
3.4 Financiering 298
3.5 Bedrijfsvoering 306
3.6 Verbonden partijen 318
3.7 Grondbeleid 327
3.8 Openbaarheid 337
3.9 Investeringen 339
3.10 Duurzaamheid 352
3.11 Ongelijk investeren voor gelijke kansen 358
3.12 Integrale aanpakken 365

4. Voortgang aanbevelingen van de Rekeningencommissie, ACAM en Rekenkamer 375

5. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 389
5.1 Waarderingsgrondslagen voor activa en passiva 391
5.2 Grondslagen voorde resultaatbepaling 395

6. Financiële overzichten en de rechtmatigheidsverantwoording 2025 397
6.1 Overzicht baten en lasten per programma 399
6.2 Overzicht baten en lasten per programmaonderdeel 402
6.3 Overzicht incidentele baten en lasten 411
6.4 Taakveldenrealisatie 415
6.5 Doelenrealisatie 420
6.6 Brugstaat 429
6.7 Subsidieoverzicht 438
6.8 Rechtmatigheidsverantwoording 2025 442

7. Balans 444
7.1 Balans met toelichting 446
7.2 Verloopstaat reserves 468
7.3 Verloopstaat voorzieningen 480
7.4 Verloopstaat ontvangen doeluitkeringen 487
7.5 Niet uit de balans blijkende verplichtingen 491
7.6 Kasstroomoverzicht 493

8. Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SiSa-bijlage) 496

9. Verantwoordingsinformatie Wet Normering Topinkomens (WNT) 530

10. Controleverklaring accountant 534

Leeswijzer

Dit is het jaarverslag van de gemeente Amsterdam. Voor een groot deel kent dit jaarverslag dezelfde opzet als die van vorig jaar. In deze leeswijzer lichten we kort alle onderdelen van het jaarverslag toe. Het Jaarverslag 2025 bestaat uit de volgende onderdelen:

Hoofdstuk 1
Hoofdlijnen
Dit onderdeel beschrijft de bestuurlijke en financiële hoofdlijnen over het jaar 2025. Hierin staan de belangrijkste ontwikkelingen voor de gemeente Amsterdam in 2025 en het rekeningresultaat.

Hoofdstuk 2
Programma's
Het hoofdstuk Programma's is opgebouwd uit 8 programma's, het overzicht Algemene Dekkingsmiddelen en het overzicht Bestuur en Organisatie. Elk programma bestaat uit één of meerdere programmaonderdelen. Alle programma's beginnen met de financiële realisatie van het programma, de belangrijkste investeringen en de thema's per programma.

Per programmaonderdeel zijn de behaalde doelen en activiteiten en de financiële realisatie beschreven. Verder worden de verbonden partijen genoemd die zijn ingeschakeld om doelen te behalen en is er aandacht voor de risico's en beheersmaatregelen en de geldende beleidskaders.

Hoofdstuk 3
Verplichte en overige paragrafen
Artikel 9 lid 2 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) noemt de paragrafen die gemeenten verplicht moeten opnemen in het jaarverslag. Het gaat hier om de paragrafen Lokale Heffingen, Weerstandsvermogen en Risicobeheersing, Onderhoud Kapitaalgoederen, Financiering, Bedrijfsvoering, Verbonden partijen, Grondbeleid en Openbaarheidsparagraaf.

Daarnaast kent het jaarverslag een aantal niet-verplichte paragrafen. Dit zijn de Investeringsparagraaf, Duurzaamheid, Ongelijk Investeren voor Gelijke Kansen en Integrale Aanpakken.

Hoofdstuk 4
Voortgang aanbevelingen van de Rekeningencommissie, ACAM en Rekenkamer
Dit hoofdstuk geeft een stand van zaken van de aanbevelingen. De aanbevelingen die bij het Jaarverslag 2024 zijn afgedaan of niet zijn overgenomen, zijn niet meer opgenomen in het overzicht. Toegevoegd zijn de overgenomen aanbevelingen uit het verslag van de Rekeningencommissie en het accountsverslag van ACAM bij het Jaarverslag 2024 en alle aanbevelingen van de Rekenkamer uit 2025.

Hoofdstuk 5
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling
In de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn de algemene grondslagen die worden gebruikt voor het opstellen van het jaarverslag opgenomen.

Hoofdstuk 6
Financiële overzichten
Hier zijn de financiële overzichten op detailniveau opgenomen.
- In bijlage 6.1 is een overzicht van de baten en lasten per programma opgenomen.
- In bijlage 6.2 worden de baten en lasten op het niveau van het programmaonderdeel weergegeven.
- Bijlage 6.3 bevat de incidentele baten en lasten.
- In bijlage 6.4 is de taakveldenrealisatie opgenomen (de verdeling van de baten en lasten over de taakvelden zoals voorgeschreven in het BBV).
- In bijlage 6.5 geven we de doelenrealisatie weer met het saldo baten en lasten per programmadoel.
- In bijlage 6.6 is de brugstaat opgenomen.
- In bijlage 6.7 is het subsidieoverzicht opgenomen.
- In bijlage 6.8 is de rechtmatigheidsverantwoording 2025 opgenomen.

Hoofdstuk 7
Balans
De belangrijkste ontwikkelingen in de balansposten gedurende 2025 worden in dit hoofdstuk toegelicht. De geconsolideerde balans en de bijbehorende toelichting zijn opgesteld volgens de verslaggevingsrichtlijnen uit het BBV.

Hoofdstuk 8
Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SiSa)
De gemeente moet elk jaar aan de Rijksoverheid melden of en hoe ze specifieke uitkeringen heeft besteed. Deze verantwoording leggen we af in de SiSa-bijlage in het jaarverslag.

Hoofdstuk 9
Verantwoordingsinformatie Wet Normering Topinkomens (WNT)
Dit hoofdstuk geeft inkomens en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen weer, volgens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Hoofdstuk 10
Overige gegevens
Het Jaarverslag 2025 sluit af met de controleverklaring van de accountant.

1

Hoofdlijnen

1.1 Inleiding

Met het jaarverslag legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad over de resultaten en de financiën in 2025. In dit hoofdstuk beschrijven we de bestuurlijke en financiële hoofdlijnen.

In 2025 vierden we het 750-jarig bestaan van de stad. Met als feestelijk hoogtepunt het Festival Op de Ring. We vierden de verjaardag van de stad op het Museumplein. Amsterdam ontving als cadeau 750 bomen die we door de hele stad planten. Ook feestelijk was de terugkeer van SAIL na 10 jaar. Het grootste openbaar toegankelijke evenement van Nederland. De evenementen vergden veel voorbereiding en aandacht, van onze organisatie en de hulpdiensten. Het college staat voor een stad waarin iedereen zichzelf kan zijn. Ook in 2025 werden we op meerdere momenten opgeschrikt door hevige geweldsincidenten tegen vrouwen, LHBTI+ en andere minderheden. Dit vinden wij als college onverteerbaar. We maakten € 25 miljoen beschikbaar om te investeren in de toekomst van het Joods leven in Amsterdam. Ook maakten we extra middelen vrij om de veiligheid voor vrouwen en de sociale veiligheid in de openbare ruimte te vergroten. Tegelijkertijd was er een toename van incidenten als gevolg van verward en onbegrepen gedrag. Iets wat ook onze drukbezette politie-eenheid zwaar belast. Om hier sneller tegen te kunnen optreden en preventief te handelen is er in 2025 een centraal meldpunt opgericht.

We gingen in 2025 door met het versterken van onze eigen organisatie. De gemeente kampt met een hoog verzuim (gemiddeld 9,7% in 2025), wat de dienstverlening, uitvoeringskracht en het werkplezier van medewerkers niet ten goede komt. Het college heeft daarom ingezet op een gerichte en structurele aanpak om het verzuim binnen de gemeentelijke organisatie structureel terug te dringen. Om verder te werken aan een meer diverse en inclusieve organisatie stelde het de raad begin 2025 de vernieuwde bestuursopdracht Inclusie en Diversiteit vast, met daarin aanvullende maatregelen voor een diverser personeelsbestand.

Op 6 januari 2025 ging het nieuwe financiële systeem (AFIS) live. Vrijwel direct na de livegang waren er problemen met het uitbetalen van facturen. Door het instellen van een crisisorganisatie zijn deze achterstanden weggewerkt. Ook andere functionaliteiten van AFIS kampten met problemen, daarom startten we met een doorontwikkeling.

1.2 Terugblik op de inzet en bereikte resultaten

1.2.1 Een sociale en verbonden stad

In Amsterdam kozen we ervoor om in 2025 de opvang en begeleiding van 500 ongedocumenteerden voort te zetten. Dit ondanks het sluiten van de Landelijke Vreemdelingenvoorziening vanaf 1 januari 2025. Voor ongedocumenteerden buiten de opvang is gewerkt aan toegang tot zorg, onderwijs, voedsel en informatie. Ongeveer 1.000 ongedocumenteerde huishoudens ontvingen voedselnoodhulp.

Met de Amsterdamse Voetbal Agenda is ingezet op het versterken van voetbalverenigingen die in zwaar weer verkeerden. Inmiddels hebben we het tij gekeerd. Commerciële voetbalscholen zijn grotendeels gereguleerd waardoor een gelijk speelveld is gecreëerd en meer clubs maken gebruik van de intensieve ondersteuning. Ondanks het wegvallen van rijksmiddelen voor kunst en cultuur, werkten we samen met het Cultuurfonds om de impact te compenseren. Gratis muziekeducatie in het basisonderwijs is behouden. Daarnaast is de ontwikkeling van het Nationaal Slavernijmuseum in volle gang: de stichting is opgericht en een directeur-bestuurder en raad van toezicht zijn benoemd.

In 2025 is geïnvesteerd in kansengelijkheid, onderwijskwaliteit en gezonde schoolgebouwen. We hadden extra aandacht voor gelijke kansen voor de Amsterdamse jeugd. Met de uitvoering van het beleidskader ‘Sociale Basis’ investeerden we in de sociale basis, zoals buurtkamers en jongerencentra, met name in Nieuw-West, Zuidoost en Noord.

Het lerarentekort is voor het tweede jaar op rij gedaald. In het MBO is het stagepact uitgebreid naar meer dan 100 bedrijven en instellingen die zich binden aan een eerlijke vergoeding voor MBO-stagiairs.

De arbeidsmarkt koelde af, met een mismatch tussen vraag en aanbod, vooral onder jongeren. We pasten de re-integratiedienstverlening hierop aan, met intensievere begeleiding voor kwetsbare groepen. Via de Garantieknop is de bestaanszekerheid verzekerd voor mensen die terugvallen op een uitkering. Ook zijn extra investeringen gedaan via de agenda ‘Bestaanszekerheid’ en wordt ingezet op een eerlijkere verdeling van rijksmiddelen om armoede onder werkenden tegen te gaan.

1.2.2 Duurzame toekomst

Het college zette zich in 2025 onverminderd in voor CO_2-reductie. Onder andere via de nieuwe koers voor de warmtetransitie stimuleren we warmtepompen en intensiveren we de isolatie van woningen. Ook maakte het college afspraken met de acht meest energie-intensieve bedrijven in de stad om hun CO_2-uitstoot te verminderen. De opwekdoelen voor zonne-energie in 2025 zijn behaald: in totaal 360 MWp is gerealiseerd. Het college heeft daarnaast gestuurd op de ontwikkeling van windenergie aan de hand van het in 2025 vastgestelde programma Wind Amsterdam.

Door de groei van woningbouw, mobiliteit en economische activiteiten neemt de druk op het stroomnet toe. In 2025 zijn 69 elektriciteitshuisjes gerealiseerd, waardoor de netcapaciteit op wijkniveau is vergroot en lokale knelpunten zijn verminderd.

1.2.3 Een leefbare en groeiende stad

In 2025 zijn 6.053 permanente woningen en 660 tijdelijke woningen opgeleverd (39 procent sociaal, 33 procent middensegment, 28 procent vrije sector). Daarmee is een duidelijke stijgende lijn zichtbaar ten opzichte van eerdere jaren. Door lastige marktomstandigheden, waaronder geopolitieke onzekerheid, netcongestie, stijgende rente, hogere bouwkosten en personeelstekorten, blijft het uitdagend om tot haalbare projecten te komen.
Verder stelde de raad in november de geactualiseerde Omgevingsvisie Amsterdam (OVA) 2050 vast. Hierin zijn de omgevingsvisies van Amsterdam en Weesp samengevoegd.

Naast nieuwbouw zette het college zich ook in voor de bestaande bouw. Met de schimmelaanpak werd in 2025 steeds zichtbaarder hoeveel Amsterdammers in ongezonde woningen wonen. We maakten extra middelen vrij om meer nadruk te leggen op vroegtijdige signalering, intensieve huisbezoeken en gerichte communicatie. Het college zette zich daarnaast met het in 2025 gestarte doorstroomoffensief in voor het beter benutten van de bestaande voorraad woningen. Het doel is om Amsterdammers te laten wonen in een woning die past bij hun gezinssituatie, levensfase, financiële situatie, of zorgvraag.

In september kocht de gemeente het ADM-terrein in het Westelijk Havengebied. Hierdoor komt deze grond na 40 jaar weer in het bezit van de gemeente. De aankoop biedt ruimte aan bedrijven die momenteel elders in de stad gevestigd zijn, waardoor weer ruimte ontstaat voor woningbouw in Haven-Stad en de druk op de Houtrakpolder wordt verminderd.
Ook stelden we de toekomst van Ruigoord voor 25 jaar veilig, door het toekomstplan over Ruigoord definitief te maken.

Bijzondere aandacht ging ook uit naar het versterken van de leefbaarheid in de stad. Om de druk van massatoerisme te verlichten, kondigden we onder andere strengere regels voor toeristenwinkels aan.

We zagen daarnaast dat de afvalinzameling ondanks alle inspanningen nog niet op orde was. Het college besloot daarom om weer gebiedsgericht te gaan werken. De inzamelroutes zijn geoptimaliseerd en de Aanpak Bijplaatsingen richt zich op 1.500 probleemlocaties. Campagnes zijn gestart voor afvalproblemen rond karton, winkels, woningen en studenten. Bij bedrijfsafval is de inzameling van losse zakken gestopt en bij het huishoudelijk afval starten we ook met de uitfasering van de zakkeninzameling van huishoudelijk afval. Verdere verbetering van de afvalinzameling blijft ook in 2026 nodig.

De gemeente bouwde 1.000 parkeervlakken om tot speelplekken, fietsparkeerplaatsen of groen. Dit komt voort uit de uitvoeringsagenda ‘Amsterdam Maakt Ruimte’. Ook was er een toename van 3,5 procent groenvlakken en 2,4 procent bomen. De verkeersveiligheid voor fietsers en voetgangers is verbeterd, onder andere door de invoering van 30 kilometer per uur in de stad. Helaas is er toch een verhoging van het aantal verkeersslachtoffers te zien. Om de veiligheid te vergroten maakten we ons hard voor een minimumleeftijd en helmplicht voor fatbikes; een lokaal verbod in het Vondelpark gaat in medio 2026.

Per 1 januari 2025 geldt binnen de S100 een uitstootvrije zone voor bestelauto’s en vrachtwagens.

Door werkzaamheden en afsluitingen van rijkswegen is daarnaast een regionale communicatiecampagne gestart, met als resultaat 17 procent minder autoverkeer in de spits en 10 procent minder buiten de spits.

1.3 Rekeningresultaat en exploitatie

Het jaarverslag geeft inzicht in de financiële positie van de gemeente. Dit gebeurt aan de hand van de baten en lasten, het rekeningresultaat en een aantal financiële kengetallen. In de oorspronkelijke begroting, de Begroting 2025, is uitgegaan van een structureel sluitend financieel beeld. Dit is gerealiseerd door hogere inkomsten uit het gemeentefonds en door getroffen maatregelen van de gemeente.

De realisatie over 2025 wijkt op onderdelen af van de begroting en de najaarsnota. Deze afwijkingen hangen samen met ontwikkelingen in de uitvoering, zoals vertragingen in projecten, verschillen tussen geraamde en gerealiseerde uitgaven en mutaties in rijksmiddelen. Per saldo resulteert dit in een positief rekeningresultaat.

De cijfers laten zien dat de gemeente financieel gezond en weerbaar is. Tegelijkertijd staat de financiële positie onder druk, onder andere door oplopende investeringen en ontwikkelingen in de structurele baten en lasten. Dit vraagt blijvende aandacht.

In de volgende paragrafen wordt dit nader toegelicht. Daarbij wordt ingegaan op de ontwikkeling van de baten en lasten, het rekeningresultaat en de belangrijkste afwijkingen. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de structurele exploitatieruimte, de balans en de financiële kengetallen, waaronder het weerstandsvermogen en de rechtmatigheid.

1.3.1 Toelichting op de baten, lasten en het rekeningresultaat

Onderstaande figuur toont het verloop van de baten en lasten en de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves gedurende het jaar.

Figuur 1. Ontwikkeling in baten en lasten en reservemutaties in 2025

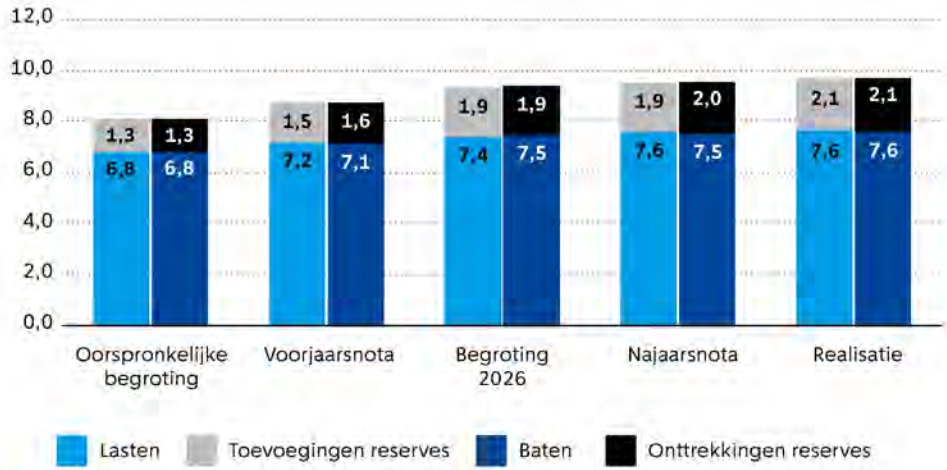

Uit de figuur blijkt dat de baten in 2025 hoger zijn dan de lasten. Dit leidt tot een positief rekeningresultaat van € 53,1 miljoen.

Bij het opstellen van de oorspronkelijke begroting is uitgegaan van een sluitende begroting. Gedurende het jaar is het financiële beeld via de voorjaarsnota, de bijgestelde begroting en de najaarsnota stapsgewijs aangepast. Daarbij zijn zowel de baten als de lasten toegenomen. In alle begrotingsmomenten is zichtbaar dat baten en lasten zich in samenhang ontwikkelen, waarbij de baten over het algemeen iets hoger liggen dan de lasten.

De gerealiseerde baten liggen ongeveer € 0,8 miljard hoger dan in de oorspronkelijke begroting. Dit hangt onder andere samen met hogere rijksmiddelen en bijdragen van derden. De gerealiseerde lasten liggen ongeveer € 0,8 miljard hoger dan oorspronkelijk begroot, met name door hogere uitgaven als gevolg van de hogere rijksmiddelen en ontwikkelingen in de uitvoering.

Ook de mutaties in de reserves zijn gedurende het jaar toegenomen. Zowel de onttrekkingen als de toevoegingen liggen ongeveer € 0,8 miljard hoger dan oorspronkelijk begroot. Dit wordt voor een belangrijk deel verklaard door wijzigingen in de inrichting van reserves, waaronder het bundelen van financieringsreserves in de reserve Vermogensopbouw. Een deel van deze mutaties was niet voorzien in de oorspronkelijke begroting, waardoor verschillen ontstaan tussen begroting en realisatie.

De ontwikkeling van baten, lasten en reserves laat zien dat het financiële beeld gedurende het jaar kan wijzigen door uitvoeringsontwikkelingen en bijstellingen in beleid en financiering.

Voorspellende waarde

De verschillen tussen begroting, najaarsnota en jaarrekening laten zien dat het financiële beeld gedurende het jaar kan verschuiven. Dit hangt samen met ontwikkelingen in de uitvoering, zoals vertragingen in projecten, verschillen in besteding en het moment waarop inkomsten worden gerealiseerd.

Tegelijkertijd wordt gewerkt aan het verbeteren van de voorspelbaarheid van de begroting. In 2025 zijn stappen gezet om het inzicht in de uitvoering en de kwaliteit van rapportages te verbeteren.

Vanaf de Begroting 2027 wordt structureel bezien in hoeverre realisatiecijfers aanleiding geven tot aanpassing van ramingen. Daarbij wordt systematisch gebruikgemaakt van inzichten uit eerdere jaren en begrotingsbijstellingen. Hiermee wordt beoogd de begroting stabieler en beter voorspelbaar te maken. Daarnaast wordt het inzicht in afwijkingen tussen begroting en realisatie verder verbeterd, onder andere via het dashboard bij het jaarverslag, zodat ontwikkelingen gedurende het jaar beter navolgbaar zijn.

Het saldo van baten, lasten en reservemutaties mondt uit in het rekeningresultaat. Onderstaande figuur toont het verloop van het begrote en gerealiseerde resultaat gedurende 2025.

Figuur 2. Verloop rekeningresultaat 2025 (bedragen x € miljoen)

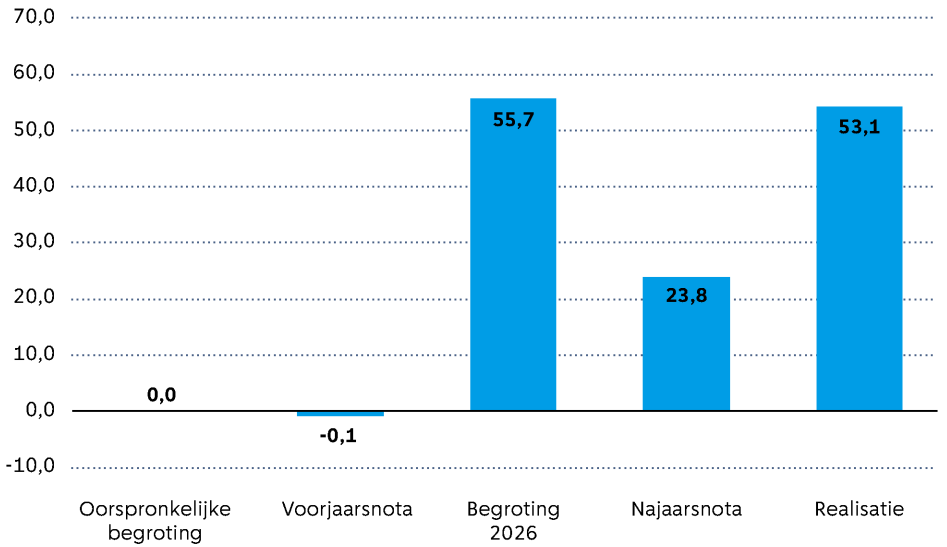

Bij het opstellen van de oorspronkelijke begroting is uitgegaan van een sluitende begroting. Bij de Begroting 2026, waarin ook de jaarschijf 2025 is geactualiseerd, is dit bijgesteld naar een positief resultaat van € 55,7 miljoen. Dit positieve resultaat was nodig om de algemene reserve aan te vullen tot de normhoogte. In de najaarsnota is het resultaat vervolgens neerwaarts bijgesteld tot € 23,8 miljoen, voornamelijk door mutaties binnen programma's.

Uiteindelijk laat de jaarrekening een voordelig rekeningresultaat zien van € 53,1 miljoen. Daarmee is het resultaat € 29,3 miljoen positiever dan verwacht bij de najaarsnota.

De afwijking ten opzichte van de najaarsnota wordt met name verklaard door ontwikkelingen binnen een aantal programma's. Zo is bij programma B, Bestuur en Organisatie, sprake van lagere lasten (€ 26,6 miljoen lager dan begroot), onder andere door vertraging in ICT-projecten en een hogere bijdrage vanuit investeringen ter dekking van overhead, wat leidt tot een positiever resultaat. Ook programma 2. Openbare ruimte, Water, Groen en Vervoer laat een positieve afwijking zien (€ 19,6 miljoen), met name door onderbesteding bij het programma Stadsverbetering.

Daarnaast zijn er voordelen door lagere lasten door onderbesteding en vertraging, bijvoorbeeld bij programma 7. Sociale Zaken en Armoedebestrijding (€ 7,7 miljoen voordeel). Daartegenover staan ook nadelen, zoals bij programma 6. Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit (€ 12,2 miljoen nadeel), onder andere door hogere lasten voor zorg en opvang.

Per saldo leiden deze ontwikkelingen tot een hoger rekeningresultaat dan verwacht bij de najaarsnota.

Gelijktijdig met het aanbieden van het jaarverslag wordt voorgesteld om het rekeningresultaat toe te voegen aan de algemene reserve en te betrekken bij de integrale afweging in het voorjaar.

1.3.2 Ontwikkeling saldo baten en lasten

Figuur 3 toont de ontwikkeling van het saldo van baten en lasten exclusief reservemutaties over de afgelopen vijf jaar. Dit saldo bestaat uit het verschil tussen de opbrengsten en de kosten. Een positief saldo draagt bij aan de houdbaarheid van de gemeentefinanciën.

Figuur 3. Saldo van baten en lasten exclusief onttrekking en toevoeging aan reserves

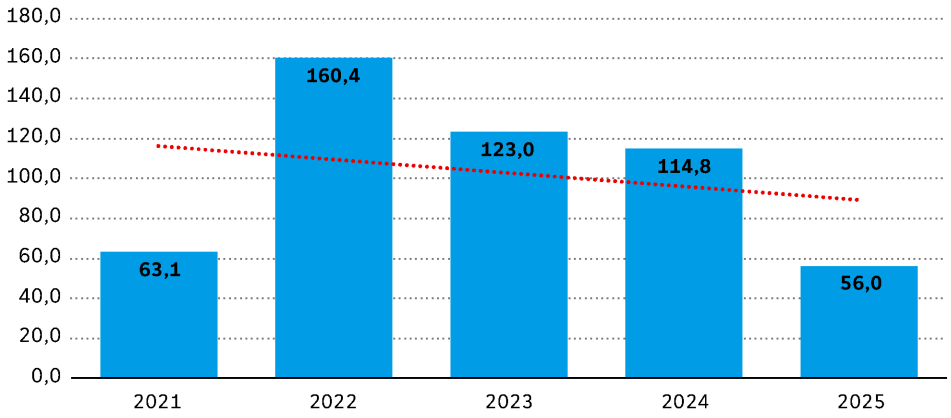

In alle jaren is sprake van een positief saldo. In 2021 bedroeg dit € 63,1 miljoen. In 2022 liep het saldo op tot € 160,4 miljoen, onder andere door gunstige ontwikkelingen bij grondexploitaties en hogere inkomsten, zoals toeristenbelasting.

In de jaren daarna neemt het saldo geleidelijk af: € 123,0 miljoen in 2023 en € 114,8 miljoen in 2024. In 2025 komt het saldo uit op € 56,0 miljoen.

De daling in 2025 hangt samen met hogere lasten binnen meerdere programma's, met name in het sociaal domein, en het uitblijven van incidentele meevallers zoals in eerdere jaren. Tegelijkertijd is er nog steeds sprake van onderbesteding en vertraging in de uitvoering op onderdelen, waardoor het saldo positief blijft.

De ontwikkeling laat zien dat het saldo structureel positief is, maar kan fluctueren door verschillen in uitvoering, timing van baten en lasten en incidentele factoren.

1.3.3 Afwijkingen per programma

In onderstaande tabel zijn de financiële afwijkingen per programma weergegeven. De tabel toont de ontwikkeling van de oorspronkelijke begroting via de najaarsnota naar de realisatie.

Tabel 1. Financiële afwijkingen per programma (bedragen x € miljoen)

Nr	Programma	Begroting 2025 (oorspronkelijk)	Begroting 2025 (najaarsnota)	Rekening 2025	Verschil Rekening Begroting (najaarsnota)
1	Bouwen, Wonen en Duurzaamheid	-49,7	-118,4	-55,2	63,2
2	Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer	-728,7	-784,0	-754,3	29,8
3	Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed	-243,7	-252,0	-251,2	0,8
4	Sport en Bewegen	-71,1	-71,4	-75,9	-4,6
5	Onderwijs	-272,5	-275,8	-277,6	-1,9
6	Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit	-1.251,2	-1.284,4	1.291,8	-7,4
7	Sociale Zaken en Armoedebestrijding	-447,0	-472,0	-466,8	5,2
8	Veiligheid	-270,7	-288,4	-285,8	2,6
A	Algemene Dekkingsmiddelen	4.146,6	4.229,9	4.240,8	10,9
B	Bestuur en Organisatie	-790,2	-756,2	-726,2	30,0
	Saldo van baten en lasten	**21,9**	**-72,7**	**56,0**	**128,7**
	Mutaties reserves	-21,9	96,6	-2,9	-99,5
	Resultaat	**0,0**	**23,8**	**53,1**	**29,3**

Het Jaarverslag 2025 laat ten opzichte van de najaarsnota een voordelig resultaat zien van € 29,3 miljoen. Dit voordeel ontstaat met name door afwijkingen binnen een aantal programma's.

In deze paragraaf worden de afwijkingen per programma voor bestemming van reserves nader toegelicht. Hiermee wordt inzicht gegeven in de onderliggende ontwikkelingen binnen de programma's, los van reservemutaties.

Programma 1. Bouwen, Wonen en Duurzaamheid

Programma 1 laat een voordeel zien van € 63,2 miljoen. Dit wordt vooral verklaard door hogere baten van € 92,4 miljoen door hogere canonopbrengsten en afkoopsommen uit erfpacht (€ 88,7 miljoen), hogere rijksbijdragen en winstnemingen in grondexploitaties (€ 17,7 miljoen). Daartegenover staan lagere baten op rijksmiddelen, onder andere bij het Volkshuisvestingsfonds (€ 5,6 miljoen) en klimaatakkoordmiddelen (€ 15,8 miljoen). De lasten zijn per saldo € 29,2 miljoen hoger, maar kennen ook lagere uitgaven door vertraging, onder andere bij klimaatakkoordmiddelen (€ 13,7 miljoen).

Programma 2. Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer

Programma 2 laat een voordeel zien van € 29,8 miljoen. Dit komt vooral door hogere baten van € 30,5 miljoen, waaronder bijdragen van derden zoals de Vervoersregio Amsterdam. Hier staan ook meer lasten tegenover (€ 16,5 miljoen) en hogere parkeer- en havengelden. De lasten zijn per saldo € 0,8 miljoen hoger.

Programma 6. Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit

Programma 6 laat een nadeel zien van € 7,4 miljoen. Dit komt vooral door hogere lasten binnen het programma, waaronder jeugdhulp en opvang. Tegelijkertijd zijn er ook lagere lasten door vertraging in uitvoering van maatregelen en programma's.

Programma A. Algemene Dekkingsmiddelen

Programma A laat een voordeel zien van € 10,9 miljoen. Dit komt door hogere baten van € 20,7 miljoen, onder andere uit het gemeentefonds (€ 11,6 miljoen) en OZB (€ 10,1 miljoen). De lasten zijn € 9,8 miljoen hoger, onder andere door mutaties in voorzieningen.

Programma B. Bestuur en Organisatie

Programma B laat een voordeel zien van € 30,0 miljoen. Dit wordt vooral verklaard door lagere lasten van € 26,6 miljoen, onder andere door vertraging in ICT-projecten (€ 8,6 miljoen) en hogere bijdrage vanuit investeringen ter dekking van overhead (€ 6,8 miljoen). Een deel van dit voordeel hangt samen met vertraging in verschillende ICT-projecten, waardoor uitgaven pas in 2026 plaatsvinden.

1.3.4 Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte geeft aan in hoeverre de structurele baten voldoende zijn om de structurele lasten te dekken.

Er is geen vaste norm voor dit kengetal. Een negatief saldo betekent dat structurele lasten (deels) worden gedekt met incidentele middelen. Dit kan aanleiding zijn voor een negatieve beoordeling door de toezichthouder, de provincie Noord-Holland.

Tabel 2. Meerjarig beeld van het structurele begrotingssaldo

(bedragen x € miljoen)	2021	2022	2023	2024	2025
Structurele baten	6.327,7	5.979,9	6.346,0	7.100,6	7.407,9
Structurele lasten	6.200,4	5.726,9	6.179,9	6.706,5	7.129,9
Structureel begrotingssaldo	127,3	253,0	166,1	394,1	278,0

In 2025 bedraagt het structureel begrotingssaldo € 278,0 miljoen positief. Dit is lager dan in 2024. De afname komt doordat de structurele lasten sterker zijn gestegen dan de structurele baten. Hierdoor neemt de ruimte om structurele lasten te dekken met structurele baten af. Ondanks deze afname blijft het structureel saldo positief, en daarmee nog binnen de marges van de toezichthouder. De begroting is structureel in evenwicht. Daarmee sluit de gemeente 2025 financieel op een solide manier af en blijft de basis op orde. Tegelijkertijd laat het meerjarig financieel beeld zien dat blijvende aandacht nodig is om de begroting ook de komende jaren structureel in evenwicht te houden.

Meer informatie over de opbouw van het structurele saldo is opgenomen in hoofdstuk 6.3 Overzicht incidentele baten en lasten.

1.4 Balans

1.4.1 Balans 2025

Tabel 3. Balans (bedragen x € miljoen)

Activa	2024	2025
Grond	8.520,3	8.808,6
Materieel bezit	6.305,3	6.697,9
Financieel bezit	1.095,0	1.250,7
Overig bezit	1.203,1	1.341,4
Totaal	**17.123,8**	**18.098,7**

Passiva	2024	2025
Reserves	8.221,9	8.277,9
Voorzieningen	660,3	770,7
Schuld	7.063,6	7.806,0
Overig	1.178,0	1.244,0
Totaal	**17.123,8**	**18.098,7**

Het balanstotaal is met € 974,9 miljoen toegenomen in 2025. We blijven investeren om de stad te onderhouden, te verduurzamen en te laten groeien. Hierdoor neemt ons bezit toe. De investeringen betalen we uit onze reserves en door hiervoor te lenen. De belangrijkste ontwikkelingen worden hieronder op hoofdlijnen toegelicht.

Grond en erfpacht

Het bezit aan erfpachtgrond is toegenomen met € 288,3 miljoen. Dit komt vooral doordat we meer grond in erfpacht hebben uitgegeven waarover we canoninkomsten ontvangen. Daartegenover staat dat bestaande contracten zijn omgezet naar eeuwigdurend afgekochte erfpacht. Een eeuwigdurend afgekocht recht heeft geen financiële waarde voor de gemeente en deze rechten worden voor € 1 op de balans gezet.

Materieel en financieel bezit

De waarde van de materiële bezittingen is met € 392,6 miljoen gestegen. Dat komt vooral door de investeringen in (school)gebouwen en de openbare ruimte zoals wegen, bruggen en riolering. In de paragraaf Investeringen lichten we dit verder toe. Daarnaast is het financieel bezit toegenomen met € 155,7 miljoen, wat vooral het gevolg is van het overnemen van de financiering van banken aan het Afval Energiebedrijf.

Reserves en voorzieningen

De reserves zijn met € 56 miljoen toegenomen. De reserves zijn grotendeels bedoeld ter dekking van toekomstige uitgaven waarover al is besloten. De algemene reserve is ruim € 130 miljoen hoger dan vorig jaar en komt daarmee uit op € 419,7 miljoen. Dit

voldoet aan onze norm van 5 procent van het begrotingstotaal. Het is daarmee toereikend om tegenvallers op te vangen. Ook de voorzieningen zijn gestegen. Dit zijn bedragen die apart worden gezet voor concrete verplichtingen en risico's, zoals verwachte toekomstige uitgaven. De toename van ruim € 110 miljoen komt vooral doordat het Rijk middelen heeft verstrekt voor woningbouwprojecten die in latere jaren worden uitgevoerd.

Schuld

De schuld is met € 742 miljoen gestegen naar € 7,8 miljard. Dit komt vooral doordat we leningen aangaan om investeringen te kunnen doen. De ontwikkeling van de schuld hangt dus sterk samen met onze investeringsambities. Hoewel de schuld is gestegen, blijft deze beheersbaar en voldoen we aan de signaalwaarden van onze toezichthouder, de provincie Noord-Holland. Dit lichten we verder toe in de paragraaf Financiering.

1.4.2 Meerjarige ontwikkeling

Hieronder is de balansontwikkeling in de afgelopen jaren te zien, onderverdeeld naar de grootste posten in onze bezittingen en naar schuld en reserves.

Figuur 4. Ontwikkeling balans

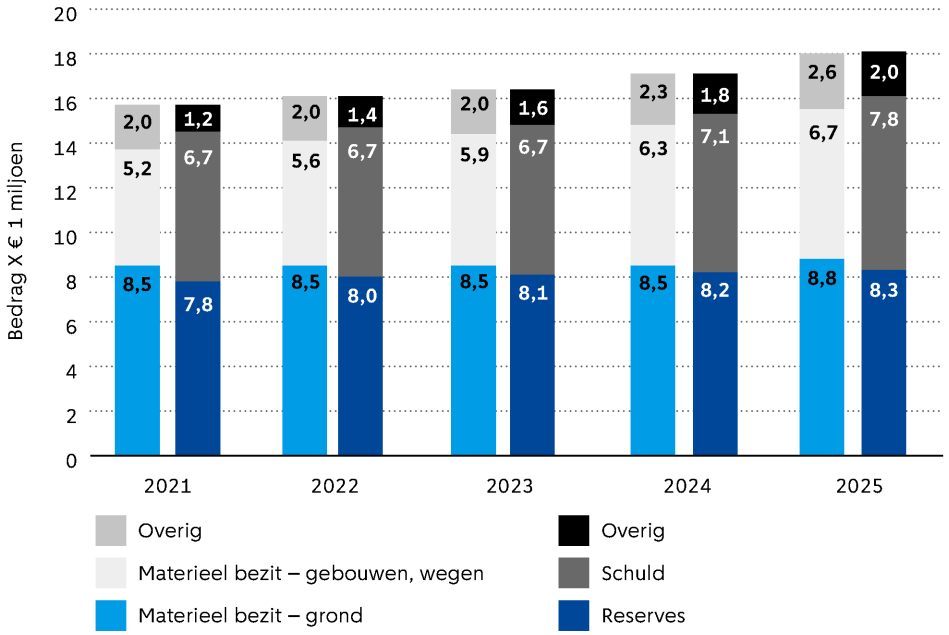

Het balanstotaal is in de afgelopen jaren toegenomen naar € 18 miljard in 2025. Het bezit is vooral gestegen door forse investeringen in (school)gebouwen en de openbare ruimte. Deze investeringen dragen bij aan het verbeteren en het laten groeien van de stad. Dit betalen we uit eigen vermogen en door schuld aan te gaan. Na een aantal stabiele jaren is de schuld toegenomen naar € 7,8 miljard. Daartegenover staat een toename van onze reserves naar € 8,3 miljard.

1.4.3 Balansratio's: schuldquote en solvabiliteit

Financiële kengetallen geven samen een beeld van onze financiële positie. Eén los kengetal zegt echter weinig over de totale financiële positie. Vooral in onderlinge samenhang zijn ze informatief. In het dashboard van onze huidige financiële positie vertalen we de kengetallen in gezamenlijkheid naar hoe weerbaar en wendbaar we zijn.

Dit blijkt uit onze solvabiliteit, netto schuldquote en weerstandsvermogen. De solvabiliteit vertelt hoeveel we van ons bezit financieren met eigen vermogen. Met een solvabiliteit van 46 procent in 2025 blijven we volgens onze toezichthouder voldoen aan de signaalwaarde 'redelijk'. Vergeleken met 2024 is de solvabiliteit licht gedaald met 2 procentpunten.

De netto schuldquote toont de verhouding tussen de schuld en de inkomsten. De schuld delen we op in twee componenten: de standaardschuld en de erfpachtschuld. De standaardschuld beheersen we door de netto schuldquote hiervan op lange termijn te richten op 110 procent. De erfpachtschuld beheersen we door canoninkomsten uit erfpacht te sparen.

In 2025 is onze netto schuldquote zonder erfpacht (standaardschuld) 58 procent. Dat is hetzelfde percentage als vorig jaar. Hiermee voldoen we aan de signaalwaarde 'voldoende' van de provincie Noord-Holland. Daarnaast blijven we ruim binnen de door onszelf gestelde norm van 110 procent voor de netto schuldquote van de standaardschuld.

1.5 Weerstandsvermogen en risicomanagement

Voor de financiële stabiliteit van de gemeente Amsterdam zijn de hoogte van de algemene reserve, een zorgvuldig begrotingsbeleid en een verantwoorde schuldontwikkeling de belangrijkste indicatoren. Over het geheel genomen zijn deze factoren in 2025 voldoende beheerst geweest om tegenvallers in de komende jaren op te vangen.

Ondanks de tegenvaller door het niet doorgaan van de verkoop van het Afval Energiebedrijf (AEB) heeft Amsterdam zijn financiële veerkracht behouden.
De financiële risico's zijn echter opnieuw toegenomen. Dit komt vooral door:

- dekkingstekorten op inkomensondersteunende regelingen (BUIG);
- het risico op naheffingen en boetes als gevolg van de Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (Wet DBA);
- de herijking van het gemeentefonds, die nadelig kan uitvallen;
- het overnemen van de financiering van banken aan het AEB;
- en het risico op verminderde opbrengsten uit leges.

De algemene reserve is voldoende hoog en de schulden zijn de afgelopen jaren gestabiliseerd. Beide liggen binnen de bandbreedtes voor een houdbare financiële positie.

Figuur 5. Verwachte stand van de algemene reserve

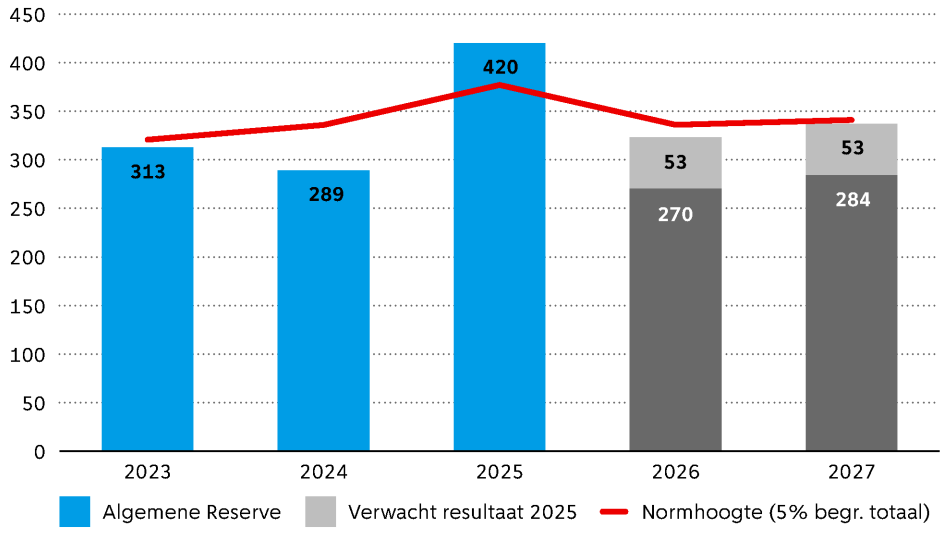

Bij de Jaarrekening 2025 bedraagt de norm voor de algemene reserve € 377 miljoen. Dit is gebaseerd op 5 procent van het begrotingstotaal, exclusief mutaties in de reserves. De hoogte van de algemene reserve eind 2025 is € 420 miljoen. Op basis van eerdere besluitvorming zal deze in de komende periode afnemen, maar naar verwachting in 2026 rond de norm blijven, mede door toevoeging van het rekeningresultaat. De algemene reserve zal door eerdere besluitvorming weer dalen, maar naar verwachting in 2026 rond de normhoogte blijven wanneer het rekeningresultaat van 2025 aan de algemene reserve wordt toegevoegd.

In 2025 en ook in de komende jaren zijn er externe factoren waar de gemeente mee te maken heeft:

- Geopolitieke onzekerheid, zoals de grilligheid van het Amerikaanse handelsbeleid en gewapende conflicten, beïnvloedt de wereldeconomie. Hoewel de effecten op de Nederlandse economie vooralsnog meevallen, blijft de onzekerheid groot en raakt deze direct of indirect ook Amsterdam. Deze verwachting gaat uit van een conflict van beperkte duur tussen de Verenigde Staten, Israël en Iran, waardoor er tijdelijk hogere inflatie is die de koopkracht drukt.
- De inflatie neemt op de langere termijn iets af, maar blijft de komende jaren hoger dan in de meeste landen binnen het eurogebied.
- Rentestanden blijven hoger dan we gewend waren.
- Klimaatverandering en klimaatbeleid hebben grote gevolgen. Dit vraagt om aanzienlijke investeringen in duurzaamheid en ingrijpende aanpassingen in de fysieke leefomgeving. De uitstoot van broeikasgassen en stikstof daalt, maar nog onvoldoende om de klimaatdoelen te halen.

Amsterdam is kwetsbaar voor deze ontwikkelingen omdat:

- De gemeente te maken heeft met dalende inkomsten door een structureel lagere uitkering uit het gemeentefonds. Dit komt onder andere door de afname van het relatieve aandeel van Amsterdam in de maatstaf 'huishoudens met een laag inkomen' en een vertraging in de bevolkingsgroei. Dit raakt het programma Algemene Dekkingsmiddelen, wat kan doorwerken naar minder middelen voor alle programma's.
- Tegelijkertijd nemen de lasten toe, onder andere door stijgende rentelasten. Aflopende leningen moeten worden geherfinancierd tegen hogere rentes. Dit raakt vooral programma's met hoge investeringen, zoals programma Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer, maar ook Economische Zaken, Kunst, Cultuur en Erfgoed, programma Sport en Bewegen en programma Onderwijs, waar veel wordt geïnvesteerd in maatschappelijke voorzieningen.
- De schuldpositie nadert haar grenzen, waardoor de investeringsruimte verkrapt en de financiële wendbaarheid verminderd is.

En er zijn ook niet-financiële risico's die onze organisatie kunnen raken, zoals technologische ontwikkelingen (AI), afhankelijkheid van niet-Europese ICT-partijen en klimaatverandering. Deze risico's kunnen gevolgen hebben voor onze digitale autonomie, continuïteit van dienstverlening en de fysieke leefomgeving. Uitgebreide informatie hierover staat in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

1.6 Rechtmatigheid

In de rechtmatigheidsverantwoording geeft het college aan of de financiële beheershandelingen voldoen aan de kaders die door de raad zijn vastgesteld. Deze kaders bestaan uit de begroting, gemeentelijke verordeningen en bepalingen in relevante wet- en regelgeving. De raad heeft een verantwoordingsgrens vastgesteld. Dit is een bedrag waarboven het college afwijkingen moet opnemen in de rechtmatigheidsverantwoording. De verantwoordingsgrens is vastgesteld op 2 procent van de totale lasten, exclusief toevoegingen aan de reserves. Voor 2025 komt deze grens uit op € 151,4 miljoen. De totale onrechtmatigheid over 2025 bedraagt € 204,8 miljoen. Dit bedrag overschrijdt de verantwoordingsgrens. De onrechtmatigheid bestaat uit € 68,7 miljoen aan inkooponrechtmatigheid en € 136,1 miljoen aan begrotingsonrechtmatigheid.

De inkooponrechtmatigheid van € 68,7 miljoen komt voort uit uitgaven waarbij niet is voldaan aan de Europese aanbestedingsregels. Dit blijft een belangrijk aandachtspunt in de bedrijfsvoering. Sommige aankopen zijn niet of te laat Europees aanbesteed, hebben een contractwaarde die is overschreden, of hebben contracten die niet tijdig zijn verlengd. In de paragraaf bedrijfsvoering leggen we uit waardoor de inkooponrechtmatigheid is ontstaan en welke verbeteringen we doorvoeren om deze in de toekomst te verminderen.

De begrotingsonrechtmatigheid is € 136,1 miljoen. Het gaat daarbij om lasten in de programmaonderdelen die hoger uitvielen dan de raming in de laatst vastgestelde begroting (de najaarsnota). De afwijkingen zijn acceptabel omdat ze passen binnen het vastgestelde beleid. In hoofdstuk 2 zijn alle lastenoverschrijdingen per programmaonderdeel toegelicht. Verschillen tussen wat we van plan zijn uit te geven en wat we echt uitgeven zijn normaal. Wel zullen we onderzoeken of er maatregelen mogelijk zijn om een deel van de afwijkingen al voor de najaarsnota in beeld te krijgen.

2

Programma's

2

Programma's

2.1	Bouwen, Wonen en Duurzaamheid	22
2.2	Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer	58
2.3	Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed	102
2.4	Sport en Bewegen	130
2.5	Onderwijs	143
2.6	Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit	158
2.7	Sociale Zaken en Armoedebestrijding	189
2.8	Veiligheid	211
2.A	Algemene Dekkingsmiddelen	226
2.B	Bestuur en Organisatie	241

2.1 Bouwen, Wonen en Duurzaamheid

Samenvatting

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	1.075,6	809,8	1.012,8	1.105,2	92,4
Lasten	981,0	859,5	1.131,2	1.160,5	29,2
Saldo Baten en Lasten	**94,6**	**-49,7**	**-118,4**	**-55,2**	**63,2**
Onttrekking	322,3	789,5	1.241,8	1.332,5	90,7
Toevoeging	574,8	200,5	833,6	983,9	150,3
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-252,5**	**589,1**	**408,3**	**348,6**	**-59,7**
Totaal Programma 1 Bouwen, Wonen en Duurzaamheid	**-157,9**	**539,4**	**289,9**	**293,4**	**3,5**

Apparaatslasten

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Apparaatskosten	294,9	268,9	312,2	331,9	19,6

Het programma heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een positief resultaat van € 3,5 miljoen. Dit komt door hogere baten van € 92,4 miljoen, hogere lasten van € 29,2 miljoen, hogere onttrekking aan reserves van € 90,7 miljoen en hogere toevoeging aan reserves van € 150,3 miljoen.

Baten

De totale baten van € 1.105,2 miljoen zijn € 92,4 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Hogere baten op erfpacht, vooral doordat we meer canonopbrengsten en afkoopsommen hebben ontvangen (€ 88,7 miljoen).
- Hogere baten door de rijksbijdrage “Realisatiestimulans” voor de realisatie van 3.814 betaalbare woningen in 2025 (€ 26,7 miljoen).
- Hogere baten doordat we meer winst hebben genomen. Dit komt voornamelijk door eerder afsluiten van de grondexploitatie Podiumlocatie (€ 18,7 miljoen).
- Lagere baten doordat minder is besteed op de projecten waarvoor Rijksbijdragen zijn ontvangen. Hierdoor blijven de rijksmiddelen gereserveerd in een voorziening (€ 16,6 miljoen).
- Hogere baten in de portefeuille van de Gebiedsontwikkeling. Dit komt onder andere de hogere opbrengsten in de grondexploitatie Elzenhagen Zuid (€ 16,0 miljoen).
- Lagere baten op de klimaatakkoordmiddelen (€ 15,8 miljoen). Zie ook de toelichting op de lasten.
- Lagere baten op het Volkshuisvestingsfonds (€ 5,6 miljoen). Deze houden verband met de onderbesteding op de projectkosten, zie ook de toelichting bij de lasten. De niet bestede rijksmiddelen vloeien terug naar de balans en worden volgend jaar opnieuw ingezet voor de lopende projecten.

Lasten

De totale lasten van € 1.160,5 miljoen zijn € 29,2 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Hogere lasten bij erfpacht, omdat er meer erfpachters zijn overgestapt naar het eeuwigdurende stelsel. Hierdoor is meer grondwaarde gedeactiveerd, omdat de rechten na eeuwigdurende afkoop geen financiële waarde meer vertegenwoordigen (€ 52,0 miljoen).
- Hogere lasten in de gebiedsontwikkeling van de grondexploitaties (€ 27,3 miljoen). Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een hogere toevoeging aan de voorziening plantekorten en administratieve verrekeningen met de balans. Daartegenover staan wel lagere uitvoerings- en proceskosten.
- Lagere lasten op de klimaatakkoordmiddelen (€ 13,7 miljoen). Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de planfinanciering voor het aardgasvrij maken van specifieke woningen. Daarnaast was er sprake van vertraging bij diverse andere projecten.
- Lagere lasten op het Volkshuisvestingsfonds (€ 5,6 miljoen). Dit houdt verband met lagere kosten op enkele deelprojecten in Zuidoost en Nieuw-West.
- Lagere lasten op de proeftuinen voor aardgasvrije woonwijken (€ 4,7 miljoen). Dit komt doordat de toegekende subsidie voor het Wilhelmina Gasthuis-terrein nog niet is vastgesteld.

Onttrekkingen reserves
De onttrekkingen aan de erfpacht reserves zijn € 75,3 miljoen hoger dan begroot. Dit bedrag heeft voornamelijk betrekking op een hogere onttrekking aan de reserve Afkoopsommen, omdat er meer is overgestapt naar het eeuwigdurend stelsel.

De onttrekking aan de reserve Vereveningsfonds is € 13,9 miljoen hoger dan begroot. Dit komt voornamelijk doordat we de voorziening plantekorten hebben verhoogd, zie ook lasten.
De onttrekking aan de reserve Klimaatfonds is € 4,7 miljoen lager dan begroot. Hiervan behoort € 1,5 miljoen bij de uitgestelde subsidie van de proeftuinen aardgasvrije woonwijken en € 3,2 miljoen op de reguliere uitgaven.

Toevoegingen reserves
De toevoegingen aan de erfpacht reserves zijn € 107,5 miljoen hoger dan begroot. Dit komt door hogere afkoopsommen en hogere canonopbrengsten. Een deel van dit bedrag is toegevoegd aan de reserve Vermogensopbouw. Daar is de meerwaarde toegevoegd die grotendeels is verkregen uit eeuwigdurende afkoop en de hogere canonopbrengsten.

De toevoeging aan de reserve Vereveningsfonds is € 12,7 miljoen hoger dan begroot. Dit komt vooral doordat we meer winst hebben genomen in de plannen (€ 16,4 miljoen) en lagere inkomsten uit erfpachtcontracten en huurliberalisaties (€ 3,9 miljoen).

In de programmaonderdelen volgt een verdere toelichting van de afwijkingen op de baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen.

Investeringen

Investeringen per programma
De gemeentelijke kosten samenhangend met de grondproductie worden opgenomen in de grondexploitaties. Grondexploitaties zijn de meerjarenbegrotingen van de ruimtelijke projecten, waarin onder meer proceskosten en uitvoeringskosten van het verwerven, sloopwerken, bouw- en woonrijp maken van de grond zijn opgenomen, evenals vooral inkomsten uit de erfpachtuitgifte van de grond. In het Meerjarenperspectief Grondexploitaties Vereveningsfonds en de actualisatie van het MPG in het najaar (het AMPG) wordt gerapporteerd over de realisatie van deze grondexploitaties en wordt een prognose gegeven van de toekomstige ontwikkelingen. Het Besluit Begroting en Verantwoording Grondexploitaties (BBV) verplicht gemeenten om jaarlijks de saldi van de grondexploitaties vast te stellen. Dit gebeurt jaarlijks op basis van het MPG waarin alle grondexploitaties van het Vereveningsfonds (inclusief de Zuidas) zijn opgenomen.

In 2025 was het investeringsprogramma Duurzaam Vastgoed opnieuw een belangrijke pijler. We hebben voor ruim € 24 miljoen kunnen realiseren, waarvan € 20 miljoen in het maatschappelijk vastgoed en vastgoed zonder direct beleidsdoel. Het programma loopt door tot in ieder geval 2027 maar zal naar verwachting ook in de jaren daarna worden voortgezet. Het programma loopt door tot in ieder geval 2027. Het tussendoel om in 2030 een CO_2-reductie van 55 procent te realiseren kan met de nu beschikbare middelen niet bereikt worden. Het is de doelstelling van de gemeente om in 2050 energieneutraal te zijn.

In 2025 zijn in het programma Transitieplan Werven en Overslagpunten grote stappen gezet om tot uitvoering te komen. Voor alle projecten zijn de uitgangspunten vastgesteld en worden ontwerpen opgesteld.

Van zes projecten is de verbouwing gestart en van drie projecten is de verbouwing opgeleverd. Er zijn ook vertragingen opgetreden, waardoor voor twee gebieden die voor herontwikkeling beschikbaar moeten komen de opleverdatum is uitgesteld naar 1 april 2028. In december is de aanbesteding voor de nieuwbouw aan de Den Brieltraat gepubliceerd. Dit is de eerste van de vier grote nieuw te bouwen werven in het programma.

Thema's per programma

Horizontale thema's
Digitale stad / informatie
We hebben gewerkt aan de ontwikkeling van een integrale monitor duurzaamheid en een centrale datahub duurzaamheid om de voortgang op de duurzaamheidsdoelstellingen voor zowel de stad als de gemeentelijke organisatie inzichtelijk te maken. Hiermee bouwen we aan een integraal datafundament waarin monitoring, sturing en verantwoording samenkomen. Om dit voor elkaar te krijgen is het datateam Duurzaamheid opgericht. Dit team werkt aan het ontsluiten, verbinden en duiden van duurzaamheidsdata, met als doel eenduidige inzichten te bieden voor beleid, uitvoering en rapportage.

Democratisering

- Bij ruimtelijke ontwikkeling en duurzaamheidsprojecten zijn bewoners, belanghebbenden en buurtplatformen in 2025 betrokken geraakt via verschillende participatietrajecten zoals voorgeschreven in de Amsterdamse Participatieverordening. Daarnaast zijn er ook stappen gezet in het verder ontwikkelen van hoe we met Amsterdammers Samen Stadmaken.
- In 2025 heeft het warmteteam van de bestaande stad “de bewoner centraal” als motto verklaard. We redeneren vanuit het bewonersbelang. Bij elektriciteit zien we participatie gereflecteerd in de bezoekersaantallen van de bewonersavonden. Er ontstaat daardoor meer begrip van de bewoners en het belang van de opgave.

De thema’s duurzaamheid en kansengelijkheid worden apart toegelicht in een paragraaf.

2.1.1 Ruimtelijke Ontwikkeling

We zorgen voor een stad en regio die door ruimtelijke visievorming, planontwikkeling en kaderstelling en door kwaliteitsborging en bouwplantoetsing goed en duurzaam kunnen functioneren. Hiermee bouwen we door aan een duurzame en complete stad met vitale buurten, leefbare wijken en krachtige kernen.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel 1.1 is:	
Scope 1 en 2 in de stad	0 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	13 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	2.200 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel 1.1.1

Amsterdam geeft ruimtelijke voorwaarden voor nieuwe woon, werken leefmilieus om demografische en economische groei mogelijk te maken.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Actuele en door de raad vastgestelde Omgevingsvisie	1 (2021)	1	1	1

Op 12 november 2025 heeft de raad de geactualiseerde Omgevingsvisie Amsterdam (OVA) 2050 vastgesteld. In de geactualiseerde versie zijn 1) de omgevingsvisies van Amsterdam en Weesp samengevoegd en 2) is in 2021 in de oorspronkelijke OVA aangekondigd beleid, dat inmiddels is vastgesteld, meegenomen. Ook 3) zijn nieuwe ontwikkelingen en aandachtspunten benoemd. Daarnaast 4) is de OVA ingevoerd in het Omgevingsloket (DSO). Dit laatste zal definitief gemaakt worden in februari 2026. De geactualiseerde OVA is momenteel geldig; dit is aangegeven met waarde ‘1’.

Activiteit 1.1.1.1

We zorgen voor (wettelijke) kaderstelling en integrale ruimtelijke visievorming op verschillende schaalniveaus.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal verkenningen en onderzoeken (thema’s)	17 (2017)	9	5	4
2	Waarvan thema studies duurzame gebiedsontwikkeling	3 (2020)	4	2	1
3	Aantal verkenningen en onderzoeken (gebieden)	2 (2020)	5	7	8
4	Percentage demografische druk (BBV-verplicht)	46,6 (2017)	46,3	Geen streefwaarde	46,4

De vaststelling van de Ontwikkelstrategie 2035 in 2024 gaf voor 2025 richting aan een serie nieuwe thematische en gebiedsgerichte verkenningen. Deze hebben tot doel de planvoorraad voor woningbouw op de middellange termijn aan te vullen en daarbij uitgangspunten mee te geven voor een complete stad met vitale buurten. In lijn met deze inzet is de focus in 2025 licht verschoven richting het gebiedsgericht in beeld brengen van mogelijkheden voor ontwikkeling, in plaats van thematische stedelijke verkenningen. Voor het thema duurzaamheid geldt dat hier de nadruk steeds sterker komt te liggen op uitvoering en het integraal meenemen van duurzaamheid in plan-vorming en verkenningen. Daardoor zijn er minder specifieke duurzaamheidsstudies opgesteld.

Activiteit 1.1.1.2

We werken aan gebiedsgericht planvorming.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal vastgestelde principebesluiten	4 (2020)	2	3	1

De vaststelling van de Ontwikkelstrategie 2035 in 2024 gaf voor 2025 richting aan een serie Principebesluiten. Een aantal hiervan is in 2025 opgestart maar nog niet afgerond. Voor een aantal ontwikkelingen is de afweging gemaakt ambtelijke capaciteit eerst op de uitvoering van lopende projecten in de omgeving te richten. Deze keuze ging in 2025 in plaats van het opstarten van nieuwe projecten. In 2025 is het principebesluit Zeeburgerpad genomen. Hierin staan de ambities voor het transformeren van het Zeeburgerpad met toevoeging van woningen.

Activiteit 1.1.1.3

We bewaken de ruimtelijke kwaliteit; de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK) is vanuit een onafhankelijke positie verantwoordelijk voor het bewaken, adviseren en stimuleren van de ruimtelijke kwaliteit van Amsterdam.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal toetsen van aanvragen omgevingsvergunning aan redelijke eisen van welstand en monumenten-beleid	8.900 (2020)	7.800	9.000	8.500
2	Aantal adviezen voor het plaatsen van gebouwen of stads- en dorps-gezichten op de gemeentelijke of rijksmonumentenlijst	22 (2020)	16	20	11
3	Aantal integrale adviezen (vanuit de domeinen stedenbouw, architectuur, landschap en cultuurhistorie) aan ini-tiatiefnemers en bestuurders	22 (2020)	20	20	22

Het aantal uitgebrachte adviezen in het kader van vergunningverlening is lager dan begroot. Er is wel een duidelijk herstel zichtbaar ten opzichte van 2024. Het aantal adviezen voor het aanwijzen van monumenten is lager dan begroot maar is voor een groot deel afhankelijk van initiatieven van derden. De Integrale Commissie zit met 22 adviezen over stedenbouwkundige plannen en complexe bouwprojecten aan het maximum van haar capaciteit. Extra aandacht kregen onder meer de voorbereiding van de bouw van de Oostbrug en de stichting van een Nationaal Slavernijmuseum.

Activiteit 1.1.1.4

We leveren een bijdrage aan de samenhang in het beheer en de ontwikkeling van het regionale landschap rond Amsterdam.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Bezoekersaantallen Amstelland	3,1 mln. (2020)	2,7 mln.	3,6 mln.	2,1 mln.*
2	Bezoekersaantallen Twiske Waterland	1,3 mln. (2020)	2,2 mln.	1,4 mln.	2,6 mln.*
3	Bezoekersaantallen Spaarnwoude	5,1 mln. (2020)	8,7 mln.	6,3 mln.	8,6 mln.*

* Cijfers over het jaar 2024, cijfers 2025 nog niet bekend.

Voor het jaarverslag in 2024 is voor het eerst met een nieuwe telmethodiek gewerkt. De nieuwe telmethodiek is op basis van telefoonbewegingen. Op het moment van publicatie zijn cijfers over 2025 nog niet beschikbaar, daarom worden de cijfers van een jaar eerder gebruikt (geldt ook voor jaarverslag 2024, daar worden de cijfers uit 2023 weergegeven).

Verbonden partijen

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Gemeenten zijn wettelijk verplicht om een basistakenpakket op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving onder te brengen bij Omgevings-diensten. Voor de gemeente Amsterdam is de Omgevingsdienst Noordzeekanaal-gebied (OD NZKG) de omgevingsdienst. Het college is bevoegd gezag voor het uitvoeren van deze taken die de OD NZKG voor Amsterdam vervult. De OD NZKG heeft als voornaamste verantwoordelijkheid de beoordeling en goedkeuring of afwijzing van vergunningsaanvragen en het toezicht houden op en handhaven van regelgeving met betrekking tot activiteiten op het gebied van milieu, bodem en bouw (VTH-taken). Ze speelt een rol in het bevorderen van een duurzame en veilige leefomgeving. De OD NZKG heeft een adviserende rol bij gebieds- en beleidsontwikkeling en op het gebied van energietransitie, klimaatverandering, verduurzamen en circulair economie.

Recreatieschappen
Samenwerking in de recreatieschappen richt zich op verbetering van regionaal groen en de kwaliteit en aantrekkelijkheid van de recreatiegebieden. Voor een dichtbevolkte en -bebouwde stad als Amsterdam zijn dit belangrijke groenvoorzieningen. Amsterdam neemt met de Provincie en overige gemeenten deel in:

- Recreatieschap Groengebied Amstelland
- Recreatieschap Twiske-Waterland
- Recreatieschap Spaarnwoude

Voor de recreatieschappen zetten we in op het continueren en borgen van de huidige situatie. We houden daarbij rekening met een bescheiden autonome groei van de bezoekersaantallen, in lijn met de (bevolkings)groei van de stad en de regio. De gemeente Amsterdam oefent geen directe invloed uit op de bezoekersaantallen vanwege de minderheidspositie in de besturen. Via goede recreatieve verbindingen en promotie kan Amsterdam het gebruik wel verder stimuleren. In het afgelopen jaar zijn een aantal mooie resultaten behaald, een paar voorbeelden: in Twiske-Waterland is gestart met de herontwikkeling van het entreegebied, met een betere uitstraling, een restaurant en meer sport- en spelgelegenheden. In Spaarnwoude Park is ecologisch bermbeheer succesvol gebleken: er zijn meer plantensoorten en meer vlinders. In Groengebied Amstelland is gestart met de 6-jarige pilot agrobosbouw 'Groen aan de Gaasp'. Bewoners kunnen hier een abonnement afsluiten en gewassen oogsten.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	3,7	0,0	0,0	2,7	2,7
Lasten	22,1	15,8	27,0	28,5	1,5
Saldo Baten en Lasten	**-18,4**	**-15,8**	**-27,0**	**-25,8**	**1,2**
Onttrekking	5,7	2,2	2,8	2,8	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**5,7**	**2,2**	**2,8**	**2,8**	**0,0**
Totaal 1.1 Ruimtelijke Ontwikkeling	**-12,7**	**-13,6**	**-24,2**	**-23,0**	**1,2**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een positief resultaat van € 1,2 miljoen. Dit komt door hogere baten van € 2,7 miljoen en hogere lasten van € 1,5 miljoen.

Baten
De totale baten zijn € 2,7 miljoen hoger dan begroot. Dit komt vooral door:

- Hogere baten door de vrijval van de voorziening onderhoud Vinkeveense plassen (€ 2,5 miljoen). De voorziening is opgeheven omdat deze niet meer voldoet aan de BBV-voorschriften.
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Lasten
De totale lasten van € 28,5 miljoen zijn € 1,5 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Hogere lasten op de bedrijfsvoering (€ 2,2 miljoen). Het negatieve bedrijfsvoering resultaat wordt grotendeels veroorzaakt door het niet kunnen vervullen van vacatures wegens krapte op de arbeidsmarkt. Hierdoor was externe inhuur noodzakelijk om de continuïteit en uitvoering van de programmabegroting en projecten te waarborgen. De daaruit voortvloeiende kosten zijn hoger dan de onderbesteding op de loonkosten. Daarnaast is er sprake geweest van tijdelijk inzet in verband met het niet vast invullen van functies vanwege de aanstaande reorganisatie van de directie.
- Lagere lasten op het Omgevingsplan (€ 0,4 miljoen) door de overgang naar de Omgevingswet. Dit komt vooral door Rijksmiddelen die niet naar dat jaar konden worden overgeheveld.
- Hogere lasten vanwege een nog openstaande betaalverplichting aan Rijkswaterstaat voor de Analyse A2 Entree (€ 0,3 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Reserves
In dit programmaonderdeel zijn geen afwijkingen op de reserves.

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
De hoge en snelle woningbouwproductie in combinatie met afnemende ruimte geeft een risico voor de integrale kwaliteit van de stad, op aspecten als: ▪ voorzieningen voor energie en warmte, ▪ leefbaarheid en bereikbaarheid, ▪ kansengelijkheid, ▪ openbare ruimte, ▪ groen, water, ▪ maatschappelijke en economische voorzieningen. Ook zien we het risico van energiecongestie. Terwijl de groei van de stad gaat met nieuwe voorzieningen die we van energie moeten kunnen voorzien. De druk op de gemeentelijke financiën kan het risico vergroten dat er onvoldoende middelen beschikbaar zijn voor alle gewenste investeringen in publieke voorzieningen. Door de druk op de bouwprijzen (inflatie, materiaalkosten) dreigen er ook bouwplannen uitgesteld te worden en dreigt het terugverdienmoment voor voorinvesteringen (planvoorbereiding) later in de tijd te schuiven of onzeker te worden.	▪ Binnen Ruimte voor de Stad houden we de ontwikkeling van de plancapaciteit in de gaten en brengen we daaruit voortkomende knelpunten rond de randvoorwaarden voor stedelijke kwaliteit in beeld. Met de Ontwikkelstrategie 2035 hebben we een sturingsinstrument om hieraan richting te geven. De Omgevingsvisie Amsterdam 2050 draagt op hoofdlijnen zorg voor een goede verdeling van functies over de stad en geeft sturing op complexe ruimtelijke afwegingen. ▪ Zo vervult de Omgevingsvisie een belangrijke rol als beleidskader om ervoor te zorgen dat alle ruimteclaims in de stad op evenwichtige wijze worden afgewogen ('complete stad'). Via versnelde en opgeschaalde aanpak van grote opgaven zoals dreigende congestie op het elektriciteitsnetwerk (programma Energie voor de Stad) wordt gewerkt aan het beperken of elimineren van risico's.
Onvoldoende ambtelijke capaciteit leidt tot suboptimaal gebruik van de schaarse openbare ruimte: de grote maatschappelijke druk kan zorgen voor onvoldoende ambtelijke sturingsmogelijkheden (juridisch planologisch, ontwerp, procesbegeleiding en management) met een oneven-wichtige verdeling van functies tot gevolg. De hoge druk op de woningmarkt en de bestuurlijke ambities zorgen voor een forse toename van de vraag naar juridische (planologische) vastlegging in het omgevingsplan en voor stedenbouwkundige en planologische advisering.	▪ Prioritering door in overleg met opdrachtgevers de capaciteit en behoefte af te stemmen. ▪ Prioritering door de capaciteitsvraag en werving binnen Ruimte en Duurzaamheid centraal aan te sturen. Brede inzet op werving en bezetting van vaste en tijdelijke medewerkers via stages, traineeplekken, startersbanen en omscholing.
De planvoorraad op de middellange termijn loopt terug. Ondanks het grote aantal woningen dat binnen de huidige gebiedsontwikkeling wordt voorbereid, kan dit gevolgen hebben voor de bouwambities op middellange termijn. De middelen om hier aan te blijven werken nemen vanaf 1 januari 2026 af, want zijn incidenteel en verbonden aan de lopende coalitieperiode.	▪ Om voldoende planontwikkeling in de komende 10-15 jaar mogelijk te maken met heldere prioriteringen is in 2024 de Ontwikkelstrategie 2035 vastgesteld. Hierin geven we sturing aan vergroten van de planvoorraad. Het nieuwe college wordt gewezen op de noodzaak van nieuwe (incidentele) middelen voor plan-voorbereiding, indien zij de ambities uit de Ontwikkelstrategie blijvend ondersteunen.

Beleidskaders

- Nationale wetgeving voor ruimtelijke ordening en bouwen, met name de Omgevingswet, die regelt hoe ruimtelijke plannen van Rijk, provincie en gemeenten tot stand komen. In het kader van de (uitwerkingsgebieden Nationale Omgevingsvisie) NOVEX heeft het Rijk zestien gebieden aangewezen waar grote ruimtelijke transities en nationale opgaven vragen om herbestemming en/of ingrijpende herinrichting, waarvoor Rijk en regio samen ontwikkelperspectieven en uitvoeringsagenda's opstellen. Het Verstedelijkingsconcept Metropoolregio Amsterdam (MRA) is hierbij te beschouwen als ontwikkelperspectief. Voor Amsterdam zijn daarnaast Noorzeekanaalgebied, regio Schiphol, Groene Hart en Lelylijn relevante NOVEX-gebieden/-opgaven.
- De Omgevingsvisie Amsterdam 2050, waarin het toetsingskader voor de ruimtelijke plannen, voor gebiedsgericht en thematisch beleid en de investeringsagenda's staan, en een toekomstbeeld over hoe we de fysieke leefomgeving kunnen invullen en gebruiken.
- De Ontwikkelstrategie Amsterdam 2035, de stadsbrede inventarisatie en aansturing van stedelijke bouwlocaties om de gemeentelijke opgaven voor woningbouw, werkruimte en voorzieningen te kunnen vervullen.
- MRA-agenda 2025-2028, de actieagenda van de Metropoolregio Amsterdam voor de periode vanaf 2025.

2.1.2 Grond

Het duurzaam realiseren van de gewenste woningbouwproductie in gemengde wijken.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel 1.2 is:	
Scope 1 en 2 in de stad	15.177 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	0 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	54.800 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel 1.2.1

Het realiseren van voldoende en betaalbare woningen & kantoorruimte.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Start bouw nieuwbouw woningen (totaal)	7.410 (2021)	4.541	7.500	6.053
2	Netto toename kantorenvoorraad per jaar (m^2 bvo)	15.000 (realisatie 2021)	-11.500	195.000	31.700
3	Nieuw gebouwde woningen per 1.000 bestaande woningen (BBV-verplicht: geen streefwaarde, alleen realisatie in jaarverslag)	n.v.t.	9,6	n.v.t.	12

Doel 1.2.2

Het realiseren van voldoende en betaalbare woningen, kantoorruimte en maatschappelijke voorzieningen.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal actieve grondexploitaties	160 (2023)	148	150	159

Doel 1.2.3

Het realiseren van voldoende en betaalbare woningen, kantoorruimte en maatschappelijke voorzieningen.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Omvang meerjarige planvoorraad woningen (periode van 4 jaar)	46.000 (2022)	52.832	50.000	55.388

Het Amsterdams Akkoord gaat uit van een verantwoorde groei. We streven naar een jaarlijkse start bouw van 7.500 woningen in de verhouding 40 procent sociaal, 40 procent middelduur en 20 procent markt. Deze doelstelling is echter sterk afhankelijk van marktontwikkelingen. De gemeente bouwt niet zelf, maar dat doen marktpartijen. De stijgende bouwkosten, de gestegen rente en de toegenomen onzekerheid in de markt hebben de businesscase van de marktpartijen onder druk gezet, waardoor de nieuwbouwproductie in 2023 en 2024 in heel Nederland stagneerden. In 2025 zien we in Amsterdam een opgaande lijn, en is er gestart met de bouw van 6.053 woningen en 660 tijdelijke woningen. Via de Impuls Gewoon Goed wordt beoogd om de haalbaarheid van woningbouwprojecten te vergroten door het zoeken naar een goede balans tussen haalbaarheid, woonkwaliteit en duurzaamheid, zonder in te leveren op de kwalitatieve ondergrens die nodig is voor een goede en complete stad.

De oplopende problemen met netcongestie en de labiele marktsituatie heeft een onmiskenbaar negatief effect op de grondexploitaties en daarmee op het Vereveningsfonds. Omdat het Vereveningsfonds een afgescheiden financieel onderdeel vormt van de gemeentebegroting, raken kosten en opbrengsten van grondexploitaties niet direct de algemene middelen. Vanzelfsprekend raakt dit wel de financiële stromen binnen het Vereveningsfonds en beperkt dit de mogelijkheid om nieuwe verlieslatende plannen te starten, ook omdat uitgegaan wordt van een jaarlijkse afdracht uit het Vereveningsfonds aan de algemene middelen en de reserve schaalspronginvesteringen. Voor 2025 bedroeg deze afdracht in totaal ruim € 22 miljoen.

Activiteit 1.2.1.1

We monitoren de voortgang van projecten en treden in overleg met partners (corporaties, ontwikkelaars, beleggers) die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Eén keer per jaar opstellen van de rapportage 'Woningbouwplan'	1 (2022)	1	1	1
2	Twee keer per jaar opstellen van de rapportage 'Monitor kantoren Amsterdam'	2 (2022)	1	2	1

De voortgang van het woningbouwplan is gemonitord via de Jaarrapportage Woningbouw 2024 en de Halfjaarrapportage Woningbouw 2025. Er is in 2025 één kantorenmonitor opgesteld. Daarnaast is er een nieuwe Kantorenstrategie 2026 opgesteld.

Activiteit 1.2.2.1

We voeren het projectmanagement uit van gebiedsontwikkelingsprojecten.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal actieve grondexploitaties	160 (2023)	148	150	159

Activiteit 1.2.2.2

We maken de grond bouwrijp, inclusief verwerven en sloop.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal actieve grondexploitaties	160 (2023)	148	150	159

Activiteit 1.2.2.3

We ontwerpen en richten de openbare ruimte in van nieuw te ontwikkelen gebieden.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal actieve grondexploitaties	160 (2023)	148	150	159

Activiteit 1.2.2.4

We beheren en bewaken de prudentie van het Vereveningsfonds.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Opstellen MPG (Meerjaren Perspectief Grondexploitaties) in voorjaar en AMPG (Actualisatie MPG) in najaar	1 (2022)	1	1	1

De gebiedsontwikkeling wordt vormgegeven door het uitvoeren van een groot aantal projecten waarvoor de gemeenteraad een investeringsbesluit heeft genomen. In 2025 is gewerkt aan de uitvoering van 159 projecten. De financiële vertaling hiervan vindt plaats in grondexploitaties waarin de kosten en opbrengsten van de afzonderlijke projecten in de tijd zijn geplaatst. De resultaten van de positieve en negatieve grondexploitaties worden verevend in het Vereveningsfonds. Over de ontwikkeling van het Vereveningsfonds wordt twee keer per jaar gerapporteerd. Bij de jaarrekening van het Meerjarenprogramma Grondexploitaties (MPG) en na de zomer via een actualisatie van het MPG (AMPG). Daarnaast wordt jaarlijks separaat gerapporteerd over de woningbouw en de kantoorontwikkeling.

Verbonden partijen

- GEM Lutkemeer (CV, GEM Lutkemeer BV, Gemeente Amsterdam, Participatie Lutkemeer BV (GAP)) / Schiphol Area Development Company (SADC).
- Amsterdam werkt samen met SADC in een deelneming (Lutkemeer CV/BV) aan de ontwikkeling van het Businesspark Amsterdam Osdorp in stadsdeel Nieuw-West.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	472,0	406,0	479,2	519,5	40,3
Lasten	410,4	437,9	525,6	552,9	27,3
Saldo Baten en Lasten	**61,7**	**-31,9**	**-46,4**	-33,4	13,0
Onttrekking	112,8	123,1	324,8	351,7	27,0
Toevoeging	176,2	100,4	123,6	163,3	39,7
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-63,4**	**22,7**	**201,2**	188,5	-12,7
Totaal 1.2 Grond	**-1,8**	**-9,2**	**154,9**	155,1	0,2

Programmaonderdeel 1.2 is in financieel administratief opzicht zeer complex. Dit komt doordat de resultaten worden verrekend met balansposten. Deze administratieve verrekeningen moeten, door BBV-voorschriften, ook in de exploitatie verantwoord worden. Het gaat om verrekeningen met het onderhanden werk, vaste activa, voorzieningen en reserves. Om deze reden lichten we eerst de in 2025 gerealiseerde financiële stromen toe.

De financiële stromen in het programmaonderdeel Grond betreffen in hoofdzaak de grondexploitaties in het Vereveningsfonds. Het Vereveningsfonds is een reserve waarin we positieve en negatieve resultaten van woningbouwprojecten met elkaar verevenen. Omdat de kosten en opbrengsten verrekend worden met het Vereveningsfonds heeft dit programmaonderdeel een beperkt effect op de algemene middelen. De resultaten hebben wel invloed op de vereveningsruimte die nodig is voor de vaststelling van nieuwe verlieslatende plannen en de afdracht aan de algemene middelen. In 2025 bedroeg deze afdracht € 22,4 miljoen, waarvan € 12 miljoen is toegevoegd aan de reserve Schaalsprong en € 10,4 miljoen aan de algemene middelen.

De stand van de reserve Vereveningsfonds is eind 2025 € 697,7 miljoen, waarvan € 25 miljoen vrije vereveningsruimte. In 2025 is de reserve vooral gedaald doordat € 164 miljoen is overgedragen met betrekking tot Zuidasdok aan de reserve Schaalsprong. De vereveningsruimte is ten opzichte van 2024 afgenomen. Dit komt vooral door nieuw vastgestelde nieuwe tekort plannen waaronder de Wildmanbuurt. Vereveningsruimte is nodig voor het realiseren van toekomstige ambities.

Grondexploitaties zijn meerjarige projecten waarvan de resultaten over de gehele looptijd moeten worden bezien. De in 2025 gerealiseerde bedragen vormen alleen de jaarschijf 2025. Hierdoor geven de financiële toelichtingen op de afwijkingen in 2025 slechts een beperkt beeld. Over de financiële ontwikkelingen in het Vereveningsfonds wordt separaat gerapporteerd via het Meerjaren Programma Grondexploitaties (MPG).

In 2025 is binnen de gebiedsontwikkeling € 519,5 miljoen aan baten gerealiseerd. Deze baten bestaan uit grondopbrengsten (€ 365,3 miljoen), winstnemingen (€ 72,4 miljoen), Rijksmiddelen Realisatiestimulans (€ 26,7 miljoen) en overige opbrengsten (€ 55,2 miljoen). Winstnemingen zijn administratieve verrekeningen van positieve projectresultaten met het Vereveningsfonds. De overige opbrengsten bestaan onder andere uit erfpachtinkomsten, rijksbijdragen en tijdelijke exploitatie baten van verhuurde panden.

In 2025 is binnen de gebiedsontwikkeling € 552,9 miljoen aan lasten gerealiseerd. Deze lasten bestaan uit kosten in grondexploitaties en overige projecten (€ 435,2 miljoen), een verhoging van de voorziening plantekorten (€ 87,3 miljoen) en de administratieve verrekening van het saldo van de projecten met de balans (€ 30,4 miljoen). De voorziening plantekorten is verhoogd door verslechtering van de projectsaldi en de vaststelling van een paar financiële tekortplannen zoals de Wildmanbuurt. De verslechtering van de lopende plannen met een negatief saldo komt vooral door Hamerkwartier en de vorming van een restplan voor Podiumlocatie dat eerder is afgesloten. Over de breedte zien we dalende grondopbrengsten uit middeldure huurwoningen en stijgende personeelskosten een nadelig effect hebben op de financiële resultaten van projecten.

In 2025 hebben wij € 73,6 miljoen aan rijkssubsidies ontvangen die zijn toegevoegd aan een voorziening voor toekomstige kosten bij woningbouwprojecten. Deze zijn niet zichtbaar in de rekeningcijfers omdat deze niet als baten worden beschouwd, maar zijn vanzelfsprekend wel belangrijk voor een goed inzicht. De rijksbijdragen bestaan voornamelijk uit de 2e tranche rijksmiddelen voor mobiliteit (€ 70 miljoen) en een

rijksbijdrage voor het realiseren van studentenwoningen op de Cruquiusweg (€ 2,5 miljoen).

Naast deze rijksbijdragen houden we rekening met de nog te ontvangen rijksbijdrage “Realisatiestimulans” die eind 2025 definitief is vastgesteld en op 5 november 2025 is gepubliceerd in de Staatscourant. Met deze nieuwe regeling ondersteunt het Rijk gemeenten bij het bouwen van meer betaalbare woningen. Gemeenten kunnen vanaf 2026 tot en met 2030 een bijdrage van € 7.000 per betaalbare woning ontvangen waarvan de bouw het jaar ervoor is gestart. In 2025 is van 3.814 betaalbare woningen de bouw gestart en zijn deze verantwoord in de SiSa-bijlage van de jaarrekening 2025.

De Realisatiestimulans vult de gemeentelijke financiën aan omdat Amsterdam zich heeft ingezet om betaalbare woningbouwprojecten van de grond te krijgen. Met deze middelen kan Amsterdam naar eigen inzichthaar woningbouwopgave financieel verder ondersteunen. Deze gelden zijn, zoals beschreven in de regelgeving Realisatie Stimulans, bestemd voor publieke tekorten in huidige en toekomstige grond-exploitaties. Binnen Amsterdam worden grondexploitaties voor rekening en risico van het Vereveningsfonds uitgevoerd. De in 2025 gerealiseerde baten bedragen € 26,7 miljoenen en zijn ten gunste van de reserve van het Vereveningsfonds gebracht en daar apart gelabeld. In het MPG 2026 wordt beschreven hoe de middelen in de komende jaren zullen worden ingezet.

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een positief resultaat van € 13,0 miljoen voor verrekeningen met reserves. Dit komt door hogere baten van € 40,3 miljoen en hogere lasten van € 27,3 miljoen.

Deze hogere lasten en baten worden verrekend met het Vereveningsfonds, waardoor het geen effect heeft op de algemene middelen.

Baten
De totale baten van € 519,5 miljoen zijn € 40,3 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:
- Hogere baten door de rijksbijdrage “Realisatiestimulans” voor de realisatie van 3.814 betaalbare woningen in 2025 (€ 26,7 miljoen).
- Hogere baten door dat we meer winst hebben genomen. Dit komt voornamelijk door eerder afsluiten van de grondexploitatie Podiumlocatie (€ 18,7 miljoen).
- Lagere baten doordat door vertraging minder is besteed op de projecten waarvoor Rijksbijdragen zijn ontvangen. Hierdoor blijven de rijksmiddelen gereserveerd in een voorziening (€ 16,6 miljoen).
- Hogere baten in de portefeuille van de Gebiedsontwikkeling. Dit komt onder andere de hogere opbrengsten in de grondexploitatie Elzenhagen Zuid. (€ 16,0 miljoen).
- Lagere Erfpachtinkomsten omdat er minder woningen van wooncorporaties zijn gesplitst en/of verkocht (€ 4,5 miljoen). Deze baten worden toegevoegd aan het Vereveningsfonds voor investeringen in de Gebiedsontwikkeling.

Lasten
De totale lasten van € 552,9 miljoen zijn € 27,3 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:
- Hogere lasten doordat we de toevoeging aan de voorziening plantekorten hebben verhoogd, door de verslechtering van grondexploitaties met een tekort en vormen van een restplan voor de Podiumlocatie. Dit is onder mede het gevolg van stijgende personeelslasten en een daling van verwachte opbrengsten van middeldure huurwoningen (€ 32,0 miljoen).
- Hogere lasten door de administratieve verrekening van de projectsaldi met het onderhanden werk en immaterieel vaste activa (€ 29,8 miljoen).
- Lagere uitvoerings- en proceskosten in de portefeuille van de Gebiedsontwikkeling (€ 17,9 miljoen).
- Lagere lasten omdat projecten waarvoor rijksmiddelen zijn ontvangen veelal nog in de voorbereidingsfase zijn. Rijksmiddelen worden pas ingezet wanneer (deels) aan de voorwaarden is voldaan (€ 16,6 miljoen).

Onttrekkingen reserves
De onttrekking aan de reserve Vereveningsfonds is € 27,0 miljoen hoger dan begroot. Dit komt voornamelijk doordat we de voorziening plantekorten hebben verhoogd, zie ook lasten.

De onttrekking aan de reserve Bouwstimulering is € 1,0 miljoen hoger dan begroot. Dit komt doordat het exploitatieresultaat van de flexwoningen Riekerpark in programma-onderdeel 1.2 Grond zijn verantwoord in plaats van 1.4 Bouwen en Wonen. Daar is rekening gehouden met een exploitatietekort en een onttrekking aan deze reserve van € 2,7 miljoen. Het exploitatietekort in 2025 is lager omdat we een rijkssubsidie hebben ontvangen (€ 0,9 miljoen) en enkele budgetten niet benodigd waren (€ 0,8 miljoen). Dit betroffen de budgetten voor bovenplanse ontsluiting (weg) en de stelpost voor de aanleg van kabels en leidingen.

Toevoegingen reserves

De toevoeging aan de reserve Vereveningsfonds is € 39,7 miljoen hoger dan begroot. Dit komt vooral doordat we meer winst hebben genomen in de plannen (€ 17,4 miljoen), ontvangen rijksmiddelen Realisatiestimulans (€ 26,7 miljoen) en lagere inkomsten uit erfpachtcontracten en huurliberalisaties (€ 4,5 miljoen).

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
1. Gebiedsontwikkeling heeft een lange looptijd en kent een grote mate van onzekerheid. Het risico bestaat dat de realisatie van het aantal woningen en kantoren en de bijbehorende grondopbrengsten lager zal zijn dan de raming. De gemeente bouwt de woningen en de kantoren echter niet zelf, dat doen ontwikkelaars en woningcorporaties. De gemeente is dus afhankelijk van de planning van deze partijen. Als gevolg van netcongestie bestaat ook een risico dat er niet gebouwd kan worden of dat plannen vertragen, met minder opbrengsten voor het Vereveningsfonds als gevolg. In 2025 is de problematiek van de Netcongestie toegenomen zowel ten aanzien van de duur als mogelijk verbreed ook naar woningen.	▪ Om het risico te beheersen van minder grondopbrengsten zijn verschillende beheersmaatregelen getroffen. De belangrijkste is dat reserveringen worden getroffen bij majeure (voor)investeringen. Daarnaast wordt er een financiële buffer aangehouden in de reserves om project specifieke risico's op te vangen en om in geval van crisis de proceskosten te kunnen dekken die niet meer terugverdiend kunnen worden. Deze financiële buffer wordt het weerstandsvermogen genoemd. Verder worden direct verliesvoorzieningen gevormd voor projecten met een geraamd financieel tekort. ▪ Periodiek wordt een scenarioanalyse uitgevoerd die in het Meerjarenperspectief Grondexploitaties (MPG) wordt opgenomen om te zien in hoeverre de getroffen risico buffers binnen het Vereveningsfonds een verslechtering kunnen opvangen, en hoe tijdig kan worden bijgestuurd.
2. Het risico bestaat dat de ruimte in het Vereveningsfonds onvoldoende is om nieuwe verlieslatende plannen vast te stellen in de programmamix van 40/40/20, waardoor woningbouwplannen stil komen te liggen of vertragen of dat het woningbouwprogramma aangepast moet worden. De gemeente bouwt zelf geen woningen en kantoren maar de gemeente investeert wel in het geschikt maken van de grond om in erfpacht uit te geven voor de bouw van de woningen en kantoren. Indien de kosten van deze plannen hoog zijn en niet opwegen tegen de grondopbrengsten kan het zijn dat de vereveningsruimte niet meer toereikend is om deze plannen uit te voeren.	▪ Om het risico te beheersen dat de saldi van plannen te negatief worden en niet meer passen binnen de beschikbare vereveningsruimte worden de plannen financieel zoveel als mogelijk geoptimaliseerd. Betreffende de kostenkant wordt gestuurd op de uitvoeringskosten. Met betrekking tot het programma en de bijbehorende (grond)opbrengsten zoeken we vanuit de gebiedsontwikkeling actief de samenwerking met ontwikkelaars, woningcorporaties, het Rijk, de regio en de overige gemeentelijke onderdelen om te komen tot het optimale programma of het eventueel aanvragen van subsidies. Tegelijkertijd wordt ook gezocht naar locaties die minder kosten om te ontwikkelen waardoor er in de toekomst ook positieve plannen aan het Vereveningsfonds kunnen worden toegevoegd.

Beleidskaders

- De Omgevingsvisie Amsterdam 2050, waarin het toetsingskader voor de ruimtelijke plannen, voor gebiedsgericht en thematisch beleid en de investeringsagenda's staan, en een toekomstbeeld over hoe we de fysieke leefomgeving kunnen invullen en gebruiken.
- Ontwikkelstrategie Amsterdam 2035, de stadsbrede inventarisatie en aansturing van stedelijke bouwlocaties om de gemeentelijke opgaven voor woningbouw, werkruimte en voorzieningen te kunnen vervullen.
- Spelregels voor woningbouwprogrammering: de spelregels gaan over de toepassing van de gewenste woningbouwprogrammering (40 procent sociale huurwoningen, 40 procent middeldure huur- en koopwoningen en 20 procent dure huur- en koopwoningen) in de projecten.
- In het woningbouwplan 2022-2028 wordt de Amsterdamse aanpak voor de nieuwbouw van woningen beschreven. Dit aan de hand van drie thema's. De eerste is de bouw van jaarlijks gemiddeld 7.500 woningen, de tweede het bouwen van de goede mix, het derde thema is versnellen en versimpelen.
- Vervolg Actieplan Meer Middeldure Huur 2020: in dit actieplan zijn de voorwaarden voor nieuwe middeldure huurwoningen met een instandhoudingstermijn van 25 jaar in 2020 herijkt. Verder is dit plan het beleidskader voor het realiseren van eeuwigdurende middeldure huurwoningen.
- Plaberum: procesbeschrijving die dient als leidraad voor de inrichting van de planvorming van ruimtelijke projecten.
- Kantorenplan 2019-2026: Dit plan moet zorgen voor een uitgebalanceerde en toekomstbestendige kantorenmarkt, waarin op korte en middellange termijn voldoende kwalitatieve woon-werkmilieus beschikbaar zijn voor de netto uitbreidingsvraag van 125.000 m^2 kantoor per jaar.
- Samenwerkingsafspraken met de corporaties en huurderskoepels. Deze gaan onder andere over de groei van de voorraad, de betaalbaarheid, de duurzaamheid en de beschikbaarheid van woningen voor alle doelgroepen. Ook staan er afspraken in over de nieuw te bouwen sociale huurwoningen en middeldure huurwoningen en over de grondprijzen. Selectiebeleid woningcorporaties: corporaties hebben een voorrangspositie bij de bouw van sociale woningen.
- Het selectiebeleid woningcorporaties beschrijft hoe het proces verloopt om voor een kavel te komen tot een selectie van een corporatie.
- Grondprijsbeleid: het beleid op basis waarvan de grondwaardes worden berekend.
- Er wordt onderscheid gemaakt tussen het beleid voor nieuwe uitgiftes en het beleid voor de bestaande erfpachtrechten.

2.1.3 Erfpacht

Het uitgeven van nieuwe erfpachtrechten, beheren van de door de gemeente Amsterdam uitgegeven erfpachtrechten en het uitvoeren van de overstapregeling naar het eeuwigdurende erfpachtstelsel.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel 1.3 is:	
Scope 1 en 2 in de stad	0 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	0 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	1.300 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel 1.3.1

De waarde en het gebruik van grond ten dienste van inwoners en bedrijven laten komen

Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1 Canon (*€ 1 mln.)	156 (2022)	162	161	172

Door het erfpachtstelsel houdt de gemeente grip op het gebruik van de grond en komt de waardevermeerdering van de grond die ontstaat bij functiewijzigingen of bij het einde van een tijdvak, ten goede aan de gemeenschap. We doen dit door grond uit te geven in erfpacht bij nieuwe vastgoedontwikkelingen en door de bestaande erfpachtrechten te beheren.

De vraag in Amsterdam naar nieuw uit te geven grond, onder andere voor woningen en commercieel vastgoed, is groot. Behalve nieuwe gronduitgiften worden ook woningen gerealiseerd via transformaties.

De erfpachters hebben de afgelopen jaren gebruik gemaakt om tegen gunstige voorwaarden over te stappen naar het eeuwigdurende stelsel. In 2024 is een spijtoptantenregeling vastgesteld. Deze regeling biedt erfpachters die eerder geen aanvraag indienden of deze niet hebben voortgezet alsnog de mogelijkheid om tegen gunstige voorwaarden over te stappen. Dit heeft geleid tot 19.000 nieuwe aanvragen die grotendeels in 2025 zijn afgerond.

We werken voortdurend aan het verbeteren van het erfpachtstelsel (beleid, uitvoering en communicatie) in het belang van de erfpachters. Mede naar aanleiding van het coalitieakkoord 2022-2026 zijn per 15 september 2025 de beleidsadviescommissie en de pilot geschillencommissie erfpacht gestart. De beleidsadviescommissie is een vaste, onafhankelijke, externe commissie die adviseert voorafgaand aan de vaststelling van nieuw beleid of van wijzigingen van beleid. Het doel van deze commissie is om het draagvlak voor het Amsterdamse erfpachtstelsel te vergroten en ervoor te zorgen dat het erfpachtbeleid zorgvuldig tot stand wordt gebracht. Deze commissie bestaat uit drie leden: een lid uit het notariaat, een makelaar en een deskundige op het gebied van waardering van grondwaarden.

De geschillencommissie is een pilot voor de duur van één jaar. De pilot geschillencommissie bestaat uit vier leden: twee externe leden en twee leden die werkzaam zijn bij – of werkzaam in opdracht van de gemeente. Het doel van de geschillencommissie is om aan erfpachters een laagdrempelige mogelijkheid te bieden tot geschillenbeslechting. Dit kan bijdragen aan de acceptatie en het draagvlak voor (de uitvoering van) het Amsterdamse erfpachtstelsel vergroten.

Andere verbeteringen die we de afgelopen jaar hebben doorgevoerd zijn onder andere:

- Een ambtelijke leidraad voor erfpachtbeleidsvorming, waarin onder meer de ministeriële Handreiking is opgenomen.
- Het verbeteren van de uitvoering door het verder optimaliseren en deels automatiseren van de werkprocessen in het erfpachtbeheer.
- Diverse verbeteringen in de communicatie waaronder het vernieuwen en toegankelijker maken van de erfpachtwebsite en het herschrijven van modelbrieven.

Activiteit 1.3.1.1

We beheren de bestaande erfpachtrechten.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal rechten (*1.000)	294 (2022)	299	297	304
2	Aantal wijzigingen van erfpachtrechten (zonder over-stap)	832 (2022)	926	800	1.544

Door veel nieuwe uitgiften en splitsingen van erfpachtrechten is het aantal erfpachtrechten harder gestegen dan begroot.

De afgelopen jaren hebben we ingezet op de uitvoering van de overstapregeling van het voortdurend erfpachtstelsel naar het eeuwigdurend erfpachtstelsel, nu is de focus verlegd naar het verwerken van de achterstanden van de reguliere erfpachtwijzigingen. In 2025 is een start gemaakt met het verbeteren van de werkprocessen, waardoor meer efficiency bereikt is en uiteindelijk veel meer aanbiedingen voor wijzigingen van erfpachtrechten zijn opgesteld.

Activiteit 1.3.1.2

We verzorgen de uitgifte van nieuwe erfpachtrechten.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Grondwaarde van nieuw uitgegeven erfpachtrechten (*€ 1 mln.)	255 (2022)	242	280	536

De grondwaarde van nieuw uitgegeven erfpachtrechten is in 2025 aanzienlijk hoger dan begroot en ook aanzienlijk hoger dan in 2023 en 2024.

Activiteit 1.3.1.3

We beheren het erfpachtstelsel.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Geen indicator beschikbaar	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Activiteit 1.3.1.4

We werken aan een continue verbetering van de dienstverlening.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal afgehandelde overstap klantvragen (*1.000)	33 (2022)	20	14	22

Activiteit 1.3.1.5

We verzorgen de overstap van de voortdurende naar eeuwigdurende erfpachtrechten.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal overstapaanbiedingen (*1.000)	22 (2022)	12	8	14

Activiteit 1.3.1.3, 1.3.1.4 en 1.3.1.5
Het aantal overstapaanbiedingen en het aantal klantvragen heeft sinds de piek in 2021 een dalende tendens doordat de meeste aanvragen inmiddels zijn afgewikkeld. In 2024 is een spijtoptantenregeling ingesteld. Deze regeling biedt erfpachters die eerder geen aanvraag indienden of deze niet hebben voortgezet alsnog de mogelijkheid om tegen gunstige voorwaarden over te stappen. Door het instellen van de spijtoptantenregeling zijn er in 2025 meer aanbiedingen en klantvragen afgewikkeld dan in 2024.

Over de ontwikkelingen van erfpacht wordt twee keer per jaar separaat gerapporteerd in een raadsinformatiebrief.

Verbonden partijen

In dit programmaonderdeel zijn geen verbonden partijen.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	419,5	230,5	322,2	409,9	87,7
Lasten	234,1	53,3	178,3	230,4	52,2
Saldo Baten en Lasten	**185,4**	**177,2**	**143,9**	179,5	35,5
Onttrekking	165,3	545,9	771,6	846,7	75,2
Toevoeging	393,2	98,2	708,1	819,1	111,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-227,9**	**447,7**	**63,5**	27,7	-35,8
Totaal 1.3 Erfpacht	**-42,4**	**624,9**	**207,4**	207,2	-0,3

Bij dit programmaonderdeel geven we voor de toelichting op afwijkingen ten opzichte van de Begroting 2025 eerst een uitleg over de methodiek.

Voor het gebruik van de grond van de gemeente, het erfpachtrecht, ontvangen wij inkomsten in de vorm van een canon. De erfpachter kan kiezen of deze jaarlijks wordt verrekend of in een keer wordt afgekocht.

De twee belangrijkste erfpachtstelsels zijn het voortdurende en het eeuwigdurende stelsel. In het voortdurende stelsel wordt bij ieder nieuw tijdvak (van meestal 50 jaar) een nieuwe canon vastgesteld op basis van de actuele marktwaarde. In het in 2016 ingevoerde eeuwigdurende stelsel wordt de canon eenmalig vastgesteld en alleen aangepast aan inflatie, tenzij het erfpachtrecht wordt gewijzigd (bijv. bestemmingswijziging). Nieuwe uitgiften vinden eeuwigdurend plaats, tenzij nog sprake is van oude afspraken.

De opbrengsten stijgen wanneer er nieuwe uitgiften zijn of wanneer er voor bestaande rechten aanpassingen plaatsvinden. De canon-betalende (niet afgekochte) rechten zorgen voor jaarlijkse inkomsten voor de algemene middelen. De afgekochte canon, die we ontvangen in de vorm van een afkoopsom, worden aan de reserves toegevoegd. De ontvangen afkoopsommen uit het voortdurend stelsel worden vooral toegevoegd aan de reserve afkoopsommen en de ontvangen eeuwigdurende afkoopsommen worden, na verrekening van de boekwaarde, toegevoegd aan de dit jaar gevormde reserve vermogensopbouw erfpacht. Het grondwaardedeel van de afkoopsom van overgestapte rechten wordt toegevoegd aan de nieuw gevormde reserve afkoopsommen overstap.

De canonopbrengsten en de afkoopsommen zijn grotendeels afhankelijk van het uitgifteniveau, de keuze van de erfpachter voor afkoop of canon-betalend en de nominale ontwikkeling van de canon. De gronduitgiften zijn sterk afhankelijk van de marktomstandigheden en hierdoor moeilijk te voorspellen.

Het exploitatiesaldo is, voor mutaties met reserves, € 179,5 miljoen positief. Van dit bedrag is € 111,4 miljoen afgedragen aan de algemene middelen en € 68,1 miljoen extra toegevoegd aan erfpachtreserves.

Het erfpachtresultaat (saldo na mutaties reserves) bestaat naast een vast deel van de jaarlijkse canonopbrengsten uit de kosten voor het beheer van het erfpachtstelsel, zoals rentelasten, apparaatslasten en overige beheerskosten. Vanaf 2024 worden de meeropbrengsten van de canon toegevoegd aan de reserve Vermogensopbouw Erfpacht. Doordat de in 2025 ontvangen canon van € 171,8 miljoen hoger is, hebben we hiervan € 10,5 miljoen toegevoegd aan de reserve Vermogensopbouw ter verbetering van de schuldpositie van de Gemeente Amsterdam.

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een positief resultaat van € 35,5 miljoen, voor verrekening met reserves. Dit komt door hogere baten van € 87,7 miljoen en hogere lasten van € 52,2 miljoen.

De keuze van de erfpachter voor canon of afkoop heeft een grote impact op de baten en de mutaties in de reserves en is vooraf moeilijk in te schatten. Hierdoor kunnen altijd grote afwijkingen ontstaan ten opzichte van de begroting of voorgaande jaren.

Baten

De totale baten van € 409,9 miljoen zijn € 87,7 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Afkoopsommen. De afkoopsommen zijn € 82,1 miljoen hoger, waarvan € 51,5 miljoen betrekking heeft op overgestapte rechten. De voortdurende afkoopsommen zijn € 30,6 miljoen hoger dan begroot door onder meer een afkoopsom van een kantoorgebouw in Zuidoost na het aangaan van een nieuw tijdvak. De afkoopsommen worden verrekend met reserves.

- Canonopbrengsten. De canonopbrengsten zijn € 6,6 miljoen hoger doordat er veel meer grond is uitgegeven waarbij vaker is gekozen voor canonbetaling. Die meercanon is toegevoegd aan de reserve vermogensopbouw Erfpacht.

Lasten

De totale lasten van € 230,4 miljoen zijn € 52,2 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Afkoopsommen: Er zijn meer erfpachtrechten overgestapt naar het eeuwigdurende stelsel. Hierdoor is meer grondwaarde gedeactiveerd, omdat de rechten na eeuwigdurende afkoop geen financiële waarde meer vertegenwoordigen (€ 52,0 miljoen).
- Erfpachtstelsel: Doordat de cloudkosten in het erfpachtresultaat zijn verantwoord, zijn de lasten € 2,5 miljoen hoger. Dit betreft ICT infrastructuur van de applicaties Hermes en NISE. Hier staat tegenover dat er minder is besteed aan personeelslasten en overige ICT kosten (€ 2,3 miljoen).

Reserves

Omdat de keuze van erfpachter leiden tot grote verschuivingen tussen reserves binnen erfpacht lichten we de mutaties niet per reserve toe. Wel staat beschreven waar de onttrekkingen en toevoegingen in hoofdlijnen uit bestaan.

Onttrekkingen reserves

De totale onttrekking van € 846,7 miljoen, waarvan € 207,7 miljoen aan de reserve Afkoopsommen, € 539,1 miljoen aan de reserve Afkoopsommen overstap en een vrijval van € 100,0 miljoen van de reserve vermogensopbouw, is € 75,2 miljoen hoger dan begroot. Dit bedrag heeft voornamelijk betrekking op een hogere onttrekking aan de reserve Afkoopsommen. Dit komt doordat er meer is overgestapt naar het eeuwigdurend stelsel.

Toevoegingen reserves

De totale toevoeging van € 819,1 miljoen, waarvan € 65,0 miljoen aan de reserve Afkoopsommen, € 83,6 miljoen aan de reserve Afkoopsommen overstap en € 670,4 miljoen aan de reserve Vermogensopbouw Erfpacht, is € 111,0 miljoen hoger dan begroot. Dit bedrag bestaat uit hogere afkoopsommen (€ 104,4 miljoen) en hogere canonopbrengsten (€ 6,6 miljoen). De hogere afkoopsommen zijn toegevoegd aan de reserve Afkoopsommen (€ 5,0 miljoen), de reserve Afkoopsommen overstap (€ 26,3 miljoen) en de reserve Vermogensopbouw Erfpacht (€ 83,0 miljoen). Aan de reserve Vermogensopbouw hebben we de meerwaarde toegevoegd die grotendeels is verkregen uit eeuwigdurende afkoop en de hogere canonopbrengsten.

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
1. Erfpachter moet lang wachten totdat een wijzigingsaanvraag wordt afgewikkeld met mogelijke rechtszaken tot gevolg.	▪ Om wachttijden te verkorten streven we ernaar om zoveel mogelijk (overstap)aanvragen automatisch af te wikkelen. Daarnaast hebben we met de extra inhuur van tijdelijke krachten de mogelijkheid gecreëerd om achterstanden in te lopen. ▪ Eventuele rechtszaken omdat een erfpachter te lang moet wachten proberen wij te voorkomen met onze spoedprocedure, zodat in nijpende gevallen een erfpachter sneller geholpen zal worden.

Beleidskaders

- Diverse Algemene Bepalingen, de door de raad vastgestelde bepalingen voor het uitgeven van grond in erfpacht.
- Grondprijsbeleid: het beleid op basis waarvan de grondwaardes worden berekend. Er wordt onderscheid gemaakt tussen het beleid voor nieuwe uitgiftes en het beleid voor de bestaande erfpachtrechten.
- Overstapregeling (inclusief spijtoptantenregeling), de regeling waarmee erfpachters met een woning kunnen overstappen van het voortdurende naar het eeuwigdurende stelsel.

2.1.4 Bouwen en Wonen

We streven naar voldoende beschikbaarheid van betaalbare, goede en veilige woningen, een rechtvaardige verdeling van de woningen en een rechtmatig gebruik van de woningen.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel 1.4 is:	
Scope 1 en 2 in de stad	759.660 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	36 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	6.100 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel 1.4.1

Een rechtvaardige verdeling van de woningen waarbij voorrang wordt gegeven aan diegenen die de woning het hardste nodig hebben.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	% kwetsbare huishoudens dat binnen 3 maanden een woning vindt: statushouders, MOBW en sociaal medisch urgenten	80% (2016)	85%	80%	80%
2	Gemiddeld aantal aanbiedingen per verhuring op WoningNet	3,0 (2025)	3,0	3,0	3,4
3	% toewijzingen met zoekpunten	80% (2024)	89%	90%	90%
4	% toewijzingen met situatiepunten	4,5% (2025)	4%	5%	3%
5	% toewijzingen met startpunten	5% (2024)	8%	5%	7%
6	Gemiddelde WOZ-waarde (BBV-verplicht: geen streefwaarde, alleen realisatie in jaarverslag)	n.v.t.	€ 498.000	n.v.t.	€ 518.000
7	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (BBV-verplicht: geen streefwaarde, alleen realisatie in jaarverslag)	n.v.t.	€ 827	n.v.t.	€ 941
8	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (BBV-verplicht: geen streefwaarde, alleen realisatie in jaarverslag)	n.v.t.	€ 944	n.v.t.	€ 1.058

We verdelen de schaarse sociale huurwoningen die beschikbaar komen in de stad op rechtvaardige wijze. Daarom geven we voorrang aan degenen die het hardst een woning nodig hebben. In 2025 heeft 80 procent van de kwetsbare huishoudens binnen drie maanden na de toekenning van de urgentie een woning gevonden.

Om de regulier woningzoekenden kans te blijven geven op een sociale huurwoning hebben we het systeem aangepast. Door actief te zoeken en door situatie- en of startpunten aan te vragen zijn woningzoekenden zelf in staat om extra punten op te bouwen en hun positie op de ranglijst te verbeteren. Hierdoor worden sociale huurwoning eerder toegewezen aan mensen die dringend een woning nodig hebben.

We hebben in 2025 het doorstroomoffensief ingezet, als belangrijk onderdeel van de Amsterdamse Aanpak Volkshuisvesting. Met voorlichting, communicatie en subsidiemogelijkheden proberen we verhuizingen en doorstroming van bewoners in gang te zetten. Het doel is om Amsterdammers te laten wonen in een woning die past bij hun gezinssituatie, levensfase, financiële situatie, of zorgvraag.

Activiteit 1.4.1.1

We bieden huisvesting voor kwetsbare groepen.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal woningen toegewezen aan kwetsbare huishoudens	1.800 (2023)	2.137	30% van het totaal aantal verhuringen	2.119 24,5% van het totaal aantal verhuringen
2	Aantal gehuisveste statushouders (personen)	2.000 (2023)	1.498	1.400-1.600	1.634

In de samenwerkingsafspraken met de woningcorporaties is afgesproken dat 30 procent van het totaal aantal vrijkomende sociale huurwoningen beschikbaar zijn voor kwetsbare groepen. Het aantal woningen wordt jaarlijks vastgesteld op basis van het verwachte aantal verhuringen. Dit fluctueert jaarlijks, onder andere door de oplevering van nieuwbouw en flexwoningen. Voor 2025 was de inschatting dat 2.200 woningen beschikbaar zouden komen maar dit is iets lager geworden.

De woningen zijn verdeeld onder de verschillende categorieën. Dit zijn statushouders, kwetsbare huishoudens die met en zonder begeleiding kunnen wonen (dit zijn bijvoorbeeld sociaal medisch urgenten en slachtoffers van de toeslagenaffaire). Het aantal woningen per categorie hangt af van de lengte van de wachtlijsten en de verwachte vraag per categorie. Het aantal daadwerkelijk gehuisveste bewoners kan variëren door het aantal bewoners dat in een woning gehuisvest kan worden. De gerealiseerde woningtoewijzingen is ook afhankelijk van de gemeentelijke capaciteit en de capaciteit die de zorgpartners beschikbaar hebben.

Ondanks het lagere aantal woningen voor deze doelgroepen hebben we in 2025 voldoende statushouders (1.634) kunnen huisvesten om aan de taakstelling (1.454) te voldoen. Daarmee is een deel (180) van de achterstand uit eerder jaren ingevuld. Ook zijn 166 statushouders via de ruggensteunregeling doorgestroomd van een tijdelijke woning naar vaste huisvesting.

Activiteit 1.4.1.2

We wijzen met voorrang woningen toe aan bepaalde beroepsgroepen.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal woningen aan beroepsgroepen*	200 (2023)	236	300	294

Met de 294 toegewezen woningen zijn essentiële beroepsgroepen geholpen bij in hun huisvesting. Daarmee hebben we bijgedragen bij het behouden en aantrekken van deze beroepen voor de stad. 294 woningen gaat om een minimale afwijking van de gestelde 300 woningen, waarbij we kunnen terugkijken op een succesvol jaar. De nodige aanpassingen vanwege de groei van de regeling in de afgelopen jaren, hebben een positieve bijdrage geleverd aan dit resultaat.

Doel 1.4.2

Een toekomstbestendige woningvoorraad (duurzaam, basiskwaliteit en veilig).

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Daling in het aantal slechte energielabels (E, F, G) en stijging aantal goede energielabels (B, A, A+)	47.500 (2023)	Daling E, F, G-labels t.o.v. 2023: -1,6%	Daling slechte labels (E-F-G) met 1/6e van het totaal	Daling E-F-G-labels t.o.v.2024: 2,02%*
2	Woningkwaliteit – verbeterde woningen na gemeentelijke interventie	n.t.b.	145	180	151

* Bron: klimaatmonitor.databank.nl

Met het isolatieoffensief hebben we in 2025 verder ingezet op het verbeteren van woningen en het versnellen van het isolatietempo. Dit draagt bij aan een toekomstbestendige en betaalbare woningvoorraad en verlaagt de energiekosten voor bewoners. We hebben actief bewoners, verenigingen van eigenaren en verhuurders benaderd en ondersteund bij energieadvies en verduurzamingstrajecten voor structurele woningverbetering. Dit leidt tot verbetering van de energielabels en een beter woonklimaat. We hebben hierbij een stimulerende en adviserende rol, of een woning daadwerkelijk wordt verduurzaam is uiteraard aan de bewoners en eigenaren zelf. Ook corporaties zijn actief met isolatieprogramma's. Daarnaast zijn bewoners met een groot risico op

energiearmoede ondersteund met advies en kleine energiebesparende maatregelen om per direct het energieverbruik terug te dringen met behoudt van een goed binnenklimaat. In de dienstverlening focussen we met name op bewoners in kwetsbare buurten en/ of in een kwetsbare positie.

In 2025 is in verschillende stadsdelen ecologisch onderzoek uitgevoerd naar mogelijkheden voor verduurzaming in samenhang met de leefomgeving van bijvoorbeeld vleermuizen en mussen. Dit leidt tot een vergunningaanvraag door de gemeente waarmee individuele bewoners in de toekomt kunnen verduurzamen zonder hiervoor ook zelf een vergunning aan te hoeven vragen.

Ook is in de beschikbare subsidieregelingen ingezet op het gebruik van biobased isolatiemateriaal.

Daarnaast houden we ook toezicht op de minimale wettelijke kwaliteit van woningen en waar nodig zijn hierop handhavingsacties uitgevoerd.

Activiteit 1.4.2.1

We houden toezicht op en handhaven de wettelijk minimumkwaliteit.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal op kwaliteit geïnspecteerde adressen	200 (2023)	210	250	406
2	Aantal verbeterde woningen naar aanleiding van inspectie en/of handhaving	150 (2023)	145	180	151

De Amsterdamse woningvoorraad is relatief oud en daarmee naar de nieuwbouwstandaard van matige kwaliteit. Om te voorkomen dat er gevaarlijke of ongezonde situaties ontstaan, moeten woningen voldoen aan een minimale wettelijke kwaliteit. Als gemeente hebben wij de taak om toezicht te houden op deze woningkwaliteit. Dat doen we via onze reguliere toezichtstaak, bijvoorbeeld bij vergunningsaanvragen, maar ook via projectmatig toezicht op gemeentebrede en moeilijk handhaafbare problematiek, zoals vocht en schimmel en loden leidingen. De aantallen die in deze activiteit worden genoemd, hebben betrekking op het projectmatig toezicht dat is uitgevoerd. Dit toezicht gebeurt meestal op basis van meldingen of informatiegestuurde actieve opsporing. In 2025 zijn meer woningen geïnspecteerd dan voorliggende jaren. Dit is te verklaren door een aanzienlijk toename van het aantal meldingen over vocht en schimmel en omdat er meer capaciteit beschikbaar was voor toezicht en handhaving. Daarnaast hebben we in 2025 extra middelen vrijgemaakt voor de schimmelaanpak, zodat corporaties de uitvoering van de schimmelaanpak kunnen verbeteren. Dat het aantal verbeterde woningen nog achterblijft, komt omdat veel zaken nog lopen. De resultaten daarvan worden naar verwachting in 2026 zichtbaar.

Activiteit 1.4.2.2

We ondersteunen bewoners en eigenaren bij het verduurzamen van woningen.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal ondersteunde adressen	n.v.t. (2023)	11.914	8.350	56.025
2	Aantal adressen waar maatregelen zijn genomen	n.v.t. (2023)	18.132	9.000	8.207

We hebben in 2025 eigenaren en/of bewoners gestimuleerd en ondersteund om hun woning te verduurzamen. Deze adressen hebben we bereikt via cursussen, informatie- en netwerkbijeenkomsten voor vve's en adviezen aan vve's en aan eigenaren in eengezinswoningen. Dit aantal is substantieel hoger dan 2024 en dan was begroot voor 2025. Dit komt onder andere door verdere professionalisering en extra inzet op dit onderwerp. Dit heeft geleid tot meer en een breder aanbod zoals meer deelnemers aan netwerk- en buurtbijeenkomsten en aanzienlijk meer cursussen en adviezen. De getroffen maatregelen bestaan uit vouchers voor energiebesparende producten en de witgoedregeling.

Activiteit 1.4.2.3

We verstrekken omgevingsvergunningen en zien toe dat bedrijven en burgers voldoen aan actuele wet en regelgeving op het gebied van veiligheid, bouwveiligheid en infrastructuur.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal ingediende aanvragen omgevingsvergunning bouw, monumenten, splitsen, omzetten woonruimte, meldingen bouw, aanvragen ruimtelijke ordening	9.700 (2022)	8.356	9.075	9870
2	Aantal verleende vergunningen waarop toezicht is gehouden (monumenten, bouw, ruimtelijke ordening, splitsen en omzetten woonruimte) waarop toezicht is gehouden	5.400 (2022)	4.866	5.400	5581

De realisatie op de baten van de bouwleges vallen in 2024 en 2025 flink lager uit dan begroot. Naar aanleiding van de lagere realisatie in 2024 is door Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) in 2025 opdracht gegeven voor een onderzoek daar de schommelingen in de legesopbrengsten en de onderliggende oorzaken. Uit het onderzoek blijkt dat deze schommelingen deels samenhangen met de inrichting van de legestabel, waarvoor aanpassingen worden voorgesteld, en deels met externe factoren zoals conjuncturele ontwikkelingen en een afname van bouwplannen met een hoge bouwsom. Tegelijkertijd blijven de uitvoeringskosten gelijk of nemen toe, onder meer als gevolg van de invoering van de Omgevingswet.

Met ingang van 1 januari 2024 zijn de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen van kracht. Dit leidt in de periode 2024 – 2032 tot wijziging van het Omgevingsplan in tranches. Ook volgt mogelijk een uitbreiding van de Wet kwaliteitsborgen voor het bouwen (Wkb); de invoering daarvan is echter uitgesteld tot een nader te bepalen datum. Dit betekent dat de vermelde prognoses met enige onzekerheid zijn omgeven ten opzichte van eerdere jaren.

Verbonden partijen

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
Gemeenten zijn wettelijk verplicht om een basistakenpakket op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving onder te brengen bij Omgevingsdiensten. Voor de gemeente Amsterdam is de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) de omgevingsdienst. Het college is bevoegd gezag voor het uitvoeren van deze taken die de OD NZKG voor Amsterdam vervult. De OD NZKG heeft als voornaamste verantwoordelijkheid de beoordeling en goedkeuring of afwijzing van vergunningsaanvragen en het toezicht houden op en handhaven van regelgeving met betrekking tot activiteiten op het gebied van milieu, bodem en bouw (VTH-taken). Ze speelt een rol in het bevorderen van een duurzame en veilige leefomgeving. De OD NZKG heeft een adviserende rol bij gebieds- en beleidsontwikkeling en op het gebied van energietransitie, klimaatverandering, verduurzamen en circulair economie.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	66,5	85,4	81,3	69,0	-12,2
Lasten	176,2	188,6	211,4	192,5	-18,9
Saldo Baten en Lasten	**-109,7**	**-103,2**	**-130,1**	**-123,5**	**6,7**
Onttrekking	15,1	23,6	28,9	24,9	-4,0
Toevoeging	0,6	0,3	0,3	0,3	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**14,5**	**23,4**	**28,6**	**24,7**	**-4,0**
Totaal 1.4 Bouwen en Wonen	**-95,2**	**-79,8**	**-101,5**	**-98,8**	**2,7**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een positief resultaat van € 2,7 miljoen. Dit komt door lagere baten van € 12,2 miljoen, lagere lasten van € 18,9 miljoen en een lagere onttrekking van € 4,0 miljoen aan reserves.

Baten
De totale baten van € 69,0 miljoen zijn € 12,2 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Lagere baten van op het Volkshuisvestingsfonds (€ 5,6 miljoen). Deze houden verband met de onderbesteding op de projectkosten, zie ook de toelichting bij de lasten. De niet bestede rijksmiddelen vloeien terug naar de balans en worden volgend jaar opnieuw ingezet voor de lopende projecten.
- Lagere baten op flexwoningen (€ 2,5 miljoen). We schuiven onze bijdrage aan corporaties door naar 2026. Zie ook de toelichting bij de lasten.
- Lagere baten op het Isolatieoffensief en de Aanpak energiearmoede (€ 2,1 miljoen). Dit komt door de lagere uitgaven op de specifieke rijksmiddelen. Zie ook de toelichting bij de lasten.
- Lagere baten voor de opvang voor Oekraïense ontheemden (€ 1,9 miljoen). Dit wordt veroorzaakt door lagere bouwkosten waardoor ook minder Rijksbijdragen ontvangen worden. Zie ook de lagere lasten en lagere onttrekking aan de reserve.
- Hogere baten op de leges voor bouwvergunningen (€ 1,5 miljoen). In de Najaarsnota hebben wij de verwachte opbrengsten met € 9,2 miljoen verlaagd, maar dit effect blijkt aan het einde van het jaar iets kleiner te zijn. Dit komt deels door binnengekomen opgelegde dwangsommen (€ 0,5 miljoen), die niet worden begroot en daarmee een meevaller vormen. Daarnaast is er € 1,0 miljoen meer aan leges geïnd. Hierdoor bedraagt de tegenvaller ten opzichte van de begroting niet € 9,2 miljoen, maar € 7,7 miljoen.
- Lagere baten vanuit de grootstedelijke bouwleges die de Omgevingsdienst NZKG (Noordzeekanaalgebied) namens ons oplegt (€ 1,4 miljoen). De baten zijn verder achtergebleven ten opzichte van de Najaarsnota, waarin wij de verwachte baten met € 7,0 miljoen neerwaarts hebben bijgesteld. Dit komt onder andere door een negatief afwikkelingsresultaat op de geraamde legesbaten uit oude jaren en zijn een aantal vorderingen na uitspraken op bezwaar en beroepschriften verlaagd.
- Lagere baten op de bestuurlijke boetes (€ 0,6 miljoen). Dit komt doordat er in 2025 minder boetes zijn opgelegd én de opgelegde boetes lager zijn. Bij het opleggen van boetes is meer gekeken naar prioriteit en rechtvaardigheid, dan naar het toepassen van een ‘lik op stuk’ beleid. Daarnaast is de boetetabel vorig jaar aangepast en zijn de bedragen per overtreding fors naar beneden bijgesteld.
- Lagere baten op de Rijksbijdragen voor de sanering van verkeerslawaai (€ 0,4 miljoen). Zie ook de toelichting op de lasten. De resterende middelen worden toegevoegd aan de balans voor de terugbetaling aan het Rijk.
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Lasten

De totale lasten van € 192,5 miljoen zijn € 18,9 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Lagere lasten op het Volkshuisvestingsfonds (€ 5,6 miljoen). Dit houdt verband met lagere kosten op enkele deelprojecten: in Zuidoost zijn projecten in de openbare ruimte doorgeschoven, waardoor de lasten € 1,6 miljoen lager uitvallen. In Nieuw-West was voornamelijk sprake van capaciteitsproblemen, langdurige gesprekken met marktpartijen en de aanwezigheid van de gierzwaluw, met als gevolg een onderbesteding van € 4,0 miljoen.
- Lagere lasten op de bijdragen voor het Riekerpark (€ 2,7 miljoen). Hiervoor was een bedrag gereserveerd voor een exploitatietekort op het Riekerpark welke niet geheel nodig bleek. Het project is financieel afgewikkeld en leverde uiteindelijk een verlies op van € 1,0 miljoen. Deze is ten laste gebracht van de reserve Bouwstimulering op programmaonderdeel 1.2 Grond. Het restant (€ 1,7 miljoen) bleek niet nodig omdat we een Rijkssubsidie hebben ontvangen (€ 0,9 miljoen) en enkele budgetten niet benodigd waren (€ 0,8 miljoen). Dit betroffen de budgetten voor bovenplanse ontsluiting (weg) en de stelpost voor de aanleg van kabels en leidingen.
- Lagere lasten op de bijdragen voor flexwoningen (€ 2,5 miljoen). De subsidie-bijdragen aan corporaties stonden gepland voor 2025. Deze planning bleek iets te optimistisch en schuift door naar begin 2026.
- Lagere lasten voor de opvang voor Oekraïense ontheemden (€ 2,5 miljoen). Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere bouwkosten. Meestal vanwege vertragingen of uitgestelde projecten, waaronder Lemelerbergweg, Donauweg en Vlaardingenlaan. Deze uitgaven schuiven door naar 2026.
- Lagere lasten op het Isolatieoffensief en de Aanpak energiearmoede (€ 2,1 miljoen). We verstrekken subsidies aan particulieren, VVE’s en lokale organisaties. De subsidies worden verantwoord als deze zijn vastgesteld. De uitvoering van verduurzamingsprojecten vraagt veel tijd waardoor meerdere van deze begrote en verstrekte subsidies nog niet in 2025 zijn vastgesteld. Hierdoor zijn de uitgaven op de specifieke rijks- en provinciale middelen in 2025 lager. De middelen blijven beschikbaar voor deze subsidies als deze in 2026 worden vastgesteld.
- Lagere lasten op de Integrale aanpak (€ 1,9 miljoen, waarvan € 0,7 miljoen coalitiemiddelen). Daarbij kijken we niet alleen naar huizen, maar ook naar de mensen die erin wonen en de buurt eromheen. De onderbesteding wordt veroorzaakt doordat er minder flexprojecten zijn uitgevoerd, waardoor ook de proceskosten lager uitvielen. Ook hoefden er minder panden onderzocht te worden en zijn er minder pilots uitgevoerd. Daarnaast is er een onderbesteding op het structurele budget van het Programma Huisvesting Kwetsbare Groepen (PHKG).

- Hogere lasten voor de proceskosten van gebiedsgerichte transformatieprojecten (€ 1,8 miljoen). Deze lasten worden volledig gedekt uit de reserve Vereveningsfonds op programmaonderdeel 1.2 Grond.
- Hogere lasten door de inzet van extra capaciteit voor onderdelen zoals Ongelijk Investeren, het Nationaal Programma en de Aanpak Binnenstad (€ 1,8 miljoen). Dit betrof met name de stadsdelen Nieuw-West, Noord en Centrum. De uitvoerende werkzaamheden worden gefinancierd door een mix Rijksbijdragen en eigen middelen, die specifiek zijn toegekend voor projectmatige activiteiten, maar niet voor personele capaciteit. Hierdoor ontstond een grotere opgave, wat de inzet van extra capaciteit noodzakelijk maakte.
- Lagere lasten op de benodigde voorziening voor dubieuze debiteuren WABO-vergunningen van de Omgevingsdienst NZKG (€ 1,2 miljoen). De voorziening wordt ieder jaar volgens een vast rekenmodel op de juiste hoogte gebracht. Deze middelen kunnen daaruit vrijvallen.
- Lagere lasten op de kosten van het VTH-domein (Vergunningen, Handhaving en Toezicht) (€ 1,1 miljoen). Bij de Najaarsnota hebben wij melding gemaakt van tegenvallende legesopbrengsten en hebben we ingezet op een besparing aan de lastenkant van € 3,6 miljoen. Daarmee is de totale onderbesteding dit jaar € 4,7 miljoen. De onderbesteding van € 1,1 miljoen komt voort uit lagere kosten voor informatievoorziening vergunningen, doordat werkzaamheden voor het in stand houden en verbeteren van de applicaties in eigen beheer zijn uitgevoerd (€ 0,4 miljoen). Daarnaast zijn er lagere lasten bij de Omgevingswet, omdat geplande acties door capaciteitsproblemen niet volledig zijn uitgevoerd; deze middelen worden doorgeschoven naar 2026 (€ 0,4 miljoen). Tot slot is er een vrijval uit de voorziening dubieuze debiteuren vergunningen (€ 0,3 miljoen), gebaseerd op een berekening van de omvang en ouderdom van openstaande vorderingen.
- Hogere lasten voor de bestuurlijke boetes (€ 0,7 miljoen). Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een benodigde toevoeging aan de voorziening dubieuze debiteuren. De voorziening wordt ieder jaar volgens een vast rekenmodel op de juiste hoogte gebracht. Dit keer moet deze worden aangevuld vanwege bestuurlijke boetes die nog open staan of waarvoor nog procedures lopen.
- Hogere lasten vanwege een toevoeging aan de voorziening Wooncoöperatieven (€ 0,6 miljoen). Deze voorziening is bedoeld voor het afdekken van risico's bij het verstrekken van geldleningen aan wooncoöperatieven.
- Lagere lasten op de huisvesting statushouders (€ 0,5 miljoen) omdat er minder woningen zijn toegewezen. Bij de begroting is uitgegaan van 1.512 woningen terwijl dat uiteindelijk 1.105 zijn geworden. De taakstelling voor het huisvesten van 1.454 personen is gerealiseerd, maar de achterstand is nog niet weggewerkt.
- Lagere lasten op het afhandelen van bezwaar en beroep (€ 0,5 miljoen). De benodigde inzet bleek lager dan van tevoren werd gedacht. Wel is er nog sprake van achterstanden. We monitoren deze achterstanden actief en sturen op het inlopen daarvan.
- Lagere lasten op het project uitbreiding woonwagens (€ 0,5 miljoen). Wij hadden dit jaar een besteding van € 1,4 miljoen begroot, maar wegens vertragingen, verschuiven we het restant door naar 2026. De dekking komt uit de reserve Bouwstimulering.
- Lagere lasten op de subsidie Sanering verkeerslawaai (€ 0,4 miljoen). In 2025 is de uitvoering van de projecten Admiraal de Ruyterweg 1 en 2 afgerond. De uitvoeringskosten waren lager dan het voorschot dat de gemeente van het Rijk heeft ontvangen. De resterende middelen worden toegevoegd aan de balans voor de terugbetaling aan het Rijk.
- De lagere lasten op de Wet betaalbare huur (€ 0,3 miljoen). Deze worden veroorzaakt door lagere communicatie- en IV-kosten (informatievoorziening) en lagere personele lasten. De uiteindelijke inzet bleek beperkter dan oorspronkelijk voorzien.
- Lagere lasten op de bewonersondersteuning (€ 0,3 miljoen). Dit heeft te maken met het terugvorderen van niet bestede subsidiemiddelen bij de Federatie Huurdersnetwerk.
- Lagere lasten bij frictieleegstand (€ 0,3 miljoen). Dit budget is bedoeld om kosten van woningbouwcorporaties van kortdurende leegstand compenseren zodat woningen beschikbaar blijven voor specifieke doelgroepen. Dit budget is beschikbaar in 2025 tot en met 2027. Omdat definitieve toekenning van deze middelen pas eind 2025 is geweest is het budget voor 2025 niet besteed. Het bedrag van € 0,3 miljoen valt vrij ten gunste van de algemene middelen.
- Lagere lasten bij de schimmelaanpak (€ 0,3 miljoen). Vijf van de zes corporaties hebben een subsidieaanvraag gedaan. De aanvraag was vaak lager dan wij hadden begroot. In de begroting was in totaal € 0,7 miljoen begroot. De niet bestede middelen vallen vrij ten gunste van de algemene middelen.
- Lagere lasten op de huurkosten van de Hoogte Kadijk (€ 0,3 miljoen). De verwachte huurkosten schuiven door naar 2026 en 2027.
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Onttrekkingen reserves

De onttrekking aan de reserve Bouwstimulering is € 3,2 miljoen lager dan begroot. Dit komt door de niet benodigde middelen met betrekking tot flexwoningen

(€ 2,7 miljoen) en de onderbesteding op de woonwagens (€ 0,5 miljoen).
Zie ook de toelichting op de lasten.

De onttrekking aan de reserve coalitiemiddelen is € 0,7 miljoen lager dan begroot. Dit komt vooral door de onderbesteding op de Integrale aanpak.

De onttrekking aan de reserve Opvang Oekraïners is € 0,6 miljoen lager dan begroot. Dit komt vooral door lagere bouwkosten.

Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Toevoegingen reserves
Niet van toepassing.

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
1. Bij de Woningcorporaties komen onvoldoende woningen vrij waardoor minder woningen beschikbaar komen voor urgenten/kwetsbare groepen/ouderen/statushouders. Hierdoor wordt de termijn waarop 80 procent van de urgenten een woning vindt langer dan de gestelde termijn van drie maanden.	▪ Om de druk op het aantal beschikbare woningen voor kwetsbare groepen te verlagen worden de urgentiecriteria aangepast. Het verwachte effect is dat mensen met de hoogste urgentie sneller aan een passende woning kunnen worden geholpen. De druk op het aantal voor kwetsbare groepen beschikbare woningen neemt daardoor af.
2. Omdat de legesinkomsten uit omgevingsvergunningen sterk fluctueren met de conjunctuur, blijven de uitvoeringskosten voor gemeenten – zoals loonkosten en overhead – grotendeels vast en daarmee stabiel. Deze ongelijkheid creëert financiële risico's bij economische neergang, omdat de gemeente kosten moet blijven maken terwijl de inkomsten sterk teruglopen. Met de komst van de Omgevingswet is de werklast voor gemeenten ook nog eens toegenomen.	▪ Om het conjunctuureffect op de middellange termijn inzichtelijk te krijgen is een onderzoeksbureau ingehuurd.
3. Het effect vanuit de Omgevingswet op de bouwleges lijkt groter dan waar rekening mee is gehouden. Dit negatieve effect is het gevolg van de knip in een technische bouwactiviteit en een omgevingsplan, waarbij bij veel vergunningaanvragen de aanvraag voor technische bouwactiviteit niet meer volgt en daarvoor geen leges worden ontvangen.	▪ Om het effect vanuit de Omgevingswet inzichtelijk te krijgen is een onderzoeksbureau ingehuurd op basis hiervan kan eventueel de legestabel aangepast worden.

Beleidskaders

- Amsterdamse Aanpak Volkshuisvesting (AAV): de AAV is een integraal programma met maatregelen die zijn gericht op het realiseren van voldoende betaalbare en goede woningen in een ongedeelde stad. Huisvestingsverordening 2024: beschrijft het instrumentarium en de toepassing hiervan, in relatie tot woonruimteverdeling en woningvoorraad. Met de huisvestingsverordening verdeelt het college schaarse huurwoningen en regels waarmee wijzigingen in de voorraad van zowel huur- als koopwoningen worden gereguleerd. Zo wordt de Amsterdamse woningvoorraad beschermt en wordt de leefbaarheid in wijken en buurten gewaarborgd.
- Leegstandsverordening Amsterdam 2022: gezien de schaarste aan woningen in Amsterdam is langdurige woningleegstand zeer onwenselijk. Met leegstandverordening kan de gemeente optreden tegen langdurige leegstand in Amsterdamse woningen.
- Samenwerkingsafspraken met de corporaties en huurderskoepels. Deze gaan onder andere over de groei van de voorraad, de betaalbaarheid, de duurzaamheid en de beschikbaarheid van woningen voor alle doelgroepen. Ook staan er afspraken in over de nieuw te bouwen sociale huurwoningen en middeldure huurwoningen en over de grondprijzen.
- Omgevingswet: de Omgevingswet regelt alles voor de ruimte waarin we wonen en werken. Deze nieuwe wet bundelt en maakt regels eenvoudiger.
- Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb): dit is een nieuw stelsel van kwaliteitsborging.
- VTH-Beleid Fysieke Leefomgeving: hierin staat beschreven hoe we de VTH-taken uitvoeren en zijn diverse strategieën en protocollen opgenomen voor de uitvoering.
- Wet betaalbare huur: door deze wet kan de gemeente handhaven op te hoge huren en servicekosten. In de huisvestingsverordening voor 2025 is daarnaast ingezet op invoering van de huisvestingsvergunning voor het middensegment. Met deze twee instrumenten kan de gemeente meer en beter handhaven op de middenhuur.

2.1.5 Vastgoed

We zetten ons gemeentelijke vastgoedbezit in om maatschappelijke voorzieningen duurzaam, toegankelijk, betaalbaar en in de hele stad tehuisvesten. Onze vastgoedportefeuille verhuren we voor een groot deel aan een zeer verschillende groep huurders. Het grootste deel betreft maatschappelijke huurders.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel 1.5 is:	
Scope 1 en 2 in de stad	0 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	375 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	38.300 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel 1.5.1

Amsterdam heeft een vastgoedportefeuille die voldoet aan de gemeentelijk en landelijke ambities en wetgeving op het gebied van duurzaamheid, veiligheid en bouwkundige kwaliteit.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	NEN 2767, onderhoudsniveau minimaal 3, sober en doelmatig	83% (2020)	88%	87%	88,3%

Ons vastgoed hebben we in 2025 onveranderd onderhouden op basis van het vastgestelde onderhoudsniveau, sober en doelmatig. Dat doen we ieder jaar. Deze planning is gericht om het groot en gepland onderhoud uit te voeren om de panden op het gewenste onderhoudsniveau te houden. Het percentage panden met het gewenste onderhoudsniveau is gelijk gebleven ten opzichte van 2024.

Tegelijkertijd met de geplande onderhoudswerkzaamheden kijken we naar mogelijkheden om te verduurzamen. De verduurzamingsopgave en het onderhouden van onze vastgoedportefeuille hebben een sterk verband. De combinatie van werkzaamheden zorgt voor zo min mogelijk overlast voor onze huurders.

Doel 1.5.2

Amsterdam streeft naar een optimaal gebruik van haar maatschappelijk vastgoedportefeuille om een zo hoog mogelijk maatschappelijk rendement te behalen en gemiste inkomsten te minimaliseren.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Bezettingsgraad	86% (2022)	89%	95%	88%

De bezettingsgraad is lager dan begroot. We hebben de waarde bij de begroting te optimistisch ingezet. Het streven naar een optimale bezettingsgraad is het uitgangspunt maar we hebben ook wissellocaties en uitwijkmogelijkheden nodig, bijvoorbeeld als het gaat om de verduurzamingsopgave. Leegstand komt ook voor omdat er te weinig investeringsruimte beschikbaar is om panden op te knappen zodat een volgende verhuring mogelijk is.

Doel 1.5.3

Amsterdam streeft naar een zo groot mogelijke CO_2-reductie van haar maatschappelijke en commerciële vastgoedportefeuille.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	We verduurzamen onze maatschappelijke en commerciële vastgoedportefeuille	23% (2022)	27%	31%	30,7%

In 2025 hebben we verder gewerkt aan het Uitvoeringsprogramma Duurzaam Vastgoed. We pakten een groot aantal panden aan, vaak in combinatie met gepland groot onderhoud. De verschillende maatregelen bestaan uit isolatie van gevels, daken en

vloeren. Verder pasten we dubbel glas toe en zorgden voor zuiniger ledverlichting. We hebben ook installaties vervangen door warmtepompen of sloten waar mogelijk aan op warmtenetten. In 2025 is het aantal panden met een A-label gestegen naar 30,7 procent. Ten opzichte van 1990 is de CO_2-uitstoot van de vastgoedportefeuille met 26,1 procent afgenomen.

Verbonden partijen

- Scheepsexploitatiemaatschappij BAVO N.V.
- Scheepsexploitatiemaatschappij BAVO N.V. is eigenaar van de verpachte agrarische grond in de Volgermeer.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	83,3	76,8	86,9	80,5	-6,4
Lasten	64,6	62,8	68,7	63,1	-5,6
Saldo Baten en Lasten	**18,7**	**14,0**	**18,2**	**17,4**	**-0,8**
Onttrekking	3,7	50,1	50,1	50,1	0,0
Toevoeging	2,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**1,0**	**50,1**	**50,1**	**50,1**	**0,0**
Totaal 1.5 Vastgoed	**19,8**	**64,1**	**68,3**	**67,5**	**-0,8**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een negatief resultaat van € 0,8 miljoen. Dit komt door lagere baten van € 6,4 miljoen en lagere lasten van € 5,6 miljoen.

Baten

De totale baten van € 80,5 miljoen zijn € 6,4 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Lagere baten doordat de huren van de panden die zijn gebruikt voor tijdelijke huisvesting/opvang van Oekraïense ontheemden intern zijn doorbelast (€ 7,4 miljoen). Dit is een technische verrekening met de lasten. Deze zijn per saldo neutraal, zie ook de toelichting bij de lasten.
- Hogere baten door hogere doorberekeningen van servicekosten met terugwerkende kracht over voorgaande jaren (€ 1,0 miljoen). Servicekosten zijn aanvullende kosten naast de huur voor onder meer nutsvoorzieningen, onderhoud, schoonmaak, verzekeringen, belastingen en beveiliging.

Lasten

De totale lasten van € 63,1 miljoen zijn € 5,6 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Lagere lasten doordat de huurkosten van de panden die zijn gebruikt voor tijdelijke huisvesting/opvang van Oekraïense ontheemden intern zijn doorbelast (€ 7,4 miljoen). Dit is een technische verrekening met de lasten. Deze zijn per saldo neutraal, zie ook de toelichting bij de baten.
- Hogere lasten vanwege een overschrijding op de nutsvoorzieningen (€ 2,3 miljoen). Deze kosten worden nog verrekend met de verhuurder. Aan het begin van het nieuwe jaar is pas inzichtelijk wat de werkelijke kosten zijn. Op basis daarvan vindt de eindafrekening nog plaats.
- Lagere lasten voor calamiteitenonderhoud. Dit is het onderhoud waarvoor geen voorziening wordt getroffen omdat deze kosten niet te plannen zijn (€ 0,7 miljoen).
- Hogere lasten door een hogere toevoeging aan de voorziening groot onderhoud. De toevoeging volgt een vaste methodiek waarbij marktindexering en externe herijking worden verwerkt. Jaarlijks moet voldoende worden gedoteerd om groot onderhoud de komende 25 jaar te dekken (€ 0,4 miljoen).
- Overige hogere afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Reserves

In dit programmaonderdeel zijn geen afwijkingen op reserves.

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
1. De duurzaamheidsdoelstelling om in 2030 55 procent CO_2 te reduceren ten opzichte van 1990 wordt niet gehaald door achterblijvende bestedingen en daarmee vertraging in de verduurzamingsoperatie. Aanbestedingen en/of werkzaamheden moeten worden uitgesteld door krapte op de arbeidsmarkt en schaarste aan materialen.	▪ Middels over-programmering zorgden we ervoor dat er voldoende projecten in uitvoering konden gaan en daarmee werd gewerkt aan de vermindering van de CO_2-uitstoot. Door een goede marktbenadering hebben we leveranciers en aannemers aan ons programma gebonden. Tenslotte hebben we ervoor gezorgd dat ons personeelsbestand op peil bleef om de projecten uit te voeren.
2. Onvoldoende investeringsruimte voor bestaand vastgoed (waarin inbegrepen de verduurzamingsopgave) zorgt ervoor dat panden door achterstallig onderhoud niet meer voldoen aan wet- en regelgeving op het gebied van veiligheid en mogelijk buiten gebruik moeten worden gesteld. Daarnaast zullen de onderhoudskosten voor herstel aanzienlijk toenemen, waardoor ook niet kan worden voldaan aan het afgesproken kwaliteitsniveau (sober en doelmatig).	▪ We zorgden voor een geactualiseerde planning zodat met de beschikbare middelen zo goed mogelijk werd voldaan aan de doelstellingen van de gemeente Amsterdam. Tevens waren we transparant over de investeringen die geen doorgang vonden en wat de mogelijke gevolgen hiervan waren.
3. Het beheren van vastgoed zit in een fraudegevoelig klimaat. Integriteit kan in het geding komen. De administratieve organisatie is nog niet volledig en de informatievoorziening (financieel en managementinformatie) is nog niet optimaal.	▪ We werkten volgens protocollen en vastgelegde werkprocessen. Er werd regelmatig gemonitord op de aanbestedingsresultaten.

Beleidskaders

- Actualisatie Vastgoedstrategie Gemeentelijk Strategie is vastgesteld in 2024.

2.1.6 Duurzaamheid en Milieubeheer

Met de inzet op duurzaamheid brengen we de stad op lange termijn binnen planetaire grenzen.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel 1.6 is:	
Scope 1 en 2 in de stad	0 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	0 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	1.900 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel 1.6.1

Amsterdam voldoet aan de doelstelling van het Klimaatakkoord Parijs door de stad aardgasvrij te maken voor 2040 en de CO_2-uitstoot met 95 procent te verlagen voor 2050 en is een stad met schone lucht waar afval als grondstof wordt gebruikt.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Totale CO_2-emissies (in kton) verbruik van energie op het Amsterdamse grondgebied	4.420	2.821	3.620	3.620

Met de reductie van CO_2-uitstoot (scope 1 en 2) en het gebruik van afval als grondstof (scope 3) worden meetbare stappen gezet om de stad binnen de planetaire grenzen te krijgen. Om klimaatverandering tegen te gaan streven we naar een klimaatneutrale stad in 2050, conform de doelstelling uit het Klimaatakkoord van Parijs. Daarvoor hebben we in 2025 de nieuwe koers warmtetransitie vastgesteld. Met deze visie werken we aan duurzame en betaalbare warmte voor alle Amsterdammers, waarbij de gemeente meer inzet op lokale en gebouwgebonden warmteoplossingen zoals (hybride) warmtepompen. Daarnaast zetten we nog meer in op het isoleren van woningen. We hebben afspraken gemaakt met de acht van de tien meest energie-intensieve bedrijven in de stad om hun CO_2-uitstoot te verminderen. De afspraken gaan onder meer over energiebesparing, gebruik van duurzame energiebronnen, CO_2-afvang en andere verduurzamingsmaatregelen zoals circulariteit.

Activiteit 1.6.1.1

We dragen bij aan de transitie naar een circulaire economie.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Totale hoeveelheid nieuw niet-hernieuwbaar materiaalgebruik in Amsterdam	18,5 mld. kg (2016)	13,9 mld. kg* (2022)	15,6 mld. kg	17,4 mld. kg** (2022)

* In het jaarverslag 2024 stond abusievelijk 14,9 mld. kg, maar inmiddels zijn de cijfers door het CBS herijkt naar 17,4 miljard.

** Bron: CBS. Het CBS rapporteert tweejaarlijks. Daarom is het getal bij Jaarverslag 2025 hetzelfde als bij Jaarverslag 2024 (uit de data over 2022). Doordat in het jaarverslag 2024 de niet-gecorrigeerde cijfers zijn gepubliceerd blijkt dit echter niet uit bovenstaande tabel. In 2026 volgt een update over de jaren 2023-2024. De trendlijn laat evenwel dezelfde, lichte daling zien.

In 2025 is de Uitvoeringsagenda Circulaire Economie 2023-2026 uitgevoerd om de transitie naar een circulaire economie te versnellen. We hebben belangrijke stappen gezet om circulaire initiatieven en ondernemers te ondersteunen. Zo zijn voorbereidingen getroffen voor de Circulaire Textielhub, en hebben we ongeveer 100 mkb-bedrijven geholpen met inzicht in hun duurzaamheidsimpact en circulaire bedrijfsvoering. Innovatieve bedrijven hebben via financieringsprogramma's gezamenlijk € 17 miljoen aan kapitaal aangetrokken, en tientallen circulaire initiatieven zijn versterkt met subsidies, juridische hulp en leertrajecten, waarmee een half miljoen inwoners wordt bereikt. Van de Regeling Ruimte voor Duurzaam Initiatief (RvDI) ging 73 procent van de middelen naar een initiatief met een circulair doel.

Daarnaast is gewerkt aan een professionele uitleeninfrastructuur voor spullen, en is het eerste circulaire schoolgebouw, Wisperweide, opgeleverd. Ook is 8 procent van de nieuwe woningen in hout gebouwd en hebben 42 bouwbedrijven trainingen gevolgd over biobased isoleren. Verder hebben we circulaire innovaties in specifieke sectoren

gestimuleerd. Zo is de aanbestedingsfase voor duurzame kunstgrasvelden afgerond, met prototypes die in 2026 worden opgeleverd. Vanuit het Actieplan Voedselverspilling zijn juridische instrumenten ontwikkeld en hebben ondernemers tijdens Food Waste Challenges 25 procent minder voedsel verspild. Bewustwording en gedragsverandering is bevorderd via campagnes zoals de Verspillingsvrije Week en samenwerkingen met de Amsterdam Fashion Week. Ook hebben we ketenverantwoordelijkheid centraal gesteld bij aanbestedingen, zoals bij elektrische inzamelvoertuigen met duurzame accu's en een True Price-aanbesteding voor koffie, thee en cacao.

Activiteit 1.6.1.2

We werken aan een klimaatneutrale en aardgasvrije stad (routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050).

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Deel van Amsterdammers dat zegt de overstap naar duurzame energie een goede zaak te vinden	75% (2019)	–	75,0%	–*
2	Totaal opgesteld vermogen (in MW) zonne-energie op het Amsterdamse grondgebied	46 (2018)	310	350	360
3	Totaal extra opgesteld vermogen windenergie op het Amsterdamse grondgebied	66 (2019)	84	84	84
4	Aantal woningequivalenten waarvoor in het betreffen-de jaar met WAM-aanpak een investeringsbesluit is genomen om aardgasvrij te worden	n.v.t.	855	1.500	687
5	Totaal aantal woningequivalenten aardgasvrij	123.700 (2024)	–	124.000	123.187**
6	Aantal locatiebesluiten elektriciteitsstations (onderstations)	1	5	–	1
7	Aantal locatiebesluiten elektriciteitshuisjes (MSR's)	353	80	–	367***

* In 2025 is er geen onderzoek uitgevoerd.
** Door een nieuwe wijze van tellen door Liander is het aantal WEQ lager geworden.
*** In eerste instantie werd het aantal aansluitingen inclusief grootverbruikaansluitingen meegenomen, dit is teruggebracht naar alleen netruimtes.

Samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisatie is verder gewerkt aan de doestellingen en acties uit de Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050 we aan verduurzaming van de stad.

Indicator 1
De meerderheid (68 procent) van de Amsterdammers vindt het een (heel) goed idee om te stoppen met aardgas voor verwarmen, warm water en koken (Populytics, 2025). In het nog te verschijnen Warmteprogramma wordt richting gegeven welke warmteoplossingen het beste passen bij welke buurten.

Met lokale partijen werkten we aan een buurtgerichte aanpak. Zo haalden we in de Stadionbuurt via het Buurtberaad Warm Huis belangrijke inzichten op. We hielpen bewoners van de K-buurt in Zuidoost bij de overstap naar een nieuw warmtecontract en ondersteunden coöperaties met een roadmap en een Energie Diensten organisatie die bijdraagt aan de professionalisering van initiatieven. Bewoners en ondernemers werden geïnformeerd over energiebesparing, isoleren, warmtepompen en zonnepanelen via het mobiel loket Jouw Huis van Morgen op markten en bijeenkomsten in de stad. Ook online informeerden en inspireerden we via de nieuwsbrief Duurzaam020 en de loketten duurzaamwonen.amsterdam en duurzaamondernemen.amsterdam.

Indicator 2
De opwekdoelen voor zonne-energie in 2025 zijn behaald, en daarmee ligt Amsterdam op koers om de doelen voor zonne-energie te realiseren.

In december 2025 is er in totaal 360 MWp aan zonne-energie gerealiseerd in Amsterdam. Veel dakeigenaren (ook van middelgrote daken) hebben advies en ondersteuning ontvangen voor de installatie van zonnepanelen.

De hergebruikketen voor zonnepanelen in Amsterdam is opgezet en er wordt samen met partners (Metropoolregio Amsterdam, MRA en het Rijk) gewerkt aan opschaling. Om duurzame/ circulaire en lichtgewicht panelen te stimuleren is een subsidieregeling geïntroduceerd.

De eerste projecten van de Zonbank zijn gerealiseerd (financiering vanuit klimaatfonds). Met de Zonbank worden in gebieden met energiearmoede kosteloos zonnepanelen geïnstalleerd bij huishoudens.

De gunning voor een coöperatieve zonne-carport is afgerond. De realisatie staat gepland voor medio 2026. Voor de zon langs rijkswegen is de planfase is afgerond en wordt het projectbeleid en de gronduitgifte uitgewerkt.

Indicator 3
Het programma Wind Amsterdam (PWA) is begin 2025 bestuurlijk vastgesteld. In het PWA heeft het college, in samenspraak met de raad, gebieden aangewezen waar wordt gewerkt aan de ontwikkeling van windenergie. Daarnaast bevat het PWA richtlijnen waarmee initiatiefnemers rekening moeten houden. Het college werkt in 2025 en 2026, samen met partners in alle aangewezen gebieden aan de benodigde onderzoeken, plannen en de voorbereiding van ruimtelijke procedures. In het afgelopen jaar heeft de gemeente een proactieve en 'regisserende rol vervuld, met als doel de windenergieambitie te realiseren en de richtlijnen van haar beleid, waaronder het PWA, te waarborgen.

Indicator 4 en 5
- In 2025 is doorgewerkt in buurten waar de voorbereiding al ver gevorderd was (Wildemanbuurt, WG Ketelhuis, K-buurt Midden). In deze buurten is toegewerkt naar besluitvorming en uitvoering voor aansluiting op stadsverwarming.
- Bewoners, VvE's en particuliere eigenaren zijn ondersteund bij isolatie en (hybride) warmtepompen. In enkele buurten, zoals Buikslotermeer Noord, zijn decentrale warmtebronnen verkend.
- Bewonersinitiatieven en energiecoöperaties kregen ondersteuning bij de voorbereiding van hun plannen. Daarnaast is geanticipeerd op nieuwe wetgeving die de gemeente meer instrumenten geeft en richting een grotere publieke rol in de warmtetransitie.
- Het aantal WEQ aardgasvrij bleef achter bij de verwachting. Dit kwam doordat kosten voor materiaal en arbeid sterk stegen, (rijks)subsidies zoals de Stimuleringsregeling Aardgasvrije Huurwoningen wegviel/leeg raakten en projectkosten daardoor niet volledig gedekt konden worden. Hierdoor kwamen businesscases niet rond, waardoor warmteaanbieders minder bestaande bouw hebben aangesloten.
- De gerapporteerde daling in WEQ komt mede door een nieuwe rekenwijze, waarbij blokverwarming niet langer als aardgasvrij wordt meegeteld. Blokverwarming verwarmt een aantal appartementen of complexen centraal waardoor individuele (gas) aansluitingen niet nodig zijn. De appartementen werden zodoende aangemerkt als aardgasvrij. Echter omdat blokverwarming meestal gedaan werd door gas is deze rekenwijze terug gedraaid.
- Om de opgave te versnellen kiest het college ervoor om all-electric oplossingen zoals warmtepompen actief te stimuleren.

Indicator 6
- Door de groei van woningbouw, mobiliteit en economische activiteiten nam in 2025 de druk op het stroomnet verder toe, waardoor nieuwe onderstations noodzakelijk zijn en blijven.
- In samenwerking met Liander en TenneT is gekeken naar de belasting van het stroomnet, en uit deze schouw kwam naar voren dat er vier te bouwen stations niet langer nodig waren om de congestie op te lossen. Andere geprognotiseerde locatiebesluiten vertraagden omdat het vinden van geschikte locaties lastig is. In 2025 is alleen de locatie van Hoogte Kadijk vastgesteld.
- Tegelijkertijd werd de impact van netcongestie duidelijker: steeds meer gemeentelijke projecten kregen vertraging of onzekerheid over aansluiting. Via flexibele afspraken konden enkele projecten nog wel worden geholpen, maar de beschikbare netcapaciteit bleef en blijft zeer beperkt.
- De realisatie van noodzakelijke nieuwe stations is afhankelijk van ruimtelijke inpassing, technische mogelijkheden en uitvoeringscapaciteit. Dit vergt lastige keuzes in de toekomst.

Indicator 7
- In 2025 is verder voortgang geboekt bij de realisatie van middenspanningsruimtes: er staan nu 367 van de benodigde 2.612 MSR's, waarvan 69 in 2025. Daarmee is de netcapaciteit op wijkniveau verder vergroot en zijn lokale knelpunten verminderd.
- Verdere opschaling van MSR's is nodig om de komende jaren woningbouw, maatschappelijke voorzieningen en verduurzamingsprojecten mogelijk te blijven maken.

Verbonden partijen

Afval Energie Bedrijf (AEB)
Het Afval Energie Bedrijf levert duurzame energie in de vorm van warmte en elektriciteit.

Westpoort Warmte (WPW)
De gemeente is aandeelhouder van WPW in een joint-venture met Vattenfall. Wij hebben beiden 50 procent van de aandelen. WPW levert duurzame warmte aan een deel van de stad.

Liander
Allianders dochteronderneming Liander heeft voor haar verzorgingsgebied de wettelijke taak te zorgen dat bewoners en ondernemers een betrouwbaar en betaalbaar

distributienetwerk van gas en elektriciteit kunnen gebruiken. Liander is partner in de taskforce congestie en Warm Amsterdam.

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
Gemeenten zijn wettelijk verplicht om een basistakenpakket op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving onder te brengen bij Omgevingsdiensten. Voor de gemeente Amsterdam is de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) de omgevingsdienst. Het college is bevoegd gezag voor het uitvoeren van deze taken die de OD NZKG voor Amsterdam vervult. De OD NZKG heeft als voornaamste verantwoordelijkheid de beoordeling en goedkeuring of afwijzing van vergunningsaanvragen en het toezicht houden op en handhaven van regelgeving met betrekking tot activiteiten op het gebied van milieu, bodem en bouw (VTH-taken). Ze speelt een rol in het bevorderen van een duurzame en veilige leefomgeving. De OD NZKG heeft een adviserende rol bij gebieds- en beleidsontwikkeling en op het gebied van energietransitie, klimaatverandering, verduurzamen en circulair economie.

Port of Amsterdam
De Amsterdamse haven is een Europese zeehaven die het voortouw neemt in het versnellen van duurzaamheid. De gemeente is de enige aandeelhouder van de Port of Amsterdam.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	20,7	0,9	32,8	13,3	-19,5
Lasten	63,5	90,5	109,2	81,6	-27,6
Saldo Baten en Lasten	**-42,8**	**-89,5**	**-76,4**	**-68,4**	**8,1**
Onttrekking	19,6	44,7	63,7	56,2	-7,5
Toevoeging	2,1	1,7	1,7	1,3	-0,4
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**17,5**	**43,0**	**62,0**	**54,9**	**-7,2**
Totaal 1.6 Duurzaamheid en Milieubeheer	**-25,2**	**-46,6**	**-14,4**	**-13,5**	**0,9**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een positief resultaat van € 0,9 miljoen. Dit komt door lagere baten van € 19,5 miljoen, lagere lasten van € 27,6 miljoen en lagere onttrekkingen aan reserves van € 7,5 miljoen.

Baten
De totale baten van € 13,3 miljoen zijn € 19,5 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:
- Lagere baten op de klimaatakkoordmiddelen (€ 15,8 miljoen). Zie ook de toelichting op de lasten. De middelen blijven beschikbaar op de balans.
- Lagere baten aan de proeftuinen aardgasvrije wijken (€ 3,2 miljoen). Deze Rijksbijdragen worden doorgeschoven naar toekomstige jaren. Zie ook de toelichting bij de lasten.
- Lagere baten met betrekking tot het project Aardwarmte (€ 1,7 miljoen). Amsterdam doet de bevoorschotting voor het gezamenlijke project. Zie ook de toelichting op de lasten.
- Hogere baten voor het EU-project Life Biomatine (€ 0,3 miljoen). Zie ook de toelichting op de lasten.
- Hogere baten op het EU-project Drive2X (€ 0,2 miljoen), zie ook de toelichting op de lasten.
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Lasten
De totale lasten van € 81,6 miljoen zijn € 27,6 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:
- Lagere lasten op de klimaatakkoordmiddelen (€ 15,8 miljoen). Deze middelen zijn bedoeld voor extra personele capaciteit voor het uitvoeren van taken op het gebied van klimaat- en energiebeleid. In 2025 hebben verschillende projecten de activiteiten uit andere middelen gedekt, onder andere de activiteiten met betrekking tot het aardgasvrij maken van objecten. Het restant wordt medio 2026 herverdeeld en kan worden uitgegeven tot en met 2027.
- Lagere lasten op de proeftuinen voor aardgasvrije woonwijken (€ 4,7 miljoen). Dit komt doordat de toegekende subsidie voor het Wilhelmina Gasthuis-terrein nog niet is vastgesteld. De lasten kunnen pas worden verantwoord zodra de prestatie is geleverd. Hiertegenover staat ook een Rijksbijdrage (€ 3,2 miljoen) en een onttrekking aan de reserve Klimaatfonds (€ 1,5 miljoen). Deze worden daardoor ook niet gerealiseerd.

- Lagere lasten op de middelen Klimaatfonds (€ 3,2 miljoen), voornamelijk doordat toegekende subsidies pas later dan 2025 worden gerealiseerd en vastgesteld. De lasten kunnen pas worden verantwoord zodra de prestatie is geleverd. Vanwege de lange doorlooptijd tussen het toekenningsbesluit en de uiteindelijke verantwoording, verschuift de lastenverantwoording naar een later moment.
- Lagere lasten op het project Aardwarmte (€ 2,1 miljoen). Het aardwarmteproject in de regio Amsterdam is een samenwerking tussen de gemeente Amsterdam, Vattenfall en Energie Beheer Nederland (EBN) om duurzame warmte uit de diepe ondergrond te winnen en te gebruiken voor de warmtenetten in de stad en omgeving. Afgelopen jaar stond vooral nog in het teken van de onderzoeksfase. Daarom vallen de baten en lasten lager uit dan eerder gedacht.
- Lagere lasten voor bodemsanerings- en nazorgprojecten (€ 1,4 miljoen). Dit is het gevolg van saneringskosten aan de Appelweg die we op een later moment nog met de grondexploitaties gaan verrekenen. Daarnaast vielen de reguliere kosten bij de Diemerzeedijk en de Volgermeerpolder lager uit dan gedacht.
- Lagere lasten op de energietransitie binnen Duurzaamheid en Milieubeheer (€ 0,9 miljoen). Bij de oorspronkelijke aanvraag is uitgegaan van een hogere capaciteitsbehoefte dan in de huidige fase noodzakelijk blijkt. Dit hangt samen met het programma warmte, dat zich nog in opbouw bevindt, en toewerkt naar meer publieke regie in de warmtetransitie. Ook verloopt de uitbreiding van de netinfrastructuur door de netbeheerders langzamer dan eerder voorzien. Waardoor wij minder capaciteit hebben moeten inzetten.
- Lagere lasten op coalitiemiddelen zonne-energie (€ 0,6 miljoen). We hebben verschillende zonneprojecten voorbereid, maar de uitvoering is doorgeschoven naar 2026.
- Lagere lasten op circulaire economie (€ 0,3 miljoen). Wij voorzagen versnelde kansen op de Uitvoeringsagenda Circulair. Hiervoor hadden wij € 1,2 miljoen beschikbaar gemaakt in het lopende jaar, maar deze bleek niet geheel nodig. Dit kwam met name door de subsidieregeling SESA voor externe circulaire projectvoorstellen, waar de aanvragen niet meer in 2025 tot stand kwamen.
- Hogere lasten voor het EU-project Life Biomatine (€ 0,3 miljoen). Dit project wil biobased isolatie opschalen als duurzame standaard voor bestaande gebouwen én erfgoed, en daarmee bijdragen aan de EU-doelen voor klimaat, circulariteit en gezonde woonomgevingen. Hier tegenover staan ook niet begrote baten. De resterende middelen (€ 0,5 miljoen) zullen wij in 2026 opnieuw begroten.
- Hogere lasten op het EU-project Drive2X (€ 0,2 miljoen), welke gaat over de luchtkwaliteit in de stad. Deze lasten zijn niet eerder begroot, omdat de uitgaven en de baten onzeker waren. Tegenover deze lasten staan ook niet begrote baten.
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Onttrekkingen reserves

De onttrekking aan de reserve Klimaatfonds is € 4,7 miljoen lager dan begroot. Hiervan behoort € 1,5 miljoen bij de uitgestelde subsidie van de proeftuinen aardgasvrije woonwijken en € 3,2 miljoen op de reguliere uitgaven. Zie hiervoor ook de toelichting op de lasten.

De onttrekking aan de reserve coalitieakkoordmiddelen is € 1,2 miljoen lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door uitgestelde projecten met betrekking tot zonne-energie. In 2026 komen wij met een nieuw voorstel tot inzet van deze middelen.

De onttrekking aan de reserve Bodemsanering en nazorg is € 1,0 miljoen lager dan begroot. Dit komt vooral door lagere kosten dan gedacht, zie ook de toelichting bij de lasten.

Toevoegingen reserves

Niet van toepassing.

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
4. Voor het behalen van de doelstellingen voor CO_2-vermindering en aardgasvrij zijn we afhankelijk vooral afhankelijk het Rijk die (te) laat met juridisch instrumentarium (zoals de WCW en de WGIW) en financiële middelen om de doelen te halen. Daarnaast blijft de landelijke elektriciteitsmix achter. In het Klimaatakkoord is afgesproken dat de elektriciteitsmix in 2030 voor 75 procent duurzaam is. de doelstelling. Vooral de groei van de stad (maar ook de energietransitie) zorgt voor een overbelasting van de energie-infrastructuur. Er zijn grote boven- en ondergrondse aanpassingen nodig voor de inpassing van benodigde elektriciteits-infrastructuur. Hiervoor is fysieke ruimte nodig, maar ook financiële en wettelijke kaders op Rijksniveau. Netbeheerders moeten meer mogelijkheden krijgen om congestie maximaal te voorkomen.	▪ Naast het scala aan activiteiten die we uitvoeren voor de energietransitie, proberen we met verschillende maatregelen de risico's voor het behalen van de doelstellingen te beperken, zoals: ▪ Amsterdam draagt binnen zijn mogelijkheden/ gemeentegrenzen maximaal bij aan de verduurzaming van de elektriciteitsmix en spreekt het Rijk aan op haar rol. ▪ Via onze lobby vragen we het Rijk om passende regelgeving, financiële bijdrages en een daadkrachtig en passend gemeentelijk instrumentarium. ▪ We anticiperen in nauwe samenwerking met onze partners op de verwachte ontwikkelingen van gebiedsontwikkeling, aardgasvrije wijken, elektrisch vervoer en duurzame opwekking. ▪ We stemmen binnen het programma met netbeheerders en met het Rijk af om investeringen in de toekomst mogelijk te maken en om voorrang te kunnen geven op het aansluiten van functies met maatschappelijke waarde.
5. Er is een groot tekort aan vakmensen voor de energietransitie. Techniek en bouw zijn nu al sectoren die kampen met te weinig personeel en de vraag naar gekwalificeerde mensen zal door de transitie alleen maar toenemen. Dat geldt ook voor de circulaire economie.	▪ We bouwen een netwerk van werkgevers, brancheorganisaties en opleiders om (zij-)instroom in de sector te faciliteren en bevorderen, bijvoorbeeld met informatiecampagnes, voorschakeltrajecten, bemiddeling van werkzoekenden en financiële regelingen om een (over) stap naar de sector te vergemakkelijken. Bij investeringen in duurzame maatregelen vragen we onze opdrachtnemers mee te werken aan deze maatregelen.
6. Voor onze bijdrage aan het behalen van de landelijke doelstellingen op de circulaire economie zijn we afhankelijk van financiële middelen en wetgeving die op Rijks- of EU-niveau genomen moeten worden. Het uitblijven van ingrijpende maatregelen maken dat het halen van het halveringsdoel in 2030 buiten beeld blijft. Daarnaast staat de huidige bouwopgave op gespannen voet met duurzaamheidsdoelstellingen wegens grootschalige toepassing van beton en staal in de huidige bouwmethoden. Om een eerlijker speelveld te creëren moeten het gebruik van biobased materialen en recycling van materialen meer ondersteund worden zodat dat kan concurreren met conventionele productieprocessen.	▪ De gemeente schrijft circulaire tenders uit en integreert circulair inkopen in het beleid. Er worden in MRA verband ook afspraken gemaakt over onder andere biobased/ houten woningbouw zodat de markt voor circulaire bouwmaterialen zicht heeft op de groei van die markt en daardoor nieuwe investeringen en mogelijke schaalvoordelen kunnen gaan ontstaan.
7. De woningbouwopgave staat op gespannen voet met duurzaamheidsopgaven, onder meer door een toenemende vraag naar materialen.	▪ Via de Amsterdamse Aanpak Volkshuisvesting wordt het gebruik van de bestaande woningvoorraad verbeterd en wordt voor een deel in de woonbehoefte voorzien zonder nieuw te bouwen.

Beleidskaders

Nationaal

- De Klimaatwet
- Wet collectieve warmtevoorziening (WCW)
- Wet gemeentelijk instrumenten warmte (Wgiw)
- EU Fit for 55 pakket (EU, juli 2021)
- Nationale Programma Circulaire Economie (NPCE) 2023-2030

Lokaal

- De strategie Amsterdam Circulair 2020-2025
- De Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050 is een ambitiedocument met een langetermijnvisie op de Amsterdamse energietransitie en met acties voor de korte termijn.
- Onze Stad van morgen: In de raadsinformatiebrief Onze stad van morgen uit 2023 geeft het college een overzicht van de klimaatinspanningen en committeert zich gezamenlijk aan de duurzame doelen.
- De Transitievisie Warmte (vastgesteld gemeenteraad september 2021), in januari 2025 is de nieuwe koers warmtetransitie gedeeld met de raad. Voor de korte termijn zetten we vooral in op zoveel mogelijk CO_2-reductie, onder andere met warmtepompen en energiebesparing. Ondertussen werken we verder aan het verbeteren van de randvoorwaarden voor de middellange termijn. Een belangrijke stap in de nieuwe koers is de deelname in een publiek warmtebedrijf, waarmee de kansen voor collectieve warmtenetten worden verbeterd.
- De afspraken van het landelijke Klimaatakkoord zijn uitgewerkt in 30 Regionale Energie Strategieën (RES). In de RES1.0 (gemeenteraad, 2021) is bepaald waar er mogelijkheden zijn voor duurzame elektriciteitsopwekking, zoals windturbines, zonnepanelen en duurzame warmtebronnen.
- Ontwikkelingskader Elektriciteitsvoorziening Amsterdam 2035 (B&W, 2022). Het richtinggevend ruimtelijk kader voor de noodzakelijke uitbreiding van de hoofd elektriciteitsinfrastructuur in Amsterdam voor de periode 2022 tot 2035.
- Het programma Windenergie Amsterdam is voorjaar 2025 bestuurlijk vastgesteld. In het programma staan de gebieden waar windturbines ontwikkeld kunnen worden en onder welke voorwaarden.
- Ontwikkelperspectief Distributienet Amsterdam (B&W, 2023). In het Ontwikkelperspectief Distributienet leggen gemeente Amsterdam en Liander hun gezamenlijk belang in de verzwaring en uitbreiding van het distributienet vast.

- In Uitvoeringsagenda Naar een Duurzame Organisatie 2020-2030 (2020) is de weg uitgestippeld naar een volledig duurzame organisatie in 2030. Gemeentelijke Visie Haven 2020-2040 (Gemeenteraad, december 2020) beschrijft hoe de stad samen met het Havenbedrijf, Noordzeekanaalgebied en bedrijven in het havengebied werkt aan een toekomstbestendige en duurzame Amsterdamse haven.
- CES 1.0, Cluster Energie Strategie Noordzeekanaalgebied 1.0 (2021) is een aanbod voor CO_2-reductie van de industrie in het Noordzeekanaalgebied.

2.1.7 Begraafplaatsen en Crematoria

Door de gemeentelijke begraafplaatsen en crematoria maken we uitvaarten mogelijk met ruimte voor ieders persoonlijke wens, ongeacht sociale, religieuze of culturele achtergrond.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel 1.7 is:	
Scope 1 en 2 in de stad	0 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	126 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	300 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel 1.7.1

Amsterdam geeft tegen kostendekkende tarieven de mogelijkheid tot begraven en cremeren, waarbij ruimte is voor ieders persoonlijke wens, ongeacht sociale, religieuze of culturele achtergrond.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Kostendekkendheid leges lijkbezorgingsrechten	95,0% (2018)	95,3%	100,0%	96,8%

De kostendekkendheid van de leges lijkbezorgingsrechten is 3,2 procentpunt lager dan begroot. De kostendekkendheid in 2025 is ten opzichte van 2024 wel gestegen met 1,5 procentpunt. De toename van de kostendekkendheid in 2025 is veroorzaakt door de tarieven van de leges lijkbezorgingsrechten meer te laten stijgen dan de centraal vastgestelde nominale prijsmutatie.

Doordat onder andere het aantal crematies zonder aanwezigheid van nabestaanden lager is uitgevallen dan gepland is geen 100 procent dekking gerealiseerd.

Activiteit 1.7.1.1

We faciliteren begravingen, crematies en herdenkingen, en onderhouden het culturele erfgoed van de begraafplaatsen; de parken en monumenten (het stenen archief van de stad).

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Totale hoeveelheid nieuw niet-hernieuwbaar materiaalgebruik in Amsterdam	18,5 mld. kg (2016)	13,9 mld. kg* (2022)	15,6 mld. kg	17,4 mld. kg** (2022)

De gemeentelijke begraafplaatsen streven naar behoud van marktaandeel van het aantal uitvaarten in Amsterdam. Er wordt gestreefd naar een marktaandeel van ongeveer 35 procent.

Het marktaandeel van uitvaarten op onze 13 algemene begraafplaatsen en 2 crematoria staan al enige jaren onder druk. Om als begraafplaats en crematorium het marktaandeel minimaal te behouden is in 2025 volop geïnvesteerd in de herinrichting van de aula- en koffiekamers van De Nieuwe Ooster. Op de begraafplaats De Nieuwe Ooster is het achterstallige groenonderhoud weggewerkt evenals de herinrichting van de paden en borders van De Nieuwe Noorder.

In 2025 hebben we geen meting laten uitvoeren door NL Greenlabel, waardoor de indicator 2025 NL terreinlabel niet is gevuld. In 2025 hebben wij een keuze gemaakt om prioriteit te geven aan het locatieonderzoek naar plaatsing van de nieuwe crematieoven en het onderzoek voor de vervanging van het drainagesysteem beiden op de begraafplaats.

In 2025 is de aanbesteding gestart van de uitvaarten die door de gemeente worden geregeld. Dit zijn uitvaarten die onder verantwoordelijkheid van de gemeente worden uitgevoerd wanneer nabestaanden dit niet kunnen of willen. Bij de aanbesteding zijn

duurzaamheidscriteria 's opgenomen in het programma van eisen. Met als beoogd resultaat om tot een aantoonbare duurzame uitvoering van uitvaarten te komen.

Verbonden partijen

We schakelen geen verbonden partijen in voor dit programmaonderdeel.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	9,7	10,1	10,4	10,3	-0,2
Lasten	10,2	10,6	11,1	11,4	0,3
Saldo Baten en Lasten	**-0,5**	**-0,5**	**-0,6**	**-1,1**	**-0,5**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal 1.7 Begraafplaatsen en crematoria	**-0,5**	**-0,5**	**-0,6**	**-1,1**	**-0,5**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een negatief resultaat van € 0,5 miljoen. Dit komt door lagere baten van € 0,2 miljoen en hogere lasten van € 0,3 miljoen.

Baten

De totale baten van € 10,3 miljoen zijn € 0,2 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Lagere baten van de leges lijkbezorgingsrechten (€ 0,3 miljoen) doordat het aantal (technische) crematies lager is uitgevallen dan gepland.
- Hogere baten uit uitvaarten van gemeentewege (€ 0,2 miljoen). De gemeente verzorgt uitvaarten wanneer er geen nabestaanden zijn of wanneer nabestaanden deze niet kunnen regelen of betalen. Als er financiële middelen beschikbaar zijn, worden zowel de uitvaartkosten als de interne kosten verhaald op de overledene of diens nabestaanden. De hogere opbrengsten zijn het gevolg van gestegen uitvaarttarieven, die verhaald zijn.
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Lasten

De totale lasten van € 11,4 miljoen zijn € 0,3 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Hogere lasten vanwege de overgang naar het nieuwe financieel systeem (€ 0,3 miljoen). In 2025 is het opstarten van het incassotraject van de niet betaalde facturen later gestart dan gebruikelijk. Hierdoor is een hoger openstaand debiteurensaldo ontstaan met als gevolg een extra storting in de voorziening dubieuze debiteuren.
- Hogere lasten op de afschrijvingslasten (€ 0,2 miljoen). Met de implementatie van de investeringen in het nieuwe financieel systeem zijn de afschrijvingstermijnen van bepaalde investeringen niet identiek gebleken. Dit zorgde voor een afwikkelings-resultaat op de afschrijvingslasten.
- Hogere lasten uitvaarten van gemeentewege (€ 0,2 miljoen). Dit is onder andere veroorzaakt doordat de kosten van een gemiddelde uitvaart zijn gestegen.
- Lagere personeelslasten (€ 0,2 miljoen). Dit is vooral veroorzaakt doordat ontstane vacatureruimte van vast personeel niet of niet tijdig kon worden ingevuld.
- De overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Reserves

In dit programmaonderdeel zijn geen reserves opgenomen.

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
Het huidige drainagesysteem op de begraafplaats De Nieuwe Ooster functioneert niet meer. Hierdoor is het grondwaterpeil niet meer te reguleren, In de nattere perioden wordt dan het risico gelopen dat het grondwaterpeil te hoog is, waardoor op De Nieuwe Ooster gedurende deze periode wettelijk gezien niet begraven mag worden.	De onderzoeken om het huidige drainagesysteem te vervangen zijn al gestart. In 2025 is op basis van deze onderzoeksresultaten een keuze gemaakt en is een aanvullend meerjarig investeringskrediet aangevraagd. Het drainagesysteem zal fasegewijs worden vervangen, zodat de bedrijfsvoering op de begraafplaats gewoon voort kan gaan. Het nieuwe drainagesysteem moet dan in 2029/ 2030 weer volledig operationeel zijn.

Beleidskaders

- De Nieuwe Ooster: Structuurplan 2005, geactualiseerd in 2016.

2.2

Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer

Samenvatting

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	645,3	681,8	684,0	714,5	30,5
Lasten	1.310,4	1.410,5	1.468,0	1.468,8	0,8
Saldo Baten en Lasten	**-665,0**	**-728,7**	**-784,0**	**-754,3**	**29,8**
Onttrekking	212,6	233,4	410,8	405,4	-5,3
Toevoeging	161,3	17,0	189,6	194,5	4,9
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**51,3**	**216,3**	**221,1**	**210,9**	**-10,2**
Totaal 2 Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer	**-613,8**	**-512,3**	**-562,9**	**-543,4**	**19,6**

Apparaatslasten

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Apparaatskosten	286,2	218,1	275,6	347,6	72,1

Het programma heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een positief resultaat van € 19,6 miljoen. Dit komt door hogere baten van € 30,5 miljoen, hogere lasten van € 0,8 miljoen en een negatief saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves van € 10,2 miljoen.

Baten

De totale baten van € 714,5 miljoen zijn € 30,5 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Hogere baten van niet begrote bijdragen derden van met name de Vervoersregio Amsterdam (VRA) aan diverse projecten, waaronder project Middenweg. De bijdragen worden op een laat moment beschikt, waardoor deze bijdragen geen onderdeel uitmaken van de begroting. Tegenover de bijdragen staan ook uitgaven in 2025. Zie ook toelichting op de lasten (€ 16,5 miljoen).
- Hogere baten uit VRA verrekende neutrale ov-projecten. Dit was bijvoorbeeld het geval bij het project Parnassusweg en in de MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport) verkenningsprojecten OV-verbinding Amsterdam-Haarlemmermeer en de OV-verbinding Sloterdijk-Amsterdam Centrum. Zie ook toelichting op de lasten (€ 4,2 miljoen).
- Hogere baten door reguliere parkeeropbrengsten fiets- en garageparkeren waar incidentele en structurele voordelen gerealiseerd zijn en een subsidie van de VRA (€ 3,0 miljoen).
- Hogere baten door meer aanvragen voor tijdelijke parkeerverboden en een toename van het aantal projecten in de stad. De baten uit verkoop van materialen stijgen minder hard dan de inkoopkosten, doordat de kosten later worden doorbelast. Zie ook toelichting op de lasten (€ 2,4 miljoen).
- Hogere baten Binnenhavengeld omdat er meer is geïnd. Dit is het gevolg van het
- verlagen van de milieukorting op het reguliere binnenhavengeldtarief naar 35 procent voor uitstootvrije en hybride vaartuigen, het uitvoeren van controles en communicatie over de vignetplicht. Daarnaast zijn er meer leges geïnd omdat er meer vergunningen zijn verstrekt dan verwacht. Ook de invoer van uitstootvrije zone in 2026, de dispensatie voor niet elektrische vaartuigen en de vignetplicht hebben een rol gespeeld (€ 1,4 miljoen).
- Hogere baten door verkoop van zonnepanelen metrostations. Zie ook toelichting op de lasten (€ 1,3 miljoen).
- Hogere baten door meer in rekening gebrachte huisaansluitingen riolering (€ 1,0 miljoen).

Lasten

De totale lasten van € 1.468,8 miljoen zijn € 0,8 miljoen hoger dan begroot. Dit komt vooral door:

- Hogere lasten bij projecten waar bijdragen van VRA/GVB tegenover staan. Bijvoorbeeld de projecten Pledanplein, Fietsroute Noorderijplas en vervangingsonderhoud Prins Hendrikkade Oost en Middenweg. Zie ook toelichting op de baten (€ 16,5 miljoen).
- Hogere lasten vanwege de toevoeging van het positieve resultaat (ten opzichte van de najaarsnota) aan de voorziening afval. Dit betreft het voordelige saldo van lagere lasten en hogere baten in het gesloten systeem van de afvalstoffenheffing (€ 9,3 miljoen).
- Hogere lasten door groot onderhoud aan de Jan Schaeferbrug en vervroegd groot onderhoud aan de Gooise weg en in Stadsdeel Noord, door meerwerk aan het

Museumplein, het Auschwitzmonument en vanwege monumentale eisen voor werkzaamheden aan het pierenbadje in het Beatrixpark en verhardingsprojecten aan het Amstelveld en de Prinsengracht (€ 4,6 miljoen).
- Hogere lasten uit VRA verrekende neutrale ov-projecten. Dit was bijvoorbeeld het geval bij het project Parnassusweg en in de MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport) verkenningsprojecten OV-verbinding Amsterdam-Haarlemmermeer en de OV-verbinding Sloterdijk-Amsterdam Centrum. Zie ook toelichting op de baten (€ 4,1 miljoen).
- Hogere incidentele lasten door calamiteiten bij werkzaamheden aan verschillende tunnels, sluizen, bruggen, pleinen en wegen. De calamiteiten bestonden onder andere uit lekkages (Schollenbrug), gaslek (woonboten), brand in het dienstgebouw van de Piet Hein Tunnel en storingen in de IJtunnel (€ 3,8 miljoen).
- Hogere lasten door toevoeging van het positieve resultaat (ten opzichte van de najaarsnota) van de rioolheffing aan de egalisatievoorziening rioolheffing (€ 2,6 miljoen).
- Hogere lasten door een stijging inkoop materialen voor projecten in de openbare ruimte. Zie ook toelichting op de baten (€ 2,2 miljoen).
- Hogere lasten door het afboeken van de boekwaarde zonnepanelen metrostations. Zie ook toelichting op de baten (€ 1,3 miljoen).
- Lagere lasten op het programma Stadsverbetering (€ 15,3 miljoen). Dit komt vooral door:
  - Vertraging in het project door diverse redenen (beschikbare uitvoeringscapaciteit, participatie neemt meer tijd in beslag, planningsoptimisme, etc). Bij groene projecten moet er rekening worden gehouden met het plantseizoen. Dit geldt voor bijvoorbeeld Weesperstraat Leeft!, uitwerking hubstrategie en loopdekken Amsterdamse Poort;
  - De afronding van het project Inrichting Belgiëplein met een positief resultaat.
- Lagere lasten bij fiets- en garageparkeren (€ 6,7 miljoen). Dit komt door:
  - Lagere lasten voor een digitaal verkoopkanaal, huur, service, verzekeringen, OZB, energie en openstaande vacatures vanwege uitloop van de reorganisatie;
  - Lagere lasten door vrijval van voorziening achterstallig onderhoud Hof en Werf garage waarvoor het werk gereed is gekomen.
- Lagere lasten bij straatparkeren door een lagere inspanning van de parkeerdienstverlener op handhaving, incidentele voordelen op uitbreiding parkeren en overige voordelen op bankkosten, inningskosten van naheffingsaanslagen, onderzoek en systemen (€ 5,5 miljoen).
- Lagere lasten vanwege onderbezetting op personeel door aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt en minder uitgaven op verbetertrajecten bij Stichting Waternet. Dit heeft ook impact op de mutatie van de drinkwaterreserve (€ 7,9 miljoen).
- Lagere lasten afvalinzameling door diverse projectvertragingen, schaalvoordelen bij groei van de stad en door een hogere onttrekking aan de voorziening dynamisch inzamelen voor licentie- en afschrijvingskosten (€ 5,7 miljoen).
- Lagere lasten van het wagenpark door minder inhuur en lagere verzekerings-, onderhouds- en brandstoflasten door de aanschaf van elektrische voertuigen (€ 3,6 miljoen).

Onttrekkingen en toevoegingen reserves
Per saldo zijn er lagere onttrekkingen aan de reserves van in totaal € 10,2 miljoen. Dit komt vooral door:
- Lagere onttrekking aan de reserve Coalitiemiddelen door onder andere lagere uitgaven groenprojecten, programma Voedselstrategie en projecten in het kader van Masterplan Aanpak Noord (€ 3,2 miljoen).
- Per saldo is minder verrekend met de drinkwaterreserve. Dit is het gevolg van een positief saldo baten en lasten drinkwater (€ 3,2 miljoen). Zie ook toelichting op de lasten.
- Lagere onttrekking aan de reserve Schaalspong vanwege lagere lasten voor Zuidasdok (€ 2,7 miljoen).

In de programmaonderdelen volgt een verdere toelichting van de afwijkingen op de baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen.

Investeringen

Binnen programma 2 vallen alle investeringen uit het domein Tariefdiensten en het grootste deel van de investeringen uit het domein Openbare Ruimte en Mobiliteit. In beide domeinen wordt gewerkt met de stimuleringsmaatregel van 30 procent overprogrammering om uit te komen op jaarlijkse investeringsruimte. Hieronder het resultaat van de investeringen vallend onder programma 2:

(bedragen x € 1 miljoen)	**Investeringsruimte 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**
Domein Openbare Ruimte en Mobiliteit	278	285	7
Domein Tariefdiensten	104	124	20

In beide domeinen zien we dat er sprake is van een hogere besteding dan begroot. In het domein Openbare Ruimte en Mobiliteit is dat 2,5 procent en wordt het vooral veroorzaakt doordat de voortgang van een aantal programma's in 2025 groter was dan verwacht. Dit betreft met name de programma's Civiel en Openbare Verlichting, waar ook de investeringsruimte inclusief overprogrammering is overschreden. Bij Civiel is er ook in de exploitatie een overschrijding. Dat komt niet onverwacht. De opgave van Civiel is groter dan het budget en de investeringsruimte. Er lopen onderzoeken om delen van de opgave beter in beeld te krijgen en daarvoor plannen op te stellen (onder andere sluizen en beweegbare bruggen).

Bij de Tariefdiensten Afval & Grondstoffen en Waternet komt de overschrijding van 19 procent volledig voor rekening van de drinkwatertaak bij Waternet. Zowel bij de productie als de distributie van drinkwater is de investeringsruimte inclusief overprogrammering overschreden. Hier is waarschijnlijk sprake van een structurele oorzaak. De stad groeit, het aantal meldingen neemt toe en de prijzen zijn de afgelopen jaren meer gestegen dan de prijscompensatie.

Voor meer toelichting wordt verwezen naar de investeringsparagraaf in deze Jaarrekening.

Thema's per programma

Horizontale thema's

Digitale stad/ Informatie

- We hebben samen met partijen die aan de openbare ruimte werken afspraken gemaakt over hoe digitalisering bijdraagt aan een schone, hele en veilige stad, en we zijn gestart met sessies om per onderwerp een duidelijke planning te maken voor verbeteringen in de digitale ondersteuning.
- We hebben informatiegestuurd werken concreet gemaakt met nieuwe en verbeterde overzichten, onder andere voor bomen en groen (zoals een bomenoverzicht, een overzicht van groenvlakken en een kaart die helpt bij snelle keuzes tijdens storm), en we hebben bestaande rapportages samengebracht in één rapportage-omgeving.
- We hebben voor vaste bruggen een objecttypenbibliotheek vastgesteld, zodat bruggegevens voortaan op één eenduidige manier worden vastgelegd en gebruikt.
- We hebben verbeterplannen gemaakt om informatie beter te beveiligen en we hebben transparanter gemaakt welke rekenregels en geautomatiseerde beslissingen we gebruiken door deze te publiceren in het algoritmeregister.
- We hebben een jaarplanning gemaakt voor het tijdig inkopen, vernieuwen en netjes overdragen van digitale systemen naar beheer, zodat de continuïteit beter geborgd is.
- We hebben de interne toepassing ATLAS in gebruik genomen, waarmee gegevens die eerder verspreid stonden (bijvoorbeeld in losse spreadsheets) structureler kunnen worden opgeslagen en teruggevonden.

Democratisering

Vanuit Programma 2 is op verschillende manieren bijgedragen aan meer zeggenschap, eigenaarschap en participatie voor Amsterdammers bij het ontwikkelen en uitvoeren van beleid. Concrete voorbeelden hiervan zijn dat er voor alle herinrichtingen van de openbare ruimte actief wordt geparticipeerd. Bewoners, ondernemers en andere belanghebbenden denken mee over de inrichting en kunnen de gemeente kritisch bevragen. Conform de participatieverordening 2024 gebeurt dat altijd op basis van een bestuurlijk vastgesteld en gepubliceerd participatieplan. Hierbij is aandacht voor een goede verhouding tussen de opgave en het tegemoetkomen aan wensen en belangen van betrokkenen. Daarnaast zorgen we ervoor dat we bij onderhoudswerkzaamheden de omgeving altijd goed informeren en open staan voor vragen en goede ideeën. Verder hebben we in 2025 bij de verbonden buurtaanpak voor vervangingswerkzaamheden in een aantal kwetsbare wijken extra ingezet op participatie, sociale cohesie en vergroening van de openbare ruimte.

In 2025 is vanuit 'Amsterdam Maakt Ruimte' het gesprek met de stad voortgezet over de transitie waar Amsterdam voor staat op het vlak van mobiliteit en openbare ruimte. Met als doel de koers te verrijken met inzichten van bewoners en ondernemers en het draagvlak voor verandering te verbreden. Er zijn Toekomstgesprekken georganiseerd over de toekomst van de stad. Om het perspectief van kinderen te betrekken bij het gemeentelijk beleid, zijn Designathons georganiseerd verspreid over alle stadsdelen. Kinderen denken hierin creatief mee over de toekomst van de stad.

2.2.1 Verkeer, Vervoer en Parkeren

We zorgen ervoor dat Amsterdam een aangename stad is om in te verblijven en waarin Amsterdammers en bezoekers zich op een prettige manier kunnen verplaatsen.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel 2.1 is	
Scope 1 en 2 in de stad	825.421 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	12 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	57.000 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel 2.1.1

De openbare ruimte van Amsterdam is een plek waar bewoners en bezoekers prettig, veilig en gezond kunnen verblijven en verplaatsen.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	WiA onderzoek; gemiddelde rapportcijfer leefbaarheid buurt	7,5	n.v.t. wordt om de twee jaar gemeten	7,5	*Data wordt pas openbaar in Q2 2026

* Het Wonen in Amsterdam onderzoek (WiA) wordt 1x per 2 jaar uitgevoerd, het laatste onderzoek dateert uit 2025 en de rapportage volgt in de loop van 2026.

We hebben in 2025 de Uitvoeringsagenda Amsterdam Maakt Ruimte met daarin een set nieuwe doelstellingen en bijhorende maatregelen en projecten voor de stad opgesteld. Deze zijn gericht op vergroening, klimaatadaptie, verblijfskwaliteit, verkeersveiligheid, ontmoeting, gezondheid en toegankelijkheid. Daarbij experimenteren we ook met nieuwe werkwijzen, zoals de Verbonden Buurt Aanpak om bij vervangingswerkzaamheden in de openbare ruimte de buurt intensiever te betrekken en maximale maatschappelijke meerwaarde te bereiken.

In 2025 is gewerkt aan het Afwegingskader doelgroepen autoverkeer. Het afwegingskader helpt om de impact van maatregelen die de groei van autoverkeer inperken goed in beeld te brengen.

In de stadsdelen West, Zuid en Centrum zijn we gestart met het aanpakken van specifieke knelpunten op het gebied van de toegankelijkheid van de bestaande openbare ruimte. Denk aan oplossingen voor geparkeerde fietsen, het verlagen van stoepbanden, het maken van schuine opritjes en het weghalen van hinderlijke objecten.

Vanuit stadsverbetering zijn er in 2025 verschillende projecten opgeleverd. Het gaat onder anderen over het Oosterpark waar het Slavernijmonument is aangelegd, de openbare ruimte is verbeterd en een nieuwe ingang is aangelegd. Daarnaast is er gewerkt aan de aanleg van een natuurspeeltuin in Amsteldorp, de herinrichting van de Platanenweg, diverse kleinere speeltuinen in Oost en Zuid, de aanleg van een skatepark en calisthenics in het Brasapark, de herinrichting van het Belgiëplein, het realiseren van een fietsoversteek op de Seineweg en de aanleg van een speeltuin in het Piet Wiedijkpark.

Verder is in 2025 gewerkt aan de planvorming voor het verbeteren van de sociale veiligheid, toegankelijkheid van kwaliteit van de openbare ruimte rond de dertien metrostations in Amsterdam Oost en Zuidoost. We kijken hierbij expliciet vanuit het vrouwelijk perspectief en hebben in de participatie ook veel vrouwelijke OV-gebruikers en Amsterdammers gesproken. In samenwerking met onder andere Vervoerregio, Ouder-Amstel, Diemen, GVB en Prorail heeft het college in februari 2026 de Nota van Uitgangspunten vastgesteld.

Bij de herinrichting van (sport)park Spieringhorn in Nieuw-West is vanuit het vrouwelijk perspectief gekeken hoe het gebied aantrekkelijk en sociaal veilig kan worden. In het ontwerp is ruimte opgenomen voor een plek voor meiden en openbare toiletten, en wordt rekening gehouden met goede zichtlijnen en levendigheid rondom de fietsroutes.

Verder is er afgelopen jaar gewerkt aan grote projecten voor de groeiende stad. Het gaat onder anderen over de Johan van Hasseltknoop, aansluitingen A10 en HOV Zaan IJ in Noord, de Cruciale mijl Zeeburg en de Oostbrug over het IJ in Oost, de HOV-verbinding CS-Sloterdijk in Centrum en West, verbeteren station Lelylaan en aanleggen Schinkelbrug in Nieuw-West en het verbeteren van station Bijlmer ArenA in Zuidoost.

Activiteit 2.1.1.1

We beperken het ruimtebeslag van de auto, zowel rijdend als geparkeerd.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Herbestemde parkeerplaatsen	7.000-10.000 parkeer-plaatsen (2020-2025)	1.500	1.000	1.000
2	Aantal gereden autokilometers in Amsterdam (2018)	4.463.000 km	4.550.000 km	4.800.000 km	4.572.750 km

In 2025 zijn ongeveer 1.000 parkeervakken herbestemd voor andere doeleinden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan speelplekken, fietsparkeerplaatsen, groenvoorzieningen, maatregelen om kademuren te ontlasten en afvalcontainers. Dit aantal ligt binnen de verwachtingen.

Daarnaast is het aantal gereden kilometers in 2025 met 0,5 procent toegenomen ten opzichte van 2024. Dit is in lijn met de meerjarige ontwikkeling van het autoverkeer, als gevolg van de groei van de stad en de toename van bezoekers, waaronder toeristen.

Tot slot is de uitbreiding van betaald parkeren in Noord en Nieuw-West dit jaar volledig afgerond. Dit betekent dat alle gebieden in deze twee stadsdelen inmiddels onder fiscaal parkeren vallen. In Zuidoost is de uitbreiding van betaald parkeren nog gaande.

Activiteit 2.1.1.2

We maken meer ruimte voor fietsers, voetgangers en verblijfruimte.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Tevredenheid over fietsparkeren (wordt 2-jaarlijks gemeten)	6,0 (2022)	n.v.t.	7,0	Wordt niet langer gemeten
2	Tevredenheid over fietsrit (wordt 2-jaarlijks gemeten)	6,7 (2022)	n.v.t.	7,0	Wordt niet langer gemeten

In 2025 hebben we op diverse plekken in de stad gewerkt aan het verbeteren van de fiets Infrastructuur. Voorbeelden van opgeleverde resultaten dit jaar zijn:

- Herinrichting van Amsteldijk Zuid: het verbeteren van fietsoversteken, het versmallen van de rijbaan in verband met gebiedsontsluiting 30 km/h (GOW 30), en een rijbaan van 2x2 naar 2x1.
- Herinrichting van Hallstraat/Haarlemmerweg: doortrekken ontbrekende schakel (fietsoversteek) naar Westerpark.
- Seineweg – Brettenpad: toevoegen van een fiets-, voetgangers-, en fauna-oversteek waarmee de verkeersveiligheid verbetert.

Daarnaast is fietspad Ringdijk opgeleverd, is het fietspad Bos en Lommerweg verbreed en zijn de tegels daar vervangen in asfalt.

Activiteit 2.1.1.3

We zorgen voor een veilige doorstroming van voetgangers op drukke verblijfplekken en momenten en rond evenementen in de openbare ruimte.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	We beperken het aantal Crowd Control situaties (politie inzet) als gevolg van drukte bij geplande activiteiten/evenementen en te voorspellen drukte	2 (2023)	0	0	0

Naast de vele reguliere evenementen werd 2025 gekenmerkt door alle festiviteiten rond het 750-jarig bestaan van Amsterdam, met als hoogtepunt het festival Op de Ring.

Daarnaast vond in 2025 ook voor het eerst in 10 jaar SAIL weer plaats. Zowel Amsterdam 750 als SAIL hebben in voorbereiding en uitvoering veel aandacht gevraagd.

In 2025 vonden veel demonstraties plaats over de oorlog in Gaza. De 'Rode Lijn-demonstratie' op 5 oktober was met ruim 250.000 deelnemers de meest drukbezochte demonstratie van 2025. Bij zowel SAIL als Amsterdam 750 heeft de inzet van verkeers- en crowdmanagement bijgedragen aan een goed verloop.

Doel 2.1.2

Bewoners en bezoekers kunnen zich verplaatsen van, naar en binnen Amsterdam.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Dodelijk slachtoffers verkeers-ongevallen (ambitie 0 in 2050, streefgetal halvering in 2030 t.o.v. 2010)	15 (2022)	18 (data over 2023)	<15	21 (data over 2024)*

* Data over 2025 volgt in Q2 2026.

In 2025 heeft de gemeente aan verschillende projecten gewerkt om de verkeersveiligheid te verbeteren voor fietsers en voetgangers en zijn onveilige kruispunten aangepakt met behulp van de blackspot aanpak. Ondanks deze maatregelen was er toch een stijging in het aantal verkeersslachtoffers te zien. Ook landelijk zien we een stijging van het aantal verkeersongevallen en in verschillende andere steden. De ontwikkeling van het aantal ernstig gewonden vinden we zorgelijk, daarom gaan we onverminderd door met onze inzet op verkeerveiligheid.

Activiteit 2.1.2.1

We werken aan een verkeersveilige en rustige stad waarin je onbezorgd van A naar B kunt bewegen.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Ernstig gewonden verkeersongevallen (ambitie 0 in 2050, streefgetal halvering in 2030 t.o.v. 2010)	1.150 (2022)	1.256 (data over 2023)	1.000	1.312 (data over 2024)*
2	Beleving ervaren verkeersveiligheid	7,1 (2023)	Niet onderzocht in 2024	7,0	Niet onderzocht in 2025

* Data over 2025 volgt in Q2 2026.

De toename van ernstige verkeersongevallen kan mogelijk verklaard worden door de toenemende drukte in de stad en de opkomst van de e-bike. Ook landelijk en in diverse andere steden zien we een stijging in het aantal verkeersongevallen.

We hebben gewerkt aan de verbetering van de verkeersveiligheid. Bijvoorbeeld door de herinrichting van de Amsteldijk en de fietsoversteek van het Brettenpad over de Seineweg. In 2023 is uitgebreid onderzocht hoe de beleving wordt ervaren van de verkeersveiligheid en daarom is dat in 2025 niet gedaan. Dit zorgt ervoor dat de indicator hierover dit jaar niet in te vullen was.

Daarnaast zijn er op 21 locaties in de stad kleine infrastructurele aanpassingen gedaan, en zijn 16 blackspotlocaties en 13 quickscan-locaties aangepakt.

Bij negen scholen is de schoolomgeving veiliger gemaakt door middel van kleine infrastructurele maatregelen, voor nog eens vijf locaties liggen de ontwerpen klaar.

Bij vier scholen is in 2025 een pilot gestart met een schoolstraat. Twee van deze schoolstraten zijn definitief gemaakt. Jonge bestuurders op een fatbike en/of e-bike blijft een belangrijk thema en ergernis in het verkeer. We hebben de campagne *'t Kan Hard Gaan* die zich richt op het opvoeren, de risico's en de gevolgen daarvan, in 2025 weer uitgevoerd en aangevuld met StreetTalks interventies. Daarin spraken we de doelgroep op scholen om het gedrag bespreekbaar te maken.

Activiteit 2.1.2.2

We voeren regie op het gebruik van het mobiliteitsnetwerk van de stad.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Indicator is in ontwikkeling	–	–	–	–

In 2025 vonden op diverse plekken in en rond de stad werkzaamheden plaats. Dit had veel impact op bewoners en ondernemers. Daarnaast kreeg de stad ook te maken met grote en langdurige afsluitingen van de Rijkswegen rond de stad.

Omdat in 2025 zoveel hinder werd verwacht op zowel stedelijke wegen als rijkswegen, is extra ingezet op een regionale communicatiecampagne en diverse mobiliteitsmaatregelen. De uitgebreide communicatie zorgde voor bekendheid en meer acceptatie van de werkzaamheden. Ook leidde de communicatie tot minder autoverkeer van en naar Amsterdam. Dit leidde in de spits regelmatig tot 17 procent minder autoverkeer en buiten de spits tot maximaal tien procent.

Op storingen en incidenten in de tunnels kon adequaat en veilig worden gereageerd door de continue bewaking en bediening van de tunnels. Met Rijkswaterstaat, provincie Noord-Holland en ProRail is met name veel afstemming geweest over grote projecten in en rond Amsterdam. Deze afstemming doen we om overlast tot een minimum te beperken.

Activiteit 2.1.2.3

We verbeteren de luchtkwaliteit en verminderen de CO_2-uitstoot door in te zetten op uitstootvrije mobiliteit.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal toetspunten en straten waar niet wordt voldaan aan EUgrenswaarde stikstofdioxide (NO2, 40 µg/m³)	33% (2022)	0%	0%	0%
2	Percentage van de toetspunten waar niet wordt voldaan aan de WHO-advieswaarde voor fijnstof (PM 2,5)	37% (2021)	0%	25%	1% (data over 2024)

De resultaten van de RIVM-monitoringsronde 2025 laten zien dat de luchtkwaliteit in zichtjaar 2024 is verbeterd ten opzichte van de peiljaren. De rapportage van het aantal toetspunten en straten waar niet wordt voldaan aan de EU-grenswaarde van stikstofdioxide loopt altijd 1 jaar achter. In zichtjaar 2024 is 0 procent overschrijding op toetspunten van de EU-grenswaarde stikfstofdioxide NO2 in Amsterdam. Verder is in 2024 de EU-grenswaarde aangescherpt per 2030 (40 naar 20 µg/m³).

Voor de rapportage van fijnstof geldt ook dat deze altijd 1 jaar achterloopt. In zichtjaar 2024 voldoen slechts twee van de 8600 toets punten in Amsterdam niet aan de WHO-advieswaarde voor fijnstof PM2,5 uit 2005 (vastgesteld door RIVM in Monitoring MLK 2025). In zichtjaar 2024 was evenals in 2023 sprake van gunstige meteorologische omstandigheden voor luchtkwaliteit.

In 2025 is verder uitvoering gegeven aan de Uitvoeringsagenda Uitstootvrije Mobiliteit 2023-2026:

- Op 1 januari 2025 zijn de uitstootvrije zone binnen de S100 voor nieuwe bestel- en vrachtauto's en de uitstootvrije zone voor nieuwe brom- en snorfietsen binnen de bebouwde kom – met uitzondering van Landelijk Noord en Weesp – ingegaan. Ook is de milieuzone voor dieselpersonenauto's en dieselbestelauto's aangescherpt. Dieselvoertuigen tot en met emissieklasse 4 hebben geen toegang meer. Verder is op 1 april de uitstootvrije zone voor pleziervaart ingevoerd met een overgangsregeling voor pleziervaartuigen.
- In 2025 zijn het Beleidskader Houtstook, de Uitvoeringsagenda Schone Mobiele Werktuigen en de Inkoopaanpak Mobiele Werktuigen vastgesteld. Op basis hiervan nemen we aanvullende maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren en CO_2-uitstoot te reduceren.
- Per 1 oktober 2025 is het aantal publieke laadpunten in de stad gegroeid tot bijna 9.500. Hiervan wordt 10% netbewust aangestuurd (variabele laadsnelheid op basis van de ruimte op het elektriciteitsnet).

Activiteit 2.1.2.4

We maken parkeren van auto en fiets duurzaam en kosteneffectief mogelijk.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal gemeentelijke garages met led-verlichting	24 (2022)	37	30	34
2	Aantal garages voorzien van laadpalen	21 (2022)	26	30	30

In 2025 hebben we gewerkt aan het verduurzamen van de gemeentelijke parkeergarages. Het concrete resultaat hiervan is:

- 34 parkeergarages en 6 fietsenstallingen zijn voorzien van ledverlichting; nieuwbouw garages of stallingen zijn standaard uitgevoerd met intelligente ledverlichting (dimmen bij afwezigheid) en bij groot onderhoud in de bestaande garages is de conventionele tl-verlichting vervangen voor ledverlichting.
- 25 parkeergarages (in eigendom of huur) en twee terreinen zijn voorzien van in totaal 512 aansluitpunten voor elektrisch vervoer.

Doel 2.1.3

Amsterdam is op een veilige en duurzame manier bereikbaar voor commercieel vervoer.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Zie indicatoren onder activiteit 2.1.3.1 / 2.1.3.2	–	–	–	–

Amsterdam is op een veilige en duurzame manier bereikbaar voor commercieel vervoer.

Activiteit 2.1.3.1

We stimuleren schoon, licht, verkeersveilig en efficiënt (goederen)vervoer door bundeling van goederen (logistieke hubs), intensiever gebruik van water en specifieke aandacht voor gebieden in de stad waar de (logistieke) druk hoog is.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Verminderen aandeel zware voertuigen (maximum massa boven de 30 ton) ten opzichte van alle bestel- en vrachtwagens in de ZZV per jaar binnen de S100	0,72% (2022)	0,80%	0,68%	0,86%
2	Stijging van de gemiddelde beladingsgraad van bestel- en vrachtauto's in de hele stad	–	Geen betrouwbare data	–	Geen betrouwbare data

Touringcar

1 januari 2024 is het verkeersbesluit *Zone Zwaarverkeer* in werking getreden waarmee touringcars zwaarder dan 7,5 ton grotendeels worden geweerd binnen de S100. Tegelijk helpen we touringcarverkeer dat wel nodig is, door (samen met partners) actief te zoeken naar passende halteer- en overstaplocaties buiten het stadscentrum en aan de rand van de stad. Langs de A10 zijn in 2024 en 2025 meerdere overstaplocaties aangelegd en in gebruik genomen.

De evaluatie over 2020-2025 laat zien dat het aantal touringcarbewegingen in de zone zwaar verkeer in 2025 ten opzichte van 2023 met tweederde is afgenomen, terwijl het touringcarverkeer in de rest van de stad meegroeit met het aantal bezoekers van de stad. Deze daling draagt bij aan de leefbaarheid in de stad.

Logistiek

In 2025 hebben we daarnaast gewerkt aan schoner, lichter, verkeersveiliger en efficiëntere stedelijke logistiek. De belangrijkste resultaten zijn:

- Opening van de Park & Switch hub in de Piet Hein-garage om het makkelijker te maken voor (klus)bedrijven om de binnenstad in te gaan met kleine, schone vormen van vervoer.
- Pilot voor het gratis testen van een elektrische deel- en bestelauto voor meerdere Bedrijveninvesteringszones (BIZ-zen).
- Pilot voor de verruiming van de venstertijden voor laden- en lossen.
- Pilot waarbij Bedrijveninvesteringszones op de Rode Loper gebundeld worden bevoorraad via City Hub.
- Verruiming van de venstertijden op een aantal locaties voor transport over water.
- Start met het project Lichter op de Wallen, gericht op het vergroten van leefbaarheid, veiligheid en bescherming van bruggen en kademuren in het gebied.
- De samenwerking met de logistieke branche verder versterkt.

Activiteit 2.1.3.2

We werken aan een betrouwbaar en milieuvriendelijk taxivervoer.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage uitstootvrije taxi's	12,1% (2020)	25%	25%	40%
2	Aantal gemeten unieke taxivoertuigen rond de S100 tijdens de weekendnachten	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Zie toelichting
3	Aandeel ontheffinghouders taxi t.o.v. aantal gemeten unieke taxivoertuigen	n.v.t.	n.v.t.	Taxivergunningen 2244, LBO's 2181, Stadsbreed gemeten unieke taxi's 7569,23, Aandeel ontheffingshouders is 58,46%	Zie toelichting

Taxi

In 2025 is de aangescherpte Amsterdamse Taxiaanpak 2025 vastgesteld. De gemeenteraad heeft besloten de Amsterdamse Taxiverordening te behouden en te actualiseren. In dat kader zijn de voorbereidingen gestart voor een herijking van het lijnbusbaanbeleid, verbetering van bebording en verdere inzet op handhaafbaarheid, onder meer met camerahandhaving op drukke locaties. Daarnaast is ingezet op participatie met de taxibranche en ketenpartners en op het verzamelen van data ter onderbouwing van vervolgstappen. Bij twee indicatoren zoals hierboven beschreven kunnen geen cijfers worden vermeld omdat er nog geen ontheffingen zijn.

Verbonden partijen

Vervoerregio Amsterdam (VRA)

De Vervoerregio Amsterdam is een samenwerkingsverband van 14 gemeenten rond verkeer en openbaar vervoer. De belangrijkste taken zijn het opdrachtgeverschap van het openbaar vervoer en het verstrekken van subsidies voor Infrastructuur. Dit laatste gebeurt via de Investeringsagenda Mobiliteit. De Vervoerregio is ook een partner in de Metropoolregio Amsterdam (MRA). De Vervoerregio wordt volledig bekostigd uit een Rijksbijdrage (Brede Doeluitkering). De regioraad stelt de begroting vast. De gemeenteraden van de deelnemende gemeenten kunnen een zienswijze daarover afgeven.

Servicehuis Parkeer en Verblijfsrechten (SHPV)

Voor het handhaven van het betaald parkeren gebruiken we het Nationaal Parkeer Register (NPR) van de coöperatie Servicehuis Parkeer- en Verblijfsrechten (SHPV). Het SHPV beheert namens aangesloten gemeenten het register. Zo kunnen we op dezelfde landelijke digitale manier parkeren registreren en raadplegen voor (digitale) handhaving. Als parkeergarages in eigendom van ons en onderdeel van een gebouwencomplex zijn, dan zijn wij verplicht lid van de Vereniging van Eigenaren (VvE).

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	72,8	55,4	88,5	105,5	17,0
Lasten	246,9	261,8	350,3	344,2	-6,1
Saldo Baten en Lasten	**-174,0**	**-206,4**	**-261,8**	**-238,7**	**23,0**
Onttrekking	13,6	208,5	387,8	383,7	-4,1
Toevoeging	132,1	12,0	184,0	184,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-118,5**	**196,5**	**203,8**	**199,6**	**-4,1**
Totaal 2.1 Verkeer, vervoer en parkeren	**-292,5**	**-10,0**	**-58,0**	**-39,1**	**18,9**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een positief resultaat van € 18,9 miljoen. Dit komt door hogere baten van € 17,0 miljoen, lagere lasten van € 6,1 miljoen en lagere onttrekkingen aan de reserves van € 4,1 miljoen.

Baten

De totale baten van € 105,5 miljoen zijn € 17,0 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Hogere baten van niet begrote bijdragen derden van met name de Vervoersregio Amsterdam (VRA) aan diverse projecten, waaronder project Middenweg. De bijdragen worden op een laat moment beschikt, waardoor deze bijdragen geen onderdeel uitmaken van de begroting. Tegenover de bijdragen staan ook uitgaven in 2025. Zie ook toelichting op de lasten (€ 12,7 miljoen).

- Hogere baten door reguliere parkeeropbrengsten (evenementen, kortparkeren, P+R en laadpalen), een niet-begrote VvE-bijdrage voor Hof en Werf en een ontvangen subsidie van de VRA (€ 3,0 miljoen).
- Hogere baten door ontvangsten vanuit de laadpalen uit de stad (€ 0,7 miljoen).
- Hogere baten door ontvangsten vanuit het Rijk omtrent de specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord (SLA). In de begroting is hiermee geen rekening gehouden. Zie ook toelichting op de lasten (€ 0,5 miljoen).
- Hogere baten door het realiseren van het centraal loket voor zero-emissie zones. De gemeente Amsterdam realiseert namens de deelnemende G4-gemeenten het centraal loket, waarbij bijdragen van deze gemeenten worden ontvangen. De gemeente Amsterdam heeft de activiteiten grotendeels in 2024 voorgeschoten, waardoor de resterende bijdragen van de deelnemende gemeenten in 2025 worden verantwoord (€ 0,3 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen (€ 0,2 miljoen).

Lasten

De totale lasten van € 344,2 miljoen zijn € 6,1 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Lagere lasten bij projecten zoals Infraverkeersmatregelen, HUB strategie, fietsroute NYP, Loopdekken AP, Blackspots en Redroutes en fietsroute IJ-Geldersekade, Fietsnetwerk Zuidoost, Herinrichting Noorderpark, SMF verb Holterbergweg/ Muntbergweg, Mobiliteitsprogramma Zuidoostflank en NvvU Johan van Hasseltzone. Een aantal van deze projecten worden gedeeltelijk of geheel gedekt door het programma Stadsverbetering (€ 10,3 miljoen).
- Lagere lasten bij fiets- en garageparkeren door niet bestede incidentele middelen als de aanbesteding en ontwikkeling van een digitaal verkoopkanaal, lagere huur-, service en verzekeringskosten, OZB, energiekosten en kosten van uitbesteed werk en lagere personele lasten doordat personeel nog niet ingevuld kon worden in verband met uitloop van de reorganisatie (€ 5,7 miljoen).
- Lagere lasten bij straatparkeren door een lagere inspanning van de parkeer-dienstverlener op handhaving, voordelen op incidentele budgetten voor uitbreiding parkeren en voordelen op overige budgetten als bankkosten, inningskosten van naheffingsaanslagen, onderzoek en systemen (€ 5,5 miljoen).
- Lagere lasten project Zuidasdok door 2 incidentele bijdragen die niet begroot waren. De ene betreft een bijdrage van € 1,3 miljoen voor de geluidswanden Schinkelkwartier. De andere betreft een bijdrage van € 0,8 miljoen voor het SET-gebouw. Deze middelen zijn opgenomen in de reserve omdat de werkzaamheden de komende jaren naar verwachting zullen plaatsvinden. Dit heeft ook impact op de mutatie van de reserve Schaalsprong (€ 2,0 miljoen).
- Lagere lasten omdat de voorgenomen extra inzet op het terugdringen van de ontstane achterstanden voor het afhandelen van bezwaar- en beroepszaken rondom afvalboetes, weggesleepte voertuigen en vaarvignetten niet zijn geeffectueerd (€ 1,5 miljoen).
- Lagere lasten door vrijval van de voorziening achterstallig onderhoud Hof en Werf garage. Het werk is gereed en het restant van de voorziening valt vrij (€ 1,0 miljoen).
- Lagere lasten door niet gebudgetteerde doorbelasting van personeel naar andere programmaonderdelen en in het kader van het project Zuidasdok naar programma 1 en lasten die zijn begroot op programma 2 maar zijn geboekt op programma B. Deze afwijking is administratief van aard en heeft geen invloed gehad op de uitvoering van de activiteiten (€ 0,8 miljoen).
- Lagere lasten door vertraging in de uitvoering van projecten voor stadsverbetering zoals het project impuls spelen, VV Velserpolder, Sport en spelen, VV & infra Gein, enz. Er was onder andere meer tijd nodig voor de voorbereidende werkzaamheden zoals participatie bewoners, enz. De uitvoering is verschoven naar 2026 (€ 0,7 miljoen).
- Lagere lasten door het besluit voor noodzakelijk vervangingsonderhoud dat over twee tot zes jaar moet worden uitgevoerd. Daarmee is minder uitgegeven aan de voorbereiding van de herinrichting van de openbare ruimte rondom de Zuidelijke IJ-oevers. Dit heeft ook impact op de mutatie van de reserve Zuidelijke IJ-oever (POR) (€ 0,5 miljoen).
- Hogere lasten bij projecten waar bijdragen van VRA/GVB tegenover staan. Bijvoorbeeld de projecten Pledanplein, Fietsroute Noorderijplas en vervangings-onderhoud Prins Hendrikkade Oost, aanleiding NDSM en Middenweg. Zie ook toelichting op de baten (€ 12,7 miljoen).
- Hogere lasten als gevolg van overprogrammering bij programma Stadsverbetering. In het bestedingsplan Stadsverbetering wordt geanticipeerd op planningsoptimisme. De planning kan om verschillende redenen over de jaargrens heenlopen, waaronder beschikbare uitvoeringscapaciteit, aanbesteding, doorloop participatietraject, etc. De consequentie is een onderbesteding in 2025. Tegenover deze onderbesteding wordt gewerkt met de systematiek overprogrammering. Er worden feitelijk meer projecten geraamd ten opzichte van het begrote budget. Uit ervaringscijfers wordt een percentage gehanteerd van 15%. Deze overprogrammering moet in relatie worden gebracht met de onderbesteding op de verschillende projecten, waaronder Weesperstraat leeft!, uitwerking hubstrategie en loopdekken Amsterdamse Poort) (€ 5,0 miljoen).

- Hogere lasten door programma-aanpassing WIOR en meer uitgaven voor de milieuzone (€ 2,1 miljoen).
- Hogere lasten bij projecten zoals Fietsnetwerk Zuidoost, Herinrichting Noorderpark, SMF Holterbergweg/Muntbergweg, Mobiliteitsprogramma Zuidoostflank en NvvU Johan van Hasseltzon. Dit heeft ook impact op de mutatie van de reserve Vereveningsfonds (€ 0,7 miljoen).
- Hogere lasten door oninbaarheid van vorderingen op bedrijven voor verhuur van parkeerplaatsen in onze garages middels een toevoeging aan de voorziening oninbare vorderingen (€ 0,6 miljoen).
- Hogere lasten door meer inhuur voor managementondersteuning met een tijdelijk karakter gedeeltelijk gecompenseerd door latere invulling van vaste fte plaatsen en lagere inschaling dan gebudgetteerd (€ 0,5 miljoen).
- Hogere lasten omtrent de specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord (SLA). In de begroting is hiermee geen rekening gehouden. Zie ook toelichting op de baten (€ 0,5 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen (€ 0,2 miljoen).

Onttrekkingen reserves

- De onttrekking aan de reserve Schaalsprong is € 2,7 miljoen lager dan begroot. Zie toelichting op de lasten.
- De onttrekking aan de reserve Coalitiemiddelen is € 1,1 miljoen lager dan begroot vanwege het doorschuiven van middelen Luchtkwaliteit naar 2026 en verder. Dit komt doordat de opstartfase in voorgaand jaar langer heeft geduurd en hierdoor de bestedingen zijn vertraagd.
- De onttrekking aan de reserve Zuidelijke IJ-oever (POR) is € 0,5 miljoen lager dan begroot. Zie toelichting op de lasten.
- De onttrekking aan de reserve Vereveningsfonds is € 0,7 miljoen hoger dan begroot. Zie toelichting op de lasten.

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
1. (In)complete Stad: Toenemende druk op de bestaande Infrastructuur (fietspaden, wegen etc.) veroorzaakt door stadsuitbreiding waardoor het risico op files, en gevaarlijke situaties in het verkeer toeneemt.	▪ Er loopt een bestuursopdracht om invulling te geven aan dit onderwerp.
2. In de beleidsuitvoering niet kunnen voldoen aan de gestelde ecologische bovengrens en de sociale ondergrens waardoor de beleidsdoelen voor de stad niet kunnen worden gerealiseerd als voorzien.	▪ Onderzoeken wat mogelijk is in opschaling van capaciteit en middelen voor vergroening. ▪ De sociale ondergrens vergt op vele vlakken maatwerk tot maatregelen bij parkeren, ov en inrichting openbare ruimte met impact op (parkeer) inkomsten en noodzakelijke middelen.

Beleidskaders

- Afwegingskader doelgroepen Autoverkeer
- Uitvoeringsplan Verkeersveiligheid, 30 km/u, Voetganger en Fiets
- Koersdocument Amsterdam maakt Ruimte (2023)
- Actieplan Programma Bruggen en Kademuren 2023-2026
- Uitvoeringsstandaard Toekomstbestendig Werken aan de Openbare Ruimte (2023). Hoe we werken in de openbare ruimte bij onderhoud, vervanging, herinrichting en losse verbetermaatregelen.
- Ruimte voor de voetganger (2023)
- Nota Deelmobiliteit (2023)
- Amsterdamse P+R-maatregelen Actualisatie (2023)
- Logistieke Strategie (2022) en Werkplan Stedelijke Logistiek (2023)
- Omgevingsvisie Amsterdam 2050
- Hubsvisie 2021
- Agenda Touringcar 2020-2025 (2020)
- Agenda Taxi 2020-2025

2.2.2 Openbaar Vervoer

Amsterdam zorgt voor een aantrekkelijk en toegankelijk openbaar vervoersysteem, dat bewoners en bezoekers in staat stelt zich duurzaam door de stad te bewegen, nu en in de toekomst.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel 2.2 is	
Scope 1 en 2 in de stad	35.889 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	0 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	6.200 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel 2.2.1

Amsterdam is voor iedereen op een prettige en aantrekkelijke manier bereikbaar via het openbaar vervoer.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Tevredenheid reizigers over GVB bus, tram en metro (0-10)	8,2 (2022)	8,0	8,0	7,9
2	De passagiers zijn tevreden over de veren (0-10)	7,8 (2022)	8,3	8,3	8,4

Personele knelpunten en groeiende reizigersvraag
Ondanks stevige inspanningen kampt GVB nog steeds met een groot personeelstekort. Er zijn door GVB maatregelen getroffen om de uitstroom van chauffeurs te compenseren, maar van een grote personele groei is nog geen sprake. Ondanks deze personeelsuitdagingen zien we dat de reizigerstevredenheid op peil blijft.

€ 7,5 miljoen om het ov te verbeteren
Vanwege de grote druk op het ov hebben we € 7,5 miljoen vrijgemaakt om in 2024 en 2025 het ov te verbeteren. Met dit geld zijn in 2025 onder andere acht bushaltes toegankelijk gemaakt en heeft er in een aantal weekenden als pilot een nachtmetro gereden. Ook hebben alle stadspashouders één gratis GVB-dagkaart ontvangen. Daarnaast is gezorgd dat lijn 21 is teruggekeerd in de Eendracht in Geuzenveld. Verder is er gewerkt aan de inrichting van het ov op Cruquiuseiland (met oplevering in 2026) en wordt er gekeken of de bus in de Waalstraat via de Rijnstraat kan gaan rijden. In 2025 is het geld ook gebruikt om meer fietsparkeerplekken rondom ov-knopen aan te leggen.

Gratis ov voor kinderen
Gratis OV voor kinderen is in 2025 doorgezet. Kinderen kunnen gratis reizen tussen 7.00 en 21.00 uur tot en met de kerstvakantie van 2026.

Activiteit 2.2.1.1

We beheren en verbeteren de toegankelijkheid van onze ov-Infrastructuur in samenwerking met GVB en de Vervoerregio Amsterdam.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Het aandeel volledig toegankelijke ov-haltes	30% (2022)	35%	35%	41%

Er zijn in Amsterdam (januari 2026) 950 bushaltes en 443 tramhaltes. Van de bushaltes voldoet 57 procent volledig aan de eisen van toegankelijkheid, zodat ook mensen met een beperking onbelemmerd kunnen reizen (540 haltes). Van te tramhaltes is dit nog slechts 6 procent (27 haltes). In totaal is daarmee 41 procent van de haltes toegankelijk ten opzichte van 35 procent vorig jaar. Deze grote stap komt door het aanpassen van een groot aantal haltes in 2025. Daarnaast is de registratie van de toegankelijkheid per halte verbeterd.

Het grote verschil tussen tram- en bushaltes komt door de hogere eisen die worden gesteld aan tramhaltes. Haltes waar zowel trams als bussen stoppen, worden gerekend als tramhalte en zo veel mogelijk uitgevoerd met een ‘combiband’, die ervoor zorgt dat beide voertuigen toegankelijk kunnen halteren.

Activiteit 2.2.1.2

We maken meer ruimte voor fietsers, voetgangers en verblijfsruimte.

Indicatoren activiteit		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage van afvaarten waarbij passagiers moeten achterblijven op de kade of is te onaangenaam druk op de pont	<3% (2022)	<3%	<3%	<3%

Voorbereidingen nieuwe ov-concessie Amsterdam 2025
In 2025 is per 1 juli de nieuwe concessie (meerjarig contract voor GVB) ingegaan. Het Plan van Eisen (onderliggend aan het contract) zet in op aantrekkelijk, duurzaam en inclusief openbaar vervoer in een stad die de komende jaren sterk zal groeien. Daarnaast besteedt wordt aandacht besteed aan de sociale en maatschappelijke functie van het openbaar vervoer en de bijdrage daarvan aan een brede welvaart. De nieuwe dienstregeling gaat in op 29 maart 2026.

Schaalsprong projecten
2025 was het eerste jaar dat de nieuwe snelle busverbinding (HOV) tussen IJburg, Diemen Bijlmer Arena reed; een belangrijke stap voor de bereikbaarheid. In 2025 werkten we ook samen met de regionale partners aan de voorbereidingen van twee snelle busverbindingen, te weten; Zaan-IJ en Haarlem-Amsterdam. Verder is afgelopen jaar voortgang geboekt in het onderzoek naar een hoogwaardige ov-verbinding tussen Amsterdam Zuid, via Schiphol naar Haarlemmermeer. Daarnaast zijn en worden in het onderzoek naar een ov-verbinding tussen Sloterdijk en Amsterdam Centrum (om zo de toekomstige woonwijk Haven-Stad te ontsluiten) nog verschillende varianten onderzocht.

Investeringen in openbaar vervoer projecten door de Vervoerregio
In 2025 hebben we samen met de Vervoerregio veel geïnvesteerd in gemeenschappelijke projecten die bijdragen aan doorstroming en betrouwbaarheid van het openbaar vervoer, duurzaamheid, verkeersveiligheid, toegankelijkheid en het ontsluiten van nieuwe wijken. Projecten waar we gezamenlijk aan gewerkt hebben, zijn: het project De Entree bij Amsterdam Centraal, de ZuidasDok openbaar vervoer-terminal, Knooppunt Lelylaan, verlenging IJ-tram, nieuwe HOV-busverbinding tussen Strandeiland en Bijlmer Arena.

Internationaal spoor
Begin 2025 is de nieuwe internationale terminal voor reizen naar Groot-Brittannië op station Amsterdam Centraal geopend. Daarnaast wordt er lobby gevoerd in Brussel voor een Europees boekingssysteem voor treinkaartjes, om eisen aan het spoor in verschillende landen op elkaar aan te laten sluiten, om ontbrekende verbindingen tussen grote steden aan te laten leggen en om ruimte in Amsterdam te reserveren voor het opstellen van internationale treinen.

Vervoer door vrijwilligers
In 2025 ondersteunde en stimuleerde de gemeente het ‘vrijwilligersvervoer’ Dit zijn initiatieven die ouderen en mensen met een beperking tegen een kleine vergoeding op een korte afstand van A naar B brengen. Door subsidie en intensieve ondersteuning zijn in 2025 nieuwe initiatieven gestart. Daarnaast zijn verschillende bestaande initiatieven ondersteund. Zo hebben meerdere initiatieven hun oude voertuigen kunnen vervangen door nieuwe, betrouwbaardere voertuigen met meer bereik.

Veren
In 2025 breidden we de dienstverlening op het IJ verder uit. Het totaal aantal uren dat de ponten werden ingezet op het IJ nam in 2025 met 3 procent toe ten opzichte van 2024. Ten opzichte van 2023 is er zelfs sprake van een groei van 12 procent.

In 2025 is levensduurverlengend onderhoud uitgevoerd bij een aantal ponten. Ook is gestart met de vervanging van de pontaanlanding NDSM.

Verbonden partijen

GVB Holding NV
Het GVB zorgt in Amsterdam voor het openbaar vervoer. Het GVB heeft verschillende dochterondernemingen, of heeft een belang in ondernemingen. Het gaat hier om:
- GVB Exploitatie BV
- GVB Veren BV
- GVB Activa BV
- GVB Infra BV

GVB Activa BV is eigenaar van de zogenaamde strategische ov-activa. Dit zijn onder andere railvoertuigen, werkplaatsen, remises en eindpuntvoorzieningen. GVB Infra BV is onze opdrachtnemer voor met name dagelijks onderhoud aan railinfra en

tramvervangingsprojecten. Wij zijn opdrachtgever voor de veerverbindingen over het IJ en het Noordzeekanaal. GVB Veren BV voert dit uit volgens het Contract voor Exploitatie Beheer en Onderhoud 2019-2024 en de aanbesteding van de verschillende investeringen. Wij zijn 100 procent eigenaar van GVB Holding NV.

Vervoerregio Amsterdam (VRA)
De Vervoerregio Amsterdam is een samenwerkingsverband van 14 gemeenten rond verkeer en openbaar vervoer. De belangrijkste taken zijn het opdrachtgeverschap van het openbaar vervoer en het verstrekken van subsidies voor Infrastructuur. Dit laatste gebeurt via de Investeringsagenda Mobiliteit. De Vervoerregio is ook een partner in de Metropoolregio Amsterdam (MRA). De Vervoerregio wordt volledig bekostigd uit een Rijksbijdrage (Brede Doeluitkering) van ruim € 400 miljoen per jaar.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	21,9	63,9	30,1	39,5	9,3
Lasten	68,8	130,6	90,7	95,7	4,9
Saldo Baten en Lasten	**-46,9**	**-66,8**	**-60,6**	**-56,2**	**4,4**
Onttrekking	0,6	2,4	2,4	2,6	0,2
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,6**	**2,4**	**2,4**	**2,6**	**0,2**
Totaal 2.2 Openbaar vervoer	**-46,3**	**-64,4**	**-58,2**	**-53,6**	**4,6**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een positief resultaat van € 4,6 miljoen. Dit komt door hogere baten van € 9,3 miljoen, hogere lasten van € 4,9 miljoen en hogere onttrekkingen aan de reserves van € 0,2 miljoen.

Baten
De totale baten van € 39,5 miljoen zijn € 9,3 miljoen hoger dan begroot. Dit komt door:
- Hogere baten uit Vervoerregio Amsterdam (VRA) verrekende neutrale ov-projecten. Als het jaarsaldo van deze projecten negatief is, wordt dit technisch verrekend in de baten. Dit was bijvoorbeeld het geval bij het project Parnassusweg en in de MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport) verkenningsprojecten OV-verbinding Amsterdam-Haarlemmermeer en de OV-verbinding Sloterdijk-Amsterdam Centrum. Zie ook toelichting op de lasten (€ 4,2 miljoen).
- Hogere baten omdat veel bijdragen derden van met name de VRA op een laat moment in het jaar zijn toegekend en daarom niet zijn begroot. Zie ook toelichting op de lasten (€ 3,8 miljoen).
- Hogere baten door verkoop van zonnepanelen metrostations. Hier staat eenzelfde lastenpost tegenover, zie ook toelichting op de lasten (€ 1,3 miljoen).

Lasten
De totale lasten van € 95,9 miljoen zijn € 4,9 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:
- Hogere lasten uit VRA verrekende neutraler ov-projecten. Als het jaarsaldo van deze projecten negatief is, wordt dit technisch verrekend in de baten. Dit was bijvoorbeeld het geval bij het project Parnassusweg en in de MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport) verkenningsprojecten OV-verbinding Amsterdam-Haarlemmermeer en de OV-verbinding Sloterdijk-Amsterdam Centrum. Zie ook toelichting op de baten (€ 4,1 miljoen).
- Hogere lasten voor de projecten Binnenring, Handhaving Taxi, Aanlanding NDSM en Fietsenstalling Sloterdijk. Deze projecten worden voornamelijk gedekt uit hogere baten VRA. Zie ook toelichting op de baten (€ 2,2 miljoen).
- Hogere lasten vanwege het afboeken van de verkochte zonnepanelen metrostations. Zie ook toelichting op de baten (€ 1,3 miljoen).
- Hogere lasten door een administratieve correctie op de kapitaallasten (€ 0,6 miljoen).
- Lagere lasten door een hogere onttrekking aan de voorziening Veren. De voornaamste oorzaak ligt in het feit dat de kosten van de Veren op het Noordzeekanaal volledig worden gedekt uit de voorziening (€ 1,8 miljoen).
- Lagere lasten bij het project Plan Versterken Openbaar Vervoer door met name beschikbare capaciteit, waardoor de uitvoering over de jaargrens heen loopt (€ 0,8 miljoen).
- Lagere lasten van bij vrijwilligersvervoer doordat het budget voor deze activiteiten is overgeheveld vanuit programmaonderdeel 6.3. Echter, de realisatie van de bijbehorende activiteiten en uitgaven heeft plaatsgevonden binnen programmaonderdeel 6.3 en is daar ook verantwoord. Deze afwijking is administratief van aard en heeft geen invloed gehad op de uitvoering van de activiteiten (€ 0,2 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen (€ 0,5 miljoen).

Onttrekkingen reserves
De afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Toevoegingen reserves
In dit programmaonderdeel zijn geen toevoegingen reserves opgenomen.

Risicobeheersing

Geen beleidsrisico's voor programmaonderdeel 2.2.

Beleidskaders

- Amsterdam Maakt Ruimte; dit koersdocument geeft richting aan het toekomstbeeld van Amsterdam op het gebied van ruimte en vervoer.
- Toekomstvisie Sociaal Vervoer (2023) beschrijft de mogelijkheden voor mensen met een handicap en de verschillende vervoersmogelijkheden, die zij hebben.
- Update Nota Veren (2021), dit document beschrijft de reizigersgroei tot 2030 en de maatregelen die genomen zullen worden voor uitbreiding en verduurzaming van de vloot en het verensysteem als geheel (vloot, verbindingen, aanlandingen en havenfaciliteiten).
- Visie Openbare Ruimte 2025 (2017) heeft vijf ambities geformuleerd en principes uitgewerkt voor meer regie op ontwikkelen, inrichten, beheren en gebruiken van de openbare ruimte op stadsniveau.
- MobiliteitsAanpak Amsterdam 2030 (2013), het overkoepelende kader voor het Mobiliteitsbeleid van de gemeente Amsterdam in de periode tot 2030.
- Ruimtelijk Kader Hoogfrequent Spoorvervoer Amsterdam.
- Structuurvisie Amsterdam (2011)/Omgevingsvisie Amsterdam 2050 (2021)
- Beleidskader Inclusieve Mobiliteit (2020) van de Vervoerregio, waarin staat beschreven hoe het ov fysiek, visueel, qua datavoorziening en mentaal toegankelijker kan worden gemaakt en de samenwerking tussen ov en aanvullend openbaar vervoer (AOV) kan worden verbeterd.
- Uitvoeringsagenda Mobiliteit (2015), de agenda die Amsterdam bereikbaar en aantrekkelijk houdt, met maatregelen voor meer ruimte en betere doorstroming voor voetganger, fietser, openbaar vervoerreiziger en de automobilist.
- Beleidskader Verkeersnetten (2017). Hierin staan de ambities uit Mobiliteitsaanpak en Uitvoeringsagenda uitgewerkt met een afwegingskader bij conflicterende belangen.
- Wet lokaal spoor, in werking getreden op 1 december 2015; deze wet maakt de VRA verantwoordelijk voor aanleg, beheer en veiligheid van lokale railInfrastructuur.
- Visie Lokaal Spoor (2015), vastgesteld door het dagelijks bestuur van de VRA en bindend kader voor de beheerder van het lokaal spoor. VRA stelt een vervoerder aan via de OV-concessie en VRA mag een beheerder van de Infrastructuur aanwijzen. Vanaf 2022 is GVB de aangewezen beheerder. Het gemeentelijk mandaat voor openbaar vervoer is vooral gebaseerd op de rol als wegbeheerder en beheerder/verdeler van de openbare ruimte (inclusief bushaltes). Tegelijkertijd hebben we als gemeente een sterke ambtelijke, en bestuurlijke, adviesrol.
- De metronetvisie Amsterdam (2020) en de metrovisie Amsterdam (2021) van de Vervoerregio Amsterdam.
- De in 2015 vastgestelde Lijnennetvisie is het beleidskader voor het ontwikkelen van vervoerplannen. De gemeente voert overleg met vervoerbedrijven over inpassing van nieuwe vervoerplannen.
- Taxiverordening Amsterdam 2012 (laatst gewijzigd in 2018).

2.2.3 Afval en Reinigen Openbare Ruimte

**We zorgen voor een schone stad door te reinigen op plaatsen en momenten waar het nodig is.
Afval scheiden we voor hergebruik of hoogwaardige verwerking met efficiënte, schone inzameling.**

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel 2.3 is	
Scope 1 en 2 in de stad	0 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	797 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	34.300 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel 2.3.1

Amsterdam is een schone stad.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Ervaren overlast door vervuiling (cijfers Wonen in Amsterdam) (0-10)	5,4 (2021)	Geen meting	6,5	Geen meting
2	Het schoonhouden van de straten en stoepen wordt door de bewoners beoordeeld op een 6,5	6,5 (2021)	Geen meting	6,5	Geen meting
3	Het schoonhouden van het groen wordt door de bewoners beoordeeld op een 6,5	6,6 (2021)	Geen meting	6,5	Geen meting

Het Wonen in Amsterdam onderzoek (WiA) wordt 1x per 2 jaar uitgevoerd.
Het laatste onderzoek dateert uit 2025, de rapportage volgt in de loop van 2026.

Activiteit 2.3.1.1

We maken de openbare ruimte schoon (daar waar het er toe doet).

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage CROW scores grof zwerfvuil op niveau B	87% (2021)	81%	80%	81%
2	Percentage CROW scores vullingsgraad prullenbakken op niveau B	89% (2021)	88%	80%	88%
3	Percentage oplosbare meldingen over afval en schoon dat naar tevredenheid is afgehandeld	57% schoon & 69% afval (2023)	58% (schoon) & 71% (afval)	70%	47% (schoon) 70% (afval)

De tevredenheid over de afhandeling van meldingen binnen de reiniging bedraagt 47 procent en blijft daarmee 23 procentpunt onder de doelstelling van 70 procent. Ten opzichte van vorig jaar is de score met 11 procentpunt gedaald.

Amsterdammers gaven het vaakst aan ontevreden te zijn omdat het werk naar hun beleving niet volledig was afgerond. Dit deed zich bijvoorbeeld voor wanneer zwerfvuil niet direct werd opgeruimd, maar pas na enkele dagen. Met name door de enorme afvaloverlast als gevolg van statiegeld op blikjes en flesjes duurde de afhandeling van meldingen soms langer.

Om de afvaloverlast op straat in het Centrum tegen te gaan is in juli 2025 een verbod ingegaan voor bedrijven om bedrijfsafval in zakken op straat aan te bieden. Afval moet in containers worden aangeboden. In stadsdeel Zuid zijn venstertijden voor het aanbiedtijden van bedrijfsafval ingevoerd.

Ook het aanbieden van huishoudelijk afval in afvalzakken in Centrum en enkele wijken van stadsdeel Zuid wordt uitgefaseerd. Er zijn op een aantal plaatsen al tijdelijke bovengrondse containers geplaatst. De komende jaren worden waar mogelijk in Centrum ondergrondse containers geplaatst. Voor de proef met brengpunten op het water zijn de voorbereidingen gestart.

In gebieden waar zakkeninzameling nog van toepassing is, hebben we het ‘treintje’ ingevoerd. Dit is een advies van het burgerberaad waarbij de afvalinzamelwagen direct wordt gevolgd door veegploegen.

De invoering van statiegeld leidt tot méér zwerfafval doordat mensen prullenbakken doorzoeken naar statiegeldverpakkingen. Om dit probleem aan te pakken zijn we gestart met een Prullenbakkenoffensief. Uitvoeringsteams gaan de wijken in om voor de meest problematische locaties tot een maatwerkoplossing te komen. Dat kan betekenen dat afvalbakken worden weggehaald, vervangen door een ander type bak, of – in samenspraak met ondernemers – juist dat er een extra afvalbak wordt geplaatst.

Daarnaast hebben we het gebruik van transparante vuilniszakken in prullenbakken ingevoerd. Deze worden minder vaak door verzamelaars opengescheurd en blijven beter in de afvalbak zitten. Ook hebben we zelfsluitende afvalbakken geplaatst in en rondom winkelgebieden en andere probleemlocaties. Met deze bakken kunnen statiegeldverzamelaars blikjes en flesjes uit de bak halen zonder deze open te breken of te beschadigen.

Activiteit 2.3.1.2

We zorgen dat inwoner en bedrijven hun afval op de juiste wijze kunnen aanbieden.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage CROW scores bijplaatsingen naast containers op niveau B	85% (2022)	83%	90%	78%

De vervuilingsindicator op bijplaatsingen van afval naast containers wordt afgegeven aan de hand van een CROW-score. Vanuit de *Aanpak Bijplaatsingen* is in de gehele stad extra inzet georganiseerd op gemiddeld 1500 containerprobleemlocaties door het uitvoeren van:

- Gerichte maatwerk participatie interventies met bewoners en stakeholder op langdurige probleemlocaties.
- Kartoncampagnes, woon-winkelcampagnes en studentencampagnes voor in en uithuizing met ludieke acties.
- Gerichte acties op container- en grof afvaldump- locatieniveau in samenwerking met de stadsdelen, THOR, stadswerken, woningcorporaties en studentenhuizen.
- Extra controles uitgevoerd door toezichthouders en andere units waarbij is gecontroleerd, opgeruimd en zaken doorgezet naar handhaving.

De CROW-indicator voor bijplaatsingen meet hoe groot het aandeel containerlocaties is dat op niveau B of hoger scoort, dat wil zeggen: geen of nauwelijks afval naast de container. De gemeentelijke doelstelling is dat 90 procent van de gemeten locaties dit niveau haalt. Die doelstelling is in 2025 niet gerealiseerd. Dit heeft verschillende oorzaken. Een deel van de bewoners zet afval naast de container omdat de container vol of defect is, omdat het afval te groot is voor de container, of uit gemakzucht. Dit gedrag is moeilijk te doorbreken. Ook speelt grof afval een rol: omdat dit in Amsterdam nog grotendeels op straat wordt aangeboden, werkt het aantrekkend, als er toch al iets staat, voegt de volgende er gemakkelijk iets aan toe.

De Aanpak Bijplaatsingen (ABP) richt zich specifiek op de hardnekkigste probleemlocaties: toezichthouders controleren deze dagelijks, ruimen bij, handhaven en zetten gerichte communicatie in. In de eerste helft van 2025 zijn 546 locaties van de ABP-routelijst afgehaald omdat ze een CROW-score van 80 procent of hoger haalden een teken dat de aanpak werkt, maar ook dat een aanzienlijk aantal locaties structureel extra aandacht blijft vragen.

Activiteit 2.3.1.3

We zamelen het afval efficiënt en duurzaam in.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Kg CO_2-uitstoot per ton ingezameld materiaal	19,2 (2019)	2,4	2,5	2.3

In 2025 is een aanbesteding afgerond voor de aanschaf van 45 uitstootvrije voertuigen en is veel werk verricht voor de voorbereiding voor onder andere de laadvoorzieningen. Deze voertuigen verwachten we te ontvangen in de tweede helft van 2026 met uitloop naar 2027.

Het jaar 2025 stond ook in het teken van de door het Rijk aangekondigde aanzienlijke verhogingen van de belasting op het verbranden van restafval. Dit was voor medewerkers van AEB reden om in juni te gaan staken, waardoor de gemeente drie dagen geen afval kon aanbieden bij AEB. Het in 2024 aangekochte terrein aan de Hemweg heeft tijdelijk als bufferlocatie gediend zodat de afvalinzameling ongestoord kon doorgaan en de stad geen overlast heeft ervaren. We hebben bij het kabinet alternatieven aangedragen voor de verhoging van de belasting op verbranden, waarbij de focus niet aan het eind van de keten wordt gelegd maar aan de voorkant om zo circulariteit en duurzaamheid te bevorderen.

Activiteit 2.3.1.4

We ondersteunen medebeheer en zetten in op preventie.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Tevredenheid (zeer en redelijk tevreden) onder containeradoptanten	76% (2020)	88%	75%	Wordt elke 2 jaar gemeten; volgt weer in 2026

De werving van containeradoptanten is voornamelijk gericht op containers met afvaloverlast. In 2025 zijn er 556 adoptanten bijgekomen, wat het totaal op rond 3.500 containeradoptanten brengt. Adoptanten helpen bij het schoon houden van de containerplek en dragen zo bij aan de leefbaarheid van de buurt. Het tevredenheidsonderzoek onder de containeradoptanten vindt om de twee jaar plaats. Het volgende onderzoek vindt plaats in 2026.

Doel 2.3.2

Amsterdam voorkomt (rest)afval.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Kilogram huishoudelijk fijn en grof restafval per inwoner per jaar (BBV-verplicht)	247 (2019)	232	230	233
2	Kilogram huishoudelijk afval per inwoner per jaar	358 (2019)	353	347	355

De hoeveelheid afval per inwoner is in 2025 licht gestegen. Dit wordt vrijwel geheel veroorzaakt door de toename van het aanbod van grof afval.

Activiteit 2.3.2.1

We maken het voor bewoners mogelijk om hun afval op de juiste manier gescheiden te kunnen aanbieden.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal Amsterdamse huishoudens dat toegang heeft tot een GFE-T inzamelvoorziening	1% (2019)	12%	13%	13%

In 2025 zijn groente-, fruit-, etensresten en tuinafval-containers (gfe/t-rolcontainers) geplaatst in de stadsdelen Oost, Nieuw-West en Noord. Op basis van ervaringen in Oost is meer aandacht besteed aan bewonerscommunicatie; onder andere via een informatiemarkt en bewonersbrieven.

Activiteit 2.3.2.2

We zorgen dat het afval zo hoogwaardig mogelijk wordt verwerkt.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage gerecycled afval per inwoner per jaar t.o.v. totale hoeveelheid huishoudelijk afval	22% (2019)	25%	26%	25%

Het recyclingspercentage is in 2025 onveranderd gebleven t.o.v. voorgaand jaar. De afvalscheiding op de recyclepunten en aparte inzameling van gfe/t zijn toegenomen. Vanwege gepland groot onderhoud is de scheidingsinstallatie het eerste kwartaal dicht geweest. Dit heeft het recyclepercentage negatief beïnvloed.

Het landelijk lachgasverbod heeft als nevenaffect dat gebruikte lachgascilinders niet meer retour worden ingenomen maar in het afval belanden. Dit heeft geleid tot explosies in afvalverwerkingsinstallaties met grote financiële gevolgen. Dit was de aanleiding om in samenwerking met AEB en Meerlanden een Lachgasloods te bouwen waarin het restafval ontdaan kan worden van lachgascilinders voordat het ter verbranding wordt aangeboden. Deze Lachgasloods is in maart 2025 in gebruik genomen.

Verbonden partijen

AEB Holding N.V. Amsterdam
AEB verwerkt het Amsterdamse restafval, onder andere door kunststof verpakkingen en metalen na te scheiden en het restafval te verbranden. Daarmee produceert AEB stadswarmte en elektriciteit voor woningen en bedrijven.

Stichting Pantar
Stichting Pantar voert onder andere opdrachten uit op gebied van schoon en afval-inzameling/recycling (prikken en het verwijderen van bijplaatsingen, inzamelen van afvalstromen, voorsorteren van afvalstromen).

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	215,0	215,3	219,9	221,4	1,5
Lasten	291,1	268,4	273,7	278,2	4,5
Saldo Baten en Lasten	**-76,1**	**-53,1**	**-53,8**	**-56,8**	**-3,0**
Onttrekking	46,8	7,9	2,9	2,9	0,0
Toevoeging	3,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**43,6**	**7,9**	**2,9**	**2,9**	**0,0**
Totaal 2.3 Afval en Reinigen Openbare Ruimte	**-32,5**	**-45,2**	**-50,8**	**-53,8**	**-3,0**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een negatief resultaat van € 3,0 miljoen. Dit komt door hogere baten van € 1,5 miljoen en hogere lasten van € 4,5 miljoen.

Baten
De totale baten van € 221,4 miljoen zijn € 1,5 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:
- Hogere baten uit afvalstoffenheffing door de afwikkeling van nog op te leggen heffingen oude jaren (€ 0,7 miljoen).
- Hogere baten reinigingsrechten doordat de stad groeit en er daarom meer huishoudens zijn die reinigingsrecht betalen (€ 0,4 miljoen).
- Hogere baten door een hogere uitkering van de statiegeldvergoeding (€ 0,2 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen (€ 0,2 miljoen).

Lasten
De totale lasten van € 278,2 miljoen zijn € 4,5 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt door:
- Lagere lasten voor kwijtschelding van afvalstoffenheffing (€ 0,6 miljoen).
- Lagere lasten van voertuigen afvalinzameling: brandstoffen, verzekeringen, onderhoud (€ 2,3 miljoen).
- Lagere lasten afvalinzameling door vertragingen bij diverse projecten (€ 3,2 miljoen).
- Lagere lasten afvalinzameling als gevolg van schaalvoordelen bij groei van de stad (€ 1,9 miljoen).
- Lagere lasten afvalinzameling door een hogere onttrekking aan de voorziening dynamisch inzamelen voor licentie- en afschrijvingskosten (€ 0,6 miljoen).
- Hogere lasten vanwege de toevoeging van € 9,3 miljoen aan de voorziening afval. Dit betreft het voordelige saldo van lagere lasten en hogere baten in het gesloten systeem van de afvalstoffenheffing.
- Hogere lasten door vergrote inzet en hoge prijsindexatie bij uitbestede werk-zaamheden voor onder andere onderhoud parken en door extra inzet aannemer op uitbreiding van de opdracht verzorgend onderhoud voor onder andere blad verwijderen en het verwijderen van onkruid op verhardingen (€ 1,8 miljoen).
- Hogere lasten door inzet uitzendkrachten en extra uitbesteed werk wegens het hoge ziekteverzuim onder reinigers in de stad en het niet volledig kunnen invullen van de formatie vanwege het moeizaam kunnen werven van uitvoerend personeel (€ 1,6 miljoen).
- Hogere lasten door gestegen tarieven stortkosten en transportkosten veegvuil, onder andere door aparte verwerking lachgascilinders en kosten voor opslagcontainers (€ 0,8 miljoen).
- Lagere lasten door minder inzet bij de gladheidsbestrijding vanwege gunstige weersomstandigheden (€ 0,4 miljoen).

Onttrekkingen reserves
De onttrekking aan de reserve Verevening Onroerend Goed is gelijk aan de begroting.

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
1. Veranderende wet- en regelgeving op o.a. afvalstoffenbelasting en op het gebied van milieuwetgeving, beperkingen voor gebruik van bruggen en kades voor de inzameling-logistiek en (nog) hogere milieueisen voor het wagenpark, waardoor inzamelings- en verwerkingskosten toenemen.	▪ Vroeg op de hoogte zijn van veranderingen in wet- en regelgeving door goede monitoring en constant alerte blik naar buiten. Voor het ontzien van bruggen en kades is een pilot gestart voor anders inzamelen in Centrum-gebied. In de komende aanbesteding wagenpark worden de milieueisen meegenomen en worden met drie leveranciers raamcontracten afgesloten.
2. Meer afval op straat door problemen in het primaire proces en externe factoren. Bij een pandemie gaan we meer thuiswerken, meer online aankopen, wat zorgt voor meer afval. Tegelijkertijd leidt hoger ziekteverzuim tot verminderde beschikbaarheid van personeel.	▪ Vroeg op de hoogte zijn door goede monitoring en analyse van afvalaanbod, klachten en "schoon" resultaten waardoor snel kan worden bijgestuurd met inzet en inzamelfrequentie. Flexibele inzet van personeel door verdere standaardisatie. Vastleggen van voldoende "reservecapaciteit" bij uitzendbureaus. Voor uiterste situaties in personeelstekort is er een stappenplan 'Noodscenario Afvalinzameling'.
3. Doelstelling om hoeveelheid (rest) afval te verminderen wordt niet gehaald door externe factoren zoals een lage inzet vanuit Rijk en EU bij de inzet op preventie, lage producen-ten-verantwoordelijkheid en lage inspanning van Amsterdammers.	▪ Constante lobby samen met NVRD, VNG en bv G4 richting het rijk om belang en inzet op preventie en producenten-verantwoordelijkheid te benadrukken. ▪ Gedrag van Amsterdammers aanpassen door: faciliteiten te bieden om afval gescheiden aan te bieden en in te zamelen en door communicatie en gerichte campagnes burgers bewust(er) te maken van het scheidingseffect van afvalstromen en welk effect dat heeft op de kosten (voor verwerken van restafval) en opbrengsten (bijvoorbeeld voor karton).

Beleidskaders

- De Kaderrichtlijn afvalstoffen (KRA) (2008/98/EG) vormt de basis van de EU- wetgeving op het gebied van afvalstoffen, zoals de gewenste manier van afvalbeheer (van preventie tot verbranden), bescherming van gezondheid en milieu en het vormgeven van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid.
- Ook de richtlijnen ten aanzien van het verpakkingsafval en het storten en het circulaire beleid geven richting aan het landelijke afvalbeleid.
- De Wet Milieubeheer geeft weer hoe het landelijke en lokale afvalbeleid vorm moet krijgen.
- Het Landelijk Afvalbeheer Plan 3 beschrijft het landelijke afvalbeleid tussen 2017 en 29 december 2025. Het voorkomen van afval staat centraal, waarbij we eraan werken om de totale huishoudelijk afvalproductie (dat is het restafval inclusief stromen als papier, plastic, glas, textiel, et cetera) omlaag te brengen. Het landelijk afvalbeheer-plan is per 30 december 2025 opgevolgd door het Circulair Materialenplan (CMP).
- De gemeente Amsterdam heeft haar afvalbeleid vastgelegd in het "Kader Schoon en Afvalvrij 2025-2028" (gemeenteraad 11 december 2024), waarin staat hoe we werken aan een schoon en afvalvrij Amsterdam.
- Daarnaast liggen regels vast in de verordening op de afvalstoffen, de verordening op de afvalstoffenheffing en de bijbehorende uitvoeringsbesluiten.
- In het Beleidskader '1Amsterdam Heel & Schoon' (2017) staan de principes voor onderhoud en reiniging. We willen in heel Amsterdam een goede beheerkwaliteit en we werken gebiedsgericht om dat te bereiken. Met dit beleid als basis maken we keuzes om de stad schoon, heel en veilig te houden binnen de beschikbare budgetten.

2.2.4 Beheer en Onderhoud Openbare Ruimte

De Amsterdamse openbare ruimte wordt duurzaam beheerd en is begaanbaar, heel en veilig voor alle gebruikers.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel 2.4 is	
Scope 1 en 2 in de stad	0 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	613 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	6.200 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel 2.4.1

De Amsterdamse openbare ruimte wordt duurzaam beheerd en is begaanbaar, heel en veilig voor alle gebruikers.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Het onderhoud van de stra-ten en stoepen in uw buurt wordt door de bewoners beoordeeld op 6,5	6,7 (2021)	Geen meting	6,5	*

* Het laatste onderzoek dateert uit 2025, de rapportage volgt in de loop van 2026.

Het Wonen in Amsterdam onderzoek (WiA) wordt 1x per 2 jaar uitgevoerd.

Activiteit 2.4.1.1

We beheren en onderhouden onze verhardingen, straat & speelmeubilair en busstations.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage van het areaal verhar-dingen dat voldoet aan niveau C (Sober)	84% (2022)	84%	85%	88%
2	Omvang van achterstallig onderhoud inzake verhardingen	≤10% (2022)	6%	5%	2%

Verhardingen

In 2025 hebben we gewerkt aan verhardingen in de openbare ruimte. We hebben in 2025 ruim 100 onderhoudsprojecten uitgevoerd, waarmee een totaal oppervlak van 1,1 miljoen vierkante meter op het kwaliteitsniveau is gebracht. Er is in 2025 gewerkt aan het inlopen van achterstallig onderhoud bij verhardingen wat heeft geleid tot het terugbrengen van het percentage naar 2 procent, wat een goed resultaat is gezien de vastgestelde norm van 5 procent. Daarnaast is gewerkt aan verbetering van de toegan-kelijkheid, door onder andere de voetpaden in Nieuw West, Zuid en West aan te pakken.

De inspanningen van alle onderhoudswerkzaamheden hebben ervoor gezorgd dat het kwaliteitsniveau over de stad gelijk is gebleven. In 2025 zijn veel noodherstel maatre-gelen genomen waaronder aan de J. Van Hasseltweg, Veelaan, Termietergouw, Bosbaanweg en Gooiseweg. Deze maatregelen waren noodzakelijk omdat de kwaliteit van de weg sneller achteruitging dan verwacht, mede als gevolg van vorst, intensieve belasting of zetting van de ondergrond.

In onze onderhoudsopgave gaven we prioriteit aan de uitvoering van achterstallig onderhoud, met name in ontwikkelbuurten in de stadsdelen Nieuw-West, Zuid en West, en aan onderhoud aan belangrijke verkeersnetten die de bereikbaarheid en veiligheid

van de weggebruikers moeten garanderen. Bij deze onderhoudsprojecten voeren we, als dit uit de opgave blijkt ook verbeteringen door ter bevordering van de verkeersveiligheid, klimaatadaptatie en toegankelijkheid. Zo is er in 2025 werk gemaakt van het inlopen van achterstallig onderhoud bij verhardingen door de fiets- en voetpaden in Nieuw-West, Zuid en West aan te pakken. Hiermee wordt de toegankelijkheid verbeterd.

Bij het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden in 2025 zijn klimaatadapatie, emissiedoelstellingen en hergebruik ook aandachtspunten. In dit kader zijn duurzaamheidsinitiatieven vanuit het Nationaal Groeifonds Toekomstbestendige Leefomgeving uitgevoerd. Zo zijn bij herstratingsprojecten vaak stenen hergebruikt en hielp de emissietool verhardingen bij het maken van goede materiaalkeuzes.

Busstations
Amsterdam heeft 11 stedelijke busstations die een belangrijk verbindingspunt vormen voor de bereikbaarheid van en naar de stad. Om deze busstations aantrekkelijk te laten zijn voor de reizigers, hebben we in 2025 regulier onderhoud aan deze busstations uitgevoerd en is daarnaast gewerkt aan herstel en schademeldingen. Zo zijn er armaturen en bronnen vervangen.

Straatmeubilair en speelvoorzieningen
In 2025 zijn diverse groot onderhoud & vervangingsprojecten van speelplekken afgerond. Zo zijn de speelplekken aan Nathan F. Israelweg in Noord, Eendrachtspark in Nieuw-West en de Tijl Uilenspiegelstraat in West vernieuwd. Bij de fonteinen is het afgelopen jaar het achterstallig onderhoud in kaart gebracht. In 2025 zijn de stroomkasten in Zuidoost vervangen. Door nieuwe, strengere wetgeving is er onderhoud nodig aan negen waterspeelbaden. In 2025 is begonnen met werkzaamheden aan renovatie en onderhoud van het speelbad en de monumentale luifel in het Beatrixpark. In het afgelopen jaar zijn ook renovatiewerkzaamheden verricht aan het Auschwitz monument in het Wertheimpark, is de vijver op het Museumplein gerenoveerd en is gestart met werkzaamheden aan het Cruyff Court in stadsdeel Noord.

Activiteit 2.4.1.2

We beheren en onderhouden onze civiele constructies en tunnels.

Indicatoren activiteit		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage van het areaal van civiele constructies dat voldoet aan niveau C (Sober)	89% (2022)	89%	90%	90%
2	Omvang van achterstallig onderhoud inzake civiele constructies	1% (2022)	1%	0%	0%*
3	Beschikbaarheidspercentage Amsterdamse wegtunnels voor verkeer	95% (2025)	99%	95%	98,3%
4	Versnellen van het herstel van bruggen (aantal per jaar)	2 (2024)	0	1	2

* Ter verduidelijking: de score van 0% achterstalligheid is, conform beleidsstuk 1 Amsterdam heel en schoon, gebaseerd op een visuele inspectie. Deze inspectie geeft geen oordeel over de kwaliteit van de elektro- en werktuigbouwkundige onderdelen van beweegbare bruggen en sluizen; daar is wel sprake van achterstalligheid die echter nog in kaart wordt gebracht.

Beweegbare bruggen, sluizen, steigers en oevers
In 2025 waren er in het beweegbaar areaal ongeplande stremmingen. Veel bewegingswerk en materieel van onze beweegbare bruggen en sluizen is verouderd en behoeft veel onderhoud. Dat merkte de stad aan de ongeplande stremmingen, met name op de Kostverlorenvaartroute (Overtoomse Sluis (brug) en de Willemsbrug) en daarnaast door de stremming bij de Berlagebrug. Het verhelpen van deze stremmingen vroeg extra inzet van de medewerkers en aannemers en geduld van onze bewoners en het scheepsvaartverkeer.

Op dit moment vraagt het beweegbaar areaal structureel meer dan gemiddeld inzet op het gebied van dagelijks onderhoud en staat er meer dan gemiddeld groot onderhoud op het onderhoudsprogramma voor 2026 en de volgende jaren. Van de sluizen heeft ruim 20 stuks (meer dan de helft van de sluizen) achterstallig onderhoud en ongeveer 12-15 van onze beweegbare bruggen.

In het kader van gepland onderhoud zijn diverse werkzaamheden uitgevoerd:
- Beweegbare bruggen: aan enkele beweegbare bruggen onderhoud uitgevoerd, waaronder drie beweegbare bruggen in de Nieuwe Herengracht (oostelijke vaarroute). Daarnaast is er onderhoud voorbereid wat in latere jaren uitgevoerd gaat

worden. De JanSchaefer-brug is vanwege SAIL uitgehesen. Van die gelegenheid is gebruik gemaakt om de brug te conserveren en onderhoud te plegen. Verder is groot onderhoud gepleegd aan diverse bruggen of zijn bruggen gerenoveerd. In een aantal gevallen in combinatie met onderhoud aan de wegen.
- Sluizen: de Eenhoornschutsluis is gerenoveerd en er is onderhoud gepleegd aan de Nieuwe Meer Schutsluis waarbij ook aanpassingen zijn (en in 2026 worden) uitgevoerd in verband met de ontwikkelingen Zuidasdok. Verder is gestart met de vervanging van vier deuren in de Dageraads Waterkering.
- De kade aan de Groenmarkt (Singelgracht) is vervangen en de NDSM-pier is gerenoveerd. In het Oostelijk Havengebied is de renovatie van kades en de bijbehorende wrijfgordingen en bolders gestart. Verder is in Oost de Douanesteiger geheel gerenoveerd. Verder zijn, verspreid over de stad, diverse herstelwerkzaamheden uitgevoerd aan kades en zijn enkele steigers vervangen. Het vervangen van beschoeiingen of omvormen tot een natuurlijke oever in Noord en Driemond is voorbereid. In Driemond is dit werk ook uitgevoerd en afgerond, de uitvoering in Noord is gestart.

Bruggen en Kademuren (PBK)
Het belangrijkste doel van het programma Bruggen en Kademuren is het veilig en functioneel houden van onze bruggen en kademuren. Het programma richt zich op de 853 verkeersbruggen en circa 218 kilometer gefundeerde kademuur te onderzoeken, veilig te houden en waar nodig versneld op orde te krijgen.

In totaal is in 2025 aan 2.094 meter kademuur gewerkt. Er is gewerkt aan het herstel van drie bruggen waarvan er twee zijn opgeleverd. Dit is conform planning. De werkzaamheden aan brug 361 in het Westelijk Havengebied en brug 627 in Nieuw-West zijn afgerond, de werkzaamheden aan brug 289 in Centrum lopen door tot in 2026. Van de 34 bruggen die in 2025 beoordeeld zijn, zijn er gelukkig liefst 32 in goede staat.

Op het gebied van onderzoek en innovatie hebben we ook niet stilgezeten. Met gewichtsproeven op kademuren en trekproeven aan bomen die op de kades staan brengen we het krachtenspel op de kade in kaart en de effecten daarvan op de constructie. Er is onderzocht of we met onder- en bovenwaterdrones kademuren kunnen inspecteren. En door middel van spuitlansonderzoek is de oude stadsmuur onder de kades op de Kloveniersburgwal en Geldersekade gelokaliseerd.

Er was in 2025 ook sprake van een aantal uitdagingen. Veel projecten liepen in de voorbereiding en uitvoering vertraging op. Vaak vanwege uiteenlopende oorzaken waar niet altijd één makkelijke oplossing voor bestaat. Ook benadrukten de monitoringsgegevens van kademuren geregeld hun slechte staat. Meer dan 20 kademuren bleken dermate snel te bewegen dat een gewichtsbeperking is opgelegd. In drie gevallen bleek dat een gewichtsbeperking onvoldoende effect en/of te veel impact op de bereikbaarheid zou hebben. Daar is besloten de plaatsing van een veiligheidsconstructie voor te bereiden, waarbij definitieve plaatsing volgt in 2026.

Aanpak Wegtunnels Amsterdam
In 2025 was de beschikbaarheid van de wegtunnels 98,3 procent en daarmee boven de doelstelling van 98 procent. Een aantal grote werkzaamheden aan achterstallig onderhoud zorgde voor de meeste impact op de beschikbaarheid:
- Levensduurverlengend Onderhoud asfalt in de IJ-tunnel (2x een weekend in voorjaar 2025);
- Voegreparatie Arenatunnel (24 uur sluiting oktober 2025);
- Reparatie pompinstallatie IJ-tunnel (weekendsluiting november 2025).

Verder werden er in het areaal werkzaamheden uitgevoerd ten behoeve van de voorbereiding van de nieuwe verkeerscentrale (opening vindt plaats in 2027). Hiervoor was het nodig om de Piet Heintunnel en de Ruijtertunnel enkele keren kort te sluiten.

In 2025 is het voorlopige ontwerp voor het project Vervangingsonderhoud IJ-tunnel afgemaakt. Verder is voor het project Renovatie Arenatunnel het definitieve ontwerp herijkt. Hiermee liggen deze beide projecten op schema voor de uitvoering van 2027.

Activiteit 2.4.1.3

We beheren en onderhouden onze installaties.

Indicatoren activiteit		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Het percentage beschikbare uren van het areaal van de Verkeersinformatiesystemen	99% (2022)	99%	99%	99%

Openbare verlichting
In 2025 is gewerkt aan het vervangen van de verlichting aan overspanningen. Vooraf aan deze vervangingen zijn alle gevelverbindingen gecontroleerd op sterkte en versterkt als dat nodig was. In 2025 zijn de voorbereidende werkzaamheden gestart om in natuurgebieden, zoals het Amstelpark en het Amsterdamse Bos de verlichting ’s

nachts minder fel te laten branden of helemaal uit te schakelen, zonder dat dit ten koste gaat van de veiligheid.

Voor de 750ste verjaardag van Amsterdam zijn er vier lichtkunstwerken gemaakt. Deze staan in Noord, Nieuw-West, Weesp en Zuidoost. Ze zorgen voor meer veiligheid, gezelligheid en verbinding in de buurt.

In het kader van sociale veiligheid in de openbare ruimte en een versterking van het veiligheidsgevoel zijn er in 2025 schouwen uitgevoerd, verlichting is gecontroleerd en op een aantal plekken bij fietspaden aangepast.

Verkeersregelinstallaties en verkeersinformatiesystemen
Er is geen sprake van achterstallig onderhoud voor verkeersregelinstallaties en verkeersinformatiesystemen. Diverse aanbestedingen zijn afgerond of in gang gezet, waaronder voor de inkoop van de verkeersregelinstallaties en verkeerslantaarns, voor landmeetdiensten en voor de vervanging van voetgangersbewegwijzering en OV-knooppuntkaarten.

De beschikbaarheid bleef op niveau door gericht onderhoud en de vervanging van circa 25 verkeersregelinstallaties, waarbij de overgang naar LED heeft bijgedragen aan lagere energiekosten.

Ook zijn in 2025 ten behoeve van duurzaamheid 200 Lichtwegwijzers omgebouwd van verlicht naar reflecterend. En structureel worden circulaire materialen toegepast en masten duurzaam hersteld in plaats van vervangen. Daarbij gebruiken we energiezuinige componenten, waaronder de overgang van 230V- naar energiezuinige 42V-installaties.

In 2025 zijn er 100 extra camera's in gebruik genomen voor verkeersobservatie door de verkeersleiding. Dit is een toename van 52 ten opzichte van 2020.

In 2025 zijn diverse werkzaamheden verricht voor bewegwijzering, waaronder wegwijzers (64) en portalen (3) vervangen. Daarnaast zijn 38 objecten aangepast en hersteld in Noord. In het Centrum zijn er 15 looproutes aangepast en in Zuidoost nieuwe fiets- (7) en voetgangersmasten (30) geplaatst.

Doel 2.4.2

Amsterdam is voorbereid op veranderend klimaat in 2050.

Indicatoren doel		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Zie indicatoren onder activiteit 2.4.2.1	–	–	–	–

Het doel is om Amsterdam voor te bereiden op een toekomst met een hogere zeespiegel en temperatuur, drogere zomers en nattere winters, door middel van klimaatadaptieve maatregelen. Deze zijn onder andere gericht op vergroenen en waterbeheer.

Activiteit 2.4.2.1

We zorgen voor een klimaatadaptieve stad.

Indicatoren activiteit		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal afgeronde klimaatadaptieve-projecten	30 (2024)	15	10	12
2	Aantal m² vergroend op privaat terrein dmv tegel-service	11.000 (2024)	11.000	7.500	10.655
3	Aantal m³ waterberging gerealiseerd en m² ver-groend in impulsregeling projecten	1.000; 1.600 (2024)	635; 16.090	500; 12.000	200; 14050

In 2025 is in de Rijnbuurt Oost (Stadsdeel Zuid) en de Frans Halsbuurt veel ruimte gemaakt voor groen waar regenwater heen kan stromen bij zware regenbuien. Op het Midwoudpad in Noord zijn wadi's aangelegd en wordt er vergroend om hittestress tegen te gaan. Ook zijn we gestart met het testen van nieuwe maatregelen, zoals de waterbergende wegfundering op IJburg. In 2025 zijn de lange termijn-benodigdheden voor klimaatadaptatie inzichtelijk gemaakt, en is er is onderzoek gedaan naar de gevolgen van klimaatverandering voor het Amsterdamse Bos. Daarnaast is de Koele Groene Straten kaart, met daarin de vuistregel 300 meter afstand tot een koele plek, vastgesteld.

Ook zijn het afgelopen jaar – samen met lokale organisaties, een woningcorporatie en veel vrijwilligers – drie grote 'Onze Straat' acties uitgevoerd. Met deze acties zijn veel versteende tuinen zijn omgezet in groene tuinen. In combinatie met een gemeentelijke

service, waarbij bewoners gratis hun tuintegels kunnen laten ophalen is naar schatting ongeveer 10.655 m² vergroend. Daarnaast hebben bewoners in 2025 tussen 1 maart en 1 juli – dankzij een geveltuinplantenactie – meer dan 600 geveltuinen met een plantpakket aangevraagd.

Verbonden partijen

Voor dit programmaonderdeel worden geen verbonden partijen ingezet.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	50,9	38,9	42,7	45,9	3,2
Lasten	292,1	295,7	311,7	323,3	11,6
Saldo Baten en Lasten	**-241,2**	**-256,8**	**-269,0**	**-277,4**	**-8,4**
Onttrekking	95,3	8,9	9,5	9,2	-0,4
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**95,3**	**8,9**	**9,5**	**9,2**	**-0,4**
Totaal 2.4 Beheer en onderhoud Openbare Ruimte	**-145,9**	**-247,9**	**-259,4**	**-268,2**	**-8,8**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een negatief resultaat van € 8,8 miljoen. Dit komt door hogere baten van € 3,2 miljoen, hogere lasten van € 11,6 miljoen en lagere onttrekkingen aan reserves van € 0,4 miljoen.

Baten

De totale baten van € 45,9 miljoen zijn € 3,2 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Hogere baten door meer aanvragen voor tijdelijke parkeerverboden (€ 1,2 miljoen).
- Hogere baten door hogere verkoop van materialen aan aannemers, als gevolg van een toename van het aantal projecten in de openbare ruimte. De baten stijgen minder hard dan de inkoopkosten, doordat de kosten later worden doorbelast. Zie ook toelichting op de lasten (€ 1,2 miljoen).
- Hogere baten door hoger aantal uitgevoerde opdrachten op het gebied van tijdelijke verkeersmaatregelen (€ 0,7 miljoen).
- Hogere baten door een hogere onttrekking vanuit de impulsregeling klimaatadaptatie voor de projecten Frans Halsbuurt en Gijsbrecht van Amstelpark. Zie ook toelichting op de lasten (€ 0,3 miljoen).
- Hogere baten door verkopen van veegwagens in het kader van vernieuwing wagenpark (€ 0,2 miljoen).
- Lagere baten door doorschuiven inkomsten van het rijk voor de regio deal van stadsdeel Noord naar 2026. Deze middelen zijn doorgeschoven omdat de uitvoering van een aantal projecten vertraagd is. Zie ook toelichting op de lasten (€ 0,3 miljoen).
- Lagere baten door een lager aantal opbrekingen door nuts- en telecombedrijven. Zie ook toelichting op de lasten (€ 0,2 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen (€ 01 miljoen).

Lasten

De totale lasten van € 323,3 miljoen zijn € 11,6 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Hogere incidentele lasten voor civiele constructies door calamiteiten Berlagebrug (0,8 miljoen), Willemsbrug en Overtoomse Sluis (1,3 miljoen), lekkages in verhuurderuimtes (Schollenbrug) en gaslek woonboten(1,2 miljoen) (totaal 3,3 miljoen).
- Hogere lasten door extra personele inzet en initiële kosten voor hergebruik bouwmaterialen bij de circulaire hubs voor verschillende projecten in de openbare ruimte (€ 2,6 miljoen).
- Hogere lasten door groot onderhoud aan de Jan Schaeferbrug en vervroegd groot onderhoud aan de Gooise weg en in Stadsdeel Noord en vanwege verhardingsprojecten aan het Amstelveld en de Prinsengracht (€ 2,4 miljoen).
- Hogere lasten door meerwerk aan het Museumplein en het Auschwitzmonument en vanwege monumentale eisen voor werkzaamheden aan het pierenbadje in het Beatrixpark (€ 2,2 miljoen).
- Hogere lasten door een stijging inkoop materialen voor projecten in de openbare ruimte. Zie ook toelichting op de baten (€ 2,2 miljoen).
- Hogere lasten door correctief onderhoud bij civiele constructies om achterstallig onderhoud in te lopen (€ 1,0 miljoen).
- Hogere lasten door inlopen achterstallig onderhoud bij verhardingen (€ 0,8 miljoen).

- Hogere lasten door een niet begrote bijdrage aan het Amsterdam Institute for Metropolitan Solutions (€ 0,8 miljoen).
- Hogere lasten voor speelvoorzieningen door projecten die zijn doorgeschoven uit voorgaande jaren (€ 0,7 miljoen).
- Hogere lasten door inlopen achterstallig onderhoud fonteinen en zwembadjes (€ 0,7 miljoen).
- Hogere lasten door huur locatie Theemsweg (€ 0,3 miljoen).
- Hogere incidentele lasten voor tunnels door herstel na brand in het dienstgebouw van de Piet Hein Tunnel en door storingen in de IJtunnel (€ 0,3 miljoen).
- Hogere lasten voor klimaatadaptatie door klimaatadaptieve maatregelen bij de projecten Frans Halsbuurt en Gijsbrecht van Amstelpark. Hierdoor is in 2025 meer gedeclareerd ten laste van de impulsregeling klimaatadaptie. Zie ook toelichting op de baten (€ 0,3 miljoen).
- Hogere incidentele laten voor verhardingen door calamiteit Gooiseweg en indexatie Muzenplein (0,2 miljoen).
- Lagere lasten door het tijdelijk terughoudend uitzetten van asfaltwerkzaamheden (€ 1,4 miljoen).
- Lagere lasten van het wagenpark door minder inhuur, lagere onderhoudslasten en brandstoffen door de aanschaf van elektrische voertuigen (€ 1,3 miljoen).
- Lagere lasten voor schade door hogere afdracht uit het waarborgfonds en lagere energielasten (€ 0,7 miljoen).
- Lagere lasten voor het project DGO Kademuur omdat de gunning van de opdracht pas eind van het jaar rond is gekomen (€ 0,6 miljoen).
- Lagere lasten door minder storingen aan verkeersinformatiesystemen (€ 0,6 miljoen).
- Lagere lasten doordat we minder kosten hebben gemaakt voor het onderzoeken van de technische staat van onze kademuren. Het aantal onderzoeken is conform begroot, maar voor een deel van deze onderzoeken zijn in recentere jaren al deelonderzoeken uitgevoerd, waardoor minder onderzoekskosten worden gemaakt (€ 0,4 miljoen).
- Lagere lasten door hogere onttrekking aan de onderhoudsvoorziening vanwege meer achterstallig onderhoud op de werven (€ 0,3 miljoen).
- Lagere lasten doordat de bouw van een nieuw datacentrum is vertraagd (€ 0,3 miljoen).
- Lagere lasten door een lager bedrag aan Waterschapsbelasting in 2025 (€ 0,3 miljoen).
- Lagere lasten door vertraging in de uitvoering van projecten door capaciteits-problemen. Hierdoor zijn een aantal projecten vertraagd waardoor de uitvoering is doorgeschoven naar 2026. Dit geldt bijvoorbeeld voor de projecten Verkeers-maatregelen Twiske-Kadoelen, Meeuwenlaan, Meteorenveldje. Zie ook toelichting op de baten (€ 0,3 miljoen).
- Lagere lasten door het afboeken van langlopende, openstaande incassovorderingen middels een onttrekking aan de voorziening oninbare vorderingen (€ 0,2 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen (€ 0,2 miljoen).

Onttrekkingen reserves

De onttrekkingen aan de reserves zijn € 0,4 miljoen lager dan begroot. De afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Toevoegingen reserves

In dit programmaonderdeel zijn geen toevoegingen reserves opgenomen.

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
1. Door oplopende achterstalligheid zullen bepaalde onderdelen (assets: civiele constructies en verhardingen) van wege onveiligheid uit functie moeten worden genomen.	▪ Er is een pakket van maatregelen behorend bij dit risico. Zo zijn er de te implementeren maatregelen, waaronder het uitgebreid en structureel onderzoek doen naar alle beweegbare bruggen op de Kostverlorenvaartroute. Verder wordt bij de voorbereiding van de nieuwe bestuursperiode een aanvraag ingediend om ook klimaatadaptieve maatregelen door te kunnen voeren in gebieden waar geen onderhoud is ingepland. Daarnaast zijn er deels geïmplementeerde maatregelen waaronder het in 2026 uitvoeren van kleine herstelmaatregelen (zijn deels al uitgevoerd). Verder zijn er actieve maatregelen waaronder het leegzuigen van het riool bij wateroverlast (ten behoeve van waterafvoer) op fietspaden en het jaarlijks testen van de werking van het IJfront.
2. Uitval Verkeerscentrale.	▪ Alles is dubbel uitgevoerd; de oude verkeers-centrale gaat als toekomstige uitwijklocatie dienen. ▪ Indien er toch een calamiteit optreedt, dan worden de desbetreffende tunnels gesloten. Terverduidelijking; op dit moment is de 'oude verkeerscentrale' nog in bedrijf (de nieuwe verkeerscentrale wordt geopend in 2027).

Beleidskaders

- Amsterdam Maakt Ruimte; w.o.Uitvoeringsagenda (2025) geeft richting aan het toekomstbeeld van Amsterdam op het gebied van openbare ruimte en vervoer.
- Integraal Beheerplan Openbare Ruimte 2023-2026. Beschrijft hoe we de openbare ruimte beheren en onderhouden en zo bijdragen aan de belangrijkste maatschappelijke opgaven van de stad.
- Uitvoeringsstandaard Toekomstbestendig Werken aan de Openbare Ruimte (2023). Hoe we werken in de openbare ruimte bij onderhoud, vervanging, herinrichting en losse verbetermaatregelen.
- Omgevingsvisie Amsterdam 2050 (2021). Langere termijnvisie voor de ruimtelijke ontwikkeling van de stad ten behoeve van welvaart, welzijn en geluk van de Amsterdammers, regiobewoners en bezoekers.
- Visie Openbare Ruimte 2025 (2017) heeft vijf ambities geformuleerd en principes uitgewerkt voor meer regie op ontwikkelen, inrichten, beheren en gebruiken van de openbare ruimte op stadsniveau.
- Het Beleidskader “1Amsterdam Heel & Schoon” (2017). Bevat de principes voor onderhoud, reiniging en assetmanagement.
- De Standaard voor het Amsterdamse Straatbeeld (*Beleidskader Puccinimethode – 2024*) bevat standaard inrichtingsprincipes, profielen en materiaalkeuzes voor het ontwerpen en aanleggen van de openbare ruimte, gekoppeld aan de centrale inkoop van materiaal.
- De Routekaart Klimaatneutraal 2050 (2020) is een ambitiedocument voor de Amsterdamse energietransitie. De Routekaart beschrijft de belangrijkste ingrediënten van de visie en strategie om samen de overgang van fossiele naar duurzame energie in beweging te zetten en te houden.
- Actieplan “Onze stad van morgen” (2023) – richt zich op de energietransitie, de groentransitie en de circulaire transitie om zo o.a. het gebruik van grondstoffen en de uitstoot van CO_2-equivalenten (CO_2-eq) te reduceren.
- Uitvoeringsagenda Agenda Circulair 2023-2026 (2023) bevat maatregelen die het gebruik van nieuwe grondstoffen moet laten afnemen. Afval anders aanbieden, minder voedsel verspillen, producten en materialen hergebruiken en bouwen met duurzame materialen.
- Het Programmaplan Bruggen en Kademuren (2020) is het overkoepelende kader voor het Programma en geeft invulling aan de organisatie en de aanpak.
- Programma Stadsbehoud.
- Programma aanpak wegtunnels Amsterdam.
- Het Beleidskader Verlichting (2017) definieert de rol van verlichting in Amsterdam en stelt de kaders waarbinnen de gemeente haar taken voor de verlichting uitvoert, waaronder de transitie naar 100 procent LED-verlichting.
- Het Beleidskader Buitenreclame (2020) bepaalt de randvoorwaarden voor het toestaan van reclame in de openbare ruimte.
- Beleidskader Verkeersnetten (2018). Hierin staan de ambities uit Mobiliteitsaanpak en Uitvoeringsagenda uitgewerkt met daarbij een afwegingskader bij conflicterende belangen.
- Het “Handboek Inrichting Openbare Ruimte Amsterdam” zorgt voor de digitale en integrale ontsluiting van al het beleid dat van toepassing is op de inrichting van de openbare ruimte. Het betreft onder meer de volgende belangrijke beleidsproducten: Visie Openbare Ruimte 2025 (2017) heeft vijf ambities geformuleerd en principes uitgewerkt om meer regie te voeren op ontwikkeling, inrichting, beheervan de openbare ruimte, afgestemd op het gebruik.
- Het Strategisch huisvestingsplan sport en bewegen 2023-2027 (2023).
- Plan biodiversiteit (2025-2030); parken en natuurgebieden 2025-2030 (2025), moet ervoor zorgen dat natte natuur meer aandacht krijgt, met focus op ecologische waterkwaliteit en oevers.

2.2.5 Water

Een evenwichtig, veilig en duurzaam beheer en gebruik van water en wal door het onderhouden van waterassets en het beheersen van drukte en het tegengaan van overlast waardoor het Amsterdamse watersysteem functioneert en veilig is en een vlotte en veilige doorvaart wordt gegarandeerd.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel 2.7 is	
Scope 1 en 2 in de stad	3.396 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	0 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	13.700 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel 2.5.1

Het openbare water is begaanbaar, aantrekkelijk, schoon en veilig voor alle gebruikers.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Schoonheidsgraad van de grachten (0-10)	7.8 (2017)	7.9	7.0	*

* Dit cijfer maakt onderdeel uit van de Grachtenmonitor waar de Gemeenteraad op een later moment over wordt geïnformeerd.

Conform de regulier toegepaste meetmethoden voldoet de schoonheidsgraad van de grachten aan het gestelde doel.

Activiteit 2.5.1.1

We baggeren en verwijderen drijf- en grofvuil uit openbaar water.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal ton verwijderd drijf- en grofvuil uit bevaarbaar water	175 (2020)	160	160	160
2	Het aantal aanschrijvingen op de wettelijke zorgtaak voor baggeren en schonen	100 (2025)	233	100	94
3	De werkvoorraad voor het baggeren is gelijk aan de hoe-veelheid bagger die er jaarlijks bijkomt	n.t.b.*	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

* Indicator is in ontwikkeling.

Er worden metingen uitgevoerd om de schoonheidsgraad van de grachten te meten. Om de kwaliteit van het water van Amsterdam goed te houden verwijderen we drijf- en grofvuil. Varen monitort de resultaten en brengt jaarlijks een grachtenmonitor uit en geeft een beeld van de hoeveelheid drijfvuil (van niet-natuurlijke herkomst) op een aantal vaste en wisselende plekken in de stad. Deze grachtenmonitor 2025 is nog niet gereed.

Jaarlijks wordt in oktober het oppervlaktewater in Amsterdam geschoond zodat de aan- en afvoer van water in de wintermaanden onbelemmerd kan plaatsvinden. Daarmee wordt uitvoering gegeven aan de wettelijke taak die Amsterdam hierin heeft.

In 2025 is de gestelde norm voor het aantal ton verwijderd drijf- en grofvuil gerealiseerd ondanks de uitdagingen op het gebied van beschikbare capaciteit en de inzetbaarheid van de vloot.

Activiteit 2.5.1.2

We bedienen bruggen en sluizen.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage passages door beroeps-vaarders dat plaatsvindt binnen de gestelde termijn	97% (2014)	95%	95%	95%

De situatie in 2025 rond de uitgeschakelde Centrale Objectbediening bestond eruit dat alle Amsterdamse bruggen op locatie werden bediend. Hiervoor waren (zoals ook benoemd in Begroting 2025) extra mensen en faciliteiten nodig om deze taak uit te voeren.

In 2025 hebben diverse ongeplande (langdurige) onderhoudswerkzaamheden van de bruggen in beheer bij de gemeente een negatief effect gehad op de beschikbaarheid van de hoofdvaarroutes in Amsterdam. Op de momenten dat de hoofdvaarroutes wel beschikbaar waren is 95 procent van de beroepsvaart binnen de gestelde termijn gepasseerd.

Activiteit 2.5.1.3

We beheren en onderhouden onze assets (water en civiele constructies).

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Vorderingen op de inventarisatie van stuwen en duikers	16% (2022)	95%	95%	99%
2	Jaarlijks wordt de helft van het areaal aan Brandkranen geïnspecteerd en uit inspectie volgende reparaties uitgevoerd	50% (2022)	50%	50%	50%
3	Versnellen van het herstel van kademuren (strekkende meters per jaar)	1.200 m (2024)	713 m	750 m	745 m

Monitoring en inspectie van stuwen, duikers en brandkranen is volgens plan uitgevoerd.

In Amsterdam zijn 16.623 brandkranen. Jaarlijks wordt de helft daarvan geïnspecteerd. In 2025 zijn zo goed als alle (zogenaamde natte en droge) controles uitgevoerd (ook in stadsgebied Weesp). En er zijn goede afspraken gemaakt als brandkranen niet bereikbaar zijn zoals bijvoorbeeld onder bestrating of op een bouwterrein. Onder andere via SIG-meldingen wordt dit nu snel opgelost.

Op het gebied van “versnellen van het herstellen van kademuren” (indicator 3) hebben we aan 745 meter kademuren gewerkt, wat in lijn is met de in Begroting 2025 opgenomen waarde van 750 meter.

Doel 2.5.2

We verdelen het gebruik van het water en voorzieningen bij het water en beheersen drukte op het water.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Tijdige afgifte van nautische kaders ten behoeve van vlot en veilig gebruik van de vaarwegen (binnen 14 dagen na ontvangst van de complete toestem-mingsaanvraag)	> 90% (2023)	> 90%	> 90%	> 90%

De toenemende drukte in de stad zien we ook terug op het water. Het binnenwater en de omgeving hiervan komt meer en meer onder druk te staan. Beheersmaatregelen rond elektrificatie en handhaving worden toegepast.

Activiteit 2.5.2.1

We geven de maximaal beschikbare vergunningen voor de passagiersvaart uit.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	We wijzen iedere twee jaar exploitatievergunningen passagiersvaart toe	–	Geen uitvoering aangegeven	Geen uitvoering aangegeven	Het college heeft besloten de tranche 2026 uit te stellen naar 2028 de aanvraag-periode voor vergunningen voor deze tranche is ook uitgesteld
2	We wijzen iedere twee jaar beschikbare ligplaatsvergunningen toe voor het Amsterdamse binnenwater (door programma Varen en door de stadsdelen)	–	Geen uitvoering aangegeven	Voor-bereiding toewijzen en uitgeven van ligplaats-vergunningen	–
3	We verdelen en reguleren het gebruik van de (semi-exclusieve) op- en afstaplocaties op transparante wijze	–	Geen uitvoering aangegeven	Ontwikkelen van het aangepaste beleid voor op- en afstapplekken	Start ontwikkelen van het aangepaste beleid voor op- en afstapplekken

De Raad van State heeft in 2024 het vaarbeleid op het gebied van exploitatievergunningen voor rondvaart herroepen. Het gevolg is dat alle exploitatievergunningen weer voor onbepaalde tijd gelden. In reactie daarop heeft de gemeente de vergunningenstop verlengd tot 1 april 2027.

Met ingang van 1 januari 2025 is het op het binnenwater van Amsterdam voor de beroepsvaart verplicht om emissievrij te varen.

Activiteit 2.5.2.2

We hebben steeds beter zicht op het gebruik van het binnenwater door middel van de Digitale Gracht.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	De Digitale Gracht registreert het aantal passages per rak	Actuele monitoring > 90% van de tijd (2023)	Actuele monitoring > 90% van de tijd	Actuele monitoring > 90% van de tijd	Actuele monitoring > 90% van de tijd
2	Zicht op het aantal pleziervaartuigen op het binnenwater dat beschikt over een geldig vignet	Gekoppeld aan de Grachten-monitor (2023)	Rapportage is opgenomen in de Grachten-monitor 2023	Jaarlijkse rapportage via de Grachten-monitor	Jaarlijkse rapportage via de Grachten-monitor

Met de invoering van het monitoringssysteem de Digitale Gracht en de vignetplicht voor pleziervaart wordt zichtbaar welke routes druk zijn en welke gebruikers deze drukte veroorzaken. We zoeken naar alternatieve routes en mogelijkheden tot spreiding. Met verkeersmaatregelen, ontheffingen en vergunningen wordt het gebruik gereguleerd en worden aanvullende maatregelen genomen waar dit noodzakelijk is voor het garanderen van het vlot en veilig scheepvaartverkeer.

Verbonden partijen

Stichting Waternet

Per 1 januari 2026 is Waternet gesplitst, waarbij Waternet als Watermaatschappij Amsterdam behouden is gebleven voor het uitvoeren van met name de Amsterdamse watertaken (ARW en Drinkwater).

In 2025 heeft Waternet in opdracht van de gemeente Amsterdam en het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV) gezorgd voor schoon en voldoende water. Daarnaast verzorgt Waternet de brugbediening, het nautisch beheer van de hoofddoorvaartroutes (Amstelroute en Kostverlorenvaartroute) en wordt het IJsnota-protocol doorlopen in het geval van (te verwachten) ijsvorming. De voortgang in de governance van Waternet wordt gerapporteerd bij programma 2.7.

Havenbedrijf Amsterdam NV/Port of Amsterdam
Port of Amsterdam ontwikkelt, exploiteert en beheert de Amsterdamse havenregio en stimuleert de duurzame economische ontwikkeling in de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Dit alles met een goede balans tussen:

- een gezond financieel rendement.
- een goede kwaliteit van de leefomgeving.
- een brede toegevoegde waarde voor de regio.

Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied
De Divisie Havenmeester van Havenbedrijf Amsterdam NV voert de taken van het Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied (CNB) uit.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	6,2	5,8	4,7	7,1	2,4
Lasten	60,0	64,9	54,5	55,2	0,7
Saldo Baten en Lasten	**-53,8**	**-59,1**	**-49,8**	**-48,1**	**1,7**
Onttrekking	25,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**24,2**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal 2.5 Water	**-29,6**	**-59,1**	**-49,8**	**-48,1**	**1,7**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een positief resultaat van € 1,7 miljoen. Dit komt door hogere baten van € 2,4 miljoen en hogere lasten van € 0,7 miljoen.

Baten
De totale baten van € 7,1 miljoen zijn € 2,4 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Hogere baten Binnenhavengeld omdat er meer is geïnd. Dit is het gevolg van het verlagen van de milieukorting op het reguliere binnenhavengeldtarief naar 35 procent voor uitstootvrije en hybride vaartuigen, het uitvoeren van controles en communicatie over vignetplicht. Daarnaast zijn er meer Binnenhavengelden geïnd omdat er meer vignetten zijn verstrekt dan verwacht. Ook de invoer van uitstootvrije zone in 2026, de dispensatie voor niet elektrische vaartuigen en de vignetplicht tijdens Sail 2025 hebben een rol gespeeld (€ 1,4 miljoen).
- Hogere baten omdat de capaciteit voor de ontvlechting werkzaamheden kon worden doorbelast aan Waternet. Deze doorbelasting was niet begroot (€ 0,7 miljoen).
- Hogere baten bij het programma Bruggen en Kademuren door uitgevoerde werkzaamheden aan de Grimburgwal van de Universiteit van Amsterdam. De kosten voor deze werkzaamheden worden door de Universiteit van Amsterdam betaald. Zie ook toelichting op de lasten (€ 0,2 miljoen).
- Hogere baten door bijdrage Waterschap voor Dageraadskering (€ 0,2 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen (€ 0,1 miljoen).

Lasten
De totale lasten van € 55,2 miljoen zijn € 0,7 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Hogere lasten door meerwerk aan de Douanesteiger en IJkering en calamiteiten. De glooiingen langs de Singel waren dermate slecht dat die vervangen moesten worden inclusief damwand (€ 1,7 miljoen).
- Hogere lasten door gestegen volume aan verkochte vignetten (€ 0,6 miljoen).
- Hogere lasten voor het programma Bruggen en Kademuren vanwege werkzaamheden die aan de Grimburgwal van de Universiteit van Amsterdam zijn uitgevoerd. Zie ook toelichting op de baten (€ 0,2 miljoen).
- Lagere lasten door de transitiefase van asset Water. De onderhoudswerkzaamheden aan reguliere en natuurlijke oevers en het maaien/schouwen zijn uitgesteld naar 2026 (€ 0,9 miljoen).
- Lagere lasten door onderbezetting op personeel door openstaande vacatures en tijdelijk niet ingevulde vacatureruimte door de reorganisatie van programma Varen (€ 0,6 miljoen).
- Lagere lasten door lagere schadevergoedingen naar aanleiding van de uitspraak van Raad van State. Nog niet alle rederijen hebben claims ingediend of er is nog geen uitspraak gedaan (€ 0,5 miljoen).
- Lagere lasten door minder benodigde inzet op drijfvuilvissen (€ 0,2 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen (€ 0,4 miljoen).

Reserves
In dit programmaonderdeel zijn geen reserves in 2025 opgenomen.

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
1. Risico's naar aanleiding van afgekeurd Vaarbeleid.	▪ Er is een pakket van maatregelen behorend bij dit risico, waaronder het opstellen van nieuw vaarbeleid en het ontwikkelen van een aanpak toekenning ligplaatsen als onderdeel van nieuw passagiersvaarbeleid. Daarnaast wordt een voorziening getroffen en wordt er een aanpak opgesteld voor de afwikkeling van vergunnings-aanvragen die mogelijk alsnog in behandeling moeten worden genomen.

Beleidskaders

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW 2000) gaat over het verbeteren van de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater in Europa. Voldoen aan de KRW richtlijn is een gezamenlijke opgave voor overheden. Wij zijn verantwoordelijk voor het nemen van-, of helpen bij maatregelen vanuit onze eigen taken en verantwoordelijkheden (beheer openbare ruimte, gemeentelijke watertaken, drinkwatertaken en als eigenaar). De doelen en maatregelen van alle partijen worden opgenomen in de Stroomgebied beheerplannen. Deze plannen worden iedere zes jaar geactualiseerd. Begin 2022 is het derde Stroomgebiedbeheerplan vastgesteld voor de periode 2022-2027. Uiterlijk in 2027 moeten we voldoen aan de doelen van de KRW-richtlijn.

Met de Nota's Varen Deel 1 (2019) en Deel 2 (2020) geeft het bestuur kaders voor een evenwichtig, veilig en duurzaam gebruik water en wal door het beheersen van drukte en het tegengaan van overlast, waarbij de vlotte en veilige doorvaart wordt gegarandeerd.

Watervisie Amsterdam 2040 (2016). De Watervisie is een structuurvisie uitwerking en geeft een ruimtelijk-economisch toekomstbeeld van het gebruik van het water in 2040 met een Uitvoeringsagenda 2018.

Het Actieplan Schone Lucht (2019) werkt aan het verbeteren van de luchtkwaliteit. Het richt zich op het uitstootvrij maken van het verkeer in de stad en het beperken van de uitstoot van andere bronnen. Daarmee behalen we de WHO-advieswaarden voor schone lucht, uiterlijk in 2030. Deze doelstelling gaat verder dan de door de Europese Unie gestelde normen voor luchtkwaliteit.

Het Deltaprogramma Nederland. In het kader van het Deltaprogramma heeft Amsterdam, in samenwerking met partneroverheden in de regio, de Deltastrategie Regio Amsterdam opgesteld. De gemeente Amsterdam heeft de Intentieverklaring Ruimtelijke Adaptatie ondertekend die is voortgekomen uit de Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie. Aanvullend daarop is er voor Rainproof nog een regionale intentieverklaring opgesteld. De deltabeslissingen uit het nationale Deltaprogramma zijn vastgelegd in het Nationaal Waterplan (NWP). De acties voor de gemeente zijn vastgelegd in de Agenda Duurzaam Amsterdam.

Het Nationaal bestuursakkoord Water. De bezuinigingen van de overheid zijn voor de watersector vastgelegd in het Bestuursakkoord Water (BAW 2011). Rijk, provincies, gemeenten, waterschappen en drinkwaterbedrijven hebben hierin afspraken gemaakt om Nederland, met minder kosten en bestuurlijke drukte, de komende jaren droog en veilig te houden.

Strategische Bedrijfsvisie Haven (looptijd twaalf jaar) en het Strategisch Plan (looptijd vier jaar). In de statuten is bepaald dat het Havenbedrijf deze plannen opstelt, waarna deze voor wensen en bedenkingen worden aangeboden aan college van burgemeester en wethouders en gemeenteraad. In 2015 is de Visie 2030 in raad en college behandeld. Het Strategisch Plan 2017-2021 is op 13 juni 2017 vastgesteld.

2.2.6 Groen en Dierenwelzijn

Een groene stad met meer waarde voor mens en dier.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel 2.6 is	
Scope 1 en 2 in de stad	0 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	49 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	12.000 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel 2.6.1

Er komt meer Groen met meer waarde voor mens en dier, Groen is functioneel, aantrekkelijk, veilig en draagt bij aan sociaal welzijn, gezondheid, stadsnatuur en klimaatadaptie (inclusief Voedsel).

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage groenvlak met conditiescore 4 en hoger gemeten op basis van NEN 2767 -methodiek (= technische kwaliteit)	Sober, 90% van groenvlakken met score 4 of hoger	Voldoet (4% heeft zeer slechte conditie)	Sober, 90% van groenvlakken met score 4 of hoger	Voldoet (1% heeft slechte conditie)*
2	Waarderingscijfer bezoek Amsterdamse Bos	8,4 (2022)	n.v.t. (onderzoek is 2-jaarlijks)	8	8,1
3	Waarderingscijfers bewoners voor het onderhoud van het groen in de buurt (meting op basis van WiA; frequentie 1x per 2 jaar)	6,9 (2021)	n.v.t. (onderzoek is 2-jaarlijks)	7,0	PM**

NB. Het WIA-onderzoek is in 2025 uitgevoerd maar de data is nog niet beschikbaar, dat wordt Q2 2026.

* Gemiddelde van de NEN-inspecties 2023 t/m 2025. Het areaal voldoet aan kwaliteitsniveau Sober, de conditie varieert echter per wijk.

** de meting is Q1 2025 gedaan en het rapport wordt later in 2026 gepubliceerd.

De indicatoren liggen in lijn met de begroting.

Activiteit 2.6.1.1

We beheren en onderhouden het groen functioneel en veilig.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal bomen dat jaarlijks is vervangen in het kader van veiligheid	2.000	800 bomen; 1.500 groeiplaatsen*	3.000	2.550 2.450 groeiplaatsen***
2	Aantal m² Japanse duizendknoop dat jaarlijks bestreden wordt	6.500 (2022)	13.000	6.500	11.676****
3	Aantal m² beplanting dat jaarlijks wordt vervangen c.q. gerenoveerd in het kader van instandhouding groen.	80.000	365.000**	153.000	365.154*****

* In 2024 is het grondwerk voor 1.500 groeiplaatsen voor bomen uitgevoerd. Plantwerk kon echter pas laat in het seizoen starten waardoor tot en met 31 december 2024 circa 800 stuks geplant konden worden. De overige groeiplaatsen zijn vanaf 1 januari 2025 verder beplant.

** In 2024 is 15.000 m² aan plantvakken gerenoveerd en is groot onderhoud uitgevoerd bij 350.000 m² gazon.

*** In 2025 zijn 2.550 bomen geplant vanuit het vervangingsprogramma. Dit aantal kan nog oplopen doordat een aantal mutaties in het beheersysteem over 2025 nog volgen.

**** In 2025 is 11.676 m² Japanse duizendknoop bestreden. Dit ligt iets lager dan in 2024 (13.000 m²), doordat de focus heeft gelegen op vervolgbehandelingen van locaties die in 2024 zijn gestart en minder op nieuwe locaties.

***** In 2025 is er 23.992 m² aan beplanting vervangen of gerenoveerd en 341.162 aan gazons.

Areaal en ontwikkeling

Het groenvlakkenareaal is tussen september 2024 en juli 2025 met 3,5 procent toegenomen. Voor bomen geldt een toename van 2,4 procent. We verwachten dat het areaal de komende jaren zal blijven toenemen.

Vervangen van bomen

- Het aantal aan te planten en te vervangen bomen ligt nu ongeveer op 2.500 stuks per jaar. Dit is de reguliere vervanging op een totale bomenpopulatie van 300.000 bomen; waarbij de eerste focus ligt op het vervangen van bomen die een veiligheidsrisico vormen.

- Het aantal bomen dat gekapt wordt na afloop van de urgentietermijn is verder teruggedrongen. De term urgentietermijn staat voor de tijd waarbinnen een door de inspecteur afgekeurde boom, vanuit veiligheidsrisico-overweging, dient te worden gekapt. Wanneer dit termijn toch wordt overschreden is dit vaak vanwege monumentale bomen; hiervoor geldt namelijk een langere procedure.
- In onder andere de Eastonstraat, het Helena Kuipers-Rietberghof en het Anna Kooistrahof is begonnen met grootschalige vervanging van bomen.

Vervangen van groen

- Afgelopen jaar is de vervanging van beplanting op peil gehouden en heeft deze vervanging er ook voor gezorgd dat de algehele groen-conditie is verbeterd daarnaast zijn meldingen van bewoners opgelost.
- Verder is er aan 21 'Nieuwe groene plekken'-projecten gewerkt. Vanuit dit project zijn onder andere de vergroende Jan Maijenstraat en Timorplein opgeleverd.

Bestrijden ziekten en invasieve exoten

Naast de reguliere bestrijding (eikenprocessierups, Japanse Duizendknoop en iepziekte) hebben we afgelopen jaar ook het mediterraan draaigatje (mier) en de plaagmier bestreden op meerdere locaties.

Activiteit 2.6.1.2

We werken aan een groene, klimaatadaptieve en biodiverse stad.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal m² terrein waarvan de inrichting is omgevormd om het daarna ecologisch te beheren, zoals gerealiseerd binnen het vervangingsprogramma	15.000	0*	15.000	0

* In 2025 is het Plan Biodiversiteit vastgesteld. Hierin staan kaders opgenomen voor de ontwikkeling van de biodiversiteit. Om te voorkomen dat er dure investeringen werden gedaan die later mogelijk strijdig zouden zijn met deze kaders, zijn er geen ecologische omvormingen uitgevoerd in 2024 en 2025.

Activiteit 2.6.1.3

We faciliteren medebeheer en bevorderen aantrekkelijk groen voor mens en dier.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage meldingen groen dat tijdig en naar tevredenheid van de melder is afgehandeld	53%	54%	70%	55%*
2	Aantal participanten in het Amsterdamse Bos ▪ deelnemers natuureducatie ▪ vrijwilligers ▪ bijzondere doelgroepen Arbeidsparticipanten: 28.500 ▪ Deelnemers educatie: 24.000 schoolkinderen	77.500 uren (2022)	Vrijwilligers; 3.250 uur; arbeids-participanten: 32.000 uur; Deelnemers natuur-educatie: 8.000 uur	Vrijwilligers: 2.600 uur; arbeids-participanten 26.000 uur; Deelnemers natuur-educatie: 5.000 uur	Vrijwilligers: 550 vrijwilligers waarvan 250 vaste vrijwilligers

* Het percentage meldingen groen scoort 55%. Een deel van de verzoeken kan niet direct worden uitgevoerd door capaciteitsplanning, seizoensinvloeden en ecologische randvoorwaarden. Deze werkzaamheden worden daarom ingepland op uitvoeringslijsten. Bewoners ervaren hierdoor een langere doorlooptijd tussen melding en zichtbare actie, wat een directe invloed heeft op de waardering. De kwaliteit van het onderhoud is hiermee niet afgenomen, maar de beleving van de responstijd drukt de score.

Amsterdamse Bos

Naast de reguliere taken op het vlak van beheer en onderhoud zijn diverse extra taken in 2025 uitgevoerd. Er is bezoekersonderzoek uitgevoerd waaruit blijkt dat de waardering van het Bos licht is gestegen. De inzet op extra middelen via private financiering of bijdragen van derden (Amstelveen, Provincie, RWS, Rijnland) heeft geresulteerd in een bijdrage van Amstelveen voor de komende vijf jaar van jaarlijks € 300.000 euro. Daarnaast is medio 2025 gestart met arrangementen voor bedrijven waarbij meer dan 100 medewerkers van die bedrijven bijdragen aan het beheer en onderhoud in het Bos.

ARTIS

Renovatie en verduurzaming monumentale gebouwen: vier iconische monumentale panden zijn in het afgelopen jaar duurzaam gerenoveerd en deels ingezet voor ander gebruik. De laatste hand is gelegd aan de verduurzaming van het bijna honderdvijftig jaar oude ARTIS-Aquarium gebouw. Ook het Duivenhuis en de Moeflonstal zijn gerenoveerd tot horecalocatie en speeltuin en het oude leeuwenverblijf is gerenoveerd tot verblijf voor ringstaartmaki's en schildpadden en lemuren. Zij hebben twee keer zoveel ruimte gekregen. Voor Amsterdam 750 heeft ARTIS 750 PV panelen (zonnepanelen) ontvangen waarmee het in staat is meer eigen energie op te wekken.

Ook in 2025 was er weer bijzondere aandacht voor het verlagen van de drempel voor specifieke doelgroep en klimaatthema's. De onderstaande vier activiteiten zijn onderdeel van een pakket aan activiteiten die in dit kader in 2025 zijn georganiseerd:

- Zo kregen enkele tienduizenden bezoekers met een Stadspas korting op de toegang tot ARTIS. Voor alle vluchtelingen is de entree gratis.
- Tijdens het eerste weekend in november mochten alle kinderen gratis naar ARTIS.
- In mei is een vierdaags Aardbewoners Festival georganiseerd. Hier namen ongeveer 7.500 mensen per dag deel aan diverse workshops en activiteiten rondom klimaat thema's als 'Voedsel op je Bord', 'De bodem onder je voeten' en 'Kom zelf in Beweging'.
- ARTIS werd in oktober internationaal gecertificeerd als Donker Park in een stedelijke omgeving – een primeur voor Amsterdam want de eerste stad in Europa en voor het eerst midden in een hoofdstad.

Integrale aanpak transitie voedselketen naar gezond, eerlijk en duurzaam voedsel voor alle Amsterdammers.

Activiteit 2.6.1.4

We implementeren onze voedselstrategie.

Indicatoren activiteit		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage duurzaam regionaal geproduceerd voedsel in Amsterdam beschikbaar	n.t.b.	15%	19%	PM*
2	Verschuiving in de verhouding plantaardig t.o.v. dierlijke eiwitten in het menu van de Amsterdammer	40-60% (2023)	52%: 48%	45-55%	PM**
3	Terugdringen voedselverspilling	n.t.b.	PM*	PM*	PM*

* Cijfers nog niet bekend. Met de Uitvoeringsagenda Voedselstrategie 2023-2026 is de monitor Voedsel ontwikkeld en de eerste versie is in 2025 gepubliceerd. Hiermee zijn eerste stappen gezet voor het generen van data voor onder meer deze indicatoren. Aangezien indicatoren 1 en 3 veelomvattend zijn, is het vooralsnog niet mogelijk deze te berekenen. Na 2026 zullen deze indicatoren herzien worden.
** Deze cijfers worden tweejaarlijks bekend, in 2026 wordt een nieuwe meting verwacht.

In 2025 is het convenant 'Samen eten we Amsterdam gezond, duurzaam en eerlijk' opgesteld en ondertekend door gemeente Amsterdam en 11 andere semipublieke instellingen in Amsterdam. In dit convenant zijn de Amsterdamse doelstellingen op voedsel opgenomen.

Onderdeel van indicator 1 is de organisatie van de horeca challenge biodiversiteit op je bord in Amsterdam. De gemeente is aanjager van het organiseren van een Nederlands biosteden & -regionetwerk dat naar verwachting in 2026 gelanceerd zal worden.
Een voorbeeld van indicator 2 is de organisatie van Plant FWD 2025 en van de horeca challenge De Groene Schatten van Amsterdam, waarbij diverse horecazaken uitgedaagd en begeleid worden om meer plantaardig te koken.

Een voorbeeld van indicator 3 is de deelname aan de Week tegen Voedselverspilling, de uitvoering van een maatschappelijke kosten- en batenanalyse op voedselinitiatieven in stadsdeel Noord. Veel van deze initiatieven zorgen dat voedsel niet verspild wordt en terecht komt bij mensen die dit het hardst nodig hebben.

Doel 2.6.2

Gehouden dieren en vrijlevende dieren ontvangen ondersteuning waar gezond en prettig leven in het geding is.

Indicatoren doel		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal verleende zorg	13.034 (2021)	14.210	13.600	15.895

Dankzij onze subsidiepartners worden onze wettelijke taken en beleidsdoelen uitgevoerd. Het aantal verleende zorggevallen blijft stijgen. Vermoedelijk omdat onze partners steeds beter worden gevonden en inwoners sneller een melding doen of hulp vragen.

Activiteit 2.6.2.1

Dieren in de knel worden naar de opvang vervoerd ten behoeve van adoptie/herenigging (gezelschapsdieren) of uitzetting in de natuur (vrijlevende dieren). De ADAM-regeling wordt voortgezet.

Indicatoren activiteit		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal ritten Dierenambulance Amsterdam	9.948 (2021)	9.954	8.500	10.556
2	Aantal opgevangen dieren (honden, katten, konijnen) in opvangketen	n.v.t.	1.824	3.500	2.945
3	Aantal consulten bij dierenarts op basis van de ADAM-regeling	2.096 (2021)	2.432	2.100	2.394

Ritten Dierenambulance: De stijging komt door meer meldingen van wilde dieren in nood, waaronder bijna 200 gevallen van vogelgriep en een algemene toename van hulp aan vogels.

Opgevangen dieren; In 2025 zijn meer dieren opgevangen dan in 2024, omdat de cijfers van 2024 onvolledig waren door late aanlevering van gegevens. Voor 2025 zijn de cijfers wel compleet. Het aantal opgevangen dieren ligt echter lager dan begroot, wat aansluit bij de landelijke en lokale daling van zwerf- en afstandsdieren. Mogelijk door de impact van voorlichtingscampagnes. De complexiteit van de opgevangen dieren (medisch en gedrag) is echter wel toegenomen.

Aantal consulten ADAM-regeling: Het aantal consulten is nagenoeg stabiel gebleven. De stabiliteit is niet per se direct te herleiden door een toename van armoede, maar wel door de bekendheid van de regeling. Het is op peil met voorgaande jaren.

Voor gehouden dieren hebben we de ADAM-regeling voortgezet, gesprekken gevoerd met dierenwinkels over hun adviserende rol en mogelijke samenwerkingen met asielen en dierenartsen, en presentaties gegeven aan professionals in het Sociaal en Welzijnsdomein. Voor wilde dieren is ingezet op het versterken van de positie van de wildopvang, het ontwikkelen van een kader voor dierenbescherming binnen ruimtelijke projecten en het verbeteren van diervriendelijke wateren in de stad.

Verbonden partijen

Stichting Pantar & Werkbrigade
Stichting Pantar voert opdrachten uit voor het onderhouden van het groen (onder meer in de ontwikkelbuurten), het Amsterdamse Bos en voor het schoonhouden van de stad. Pantar is het grootste sociaal ontwikkelbedrijf in de regio Amsterdam en Diemen.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	4,4	3,8	7,2	5,0	-2,1
Lasten	112,6	105,7	113,9	104,2	-9,7
Saldo Baten en Lasten	**-108,3**	**-101,9**	**-106,7**	**-99,1**	**7,6**
Onttrekking	31,1	5,6	9,7	7,1	-2,7
Toevoeging	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**31,0**	**5,6**	**9,7**	**7,0**	**-2,7**
Totaal 2.6 Groen en Dierenwelzijn	**-77,3**	**-96,2**	**-97,0**	**-92,1**	**4,9**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een positief resultaat van € 4,9 miljoen. Dit komt door lagere baten van € 2,1 miljoen, lagere lasten van € 9,7 miljoen en lagere onttrekkingen aan de reserves van € 2,7 miljoen.

Baten
De totale baten van € 5,0 miljoen zijn € 2,1 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Lagere baten door het overboeken van bijdrage donateurs bomen 750 jaar omdat de uitgaven onderdeel uitmaken van het investeringsonderdeel Bomen en vanuit het Bomen-Programma plaatsvinden (€ 2,6 miljoen).
- Lagere baten door daling aantal tentkampeerders en campers op camping Vliegenbos. De daling van het aantal campers wordt veroorzaakt door een vastgesteld maximumaantal campers per overnachting (€ 0,3 miljoen).
- Hogere baten door niet begrote bijdragen van GVB infra, Vattenfall en Waternet (€ 0,4 miljoen).
- Hogere baten door niet begrote bijdragen voor het programma MSGO en voor het Nationaal Monument Slavernijverleden in het Oosterpark (€ 0,2 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen (€ 0,2 miljoen).

Lasten
De totale lasten van € 104,2 miljoen zijn € 9,7 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Lagere lasten door het programma Stadsverbetering op de groenprojecten en vergroening Wester- en Sloterpark. De werkzaamheden lopen door naar 2026 in verband met het plantseizoen (€ 4,5 miljoen).
- Lagere lasten voor de projecten Confucius Buurttuin, Frans Halsbuurt, Programma MSGO, het Nationaal Monument in het Oosterpark, Sloterpark en Rembrandtpark. Dit komt onder andere door vertragingen in uitvoering van het droogmaken van velden in het Sloterpark, door een niet in 2025 uitgekeerde bijdrage voor de bouw Drieklimatenkas in Hortus Botanicus, door minder burgerbelangstelling voor vergroeningssubsidies en door het ontbreken van personele capaciteit om het project Confucius Buurttuin te starten. Dit heeft ook impact op de mutaties van de reserve coalitiemiddelen en de reserve Kwaliteitsimpuls Groen (€ 2,6 miljoen).
- Lagere lasten personeel door moeilijk te vervullen vacatures, met name functies als buitendienst medewerker (€ 1,1 miljoen).
- Lagere lasten door vertraging in de uitvoering van diverse groenprojecten in de openbare ruimte die een bijdrage ontvangen. Deze vertraging in uitvoering heeft diverse oorzaken, waaronder te veel planningsoptimisme bij de aanvragers, tekort aan personeel, langdurige participatie, complexe aanbesteding en langdurige besluitvorming (€ 0,9 miljoen).
- Lagere lasten door bijdragen vanuit onder andere projecten Stadsbehoud voor het in latere jaren uitvoeren van nazorg Groen (€ 0,6 miljoen).
- Lagere lasten voor het programma Voedselstrategie door personele wisselingen, onderbezetting en uitstel van projecten. Dit heeft ook impact op de mutatie van de reserve coalitiemiddelen (€ 0,5 miljoen).
- Lagere lasten door vertraging en verschuivingen in de planningen van projecten rondom stadsnatuur en groen als onderdeel van de Aanpak Noord. Om aan te sluiten op het tempo en energie van de bewoners is de uitvoering van meerdere projecten doorgeschoven naar 2026 of later. Dit heeft ook impact op de mutatie van de reserve coalitiemiddelen (€ 0,3 miljoen).
- Lagere lasten door een te korte termijn voor organisaties om een subsidieaanvraag Noodsteun Dierenwelzijn in te dienen. Dit heeft ook impact op de mutatie van de reserve coalitiemiddelen (€ 0,3 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen (€ 1,4 miljoen).

Onttrekkingen reserves

- De onttrekking aan de reserve coalitiemiddelen is € 2,1 miljoen lager dan begroot. Zie toelichting op de lasten.
- De onttrekking aan de reserve Kwaliteitsimpuls Groen is € 0,6 miljoen lager dan begroot. Zie toelichting op de lasten.
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Toevoegingen reserves

In dit programmaonderdeel zijn geen toevoegingen aan reserves.

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
1. Door verschuivingen in het klimaat (zoals droge zomers, zachte winters) kan er schade aan groen, flora en fauna ontstaan. Daardoor moeten we meer kosten maken voor bijvoorbeeld herstel, herplanting, opruim-werkzaamheden en noodkapwerkzaamheden.	▪ Lange termijn maatregel is een beleidsmatige keuze om de openbare ruimte anders in te richten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het aanleggen van bassins voor de opslag van hemelwater bij hevige regenval. Zodat deze in periode van droogte beschikbaar is voor bewatering. Deze bassins kunnen we alleen aanleggen bij herinrichtingen of groot onderhoud. Ook is het een optie om te kiezen voor beplanting die meer bestendig is voor verschuivingen in het klimaat. Het vaker toepassen van de regel "Groen tenzij" uit de Groenvisie maakt het mogelijk om de openbare ruimte enerzijds klimaatadaptief in te richten en anderzijds draagt dit ook bij aan meer biodiversiteit in de stad.

Beleidskaders

- Omgevingsvisie Amsterdam 2050, toetsingskader voor de ruimtelijke plannen en de investeringsagenda's. Ook het beeld hoe we de fysieke ruimte kunnen invullen. De Hoofdgroenstructuur en de Ecologische Visie zijn hiervan uitwerkingen. De Hoofdgroenstructuur (HGS) geeft de minimaal benodigde hoeveelheid groen aan die Amsterdam wil behouden en beschermen.
- Visie Openbare Ruimte 2025, uitwerking van de Structuurvisie voor de verblijfsfunctie van de openbare ruimte. Zo kunnen we zorgen voor ontwikkeling, inrichting, beheer en daarmee op het gebruik van de openbare ruimte voor de hele stad.
- 'Standaard voor het Amsterdamse straatbeeld' (Puccinimethode) (2018) met de principes voor een goede fysieke inrichting van de openbare ruimte. We werken in heel Amsterdam volgens deze standaard voor een functionele, duurzame, toegankelijke en mooie openbare ruimte. Het Handboek Groen (2020) als onderdeel, bevat de uitgangspunten voor goed, gezond en duurzaam groen, inclusief de Hoofdbomenstructuur.
- Groenvisie (2020-2050) bevat principes voor de ontwikkeling van nieuw groen, (mede)beheer en herinrichting van bestaande openbare ruimte. De groenvisie reikt van biodiversiteit tot klimaatadaptatie, sociaal welzijn en gezondheid.
- Om een gezonde, aantrekkelijke en toekomstbestendige leefomgeving voor mens en dier te maken, moet de natuur een volwaardige plaats krijgen bij het ontwerpen van nieuwbouw en openbare ruimte door Natuurinclusief bouwen bij bouwtenders en Referentienorm maatschappelijke voorzieningen en groen bij gebiedsontwikkeling toe te passen.
- Het Strategisch Huisvestingsplan Bovenwijks Groen SHP-BG (2020) bevat de koers, ambities en investeringsopgave voor de komende 5 jaar voor bovenwijks groen. De lijst met SHP-BG projecten wordt regelmatig geactualiseerd en dient als input voor verdeling van toegekende investeringsruimte SHP-BG binnen dit programma.
- Bosplan Amsterdamse Bos 2020-2030 (februari 2021, tevens Gemeente Amstelveen) richt zich op bescherming van de natuur, bereikbaarheid voor fiets en openbaar vervoer, benutten voor recreatie en sport en meer bekendheid door communicatie en natuureducatie.
- Stedelijk Programma Voedselstrategie levert een bijdrage aan de verandering van het voedselsysteem.
- In 1 Amsterdam Heel en Schoon (juni 2017) staat beschreven hoe we ervoor zorgen dat Amsterdam heel en schoon blijft.
- Uitvoeringsplan Groen (2024). Dit plan geeft inzicht in groenprojecten die in uitvoering of voorbereiding zijn.
- Plan Biodiversiteit 2025-2030 (april 2025); In dit plan laten we zien hoe we de biodiversiteit in de Amsterdamse parken en natuurgebieden gaan vergroten.
- Koele Groen Stratenkaart (2025); De Koele Groene Stratenkaart laat zien waar de kansen liggen om straten te vergroenen en verkoelen.

Beleidskader Dierenwelzijn

De Agenda Dieren 2023-2026 is het beleidskader dat onze (wettelijke) taken en regisserende rol beschrijft rond de zorg voor en de bescherming van dieren. In Q3 2025 is een voortgangsrapportage aan de raad aangeboden. In 2026 volgt de evaluatie, waarbij voorstellen voor de volgende bestuursperiode worden gedaan.

2.2.7 Riool en Drinkwater

We voorzien alle Amsterdammers van toegang tot schoon drinkwater. We zorgen voor goed werkende en degelijke riolering die bestand is tegen extreem weer door klimaatverandering. Daarnaast zorgen we ervoor dat het grondwater op de juiste hoogte staat.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel 2.7 is	
Scope 1 en 2 in de stad	7.047 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	0 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	0 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel 2.7.1

Alle Amsterdammers hebben toegang tot schoon drinkwater.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Score voor de wettelijke kwaliteitsnorm (<1)	0,03 (2017)	0,01	0,03	0,01
2	Ongeplande ondermaatse leveringsminuten (<5 minuten)	1:56 minuut (2017)	2:33 minuut	4:30 minuut	2:45 minuut

In 2025 hebben we gewerkt aan verschillende dossiers zoals waterbesparing, bronbescherming, drinkwaterkwaliteit, passend watergebruik voor zakelijke klanten en het vergroten van de productie- en leveringscapaciteit onder andere door:

- De verruiming van de winvergunning voor de Amsterdamse Waterleidingduinen.
- Het aanbestedingstraject voor de uitbreiding van de productiecapaciteit met extra zandfilters op Weesperkarspel.
- Het bouwrijp maken van grond van de eerste fase van de uitbreiding van Loenderveen en Weesperkarspel.
- Het ontwerpen en realiseren van een pilot installatie op Weesperkarspel ten behoeve van het uitvoeren van testen voor de uitbreiding van Loenderveen en Weesperkarspel.
- Het treffen van voorbereidingen om de leidingnetten van PWN (waterleidingbedrijf Noord-Holland) en Waternet in Oostzaan en Amsterdam-Noord te verbinden.
- Het uitvoeren van een pilot in de Horstermeerpolder, waarbij brak grondwater wordt opgepompt en gezuiverd tot drinkwater.

Waterkwaliteitsindex (WKI)
De Waterkwaliteitsindex wordt gemeten omdat een goede waterkwaliteit belangrijk is voor de leefbaarheid voor de inwoners, dieren en planten. De Waterkwaliteitsindex wordt opgesteld op basis van scores met betrekking tot chemische en bacteriologische parameters over de gezondheid. De WKI is onder de 0,03 gebleven en daarmee voldoen we ruimschoots aan de norm.

Doel 2.7.1.2 Ongeplande Ondermaatse leveringsminuten (OLM)
De ongeplande ondermaatse leveringsminuten betreffen de som van het aantal minuten waarbij als gevolg van een storing geen levering plaats vindt, gedeeld door het aantal afnemers. In 2025 zijn we uitgekomen op een OLM van 2 minuten en 45 seconden, ruim binnen de eis van 5 minuten.

Activiteit 2.7.1.1

We produceren en leveren drinkwater.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Hoeveelheid m³ geleverd drinkwater	91,2 m³ (2017)	94,5 m³	94,7 m³	93,8 m³

In 2025 is er 93,8 miljoen m³ drinkwater geleverd. Dat is een afname van 0,9 miljoen m³ ten opzichte van 2024, waarvan € 0,8 miljoen betrekking heeft op de huishoudens. Mede gezien de groei van de stad betekent dit een gemiddelde waterbesparing voor de huishoudens.

Om de continuïteit van de levering van drinkwater te waarborgen is ca. 25 km aan drinkwaterleidingen vervangen of aangelegd.

Activiteit 2.7.1.2

We zorgen voor een optimale dienstverlening voor drinkwaterklanten.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Klanttevredenheid drinkwaterklanten	7,5 (2018)	Niet volledig gemeten	7,0	7,1

Over 2025 worden de drinkwaterprocessen en het contact met de Waternet medewerker beoordeeld met een 7,1 gemiddeld. Het cijfer is berekend op basis van een gemiddelde over de zes belangrijkste processen, plus de tevredenheid over het contact met de medewerker. Hierbij moet opgemerkt worden dat voor verhuizen en meterstanden in 2025 geen klanttevredenheidsmeting is uitgevoerd, deze zal vanaf 2026 weer plaatsvinden.

Activiteit 2.7.1.3

We leggen huisaansluitingen drinkwater aan.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantallen huisaansluitingen	1.650 (2018)	1.572	1.650	1.634

In 2025 zijn er 1634 nieuwe drinkwater aansluitingen aangelegd. Dit is in lijn met de begroting van 1.650 aansluitingen.

Doel 2.7.2

Amsterdam heeft een goedwerkende en degelijke riolering.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Jaarlijks aantal meldingen van overlast veroorzaakt door regenwater op straat	1.000 (2018)	1.338	1.000	916

Dit betreft het aantal meldingen van overlast veroorzaakt door regenwater op straat (bijvoorbeeld; verstopte kolken, riolen en perceelslozingen). Mede door de droge start van het jaar zijn er minder meldingen binnengekomen.

Activiteit 2.7.2.1

We leggen huisaansluitingen riolering aan.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantallen huisaansluitingen	1.000 (2018)	2.326	3.500	2.116

Het aantal nieuwe huisaansluitingen in 2025 voor de riolering is 2.116. Dit ligt in lijn met de verwachte 2.500 stuks. Dit in tegenstelling tot wat er voor de begroting is opgegeven. Dit was per abuis nog 3.500 stuks.

Activiteit 2.7.2.2

We beheren, onderhouden en renoveren het rioolstelsel.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Restlevensduur riolering Gemiddelde restlevensduur riolering [jaren]	42 jaar (2020)	40 jaar	40 jaar	40 jaar
2	Aantal Rainproof knelpunten	86	75	75	66
3	Aantal buurten met hoog risico op rondwateronderlast/-overlast	50	151	50	161

Restlevensduur riolering
De restlevensduur riolering geeft aan hoe lang de verschillende leidingen gemiddeld nog mee kunnen voordat ze vervangen moeten worden. Afgelopen jaren is de

restlevens duur licht gedaald. Belangrijkste oorzaak van de daling is het stopzetten of uitstellen van integrale gebiedsprojecten waarbinnen rioolvervanging was gepland. Voor een groot deel is dit toe te schrijven aan scherpere prioritering binnen de diverse (vervangings)programma's zoals bruggen en kades en verhardingen.

Aantal Rainproof knelpunten
In het 'Omgevingsprogramma Riolering' worden indicatoren gebruikt om wateroverlast en schade door regenval of droogte te voorkomen door de voortgang van maatregelen zoals Rainproof te monitoren en prioriteiten te stellen.

In 2025 is het aantal Rainproof knelpunten teruggebracht naar 66. Rainproof knelpunten worden opgelost door maatregelen mee te koppelen tijdens herstructurering en groot onderhoud. Het meeste kan worden bereikt met herinrichting van de openbare ruimte of grootschalig vervangingswerk op buurtniveau (zoals in de Rivierenbuurt Oost). Bij eenvoudige onderhoudswerkzaamheden zijn de mogelijkheden beperkt, maar dragen we bij bijvoorbeeld aan klimaatadaptatie door het vervangen van enkele parkeerplaatsen voor groen.

Aantal buurten met hoog risico op grondwateronderlast/- overlast
In het verleden is het aantal buurten met hoog risico op grondwaterover-/onderlast op basis van ervaring op 50 ingeschat. Wij hebben eind 2023/begin 2024 een methodiek vastgesteld om dit aantal objectiever vast te kunnen stellen op basis van gemeten grondwaterstanden. Het aantal buurten blijkt volgens de nieuwe berekeningssystematiek een stuk hoger dan de eerder ingeschatte 50.

In 2024 en 2025 zijn stappen gezet om het assetbeheer en de analyse van gegevens verder uit te werken, met als doel om tot een prioritering tussen deze 161 buurten te komen. Het inzicht in het aantal buurten is met 161 hoger dan vorig jaar als gevolg van de natte winter van 2023/2024 en de bijbehorende hoge grondwaterstanden.

Verbonden partijen

Stichting Waternet
Per 1 januari 2026 is Waternet gesplitst, waarbij Waternet als Watermaatschappij Amsterdam behouden is gebleven voor het uitvoeren van met name de Amsterdamse watertaken (ARW en Drinkwater).

In 2025 heeft Waternet in opdracht van de gemeente Amsterdam en het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV) gezorgd voor schoon en voldoende water. Daarnaast verzorgt Waternet de brugbediening, het nautisch beheer van de hoofddoorvaartroutes (Amstelroute en Kostverlorenvaartroute) en wordt het IJsnota-protocol doorlopen in het geval van (te verwachten) ijsvorming.

Watertransportmaatschappij Rijn-Kennemerland (WRK)
De N.V. Watertransportmaatschappij Rijn-Kennemerland (WRK) zuivert water uit de Lek en het IJsselmeer en levert dit voor het grootste deel aan de waterleidingbedrijven (PWN Waterleidingbedrijf Noord- Holland en Waternet) en voor een klein deel aan industrie (Tata Steel en Crown van Gelder). De gemeente is samen met PWN aandeelhouder van WRK. PWN en Waternet voeren gezamenlijk de directie.

Om aan de toegenomen drinkwatervraag te kunnen voldoen, wil WRK een nieuw waterwinstation bouwen. Om dit te kunnen financieren, hebben de aandeelhouders, onder een aantal voorbehouden, ingestemd om de maximale limiet voor garanties te verhogen. WRK heeft te weinig eigen vermogen om zelfstandig leningen te kunnen aantrekken en heeft daarvoor garanties nodig van haar aandeelhouders.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	274,1	298,8	290,8	290,1	-0,7
Lasten	238,8	283,4	273,2	268,1	-5,1
Saldo Baten en Lasten	**35,3**	**15,3**	**17,6**	**22,0**	**4,4**
Onttrekking	0,0	0,1	-1,7	0,0	1,7
Toevoeging	24,9	5,0	5,6	10,5	4,9
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-24,9**	**-4,9**	**-7,3**	**-10,5**	**-3,2**
Totaal 2.7 Riool en Drinkwater	**10,4**	**10,4**	**10,3**	**11,5**	**1,2**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een positief resultaat van € 1,2 miljoen. Dit komt door lagere baten van € 0,7 miljoen, lagere lasten van € 5,1 miljoen, hogere onttrekkingen aan de reserves van € 1,7 miljoen en hogere toevoegingen aan de reserves van € 4,9 miljoen.

Baten

De totale baten van € 290,1 miljoen zijn € 0,7 miljoen lager dan begroot. Dit komt door:

- Lagere baten door verbeterd inzicht bij drinkwater in de vooruitgefactureerde bedragen voor 2026 (€ 2,0 miljoen).
- Hogere baten door meer in rekening gebrachte huisaansluitingen riolering (€ 1,0 miljoen).
- Hogere baten rioolheffing vanwege doorontwikkeling van het zicht op het belastbare areaal (€ 0,3 miljoen).

Lasten

De totale lasten van € 268,1 miljoen zijn € 5,1 miljoen lager dan begroot.
Dit komt door:

- Lagere lasten door minder realisatie (circa 1,9 procent) vanwege onderbezetting op personeel door aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt (totaal € 5,1 miljoen, waarvan € 1,8 miljoen riolering en € 3,3 miljoen drinkwater).
- Lagere lasten door minder uitgaven op verbetertrajecten overheadafdelingen Stichting Waternet (totaal € 2,8 miljoen, waarvan € 2,2 miljoen drinkwater en € 0,6 miljoen riolering).
- Lagere lasten verstrekte subsidies onttegelen tuinen en groene daken vanwege minder aanvragen (€ 0,6 miljoen).
- Hogere lasten door toevoeging van het positieve resultaat (ten opzichte van de najaarsnota) van de rioolheffing aan de egalisatievoorziening rioolheffing (€ 2,6 miljoen).
- Hogere lasten door inhaalafschrijvingen vanwege stoppen pilot nieuwe sanitatie Buiksloterham (€ 0,8 miljoen).

Onttrekkingen reserves

De onttrekking aan de drinkwaterreserve is € 1,7 miljoen hoger dan begroot.
Zie toelichtingen op de baten en lasten.

Toevoegingen reserves

De toevoeging aan de drinkwaterreserve is € 4,9 miljoen hoger dan begroot.
Zie toelichtingen op de baten en lasten.

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
1. Verstoorde afvoer van afval- en regenwater door achterstallig onderhoud en renovatie van het rioolstelsel.	▪ Door klimaatverandering is er meer extreme neerslag. Alleen het vergroten van riolen biedt hiervoor onvoldoende oplossing. Daarom voeren wij het omgevingsprogramma Riolering uit: meer riolering vervangen om afvoer van afvalwater te waarborgen aanpakken terugkerende problemen met wateroverlast in de stad door aanleg van hemelwaterverwerkende voorzieningen bedrijfsvoering. ▪ Op gebied van onderhoud zijn we bij met de planning. In geval van problemen, reageren we adequaat.
2. Het riool kan de hevige regenval niet verwerken met als gevolg waterschade na hevige regenval.	▪ Door klimaatverandering is er meer extreme neerslag. Het vergroten van riolen alleen biedt hiervoor onvoldoende oplossing. Het programma Amsterdam Weerproof, draagt bij aan het regenbestendig maken van de stad. Dit doen we door: ▪ Het creëren bewustwording en bieden handelingsperspectief aan bewoners en professionals, bijvoorbeeld via de website en sociale mediakanalen. ▪ Bouwen een partnernetwerk op en faciliteren kennisdelen van onder andere kennisinstituten en bewonersinitiatieven. ▪ Starten en stimuleren groene acties. Denk aan het NK Tegelwippen, Onze Straat acties en de Wijkaanpak in Noord, Nieuw West en Zuidoost. ▪ In 2025 is met het programma klimaatadaptatie Amsterdam gewerkt aan de lange termijn borging van de netwerkaanpak Weerproof.
3. Geen drinkwaterlevering mogelijk door een leidingbreuk of afwijkende drinkwaterkwaliteit door verontreiniging van het drinkwater, waardoor niet aan de leverings- en waterkwaliteitsnormen kan worden voldaan.	▪ We hebben een goed ingerichte crisisorganisatie en een draaiboek voor de levering van nooddrinkwater.

Actuele risico's	Maatregelen
4. Door risicostoffen (zoals organische micro-verontreinigingen, micro- en nanoplastics en andere opkomende stoffen), opwarming en verzilting, neemt de waterkwaliteit af, waardoor niet voldaan wordt aan water-kwaliteitseisen en extra investeringen nodig zijn voor het uitbreiden of verbeteren van de zuivering.	▪ Er vinden diverse activiteiten plaats om de bronnen zo schoon mogelijk te houden en goed te beschermen. Ook doen we onderzoek naar nieuwe zuiveringstechnologieën. De langzame zandfilters op drinkwaterproductielocatie Weesperkarspel worden uitgebreid (gereed 2028/2029). Hierdoor wordt er meer drinkwater geproduceerd en wordt de desinfectie verbeterd. Tevens is onderzoek gestart naar omgekeerde osmose als aanvullende zuiveringstap.
5. Drinkwatercapaciteit onvoldoende door stedelijke uitbreidingen, economische ontwikkelingen en een grotere industriewater-vraag. Hierdoor wordt niet voldaan aan de drinkwatervraag en ontstaat er onvoldoende druk in delen van het drinkwaternet.	▪ We stellen periodiek prognoses op. Voor de korte tot middellange termijn zijn projecten gestart voor uitbreiding van de capaciteit. In 2025 is de uitbreiding binnen de AWD (Amsterdamse Waterleidingduinen) gerealiseerd om 5Mm³/jaar extra te kunnen produceren. Met de bouw van extra langzame zandfilters op Weesperkarspel, operationeel in 2028/2029, wordt nog eens circa 6Mm³/jaar productiecapaciteit gerealiseerd. Voor de langere termijn doet Waternet o.a. via het programma Uitbreiding Loenderveen – Weesper-karspel onderzoek naar uitbreiding van de productiecapaciteit.

Beleidskaders

- De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW 2000) gaat over het verbeteren van de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater in Europa. Voldoen aan de KRW richtlijn is een gezamenlijke opgave voor overheden. Wij zijn verantwoordelijk voor het nemen van-, of helpen bij maatregelen vanuit onze eigen taken en verantwoordelijk-heden (beheer openbare ruimte, gemeentelijke watertaken, drinkwatertaken en als eigenaar). De doelen en maatregelen van alle partijen worden opgenomen in de Stroomgebied beheerplannen. Deze plannen worden iedere zes jaar geactualiseerd. Begin 2022 is het derde Stroomgebiedbeheerplan vastgesteld voor de periode 2022-2027. Uiterlijk in 2027 moeten we voldoen aan de doelen van de KRW-richtlijn.
- Het Leveringsplan drinkwater is wettelijk verplicht en wordt getoetst door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). Het plan beschrijft de levering van drinkwater onder normale en onder verstoorde omstandigheden voor de komende 10 jaar en welke investeringen daarvoor nodig zijn. In 2024 is een nieuw Leveringsplan voor de periode 2024-2028 ingediend bij de ILT. Een belangrijk onderdeel van het nieuwe leveringsplan zijn de uitbreidingen van de productiecapaciteit en de investeringen.
- Het Omgevingsprogramma Riolering Amsterdam 2022-2027 (OPR). Wij hebben de wettelijke verantwoordelijkheid (zorgtaak) voor:
  - inzameling en transport van stedelijk afvalwater;
  - inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater;
  - het nemen van grondwatermaatregelen in openbaar gebied.

Het OPR maakt de ambities vanuit de Omgevingsvisie van Amsterdam concreet voor deze drie zorgtaken. Doel van het OPR is om te verantwoorden hoe we deze watertaken uitvoeren en in hoeverre wij voldoende middelen hebben om dit in de toekomst te blijven doen. De programmaduur van het OPR loopt over de jaren 2022 tot en met 2027.

2.3 Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed

Samenvatting

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	26,9	23,4	27,8	23,3	-4,5
Lasten	262,7	267,1	279,8	274,5	-5,3
Saldo Baten en Lasten	**-235,8**	**-243,7**	**-252,0**	**-251,2**	**0,8**
Onttrekking	19,7	25,5	38,1	35,2	-2,9
Toevoeging	6,5	0,2	8,0	8,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**13,2**	**25,3**	**30,1**	**27,2**	**-2,9**
Totaal 3 Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed	**-222,6**	**-218,4**	**-221,9**	**-224,0**	**-2,1**

Apparaatslasten

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Apparaatskosten	30,2	24,5	28,8	33,5	4,7

Het programma heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een negatief resultaat van € 2,1 miljoen. Dit komt door lagere baten van € 4,5 miljoen, lagere lasten van € 5,3 miljoen en lagere onttrekkingen van € 2,9 miljoen.

Baten

De totale baten van € 23,3 miljoen zijn € 4,5 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Lagere baten op de Metropoolregio Amsterdam. Dit komt door een administratieve wijziging. Hier staan ook lagere lasten tegenover (€2,9 miljoen).
- Lagere baten door minder bezoekers bij IN Amsterdam (€ 0,7 miljoen).
- Lagere baten door een correctie van btw op pinbetalingen en een afname van het aantal marktondernemers en daarmee lagere baten uit marktgelden (€ 0,5 miljoen).
- Hogere baten door de organisatie van meer festivals in Nieuw-West door een succesvolle campagne. Hier staan ook hogere lasten tegenover (€ 0,2 miljoen).
- Dit overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat deze afzonderlijk kleiner zijn dan € 0,2 miljoen (€ 0,6 miljoen).

Lasten

De totale lasten van € 274,5miljoen zijn € 5,3 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Lagere lasten op de Metropoolregio Amsterdam. Dit komt door een administratieve wijziging. Hier staan ook lagere baten tegenover (€2,9 miljoen).
- Lagere lasten op de vijf economische opgaven uit de Economische Uitvoerings-agenda 2023-2026. De al verleende subsidies voor het economische arbeidsmarkt-beleid lopen over meerdere jaren, waardoor een deel van de lasten op latere jaren drukken. De afwijking is gemeentebreed neutraal omdat dit geëgaliseerd wordt via de reserve coalitieakkoordmiddelen in het onderdeel Algemene Dekkingsmiddelen Reserves (€ 1,6 miljoen).
- Lagere lasten doordat het Jeugdfonds Sport en Cultuur minder aanvragen heeft ontvangen voor deelname aan cultuuractiviteiten door jongeren uit de doelgroep dan waarmee rekening was gehouden in de begroting (€ 0,8 miljoen).
- Lagere lasten voor het monument gastarbeiders. In 2025 is het draagvlakonderzoek uitgevoerd waarvan de resultaten zijn gepresenteerd. Naar aanleiding van het onderzoek heeft het college in november 2025 besloten het monument in 2026/2027 te realiseren (€ 0,4 miljoen).
- Lagere lasten op projecten die bijdragen aan de Economische Structuur- en Arbeidsmarktversterking (ESA). Dat komt vooral door vertraging in de subsidie-aanvragen bij duurzame groeimarkten. Subsidies zijn meerjarig vastgesteld en daarmee vallen de lasten voor een deel in de komende jaren. De afwijking is gemeentebreed neutraal omdat dit geëgaliseerd wordt via de ESA reserve in het onderdeel Algemene Dekkingsmiddelen Reserves (€ 0,4 miljoen).
- Lagere lasten voor het programma Sociale veiligheid. In het Kunstenplan 2025-2028 is € 0,2 miljoen per jaar opgenomen voor het programma Sociale Veiligheid. In 2025 is het programma uitgewerkt in het Actieplan Sociale Veiligheid 2026-2028. Dit actieplan is in januari 2026 door de gemeenteraad vastgesteld (€ 0,2 miljoen).
- Lagere lasten voor Buurtmedia. Einde 2025 is gestart met de Pilot mediaverkenners gericht op buurtmedia. Deze Pilot loopt tot en met einde 2026 (€ 0,2 miljoen).

- Lagere lasten door de afwikkeling van de overdracht van kunstwerken aan Stichting Factor IJ in verband met de verzelfstandiging van de kunstuitleen per 1 januari 2025 (€ 0,2 miljoen).
- Hogere lasten door personele kosten. Dit komt vooral door inhuur van uitzendkrachten en zzp'ers. Daarnaast zorgde een reorganisatie voor extra personele kosten. Een deel van deze kosten vingen we op door vacatures niet in te vullen en inzet van de frictiekostenreserve (€ 0,6 miljoen).
- Hogere lasten voor het World Cities Culture Forum 2025. Deze driedaagse summit voor internationale culturele samenwerking waar 55 steden aan hebben deelgenomen kostte meer dan begroot, met name door een recordaantal deelnemende steden en daarmee deelnemers, hiermee verbonden stijgende kosten voor verblijf, vervoer, locaties, programmering en catering (€ 0,4 miljoen).
- Hogere lasten door de organisatie van meer festivals in 2025. Nieuw-West heeft het stadsdeel via een campagne onder de aandacht gebracht, wat mede heeft bijgedragen aan de organisatie van meer festivals. Hier staan ook hogere baten tegenover (€ 0,2 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat deze afzonderlijk kleiner zijn dan € 0,2 miljoen (€ 0,2 miljoen).

Onttrekkingen reserves
De totale onttrekkingen van € 35,2 miljoen zijn € 2,9 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:

- De onttrekking aan de reserve Coalitiemiddelen is € 1,9 miljoen lager dan begroot. Dit komt vooral door vertraging in de uitvoering op de opgaven van de Economische Uitvoeringsagenda 2023-2026.
- De onttrekking aan de reserve Kunstenplan is € 1,0 miljoen lager dan begroot. Dit komt vooral door de lagere lasten van het Jeugdfonds Sport en Cultuur.
- De onttrekking aan de reserve Economische Structuur- en Arbeidsmarktversterking is € 0,4 miljoen lager dan begroot. Dit komt vooral door vertraagde subsidieaanvragen en verschuiving van subsidies naar de komende jaren.
- Hogere onttrekking aan de reserve frictiekosten van € 0,3 miljoen. Dit zijn de frictiekosten van een reorganisatie.

Toevoegingen reserves
In dit programmaonderdeel zijn er geen afwijkingen.

In de programmaonderdelen volgt een verdere toelichting van de afwijkingen op de baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen.

Investeringen

Investeringen per programma
Zoals opgenomen in het Strategisch Huisvestingsplan Kunst en Cultuur 2023-2027 realiseren we nieuwe plekken voor kunst en cultuur in de stad, met een sterke focus op de inhaalslaggebieden Noord, Nieuw-West en Zuidoost. De investeringen richten zich met name op projecten in buurten en wijken waar momenteel onvoldoende permanente culturele voorzieningen aanwezig zijn, waar nieuwe woningen worden toegevoegd én waar voldoende culturele initiatiefnemers behoefte hebben aan een locatie.

In 2025 is de inhaalslag voortvarend opgepakt. Waar in de begroting werd uitgegaan van het opstarten van 21 culturele voorzieningen (12 investeringsprojecten en 9 verbouwingsprojecten), werken wij momenteel aan de voorbereiding van 37 culturele voorzieningen. Dit betreft 23 investeringsprojecten en 14 verbouwingsprojecten, in verschillende stadia van ontwikkeling.

Zo hebben we in Nieuw-West 2025 gewerkt aan de realisatie van acht nieuwe voorzieningen, waaronder een repetitieruimte voor dans- en circusactiviteiten in Podium Lely. In Zuidoost waren in 2025 vijftien nieuwe culturele voorzieningen in ontwikkeling, waaronder een centrum voor cultuureducatie en een jazzpodium in het Zandkasteel. In Noord werkten wij aan zes culturele voorzieningen, zoals de bouw van buurtcultuurhuis De Nieuwe Rietwijker. Ook in andere stadsdelen met een tekort aan culturele infrastructuur zijn stappen gezet, zoals bij cultuurcluster De Drenthhal en filmtheater Rialto Silo in Oost.

Ook op het gebied van grootstedelijke culturele voorzieningen zijn vorderingen gemaakt. In Nieuw-West is het participatieplan voor de Nieuwe Meervaart opgesteld en gepubliceerd. Daarnaast is intensief gewerkt aan de prijsvraag voor de selectie van het ontwerpteam. De Meervaart wil een uniek en gevarieerd aanbod bieden voor een breed publiek, met ruime aandacht voor talentontwikkeling in de stad. Voor het toekomstige Nationaal Slavernijmuseum wordt gewerkt aan een prijsvraag voor de selectie van het ontwerpteam, dat verantwoordelijk zal zijn voor zowel het gebouw als de inrichting van de omgeving. Tot slot is de aanbesteding voor de renovatie en uitbreiding van het Amsterdam Museum gestart. De onderhandelingen met de aannemer zijn gaande en er is aanvullend budget beschikbaar gesteld, omdat het oorspronkelijke budget ontoereikend bleek.

Thema's per programma

Digitale stad / informatie
Met culturele instellingen hebben we in 2025 data verzameld over bezoekers van Amsterdamse culturele Instellingen. Daarnaast ontwikkelden we een nieuw registratie-systeem voor kunstenaars die in aanmerking willen komen voor een atelierruimte.

Vanuit Amsterdam Trade&Invest werken we met het ICT systeem Achilles. Dit is een door het Rijk ontwikkeld CRM-systeem (Customer Relationship Management) die de samenwerking bevordert met landelijke partners, zoals de RVO (Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland), de NFIA (Netherlands Foreign Investment Agency) en de Nederlandse ambassades. Daarmee wordt de dienstverlening aan bedrijven verbeterd. In 2025 zorgden we ervoor dat Achilles digitaal kan communiceren met het CRM-systeem van de gemeente Amsterdam.

Democratisering
Bij de voorbereiding van alle nieuwe culturele voorzieningen zijn omwonenden en overige doelgroepen in de stad betrokken, zodat zij mee kunnen praten over de inhoudelijke programma's en keuze voor locaties. In 2025 is een van de vele voorbeel-den de participatiesessie over de invulling van het culturele programma van de nieuwe Drenthal.

In het jubileumjaar stond het erfgoed veel in de spotlights. We hebben het verhaal van de geschiedenis van de stad breed gedeeld bijvoorbeeld in de verschillende buurten en op scholen. Amsterdammers konden de tijdscapsule vullen die op de Dam begraven is en voor de oudste Amsterdammer een naam kiezen.

Lokale- en buurtmedia vervullen een belangrijke onafhankelijke rol, versterken de verbinding in de wijk en dragen bij aan herkenning en betrokkenheid.

2.3.1 Economie en Innovatie

Samen werken aan een duurzame en innovatieve regio met cultuur, werk en toekomst voor iedereen.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel 3.1 is:	
Scope 1 en 2 in de stad	1.273.832 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	0 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	1.500 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel 3.1.1

Amsterdam biedt ondernemers een aantrekkelijke plek voor succesvol ondernemen in en voor de buurt, regio en op internationaal niveau.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Waardering voor economisch klimaat Groot Amsterdam ten opzichte van Nederland	2,4	–	0,5	–
2	Economische groei Metropoolregio Amsterdam ten opzichte van economische groei van Nederland	0,5%	0,5%	0,4%	1,1%

We hebben (aspirant)ondernemers in Nieuw-West, Noord en Zuidoost ondersteund met een lokaal vraaggestuurd aanbod van trainingen en coaching. In Zuidoost gebeurde dit via de Ondernemerswinkel en programma's als het Fundament voor autodidactische makers. Ook in Nieuw-West is gestart met het Fundament.

Het succesvolle startersprogramma Boost your Business, ontwikkeld in Nieuw-West, is opgeschaald naar Noord. We werken hierbij steeds meer met trainers uit deze stadsdelen; inmiddels zijn meer dan 40 lokale trainers aangesloten.

Met de Verenigde BIZ'en en Ondernemersverenigingen Amsterdam (VBOA) zetten we extra in op het versterken en oprichten van ondernemersverenigingen en bedrijveninvesteringszones (BIZ) in deze gebieden. De straatgerichte aanpak is uitgebreid naar de Dapperbuurt en in Centrum is gewerkt aan de gebiedsprofielen. Daarnaast hebben we ondernemers in de hele stad ondersteund bij digitalisering, bedrijfsontwikkeling en het aantrekken van financiering.

Indicator 1
De indicator is gebaseerd op data uit de Conjunctuurenquête Nederland van CBS. Deze is echter medio 2024 stopgezet. Hierdoor is op dit moment geen actuele informatie beschikbaar over de waardering voor het economisch klimaat in het COROP gebied[1] Groot Amsterdam of de Metropoolregio Amsterdam.

Indicator 2
Dit is een prognose op basis van de Economische Verkenningen MRA 2025. Medio 2025 werd voor de Metropoolregio Amsterdam (MRA) een economische groei van 3,0 procent verwacht, tegenover 1,9 procent voor Nederland als geheel. We verwachten in de definitieve cijfers een positief groeiverschil van vergelijkbare omvang. Deze worden eind juni ontvangen.

Dit groeiverschil is een gevolg van de sectorstructuur van de MRA. Sectoren die structureel harder groeien – met name Informatie & Communicatie en Zakelijke Dienstverlening – nemen hier een groter aandeel van de economie in, dan gemiddeld in Nederland. Daarnaast zorgt de combinatie van kennisintensieve bedrijvigheid en veel goed opgeleide arbeid op een beperkte ruimte voor extra groei.

1 Coördinatie Commissie Regionaal OnderzoeksProgramma

Activiteit 3.1.1.1

We versterken de organisatiegraad van ondernemers en stimuleren de samenwerking tussen en met ondernemers.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal bedrijveninvesteringszones	62	86	85	87

Een bedrijveninvesteringszone (BIZ) is een afgebakend gebied, zoals een winkelstraat, waarin ondernemers en/of eigenaren samen investeren in de kwaliteit van hun bedrijfsomgeving. De gemeente ondersteunt dit en heeft een aantal wettelijke taken in het BIZ-proces. De gemeente faciliteert het proces om tot een BIZ te komen en treedt op als heffende en controlerende instantie.

BIZ'en en ondernemersverenigingen vertegenwoordigen samen meer dan 10.000 ondernemers. Gezamenlijk investeren de BIZ'en meer dan € 5,7 miljoen per jaar in hun bedrijfsomgeving, bijvoorbeeld in een schonere en veiligere omgeving, feestverlichting of promotie van het gebied.

Indicator 1
In totaal zijn er vier nieuwe BIZ-gebieden bijgekomen. In absolute aantallen is er één nieuwe BIZ bijgekomen. Dit komt doordat in een nieuwe BIZ-periode meerdere afzonderlijke BIZ'en zijn samengevoegd tot één BIZ.

Omdat collectief ondernemen een positieve invloed heeft op de kwaliteit van gebieden, zet de gemeente zich in om het aantal ondernemerscollectieven verder te laten groeien. De focus ligt daarbij op stadsdelen waar de organisatiegraad achterblijft bij het stedelijk gemiddelde: Noord, Nieuw-West en Zuidoost. De eerste resultaten hiervan worden zichtbaar in Noord en Nieuw-West. In Nieuw West is per 2025 de BIZ Lambertus Zijlplein gestart.

Activiteit 3.1.1.2

We ondersteunen ondernemers bij hun ambitie om te internationaliseren.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal Nederlandse bedrijven in het netwerk van Amsterdam Trade & Invest dat een innoverende en duurzame bijdrage levert aan maatschappelijke vraagstukken	350	560	560	640

Er is geen indicatie van krimp. Sterker nog, in het afgelopen jaar zijn 80 gesprekken gevoerd met bedrijven die wij ondersteunen in hun internationaliseringsambities. Bijna al deze bedrijven zijn nieuw in ons netwerk. Er worden daarnaast ook doorlopend nieuwe bedrijven geïdentificeerd die passen bij onze doelgroep. Daarnaast hebben ruim 1000 bedrijven meegedaan aan de evenementen die (mede) door Amsterdam Trade & Invest werden georganiseerd.

Activiteit 3.1.1.3

We behouden en versterken het regionale vestigingsklimaat.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	De plaats van Amsterdam/MRA op de ranking 'European Cities and Regions of the Future' van Financial Times (tweejaarlijks gemeten)	2	2	2	5

Amsterdam/MRA staat op een hoge plaats. We streven ernaar om de huidige ranking minimaal vast te houden.

In 2025 is Amsterdam echter gezakt naar de vijfde plek waarbij het is ingehaald door Dublin, Warschau en Parijs. Dit is in lijn met de breed gedeelde observatie dat het vestigingsklimaat in de MRA onder druk staat door onvoorspelbaar nationaal beleid en diverse schaarsten op gebied van (woon)ruimte, talent en energie.

Doel 3.1.2

Amsterdam is koploper in het versterken van ecosystemen die bijdragen aan brede welvaart.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	De positie van Amsterdam in de Global Startup Ecosystem Ranking van Startup Genome	Top3	–	Top3	–

In 2025 hebben we ingezet op initiatieven die bijdragen aan een duurzamer, inclusiever en economisch sterker Amsterdam en de Metropool Regio Amsterdam. Daarbij speelden we in op behoeften in het innovatie en impact ecosysteem bij ondernemers, met extra aandacht voor Nieuw-West, Zuidoost en Noord.

Op lokaal niveau ondersteunden we initiatieven om inclusieve, diverse en gezonde buurten te creëren. Tijdens evenementen zoals Kwaku en het Festival op de Ring kregen tientallen startende ondernemers de kans hun nieuwe concepten te piloten.

We verbeterden de groeikansen voor ondernemers door de toegang tot financiering te versterken, onder meer via de lancering van het Social Impact Fonds Amsterdam. Daarnaast werkten we aan betere markttoegang, ondersteunden we ondernemersprogramma's en incubators en stimuleerden we internationalisering via handelsmissies naar innovatieconferenties, zoals Slush, Change Now, Bits & Pretzels en Black Tech Fest. In 2025 zijn we erin geslaagd deep tech conferentie *Hello Tomorrow* naar Amsterdam te halen. Via het Impuls programma Open Tech boekten we in 2025 successen met de komst van Norrsken House, een nieuwe innovatie- en impact hub met ruimte voor 1.000 ondernemers, financiers en andere partners.

In 2025 werkten we actief samen met lokale, nationale en internationale partners. We participeerden in netwerken, zoals de City Deal Impact Ondernemen, waren actief partner in Europese projecten en versterkten relaties tussen diaspora-rijke wijken, zoals Zuidoost en de Afro-Caribische wijk Brixton in Londen.

Indicator 1
In *de Global Startup Ecosystem Rating* van Startup Genome wordt Amsterdam niet meer als stad beoordeeld, maar als onderdeel van Nederland (Amsterdam-Delta). Nederland staat hierin op de derde plek in Europa (voorheen tweede) en op de twintigste plek wereldwijd (voorheen dertiende). Parijs is Nederland voorbijgestreefd. Internationaal zijn vooral ecosystemen in de VS en in Azië gestegen.

Omdat deze indicator beperkt aansluit bij het doel, verkennen we alternatieven (uitvoering motie 559 van de leden Broersen en Krom 'Inzake naar een maatstaf voor brede welvaart'). Metingen richten zich nu vooral op de effecten van ecosystemen, niet op hun kwaliteit in relatie tot brede welvaart. Amsterdam ontwikkelt daarom een Nieuwe Economie Index (NEx), naar voorbeeld van Utrecht. Deze index meet hoe lokale bedrijven presteren op thema's als inclusief ondernemen, eerlijke prijzen, transparante ketens, nieuwe rijkdom, groene energie, biodiversiteit en circulaire economie, en sluit daarmee aan bij de principes van brede welvaart.

Activiteit 3.1.2.1

We stimuleren de groei van werkgelegenheid in duurzame groeisectoren.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal fte's in duurzame groeisectoren	12.701	23.520	32.400	24.148

Het aantal fte's in duurzame groeisectoren is licht toegenomen, net als het aantal bedrijven dat actief is in deze sectoren. De beschikbaarheid van talent is een van de grootste uitdagingen voor deze bedrijven, en de concurrentie met grote ondernemingen om talent is aanzienlijk. Door bijvoorbeeld talent in contact te brengen met deze bedrijven en ondernemers te ondersteunen bij hun digitalisering, worden zowel de vraag- als de aanbodzijde van talent geholpen. De begrotingsdoelstelling zal voor volgende jaren worden aangepast. 27 procent groei voor 2025 was niet realistisch.

Activiteit 3.1.2.2

We ondersteunen ondernemers in duurzame groeisectoren bij het aantrekken van (groei)kapitaal.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Omvang externe investeringen in Amsterdamse ondernemingen in duurzame groeisectoren	735,0 mln.	393,1 mln.	500,0 mln.	309,0 mln.

* In de jaarrekening 2024 was ten onrechte 393 opgenomen in plaats van 233, dit is nu gecorrigeerd

Amsterdam trekt in Nederland verreweg het meeste kapitaal aan in vergelijking met andere steden. De rentestand heeft een essentiële invloed op de beschikbaarheid van kapitaal. In 2021 was de rentestand bijna 0, waardoor kapitaal breed beschikbaar was. Dat is nu niet langer het geval. Toch zien we na jaren van terugval weer een stijging in de hoeveelheid aangetrokken kapitaal. Ook de ondersteuning voor ondernemers is op deze realiteit aangepast, door meer focus te leggen op alternatieve financieringsvormen, zoals de verkoop van producten en het stimuleren van ketenfinanciering.

Activiteit 3.1.2.3

We trekken internationale bedrijven aan voor de stad en regio die bijdragen aan maatschappelijke opgaven.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage nieuwe internationale bedrijven in de MRA dat een innoverende en duurzame bijdrage levert aan de maatschappelijke vraagstukken	20%	31%	25%	36%
2	Percentage nieuw gecreëerde banen bij internationale bedrijven in de MRA dat een innoverende en duurzame bijdrage levert aan de maatschappelijke vraagstukken	20%	56%	33%	63%

Sinds enkele jaren worden internationale bedrijven die zich willen vestigen in de Metropoolregio Amsterdam geanalyseerd of deze van low, medium of high value zijn. Op basis daarvan wordt bepaald of Amsterdam Trade & Invest wel of niet betrokken zal zijn bij de vestiging. De percentages betreffen uitsluitend de high value bedrijven en banen ten opzichte van het totaal aantal gelande bedrijven met bijbehorende banen. De gestegen percentages laten zien dat Amsterdam Trade & Invest voldoende focus heeft op bedrijven die een innovatieve en duurzame bijdrage leveren.

Doel 3.1.3

Amsterdam is een leefbare stad met ruimte voor economische functies.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage functiemenging verhouding tussen banen en woningen (BBV-verplicht)*	61,1%	61,3%	60,0%	–
2	Aantal vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inwoners, leeftijd 15 t/m 64 jaar (BBV-verplicht)*	269,9	292,4	275,0	–
3	Gemiddelde waardering voorzieningenaanbod bewoners (tweejaarlijks gemeten)**	7,3	–	7,3	–

* De data van de BBV-verplichte indicatoren zijn ten opzichte van het jaarverslag 2024 gecorrigeerd naar de officiële gepubliceerde data. De publicatie over 2025 komt te laat voor het jaarverslag.
** Voor indicator 3 heeft O&S de laatste meting in 2025 verricht. De date zijn nog niet gepubliceerd.

Een complete stad met vitale buurten en brede welvaart biedt ruimte voor wonen, recreatie, werk en voorzieningen. Economische functies zijn essentieel voor lokale werkgelegenheid en voorzieningen dichtbij huis, maar in Amsterdam staat deze ruimte onder druk door de grote woningbouwopgave, die vaak plaatsvindt op (voormalige) werklocaties. Betaalbare bedrijfsruimte verdwijnt of wordt omgezet naar beter renderende functies, zoals woningen en kantoren, met stijgende huren tot gevolg. Daarom zetten wij in op het behoud en de ontwikkeling van vitale buurten waar bewoners en ondernemers ruimte hebben om te werken en gebruik te maken van dagelijkse voorzieningen, met voldoende plek voor werk, maatschappelijke en commerciële functies en innovatie, zowel in nieuwe gebiedsontwikkelingen als in bestaande buurten en transformatielocaties.

In 2025 is hier concreet aan gewerkt door te adviseren over werkruimte en commerciële voorzieningen in gebiedsontwikkelingen en buurten, het actualiseren van het beleid *Ruimte voor Economie van Morgen* (2017), en het opstellen van buurtreferenties die inzicht geven in de balans tussen wonen, werken en voorzieningen in Amsterdamse buurten. Ook is verkend hoe de Omgevingswet kan worden benut om economische functies beter te borgen, en is gestart met de vraag naar kleinschalige werkruimte en wat nodig is voor de winkelstraat van de toekomst in kaart te brengen. Daarnaast is ingezet op het versterken en beter profileren van Amsterdamse innovatiedistricten, samen met meer dan 60 onderwijs- en kennisinstellingen, bedrijven en

maatschappelijke organisaties. Door samenwerking en kennisdeling te stimuleren, worden deze districten beter in staat gesteld om hun impact te vergroten. Ook is actief gewerkt aan outreach vanuit de innovatiedistricten, zodat kennis, innovatie en netwerken beter worden verbonden met de stad en haar bewoners. In 2025 resulteerde dit onder meer in het opleveren van best practices voor outreach door de Hogeschool van Amsterdam. De Universiteit van Amsterdam stelde, met financiële ondersteuning van de gemeente, een omgevingsanalyse en impactagenda op voor de innovatiedistricten Roeterseiland en Universiteitskwartier.

Indicator 1
De verhouding tussen banen en woningen is in Amsterdam over de afgelopen jaren redelijk stabiel gebleven. Voor de opgave om vitale buurten in een complete stad te realiseren is het nodig om een niveau dieper te kijken, namelijk naar de verhouding tussen wonen, werken en voorzieningen op buurtniveau.

Indicator 2
De stijging in het aantal vestigingen wordt veroorzaakt door sterke groei aan eenmanszaken. Dit geeft een vertekenend beeld. Wanneer deze buiten beschouwing worden gelaten neemt het aantal vestigingen al een aantal jaar af.

Indicator 3
De waardering voor het voorzieningenaanbod bewoners bestaat uit het gemiddelde rapportcijfer voor warenmarkten, winkels voor dagelijkse boodschappen en horeca in de buurt. Er is geen nieuw waarderingcijfer/nieuwe meting bekend. Bij activiteit 3.1.3.1 staat wel de waardering voor dagelijkse boodschappen en markten.

Activiteit 3.1.3.1

We zorgen ervoor dat bewoners beschikken over aantrekkelijke commerciële voorzieningen door de hele stad.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Gemiddeld rapportcijfer bewoners voor aanbod winkels dagelijkse boodschappen in de buurt (1-10) (tweejaarlijks gemeten)	7,6	–	7,6	
2	Gemiddeld algemeen oordeel markten (tweejaarlijks gemeten)	7,2	–	7,5	7,6
3	Gemiddeld percentage leegstand winkels (Locatus)	3,4%	4,0%	6,0%	5,0%

Indicator 1
De waardering voor het aanbod aan winkels voor dagelijkse boodschappen in de buurt is al hoog. Dit willen we behouden. Via de Straatgerichte aanpak wordt ingezet op aantrekkelijke winkelstraten en winkelgebieden. Ondernemers werken hier intensief samen met de gemeente en, waar mogelijk, met pandeigenaren om het unieke karakter van een winkelstraat of -gebied vast te houden, te versterken of terug te winnen.

In 2025 is gewerkt aan de afronding van zes straten. De werkwijze is overgedragen aan de stakeholders in het gebied (gebiedsmakelaar, straatmanager en BIZ-bestuur), zodat zij de publiek-private samenwerking zelfstandig voortzetten, zonder verdere actieve begeleiding vanuit de Straatgerichte aanpak. In 2026 wordt er vanuit de Straatgerichte aanpak gestart met een aantal nieuwe straten.

Daarnaast is in 2025 gestart met een verkenning naar de winkelstraat van de toekomst en winkeldiversiteit, naar aanleiding van motie 363 “Ga economische monocultuur tegen door te leren van de Aanpak Binnenstad”. Daarin werd gevraagd samen met de stadsdelen Oost, West en Zuid te onderzoeken hoe economische monocultuur in winkelstraten kan worden tegengegaan, en welke lessen daarbij te trekken zijn uit de Aanpak Binnenstad en de ervaringen van NV Zeedijk en de Straatgerichte Aanpak.

Indicator 2
De markten staan onder druk door een combinatie van factoren, waaronder de bredere economische context, veranderend consumentengedrag en een structurele onderbezetting van het aantal kramen.

In 2025 is verder gewerkt aan het versterken van de markten, met als doel te komen tot vollere en aantrekkelijkere markten. Zo is samen met ondernemers een checklist opgesteld waarmee de basisfaciliteiten op het marktterrein worden gemonitord. Daarnaast zijn voor verschillende markten maatwerktrajecten uitgewerkt in samenwerking met ondernemers en de buurt. Ook is gewerkt aan de ontwikkeling van een nieuwe marktverordening die beter aansluit bij de dagelijkse praktijk van ondernemers, de uitvoeringspraktijk en de bestuurlijke ambities. Hierbij is brede participatie georganiseerd. De opgedane inzichten worden momenteel verwerkt in een nieuwe verordening. Tot slot zijn ideeën van ondernemers om meer bezoekers te trekken in de praktijk uitgeprobeerd en is ruimte geboden aan maatschappelijke initiatieven om deel te nemen aan de markt.

Indicator 3
De leegstand in verkooppunten was in 2025 5 procent. Dat is een gezond frictieleegstandspercentage, wat inhoudt dat er voldoende (tijdelijke) leegstand van dit type vastgoed is waardoor bedrijven kunnen verhuizen en eventueel door kunnen groeien. Een lager percentage houdt in dat de markt krapper is, een hoger percentage dat de markt ruimer of zelfs te ruim is.

Activiteit 3.1.3.2

We dragen bij aan de ontwikkeling van gemengde woon-werkbuurten door te zorgen voor voldoende plekken voor werk in de stad.

Indicatoren activiteit		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Planaanbod bedrijfsruimte in transformatiegebieden	605.100 m²	610.000 m²	600.000 m²	610.000 m²
2	Gemiddeld percentage leegstand kantoren	6,4%	8,4%	8,0%	8,8%

Indicator 1
Het planaanbod aan bedrijfsruimte is in 2025 grotendeels gelijk gebleven. Van het totale planaanbod in transformatiegebieden is voor minder dan 10 procent met projectontwikkelaars tot concrete afspraken gekomen en is minder dan 1 procent daadwerkelijk gerealiseerd. Dit wordt veroorzaakt door hoge grondprijzen, stijgende bouwkosten en een stapeling van regels. Tegelijkertijd verdwijnt bestaande bedrijfsruimte, onder andere doordat huurcontracten worden opgezegd, zoals op het Draka-terrein. De toenemende schaarste werkt bovendien prijsopdrijvend, zowel voor huurprijzen als voor grondprijzen.

Om deze ontwikkeling tegen te gaan is in 2025 gewerkt aan het opstellen van een nieuw pakket met aanvullende maatregelen en instrumenten, gericht op het behoud en de realisatie van bedrijfsruimte. Daarnaast is concreet ingezet op het herhuisvesten van bedrijven in transformatiegebieden door de inzet van de bedrijvencoördinator en is er een platform gelanceerd om vraag en aanbod van bedrijfsruimte beter te matchen. Tot slot is in 2025 gewerkt aan de oprichting van de Werkcorporatie Amsterdam; hiervoor is de aanbesteding voorbereid en gepubliceerd.

Indicator 2
Met de kantorenstrategie 2017 en het kantorenplan 2019 is ingezet op het accommoderen van de groeiende economie en het uitbreiden van de kantorenvoorraad met 125.000 m² per jaar. Als gevolg hiervan bevat de totale plancapaciteit op het moment ca. 1,7 mln. m² aan kantoorprogramma. Plancapaciteit zijn plannen variërend van plannen in verkenning tot plannen in uitvoering. De groeiende behoefte aan kantoren is echter niet uitgekomen als gevolg van de COVID-pandemie, omarming van thuiswerken en de toegenomen economische en geopolitieke instabiliteit. De behoefte aan en vooruitzichten voor kantoren zijn kwantitatief en kwalitatief veranderd.

In 2025 is gewerkt aan de actualisatie van de kantorenstrategie. In de Kantorenstrategie 2025, die in februari 2026 aan de gemeenteraad wordt voorgelegd, verschuift de focus. Niet langer staat uitbreiding centraal, maar het inspelen op de kwalitatieve behoefte. Dit betekent aandacht voor modernisering, verduurzaming en uitbreiding op toekomstbestendige kantoorlocaties.

Doel 3.1.4

Amsterdam heeft een duurzame economie die bijdraagt aan het realiseren van de klimaat- en energietransitie.

Indicatoren doel		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Totale CO_2-emissies (in kton) gerelateerd aan verbruik van energie op Amsterdams grondgebied	5.000	1.448	3.500	–

Vanuit de Uitvoeringsagenda Ondernemend Duurzaam stimuleert en ondersteunt de gemeente ondernemers bij het realiseren van de klimaat- en duurzaamheidsambities. Zo is in 2025 is de website duurzaamondernemen.amsterdam gelanceerd. Hier kunnen bedrijven op één plek informatie vinden over wettelijke verplichtingen, kansen op het gebied van verduurzaming, financieringsmogelijkheden en subsidies. Om ondernemers te ontzorgen, zijn er diverse advies- en begeleidingstrajecten (meer specifiek: inzet advies- en fixteams en aanbod van gratis energiescans) beschikbaar gesteld. Ook is de 2e editie van de Leapsprong innovatiechallenge gestart met acht deelnemers. Van industriële warmtepompen en waterstofplatforms tot AI-gestuurde energieoptimalisatie en koolstofverwijdering uit de oceaan: de geselecteerde startups brengen baanbrekende technologieën die de potentie hebben om industrieën te transformeren en de energietransitie te versnellen.

In 2025 is bovendien, samen met ondernemersverenigingen, een start gemaakt met de inzet van duurzaamheidsambassadeurs. Zij stimuleren gebiedsgerichte samenwerking tussen ondernemers, vastgoedeigenaren, (overkoepelende) ondernemersverenigingen, overheden en andere belanghebbenden, om projecten aan te jagen op het terrein van energietransitie, circulariteit en klimaatadaptatie. Zij gaan in eerste instantie aan de slag met de bedrijventerreinen Sloterdijken (Nieuw-West), Amstel III (Zuidoost), Cornelis Douwes (Noord) en de Nijverheidslaan(Weesp). Daarnaast zijn via het Programma Investeringsgereed Innovatief MKB (PIM NH) en het Amsterdam Circular Program in 2025 meer dan 50 innovatieve circulaire mkb-bedrijven geholpen met groei- en financieringsvragen, waarbij cumulatief € 18,5 miljoen is aangetrokken.

Activiteit 3.1.4.1

We stimuleren de verduurzaming van bestaande Amsterdamse bedrijven.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal energieadvies- en begeleidingstrajecten	231	1.541	250	717
2	Aantal controlebezoeken Omgevingsdienst (energiebesparingplichtige bedrijven en instellingen)	1.959	1.378	1.000	1.352
3	Totale hoeveelheid nieuw niet-hernieuwbaar materiaalgebruik in Amsterdam	18,5 mld. kg	17,4 mld. kg	17,0 mld. kg	17,4 mld. kg

Indicator 1
Het aantal energieadvies- en begeleidingstrajecten bestaat uit het aantal uitgevoerde energiescans (221) en het aantal adviezen dat is afgegeven door de advies- en fixteams aan mkb'ers in een kwetsbare positie (496).

Indicator 2
De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied heeft in 2025 1352 (her-)controles uitgevoerd.

Indicator 3
Voor de totale hoeveelheid nieuw niet-hernieuwbaar materiaalgebruik geldt dat de CBS-cijfers over de periode 2023-2024 pas in september 2026 worden gepubliceerd. Daarnaast is er sprake van een structurele vertraging van twee jaar in deze cijfers. In de tabel is 2022 opgenomen.

Activiteit 3.1.4.2

We versnellen het verduurzamen van de haven en industrie.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aandeel totale omzet van Havenbedrijf Amsterdam (HbA) niet gerelateerd aan fossiele brandstoffen	59%	69%	69%	71%
2	Aandeel opslagcapaciteit in havengebied ingezet voor duurzame brandstoffen	5,4%	10,1%	–	–

* Indicator 2 komt niet meer voor in het Strategisch Plan 2025-2028 en wordt daardoor niet meer gemeten. Voor 2026 is hier een nieuwe indicator opgenomen.

Indicator 1
De omzetgroei die niet gebonden is aan fossiele grondstoffen ligt op koers en gaat zelfs sneller dan verwacht. Dat is goed nieuws voor de transitie van fossiel naar niet-fossiel. Dit komt mede door de toename van duurzame contracten en gronduitgifte ten behoeve van niet-fossiele activiteiten in het havengebied.

Doel 3.1.5

Amsterdam heeft een evenwichtige arbeidsmarkt die iedereen gelijke kansen biedt op werk.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Verhouding tussen het aantal werklozen en het aantal vacatures	0,7	0,7	0,7	0,8
2a	Aantal geregistreerde werkzoekenden: basisopleiding	17.754	16.891	15.000	14.070
2b	Aantal geregistreerde werkzoekenden: vmbo/mbo alg/mbo1	13.149	13.414	11.000	10.394
2c	Aantal geregistreerde werkzoekenden: havo/vwo	4.398	4.947	3.850	3.915
2d	Aantal geregistreerde werkzoekenden: mbo niveau 2 t/m 4	9.727	10.730	8.000	7.976
2e	Aantal geregistreerde werkzoekenden: hbo	6.908	8.601	6.700	6.610
2f	Aantal geregistreerde werkzoekenden: wo	5.172	6.537	5.700	5.931

De verhouding tussen het aantal werklozen en het aantal vacatures is in 2025 toegenomen met 0,1. Deze toename duidt op een iets minder krappe en dus meer evenwichtige arbeidsmarkt. Als we kijken naar het aantal geregistreerde werkzoekenden per opleidingsniveau, dan zien we voor alle opleidingsniveaus een daling ten opzichte van 2024 en, met uitzondering van havo/vwo- en wo-niveau, ook ten opzichte van de verwachting voor 2025. Hiertegenover staat een toename van het aantal geregistreerde werkzoekenden waarvan de opleiding onbekend is en een lichte daling van het aantal vacatures in de regio. We zien dus een arbeidsmarkt die iets ontspant, maar zeer krap blijft voor cruciale sectoren als zorg & welzijn, pedagogisch, openbaar bestuur, techniek en ICT.

Activiteit 3.1.5.1

We bevorderen een diverse en inclusieve arbeidsmarkt.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	We bevorderen een diverse en inclusieve arbeidsmarkt	530	314	250	364

De pilotfase van Amsterdam Divers en Inclusief (ADI) liep van 2020-2023. In 2024 zat ADI in een overgangsfase zonder structurele uitvoering. Daarom valt in 2024 het cijfer lager uit. In 2025 zijn de voorbereidingen getroffen voor een officiële doorstart in 2026. Vandaar dat in 2025 de cijfers lager zijn uitgevallen. In 2026 verwachten we weer op het niveau van 2022-2023 te zitten.

Activiteit 3.1.5.2

We verbeteren de toeleiding van lokaal potentieel naar de arbeidsmarkt.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal publiek-private samenwerkingsverbanden (mbo-) onderwijs-bedrijfsleven-overheid)	17	23	21	23
2	Aantal PPS'en waarvan het mbo een primaire partner is	12	16	17	16

Binnen publiek-private samenwerkingen (PPS'en) werken mbo-instellingen, werkgevers en de gemeente samen aan een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. In de afgelopen periode lag de focus vanuit de MBO-agenda en het Economisch Arbeidsmarktbeleid op het bestendigen, doorontwikkelen en gericht opschalen van bestaande PPS'en. Daarmee borgen we continuïteit en impact in bewezen samenwerkingen, in plaats van telkens nieuwe structuren op te tuigen.

Gezien het hoge aantal bestaande PPS'en en de al lopende subsidietrajecten, zien we ook vanuit het mbo een duidelijke focus op de uitvoering, doorontwikkeling en opschaling van de huidige PPS'en, en niet op het opzetten van nieuwe PPS-constructies.

Activiteit 3.1.5.3

We faciliteren werkgevers bij het aantrekken van internationale werknemers.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Instroom internationale (kennis) werkers via IN Amsterdam	8.997	11.455	10.000	7.578

In 2025 maakten 11.637 internationale kenniswerkers en hun partners en gezinsleden gebruik van de dienstverlening van IN Amsterdam. De instroom lag opnieuw lager dan in voorgaande jaren. Deze ontwikkeling past binnen een bredere landelijke trend: ook op nationaal niveau is sprake van een daling van het aantal aanvragen voor verblijfsvergunningen voor kennis en talent, zoals blijkt uit cijfers van de IND. De instroom van internationaal talent blijft daarmee sterk afhankelijk van geopolitieke, nationale en economische ontwikkelingen.

Tegelijkertijd is het totale aantal internationale professionals dat in de regio woont en werkt niet afgenomen. Dit komt doordat zij langer in de regio blijven. Tegen deze achtergrond is in 2025 extra ingezet op het beter benutten van het aanwezige arbeidspotentieel onder internationale inwoners. Daarbij gaat het onder meer om partners van kenniswerkers, die vaak beschikken over relevante opleidingen en werkervaring, ook in cruciale en tekortsectoren.

Door ondersteuning te bieden bij werkoriëntatie en arbeidsmarktoeleiding richting sectoren met personeelstekorten, zoals de zorg, draagt IN Amsterdam bij aan het terugdringen van tekorten én aan de duurzame verankering van internationaal talent in de regio. Daarnaast zet IN Amsterdam zich in op het behoud en de verdere verbinding van internationaal talent dat al in de regio woont, onder meer via goede informatievoorziening en activiteiten gericht op Nederlandse taalverwerving, cultuur en maatschappelijke participatie.

Verbonden partijen

Stichting Amsterdam Economic Board
De Amsterdam Economic Board is een netwerkorganisatie met een slimme, groene en gezonde MetropoolRegio Amsterdam als doel. De Amsterdam Economic Board werkt aan oplossingen voor grootstedelijke vraagstukken door vernieuwing en samenwerking tussen bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden.

Havenbedrijf Amsterdam NV/ Port of Amsterdam
In 2025 is een nieuw Strategisch plan 2025-2028 vastgesteld met herziene doelstellingen. Voornaamste inzet blijft om het havencomplex in het Noordzeekanaal-gebied verder te ontwikkelen en te verduurzamen. De strategie naar een kolenvrije haven werpt zijn vruchten af. Eén terminal is gestopt met overslag van steenkolen, en de twee andere herpositioneren zich op overslag van andere grondstoffen.

De belangrijkste opgave voor de komende jaren is de aanleg van de nodige infrastructuur voor de energietransitie, zoals een waterstof pijpleidingennetwerk, onderstations voor de versterking van het elektriciteit netwerk, mogelijkheden om CO_2 af te vangen en de bouw en/of uitbreiding van stroom- en warmtenetten.

Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROMInWest)
De Regionale Ontwikkelingsmaatschappij jaagt investeringen in duurzame economische ontwikkelingen aan. De ROM doet dit door bedrijven te ondersteunen bij het ontwikkelen van nieuwe kansen. Daarnaast investeert de ROM in kansrijke technologieën waarvoor de ondernemer niet voldoende middelen uit de markt kunnen halen. Hiervoor heeft de ROM een MKB Fonds en een Transitiefonds. Het MKB Fonds richt zich voornamelijk op het stimuleren van hoog-innovatieve proposities binnen het mkb. Het Transitiefonds ondersteunt ondernemers in de energietransitie en overgang naar een circulaire economie. Uiteraard speelt verduurzaming voor beide fondsen een belangrijke rol en vormt de maatschappelijke impact een belangrijke afweging in het beoordelingsproces.

Schiphol
Schiphol is een belangrijk onderdeel van de economische infrastructuur van Nederland en de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Daarom zijn wij aandeelhouder van Schiphol. Maar Schiphol moet wel in balans zijn met de omgeving en dat is op dit moment niet het geval. Als aandeelhouder en samen met onze bestuurlijke partners in de Bestuurlijke Regie Schiphol (BRS) streven we naar een luchthaven die minder overlast voor de omgeving veroorzaakt en die verduurzaamt. Hiertoe hebben wij het position paper Schiphol opgesteld. Hierin hebben wij de uitgangspunten van ons beleid voor de komende jaren uiteengezet. We zetten in op normering van vliegverkeer die de omwonenden daadwerkelijk beschermt tegen geluidsoverlast, minder vluchten en verduurzaming van luchtverkeer onder andere door het invoeren van beprijzing gebaseerd op het principe dat de vervuiler betaalt (real pricing). Als aandeelhouder stimuleren wij Schiphol om de arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden voor werknemers op de luchthaven te verbeteren en stemmen wij alleen in met

investeringen die bijdragen aan verbetering van de kwaliteit, niet voor investeringen die de capaciteit van Schiphol verhogen.

Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied
De Gemeenschappelijke Regeling Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied (CNB) is – sinds 1994 – een samenwerkingsverband van de gemeente Amsterdam, Beverwijk, Velsen en Zaanstad. Dit samenwerkingsverband is opgericht om een veilige, vlotte en duurzame afwikkeling van het scheepsvaartverkeer te bevorderen in het Noordzeekanaalgebied (NZKG).

Het CNB werkt vanuit de Visie Havenmeester 2030. Om tijdig in te spelen op toekomstige ontwikkelingen, zijn in deze visie ambities vastgesteld voor een veilig, vlot, duurzaam en digitaal scheepvaartproces. DHM heeft deze ambities vervolgens vertaald in vier programma's met concrete acties voor de middellange termijn: Bereikbare Haven, Veilige Haven, Schone Scheepvaart en Data-gedreven Havenmeester.

Ten aanzien van de Bereikbare Haven is eind 2024 de installatie 'selectieve zoutonttrekking', die de grote zoutinstroom in het Noordzeekanaal als gevolg van de nieuwe zeesluis moet verminderen, gereedgekomen. In de komende jaren zal Rijkswaterstaat de nodige onderhoudswerkzaamheden verrichten aan het Noordzeekanaal (nieuwe deklaag op de spoortunnel en baggerwerkzaamheden), waardoor de bereikbaarheid van de havens achter de zeesluis wordt verbeterd.

In het kader van het programma Schone Scheepvaart is de bunkering van LNG gerealiseerd en wordt eraan gewerkt om dit in de toekomst ook mogelijk te maken voor andere duurzame brandstoffen, zoals waterstof. Ook is er bij de Passenger Terminal gewerkt aan de realisering van een walstroominstallatie voor zeecruise- en riviercruiseschepen.

Het Noordzeekanaalgebied is aangemerkt als een van de vijf mainports waar het ministerie van Justitie en Veiligheid structureel investeert op de aanpak van druggerelateerde ondermijning. Onder de naam Sterk Noordzeekanaalgebied werken gemeenten, Politie, Openbaar Ministerie, Douane, Koninklijke Marechaussee, FIOD, Belastingdienst, (lucht)haven-/veilingbedrijven en brancheorganisaties samen om druggerelateerde ondermijning tegen te gaan.

Rai Holding
RAI werkt aan een toekomstplan om een verdere bijdrage te kunnen leveren aan de gebiedsontwikkeling in Zuidas door het toevoegen van woningen, het toegankelijker maken van de omgeving van de RAI, het verbeteren van de mobiliteit rond de RAI en het verminderen van overlast. Met het organiseren van beurzen en evenementen draagt de RAI aanvullend bij aan de economische activiteit.

Schiphol Area Development Company
Doel van de Schiphol Area Development Company (SADC), opgericht in 1987, is om te komen tot een gecoördineerde gebiedsontwikkeling van luchthaven gebonden werklocaties in de regio en zo ruimte te bieden aan de economische dynamiek in de regio rond Schiphol. SADC is belangrijk voor en draagt financieel bij aan het doortrekken van de Noord/Zuidlijn naar Hoofddorp.

Stichting Science & Business Amsterdam Science Park
De stichting is in 2015 door de drie grondeigenaren (gemeente Amsterdam, Universiteit van Amsterdam en Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderwijs) opgericht om het Science Park te ontwikkelen tot een van de meest toonaangevende wetenschapsparken in Europa. De stichting heeft als doel om de aanwezige krachten (onderwijs, wetenschap en bedrijfsleven) op het Amsterdam Science Park (ASP) bij elkaar brengen, te versterken en uit te breiden. De verbetering van de onderlinge samenwerking geeft de kwaliteit van het onderwijs en onderzoek een belangrijke impuls. De toenemende interesse van het bedrijfsleven voor de kennis en kunde op het ASP genereert vervolgens nieuwe kansen voor onderwijs en onderzoek onder andere door het aantrekken van private investeringen in nieuwe onderzoekslabs.

Matrix Innovation Center
Het Matrix Innovation Center (MIC) is opgericht in 1989 en is een initiatief van de gemeente Amsterdam, de Nederlandse organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO), Rabobank Amsterdam en de Universiteit van Amsterdam (UvA). MIC biedt vooral laagdrempelige huisvesting en laboratoriumruimte aan startende ondernemingen die om kleinere flexibele ruimte vragen op het Amsterdam Science Park in Amsterdam Oost.

De aandeelhouders hebben goedkeuring verleend aan de directie van MIC om de activiteiten uit te breiden naar de andere kennisparken in Amsterdam. Op deze wijze stimuleert MIC samenwerking en kennisoverdracht tussen kennisinstellingen en het

bedrijfsleven en draagt het bij aan de ontwikkeling van de kennisparken in Amsterdam. MIC exploiteert zeven bedrijfsverzamelgebouwen (Matrix I tot en met VII) op het Amsterdam Science Park. In 2022 is de Vrije Universiteit toegetreden als partner van MIC. In 2025 is begonnen met de realisatie van een Innovation Center in het Kenniskwartier aan de Zuidas, dat eind 2027 in gebruik zal worden genomen.

Stadsgoed NV en NV Zeedijk

De vastgoeddeelneming Stadsgoed NV heeft de volgende maatschappelijke doelen:

- Het intensief, verantwoord en milieubewust kleinschalig beheren van zijn panden.
- Het terugdringen van bestaand eenzijdig functiegebruik van het vastgoed door de balans tussen de verschillende functies, zoals wonen, werken en uitgaan, in het gebied te verbeteren.
- Het terugdringen en voorkomen van verdacht eigendom van vastgoed.

Daarmee helpt Stadsgoed NV de leefbaarheid te verbeteren en economische activiteiten in de binnenstad te bevorderen. NV Zeedijk helpt de leefbaarheid en de (bonafide) economische activiteiten op en nabij de Zeedijk te vergroten.

De Aanpak Binnenstad combineert maatregelen en visie voor zowel de korte als langere termijn, en heeft als doel dat de Amsterdamse binnenstad weer een plek wordt waar alle Amsterdammers graag komen en bewoners zich thuis voelen. Binnen de aanpak wordt vastgoed gezien als een belangrijk sturingsinstrument om de gewenste transformatie in de binnenstad te realiseren. De gemeentelijke vastgoeddeelnemingen – naast Zeedijk ook Stadsgoed en Stadsherstel – spelen daarbij een belangrijke rol. In dit kader is een reserve ingesteld met als doel om de vastgoeddeelnemingen te ondersteunen bij de verwerving van strategisch vastgoed. De raad heeft het afwegingskader voor de inzet van deze reserve voor de aankoop van vastgoed voor de ambities uit de aanpak binnenstad vastgesteld.

Amsterdam Clipper Beheer

De Clipper ‘Stad Amsterdam’ is eigendom van Randstad Clipper Beheer en de gemeente. Wij beschikken jaarlijks over 20 vaardagen op de Clipper. De Clipper wordt ingezet voor promotie en representatie van Amsterdam tijdens buitenlandse reizen en in Nederland. Daarnaast organiseren we samen met Randstad jaarlijks een jongerenreis op de Clipper. In 2024 en 2025 maakte de Clipper een wereldreis waarna het schip weer aanwezig was tijdens Sail 2025.

Beurs van Berlage vennootschappen

De Beurs van Berlage staat op een belangrijke strategische plek in de stad. De Beurs organiseert beurzen en evenementen en werkt op deze manier ook mee aan het scheppen van economische bedrijvigheid. Ook heeft de Beurs een culturele, creatieve, publieke en maatschappelijke functie, waaronder het behoud van cultureel erfgoed en bijdragen aan het leefklimaat in de stad.

Netwerk Innovatiedistricten Amsterdam

In 2024 is gestart met het Netwerk Innovatiedistricten Amsterdam. Dit komt voort uit de Strategie Innovatiedistricten Amsterdam. In dit netwerk zitten de vertegenwoordigers van de innovatiedistricten: onderwijs- en kennisinstellingen, bedrijven, maatschappelijke organisaties en collectieven/netwerkorganisaties. Vanuit dit netwerk wordt er onder andere gewerkt aan de profilering/positionering van de Amsterdamse innovatiedistricten. Daarbij zijn op dit moment ca. 60+ onderwijs- en kennisinstellingen, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties betrokken. Ook de Board, MRA-directie en ROM In West zijn betrokken.

Life Sciences Fund Amsterdam

Het Life Sciences Fund Amsterdam (LSFA) is in 2009 opgericht om het economisch potentieel van het Life Sciences cluster in de regio Amsterdam te versterken. In de afgelopen jaren is een aantal van de portfoliobedrijven van LSFA ontwikkeld tot succesvolle biomedische bedrijven met waardevolle producten. Het fonds is niet meer actief en gaat daarom geen nieuwe investeringen meer aan. De fondsduur is in 2022 verlengd tot 2033 om het financieel rendement van de investeringen van het fonds zeker te stellen.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	24,1	22,0	24,4	19,5	-4,9
Lasten	72,5	70,8	73,9	69,9	-4,0
Saldo Baten en Lasten	**-48,5**	**-48,8**	**-49,5**	**-50,4**	**-0,9**
Onttrekking	14,9	18,0	28,9	27,2	-1,7
Toevoeging	4,2	0,2	8,0	8,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**10,7**	**17,8**	**20,9**	**19,2**	**-1,7**
Totaal 3.1 Economie en Innovatie	**-37,8**	**-31,0**	**-28,7**	**-31,2**	**-2,5**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een negatief resultaat van € 2,5 miljoen. Dit komt door lagere baten van € 4,9 miljoen, lagere lasten van € 4,0 miljoen en lagere onttrekkingen van € 1,7 miljoen.

Baten

De totale baten van € 19,5 miljoen zijn € 4,9 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Lagere baten op de Metropoolregio Amsterdam. Dit komt door een administratieve wijziging. Hier staan ook lagere lasten tegenover (€2,9 miljoen).
- Lagere baten door minder bezoekers bij IN Amsterdam (€ 0,7 miljoen).
- Lagere baten door een correctie van btw op pinbetalingen en een afname van het aantal marktondernemers en daarmee lagere baten uit marktgelden (€ 0,5 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijk kleiner zijn dan € 0,2 miljoen (€ 0,8 miljoen).

Lasten

De totale lasten van € 69,9 miljoen zijn € 4,0 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Lagere lasten op de Metropoolregio Amsterdam. Dit komt door een administratieve wijziging. Hier staan ook lagere baten tegenover (€2,9 miljoen).
- Lagere lasten op de vijf economische opgaven uit de Economische Uitvoeringsagenda 2023-2026. De al verleende subsidies voor het economische arbeidsmarktbeleid lopen over meerdere jaren, waardoor een deel van de lasten op latere jaren drukken. De afwijking is gemeentebreed neutraal omdat dit geëgaliseerd wordt via de reserve coalitieakkoordmiddelen in het onderdeel Algemene Dekkingsmiddelen Reserves (€ 1,6 miljoen).
- Hogere lasten door personele kosten. Dit komt vooral door inhuur van uitzendkrachten en zzp'ers. Daarnaast zorgde een reorganisatie voor extra personele kosten. Een deel van deze kosten vingen we op door vacatures niet in te vullen en inzet van de frictiekostenreserve (€ 0,6 miljoen).
- Lagere lasten op projecten die bijdragen aan de Economische Structuur- en Arbeidsmarktversterking (ESA). Dat komt vooral door vertraging in de subsidieaanvragen bij duurzame groeimarkten. Subsidies zijn meerjarig vastgesteld en daarmee vallen de lasten voor een deel in de komende jaren. De afwijking is gemeentebreed neutraal omdat dit geëgaliseerd wordt via de ESA reserve in het onderdeel Algemene Dekkingsmiddelen Reserves (€ 0,4 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen (€ 0,3 miljoen).

Onttrekkingen reserves

- De onttrekking aan de reserve Coalitiemiddelen 2023-2026 is € 1,6 miljoen lager dan begroot. Dit komt vooral vertraging in de uitvoering op de opgaven van de Economische Uitvoeringsagenda 2023-2026.
- De onttrekking aan de reserve Economische Structuur- en Arbeidsmarktversterking is € 0,4 miljoen lager dan begroot. Dit komt vooral door vertraagde subsidieaanvragen en verschuiving van subsidies naar de komende jaren.
- Hogere onttrekking aan de reserve frictiekosten van € 0,3 miljoen. Dit zijn de frictiekosten van een reorganisatie.

Toevoegingen reserves

In dit programmaonderdeel zijn er geen afwijkingen.

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
1. Het risico bestaat dat bij het afschalen van financiering vanuit het Rijk minder budget vrijkomt voor het stimuleren van publiek-private samenwerkingen (PPS-en) naar het duurzaam verankeren binnen het onderwijs en het bedrijfsleven.	▪ We zorgen voor structureel overleg met het ROC van Amsterdam om de impact te monitoren. We proberen de juiste constructie of het juiste business model te ontwikkelen binnen een publiek private samenwerking of ander traject. Om te zorgen dat de projecten binnen een PPS na afloop van gemeentelijke cofinanciering zelfstandig gecontinueerd kunnen worden.
2. Het risico bestaat dat versterkende maatregelen voor impact ecosysteem niet het bedoelde lange termijn effect hebben.	▪ We ontwikkelen projecten in co-creatie en stimuleren co-financiering vanuit publieke en private partijen. We nemen maatregelen in samenwerking met het ecosysteem en sturen aan om projecten in co-creatie te ontwikkelen. Door vanaf de start doorlopend oog te hebben voor behoeften en ontwikkelingen in ecosysteem en deze te vertalen naar (aanpassingen van) initiatieven en/of acties. We benutten periodieke monitors die beschikbaar zijn in het ecosysteem met kwantitatieve en kwalitatieve data om verandering in behoeften te kunnen identificeren. Bij co-creatie stellen we criteria op en maken we scherp met welke partners te willen samenwerken. Een voorwaarde die wij stellen is de borging van succesvolle initiatieven binnen het ecosysteem.
3. In de gebiedsontwikkeling van gemengde woonwerkbuurten wordt te weinig ruimte gerealiseerd voor bedrijfsruimten. Dit is het gevolg van de groeiende woningbehoefte. Omdat bedrijfsruimten (niet zijnde kantoren of winkels) de minst rendabele functies zijn. Concurrerende ambities zoals sport, groen en cultuur claimen ook een deel van de ruimte. Daardoor zijn er te weinig (betaalbare) Bedrijfsruimten voor bedrijven. Ook staat de werkfunctie in de gemengde buurten en op bedrijventerreinen steeds meer onder druk. Hierdoor neemt de functiemix en diversiteit in buurten af.	▪ We richten werkcorporaties in: intermediairs tussen beleggers en ontwikkelaar. De werkcorporatie beheert bedrijfsruimte als hoofdhuurder en verhuurt deze ruimte door aan bedrijven met oog op betaalbaarheid. ▪ We hanteren de bedrijvenstrategie in de transformatiegebieden.

Actuele risico's	Maatregelen
4. De verduurzaming van de landelijke elektriciteitsmix blijft achter op de in het Klimaatakkoord afgesproken doelstelling dat het in 2030 voor 75 procent duurzaam is. Bovendien zorgt de energietransitie voor een overbelasting van de bestaande energie-infrastructuur (en heeft onder meer geleid tot netcongestie) waardoor ondernemers hun bedrijfsprocessen niet kunnen elektrificeren. Er zijn grote boven- en ondergrondse aanpassingen en investeringen nodig voor de inpassing van benodigde elektriciteitsinfrastructuur. Amsterdam is hiervan afhankelijk voor het behalen van de doelstellingen op het gebied van CO2-vermindering en terugdringen gebruik fossiele brandstoffen in de economie.	▪ Via onze lobby vragen we het Rijk en de netbeheerders om passende regelgeving, financiële bijdrages en versnelling van de verduurzaming van de elektriciteitsmix, terwijl we binnen de eigen gemeentegrenzen ruimte op het elektriciteitsnet proberen te creëren door o.a. collectieve duurzaamheidsactiviteiten (bedrijventerreinen) en innovatieve oplossingen voor de (industriële) transitie te stimuleren.
5. Nederland/regio Amsterdam wordt minder aantrekkelijk voor internationale bedrijven en talent en internationale bedrjven/talent raken onvoldoende duurzaam verbonden aan de regio, waardoor de bijdrage aan innovatiekracht, verdienvermogen en brede welvaart onder druk komt te staan).	▪ Het vestigingsklimaat voor internationale bedrijven en talent wordt in belangrijke mate bepaald door nationale en internationale geopolitieke en economische ontwikkelingen. Door continu in gesprek te blijven met internationale bedrijven en talent, monitoren we deze ontwikkelingen actief en signaleren tijdig knelpunten en kansen voor de aantrekkelijkheid van Nederland/de regio, onder meer via lobby en advisering richting rijksoverheid en nationale en regionale partners. ▪ Wij richten ons op het gericht aantrekken en behouden van internationale bedrijven en internationaal talent die bijdragen aan de innovatiekracht en maatschappelijke transities in de regio. ▪ Wij werken aan het intensiveren van de samenwerking met bedrijven, kennisinstellingen, regiogemeenten en andere partners om internationale bedrijven en talent die reeds in de regio aanwezig zijn beter te verbinden en het regionale economische ecosysteem te versterken. ▪ Wij zetten actief in op het behoud en de duurzame binding van internationaal talent dat al in de regio woont en werkt, en het beter benutten van onbenut arbeidspotentieel onder internationals.

Beleidskaders

De ambities voor het stimuleren van succesvol ondernemen in en voor de buurt, regio en op internationaal niveau staan beschreven in:

- Position paper Amsterdam Trade & Innovate
- Opgave agenda Versterken innovatie en impact ecosystemen (2023), gemeente Amsterdam
- Programma Internationaal Verbinden 2025-2026
- Agenda voor Amsterdams ondernemerschap (2024)

Hoe we als stad innovatieve ecosystemen versterken die bijdragen aan brede welvaart in:

- Actieprogramma Kennis & Innovatie
- Strategisch Plan Amsterdam Science Park 2018-2025
- Economisch Herstel- en Investeringsplan 2021-2024
- Strategie Innovatiedistricten (2023), gemeente Amsterdam
- Opgave agenda Versterken innovatie en impact ecosystemen (2023), gemeente Amsterdam
- Amsterdam Digitale Stad (2019), gemeente Amsterdam
- Agenda AI (2021), gemeente Amsterdam

Hoe we ruimte bieden aan werk en voorzieningenbedrijvigheid in:

- Ruimte voor de economie van morgen, waarin economische bouwstenen voor ruimtelijke ontwikkeling worden geboden.
- Bedrijvenstrategie 2020-2030 Amsterdam Duurzaam Productief
- Marktvisie Amsterdam 2019-2026
- Detailhandelsbeleid Amsterdam
- Gemeentelijke Visie Haven 2020-2040 (2020), gemeente Amsterdam
- Omgevingsvisie 2050 (2021), gemeente Amsterdam
- Hotelbeleid (2024), gemeente Amsterdam
- Strategie Innovatiedistricten (2023), gemeente Amsterdam
- Visie bezoekerseconomie (2023), gemeente Amsterdam

Hoe we de verduurzaming van de economie versnellen voor de klimaat- en energietransitie in:

- Uitvoeringsagenda Ondernemend Duurzaam
- Gemeentelijke Visie Haven 2020-2040
- Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050
- Strategie Amsterdam Circulair
- Onze stad van morgen
- Uitvoerings- en regieorganisatie Energie voor de stad

De ambities voor het faciliteren van een evenwichtige arbeidsmarkt met gelijke kansen voor iedereen zijn beschreven in:

- Werk maken van Talent (in samenwerking met Amsterdam Economic Board en de Metropoolregio Amsterdam)
- MBO-agenda 2023-2026, gemeente Amsterdam
- Economisch Arbeidsmarktbeleid 2023-2026

2.3.2 Kunst en Cultuur

We maken Amsterdam tot een sterke, open en inclusieve cultuurstad door verbreding, verdieping en spreiding van het aanbod van kunst en cultuur.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel 3.2 is:	
Scope 1 en 2 in de stad	45.075 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	0 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	400 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel 3.2.1

Amsterdam heeft een breed, vernieuwend en divers cultureel aanbod voor alle Amsterdammers en voor bezoekers en alle Amsterdamse kinderen maken kennis met Kunst en Cultuur.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Het aandeel van de Amsterdammers dat bereikt wordt met kunst en cultuur	82%	–	83%	–

* Deze indicator wordt niet meer gemeten. Vanaf de Begroting 2026 is deze indicator vervangen door: Percentage 18-plussers dat de afgelopen 12 maanden een culturele voorzieningen heeft bezocht.

In het eerste jaar van het Kunstenplan 2025-2028 gaven we uitvoering aan de kaders van het Kunstenplan zoals vastgesteld door de gemeenteraad in december 2024. Daarbinnen krijgen zeven instellingen (het Amsterdam Museum, het Stedelijk Museum Amsterdam, de Nationale Opera & Ballet, Internationaal Theater Amsterdam, het Koninklijk Concertgebouworkest, het Bijlmer Parktheater en Theater de Meervaart) rechtstreeks een subsidie van de gemeente. Via het Amsterdams Fonds voor de Kunst zijn dat er nog eens 168. Gezamenlijk vormen zij een substantieel deel van de rijke culturele infrastructuur in Amsterdam.

Cultuureducatie is van waarde voor de brede persoonlijke en kunstzinnige ontwikkeling van kinderen, dit gunnen we alle kinderen van Amsterdam. In 2025 speelden de gemeentelijke voorzieningen voor cultuureducatie (waaronder gratis muziekonderwijs en de cultuurbus) een belangrijke rol. Deze zijn vastgelegd in een convenant tussen schoolbesturen, culturele partners en de gemeente. Vanaf schooljaar 2025-2026 is een nieuw convenant van start gegaan, voor een periode van 4 jaar, zodat blijvend kan worden ingespeeld op de actuele behoeften bij scholen en instellingen. Ook in 2025 hebben we ingezet op cultuurcoaches op scholen waar een hoog percentage leerlingen risico heeft op onderwijsachterstand. Deze cultuurcoaches hebben al jaren een verbindende rol als kunstvakdocent, en zorgen voor begeleiding naar het naschoolse aanbod. Op deze manier krijgen kinderen met talent en interesse in kunst en cultuur de kans hun talenten te ontdekken en verder te ontwikkelen. Om alle kinderen die dat willen de kans te bieden hun talenten te ontwikkelen, konden ouders ook in 2025 voor buitenschoolse activiteiten gebruik maken van een vergoeding via het Jeugdfonds Sport en Cultuur Amsterdam.

In 2025 zijn belangrijke stappen gezet wat betreft de ontwikkeling van het Nationaal Slavernijmuseum. Bijvoorbeeld heeft het college besloten tot de oprichting van de Stichting Nationaal Slavernijmuseum. Daarnaast heeft het college een eerste directeur-bestuurder, een voorzitter van de raad van toezicht (rvt) en twee leden van die raad benoemd.

Ander aandachtspunt in 2025 was de uitvoering van de ambities op het gebied van nachtcultuur. Bijvoorbeeld via subsidies voor de nacht, ondergebracht bij het Amsterdams Fonds voor de Kunst. Ook is een pilot voortgezet voor compensatie van de kosten voor geluidsisolatie, om zo op meer plekken nachtcultuur mogelijk te maken. Voor het beter faciliteren van bestaande en nieuwe initiatieven onderzochten we in samenwerking met andere onderdelen van de gemeentelijke organisatie potentiële locaties voor nachtcultuur.

Tot slot kijken we terug op een positieve veertiende editie van de World Cities Culture Summit. Dit jaar georganiseerd door de Gemeente Amsterdam. Tijdens de top kwamen wethouders Cultuur uit 55 steden vanuit de hele wereld samen om het belang van kunst en cultuur in stedelijk beleid te bespreken, ervaringen en ideeën uit te wisselen en duurzame internationale samenwerkingen aan te gaan. Tijdens de top werd het eerste onderzoek naar de economische waarde van internationale culturele samenwerking gepresenteerd. Daarnaast lanceerde het World Cities Culture Forum de vijfde editie van het World Cities Culture Report.

Activiteit 3.2.1.1

We ondersteunen en faciliteren kunst en cultuurinstellingen in alle disciplines, voor alle doelgroepen verspreid in de hele stad.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Totaal aantal bezoeken in Amsterdam aan culturele instellingen opgenomen in het Kunstenplan 2025-2028	10.000.000	10.475.509	11.000.000	–
2	Aantal activiteiten, programma's, producties van culturele instellingen in het Kunstenplan 2025-2028 in het buitenland	2.000	2.073	2.000	–
3	Aantal deelnemers aan niet-schoolgebonden activiteiten voor cultuureducatie: 4-12 jaar	32.200	22.927	32.400	–
4	Aantal deelnemers aan niet-schoolgebonden activiteiten voor cultuureducatie: 12-18 jaar	5.200	12.512	5.300	–

* Realisatie 2025 wordt verwerkt in het jaarverslag 2026.

De jaarverslagen 2025 van de Kunstenplaninstellingen worden uiterlijk 1 juli 2026 ingediend. Deze moeten eerst beoordeeld worden voordat de totalen inzichtelijk zijn. Daarnaast geldt dat een aantal instelling uitstel is verleend. Hierdoor zijn deze cijfers nog niet bekend. De streefwaarden voor de Begroting 2025 en verder zijn mede gebaseerd op het steeds verder aantrekken van de bezoekerscijfers sinds de pandemie. De cijfers voor 2024 laten een stijging zien in de aantallen bezoeken aan culturele instellingen ten opzichte van eerdere jaren.

Activiteit 3.2.1.2

We zorgen ervoor dat alle kinderen in het primair onderwijs en speciaal onderwijs kennismaken met kunst en cultuur binnen schooltijd.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage scholen (voor primair onderwijs en speciaal onderwijs) dat twee of meer doorlopende leerlijnen cultuureducatie aanbiedt	80%	80%	80%	80%
2	Aantal vervoerde leerlingen per bus of boot naar culturele instellingen	26.770	53.030	50.000	44.821

* Bij het formuleren van de begroting 2025 waren de ambities, zoals geformuleerd in het convenant nog niet bekend.

De Cultuurbus biedt besloten bus- en bootvervoer voor Amsterdamse basisscholen en vso-scholen naar Amsterdamse culturele instellingen onder schooltijd. Voor de periode 2025-2028 is de doelstelling van 50.000 leerlingen per jaar geformuleerd. Door de sterk gestegen brandstofprijzen was deze ambitie niet haalbaar (in 2024 is dit wel gelukt door een onderbesteding in voorgaande jaren door corona). Er zijn in 2025 wel 52.935 personen vervoerd, hiervan waren echter 8.114 begeleiders. Voor de jaren 2026 t/m 2028 is de subsidie verhoogd.

Activiteit 3.2.1.3

We stimuleren dat kinderen uit minimagezinnen deelnemen aan niet-schoolgebonden activiteiten voor cultuureducatie.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal kinderen en jongeren uit de doelgroep (minder dan 120% van het WSM (Wettelijk Sociaal Minimum)) dat bereikt wordt met nietschool-gebonden culturele activiteiten via het Jeugdfonds Sport en Cultuur Amsterdam	2.300	2.245	5.000	2.751
2	Percentage van de Amsterdamse kinderen die onder 120% van het WSM leven, dat deelneemt aan niet-schoolgebonden culturele activiteiten via het Jeugdfonds Sport en Cultuur Amsterdam	9,0%	10,0%	20,0%	9,8%

Indicator 1
Het aantal kinderen uit gezinnen met een minimuminkomen waarvan het Jeugdfonds Sport en Cultuur Amsterdam de cursuskosten heeft vergoed, is in vergelijking met 2024 wederom gestegen, deze is echter nog niet zo hoog als onze ambitie. Het is een landelijke trend dat culturele activiteiten achterblijven ten opzichte van sportactiviteiten. Het fonds heeft de oorzaken hiervan in kaart gebracht en werkt gericht aan het vergroten van de zichtbaarheid en bekendheid. Ook is er in 2024 een pilot gestart door de vergoeding van dure culturele activiteiten (zoals individueel muziekonderwijs) te verhogen. Deze is in 2025 doorgezet en wordt vanaf 2026 staand beleid. Deze hogere vergoeding is effectief en nodig om de drempels voor culturele activiteiten voor kinderen met talent en interesse wegnemen. Daarnaast worden cultuurcoaches actief ingezet om het bereik weer te vergroten door te zorgen voor de doorstroming tussen binnen- en buitenschoolse activiteiten. Ook wordt er extra ingezet op communicatie en zichtbaarheid van het fonds.

In het jaarverslag 2024 stond per abuis een realisatie van een bereik van 5.000, dit moet 2.245 zijn. Van de 2.751 vergoedingen in 2025 zijn 2.496 regulier, 58 voor een tweede aanvraag (bij een combinatie van dans en een andere creatieve activiteit) en 197 voor de vergoeding van culturele vakantiekampen.

Indicator 2
Op verzoek van het college is de doelgroep vergroot door het percentage van het WSM naar 150 procent van het WSM, de hier opgenomen percentages van deze groep zijn een inschatting.

Activiteit 3.2.1.4

We ondersteunen vanuit de stadsdelen kunsten cultuuractiviteiten passend bij de specifieke behoefte van buurten en gebieden.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal gesubsidieerde buurtgebonden kunst en cultuuractiviteiten	200	263	305	305
2	Aantal gesubsidieerde culturele instellingen	60	61	16	20
3	Aantal projectsubsidies verstrekt door het Amsterdams Fonds voor de Kunst	–	935	–	710

Indicator 1
We ondersteunen vanuit de stadsdelen en het stadsgebied kunst en cultuuractiviteiten passend bij de specifieke behoefte van buurten en gebieden. In 2025 zijn 305 subsidies verleend.

Indicator 2
In Amsterdam zijn de cultuurinstellingen van groot belang. Zij hebben een verbindende functie in de verschillende wijken. We ondersteunen met de periodieke subsidies per kalenderjaar deze instellingen om deze rol te kunnen vervullen. Bij de Begroting 2025 is per abuis het aantal 16 in plaats van 60 opgenomen.

Indicator 3
In 2024 zijn 935 aanvragen voor projectsubsidies toegekend. Het voorlopige aantal voor 2025 is 710.

Doel 3.2.2

Broedplaatsen bieden ruimte: betaalbare woon- en werkruimten voor kunstenaars en creatieve ondernemers en cultuurgebouwen behouden.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Totaal aantal vierkante meters broedplaats	152.006 m²	178.000 m²	181.000 m²	187.000 m²

Broedplaatsen vormen het kloppende hart van de bruisende kunst- en creatieve scene in Amsterdam. Op dit moment zijn er in de Metropoolregio Amsterdam ruim 80 actieve broedplaatsen ondersteund door de gemeente. In deze broedplaatsen bevinden zich ongeveer 1.700 ateliers, nog eens 1.700 voor de verdere creatieve sector en ruim 100 woonwerkateliers. Daarnaast zijn er ongeveer 400 individuele ateliers, ongeveer 350 atelierwoningen en bijna 100 kunstenaarswoningen beschikbaar. Ongeveer de helft van de broedplaatsen is permanent, de andere helft is tijdelijk. Er wordt over de laatste jaren gemiddeld ruim 9.000 m² per jaar gerealiseerd. Er is een netto gemiddelde groei van ruim 6.000 m² per jaar. Dat is een groei die de groei van de stad bijhoudt. In 2025 heeft een aantal extra plekken zich aangediend zoals The M. Het resultaat in 2025 pakt met name gunstig uit omdat het is gelukt bestaande broedplaatsen die in 2025 zouden aflopen te verlengen.

Activiteit 3.2.2.1

We werken aan het bestendigen van broedplaatsen, ateliers en atelierwoningen.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal vierkante meter broedplaats, ateliers en atelierwoningen waarvan contracten aflopen	5.480 m²	16.345 m²	600 m²	1.500 m²
2	Aantal vierkante meter broedplaats, ateliers en atelierwoningen verlengd	4.000 m²	8.700 m²	5.000 m²	7.600 m²

Naast de verwachtte verlengingen is het gelukt om 1100 m² in Wijk7 en de Modestraat extra te verlengen.

Activiteit 3.2.2.2

We zoeken ontwikkelkansen voor broedplaatsen, ateliers en atelierwoningen en helpen initiatieven voor nieuwe broedplaatsen bij de planontwikkeling.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal vierkante meter gerealiseerde broedplaats ateliers en atelier-woningen	6.300 m²	11.748 m²	6.000 m²	7.630 m²
2	Percentage vierkante meter voor CAWA creatieven (BVO) in broedplaatsen	54%	60%	60%	60%
3	Aantal vierkante meter nieuwe broedplaatsen via initiatieven	1.800 m²	11.748 m²	3.000 m²	5.400 m²
4	Metrage van broedplaatsen opgenomen in gepubliceerde tenderdocumenten	4.500 m²	4.000 m²	3.000 m²	2.330 m²
5	Aantal woningen die opgenomen zijn in (nieuwe) ontwikkelingen	15	–	20	0

De doelstellingen zijn behaald doordat in 2025 alle projecten doorgang vonden en er geen grote, onverwachte vertragingen zijn opgetreden. In tenders zijn planningen niet gehaald waardoor publicatie is doorgeschoven naar 2026. Er is echter onverwacht een broedplaats (POPA LIVE) van 2300m² bijgekomen uit een initiatief.

Doel 3.2.3

Alle Amsterdammers hebben toegang tot informatie en onafhankelijk nieuws via de lokale publieke omroep.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage Amsterdammers dat zich regelmatig informeert via de lokale publieke omroep	50%	–	50%	–

* Dit percentage is gebaseerd op een schatting uit 2023 door een extern onderzoeksbureau. De Gemeente Amsterdam of Publieke Omroep Amsterdam verzamelen deze data niet. Vanaf de begroting 2026 is deze indicator verwijderd.

Lokale media zijn van groot belang in tijden van nepnieuws en afnemend vertrouwen in de politiek. Ze zorgen voor een onafhankelijke en kritische nieuwsvoorziening. Buurtmedia vervullen een belangrijke onafhankelijke rol, versterken de verbinding in de wijk en dragen bij aan herkenning en betrokkenheid van de Amsterdammers bij hun wijk.

Activiteit 3.2.3.1

We subsidiëren de zendgemachtigde om onafhankelijk nieuws over de stad te maken en om Amsterdammers in staat te stellen zelf programma's te maken.

Indicatoren activiteit		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal kijkers lokale media gemiddeld per maand	142.000	117.000	120.000	129.000
	Aantal unieke bezoekers website en app lokale media gemiddeld per maand	15,9 mln.	–	15,0 mln.	10,3 mln.
	Aantal programmamakers dat gebruik maakt van Open Acces kanalen van de Publieke Omroep	200	–	350	340

Indicator 1
Uit de maandelijkse data van AT5 blijkt dat kijkcijfers pieken rond grootstedelijke en nationale nieuwsgebeurtenissen, zoals Koningsdag, demonstraties, Amsterdam 750 en Oud en Nieuw. In 2025 waren de hoogtepunten het Ring Festival (278.000 kijkers) en SAIL (243.000 kijkers). Met zijn brede programmering bereikt AT5 kijkers in het hele land.

Indicator 2
De AT5-website werd in 2024 vernieuwd en verbeterd op het gebied van actualiteit, inhoud, helderheid en vindbaarheid. Meer dan 80 procent van de bezoekers komt via mobiel. In 2025 werden 10,3 miljoen unieke bezoekers geregistreerd, waarbij bezoekers worden geregistreerd op basis van unieke apparaten. De content over het Ring Festival, brand op het vrachtschip, anti-immigratieprotest en de moord op Lisa trokken de meeste pageviews. Ook is het open access kanaal SALTO via de site te vinden. De vernieuwde AT5-app heeft een sterker nieuwsprofiel en wordt dagelijks door circa 90.000 bewoners gebruikt.

Indicator 3
AT5 is actief op diverse online platforms en merkt een sterke verschuiving van website gebruik naar social media gebruik. YouTube telt inmiddels 130.000 abonnees en met 22,6 miljoen views in 2025. Instagram bereikte 177.000 volgers en 140 miljoen views, Facebook 247.000 volgers en 133 miljoen views, en TikTok 53.000 volgers en 35 miljoen views. Op X daalde het aantal volgers van 630.000 naar 557.000.

340 programmamakers maken gebruik van de Open Access-kanalen van de Publieke Omroep. Dit betreft programmatitels, waarbij meerdere individuele makers onder één titel kunnen vallen.

Verbonden partijen

Exploitatiemaatschappij Carré B.V.
Carré helpt bij behoud van cultureel erfgoed op een belangrijke plek in de stad. Carré is een rijksmonument, waarbij de theaterfunctie hoort bij het karakteristieke pand. Carré biedt cultureel aanbod voor een breed publiek met een afwisselende programmering, waarbij zij in 2025 haar eerste eigen productie 'Hadestown' heeft gedraaid. In 2025 is daarnaast het accent binnen deze deelneming qua belang verlegd van Kunst en Cultuur naar vastgoed. Het pand is eigendom van de gemeente Amsterdam, Carré huurt het van de gemeente voor een symbolisch bedrag. Door de accentverschuiving naar vastgoed in de gesprekken en beoordelingen van Deelnemingen houdt de gemeente grip op het onderhoud van het pand. Het theater heeft in 2025 verder gewerkt aan verduurzaming, een belangrijk speerpunt ook voor de gemeente, zo is in 2025 de voorgevel voorzien van monumentaal isolatieglas.

Slavernijmuseum
In 2025 heeft het college van B en W het besluit genomen tot de oprichting van de Stichting Nationaal Slavernijmuseum. Op hetzelfde moment benoemde het college van B en W een eerste directeur-bestuurder, een voorzitter van de Raad van Toezicht en twee leden van de Raad van Toezicht. De stichting heeft de opdracht gekregen een operationeel ondernemingsplan uit te werken. Daarnaast zal het museum onder andere aan de slag gaan met het voortzetten van de tijdelijke programmering, participatie met verschillende doelgroepen en met het opbouwen en ontwikkelen van het kenniscentrum.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	2,8	1,3	3,3	3,8	0,6
Lasten	185,8	191,7	200,7	199,6	-1,0
Saldo Baten en Lasten	**-183,0**	**-190,4**	**-197,4**	**-195,8**	**1,6**
Onttrekking	4,8	7,5	9,2	8,0	-1,2
Toevoeging	2,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**2,5**	**7,5**	**9,2**	**8,0**	**-1,2**
Totaal 3.2 Kunst en Cultuur	**-180,5**	**-183,0**	**-188,2**	**-187,8**	**0,4**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een positief resultaat van € 0,4 miljoen. Dit komt door hogere baten van € 0,6 miljoen, lagere lasten van € 1,0 miljoen en lagere onttrekkingen van € 1,2 miljoen.

Baten

De totale baten van € 3,8 miljoen zijn € 0,6 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Hogere baten voor het Slavernijmusuem door een hogere bijdrage van de specifieke uitkering (SPUK) van het Rijk (€ 0,5 miljoen).
- Hogere baten door de organisatie van meer festivals in Nieuw-West door een succesvolle campagne (€ 0,2 miljoen).
- Dit overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat deze afzonderlijk kleiner zijn dan € 0,2 miljoen (€ 0,1 miljoen).

Lasten

De totale lasten van € 199,6 miljoen zijn € 1,0 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Lagere lasten doordat het Jeugdfonds Sport en Cultuur minder aanvragen heeft ontvangen voor deelname aan cultuuractiviteiten door jongeren uit de doelgroep dan waarmee rekening was gehouden in de begroting (€ 0,8 miljoen).
- Hogere lasten voor het Slavernijmuseum vanwege de voorbereidingskosten voor het nieuwe museumgebouw. Hier staat een hogere bate van de Specifieke uitkering van het Rijk tegenover (€ 0,5 miljoen).
- Hogere lasten voor het World Cities Culture Forum 2025. Deze driedaagse summit voor internationale culturele samenwerking waar 55 steden aan hebben deelgenomen kostte meer dan begroot, met name door een recordaantal deelnemende steden en daarmee deelnemers, hiermee verbonden stijgende kosten voor verblijf, vervoer, locaties, programmering en catering (€ 0,4 miljoen).
- Lagere lasten voor het monument gastarbeiders. In 2025 is het draagvlakonderzoek uitgevoerd waarvan de resultaten zijn gepresenteerd. Naar aanleiding van het onderzoek heeft het college in november 2025 besloten het monument in 2026/2027 te realiseren (€ 0,4 miljoen).
- Lagere lasten voor het programma Sociale veiligheid. In het Kunstenplan 2025-2028 is € 0,2 miljoen per jaar opgenomen voor het programma Sociale Veiligheid. In 2025 is het programma uitgewerkt in het Actieplan Sociale Veiligheid 2026-2028. Dit actieplan is in januari 2026 door de gemeenteraad vastgesteld (€ 0,2 miljoen).
- Lagere lasten voor Buurtmedia. Eind 2025 is gestart met de Pilot mediaverkenners gericht op buurtmedia. Deze Pilot loopt tot en met einde 2026. Het beleidskader Buurtmedia 2024-2026 loopt af in 2026 (€ 0,2 miljoen).
- Lagere lasten door de afwikkeling van de overdracht van kunstwerken aan Stichting Factor IJ in verband met de verzelfstandiging van de kunstuitleen per 1 januari 2025 (€ 0,2 miljoen).
- Hogere lasten door de organisatie van meer festivals in 2025. Nieuw-West heeft het stadsdeel via een campagne onder de aandacht gebracht, wat mede heeft bijgedragen aan de organisatie van meer festivals. Hier staan ook hogere baten tegenover (€ 0,2 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat deze afzonderlijk kleiner zijn dan € 0,2 miljoen (€ 0,3 miljoen).

Onttrekkingen reserves

- De onttrekking aan de reserve Kunstenplan is € 1,0 miljoen lager dan begroot. Dit komt vooral door de lagere lasten van het Jeugdfonds Sport en Cultuur (€ 0,8 miljoen).
- De onttrekking aan de reserve Coalitieakkoord middelen is € 0,2 miljoen lager dan begroot. Dit komt door de lagere lasten voor Buurtmedia (€ 0,2 miljoen).

Toevoegingen reserves

In dit programmaonderdeel zijn geen toevoegingen aan reserves opgenomen.

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
1. Voor het behalen van de doelen en de activiteiten van het Kunstenplan is de gemeente afhankelijk van de uitvoering door kunst- en cultuurinstellingen. Als de plannen van kunst en cultuurinstellingen onvoldoende worden waargemaakt door bijvoorbeeld grote financiële tegenvallers of juridische geschillen, komen de doelstellingen van de gemeente onder druk te staan.	▪ De instellingen moeten jaarlijks een financieel verslag indienen dat geanalyseerd en besproken wordt met de gesubsidieerde instellingen. In subsidieverleningen staat standaard de passage opgenomen dat significante wijzigingen in de bedrijfsvoering en/of de financiële positie moeten worden gemeld. Voor alle subsidies is een jaarrekening met goedgekeurde accountants-verklaring vereist. Naast de financiële zaken zijn ook de inhoudelijke prestaties, sturing en overige zaken met betrekking tot de activiteiten en bedrijfsvoering onderwerp van gesprek. Een deel van de monitorgesprekken wordt door het Amsterdams Fonds voor de Kunst (AFK) gedaan. Dit betreft de instellingen die niet tot de Amsterdam Basisinfrastructuur behoren. Het monitorproces is geëvalueerd en de financiële analyse, registratie en vastlegging van kengetallen is verbeterd. Bij het Kunstenplan is bij de aanvraag van subsidies meer aandacht voor de begroting, inclusief het onderdeel meerjarenonderhouds-plan. We voeren ten minste eens per jaar monitorgesprekken met instellingen in de Amsterdam Bis en het Cluster Cultuureducatie over inhoudelijke en financiële prestaties. Het AFK voert deze gesprekken met de overige instellingen in het Kunstenplan.
2. De uitvoering van het Kunstenplan valt gedeeltelijk onder verantwoordelijkheid van het Amsterdams Fonds voor de Kunst (AFK). Als het AFK een deel niet kan uitvoeren door bijvoorbeeld financiële tegenvallers of problemen in de organisatie, komen de doelstellingen van de gemeente onder druk te staan.	▪ We zijn een samenwerkingsovereenkomst met het AFK aangegaan waarin de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor uitvoeren van het Kunstenplan en ieders verplichtingen zijn vastgelegd. Deze overeenkomst is voor de periode 2025-2028 geactualiseerd. We houden de uitvoering in de gaten door intensief overleg op ambtelijk en bestuurlijk niveau waarbij we ook de jaarlijkse verantwoording van het AFK bespreken en beoordelen.
3. Grote projecten zijn in voorbereidingsfase, de Nieuwe Meervaart in Osdorp en voor de verbouwing van het Amsterdamse Museum is een uitvoeringskrediet verstrekt. Er is kans op vertraging, waardoor de kosten kunnen oplopen en het mogelijk ontstaan van reputatie- en imagoschade.	▪ Deze projecten vallen daarnaast onder de regeling grote projecten, waardoor extra aandacht is voor tegenspraak, governance en de inrichting van het projectmanagement.
4. Het lukt niet alle Amsterdamse kinderen kennis te laten maken met kunst en cultuur.	▪ Er is intensieve monitoring van de gemaakte afspraken met de instellingen. Er is een intensieve controle op de jaarverantwoording van de instellingen.

Beleidskaders

- Hoofdlijnen kunst en cultuur 2025-2028
- Kunstenplan 2025-2028
- Convenant Basispakket Kunst- en Cultuureducatie
- Uitvoeringskader Kunst in de Openbare Ruimte
- Amsterdamse referentienorm en maatschappelijke voorzieningen
- Ruimte voor kunst en cultuur – strategisch huisvestingsplan (SHP) kunst en cultuur 2023-2027
- Atelier en Broedplaatsenbeleid 2023-2026
- Toekomst van de nacht. Nachtcultuur in Amsterdam (2021)
- Uitvoeringsagenda Nachtcultuur 2023-2026

2.3.3 Erfgoed

De gemeente Amsterdam vindt de kwaliteit van de gebouwde omgeving belangrijk. Het is een taak van de gemeente om hier zorgvuldig mee om te gaan. We willen erfgoed gebruiken om nieuwe buurten en plekken een eigen karakter te geven. Zo kan de stad op een mooie en duurzame manier groeien.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel 3.3 is:	
Scope 1 en 2 in de stad	0 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	0 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	100 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel 3.3.1

Het Amsterdamse erfgoed heeft en behoudt zijn cultuurhistorische waarde, wordt op passende manier benut en vertelt het verhaal van de stad.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage “goed” dat de gemeente in de monitor erfgoedinspectie toont op onderwerpen over archeologie en monumentenzorg in relatie tot andere Nederlandse gemeenten	90%	90%	90%	–

De Monitor gemeenten 2023-2024, monumenten en archeologie laat zien dat de gemeente Amsterdam goed scoort op de uitvoering van de wettelijke taken voor onderzoek, advies en kennisdeling. De Monitor voor 2025-2026 wordt in mei 2026 verwacht.

Activiteit 3.3.1.1

We onderzoeken de boven- en ondergrondse cultuurhistorische waarden.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal onderzoeken Monumenten (cultuurhistorische waarde van gebouwen en gebieden)	252	506	325	429
2	Aantal onderzoeken Archeologie	22	41	20	36

Het aantal onderzoeken is hoger dan begroot. Dit komt voort uit het toegenomen aantal adviezen voor cultuurhistorie bij gebiedsontwikkeling, buitenplanse afwijkingen en vanwege het omzetten van bestemmingsplannen naar het Omgevingsplan. Het aantal is lager dan vorig jaar wat te verklaren is door een onderbezetting in Q4.

Activiteit 3.3.1.2

We adviseren over het respectvol omgaan met en passend gebruik van boven- en ondergronds erfgoed.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal adviezen Monumenten	1.747	1.525	1.750	2.219
2	Aantal adviezen Archeologie	187	166	200	146

Voor Monumenten is het aantal adviezen aanzienlijk hoger dan begroot omdat er veel bouwaanvragen voor monumenten over op- en aanbouwen, uitbreidingen, appartementisering etc. waren. Daarnaast waren er grote dossiers zoals Artis, Amsterdam Museum en de Gashouder.

De totale hoeveelheid adviezen Archeologie is lager dan geraamd. Dit komt omdat er minder bouwinitiatieven waren in gebieden met een hoge archeologische verwachting.

Activiteit 3.3.1.3

We delen kennis over de cultuurhistorie in en over de stad.

Indicatoren activiteit		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal informatie- en publieks-bijeenkomsten (in- externe partners, Open Monumentendag, Archeologiedagen etc.)	66	58	45	58
	Aantal jaarlijks opgeleverde educatieprojecten en – producten (incl. restauratiecursus, bijdragen aan symposia, gastcolleges etc.)	24	37	10	47
	Kernregistratie erfgoed: doorgevoerde correcties in de kernregistratie	2	–	5	0
	Kernregistratie erfgoed: opgenomen besluiten monumentenaanwijzingen en beschermde gezichten	23	14	10	18

Door de extra aandacht en budget voor publiekbereik archeologie zijn de eerste twee activiteiten wat betreft kennisdeling hoger dan begroot.

Er zijn in 2025, 18 nieuwe gemeentelijke monumenten aangewezen en als zodanig in de Kernregistratie erfgoed opgenomen. In de kernregistratie hoefde vorig jaar niets te worden gecorrigeerd.

Verbonden partijen

Stadsherstel
Stadsherstel draagt bij aan de zorg voor monumenten en beeldbepalende panden in Amsterdam door ze zorgvuldig te restaureren, een passende bestemming te geven en ze te verhuren.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	0,1	0,2	0,2	0,0	-0,1
Lasten	4,4	4,6	5,2	5,0	-0,2
Saldo Baten en Lasten	**-4,3**	**-4,4**	**-5,0**	**-5,0**	**0,1**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal 3.3 Erfgoed	**-4,3**	**-4,4**	**-5,0**	**-5,0**	**0,1**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een positief resultaat van € 0,1 miljoen. Dit komt door lagere baten van € 0,1 miljoen en lagere lasten van € 0,2 miljoen.

Baten
De totale baten van € 0,1 miljoen zijn € 0,1 miljoen lager dan begroot. De afwijking is kleiner is dan € 0,2 miljoen en lichten we niet toe.

Lasten
De totale lasten van € 5 miljoen zijn € 0,2 miljoen lager dan begroot. De afzonderlijke afwijkingen zijn kleiner zijn dan € 0,2 miljoen en lichten we niet toe.

Reserves
In dit programmaonderdeel zijn geen reserves opgenomen.

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
1. Als gevolg van gebrek aan kennis en beleving van erfgoed, bestaat de kans dat de bewoners en ondernemers weerhouden worden om het erfgoed te waarderen, waardoor de noodzaak voor behoud onder druk komt te staan.	▪ We zorgen voor onderzoek, advies en voorlichting over monumenten aan ontwikkelende partijen in de stad zoals ondernemers, al dan niet als onderdeel van een vergunningentraject.
2. Het erfgoed wordt onvoldoende benut waardoor de kans op verval van het erfgoed toeneemt.	▪ We spreken met bewoners die ons inlichten over eventuele verwaarlozing of beschadiging.
3. Cultuurhistorie is niet voldoende gekoppeld aan ruimtelijke processen waardoor de ruimtelijke kwaliteit en de bijdrage van erfgoed aan de leefbaarheid in de stad afneemt.	▪ We hanteren een (archeologische) waarden-kaarten, waarop staat welke gebieden een hoge archeologische verwachting hebben en welke gebouwen (mogelijk) erfgoedwaarde hebben en in de toekomst in aanmerking komen voor monumentenstatus.

Beleidskaders

- Omgevingswet: hierin is vastgelegd dat lokale overheden zorgvuldig met het ondergrondse en bovengrondse erfgoed moeten omgaan.
- Omgevingsplan: hierin is de wettelijke taak neergelegd voor advisering rond vergunningverlening voor monumenten; verder zijn zaken rond de archeologische monumentenzorg geregeld.
- Gemeentelijke erfgoedverordening: deze verordening beschrijft de basis waarop en de procedure waarmee gemeentelijke monumenten en beschermde gezichten worden aangewezen.
- Beleidskader Monumenten: geeft aan of en hoe aanpassingen aan monumenten mogelijk zijn, waaronder verduurzamingsingrepen. Voor het vereenvoudigen van dit laatste is de aanpassing van het beleidskader in gang gezet.

2.4 Sport en Bewegen

Samenvatting

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	34,5	28,4	29,6	29,8	0,1
Lasten	101,8	99,5	101,0	105,7	4,7
Saldo Baten en Lasten	**-67,3**	**-71,1**	**-71,4**	**-75,9**	**-4,6**
Onttrekking	1,3	6,2	5,8	5,6	-0,3
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**1,3**	**6,2**	**5,8**	**5,5**	**-0,4**
Totaal 4 Sport	**-66,0**	**-64,9**	**-65,6**	**-70,5**	**-4,9**

Apparaatslasten

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Apparaatskosten	30,8	24,2	31,1	32,9	1,8

Het programma heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een negatief resultaat van € 4,9 miljoen. Dit komt vooral door hogere lasten van € 4,7 miljoen.

Omdat dit programma uit één programmaonderdeel bestaat wordt het resultaat hier niet verder toegelicht. Kijk voor een financiële toelichting onder programmaonderdeel 4.1 Sport en Bewegen.

Investeringen

Grote investeringen die in 2025 zijn gestart betreffen de uitbreiding van zwemwater en herontwikkeling van sportparken. Deze investeringen hebben een projectperiode van meerdere jaren en leiden niet in hetzelfde begrotingsjaar tot oplevering. In 2025 is de locatie voor een nieuw binnenzwembad in Amsterdam-Oost op Zeeburgereiland vastgesteld. Ook hebben we de botenloods voor Noord Roeit, gebouw The Basket (Oost), de Paperdome in Zuidoost opgeleverd en hebben we meerdere skateparken vernieuwd. Daarnaast hebben we 30 sportvelden gerenoveerd en 3 natuurgras voetbalvelden omgezet naar kunstgras.

Bij de toekenning van het impulsbudget voor 2025 – voor het leuker, uitdagender en inclusiever maken van sport- en speelplekken – is extra ingezet op de stadsdelen waar de beweegarmoede het grootst is: Nieuw-West, Noord en Zuidoost. Deze stadsdelen ontvingen samen bijna de helft (46,6 procent) van het totale impulsbudget. In 2025 zijn er tegen de 40 sport- en speelplekken (her)ingericht: van compleet nieuwe plekken zoals speelpark Blijdag, de Paperdome en een freerunningparcours onder de Utrechtse brug, tot kleine aanpassingen van bestaande speeltuinen om bijvoorbeeld de inclusiviteit te verbeteren.

Thema's per programma

Digitale stad

- Voor evenementen waarvoor sportaccommodaties ruimte bieden, hebben we een applicatie en/of informatieproducten gerealiseerd die informatie over evenementaanvragen (en de bijbehorende processen) sneller en eenvoudiger inzichtelijker maken.
- Door middel van een klachten- en meldingen dashboard zijn we beter in staat om, daar waar het gebruik van een sportobject tot een klacht of melding leidt, deze klachten en meldingen te monitoren en een efficiëntere afhandeling na te streven. We hebben verbeteringen gerealiseerd binnen de applicatie waarin de verhuur van sportaccommodaties wordt geregistreerd; onder ander de verwerking van het gebruik van sportaccommodaties door scholen (in samenwerking met Onderwijshuisvesting) is geautomatiseerd.
- Ook hebben we een kwaliteitsslag gemaakt in de informatievoorziening over sportlocaties het sport- en beweegaanbod naar burgers en verengingen, door uitbreiding en actualisatie van zowel de (interne) kennisbank als pagina's binnen de website van de Gemeente. Voorbeelden hiervan zijn:
  - De website www.amsterdam.nl/sportclubs voor bestuurders van sportclubs en de digitale omgeving De Assistent voor trainers en coaches, waarmee zij hun club verder ontwikkelen, onder andere door het volgen van online workshops en e-learnings.

  - Een digitaal platform dat tijdens en na het Amsterdam 750-festival op de Ring en voor de Amsterdamse Sport- en Beweegweek digitale ondersteuning leverde voor duizenden Amsterdammers die kennis maakten met een breed sportaanbod, variërend van straatvoetbal en skeeleren tot freerunnen, yoga, schaken en kickboksen.
- Sportdeelname via digitale middelen voor inwoners met een Stadspas. Kinderen tot en met 17 jaar en Amsterdammers van 55 jaar en ouder kunnen bij deelnemende sportclubs hun contributie betalen door hun Stadspas te laten scannen. Hiermee verlagen we administratieve drempels en maakten we sportdeelname eenvoudiger en toegankelijker.

Democratisering

- We werken aan het vergroten van toegankelijkheid van en zeggenschap binnen sportclubs, zodat iedere Amsterdammer kan deelnemen aan en invloed heeft op het sportaanbod. De ambitie is dat de ledensamenstelling van sportclubs een betere afspiegeling vormt van de buurt of het gebied waarin zij actief zijn en dat besturen meer divers worden samengesteld. In 2025 hebben we dit gestimuleerd door samen met sportclubs bewoners uit de buurt kennis te laten maken met het sportaanbod, onder andere tijdens het festival Op de Ring en de Amsterdamse Sport- en Beweegweek. Daarnaast ondersteunden we via begeleidingstrajecten verenigingsbesturen bij het versterken van ledenparticipatie en het betrekken van leden bij beleids- en besluitvorming.
- Samen met verenigingsbesturen en sportondernemers werken we aan het vergroten van de vitaliteit, het sportaanbod en een positieve sportcultuur, met extra aandacht voor sportclubs in gebieden waar dit het hardst nodig is. Sportclubs worden structureel betrokken bij het sportbeleid van de gemeente. Zo denken zij op verschillende momenten in het jaar mee, onder andere tijdens de Avond voor Amsterdamse Sportclubs, sportcafés, sporttakbijeenkomsten, het voorzittersoverleg in het kader van de Amsterdamse Voetbal Agenda en via de meidentafel, waar meiden en vrouwen uit het amateurvoetbal meedenken over het versterken van het meidenvoetbal in Amsterdam.
- Binnen de programma's Vitale Sportclubs en de Amsterdamse Voetbal Agenda werken we met vernieuwende vormen van clubondersteuning. Kansrijke sportclubs krijgen intensieve begeleiding om hun organisatiekracht en maatschappelijke impact te vergroten. Hierbij staat co-creatie centraal en werken we samen met sportclubs, sportbonden en topsportclubs aan gezamenlijke doelstellingen voor de stad.

2.4.1 Sport en Bewegen

Sport en bewegen heeft een grote maatschappelijke waarde voor de Amsterdammers. De gemeente investeert samen met veel partners in de stad in de kwaliteit van sportverenigingen en andere sportclubs, in beweeg- en sportvoorzieningen en aansprekende sportevenementen. Hiermee stimuleren we Amsterdammers om te gaan sporten en bewegen en de kracht daarvan te ontdekken.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel 4.1 is:	
Scope 1 en 2 in de stad	9.627 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	1.213 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	3.500 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel 4.1.1

Iedere Amsterdammer heeft toegang tot passend sportaanbod in een kwalitatief goede omgeving

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage jeugdigen (5 t/m 12 jaar) dat structureel wekelijks sport	78% 2019)	89%	86%	89%
2	Percentage jeugdigen (13 t/m 18 jaar) dat structureel wekelijks sport	77% (2019)	84%	82%	88%
3	Percentage volwassenen dat structureel wekelijks sport	68% (2019)	68%	68%	69%
4	Percentage Niet sporters (BBVverplicht)	24% (2018)	22%	22%	19%

Indicator 1

Het aantal jeugdigen (5-12 jaar) dat structureel wekelijks sport is gelijk gebleven ten opzichte van vorig jaar. Bijna 6.000 kinderen maakten kennis met lokaal betaalbaar en sociaal veilig sportaanbod in hun omgeving en konden hun favoriete sport ontdekken middels 414 naschoolse activiteiten. Daarvan sport 72 procent niet en is 44 procent een meisje. Hierbij worden zoveel mogelijk lokale sportaanbieders ingezet of naar doorverwezen. Daarnaast hebben 6500 kinderen kennis gemaakt met een breed scala aan sporten tijdens hun gymles door 58 kennismakingslessen.

Om de ouderbetrokkenheid te verhogen zijn er enquêtes gehouden onder 407 kinderen, waaronder 195 meiden en 188 niet sporters,. Met een deel van de laatste groep zijn gesprekken gevoerd samen met hun ouders. Dit heeft ertoe geleid dat 22 kinderen lid zijn geworden van een sportaanbieder.

Omdat meiden minder wekelijks sporten dan jongens is er ingezet op een sleutelfiguur uit Nieuw-West om meer inactieve meiden te bereiken via de Moskee als vindplaats. 31 Meiden, waarvan ongeveer 86 procent inactief is, hebben een sport ontdekt die ze leuk vinden en worden ondersteund om lid te worden van een lokale sportaanbieder. Ook is er in Nieuw-West een Girls Keep Moving event georganiseerd waar 231 meiden op afkwamen, van wie 139 niet wekelijks sporten.

Indicator 2

Hoewel het aantal jeugdigen (13-18 jaar) dat structureel wekelijks sport is toegenomen, blijft het aantal meiden in deze leeftijdscategorie achter. We hebben 2.800 jeugdigen ondersteund bij het ontdekken van hun favoriete sport en het lokale, betaalbare en sociaal veilige sportaanbod. Dit werd mogelijk door 58 kennismakingslessen tijdens de gymles en 121 naschoolse activiteiten op scholen. Om meer aan te sluiten op de behoefte van de doelgroep is er een pilot Swapgym gestart waarbij tijdens de gymles kennis gemaakt kan worden met een sport die de deelnemers zelf kiezen, op de locatie van de lokale sportaanbieder zelf.

Tijdens het Amsterdams Kampioenschap hebben 650 jeugdigen kennis kunnen maken met hun favoriete sport en de lokale sportaanbieders waarnaar ze kunnen doorstromen. Er worden in Noord ambassadeurs, trainers van lokale sportaanbieders, op scholen ingezet om de inactieve doelgroep te bereiken, met een focus op meiden.

Daarnaast ondersteunt de gemeente kinderen die leven onder de armoedegrens met de SV Jeugd-regeling, waarmee tot €350 per jaar wordt vergoed voor sportactiviteiten. In 2025 hebben 10.039 kinderen gebruikgemaakt van deze regeling.

Indicator 3
Het aantal volwassenen dat wekelijks sport is 1 procent toegenomen ten opzichte van vorig jaar. Dit is een gemiddelde van Amsterdammers boven de 18 jaar. Uit de sportdeelname index blijkt dat volwassenen met een lagere opleiding gemiddeld 56 procent wekelijks sport. Ook het aandeel senioren dat wekelijks sport (59 procent) blijft achter ten opzichte van het stedelijke gemiddelde. Om dit te verbeteren, hebben we ingezet op initiatieven zoals Meer bewegen voor ouderen of Danceconnects (dans en ontmoeting in één aanbod) en ondersteunen we sportclubs zodat hun aanbod aansluit bij de behoeften van deze doelgroep. Daarnaast ondersteunt de gemeente senioren die leven onder de armoedegrens met de Stadspas-regeling 55+, waarmee tot €350,- per jaar wordt vergoed voor sportactiviteiten. In 2025 is deze regeling 2.913 verzilverd door 1.988 Amsterdamse 55+ers met een stadspas

Indicator 4
Het percentage Amsterdammers dat niet sport is 3 procent afgenomen ten opzichte van vorig jaar. Dit is een positieve ontwikkeling. Het aantal niet-sporters in de stadsdelen Nieuw-West (27 procent), Noord (25 procent) en Zuidoost (26 procent) blijft hoger ten opzichte van het stedelijke gemiddelde (19 procent).

Activiteit 4.1.1.1

We ondersteunen gericht doelgroepen die achterblijven in sportdeelname

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage jeugdigen (5 t/m 12 jaar) per stadsdeel dat structureel wekelijks sport t.o.v. de stedelijke streefwaarde (Streefwaarde gemiddeld 79%, 2018)	Ce: 91% NW: 66% No: 79% Oo: 83% We: 86% Zu: 88% Zo: 80%	Ce: 93% NW: 89% No: 86% Oo: 94% We: 87% Zu: 92% Zo: 89% Weesp: n te klein	Ce: 91% NW: 94% No: 91% Oo: 93% We: 89% Zu: 91% Zo: 90% Weesp: 90%	Ce: 91% NW: 87% No: 87% Oo: 95% We: 84% Zu: 92% Zo: 87% Weesp: 87%
2	Percentage jeugdigen (13 t/m 18 jaar) per stadsdeel dat structureel wekelijks sport t.o.v. de stedelijke streefwaarde Streefwaarde gemiddeld 77%, 2018)	Ce: 78% NW: 73% No: 81% Oo: 74% We: 82% Zu: 85% Zo: 70%	Ce: 94% NW: 75% No: 81% Oo: 95% We: 85% Zu: 92% Zo: 62% Weesp: n te klein	Ce: 90% NW: 88% No: 85% Oo: 76% We: 92% Zu: 93% Zo: 79% Weesp: 91%	Ce: 94% NW: 75% No: 87% Oo: 91% We: 85% Zu: 89% Zo: 78% Weesp: n te klein
3	Percentage volwassenen per stadsdeel dat structureel wekelijks sport t.o.v. de stedelijke streefwaarde (Streefwaarde gemiddeld 68%, 2020)	Ce: 03% NW: 62% No: 61% Oo: 71% We: 70% Zu: 74% Zo: 62%	Ce: 76% NW: 60% No: 65% Oo: 75% We: 68% Zu: 75% Zo: 61% Weesp: 71%	Ce: 80% NW: 59% No: 66% Oo: 73% We: 67% Zu: 74% Zo: 57% Weesp: 72%	Ce: 77% NW: 62% No: 67% Oo: 77% We: 70% Zu: 76% Zo: 63% Weesp: 73%
4	Absolute aantallen jeugdigen t/m 17 jaar die opgroeien in een huishouden met een besteedbaar inkomen van 150% van het wettelijk bestaansminimum en voor lidmaatschap sportclub gebruik maakt van de armoederegeling SV jeugd	8.647 (2022)	9.162	9.800	10.039

Indicator 1
Deze Indicator is voor het eerst een weergave van de trendlijn. Een trendlijn is pas valide aan te geven na 3 opeenvolgende metingen. Het percentage van 2024 is een meting over 1 moment, in plaats van een trendlijn. Dit kan de verschillen verklaren ten opzichte van jaarverslag 2024 en begroting 2025.

Stadsgebied Weesp had een te laag aantal respondenten voor een valide meting; bij minder dan 50 respondenten geven de resultaten slechts een voorlopige indruk en zijn niet representatief voor de hele doelgroep door onvoldoende statistische kracht. De resultaten geven dus richting, maar kunnen niet als harde conclusies worden geïnterpreteerd.

Bij sportstimulering op scholen zetten wij vooral in op kinderen en jongeren die nog niet wekelijks sporten. De verdeling van deze inzet is op basis van het aantal kwetsbare leerlingen per stadsdeel. De meeste activiteiten vinden plaats in stadsdelen Zuidoost, Nieuw-West en Noord.

Indicator 2
Deze Indicator is voor het eerst een weergave van de trendlijn. Een trendlijn is pas valide aan te geven na 3 opeenvolgende metingen. Het percentage van 2024 is een meting over 1 moment, in plaats van een trendlijn. Dit kan de verschillen verklaren ten opzichte van jaarverslag 2024 en de begroting 2025. Stadsgebied Weesp had een te laag aantal respondenten voor een valide meting.

Indicator 3
Deze Indicator is voor het eerst een weergave van de trendlijn. Een trendlijn is pas valide aan te geven na 3 opeenvolgende metingen. Het percentage van 2024 is een meting over 1 moment, in plaats van een trendlijn.

Indicator 4
In de periode 2023-2025 is de doelgroep van de armoederegeling sportvergoeding Jeugd door behandeling van amendement 496 en motie 564 betreffende het *continueren van de kindregelingen op 150 procent tot met schooljaar 2026-2027* gewijzigd: van 130 procent naar 150 procent van het sociaal minimum. De doelgroep van kinderen in armoede was daardoor groter in absolute omvang geworden, en is besloten te rapporteren op absolute aantallen wat deelnemers betreft. In 2025 is de lijn om de sportvergoeding jeugd open te stellen voor kinderen in de groep tot 150 procent van het sociaal minimum gecontinueerd. Het aantal verzilveringen is met 877 gestegen ten opzichte van 2024 en het jaardoel is behaald.

Activiteit 4.1.1.2

We zorgen en faciliteren in ieder gebied voor een kwalitatief goede sociale sportinfrastructuur.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage jeugdigen (5 t/m 18 jaar) dat lid is van een sportvereniging	52%	5 t/m 12 jaar 67% 13 t/m 18 jaar 61%	60%	5 tm 12 jaar 73% 13 tm 18 jaar 69%
2	Percentage sportclubs met gemeentelijke relatie dat aan de basiseisen sociale veiligheid voldoet	90% (2022)	99%	99%	99%
3	Aantal topsportverenigingen (sportdisciplines) dat deelneemt aan programma Amsterdams Talent (Topsport Amsterdam)	17 (2022)	19	20 (19)	20

Indicator 1
Het percentage jeugdigen dat lid is van een sportvereniging is toegenomen. Om nieuwe leden aan te trekken en uitstroom te beperken, hebben we sportverenigingen ondersteund met diverse middelen om sterke, toekomstbestendige clubs te creëren met passend aanbod en deskundige begeleiding. In 2025 behandelden we circa 600 hulpvragen van sportclubs, waarbij we onder andere maatwerkondersteuning boden via onder andere procesbegeleiding, coaching en advisering. Via de “Amsterdamse Voetbal Agenda” daarbij de focus gelegd op voetbalverenigingen, omdat de clubs in het amateurvoetbal kampen met de grootste uitdagingen als het gaat om financiën, vrijwilligers, vercommercialisering en (sociale) veiligheid.

Indicator 2
Het aantal clubs waarmee de gemeente een samenwerkingsrelatie onderhoudt dat aan de basiseisen sociale veiligheid voldoet, nadert de 100 procent. Bij nieuwe samenwerkingsrelaties met nieuwe clubs wordt dezes basiseis gelijk meegenomen.

Indicator 3
De 20 Amsterdams Talentverenigingen vertegenwoordigden 17 verschillende sporten. Dankzij de coalitiemiddelen voor sporttalent 2022-2026 konden deze sportclubs, naast de inzet op professionalisering, kennisdeling en samenwerking ook op structurele basis profiteren van de TeamNL faciliteiten. Kennisdeling en samenwerking betrof binnen de

sport en tussen de sporten. Ook is door Topsport Amsterdam inzet gepleegd om aanvullende lokale cofinanciering te vinden.

Activiteit 4.1.1.3

We zorgen voor bouw, exploitatie en beheer van duurzame sportvoorzieningen ook in de openbare ruimte.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal op te leveren nieuwe en vernieuwde sportvoorzieningen	12 (2023)	14 +19 projecten vanuit de Impuls sporten en spelen in de openbare ruimte	12	13 nieuwe voorzieningen + 30 vervangingen + 40 projecten vanuit de Impuls sporten en spelen in de openbare ruimte
2	Aantal van de totaal 6 'verzorgingsgebieden' dat voldoet aan de Sportnorm voor de komende vijf jaar (2023-2028) Betreft de verzorgingsgebieden Centrum & Zuid, Noord, Oost, West & Nieuw-West, Zuidoost, Weesp	4 van de 6 gebieden (2022)	4 van de 6 gebieden	6	4 van de 6 gebieden
3	Klanttevredenheid gebruikers voorzieningen	7,3 (2018)		7,4	Geen data
4	Energiegebruik in m^3 aardgas, (incl. GJ stadswarmte in m^3 gas en gecorrigeerd naar graaddagen), MWh elektra (incl. opwek) en	1.876.360 m^3 (2021) 6.453 GJ (2021) 6.790 MWh (2021) CO_2 3.941 ton (2021)	Gas: 999.605 m^3 (= -46,7%) Stadswarmte: 5.708 GJ (= -11,5%) Elektriciteit: 6.680 MWh (= -1,6%) CO_2: 1.902 ton (= -51.7)	1.001.625 m^3 = -46,6% 6.333GJ = -1,9% 7.421MWh = +9,3% 2.119 ton = -46,2%	Gas: 1.119.755m^3 = 40% Stadswarmte: 7.429GJ= +15% Elektriciteit: CO_2: 2.194 ton = -44%

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
5	Aantal sportparken van de totaal 38 dat ecologisch beheerd wordt	22 (2024)	n.v.t.	24	24
6	Het vermogen aan opwek zonne-energie (MWp Zonne-energie)	1,245 MWp (2021)	n.v.t.	1,996 MWp	2,105 MWp

Indicator 1
We hebben in 2025 de nodige nieuwe en vernieuwde sportvoorzieningen gerealiseerd. In totaal hebben we 30 sportvelden gerenoveerd en 3 natuurgrasvelden omgezet naar kunstgras. Daarnaast hebben we onder andere de botenloods voor Noord Roeit, het gebouw The Basket op Strandeiland in Oost en de Paperdome in Zuidoost opgeleverd en hebben we meerdere skateparken vernieuwd. In Buiksloterham is een (tijdelijk) sportpark gerealiseerd.

Naast deze investeringen in formele sportvoorzieningen zijn in 2025 vanuit het Impulsbudget sporten en spelen in de openbare ruimte, als onderdeel van het investeringsbudget, 40 sport- en speelplekken (her)ingericht: van compleet nieuwe plekken zoals speelpark Blijdag en een freerunningparcours onder de Utrechtse brug, tot kleine aanpassingen van bestaande speeltuinen om bijv. de inclusiviteit te verbeteren. Bijna de helft van het totale budget is geïnvesteerd in Nieuw-West, Noord en Zuidoost.

Indicator 2
Voor het realiseren van voldoende sportvoorzieningen op en rond woningbouwlocaties passen wij de sportnorm toe. Het is een planologische norm met als doel de benodigde vierkante meters sport te verankeren in ruimtelijke planvorming. De sportnorm bestaat uit sporthallen, zwembaden, georganiseerde buitensport en sport in de openbare ruimte. Laatstgenoemde wordt in deze Indicator niet meegenomen. Voor deze Indicator is Amsterdam in 6 gebieden ingedeeld; Oost, Zuidoost, Centrum & Zuid, Noord, West & Nieuw-West en Weesp. Het planologisch resultaat voor het behalen van de sportnorm in 2025 wordt gemeten door voor de middellange termijn, de komende 5 jaar, de sportnorm af te zetten tegen lopende sportplannen.

Voor binnensport halen we met de huidige plannen tot en met 2030 de sportnorm, zo worden er 5 sporthallen (2 in Noord en in Zuidoost, Oost en Nieuw-West telkens 1) en 1 sportzaal (Noord) bijgebouwd en voegen we zwemwater toe door een nieuw binnenzwembad te realiseren op Zeeburgereiland. Voor de georganiseerde

buitensport in de gebieden Noord en Zuidoost is het in de planvorming van 2025-2030 nog niet gelukt de sportnorm compleet in te passen en is de stand dat 4 van de 6 gebieden voldoet aan de norm. Voor Zuidoost zijn voor de periode 2025-2030 voldoende plannen in de planfase van verkenning en studie opgenomen, maar heeft het nog niet tot de nodige bestuurlijke besluitvorming geleid om aan de sportnorm te voldoen. Voor Noord, waar de grootste woningbouwopgave plaatsvindt, zijn veel plannen in gang gezet, maar te weinig plannen om de hele sportopgave te realiseren.

Indicator 3
Er is in 2025 geen klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd.

Indicator 4
Het energieverbruik en het aantal kubieke meters gas is hoger dan vorig jaar en dan het streven voor 2025. Een verklaring daarvoor is een kouder einde van 2025 dan verleden jaar. Daardoor is in de winter in een aantal hallen meer gas en meer elektriciteit verbruikt. Ook was er een noodopvang in de Hogendorphal, waardoor de verwarmingsinstallatie langer aanstond en gas in plaats van elektriciteit werd benut. De ingebruikname van de stadswarmte-installatie in sporthal Elzenhagen en toename van enkele aansluitingen voor veldverlichting droegen ook bij aan het hogere verbruik.

Daarnaast zijn in 2025 heeft Sport weer verschillende maatregelen genomen om het energieverbruik te verminderen. Zo zijn de beheer- en kleedruimtes op sportpark Ookmeer verduurzaamd door middel van een warmtepomp (besparing: 5.200 m^3 per jaar) en is in Weesp de verlichting in Sporthal Aetsveld vervangen (besparing: 20.900 kWh per jaar). Verder zijn in 2025 de verdere voorbereidingen getroffen om het De Mirandabad en Zuiderbad verder te verduurzamen. Ook hebben we de elektriciteitsaansluiting van Sporthallen Zuid gedeeld met het bouwproject op de Zuidas. Daar was geen stroomvoorziening beschikbaar, en daarom werd een dieselaggregaat ingezet. Dankzij het delen van de aansluiting, compenseerde we 20.600 liter diesel.

Indicator 5
Het aantal sportparken waar we ecologisch beheren staat op 24. Op deze sportparken blijven we ook ecologische maatregelen nemen. Zo zijn er in 2025 onder andere 6500 m^2 aan bloemenlinten aangelegd, waarvan veel stukken zijn opgewaardeerd naar vlinderidylles met informatieborden. Verder zijn er ecologische oevers en wadi's aangelegd. Deze flora maatregelen zorgen voor een verbeterde waterkwaliteit, meer capaciteit om water te bergen, verbeterede bodemkwaliteit en hittestressvermindering op de sportparken, wat een aangenaam sportklimaat bevorderd. Bovendien zorgt het voor nestgelegenheid en een prettige uitstraling op de sportparken voor al haar bezoekers. Daarnaast zijn er veel faunavoorzieningen geplaatst op verschillende sportparken, waaronder ijsvogelwanden, broedhopen, vogelhuisjes, marterkasten en bijenhotels.

Indicator 6
Op de Turnhal zijn 240 zonnepanelen gelegd. Het zijn licht-gewicht zonnepanelen in verband met de draagkracht van het dak. De panelen kunnen onder optimale omstandigheden per stuk 455kWh jaarlijks opwekken. Met een groei van 0,8 megawattpiek ten opzichte van 2021 behalen we met bijna een verdubbeling de maximale potentie van te plaatsen zonnepanelen op of om sportaccommodaties.

Activiteit 4.1.1.4

We bieden structurele faciliteiten voor topsporters.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal fulltime programma's Topsport Amsterdam | TeamNL Centrum	13 (2013)	17	19	19

Indicator 1
In 2025 heeft Topsport Amsterdam, samen met de gemeente, NOC*NSF en 7 sportbonden, 19 (Talent) TeamNL-programma's georganiseerd. Dit waren 9 topsportprogramma's en 10 opleidingsprogramma's in 10 verschillende sporten. In totaal hebben 131 talenten en 160 topsporters fulltime in Amsterdam getraind. Zij kregen steun, goede trainingslocaties en professionele begeleiding.

Dankzij de coalitiemiddelen voor sporttalent (2022-2026) konden 20 Amsterdams Talent verenigingen, waarvan 6 met aanbod voor parasport en 19 deelnemers van Urban & Vechtsport op structurele basis profiteren van het TeamNL centrum.

Dit leidde tot prestaties om trots op te zijn: In 2025 wonnen 336 sporters samen 424 medailles in 34 sporten. Deze medailles werden behaald op het NK (209), EK (148), WK (61) en andere toernooien zoals Wimbledon en de World Games (6). Van deze medailles waren er 203 behaald via Amsterdamse (Talent) TeamNLprogramma's en 221 via Amsterdamse sportclubs. Er waren 30 individuele en 394 teamprestaties. Veel Amsterdamse topsporters en talenten deden meer dan alleen trainen. Ze gaven presentaties op scholen, lieten zich zien in de wijken, hun socials en in de media. Zo

inspireerden ze jongeren. Voor de sporters was dit ook waardevol, omdat ze merkten dat ze iets konden betekenen voor de jeugd. Jongeren zagen hierdoor dat een carrière als topsporter mogelijk is.

Doel 4.1.2

Iedere Amsterdammer voldoet aan de beweegrichtlijn in een kwalitatief goede omgeving.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage jeugdigen (5 t/m 12 jaar) dat aan de beweegrichtlijn matig intensief bewegen voldoet	31% (2018)	37%	38%	37%
2	Percentage jeugdigen (13 t/m 18 jaar) dat aan de beweegrichtlijn matig intensief bewegen voldoet	38% (2018)	28%	40%	32%
3	Percentage volwassenen dat aan de beweegrichtlijn matig intensief bewegen voldoet	50% (2018)	60%	59%	58%

Indicator 1
Het percentage Amsterdamse kinderen tussen 5 en 12 jaar dat voldoet aan de beweegrichtlijn matig intensief bewegen voldoet, is gelijk gebleven aan vorig jaar. Met inzet van de Hogeschool van Amsterdam en de gemeente wordt er ingezet op een uur per dag bewegen tijdens school. Het aantal scholen dat deelneemt aan de Dynamische schooldag is in 2025 gestegen van 8 naar 20 scholen. Daarnaast is er op 43 scholen van scholen van zes besturen bij 3512 kinderen de motorische vaardigheden inzichtelijk gemaakt. Hiervan heeft 17,5 procent een achterstand van 3-15 maanden en 4,5 procent van meer dan 15 maanden. Door middel van de Ondersteuningsroute Bewegen en Motoriek wordt er gekeken welke ondersteuning er nodig is voor de kinderen met een achterstand en kunnen ze worden doorverwezen naar aanbod op maat. Daarbij is in 2025 extra ingezet op het meer laten buitenspelen van kinderen, onder andere via een campagne en de Nationale Buitenspeeldag. Het gemiddelde percentage van 37 procent blijft zorgelijk laag.

Indicator 2
Het aantal Amsterdamse jeugdigen tussen 13 en 18 jaar dat voldoet aan de beweegrichtlijn matig intensief bewegen, is 4 procentpunt gestegen ten opzichte van vorig jaar, maar niet dusdanig toegenomen zoals begroot. Het percentage ligt zorgelijk laag en vraagt extra inzet. In schooljaar 2025-2026 is daarom op drie VO scholen een pilot gestart vanuit de Hogeschool van Amsterdam en de gemeente om een dynamische schooldag in het VO vorm geven met als doel dat deze leerlingen gedurende schooldag al voldoende bewegen..

Indicator 3
Het aantal volwassenen dat voldoet aan de beweegrichtlijn matig intensief bewegen, is licht gedaald. Daarbij zijn grote verschillen te zien. Zo beweegt van de Amsterdammers boven de 55 jaar 54 procent voldoende. Voor Amsterdammers onder de armoedegrens met een stadspas vergoeden we eigen bijdrage of lidmaatschap van sport- en beweegaanbieders tot max 350 euro per jaar. In 2025 is het gebruik van deze armoederegeling gestegen: De regeling voor 55+ -ers is in 2025 2.913 keer verzilverd door 1.988 gebruikers. Het aantal sport-en beweegaanbieders dat is aangesloten bij deze regeling is ook gestegen van 92 naar 178 aangesloten sport-en beweegaanbieders.

Activiteit 4.1.2.1

We ondersteunen gericht doelgroepen die achterblijven in beweegdeelname.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage jeugdigen (5 t/m 12 jaar) per stadsdeel dat aan de beweegrichtlijn matig intensief bewegen voldoet t.o.v. de stedelijke streefwaarde	Ce: 32% NW: 23% No: 32% Oo: 41% We: 39% Zu: 36% Zo: 28% St. gem. 31% (2018*)	Ce: 44%, NW: 11% No: 44% Oo: 39% We: 27% Zu: 28% Zo: 20% Weesp: n te klein (n<30)	Ce: 41% NW: 39% No: 36% Oo: 39% We: 39% Zu: 38% Zo: 28% Weesp: 24%	Ce: 49% NW: 30% No: 47% Oo: 42% We: 34% Zu: 39% Zo: 29% Weesp: 30% (indicatief)
2	Percentage jeugdigen (13 t/m 18 jaar) per stadsdeel dat aan de beweegrichtlijn matig intensief bewegen voldoet t.o.v. de stedelijke streefwaarde	CE. 33% NW: 39% No: 40% Oo: 45% We: 46% Zu: 29% Zo: 23% St. gem. 38% (2018*)	Ce: 34% NW: 25% No: 38% Oo: 37% We: 38% Zu: 23% Zo: 15% Weesp: n te klein (n<30)	Ce: 35% NW: 40% No: 47% Oo: 40% We: 31% ZU 37% Zo: 25% Weesp: 28%	Ce: 34%, NW: 26% No: 39% Oo: 37% We: 36% Zu: 28% Zo: 19% Weesp: n te klein (n<30)
3	Percentage volwassenen per stadsdeel dat aan de beweegrichtlijn matig intensief bewegen voldoet t.o.v. de stedelijke streefwaarde	Ce: 57% NW: 42% No: 48% Oo: 47% We: 58% Zu: 53% Zo: 43% St. gem. 50% (2018*)	Ce: 58% NW: 54% No: 55% Oo: 65% We: 63% Zu: 63% Zo: 56% Weesp: 55%	Ce: 59% NW: 53% No: 53% Oo: 64% We: 64% ZU 60% Zo: 54% Weesp: 66%	Ce: 61%, NW: 56% No: 58% Oo: 68% We: 61% Zu: 64% Zo: 55% Weesp: 54%
4	Percentage A zwemdiplomabezit groep 8 Percentage B zwemdiplomabezit groep 8 Zuidoost Percentage A zwemdiplomabezit groep 8 Nieuw-West Percentage A zwemdiplomabezit groep 8 Noord Percentage A zwemdiplomabezit groep 8	A: 93,9% B: 75,2% Zo: 87,5% NW: 89,8% No: 94,5% (2024)	A: 93,9% B: 75,2% Zo: 87,5% NW: 89,8% No: 94,5%	A: 95% B: 77% Zo: 88,5% NW: 91% No: 95%	A: 94,6% B: 73,5% Zo: 88,2% NW: 92,3% No: 94,1%

Indicator 1
Deze Indicator is voor het eerst een weergave van de trendlijn. Een trendlijn is pas valide aan te geven na 3 opeenvolgende metingen. Het percentage van 2024 is een meting over 1 moment, in plaats van een trendlijn. In de afgelopen jaren is er in de beweging naar meer bewegen ingezet op gebieden met veel inwoners met een lage sociaal economische positie. De inzet richt zich op de dynamische schooldag en buitenspelen (het aantrekkelijk maken van sport en speelplekken).

Indicator 2
Deze Indicator is voor het eerst een weergave van de trendlijn. Een trendlijn is pas valide aan te geven na 3 opeenvolgende metingen. Het percentage van 2024 is een meting over 1 moment, in plaats van een trendlijn. We zetten extra in op de wijken waar de beweegdeelname achterblijft. Stadsgebied Weesp had een te laag aantal respondenten voor een valide meting.

Indicator 3
Deze percentages vertegenwoordigen een trendlijn. Stadsdeel Weesp is voor dit jaar een trendlijn. In de meting van vorig jaar was dat niet het geval. Dit kan de daling van 1 procent ten opzichte van vorig jaar wellicht verklaren. Ook de stadsdelen West en Zuidoost zijn ten opzichte van vorig jaar respectievelijk 1 tot 2 procent gedaald in voldoende matig intensief bewegen.

Indicator 4
Het A-diplomabezit in Amsterdam is na een daling in de jaren tot en met 2023, voor het tweede jaar toegenomen naar 94,6 procent. Deze stijging is gerealiseerd door extra inzet op zwemvaardigheid. Voor het schooljaar 2025/2026 is het aantal deelnemende scholen aan het schoolzwemmen uitgebreid met 7 scholen, waarmee het totaal op 122 scholen komt. Via het Jeugd Fonds Sport en Cultuur (JFSCA) zijn in 2025 4.556 zwemdiploma's vergoed aan kinderen die onder de armoedegrens opgroeien. Via het aanvullend vangnet voor oudere kinderen zonder diploma zijn in 2024/2025 door deze kinderen alsnog 987 diploma's behaald. Dit was het eerste jaar waarin oudere kinderen via het aanvullend vangnet ook hun B-diploma konden behalen. In totaal werden 604 B-diploma's afgegeven. We verwachten met de nieuw ingezette beleidslijn in de toekomst ook voor het B-diploma een stijgende lijn te realiseren. In 2025 liep het B-diplomabezit nog terug.

De extra inzet op zwemvaardigheid is vooral gericht op die gebieden waar de zwemvaardigheid achterblijft. In de diplomameting 2025 is een positief effect van de extra inzet terug te zien. Het diplomabezit in Nieuw-West onder kinderen in groep 8 is met 2,5 procent toegenomen van 89,8 procent in 2024 naar 92,3 procent in 2025. Dit is fors meer dan de gemiddelde toename van 0,7 procent in heel Amsterdam. In Zuidoost is het diplomabezit in groep 8 toegenomen van 87,5 procent naar 88,2 procent. Dit is gelijk aan de gemiddelde toename in Amsterdam.

Doel 4.1.3

Amsterdam is een stad met sportieve uitstraling en is daarmee aantrekkelijk voor bewoners, ondernemers en bezoekers.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Minstens één aansprekend (top) sportevenement per jaar in de categorie WK, EK, of Worldcup, bij voorkeur in een Olympische sport	1 (2023)	0	1	1

Indicator 1
We hebben de ambitie om jaarlijks minimaal één topsportevenement naar Amsterdam te halen. 2025 stond in het teken van de urban sports. Het Internationaal Urban Sports Festival, bestaande uit een aantal hoogstaande urban sportevenementen op gebied van o.a. 3x3 basketball, breaking, freerunnen en BMX, betrof een van de centrale topsportevenementen op de Amsterdam 750-kalender. Met dit event is ook de Agenda Urban Sports 2021-2025 succesvol afgerond.

Activiteit 4.1.3.1

We verwerven, ondersteunen en organiseren (top)sportevenementen.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Jaarlijks een kwalitatieve sportevenementenkalender met minimaal aantal (top) sportevenementen waarop vanuit begroting sport extra inzet op is gepleegd	19 (2023)	20	23	30

Indicator 1
De sportevenementenkalender van Amsterdam is in 2025, mede door de inzet van evenementenorganisaties, gevuld met kwalitatief hoogstaande sportevenementen, zoals de toonaangevende Amsterdamse Sport- en Beweegweek, de Amsterdam City Swim, de NextGen Games en een aantal sportevenementen op het hoogste topsportniveau, waaronder de Yokoso Dutch Open, het NK Teams Turnen en het 50-jarig jubileum van de Amsterdam Marathon.

Dankzij de viering Amsterdam 750 zijn diverse nieuwe sport- en beweegactiviteiten ontstaan, zoals de Buitenspeeldag en de sportactiviteiten op De Ring. Ook is het Amsterdamse Straatvoetbaltoernooi (Cruyff Street League) nieuw leven ingeblazen, met voorrondes en stadsdeelfinales in de wijken en stadsdelen en een grootse finale op de Dam. Dit toernooi is een blijvende nalatenschap van Amsterdam 750 en zal een vaste plek krijgen op de jaarlijkse sportevenementenkalender.

Via de subsidieregeling evenementen zijn plusminus 30 evenementen door de gemeente financieel ondersteund, waaronder de Vier van Noord-Holland (schaatsen), de Rollatorloop in het Olympisch Stadion, de Amsterdam Sevens en diverse urban sports events, zoals het NK Panna Knock out, paraclimbing en Hooked Tournament. Partijen weten de subsidieregeling steeds beter te vinden. Sinds 2024 biedt de subsidieregeling ook ruimte aan kleine lokale initiatieven zoals kleinschalige lokale hardloopevenementen en de avondvierdaagse.

Verbonden partijen

Dit programmaonderdeel heeft geen verbonden partijen.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	34,5	28,4	29,6	29,8	0,1
Lasten	101,8	99,5	101,0	105,7	4,7
Saldo Baten en Lasten	**-67,3**	**-71,1**	**-71,4**	**-75,9**	**-4,6**
Onttrekking	1,3	6,2	5,8	5,6	-0,3
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**1,3**	**6,2**	**5,8**	**5,5**	**-0,4**
Totaal 4.1 Sport en Bewegen	**-66.0**	**-64.9**	**-65.6**	**-70.5**	**-4.9**

Het programma heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een negatief resultaat van € 4,9 miljoen. Dit komt vooral door hogere lasten van € 4,7 miljoen.

Baten

De totale baten van € 29,8 miljoen zijn € 0,1 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Hogere incidentele baten bij de Hallen & Parken (€0,8 miljoen).
- Lagere baten bij de zwembaden door lagere bezoekersaantallen (€ 0,8 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Lasten

De totale lasten van € 105,7 miljoen zijn € 4,7 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Hogere lasten door een korting op de Specifieke Uitkering Sport ter compensatie van de BTW-lasten. Doordat Bewegingsonderwijs is uitgesloten volgt een correctie met terugwerkende kracht op de compensatie BTW van 2022-2024 (€ 0,6 miljoen) en op de onderhoudskosten van 2025 (€ 0,5 miljoen).
- Hogere lasten door extra personeelskosten bij voornamelijk de afdeling Directiestaf (€ 0,8 miljoen).
- Hogere lasten door incidentele uitgaven voor onderhoud van het Sloterparkbad (€ 0,6 miljoen).
- Hogere lasten voor het wagenpark bij de afdeling Hallen & Parken (€ 1,0 miljoen). Deels door veroudering en deels door verduurzaamheidsuitgaven.
- Hogere energielasten door een te lage inschatting hiervan bij de afdeling Zwembaden bij de Najaarsnota (€ 0,5 miljoen).
- Hogere lasten door meer inzet van middelen op sportactiviteiten gericht op senioren en jeugd in het stadsdeel Amsterdam Noord (€ 0,3 miljoen).
- Lagere lasten door het uitvoeren van minder evenementen (€ 0,3 miljoen). Hiertegenover staat een lagere onttrekking bij de reserves.
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Onttrekkingen reserves

De onttrekking aan de Reserve sportevenementen is € 0,3 miljoen lager dan begroot.

Toevoegingen reserves

Een risicoreservering is toegevoegd in 2025 om te voldoen aan 5 procent borgstelling voor uitstaande leningen binnen de Subsidieregeling 1/3 (€ 0,1 miljoen).

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
1. De kwaliteit van de dienstverlening in het toezicht en beheer van sportvoorzieningen en de planning van (ver)bouw projecten komen onder druk te staan. Door krapte op de arbeidsmarkt en beperkte beschikbaarheid van projectmanagement is het lastig personeel te vinden voor het toezichthouden en geven van zweminstructie in de zwembaden of de (ver)bouw en het beheer van alle sportvoorzieningen. Deze krapte leidt tot uitstroom van vakmanschap in het beheer, toenemende wachtlijsten voor lessen zwemvaardigheid en vertraging in de investeringsplanningen.	▪ Samen met relevante sectoren is actief aan inspiratie en werving van personeel gewerkt en leiden we waar nodig gezamenlijk op. Daarnaast blijven we aandacht houden voor de stimulerende werkomgeving waarin personeel zich gewaardeerd voelt en gemotiveerd is om bij te blijven dragen aan onze ambities. De beschikbaarheid van projectmanagement ten behoeve van de (ver) bouw opgave is toegenomen door aanhoudende inspanningen om de benodigde capaciteit te acquireren.
2. Toenemende verdichting van stad maakt inpassing van nieuwe of uitbreiding van sportvoorzieningen steeds complexer. De claim voor ruimte voor sport en bewegen staat onder druk door ruimteclaims van andere beleidssectoren. Het kan leiden tot aanpassing uitstel of afstel van voorzieningen en daarmee wordt niet in alle delen van de stad de sportnorm behaald. Voor de georganiseerde buitensport lukt het in de stadsdelen Noord en Zuidoost in 2025-2030 nog niet de norm te behalen en dat belemmerd toegang tot sport in de nabijheid in de gebieden waar deelname het laagst is.	▪ We beïnvloeden het investeringstempo en zetten personeel wendbaar in om bij de gebiedsontwikkeling in te kunnen spelen op de stedelijke planvorming. ▪ We passen innovatieve inpassing van Sport toe in de verdichtende stad, zoals op daken of op hubs, dit zijn knooppunten waar Openbaar Vervoer, andere verkeerstromen en parkeren samen komen. We intensiveren gebruik van bestaande sportruimte in de stad, door sportondergronden neer te leggen die vaker gebruikt kunnen worden of voor meerdere functies gebruikt worden.
3. Het behalen van de doelen op het gebied van sport- en beweegdeelname is de gemeente afhankelijk van de uitvoering door Sportclubs en beweegaanbieders. Ondanks de professionalisering van de sector is een groot deel van de sportclubs en aanbieders afhankelijk van vrijwilligers. Door toenemende kosten en eisen, ook van burgers, neemt ook de regeldruk voor deze organisaties toe. Dit kan tot een afname van vrijwilligers of de daling van beschikbare tijd opleveren en daardoor een afname van de kwaliteit bij sportclubs en beweegaanbieders zorgen. Deze afname kan tot een daling van het aantal leden leiden.	▪ Sportclubs en beweegaanbieders zijn ondersteund bij de organisatie van hun activiteiten en in de omgang met kosten voor bijvoorbeeld clubhuizen of andere hardware. In samenwerking met partners van het Amsterdamse Sportnetwerk is ondersteuning gericht ingezet op de versterking van het bestuur, het vrijwilligersbeleid en de sociale toegankelijkheid van de organisatie. Daarnaast is er van diverse subsidieregelingen gebruik gemaakt voor de ondersteuning.

Beleidskaders

- Visie sport- en beweegbeleid 2023-2026 (2023) dit beleidskader is gericht op de volledige portefeuille sport en bewegen
- Sportvisie 2025 "de sportieve stad' (2016) beleidskader, met als uitvoeringsagenda's: dit beleidskader is gericht op de volledige portefeuille sport en bewegen
- Agenda Topsport en Evenementen (2018), deeluitwerking van de Sportvisie 2025.
- Agenda Sporten en Bewegen in Amsterdam (najaar 2019).
- Visie Amsterdamse Sportparken, Gastvrij en verbonden (september 2024)
- Agenda Urban Sports 2021-2025 (juni 2021)
- Agenda Zwemmen 2025-2028 en Uitvoeringsagenda Zwemmen 2025-2028 (juli 2025)
- Beleidskader sociale basis 2020-2024 "Samen Vooruit".

Ruimte voor sport

- Amsterdamse Gezondheidslogica (2021), dit beleidskader is gericht op de ruimtelijke inrichting en wijze waarop bewegen en sport daarin een plek hebben
- Ruimte voor de stad/ Koers 2025 (2015), dit beleidskader is gericht op
- Amsterdamse referentienorm voor Maatschappelijke voorzieningen, groen en spelen (2024), geactualiseerd beleidskader gericht op de benodigde vierkante meters sport in de stad
- Strategisch Huisvestingsplan Sporten en Bewegen (dec 2023)
- Omgevingsvisie Amsterdam 2050 (2021)
- Kunstgrasnota (januari 2020)
- Onze stad van morgen – Duurzame toekomst gemeente Amsterdam (nov 2023)
- Naar een stad zonder aardgas (vastgesteld november 2016)
- Naar een duurzame organisatie 2020-2030 (2019)
- Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050 (maart 2020)
- Amsterdam Circulair 2020-2050 (maart 2020)
- Strategie Klimaatadaptatie Amsterdam (februari 2020)

2.5 Onderwijs

Samenvatting

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	61,3	62,2	73,4	70,5	-2,8
Lasten	325,0	334,6	349,1	348,2	-1,0
Saldo Baten en Lasten	**-263,7**	**-272,5**	**-275,8**	**-277,6**	**-1,9**
Onttrekking	5,6	6,6	9,3	5,9	-3,4
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**5,6**	**6,6**	**9,3**	**5,9**	**-3,4**
Totaal 5 Onderwijs	**-258,0**	**-265,8**	**-266,4**	**-271,8**	**-5,3**

Apparaatslasten

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Apparaatskosten	40,0	38,0	42,8	46,8	4,1

Het programma 5 Onderwijs heeft ten opzichte van de begroting een negatief resultaat van € 5,3 miljoen. Dit komt door lagere baten van € 2,8 miljoen, lagere lasten van € 1 miljoen en lagere onttrekking aan reserves van € 3,4 miljoen.

Omdat dit programma uit één programmaonderdeel bestaat wordt het resultaat hier niet verder toegelicht. Kijk voor een financiële toelichting onder programmaonderdeel 5.1 Onderwijs.

Investeringen

Investeringen per programma

In 2025 is geïnvesteerd in het (ver)bouwen van schoolgebouwen om te zorgen voor een passende leeromgeving en een evenwichtige spreiding van het onderwijsaanbod in de stad. Daarbij is ingezet op zowel nieuwe voorzieningen in ontwikkelgebieden als op de aanpak van de opgave in de bestaande stad. Met deze investeringen is bijgedragen aan een verantwoorde groei van Amsterdam. De investeringen in 2025 bestonden voor ongeveer 75 procent uit nieuwbouw, uitbreiding en vervanging van schoolgebouwen. Ongeveer 11 procent is ingezet voor renovatie en het herstel van constructiefouten. De resterende 14 procent betrof onder meer de eerste inrichting, tijdelijke huisvesting, grondkosten, vervanging van brandmeld- en inbraakalarminstallaties, verhuiskosten en de verwijdering van noodlokalen.

In 2025 zijn in Amsterdam in totaal zes schoolgebouwen opgeleverd, waarvan vier in het primair onderwijs (po) en twee in het voortgezet onderwijs (vo). Het aantal opgeleverde schoolgebouwen ligt lager dan begroot. Met name binnen het voortgezet onderwijs zijn minder gebouwen opgeleverd door vertragingen in de uitvoering en het doorschuiven van projecten naar 2026. Daarnaast zijn in 2025 meerdere grote (ver)bouwprojecten gestart, waaronder drie projecten in het primair onderwijs en één project in het voortgezet onderwijs.

Verder is in 2025 geïnvesteerd in het verbeteren van het binnenklimaat van schoolgebouwen via het programma Gezonde Schoolgebouwen Amsterdam (GSA). Binnen dit programma zijn vier po-schoolgebouwen en één vo-schoolgebouw afgerond. De start van de bouw van drie po-schoolgebouwen en één vo-schoolgebouw in 2025 markeert de overgang van planvorming naar realisatie binnen de onderwijshuisvestingsopgave; de oplevering in 2026 levert op korte termijn extra capaciteit en kwalitatief betere leeromgevingen op.

Een nadere uitwerking en detaillering van de projecten is opgenomen in de toelichting over schoolgebouwen.

Thema's per programma

Digitale stad / informatie
In 2025 hebben we gewerkt aan een efficiëntere inrichting van de informatievoorziening rondom data voor het onderwijs. Hierdoor wordt het gebruik van data en daarmee verkregen inzichten geoptimaliseerd en kunnen we onze middelen doelgerichter inzetten. Daarnaast voerden we verbeteringen door in het onderwijssubsidieproces, zodat de administratieve lasten voor onderwijsinstellingen afnemen. Ook hebben we de informatievoorziening van het proces Sociaal Medische Indicatie, om een zorgvuldige, tijdige en controleerbare uitvoering te waarborgen, vernieuwd en verduurzaamd zodat we onze inzet nog beter kunnen organiseren en is de aanvraagprocedure eenvoudiger voor de Amsterdammer gemaakt. In 2025 troffen we voorbereidingen om dit begin 2026 ook voor het leerplichtproces door te voeren.

Democratisering
In 2025 is met het beleid Amsterdammerschap in het onderwijs 2023-2027 ingezet op het bevorderen van burgerschap in het onderwijs. De gemeentelijke inzet van € 2,2 miljoen droeg bij aan de vier doelstellingen: ontmoeting, verantwoordelijkheidsbesef, inleving en zelfrealisatie.

Er is onder andere ingezet op bewustzijn rond seksuele diversiteit, racisme en discriminatie, conflictoplossing, maatschappelijke betrokkenheid, debatvaardigheden en kennis over de specifieke Amsterdamse geschiedenis. Naar aanleiding van spanningen in de stad zijn twee succesvolle bijeenkomsten met het onderwijsveld georganiseerd over de school als mini-samenleving. Ook heeft een breed veldonderzoek plaatsgevonden naar de behoefte van het onderwijs bij het bespreekbaar maken en aanpakken van maatschappelijke vraagstukken op school.

Daarnaast heeft de gemeente in 2025 de Kinderburgemeester, de Kinderraad en de Jongerenadviesraad ondersteund. Deze organen hebben de gemeenteraad geadviseerd over thema's in de stad die voor kinderen en jongeren van belang zijn, waarmee hun betrokkenheid bij de lokale democratie is versterkt. Thema's die dit jaar aan bod kwamen waren onder andere mantelzorg, armoede, mentale en financiële gezondheid.

Scholen zijn wettelijk verplicht zelf burgerschapsonderwijs te realiseren. Burgerschap is één van de basisvaardigheden met eigen kerndoelen. Hier wordt toezicht op gehouden door de Inspectie van het Onderwijs. Scholen hebben hierbij de taak om maatschappelijke en sociale competenties van leerlingen te versterken, zodat zij actief kunnen deelnemen aan de samenleving. De gemeente Amsterdam ondersteunt scholen hier aanvullend bij om het burgerschapsonderwijs aan te laten sluiten bij de specifieke thema's en doelgroepen in onze stad.

2.5.1 Onderwijs

Met toegankelijke en kwalitatief goede kinderopvang en onderwijs ondersteunen we dat ieder kind en iedere jongere zich optimaal kan ontwikkelen.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel 5.1 is:	
Scope 1 en 2 in de stad	46.769 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	604 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	4.400 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel 5.1.1

Kansengelijkheid: Iedere Amsterdammer krijgt de kans om zich, ongeacht zijn of haar achtergrond, via onderwijs, te ontwikkelen tot wie hij of zij kan of wil zijn.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Geen overkoepelende indicator	–	–	–	–

Kansengelijkheid

Er is geen overkoepelende indicator beschikbaar die een eenduidig totaalbeeld geeft van de kansengelijkheid in het onderwijs. In 2025 is een groot deel van de onderwijsprogramma's ingezet op het bevorderen van kansengelijkheid. Door gericht te werken aan het tegengaan van onderwijsachterstanden, het voorkomen van voortijdige uitval en het ondersteunen van scholen en leerlingen met de grootste opgaven, is bijgedragen aan meer gelijke kansen binnen het onderwijs. De inzet besloeg de gehele onderwijsloopbaan, van voorschoolse voorzieningen tot en met het mbo. Daarbij lag de focus op kinderen en jongeren met een verhoogd risico op onderwijsachterstanden of met een extra ondersteuningsbehoefte.

Activiteit 5.1.1.1

We bieden peuters kwalitatief hoogwaardige voorschoolse educatie aan, zodat zij een goede start op de basisschool kunnen maken.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Alle doelgroep-peuters van 2,5-4 jaar gaan naar een voorschool. Percentage bereik doelgroeppeuters 2,5-4 jaar, uitgesplitst naar stadsdelen: Centrum, Nieuwe-West, Noord, Oost, West, Zuid, Zuidoost	74% (2020)	76%	75%	76%

Voorschoolse educatie (VE)

Ongeveer de helft van alle peuters in Amsterdam maakt gebruik van het voorschoolse aanbod. 76 procent van de kinderen met een voorschooladvies, vanwege risico op (onderwijs)achterstand, volgde voorschoolse educatie en werkte daarmee aan de (taal) ontwikkeling ter voorbereiding op het basisonderwijs. Het totale bereik ligt iets lager dan begroot; hiervoor is geen eenduidige verklaring. De populatie 2,5-4-jarigen nam met ongeveer 160 kinderen af en de deelname aan VE met ongeveer 300 kinderen ten opzichte van vorig jaar. Het verschil is beperkt en gebaseerd op twee momentopnames, waardoor geen duidelijke trend kan worden vastgesteld en mogelijk kiezen sommige kinderen voor een andere vorm van opvang. In de cijfers is geen onderscheid gemaakt naar stadsdelen.

Activiteit 5.1.1.2

We ondersteunen schoolgaande kinderen op het primair onderwijs met een risico op onderwijsachterstand of beperking.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	% bereik doelgroepleerlingen middels de kansenaanpakken po	90% (2021)	93%	95%	95%
2	% van de po scholen met meer dan het drempelpercentage leerlingen met risico op onderwijsachterstand dat gebruik maakt van kansenaanpak po / extra aanbod	100% (2021)	93%	100%	100%

Activiteit 5.1.1.3

We ondersteunen schoolgaande kinderen op het voortgezet onderwijs met een risico op onderwijsachterstand of beperking.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	% bereik doelgroepleerlingen middels de kansenaanpakken vo	67,0% (2021)	80,0%	85,0%	84,8%
2	% van de vo scholen met meer dan het drempelpercentage leerlingen met risico op onderwijsachterstand dat gebruik maakt van kansenaanpak vo / extra	83% (2021)	88%	85%	84%
3	Aantal scholen met een brede brugklas	11 (2022)	10	10	10

Verbeteren kansengelijkheid primair onderwijs (po) en voortgezet onderwijs (vo)
Met de Kansenaanpak voor het po en vo ondersteunen we scholen met leerlingen met een risico op onderwijsachterstand, door extra leertijd voor taal en rekenen te bieden. Het doel hiervan was het tegengaan van leerachterstanden en het versterken van ouderbetrokkenheid. Scholen met relatief veel leerlingen met een risico op achterstand ontvingen hiervoor aanvullende middelen. Op deze manier hebben we met de Kansenpakken ongeveer 23.000 kinderen ondersteund. Door te investeren in taal en rekenen, merken scholen dat leerlingen vooruitgang boeken, zowel in hun taalvaardigheid als in hun sociaal-emotionele ontwikkeling. Daarnaast zijn in samenwerking met schoolbesturen zomerscholen georganiseerd, waar ongeveer 1.800 kinderen in het po en 675 jongeren in het vo hebben deelgenomen. Ten slotte hebben we met onze aanpak High Dosage Tutoring, een intensieve vorm van rekenonderwijs, 130 leerlingen van 9 scholen ondersteuning gekregen.

Met de Amsterdamse Familieschool ondersteunen wij scholen voor het primair en vo in het organiseren van een rijke ontwikkelomgeving en de benodigde ondersteuning voor de leerling én het gezin, vanuit de vertrouwde plek op school en met een sterk netwerk van partners in de buurt. Elke Familieschool heeft daarvoor een projectleider die de samenwerking binnen en buiten de school coördineert en alle onderdelen van de Familieschool verbindt. De gemeente ondersteunt 28 basisscholen en 7 middelbare scholen. Daarnaast zijn scholen gestimuleerd om brede brugklassen te vormen.

Tot slot is de school in 2025 nadrukkelijker gepositioneerd binnen het gebiedsgericht werken. Ouder- en Kindteams en buurtteams zijn waar nodig op scholen aanwezig geweest. Ook is bijgedragen aan het aanbieden van ontbijt of lunch op school.

In 2025 kwamen net als voorgaande jaren kinderen vanuit het buitenland naar Amsterdam en volgden zij nieuwkomersonderwijs: leerlingen van 6–12 jaar in nieuwkomersklassen en jongeren van 12–18 jaar in internationale schakelklassen (ISK). De gemeente ondersteunde scholen met subsidies om groepen klein te houden, expertise in te zetten en extra taalonderwijs voor kleuters te bieden. De doelgroep verschoof licht naar relatief meer 12-plussers, waaronder een groeiende groep alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV), waarvoor extra onderwijshuisvesting en gespecialiseerde leerplichtinzet nodig was; ook is het convenant uitgebreid naar mbo-studenten zonder verblijfsstatus. Daarnaast is via het actieplan Meertaligheid gewerkt aan betere ondersteuning van de taalontwikkeling en inzet van thuistalen om kansenongelijkheid onder meertalige leerlingen te verminderen.

Leerlingenvervoer
In 2025 is leerlingenvervoer aangeboden aan kinderen in het speciaal onderwijs die vanwege een structurele beperking niet zelfstandig kunnen reizen en aan leerlingen die voor een school met de gewenste levensovertuiging verder moeten reizen. In lijn met de gemeentelijke ambitie om de kwaliteit van het aangepast vervoer te verbeteren, is in 2025 ingezet op het bestendigen van betrouwbaar leerlingenvervoer waarbij elk kind op de route naar school zoveel mogelijk een vaste chauffeur heeft. Om chauffeurs voor het leerlingenvervoer te kunnen behouden is afgelopen jaar de samenwerking opgezocht met de directie Parkeren. Dit heeft ertoe geleid dat het voor

chauffeurs makkelijker is geworden om een aanvullende parkeervergunning voor de taxibus te krijgen.

Activiteit 5.1.1.4

We bieden met het Preventief Interventie Team kinderen die een verhoogd risico lopen op problemen in de sociale ontwikkeling vroegtijdig hulp.

Indicatoren activiteit		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal po-scholen dat samenwerkt met het Preventie Interventieteam (PIT)	69 (2021)	128	110	139

Preventief Interventie Team (PIT)
In 2025 heeft het PIT in samenwerking met 139 scholen kinderen vroegtijdig ondersteuning geboden via een preventief interventietraject, waarvan gedragsinterventies een vast onderdeel vormen; in totaal zijn 73 van deze gedragsinterventies afgerond. Het PIT heeft de methodiek verder aangescherpt door erkende instrumenten en interventies structureel in het werkproces te integreren en werkte door de groeiende bekendheid en vraag inmiddels met meer scholen samen.

Doel 5.1.2

Kwaliteit: Ieder kind krijgt goed onderwijs in een kwalitatief goede schoolomgeving.

Indicatoren doel		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Geen overkoepelende indicator	–	–	–	–

Kwaliteit
Er is geen overkoepelende indicator beschikbaar die een eenduidig totaalbeeld geeft van de kwaliteit van het onderwijs en de schoolomgeving. In 2025 is toezicht gehouden op de kwaliteit en veiligheid van de kinderopvang. Daarnaast is ingezet op het ondersteunen en stimuleren van de onderwijskwaliteit in het po, vo en mbo. Dit is gedaan door extra te investeren in de randvoorwaarden voor kwalitatief goed en veilig onderwijs. Gedurende het jaar is gewerkt aan het versterken van de beschikbaarheid van leraren en schoolleiders. Ook is voortgang geboekt in het (ver)bouwen van schoolgebouwen, met als doel het realiseren van een passende leeromgeving en een evenwichtige spreiding van het onderwijsaanbod binnen de stad. Tot slot is ingezet op het verbeteren van de schoolaanwezigheid en het terugdringen van voortijdige schooluitval. Met deze maatregelen is bijgedragen aan het borgen en versterken van de onderwijskwaliteit in Amsterdam.

Activiteit 5.1.2.1

We houden toezicht op de kinderopvang, handhaven en leveren een bijdrage in het realiseren van kwalitatieve goede VVE en Kinderopvang.

Indicatoren activiteit		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage negatieve inspectie beoordelingen kinderopvang (rood risicoprofiel)	4% (2020)	4%	4%	4%

Toezicht en handhaving kinderopvang
In 2025 hield de Inspectie Kinderopvang conform de wet toezicht op de kwaliteit. Bij tekortkomingen werd eerst ingezet op herstel; als dit uitbleef volgden handhavingsmaatregelen, zoals een boete of in het uiterste geval een exploitatieverbod. Binnen de keten Vergunningen-Toezicht-Handhaving zijn diverse instrumenten ingezet om naleving te bevorderen en nieuwe locaties werden streng getoetst. Organisaties zijn aangesproken op hun eigen verantwoordelijkheid en kregen ruimte om gebreken tijdig te herstellen, om onnodige handhaving te voorkomen. Toezichthouders, vergunningverleners en handhavingsjuristen werkten nauw samen en startten een evaluatie om de samenwerking en processen verder te verbeteren.

Activiteit 5.1.2.2

We ondersteunen en stimuleren de onderwijskwaliteit op het po, vo en mbo door extra te investeren in de randvoorwaarden voor kwalitatief goed onderwijs.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal scholen dat deelneemt aan ONA voor kennisdeling	4 (2022)	60	75	121
2a	% kinderen dat naar de middelbare school gaat met een niveau lager dan het fundamentele niveau 1f voor leesvaardigheid	5,1% (2022)	1,0%	4,0%	1,4%
2b	% kinderen dat naar de middelbare school gaat met een niveau lager dan het fundamentele niveau 1f voor taalverzorging	5,8% (2022)	4,4%	4,0%	3,7%
2c	% kinderen dat naar de middelbare school gaat met een niveau lager dan het fundamentele niveau 1f voor rekenen	10,4% (2022)	8,0%	9,0%	7,5%
3	Aantal po scholen met een leerlingen aantal van 80% ten opzichte van de opheffingsnorm	36 (2022)	27	26	25
4	Scholen ondersteunen bij lerarentekort	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
5	Het aantal hybride leerwerkplekken dat op basis van pps'en subsidies van de mbo-Agenda voor mbo-studenten beschikbaar is	19 (2022)	26	23	28
6	Het aandeel instromende studenten in 2027 in de techniek en zorg	2.760 (2023)	–	2.800	–
7	Aantal doorlopende leerlijnen tussen vo en mbo in Amsterdam	12 (2023)	15	22	25
8	Aantal stageplekken voor mbostudenten jaarlijks bij de gemeente Amsterdam	392 (2022)	476	350	474

Onderwijskwaliteit

Omdat op iedere plek in de stad kinderen en jongeren kinderopvang en onderwijs van goede kwaliteit zouden moeten krijgen, zetten we ons samen met het onderwijsveld in om de onderwijskwaliteit te verbeteren. In 2025 hebben we met schoolbesturen uit het funderend onderwijs een agenda onderwijskwaliteit opgesteld. In 2025 heeft een flinke groei plaatsgevonden in het aantal scholen en schoolbesturen dat deelneemt aan Onderwijskennisnetwerk Amsterdam (ONA) voor kennisdeling. Dat komt door een grotere bekendheid van ONA door uitgebreide PR zoals nieuwsbrieven en kennissessies bij schoolbesturen.

Voor de kerndomeinen leesvaardigheid, taalverzorging en rekenen zijn de resultaten verbeterd ten opzichte van de nulmeting in 2022 en zijn de gestelde streefwaarden gerealiseerd. De achterliggende oorzaak van deze verbetering is niet eenduidig vast te stellen; de gemeente heeft de afgelopen jaren wel ingezet op het versterken van basisvaardigheden via onder meer de Kansenaanpak po en vo, het ONA, meertaligheid, Liefde voor Lezen en HDT.

Lerarenagenda

In 2025 daalde het lerarentekort in Amsterdam voor het tweede jaar op rij. In het primair onderwijs nam het af van 15,5 procent naar 12,2 procent (daling van 3,3 procentpunt) en ook in het voortgezet onderwijs verminderde het aanzienlijk: het totale tekort daalde met 62 fte naar 78 fte. Het tekort aan schoolleiders nam eveneens sterk af (po: van 84 naar 17 fte; vo stabiel op 5 fte). Hoewel scholen met een hoger schoolgewicht nog steeds relatief grotere tekorten kennen, zijn deze sinds 2024 evenwichtiger verdeeld.

Sinds 2019 werken gemeente, onderwijsveld en lerarenopleidingen samen aan een brede aanpak gericht op instroom, behoud, professionalisering, ondersteuning van schoolleiders en vernieuwende organisatievormen. Om werken in de stad aantrekkelijk te houden wordt ook ingezet op huisvesting: leraren krijgen voorrang op sociale en middenhuurwoningen en er wordt gewerkt aan de lerarencampus (woongebouw voor leraren op IJburg en transformatie van een woongebouw in Nieuw-West). Daarnaast ontvangen scholen parkeervergunningen en krijgen jaarlijks ruim 2.000 leraren (fte) van buiten de stad een reiskostenvergoeding. In schooljaar 2024-2025 startten 127 zij-instromers en in september 2025 nog eens 73.

Schoolveiligheid

In 2025 zijn scholen ondersteund bij het omgaan met toegenomen schoolveiligheidsproblematiek, met als doel dat alle leerlingen in Amsterdam veilig naar school kunnen. De Amsterdamse aanpak schoolveiligheid is verder uitgebreid van het voortgezet (speciaal) onderwijs naar alle mbo-instellingen en naar die po-scholen waar sprake is van veiligheidsvraagstukken op en rond de school. Binnen het po lag de focus daarbij met name op de aandachtsgebieden Zuidoost, Nieuw-West en Noord.

Daarnaast is in 2025 verder gebouwd aan het versterken van lokale netwerken en aan de samenwerking tussen scholen, de teams Jeugd & Veiligheid van de stadsdelen en lokale jeugd- en veiligheidspartners, zoals straatcoaches, jongerenwerk en politie. Dit kreeg onder andere vorm in 32 schoolveiligheidsoverleggen en 4 (grote) schoolveiligheidsbijeenkomsten. Daarnaast waren er 350 contactmomenten tussen scholen en Jeugd & Veiligheid. Ook zijn zo'n 83 v(s)o-scholen en 11 po-scholen ondersteund door straatcoaches van Stichting Aanpak Overlast Amsterdam.

Scholen met (ernstige) veiligheidsproblematiek zijn ondersteund door het Operationeel Team Schoolveiligheid (OTSV). Dit waren 4 uitgebreide OTSV-trajecten en 6 nazorgtrajecten op v(s)o en mbo. Verder is geïnvesteerd in het vergroten van deskundigheid rondom grensoverschrijdend gedrag, zodat scholen dit vroegtijdig kunnen signaleren en de-escaleren. Vanaf 2024 zijn 85 aanvragen voor trainingen schoolveiligheid voor schoolteams gedaan. Tot slot is ingezet op jongerenwerk in school, gericht op het versterken van de verbinding tussen de leefwerelden van jongeren (school, thuis, straat en online). In 2025 hadden 42 v(s)o-scholen jongerenwerk in school en is op 9 mbo-colleges het jongerenwerk in de school vanaf augustus 2025 gestart.

Indicatoren die betrekking hebben op het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) worden verder toegelicht bij de MBO-agenda.

Activiteit 5.1.2.3

We zorgen voor voldoende en gezonde schoolgebouwen verspreid over de stad.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal op te leveren nieuwe en vernieuwde schoolgebouwen die voldoen aan de energieprestatie BENG (Bijna Energie Neutraal Gebouw)				
1a	Primair onderwijs	5,0 (2021)	4,0	4,0	4,0
1b	Voortgezet onderwijs/ Speciaal onderwijs	5,0 (2021)	2,0	3,0	2,0
2	Alle Amsterdamse leerlingen hebben les in een gezond schoolgebouw				
2a	Primair onderwijs	85,0% (2021)	92,0%	96,0%	96,0%
2b	Voortgezet onderwijs	75,0% (2021)	90,0%	97,0%	97,0%

Schoolgebouwen

In 2025 zijn meerdere schoolgebouwen opgeleverd waarbij binnen de portefeuille prioriteit wordt gegeven aan de schoolgebouwen in Noord, Nieuw West en Zuidoost. In het vo betrof dit de nieuwbouw van Xplore Agora in Noord en de renovatie van het gebouw aan de Derkinderenstraat 44 ten behoeve van het Fiducie College in Nieuw-West. In het po zijn de vervangende nieuwbouw van Wisperweide in Weesp, de nieuwbouw van IKC Kindercampus Zuidas in Zuid, de circulaire en flexibele vervangende nieuwbouw van de Daltonschool de Poolster en de renovatie van de Oranje Nassauschool in Noord opgeleverd. De Wisperweide is de eerste duurzame en circulaire school die is opgeleverd vanuit het Innovatiepartnerschap Scholenbouw (IPS). Het is een houtbouwproject met circulaire uitgangspunten en kent daarnaast maximale flexibiliteit zodat het gebouw in de toekomst eenvoudig aangepast of uitgebreid kan worden. Het aantal opgeleverde schoolgebouwen is hiermee lager dan in de begroting was voorzien. Binnen het vo zijn minder gebouwen opgeleverd dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door vertragingen in de uitvoering en het doorschuiven van projecten naar 2026. Binnen het primair onderwijs is het aantal opgeleverde gebouwen conform begroting gerealiseerd. Daarnaast is geïnvesteerd in diverse projecten, waaronder renovatie van het Berlage Lyceum (Zuid), de nieuwbouw voor het Metropolis Lyceum (Noord) en Montessori Lyceum Pax (Sluisbuurt) en de Innovatie Partner Schoolgebouwen (IPS)-projecten Montessorischool Azalea, IKC Strandeiland en Blijhaven die allemaal zullen voldoen aan de hoge eisen op circulair bouwen en flexibiliteit.

Verder is in 2025 geïnvesteerd in het verbeteren van het binnenklimaat van schoolgebouwen via het programma Gezonde Schoolgebouwen Amsterdam (GSA). In 2025 zijn binnen dit programma vier po-schoolgebouwen en één vo-schoolgebouw uitgevoerd. In deze gebouwen krijgen kinderen les in een gezonde leeromgeving met voldoende frisse en gezonde lucht. Voor nog eens drie po-schoolgebouwen en één vo-schoolgebouw is de uitvoering gestart; deze worden in 2026 opgeleverd. Het streven is dat na afronding van de derde en laatste fase van het programma GSA in 2026 alle Amsterdamse leerlingen les krijgen in een gezond schoolgebouw en daarmee bijdraagt aan de prestaties van zowel kinderen als leerkrachten.

Activiteit 5.1.2.4

We zorgen ervoor dat zoveel mogelijk Amsterdammers met een startkwalificatie van school komen en bieden de meest kwetsbare jongeren aanvullende ondersteuning op school en begeleiding naar werk.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Absoluut verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)* (BBV-verplicht)	0,3%	0,8%	1,0%	1,0%
2	Relatief verzuim (per 1.000 leerlingen)* (BBV-verplicht)	2,4%	3,1%	3,2%	3,2%
3	Percentage voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (VSV-ers) (BBV-verplicht)				
3a	Totaal VSV vo	0,65%	0,66%	0,70%	1,05%
3b	Totaal VSV mbo	7,83%	7,00%	8,00%	9,36%
4	Percentage van 23-jarigen dat een startkwalificatie heeft	80,0%	75,0%	80,0%	79,0%
5	Oude vsv-ers terug naar school of werk				
5a	Percentage dat onderwijs volgt	30,0%	24,3%	28,0%	25,7%
5b	Percentage dat werk heeft	28,0%	25,4%	28,0%	25,8%
6	Aantal kwetsbare jongeren met afstand tot onderwijs en arbeidsmarkt dat kleinschalig (passend) MBO onderwijs krijgt	600 (2022)	781	600	867
7	Aantal mbo-studenten met afstand tot onderwijs en arbeidsmarkt op reguliere mbo-opleidingen dat extra ondersteuning krijgt in de klas	700 (2022)	1.100	1.100	3.500

Schoolaanwezigheid

In 2025 is verder ingezet op het versterken van schoolaanwezigheid en het voorkomen van thuiszitten. Vijftien scholen binnen het vo namen deel aan de leerlijn schoolaanwezigheid en hebben een schoolaanwezigheidsteam opgezet. Omdat de modernisering van ERISA (Educatie Registratie en Informatie Systeem Amsterdam) vertraging opliep, is in 2025 bewust gekozen voor een alternatief systeem om de ontwikkeling naar vroeg signalering en data gedreven sturing op schoolaanwezigheid niet stil te laten vallen; ingebruikname volgt in het eerste kwartaal van 2026. Daarnaast heeft de Jeugdgezondheidszorg haar volgsysteem gekoppeld aan het leerlingenregister van DUO, waardoor vierjarige kinderen zonder basisschoolinschrijving beter in beeld zijn.

In 2025 is de verbeterlijn schoolaanwezigheid en thuiszitters geëvalueerd. Op basis hiervan zijn nieuwe kpi's, doelen en acties vastgesteld voor 2026 en 2027 en opgenomen in de ambitieagenda passend onderwijs-jeugd. Voor het verder terugdringen van verzuim binnen de ISK is een brede, vierjarig gefinancierde ISK-aanpak gestart. De bestaande AMV-werkwijze is hierin geëvalueerd en geïntegreerd, de ISK-werkwijze is verdiept en ondersteund met nieuw materiaal, en een werkgroep Verzuim is ingericht om de ketensamenwerking te versterken en uitval vroegtijdig te voorkomen.

De beoogde afname van het aantal thuiszitters en de duur van het thuiszitten is in 2025 niet gerealiseerd; beide zijn toegenomen. Ondanks verbeterde randvoorwaarden blijft uitstroom naar passend onderwijs beperkt door externe factoren zoals personeelstekorten en schaarste aan plekken in het speciaal onderwijs en de jeugdhulp, waardoor effecten nog niet zichtbaar zijn in de cijfers. Zo is in 2025 gestart met de inzet van een thuiszittersadviseur en is veel geïnvesteerd in de samenwerking met de leerplichtorganisatie. Door de intensieve aanwezigheid vanuit beleid en de inzet van een MT-adviseur zijn signalen uit de uitvoering beter benut voor beleidsontwikkeling en ondersteuning van leerplichtambtenaren.

Het percentage jongeren met een startkwalificatie en het percentage eerder uitgevallen jongeren dat werkt of terug naar school is, is gestegen ten opzichte van vorig jaar, maar nog niet op het gewenste niveau. We verwachten dat de ingezette daling van het percentage voortijdig schoolverlaters zal doorzetten en ook gaat resulteren in een stijging van het percentage jongeren met een startkwalificatie.

MBO-agenda

Het mbo is essentieel voor de ontwikkeling van Amsterdammers en de realisatie van onze ambities. In het voorjaar hebben we samen met de Amsterdamse mbo's tijdens de Week van het Vakmanschap en Skills the Finals aan vo-leerlingen en hun ouders laten zien wat het mbo te bieden heeft. Het Amsterdamse mbo heeft ook een prominente rol gepakt bij de viering van 750 jaar Amsterdam, bijvoorbeeld door de organisatie van het talentenontwikkelprogramma 'Iconen van de Stad' en heeft de samenwerking opgezocht met hbo's en wo's in de stad als kennispartner van Amsterdam 750.
In 2025 hebben we verder gewerkt aan het Stagepact. Ondertussen hebben meer dan 100 bedrijven zich aangesloten. Dit jaar zijn onder andere stappen gezet om een centraal stagebureau op elk college te starten en stagevergoedingen voor alle

mbo-studenten verplicht te maken. Intern zien we dat de stagenorm voor mbo-studenten is gehaald. Samen met P&O zijn we hard bezig om het aantal stageplekken voor niveau 1 & 2 te laten stijgen en zijn trots dat dat gelukt is. Vanuit de MBO-Agenda hebben we ook een passende vergoeding voor studenten die bijvoorbeeld bij de stadsdelen stage lopen mogelijk gemaakt. Huis van Talent is een samenwerking tussen onderwijs & bedrijfsleven waar vooral wordt ingezet om studenten op niveau 1 en 2 goed te begeleiden en bedrijven daarin te ondersteunen. Binnen deze Privaat Publieke Samenwerking zijn ook veel hybride leerwerkplekken voor studenten beschikbaar.

Specifiek voor kwetsbare jongeren met een afstand tot onderwijs en arbeidsmarkt is ingezet op kleinschalig en passend mbo-onderwijs. Hiervoor zijn 600 plekken beschikbaar gesteld. In de praktijk is in 2025 een groter aantal jongeren bereikt. Door natuurlijke in- en uitstroom maakten in totaal 867 unieke studenten gebruik van dit aanbod. Dit betekent dat beschikbare plekken gedurende het jaar meerdere keren zijn benut, waardoor meer jongeren ondersteuning konden krijgen richting onderwijs en arbeidsmarkt.

De tweede ronde van de subsidies van de MBO-Agenda zijn gestart, waarin we zien dat de meerderheid van de projecten gericht zijn op de ontwikkeling van Nieuw-West, Zuidoost en Noord en op studenten op niveau 1 en 2. Daarnaast hebben ook de MBO-Denktank, het studentendebat en het MBO-Diner weer succesvol plaatsgevonden. Tot slot, zijn we gestart met de Loopbaanroute Nieuw-West om vo-leerlingen kennis te laten maken met mogelijkheden in zorg & techniek sectoren en een baangarantie te bieden als ze hun mbo-opleiding succesvol afronden.

Voor het aandeel instromende studenten in 2027 in de techniek en zorg zijn geen cijfers beschikbaar, omdat het onderliggende onderzoek door O&S in het verslagjaar niet is uitgevoerd vanwege prioritering van ander, urgenter arbeidsmarktonderzoek. Het onderzoek wordt naar verwachting in het tweede kwartaal van 2026 uitgevoerd, waardoor cijfers in een volgend jaarverslag kunnen worden opgenomen.

Activiteit 5.1.2.5

We verrijken het Amsterdamse onderwijs met het uitvoeren van een hoogwaardig schooltuinprogramma.

Indicatoren activiteit		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage scholen dat deelneemt aan schooltuinprogramma	82%	74%	82%	n.t.b.
2	Waardering van het schooltuinprogramma door leerkrachten	8,5	8,3	8,7	8,3

Schooltuinen en natuureducatie

Het doel van de schooltuinen is dat alle Amsterdamse kinderen in het po een blijvende en evenwichtige relatie met de natuur ontwikkelen. Daarnaast leren de kinderen op een praktische manier over gezonde voeding en duurzaam gedrag. De leerlingen uit groep 1-5 en 8 kregen buitenlessen of gingen naar de boerderij. De realisatie op de indicator ‘percentage scholen dat deelneemt aan het schooltuinprogramma’ wordt op dit moment nader onderzocht. De uitkomst en eventuele toelichting op de gehanteerde berekeningswijze worden opgenomen in het Jaarverslag Schooltuinen. Om consistentie in de gepresenteerde gegevens te waarborgen, is deze indicator hier niet opgenomen.

Doel 5.1.3

Alle Amsterdammers hebben toegang tot informatie via een netwerk van bibliotheken.

Indicatoren doel		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1a	Aantal Amsterdammers dat lid is van de OBA: 0-3 jaar	9.891 (2018)	10.667	12.000	10.500
1b	Aantal Amsterdammers dat lid is van de OBA: 4-11 jaar	50.801 (2018)	56.744	58.000	58.500
1c	Aantal Amsterdammers dat lid is van de OBA: 12-17 jaar	33.469 (2018)	49.211	53.000	51.500
1d	Aantal Amsterdammers dat lid is van de OBA: 18-66 jaar	59.140 (2018)	45.523	46.000	56.000
1e	Aantal Amsterdammers dat lid is van de OBA: ouder dan 66 jaar	15.670 (2018)	13.700	15.000	14.000

Voor de Begroting 2024 hielden we rekening met een overeenkomst met het ROC van Amsterdam voor verstrekken van lidmaatschappen aan hun studenten. Omdat deze overeenkomst nog niet rond is, zijn deze beoogde leden uit de prognose van 2025 gehaald. Voor 2026-2028 blijft de inzet op dit doel echter onverminderd.

Bibliotheken

Het aantal Amsterdammers dat lid is van OBA is van OBA toegenomen. We zien een mooie stijging in de leeftijdscohorten van de schoolgaande kinderen in Amsterdam. De werving van extra leden via het OBA school programma werpt haar vruchten af. Ook zien we een toename in het aantal jongeren vanwege het gratis lidmaatschap. Voor de groep jongste Amsterdammers (0-3) blijft het aantal leden stabiel. De OBA zal over deze resultaten in haar eigen jaarverslag welke in juni gepubliceerd wordt nader reflecteren.

Activiteit 5.1.3.1

We subsidiëren de Openbare Bibliotheek Amsterdam (OBA) in het kader van het leesoffensief en zodat alle Amsterdammers toegang hebben tot kennis, cultuur en informatie en de OBA actief bijdraagt aan digitale geletterdheid, leven lang leren, ontmoeting en betrokkenheid.

Indicatoren activiteit		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Leesoffensief: % scholen met OBA op (voor)school: PO, VO, MBO				
1a	Primair onderwijs	20 (2024)	25	30	87
1b	5.1.3.1.a.2 1b. Voortgezet onderwijs	12 (2024)	12	12	14
1c	5.1.3.1.a.3 1c. MBO	1 (2024)	1	1	10
1d	5.1.3.1.a.4 1d. VVE	20 (2024)	8	20	32
2	5.1.3.1.b 2. Aantal bezoeken bibliotheken	3.822.966 (2018)	3.978.772	4.000.000	4.300.000
3	5.1.3.1.c 3. Aantal uitleningen	2.455.600 (2018)	1.727.279	2.000.000	1.700.000
4	5.1.3.1.d 4. Aantal activiteiten educatief, cultureel, tentoonstellingen	4.535 (2018)	8.457	7.500	9.000

Openbare Bibliotheek Amsterdam

De gemeente maakt zich zorgen over de achteruitgang van leesvaardigheid en leescultuur. Lezen is een basisvaardigheid én een voorwaarde voor volwaardige participatie. Daarom is het Leesoffensief Liefde voor Lezen in 2025 voortgezet en zichtbaar opgeschaald. Het programma is verbreed naar alle onderwijsniveaus en de voor- en vroegschoolse fase, met meer deelnemende scholen, VVE-locaties en deelnemers dan in 2024. Ook het bereik van aanvullende programma's groeide. De uitbreiding kwam tot stand in samenwerking met OBA, ONA, scholen, ouders en educatieve partners, via bewezen interventies zoals BoekStart en de VoorleesExpress, versterking van de leesomgeving via OBA op School en het Taallab en gebiedsgerichte inzet in Zuidoost en Nieuw-West.

De OBA vervult hierbij een centrale rol als laagdrempelige publieke voorziening waar Amsterdammers blijven leren en elkaar ontmoeten. De bibliotheek maakt informatie toegankelijk, stimuleert taalontwikkeling, reflectie en betrokkenheid bij stad en buurt en laat bezoekers kennismaken met kunst en cultuur. In 2025 werden 4,3 miljoen bezoeken geregistreerd (stijging van 8 procent), steeg het ledenaantal naar ruim 190.000 (stijging van 10 procent) en vonden ongeveer 9.000 activiteiten plaats, waarvan 1.800 samen met bewoners. Met bijna 300 partners, van onderwijs en buurtteams tot culturele instellingen, fungeert de OBA als verbindende plek in de stad.

Daarnaast opende het OBA Next Lab in Kraaiennest, met onder meer het educatieve TUMO-programma voor jongeren uit de hele stad. De bibliotheek ontwikkelt zich daarmee verder als plek voor talentontwikkeling, digitale vaardigheden en creatieve ontplooiing. De brede bekendheid en waardering blijven hoog: Amsterdammers geven de OBA gemiddeld een 8,1 (2024: 8,3) en de NPS bedraagt +19 (2024: +33). Hoewel beide licht zijn gedaald, bevestigt dit dat de OBA structureel positief wordt gewaardeerd en een belangrijke publieke voorziening blijft in een tijd van toenemende maatschappelijke opgaven.

Het OBA-schoolprogramma kent grote belangstelling vanuit scholen. Voor voorschoolse educatie (VVE) is echter meer capaciteit nodig om de vraag structureel te kunnen bedienen, waardoor de resultaten nog achterblijven bij de ambities.

Welke verbonden partijen schakelen we daarvoor in?

ODE Energie
ODE Energie zorgt voor milieuvriendelijke energievoorziening op het Oosterdokseiland. Dit doen zij onder andere voor de hoofdvestiging van de Openbare Bibliotheek Amsterdam. Hiermee draagt ODE Energie bij aan het in stand houden van het netwerk van bibliotheken.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	61,3	62,2	73,4	70,5	-2,8
Lasten	325,0	334,6	349,1	348,2	-1,0
Saldo Baten en Lasten	**-263,7**	**-272,5**	**-275,8**	**-277,6**	**-1,9**
Onttrekking	5,6	6,6	9,3	5,9	-3,4
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**5,6**	**6,6**	**9,3**	**5,9**	**-3,4**
Totaal 5.1 Onderwijs	**-258,0**	**-265,8**	**-266,4**	**-271,8**	**-5,3**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een negatief resultaat van € 5,3 miljoen. Dit komt door lagere baten van € 2,8 miljoen, lagere lasten van € 1 miljoen en lagere onttrekking aan reserves van € 3,4 miljoen.

Baten
De totale baten van € 70,5 miljoen zijn € 2,8 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:
- Hogere huuropbrengsten gymzalen (€ 0,2 miljoen).
- Lagere baten bij verschillende specifieke uitkeringen door latere uitvoer van projecten en interventies. De middelen worden in 2026 ingezet (€ 2,9 miljoen);
  - Onderwijsachterstandenbeleid (€ 1,4 miljoen);
  - Regiodeal (Zuidoost) (€ 1,1 miljoen);
  - Vroegtijdig schoolverlaten (€ 0,4 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Lasten

De totale lasten van € 348,2 miljoen zijn € 1 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:

- De lasten vanuit diverse Specifieke Uitkeringen zijn lager dan begroot, voornamelijk door latere uitvoer van projecten en interventies. De middelen worden in 2026 ingezet (€ 2,9 miljoen). Het betreft:
  - Onderwijsachterstandenbeleid (€ 1,4 miljoen);
  - Regiodeal (€ 1,1 miljoen);
  - Vroegtijdig schoolverlaten (€ 0,4 miljoen).
- Hogere kapitaallasten; Dit wordt veroorzaakt door noodzakelijke afboekingen op niet langer gebruikte of gesloopte schoolpanden (€ 2,5 miljoen).
- Hogere personeelslasten; Dit komt voornamelijk door een hoog ziekte verzuim. De daarmee samenhangende externe inhuur betreft vooral tijdelijke vervanging bij ziekte en het overbruggen van uitstroom bij moeilijk vervulbare functies (€ 2,1 miljoen).
- Hogere subsidielasten, doordat bij de vaststelling van subsidies voor onderwijshuisvesting, po, vo en mbo minder neerwaartse bijstellingen hebben plaatsgevonden dan vooraf was ingeschat (€ 1 miljoen).
- Hogere subsidie lasten hoogbegaafdheid; Bij het beschikken voor schooljaar 2024-2025 is het subsidieplafond onterecht niet toegepast, waardoor hogere verplichtingen zijn aangegaan (€ 0,6 miljoen).
- Hogere onroerendzaakbelasting voor scholen en gymzalen als gevolg van gestegen waarde van het onderliggende vastgoed en tariefstijgingen (€ 0,8 miljoen).
- De lasten voor leerlingenvervoer zijn hoger uitgevallen. Hoewel over het jaar bezien sprake is van een lichte daling van het aantal leerlingen met recht op leerlingenvervoer, zet deze daling minder sterk door dan bij de Najaarsnota is verondersteld; mede door het overgangsrecht voor bestaande leerlingen verloopt de uitstroom geleidelijker dan geraamd (€ 0,4 miljoen).
- Hogere onderzoeks- en advieskosten bij lopende onderwijshuisvestingsprojecten (€ 0,4 miljoen).
- De hogere lasten binnen de Lerarenagenda hangen samen met het feit dat een rijksbijdrage vanaf 2024 niet meer aan de gemeente maar rechtstreeks aan de Amsterdamse Onderwijsregio wordt verstrekt (€ 0,4 miljoen).
- Hogere lasten kindplekken bij de Voor- en Vroegschoolse Educatie doordat het aantal kinderen met voorschooladvies in het lopende jaar hoger is uitgevallen dan bij de begroting was voorzien, in combinatie met een hogere bezettingsgraad (€ 0,4 miljoen). Binnen het domein Onderwijshuisvesting zijn de lasten lager uitgevallen door vertraging in tijdelijke huisvestingsprojecten, een aangepaste administratiewijze en lagere huur- en exploitatiekosten (€ 3,1 miljoen).
- Bij schoolveiligheid (€ 0,8 miljoen), gezonde scholen (€ 0,7 miljoen) en HDT (€ 0,5 miljoen) zijn lagere lasten gerealiseerd door latere start en uitvoer van projecten en interventies.
- De lagere lasten op Digitale Voorzieningen komen doordat in 2025 is gestopt met eigen applicatieontwikkeling en een deel van de kosten voor aanbestedingen en nieuwe contracten is doorgeschoven naar 2026, zonder gevolgen voor de beschikbaarheid van applicaties (€ 0,6 miljoen).
- Lagere lasten voor schoolzwemmen doordat uitgaven die op dit budget betrekking hebben administratief per abuis op een andere kostenplaats zijn verantwoord (€ 0,6 miljoen).
- Lagere lasten voor nieuwkomersonderwijs doordat het aantal nieuwe leerlingen in het primair onderwijs lager is uitgekomen dan oorspronkelijk begroot. Omdat subsidie uitsluitend aan het primair onderwijs wordt verstrekt, leidt de verschuiving in samenstelling van nieuwkomers (meer 12+ en minder 6–12 jaar) tot lagere lasten binnen dit budget (€ 0,4 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Onttrekkingen reserves

De onttrekking aan de reserve-coalitiemiddelen is € 3,4 miljoen lager dan begroot.
Dit komt voornamelijk doordat;

- Bij woningen voor leraren (€ 1,3 miljoen), schoolveiligheid (€ 0,8 miljoen), gezonde scholen (€ 0,7 miljoen) en HDT (€ 0,5 miljoen) lagere lasten zijn gerealiseerd door latere start en uitvoer van projecten en interventies.
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Toevoegingen reserves

In dit programmaonderdeel zijn geen toevoegingen gedaan aan de reserves.

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
1. Risico leerlingenvervoer: capaciteit en betaalbaarheid onder druk. Door een stijgend aantal leerlingen en hogere kosten per leerling bestaat het risico dat leerlingen die het meest afhankelijk zijn van leerlingenvervoer geen tijdig, betrouwbaar en passend vervoer kunnen krijgen.	▪ De nieuwe verordening voor leerlingenvervoer is in 2023 vastgesteld, met onder andere als doel om het aantal leerlingen dat recht heeft op leerlingenvervoer te beheersen. Een ingesteld overgangsrecht heeft een vertragend effect op de daling van het aantal leerlingen dat gebruik maakt van leerlingenvervoer.
2. De kansengelijkheid en onderwijskwaliteit staan onder druk doordat het, als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt, een dure woningmarkt en afhankelijkheid van landelijk beleid, steeds moeilijker wordt om voldoende leraren en schooldirecteuren in Amsterdam te vinden en te behouden. Dit raakt vooral scholen en voorzieningen met veel kinderen met een risico op onderwijsachterstand en leidt tot lagere kwaliteit. Bij de kinderopvang, waaronder de voorschoolse educatie, kan de krapte op de arbeidsmarkt leiden tot minder plekken voor kinderen en tot langere wachtlijsten.	▪ We investeren samen met scholen en opleiders in de Onderwijsregio Amsterdam in het bestrijden van het lerarentekort. Daaronder vallen maatregelen uit de lerarenagenda, zoals begeleiding van zij-instromers, ondersteuning van schoolleiders, tegemoetkoming in reiskosten en voorrang op woningen. Ook wordt gestart met het ontwikkelen van een lerarencampus. Tot slot overleggen met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap om landelijke maatregelen te intensiveren en te versnellen. In de kinderopvang worden samen met de sector wervingscampagnes gedaan en gerichte acties ingezet om nieuwe doelgroepen te bereiken.
3. Door dalende rijksmiddelen en bijbehorende besparingen bestaat het risico dat de uitvoeringskracht afneemt en beleidsdoelen in het onderwijs en de voorschoolse educatie niet volledig worden gerealiseerd.	▪ We voeren, onder andere met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), een lobby om te zorgen voor voldoende en stabiele financiering. Daarnaast worden de besparingen zorgvuldig verder uitgewerkt en besproken met onze partners, bijvoorbeeld aanbieders van voorschoolse educatie.
4. Als gevolg van de volgende oorzaken bestaat de kans dat we geen complete stad met voldoende maatschappelijke voorzieningen verspreid over Amsterdam realiseren: a. Onvoldoende middelen in relatie tot de ambities b. Door de oververhitte bouwmarkt c. Onvoldoende capaciteit binnen de gemeentelijke organisatie of in de (bouw) markt d. Congestie in elektriciteitsnet waardoor voorzieningen niet in gebruik kunnen worden genomen. e. Onvoldoende geschikte en tegelijkertijd betaalbare locaties f. Onvoldoende ruimte in de stad voor maatschappelijke functies g. Vertraging bij vergunningverlening bij projecten	▪ We hanteren referentienormen en huisvestingsplannen voor maatschappelijke voorzieningen om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de actuele behoeften in de stad. ▪ We spelen met ons investeringsritme en personeel flexibel in op planningswijzigingen in de gebiedsontwikkeling. We reserveren ruimte voor maatschappelijke voorzieningen in de gebiedsontwikkeling. We verkennen/verwerven ook locaties in de bestaande stad die geschikt zijn voor de ontwikkeling. ▪ We hanteren actuele programma's van eisen en richtbedragen voor maatschappelijke voorzieningen. ▪ We hanteren het IPS om aannemers snel en efficiënt scholen te laten bouwen. In 2025 bouwen we inmiddels een aantal scholen die zijn aanbesteed via IPS. ▪ We spelen in op netcongestie door schoolbesturen aan te sporen zich aan te melden voor de prioriteringslijst en onderzoeken oplossingen voor voorzieningen die niet in aanmerking komen voor stroom. Inmiddels hebben zich een aantal schoolbesturen projecten aangemeld voor de prioriteringslijst.
5. Als gevolg van onvoldoende middelen en netcongestie, bestaat de kans dat we onze portefeuille maatschappelijke voorzieningen onvoldoende verduurzamen, waardoor we de duurzaamheidsambities niet behalen. Verder moeten we hierdoor kiezen tussen het behalen van de referentienormen of het voldoen aan wettelijke taken en duurzaamheidsdoelstellingen.	▪ We proberen op projectniveau aanvullende duurzaamheidsdoelen efficiënt in te passen. Hiervoor hebben we een Total cost of ownership-methodiek ontwikkeld. ▪ We hebben aanvullend middelen gereserveerd om een deel van de maatschappelijke voorzieningen extra te verduurzamen. ▪ We bouwen een deel van de scholen middels het Innovatiepartnerschap Schoolgebouwen, waarbij we grotendeels circulair bouwen. ▪ We onderzoeken oplossingen voor netcongestie met de minste CO_2-impact.

Beleidskaders

Algemeen

- Onderwijs ambities Amsterdam (2023-2027), ambitiedocument voor het onderwijs in de gemeente. Deze zijn uitgewerkt in uitvoeringsagenda die hieronder per onderwerp genoemd worden.
- Verordening voor lokaal onderwijsbeleid Amsterdam beschrijft welke regelingen en subsidies de gemeente voor scholen aanbiedt ten behoeve van bestrijden onderwijsachterstand en verhogen onderwijskwaliteit.
- Raadsbrief inzet Nationaal Programma Onderwijs (september 2021) licht toe op welke manieren de gemeente de extra onderwijsachterstandsmiddelen inzet die door de Rijksoverheid na de coronacrisis beschikbaar zijn gesteld.

Schoolgebouwen

- Verordening huisvestingsvoorzieningenen onderwijs Amsterdam 2020 beschrijft de voorzieningen onderwijshuisvesting die op grond van de Wet op het primair onderwijs (WPO), Wet op de expertisecentra (WEC) en Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) door het bevoegd gezag bij het college kunnen worden aangevraagd.
- Het Integraal huisvestingsplan 2023-2027 beschrijft realisatie en planvorming van de nieuwbouw en renovatie van schoolgebouwen.

Voorschool en kinderopvang

- Eén voorziening voor alle Amsterdamse peuters 2018-2022 – beleidsplan peutervoorzieningen.
- Uitvoeringsplan toezicht en handhaving kinderopvang beschrijft de regels voor het toezicht proces en om handhavingsinstrumenten in te zetten.

Bestrijden onderwijsachterstanden primair en voortgezet onderwijs

- Ambitie-agenda passend onderwijs en jeugdhulp 2023-2027: document waarin de gemeente, de samenwerkingsverbanden Amsterdam-Diemen po en vo en de Ouder- en kindteams samen doelen stellen voor de invulling van passend onderwijs.
- Raadsbrief Kansenaanpak Voortgezet Onderwijs
- Raadsbrief Kansenaanpak Primair Onderwijs
- Ambitieagenda voor sterke samenwerking (passend) onderwijs en jeugdhulp (2023-2027)
- Verordening leerlingenvervoer bevat de regels en beleidsregels bekostiging voor leerlingenvervoer.

Verhogen onderwijskwaliteit

- Amsterdamse Lerarenagenda (2023-2027) “Omdat iedereen een goede leraar verdient” beschrijft de maatregelen om voldoende leerkrachten op Amsterdamse scholen te krijgen.
- Beleidsbrief Amsterdammerschap in het onderwijs 2023-2027, toelichting op hoe de gemeente in de periode 2023-2027 burgerschap in het onderwijs wil bevorderen en de Amsterdamse scholen zal ondersteunen en faciliteren bij organiseren van burgerschapsonderwijs.
- Uitvoeringsplan Preventie met Gezag 2024, licht (onder andere) de preventieve maatregelen toe waarmee scholen en gemeente de schoolveiligheidsproblematiek tegengaan.
- Raadsinformatiebrief Schooltuinen en Natuureducatie (2023), geeft een terugblik op het schooljaar 2022-2023 en licht de drie focuspunten toe voor schooltuinen en natuureducatie voor de komende jaren.

Schoolveiligheid

- Amsterdamse aanpak schoolveiligheid 2024-2025

Handhaven leerplicht en voorkomen schoolverlaten

- Aanpak voortijdig schoolverlaten 2021-2024 beoogt het aantal jongeren dat voortijdig stopt met school zonder startkwalificatie te verminderen en uitgevallen jongeren, met extra aandacht voor kwetsbare groepen, te begeleiden naar vervolgonderwijs of werk.
- MBO-agenda 2023-2027: agenda waarin onder andere samen met het bedrijfsleven wordt geïnvesteerd in opleiden, begeleiden en extra ondersteuning om de kansenongelijkheid te verkleinen.

Bibliotheek

- Bibliotheekvisie (2024) Lang Leve de Bieb bevat de gemeentelijke beleidskaders voor de bibliotheek.
- Raadsbesluit van februari 2024 waarin is vastgelegd dat de OBA Next in Amsterdam Zuidoost wordt gevestigd.

Bij het realiseren van voldoende maatschappelijke voorzieningen waaronder onderwijshuisvesting zijn behalve bovengenoemde beleidskaders ook andere kaders van grote invloed. Dit betreft onder andere de participatieverordening, de duurzaamheidsambities, de omgevingswet en de nota parkeren.

2.6 Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit

Samenvatting

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	133,8	96,1	124,0	125,3	1,3
Lasten	1.342,7	1.347,3	1.408,5	1.417,1	8,7
Saldo Baten en Lasten	**-1.208,9**	**1.251,2**	**-1.284,4**	**-1.291,8**	**-7,4**
Onttrekking	22,0	34,5	46,5	44,8	-1,6
Toevoeging	13,9	7,3	11,1	14,3	3,2
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**8,0**	**27,2**	**35,4**	**30,6**	**-4,8**
Totaal 6 Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit	**-1.200,9**	**-1.224,1**	**-1.249,1**	**-1.261,2**	**-12,2**

Apparaatslasten

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Apparaatskosten	190,4	176,2	215,4	227,4	12,0

Het programma heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een negatief resultaat van € 12,2 miljoen. Dit komt door hogere baten van €1,3 miljoen en hogere lasten van € 8,7 miljoen. Daarnaast is lagere onttrekking aan de reserve € 1,6 miljoen en een hogere toevoeging van € 3,2 miljoen aan de reserve.

Baten

De totale baten van € 125,3 miljoen zijn € 1,3 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Hogere baten bij Veilig Thuis doordat de bijdrage vanuit een gemeenschappelijke regeling niet juist was begroot (€ 5,3 miljoen).
- Lagere baten bij Gezond Leven vanuit SPUK GALA-middelen omdat er minder bestedingen zijn geweest aan de GALA-doelen (€ 2,2 miljoen).
- Lagere baten bij het Streeklab door het stopzetten van werkzaamheden voor externe partijen (€ 1,8 miljoen).
- Lagere baten doordat SPUK H26 Expertisecentra Jeugdzorg niet volledig zijn ingezet vanwege vertraging in de uitvoering (€ 1,4 miljoen).
- Hogere baten bij Jeugdgezondheidszorg (JGZ) door hogere bijdragen vanuit gemeenschappelijke regelingen en hogere entgelden (€ 1,3 miljoen).
- Hogere baten door nieuwe landelijke tarieven voor forensische verrichtingen (€ 1,0 miljoen).
- Lagere baten bij Aanvullend Openbaar Vervoer door lagere volumegroei (€ 1,0 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Lasten

De totale lasten van € 1.417,1 miljoen zijn € 8,7 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Hogere lasten bij Veilig Thuis doordat de bijdragen vanuit een gemeenschappelijke regeling niet juist was begroot (€ 5,7 miljoen).
- Hogere lasten doordat beoogde besparingen, zoals de doorontwikkeling Jeugd & Zorg en de taakstelling Hervormen en Besparen, slechts gedeeltelijk zijn gerealiseerd (€ 5,5 miljoen).
- Hogere lasten door incidentele subsidies binnen de versterking aanpak dakloosheid (€ 4,5 miljoen).
- Lagere lasten doordat middelen uit de Voorjaarsnota 2025 voor complexe scheidingen, autismezorg, aanvullend maatwerk en praktische gezinsondersteuning door het korte tijdspad niet volledig zijn besteed (€ 3,4 miljoen).
- Hogere lasten door uitbreiding winteropvang en verwerking lasten uit 2024 (€ 2,3 miljoen).
- Lagere lasten bij Gezond Leven omdat er minder bestedingen zijn geweest aan de GALA-doelen (€ 2,2 miljoen).
- Lagere lasten bij gecertificeerde instellingen door afname van het aantal gezinnen (€ 2,2 miljoen).
- Hogere lasten op persoonsgebonden budgetten (PGB) Jeugd door hogere instroom, tariefstijgingen en vertraagde besparingsmaatregelen (€ 1,9 miljoen).

- Lagere lasten bij het Streeklab door het stopzetten van werkzaamheden voor externe partijen (€ 1,8 miljoen).
- Lagere lasten doordat de uitvoering van de aanpak van wachtlijsten in de hoog specialistische jeugdhulp (HSJH) later is gestart dan gepland (1,8 miljoen).
- Hogere lasten binnen Digitalisering, Innovatie en Informatie (€ 1,7 miljoen).
- Hogere lasten persoonsgebonden budgetten (PGB) voor begeleiding door uitwijk naar PGB budgetten als gevolg van onvoldoende passend aanbod in zorg in natura (€ 1,6 miljoen).
- Lagere lasten doordat SPUK H26 middelen niet volledig zijn ingezet vanwege de vertraging in de uitvoering (€ 1,4 miljoen).
- Lagere lasten Aanvullend Openbaar Vervoer door lagere volumegroei (€ 1,4 miljoen).
- Lagere lasten door vertraging initiatieven jongerenwerk (€ 1,3 miljoen).
- Lagere lasten bij het Regionale ondersteuningsteam (€ 1,2 miljoen).
- Hogere lasten door aanvullende kosten jeugdhulpaanbieder autismezorg (€ 1,2 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Onttrekkingen reserves
De onttrekking aan de reserve is € 1,6 miljoen lager dan begroot. Dit komt vooral door een lagere onttrekking aan de reserve versterking samenwerking laboratoria voor publieke gezondheidszorg (€ 2,3 miljoen), een hogere onttrekking aan de reserve frictiekosten (€ 1,5 miljoen) en een lagere onttrekking aan de reserve coalitiemiddelen (€ 0,8 miljoen).

Toevoegingen reserves
De toevoeging aan de reserve is € 3,2 miljoen hoger dan begroot. Dit komt vooral door een hogere toevoeging aan de egalisatiereserve Jeugd (€ 1,8 miljoen) en een hogere toevoeging van de egalisatiereserve WMO (€ 1,4 miljoen).

In de programmaonderdelen volgt een verdere toelichting van de afwijkingen op de baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen.

2.6.1 Basisvoorzieningen

De basisvoorzieningen bieden een laagdrempelig preventief aanbod in de gebieden, zodat iedereen mee kan doen.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel 6.1 is:	
Scope 1 en 2 in de stad	47.648 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	0 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	18.900 ton CO_2

Samenvatting

We hebben in de sociale basis bewoners, vrijwilligers en professionals laten samenwerken aan een breed, laagdrempelig en vrij toegankelijk aanbod van activiteiten en voorzieningen in de buurt. Dit aanbod is gericht op preventie, het versterken van zelfredzaamheid en samenredzaamheid en het ontplooien van talent.

In aanloop naar 2024 is het nieuwe beleidskader Sociale basis 2025-2030 vastgesteld. Hiermee hebben we de inzet versterkt op gelijke kansen op gezondheid, bestaanszekerheid, ontwikkelkansen voor de Amsterdamse jeugd en het bevorderen van veerkrachtige en zorgzame buurten. Daarbij hebben we gericht extra geïnvesteerd in Amsterdammers in de meest kwetsbare situaties en in de gebieden waar de opgaven het grootst zijn. We hebben een groot deel van de subsidies meerjarig, voor een periode van zes jaar, verleend. Hiermee hebben we rust en continuïteit in de uitvoering gecreëerd en het mogelijk gemaakt om samen met partners duurzaam te werken aan de opgaven in de verschillende gebieden. In 2025 hebben we alle betrokken partijen begeleid bij de veranderingen die voortvloeien uit het nieuwe beleidskader. Daarnaast hebben we extra investeringen gedaan in de sociale basis, zoals in buurtkamers en jongerencentra in gebieden waar de behoefte het grootst is. Hiermee hebben we de sociale basis in 2025 verder versterkt en beter toegerust om Amsterdammers te ondersteunen in hun dagelijks leven.

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel 6.1.1

De zelfredzaamheid van Amsterdammers wordt vergroot en de kansenongelijkheid tussen Amsterdammers wordt kleiner.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aandeel meest kwetsbare bewoners op basis van de kwetsbaarheidsscore	–	11%	–	11%

We hebben de sociale basis verder ontwikkeld als het fundament van ons stelsel voor zorg, ondersteuning en meedoen. Het is de plek waar Amsterdammers elkaar weten te vinden en ontmoeten en waar sociale cohesie wordt versterkt. We hebben bewoners, vrijwilligers en professionals laten samenwerken aan een breed, laagdrempelig en vrij toegankelijk aanbod van activiteiten en voorzieningen in de buurt. Dit aanbod is gericht op preventie, het versterken van zelfredzaamheid en samenredzaamheid en het ontplooien van talent. Daarnaast hebben we de sociale basis actief gefaciliteerd en versterkt rondom de sociale opgaven in de verschillende gebieden van de stad.

Activiteit 6.1.1.1

We stimuleren sociale samenhang en participatie van de bewoners in de wijk.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aandeel Amsterdammers van 18 jaar of ouder dat vrijwilligerswerk verricht in of via een organisatie	–	33%	33%	36%
2	Aandeel Amsterdammers van 18 jaar of ouder dat zich de afgelopen 12 maanden heeft ingezet voor buurt of stad	–	26%	30%	26%

36 procent van de Amsterdammers van 18 jaar en ouder heeft zich actief ingezet als vrijwilliger, direct of via een organisatie. Dat is een stijging ten opzichte van voorgaande jaren. We hebben ingezet op het vergroten van het aantal vrijwilligers en het verduurzamen van hun inzet, zodat meer mensen langdurig betrokken blijven. Vrijwilligers zijn ondersteund met persoonlijke begeleiding, gerichte matching en wijkgerichte projecten zoals Kom Buurten, waardoor incidentele inzet vaker is doorgegroeid naar structurele inzet. Ook hebben we waardering en zichtbaarheid versterkt om motivatie en betrokkenheid te vergroten.

Samen met kernpartners hebben we de samenwerking geïntensiveerd, onbenut potentieel beter benut en meer Amsterdammers bereikt en betrokken bij opgaven in hun eigen buurt. Daarbij blijft het uitgangspunt dat iedereen iets kan bijdragen, in een vorm en intensiteit die bij hem of haar past.

Activiteit 6.1.1.2.a

Gelijke kansen op goede gezondheid.

Indicatoren activiteit		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Ervaren gezondheid (% dat eigen gezondheid als (zeer) goed ervaart)				
1a	Jeugd (13 t/m 16 jaar)	–	–	81%	81%
1b	Jongvolwassenen (16 t/m 25 jaar)	–	–	62%	60%
1c	Volwassenen (>18 jaar)	–	–	68%	74%
2	Beweegnorm (% Amsterdammers dat beweegnorm haalt)				
2a	Jeugd (13 t/m 16 jaar)	–	–	15%	15%
2b	Jongvolwassenen (16 t/m 25 jaar)	–	–	52%	59%
2c	Volwassenen (>18 jaar)	–	–	56%	58%
3	Veerkracht (% voldoende weerbaar)				
3a	Jeugd (13 t/m 16 jaar)	–	–	89%	89%
3b	Jongvolwassenen (16 t/m 25 jaar)	–	–	80%	81%
3c	Volwassenen (>18 jaar)	–	–	43%	52%
4	Regie op eigen leven (% weinig regie)	–	–	10%	13%
5	Mentale gezondheid (% kalm, rustig en energiek,% somber, neerslachtig)				
5a	Kalm / Rustig	–	–	66%	66%
5b	Energiek	–	–	52%	52%
5c	Somber/ Neerslachtig	–	–	12%	13%
6	Mantelzorg (% mantelzorgers)				
6a	Jeugd (13 t/m 16 jaar)	–	–	18%	18%
6b	Jongvolwassenen (16 t/m 25 jaar)	–	–	11%	11%
6c	Volwassenen (>18 jaar)	–	–	10%	9%
7	Eenzaamheid (% vaak / altijd eenzaam)				
7a	Jeugd (13 t/m 16 jaar)	–	–	11%	11%
7b	Jongvolwassenen (16 t/m 25 jaar)	–	–	27%	24%
7c	Volwassenen (>18 jaar)	–	–	23%	18%

Activiteit 6.1.1.2 is een nieuwe activiteit aangemaakt bij de Begroting 2025. Hierdoor heeft er geen meting plaatsgevonden bij het Jaarverslag 2024.

a. Gelijke kansen op goede gezondheid

De stelselbeweging voor toekomstbestendige zorg en ondersteuning zet in op een beweging naar de voorkant: ondersteuning zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig. Met een stevige sociale basis organiseren we laagdrempelige ondersteuning in buurten en wijken dichtbij Amsterdammers om welzijn en welbevinden te vergroten. Gemeenschapsvorming is daarin een belangrijk element: bewoners moeten steeds meer met elkaar bepalen wat ze nodig hebben, en dat ook met en voor elkaar organiseren. Zo levert een stevige sociale basis een bijdrage aan het beperken van instroom in zwaardere en meer specialistische vormen van zorg en ondersteuning.

Activiteit 6.1.1.2.b

Gelijke kansen op bestaanszekerheid.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Bereik minimaregelingen (% verzamelbereik alle regelingen)	–	–	76%	74%
2	Dagbesteding (Leefsituatie naar voornaamste bezigheid)	–	–	100%	–
3	Informele hulp (frequentie waarmee Amsterdammers de afgelopen 12 maanden informele hulp gaven of daartoe bereid zijn als ze daarvoor gevraagd worden%)				
3a	Vaak	–	–	24%	13%
3b	Soms	–	–	20%	25%

b. Gelijke kansen op bestaanszekerheid

Vanuit de sociale basis is in het kader van bestaanszekerheid ingezet op de thema's armoede en schulden, participatie (naar werk) en het versterken van basisvaardigheden. Door in te zetten op het vergroten van taalvaardigheid, digitale vaardigheden en bijvoorbeeld omgaan met geld en verleidingen, wordt de zelfredzaamheid van Amsterdammers vergroot. Ook is ingezet op het activeren van Amsterdammers door bijvoorbeeld activiteiten gericht op empowerment of het doen van vrijwilligerswerk. Vanuit de sociale basis is via informele organisaties en sleutelfiguren ingezet op het vergroten van het bereik van de minimaregelingen zodat Amsterdammers die daar recht op hebben, er ook gebruik van maken. Ook zijn er (financiële) inlopen georganiseerd waar Amsterdammers terecht kunnen met vragen en zijn er maatjes voor mensen die tijdelijk een steuntje in de rug nodig hebben.

Activiteit 6.1.1.2.c

Gelijke kansen voor de Amsterdamse jeugd.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Veerkracht jeugd/ jongeren (% makkelijk omgaan met stressvolle gebeurtenissen)	–	–	64%	43%
2	Psychische klachten en stress jeugd/jongeren (% vaak stress, %suicidegedachten, % psychische klachten)				
2a	Vaak stress	–	–	50%	52%
2b	Suicidegedachten	–	–	4%	6%
2c	Psychische klachten	–	–	30%	23%
3	Weerbaarheid (% voldoende weerbaar)	–	–	89%	81%
4	Kun je bij iemand terecht als je vraag of probleem hebt? (% jeugd/jongeren die ergens terecht kunnen)	–	–	96%	89%

c. Gelijke kansen voor de Amsterdamse jeugd

Vanuit het jeugdstelsel heeft de sociale basis met name een preventieve rol. Activiteiten in de sociale basis zijn gericht op het voorkomen van problemen bij alle Amsterdamse ouders en kinderen (universele preventie) en het ondersteunen van die groepen die een verhoogd risico hebben op problemen of waar al sprake is van beginnende problematiek (selectieve preventie). Inzet is gericht op het normaliseren van de hobbels die het leven soms kent. Deze hobbels horen erbij en betekenen niet meteen dat altijd jeugdhulp nodig is. Ook is er aandacht voor het ondersteunen en verstevigen van beschermende factoren rondom jeugdigen. Activiteiten die in dit kader zijn uitgevoerd zijn onder andere het kinderwerk, inclusief de spelinlopen, het jongerenwerk, veldwerk, naschoolse talentontwikkeling, mentoraten en huiswerkbegeleiding.

Activiteit 6.1.1.2.d

Gelijke kansen op veerkrachtige en zorgzame buurten[1].

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Sociale cohesie (rapportcijfer dat bewoners geven voor de wijze waarop verschillende groepen bewoners met elkaar omgaan)	–	–	7	6
2	Sociale isolatie index% dat zich sterk of juist niet geisoleerd voelt)				
2a	Sterk sociaal geïsoleerd	–	–	18%	18%
2b	Niet sociaal geïsoleerd	–	–	32%	–
3	Buren helpen elkaar (frequentie waarmee Amsterdammers de afgelopen 12 maanden informele hulp gaven of daartoe bereid zijn als ze daarvoor gevraagd worden%)				
3a	Vaak	–	–	24%	13%
3b	Soms	–	–	20%	25%
4	Rapportcijfer tevredenheid buurt	–	–	8	8

d. Gelijke kansen op veerkrachtige en zorgzame buurten

Vitale, veerkrachtige en zorgzame buurten ontstaan niet vanzelf. Hiervoor is inzet vanuit alle actoren in een gebied nodig. De sociale basis is bij uitstek de plek waar Amsterdammers elkaar ontmoeten, waar zij elkaar ondersteunen en waar ze samenbouwen aan cohesie en verbinding. Voldoende laagdrempelige plekken in buurten zoals Huizen van de Wijk en buurtkamers, van waaruit activiteiten georganiseerd kunnen worden zijn hierin een belangrijke voorwaarde. Deze zijn vanaf 2025 grotendeels meerjarig gesubsidieerd. Ten tijde van Corona was een tijdelijke stijging van waardering van de eigen buurt te zien in een aantal stadsdelen. Dit had vooral te maken met minder ervaren overlast als gevolg van toerisme. De waardering is nu weer terug op het niveau van voor Corona.

Cliëntondersteuning is onafhankelijke ondersteuning om de cliënt te helpen met het aanvragen van de juiste zorg en ondersteuning. De afdeling Zorg subsidieert vijf organisaties voor het leveren van onafhankelijke cliëntondersteuning op uiteenlopende levensgebieden. Onafhankelijke cliëntondersteuning wordt in Amsterdam geboden door MEE Amstel & Zaan (MEE), Cliëntenbelang Amsterdam en de drie organisaties van de Straatalliantie (Daklozenvakbond, Buro Straatjurist en MDHG). Met deze vijf organisaties is er aanbod van cliëntondersteuning voor Amsterdammers die hier behoefte aan hebben. Deze vijf organisaties ondersteunen Amsterdammers ook via (inloop) spreekuren en telefonisch advies. Er is hierbij specifiek aandacht voor de onafhankelijke ondersteuning van jeugdigen en hun ouders, mensen met beperkingen, mensen met psychische kwetsbaarheden of chronisch ziekten en voor (dreigend) daken thuislozen. Specifiek voor (dreigend) daklozen is het Daklozenkantoor opgericht in 2021/2022. Bij MEE Amstel en Zaan is er daarnaast een specifiek team voor (dreigend) dak- en thuislozen met beperkingen.

Activiteit 6.1.1.3

We zorgen ervoor dat cliënten goed ondersteund worden door onafhankelijke clientondersteuning.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Het aantal dossiers waarop mensen ondersteuning ontvangen	–	5.750	5.750	–

Activiteit 6.1.1.4

We zorgen voor kwalitatief hoogstaande voorzieningen in de stad.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal op te leveren nieuwe en vernieuwde voorzieningen Jeugd, Zorg en Basisvoorzieningen	–	8	10	–

1 Activiteit 6.1.1.2 is een nieuwe activiteit aangemaakt bij de Begroting 2025. Hierdoor heeft er geen meting plaatsgevonden bij het Jaarverslag 2023 of de Begroting 2024.

Doel 6.1.2

Alle Amsterdammers hebben gelijke kans op gezondheid ongeacht hun sociaal-economische status of achtergrond.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage bereik van zuigelingen door de Jeugdgezondheidszorg	–	99,3%	95,0%	99,3%
2	Het aantal professionals dat getraind wordt in de Nu Niet Zwanger-methodiek. *indicator is gewijzigd bij de Begroting 2025	–	66	50	53
3	Aantal Amsterdammers met hoog risico op angststoornis of depressie *indicator is gewijzigd bij de Begroting 2025	12%	–	16%	12%

1. **Percentage bereik van zuigelingen door de Jeugdgezondheidszorg**
   De Jeugdgezondheidszorg streeft naar een hoog bereik van zuigelingen om preventief de ontwikkeling en gezondheid te volgen en vaccinaties te geven. Het bereik van zuigelingen ligt ruim boven de norm van 95 procent.
2. **Het aantal cliënten dat doorgeleid wordt naar Nu niet zwanger (NNZ) en voor wie anticonceptie gerealiseerd wordt en het aantal professionals dat getraind is in de NNZ- methodiek**
   De Nu Niet Zwanger-methodiek (NNZ) staat voor een eerlijk gesprek over kinderwens, seksualiteit en anticonceptie zodat mensen in een kwetsbare situatie niet onbedoeld zwanger raken. Het NNZ-team traint medewerkers bij circa 30 hulpinstellingen om het gesprek te voeren over alles wat verband houdt met een kinderwens, zwangerschap en het voorkomen van zwangerschap. De professionals van de meeste van deze instellingen werken vooral met cliënten in kwetsbare omstandigheden, denk aan verslavingszorg, GGZ, verstandelijk gehandicaptenzorg, vrouwenhulpverlening, GGD, wijkteams, dak- en thuislozenzorg, jeugdzorg, welzijnszorg, en maatschappelijk werk.
3. **Percentage volwassen Amsterdammers dat zich in de afgelopen vier weken voortdurend neerslachtig en somber heeft gevoeld**
   Het resultaat uit de laatste meting die de GGD heeft gepubliceerd in juni 2025 (12%) gaat over het jaar 2024 en laat een lichte verbetering zien ten opzichte van 2022. Over de langere termijn zien we dat de verslechtering van de mentale gezondheid sinds 2012 verder doorzet. Bredere maatschappelijke ontwikkelingen spelen hierin mogelijk een rol.

Activiteit 6.1.2.1

We werken aan de gezondheid van Amsterdammers middels preventieve en curatieve activiteiten.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage vaccinatiegraad (zuigelingen) DKTP-basis immuun	–	–	90,0%	81,3%
2	Aantal nieuwe HIV infecties (absolute aantallen)	110	55	60	60
3	Aantal rokers in Amsterdam	24%	–	18%	Nog niet bekend

1. **Percentage vaccinatiegraad (zuigelingen) DKTP-basis immuun**
   Sinds 2024 is zijn de cijfers door informed consent een onderraportage van de daadwerkelijke vaccinatiegraad. De vaccinatiegraden in Amsterdam liggen onder de veilige WHO-norm van 90%. Om de vaccinatiegraden te verhogen zet de GGD de wijkgerichte aanpak vaccineren in.
2. **Aantal nieuwe HIV infecties (absolute aantallen)**
   In 2025 zijn door het centrum seksuele gezondheid Amsterdam meer hiv-diagnosen gesteld dan in het jaar daarvoor (55 hiv-diagnosen gerapporteerd in het jaarverslag 2024). Het centrum seksuele gezondheid van GGD Amsterdam heeft hiv-testen uitgevoerd bij mensen die risico lopen op een infectie met hiv. Dit gebeurde op verschillende locaties in de stad. Hierbij is extra aandacht uitgegaan naar personen in een kwetsbare situatie, waaronder sekswerkers met een migratieachtergrond. Vanuit de aanpak hiv naar nul hebben we daarbij een brede gezondheidscheck georganiseerd in gebieden waar meer personen zijn met een gezondheidsachterstand. Deze extra inzet voor personen die de zorg anders niet bereikt, kan er een verklaring voor zijn dat we nieuwe hiv-infecties blijven vinden.
3. **Aantal rokers in Amsterdam**
   Cijfers worden niet jaarlijks en per leeftijdsgroep gemeten. We zien een stijging in nicotinegebruik in de gezondheidsmonitor. De populariteit van het vapen van nicotine, vooral onder jongeren, heeft tot gevolg dat de daling die we tot 2022 zagen in het aantal Amsterdammers dat verslaafd is aan nicotine sinds 2023 is afgevlakt. We ondersteunen beleid, deskundigheid en educatie om deze trend te keren.

Verbonden partijen

We schakelen geen verbonden partijen in voor dit programmaonderdeel.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	86,5	69,6	85,7	85,3	-0,4
Lasten	306,2	310,1	356,6	354,5	-2,2
Saldo Baten en Lasten	**-219,7**	**-240,5**	**-271,0**	**-269,2**	**1,8**
Onttrekking	5,4	6,4	7,1	5,5	-1,6
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**5,4**	**6,4**	**7,1**	**5,5**	**-1,6**
Totaal 6.1 Basisvoorzieningen	**-214,3**	**-234,1**	**-263,9**	**-263,7**	**0,2**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een positief resultaat van € 0,2 miljoen. Dit komt door lagere baten van € 0,4 miljoen, lagere lasten van € 2,2, miljoen en lagere onttrekking aan de reserve van € 1,6, miljoen.

Baten

De totale baten van € 85,3 miljoen zijn € 0,4 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Lagere baten bij Gezond Leven doordat er voor gekozen is om een deel van de SPUK GALA-middelen in te zetten in 2026 (€ 2,2 miljoen); hiertegenover staan evenredig lagere lasten (€ 2,2 miljoen).
- Lagere baten bij het Streeklab door het stopzetten van werkzaamheden voor externe partijen (€ 1,8 miljoen).
- Hogere baten bij Jeugdgezondheidszorg door hogere bijdragen vanuit gemeenschappelijke regelingen en een hogere rijksbijdrage voor vaccineren (€ 1,3 miljoen).
- Hogere baten binnen Forensische Geneeskunde en Medische Advisering (FGMA) door nieuwe landelijke tarieven voor forensische verrichtingen bij de politie per 1 juli 2025 (€ 1,0 miljoen).
- Hogere baten door incidentele middelen die zijn ontvangen in het kader van de parlementaire enquête naar corona (€ 0,6 miljoen).
- Lagere baten doordat binnen de SPUK Regiodeal Amsterdam Zuidoost minder activiteiten zijn uitgevoerd en daardoor minder subsidie is gerealiseerd (€ 0,5 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Lasten

De totale lasten van € 354,5 miljoen zijn € 2,2 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Lagere lasten bij Gezond Leven doordat ervoor gekozen is om een deel van de SPUK GALA-middelen in te zetten in 2026Hiertegenover staan evenredig lagere baten (€ 2,2 miljoen).
- Lagere lasten bij het Streeklab door het stopzetten van werkzaamheden voor externe partijen en de uitvoering van een reorganisatie. (€ 1,8 miljoen).
- Lagere lasten door een latere start van initiatieven voor jongerenwerk en door vertraging in de uitvoering van het stedelijk leernetwerk specialistisch jongerenwerk en het onderzoek ‘Jongerenwerk in Scholen’ (€ 1,3 miljoen).
- Hogere lasten bij Jeugdgezondheidszorg als gevolg van extra taken voor de gemeenschappelijke regeling die resulteren in hogere bijdragen vanuit de regiogemeenten en hogere entgelden (€ 1,3 miljoen).
- Hogere lasten binnen Forensische Geneeskunde en Medische Advisering door hogere kosten als gevolg van nieuwe landelijke tarieven voor forensische verrichtingen bij de politie per 1 juli 2025 (€ 1,0 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Onttrekkingen reserves

De onttrekking aan de reserve is € 1,6 miljoen lager dan begroot. Dit komt vooral door:

- Een lagere onttrekking in verband met de oprichting van de GLIA Diagnostiek IT B.V., die later plaatsvindt dan voorzien, waardoor de bijbehorende lasten en onttrekking niet in 2025 zijn verantwoord (€ 2,3 miljoen);
- Een hogere onttrekking aan de reserve frictiekosten ter dekking van de reorganisatielasten Streeklab fase 1 (€ 1,5 miljoen).
- Een lagere onttrekking aan de reserve coalitiemiddelen (€ 0,8 miljoen). Dit kom vooral door lagere lasten voor integrale aanpakken. Om aan te sluiten bij het tempo van de bewoners was voor een aantal projecten een langere voorbereidingstijd nodig. Hierdoor is vertraging ontstaan in de planning en uitvoering van de projecten/ activiteiten bij de stadsdelen Nieuw-West en Noord (€0,6 miljoen). En een onderbesteding op drugspreventie (€ 0,2 miljoen).

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
1. Door krapte op de arbeidsmarkt is het moeilijk om gekwalificeerd medisch en verpleegkundig personeel te vinden en te houden. Het tekort aan zorgpersoneel kan negatieve gevolgen hebben voor voorzieningen die we de Amsterdammers kunnen bieden.	▪ Blijven investeren in werving en opleiding voor jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen. Vernieuwende wervingsacties uitzetten samen met het vacatureloket en andere partners. ▪ Mogelijkheden om secundaire arbeidsvoorwaarden aan te passen om medewerkers die buiten Amsterdam wonen aan te kunnen nemen. Daarnaast werken we aan een actieplan Personeelstekort voor het hele Sociaal Domein.
2. Er zijn onvoldoende middelen voor de vervanging van bestaande en nieuwe maatschappelijke voorzieningen, vanwege o.a. de groei van de stad, gestegen bouwprijzen en ambities. De doelstelling van voldoende en kwalitatief hoogstaande maatschappelijke voorzieningen in de stad komt hierdoor in gevaar.	▪ We kijken integraal naar de investeringsopgaven in Amsterdam, zodat een evenwichtige afweging gemaakt kan worden tussen opgaven en de groei van de stad en vervangingsopgave in de bestaande stad. Er zijn referentienormen voor maatschappelijke voorzieningen, wat gebruikt wordt als uitgangspunt bij investeringsopgaven. ▪ Ook wordt er opzoek gegaan naar innovatieve bouwconcepten waarmee samenwerking wordt gezocht met maatschappelijke organisaties en ondernemers.

Beleidskaders

- Amsterdamse Nota Gezondheidsbeleid 2021-2025: Veerkrachtige Amsterdammers in een gezonde stad.
- Samen naar een Rookvrij Amsterdam.
- Naar Nul nieuwe HIV infecties.
- Wet publieke gezondheid (Wpg).
- Wmo-Verordening 2015 (versie 2022, vastgesteld december 2021, geldig vanaf 1 januari 2022).
- Verordening Jeugdhulp Amsterdam 2025, geldig vanaf 1 juli 2025.
- Beleidskader Sociale basis 2025-2030 (januari 2024).

2.6.2 Wijkteams

De Ouder- en Kindteams en buurtteams vormen samen de wijkteams. De buurtteams werken met huishoudens waar de volwassenen te maken hebben met sociale problemen. De Ouder- en Kindteams werken met jeugdigen en gezinnen met vragen op het gebied van opgroeien en opvoeden. Beide teams werken preventief, bieden zelf basisondersteuning en schakelen waar nodig aanvullende of specialistische ondersteuning of experts in.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel 6.2 is:	
Scope 1 en 2 in de stad	0 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	26 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	7.600 ton CO_2

Samenvatting

De wijkteams bestaan uit Buurtteams en Ouder- en Kindteams (OKT) en vormen de spil in het versterken van preventie en het beperken van individuele ondersteuning. Zo blijft zorg betaalbaar, worden gezondheidsverschillen tussen wijken kleiner en wordt gewerkt aan kansengelijkheid.

Amsterdam telt sinds 2021 zeven buurtteamorganisaties, in elk stadsdeel één en sinds 2024 ook in Weesp. Zij bieden laagdrempelige informatie, advies en ondersteuning aan volwassenen (18+) op het gebied van financiën, wonen, zorg, gezondheid, werk, veiligheid en sociaal contact. Waar nodig schakelen zij specialistische hulp in of dragen ondersteuning tijdelijk over. Sinds 2022 is gewerkt aan een sterke basis voor vernieuwing van het sociaal domein, waarop in 2025 is voortgebouwd.

De OKT's richten zich op kinderen, jongeren en ouders met vragen over opgroeien en opvoeden, van licht tot complex. Ze bieden preventie en lichte jeugdhulp en schakelen specialistische hulp in als dat nodig is. Jeugdgezondheidszorg maakt deel uit van het OKT. De focus ligt op gezinnen in kwetsbare posities om kansengelijkheid te vergroten. Het OKT werkt op basis van een inkoopovereenkomst met de gemeente voor 2024-2029 en werkt nauw samen met onder meer scholen en organisaties in de sociale basis. In 2025 is, mede naar aanleiding van adviezen van de Amsterdamse Rekenkamer, verder gewerkt aan een kader voor preventie.

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel 6.2.1

De zelfredzaamheid van Amsterdammers wordt vergroot en de kansenongelijkheid tussen Amsterdammers wordt kleiner.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	De gemiddelde wachttijd van Amsterdammers die ondersteund worden door het buurtteam, in kalenderdagen van het moment van melden bij het buurtteam tot aan het eerste gesprek	–	11	9	12,1
2	Cliëntervaring: Ik kon het buurtteam makkelijk vinden ((helemaal) mee eens)	–	–	–	–
3	Cliëntervaring: Ik ben geholpen met de ondersteuning door het buurtteam ((helemaal) mee eens)	–	–	–	–
4	Aandeel uitstroom met kenmerk: de Amsterdammer kan het zelf weer (Buurtteams)	38%	68%	47%	64%
5	Cliëntervaring jeugdhulp Ouder- en Kindteams Amsterdam	–	–	8,5	–

Het Ouder- en Kindteam (OKT) en de Buurtteams vormen samen de wijkteams, die wijkgericht werken. De Buurteams hebben 38 wijkteams, het OKT werkt met 27 wijkteams. De wijkteams werken nauw samen met meerdere partners in de wijken, waaronder scholen, aanvullende jeugdhulp (AJH) en sociale basis. De wijkteams werken onderling

nauw samen voor m.n. gezinnen met complexe problematiek. Daarvoor hebben zij onder meer de zg. duo-aanpak ontwikkeld: medewerkers van Buurtteam en OKT helpen samen een gezin verder. Buurteams hebben oog voor armoedebestrijding en de regelingen die daarvoor beschikbaar zijn. OKT en Buurteams kunnen waar nodig intensievere, specialistische hulp en ondersteuning betrekken. Door goed samen te werken, ook met de organisaties in de sociale basis, zorgen zij ervoor problemen klein te houden en zo dicht mogelijk bij de leefwereld van betrokkenen op te lossen.

1. **De gemiddelde wachttijd van Amsterdammers die ondersteund worden door het buurtteam, in kalenderdagen van het moment van melden bij het buurtteam tot aan het eerste gesprek.**
   De gemiddelde wachttijd van Amsterdammers die ondersteund worden door het buurtteam. De gemiddelde wachttijd is de afgelopen jaren toegenomen. De wachttijd van de buurtteams in 2025 is ten opzichte van 2024 toegenomen met ongeveer 1 dag naar 12,1 dagen. In 2024 is de registratie van wachttijd geüniformeerd bij de buurtteams. 2025 is het eerste kalenderjaar dat deze indicator overal hetzelfde gemeten is. Ook is de stijging van wachttijd in lijn met de toenemende druk op de buurtteams die ook terug te zien is in de in- en uitstroom van Amsterdammers bij de buurtteams en het aantal Amsterdammers in ondersteuning in 2025.
2. **Cliëntervaring: Ik kon het buurtteam makkelijk vinden ((helemaal) mee eens)**
3. **Cliëntervaring: Ik ben geholpen met de ondersteuning door het buurtteam ((helemaal) mee eens)**
   De eerder opgenomen indicatoren over cliënttevredenheid van de buurtteams zijn niet meer van toepassing. Deze specifieke waarden worden daarom niet meer uitgevraagd bij de buurtteams. In de Begroting 2026 zijn deze indicator dan ook verwijderd. In 2026 zal er echter wel weer een cliëntervaringsonderzoek uitgevoerd worden. De resultaten hiervan worden met de gemeenteraad gedeeld, maar zijn niet als zodanig opgenomen als indicator. In 2025 is er wel een grootschalig onderzoek uitgevoerd naar de eerste helft van de opdracht aan Buurtteam Amsterdam. Hieruit is naar voren gekomen dat veel Amsterdammers de buurtteams te vinden weten en ervaren zij deze als toegankelijk en ondersteunend.
4. **Aandeel uitstroom met kenmerk: de Amsterdammer kan het zelf weer (Buurtteams)**
   Deze indicator wordt sinds 2024 niet meer op dezelfde manier berekend als in eerdere jaarverslagen. Dit komt door doorontwikkeling van de registratie binnen de buurt-teams. In de begroting van 2026 is deze indicator aangescherpt en sluit deze aan op de vernieuwde uniforme registratie. De nieuwe manier van registreren geeft beter inzicht waarom de Amsterdammer uitstroomt uit het buurtteam. Bijvoorbeeld omdat de Amsterdammer passend aanbod bij de sociale basis heeft of omdat de Amsterdammer geen ondersteuning meer nodig heeft.
5. **Cliëntervaring jeugdhulp Ouder- en Kindteams Amsterdam**
   Het OKT heeft in 2025 twee pilots uitgevoerd rond cliëntervaringen. Beide zijn positief geëvalueerd en worden nu verder ontwikkeld tot een structurele aanpak om clientervaringen op te halen binnen het OKT. Het OKT heeft dit in 2027 naar verwachting beschikbaar, mogelijk in een andere vorm dan een rapportcijfer. Wel beschikbaar zijn cijfers over 2024 over waardering van preventieve trainingen (8,5) en van dienstverlening van de jeugdgezondheidszorg (4,4 op 5-punts-schaal).

Activiteit 6.2.1.1

We organiseren Ouder- en Kindteams in alle gebieden en op alle scholen.

Indicatoren activiteit		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal jeugdigen (en hun ouders) ondersteund door het Ouder- en Kindteam met:				
1a	Opvoed- en opgroeiondersteuning (jeugdigen/ouders)	3.069	2.571	2.500	3.036
1b	Jeugdhulp (jeugdigen en hun ouders)	11.631	11.148	12.000	10.991
2	Jeugdigen met jeugdhulp OKT, waarbij er geen verwijzing is geweest naar de (hoog)specialistische jeugdhulp (% zelf geboden jeugdhulp)	80%	83%	83%	84%

1. **Aantal jeugdigen (en hun ouders) ondersteund door het Ouder- en Kindteam**
   Het OKT heeft een brede opdracht om jeugdigen en ouders te ondersteunen bij opvoeden en opgroeien. De jeugdgezondheidszorg van de GGD maakt integraal deel van het OKT. Het OKT werkt in 27 wijkteams en voert preventieve taken uit, biedt zelf jeugdhulp en verwijst naar zwaardere jeugdhulp indien nodig. In het kader van ongelijk investeren richt het OKT zich met name op jeugdigen en gezinnen ineen kwetsbare positie. De spreiding van professionals – vnl. ouder- en kindadviseurs – is daarop ingericht. Het OKT werkt samen met veel organisaties in de wijk, waaronder de sociale basis, huisartsen, kinderopvang en scholen. In jaarlijkse startgesprekken maken scholen en het OKT afspraken over hun samenwerking. In het kader van haar opdracht werkte het OKT ook in 2025 aan de ontwikkeling van het gebiedsgericht werken, samen met de aanvullende jeugdhulp, coördineerde het preventieve activiteiten in de wijken en ondersteunde het

gezinnen die te maken hebben met complexe veiligheidsproblematiek. Het OKT opereert in een spanningsveld tussen inzet van lichtere, preventie hulp en zwaardere, complexere problematiek, die vaak meer, langduriger inzet vraagt. Hierdoor fluctueren de bereikcijfers per jaar enigszins. De hier gepresenteerde cijfers zijn gebaseerd op extrapolatie van de OKT-tussenrapportage van september 2025.

2. **% jeugdigen met jeugdhulp OKT, waarbij er geen verwijzing is geweest naar de (hoog) specialistische jeugdhulp (% zelf geboden jeugdhulp)**
   Het Ouder- en Kindteam weet het merendeel van de hulpvragen zelf af te beantwoorden. Het percentage lag in 2025 zelfs boven de peilwaarde. Dit is een resultaat in lijn met de Amsterdamse Jeugdvisie om problemen klein te houden en niet onnodig zware zorg in te zetten.

Activiteit 6.2.1.2

We bieden in aanvulling op het aanbod van de Ouder- en Kindteams Aanvullende Preventieve Opgroei- en Opvoedondersteuning.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal deelnemers (jeugdigen en ouders/gezinnen) aan het Aanvullend Preventieve Opgroei- en Opvoedondersteuning (APOO)	27.195	13.727	15.000	13.711

1. **Aantal deelnemers (jeugdigen en ouders/gezinnen) aan het APOO**
   De Aanvullende Preventieve Opgroei- en Opvoedondersteuning (APOO) is voor kinderen en hun ouders die dreigende of beginnende problemen hebben op het gebied van mentaal welbevinden, kwetsbaar ouderschap en seksuele ontwikkeling. Arkin en Levvel/Qpido zijn de opdrachtnemers en werken voor de uitvoering nauw samen met OKT, scholen en stadsdelen. De realisatiecijfers 2025 wijken amper af van die van 2024. Levvel heeft in 2025 haar aantallen naar beneden bijgesteld omdat de klassikale lessen in 2024 minder leerlingen bereikten dan verwacht. Na de contractperiode (2027) van APOO zal dit aanbod overgedragen worden naar het OKT. In 2025 is een start gemaakt door Stichting OKT om uit te zoeken wat een beste vorm is om dit aanbod te realiseren. Deels door het OKT en deels door externe organisaties. Dit proces loopt nog en de gemeente is hierbij nauw betrokken. Opvallende trends/ontwikkelingen in 2025 waren:

- Meer vraag naar aanbod rondom echtscheidingen
- Steeds meer gebruik van AI voor nepfoto's onder jongeren;
- Een conservatievere blik op seksuele voorlichting zoals minder acceptatie voor voorlichters die zich identificeren in de LHBTIQ+ doelgroep;
- Veel vraag naar SOVA of Weerbaarheidstraining op het Voortgezet Onderwijs.

Activiteit 6.2.1.3

De buurtteams Amsterdam organiseren de toegang tot Wmo-voorzieningen en bieden integrale ondersteuning.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal Amsterdammers dat voor het eerst ondersteuning door het buurtteam krijgt (instroom)	–	11.881	17.500	13.023
2	Aantal Amsterdammers dat door het buurtteam ondersteund wordt	–	13.556	12.000	13.023
3	Aantal Amsterdammers waarvoor ondersteuning door het buurtteam stopt (uitstroom)	–	12.550	16.500	12.583
4	Percentage Amsterdammers dat ondersteunt wordt door de buurtteams in verhouding tot het totaal aantal Amsterdammers met individuele ondersteuning	–	92%	80%	92%

1. **Aantal Amsterdammers dat voor het eerst ondersteuning door het buurtteam krijgt (instroom)**
   De instroom van Amsterdammers bij de buurtteams groeit elk jaar. In 2025 hebben 13.023 Amsterdammers voor het eerst ondersteuning ontvangen van een buurtteam. Dit komt door de groeiende bekendheid van Buurtteam Amsterdam in de stad en de groeiende vraag naar buurtteamondersteuning.
2. **Aantal Amsterdammers dat door het buurtteam ondersteund wordt (2023)**
   Het aantal Amsterdammers dat ondersteunt wordt door Buurtteam Amsterdam wordt elk jaar gemeten op 31 december. In 2025 waren dit 13.023 Amsterdammers, wat ongeveer 1000 Amsterdammers meer dan eind 2024. Dit is te verklaren door het toenemen van de vraag naar ondersteuning door het buurtteam. Amsterdammers hebben vaker behoefte aan meer (langdurige) ondersteuning waarin wordt gewerkt aan een ondersteuningsplan dan aan kortere informatie- en adviesgesprekken.

3. **Aantal Amsterdammers waarvoor ondersteuning door het buurtteam stopt (uitstroom) (2023)**
   In 2025 zijn er 12.583 Amsterdammers uitgestroomd van buurtteamondersteuning. Dit aantal is in vergelijking met 2024 vrijwel hetzelfde gebleven. Na buurtteam-ondersteuning kunnen Amsterdammers bijvoorbeeld zelfstandig verder, worden zij doorverwezen naar sociale basis partners of aanvullende ondersteuning.
4. **Percentage Amsterdammers dat ondersteunt wordt door de buurtteams in verhouding tot het totaal aantal Amsterdammers met individuele ondersteuning**
   Deze indicator slaat op de verhouding waarin het buurtteam en respectievelijk aanbieders van gespecialiseerde zorg de Amsterdammer ondersteunen. Verreweg de meeste Amsterdammers worden dus geholpen door de buurtteams. In een beperkt aantal gevallen betrekt het buurtteam een aanbieder erbij. Dat is ruim conform de verwachting die de gemeente van de buurtteams heeft: zij zijn een belangrijke spil geworden in het aangepaste zorgstelsel in de stad.

Verbonden partijen

Stichting Ouder- en Kindteams Amsterdam
De stichting houdt zich bezig met het opzetten, ontwikkelen en in stand houden van OKT's. Die bestaan uit professionele zorgverleners die zich richten op nulde- en eerstelijnszorg. Hieronder vallen het signaleren van zorgbehoefte en het doorverwijzen naar tweedelijns zorgaanbieders vanuit onze (wettelijke) verantwoordelijkheid.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	1,0	1,0	1,0	1,3	0,3
Lasten	126,5	127,9	138,4	137,3	-1,2
Saldo Baten en Lasten	**-125,5**	**-126,9**	**-137,4**	**-136,0**	**1,5**
Onttrekking	1,6	1,6	1,6	1,6	0,0
Toevoeging	4,9	3,5	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-3,4**	**-1,9**	**1,6**	**1,6**	**0,0**
Totaal 6.2 Wijkteams	**-128,9**	**-128,8**	**-135,9**	**-134,4**	**1,5**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een positief resultaat van € 1,5 miljoen. Dit komt door hogere baten van € 0,3 miljoen en lagere lasten van € 1,2 miljoen.

Baten
De totale baten van € 1,3 miljoen zijn € 0,3 miljoen hoger dan begroot.
De afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Lasten
De totale lasten van € 137,3 miljoen zijn € 1,2 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Lagere lasten bij Stichting Ouder- en Kindteams Amsterdam doordat pas halverwege 2025 duidelijkheid ontstond over de beschikbaarheid van extra gemeentelijk budget, waardoor later is gestart met de werving van personeel (€ 0,9 miljoen).
- Hogere lasten bij Buurtteams Amsterdam doordat deze voornamelijk worden veroorzaakt door extra inzet voor ondersteuning van bewoners met complexe hulpvragen (€ 0,8 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Onttrekkingen reserves
Er zijn geen afwijkingen op de onttrekkingen aan de reserves.

Toevoegingen reserves
Er zijn geen afwijkingen op de toevoegingen aan de reserves.

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
1. Het kan gebeuren dat wijkteams geen passende ondersteuning aan Amsterdammers kunnen bieden door de afhankelijkheid van andere organisaties binnen de sociale basis, de GGZ en specialistische ondersteuning. Als het wijkteam de hulp niet kan overdragen, kan dit problemen geven. Het wijkteam raakt dan overbelast, de wachttijden worden langer en Amsterdammers krijgen niet de hulp die zij nodig hebben.	▪ Om het risico en de effecten te beperken zetten we in op het versterken van de samenwerking met zowel de sociale basis als de specialistische/ aanvullende aanbieders. Voor de sociale basis wordt onderzocht wat de vraag is van Amsterdammers die bij het wijkteam komen, om hier in het stedelijk kader sociale basis en de subsidiëring van de sociale basis zo goed mogelijk op aan te kunnen sluiten. Met specialistische aanbieders wordt het stelsel, onderlinge verantwoordelijkheid en afhankelijkheid besproken in prestatiedialogen. Dit zorgt voor betere samenwerking waardoor het zorgaanbod beter op de vraag kan worden aangesloten. Daarnaast investeren we in de kennis van het wijkteam om (uiteindelijk) het merendeel van de ondersteuning zelf te kunnen bieden.
2. De wijkteams kunnen onvoldoende gekwalificeerd personeel werven en behouden, waardoor minder, of minder goede, hulp kan worden geleverd aan de Amsterdammer. De doelstelling van tijdige en adequate hulp komt hierdoor in gevaar.	1. Personeelssituatie permanent aan de orde stellen in alle prestatiedialogen met (jeugd)-zorgpartijen. 2. Rekening houden met hogere personeelslasten van wijkteams en zorgen voor adequate bekostiging hiervan. 3. Het voortzetten van het programma personeelstekorten in de (jeugd)zorg. Hiermee kan een bijdrage geleverd worden aan de maatschappelijke opgave om voldoende zorg- en welzijnsmedewerkers te behouden voor de stad Amsterdam.

Beleidskaders

- Hoofdlijnenbesluit inrichting Buurtteam Amsterdam (september 2019).
- Uitvoeringsbesluit Buurtteam Amsterdam (januari 2020).
- Subsidieregeling Buurtteam Amsterdam (juni 2020).

2.6.3 Individuele Voorzieningen

Met individuele voorzieningen zetten we in op tijdige en specialistische ondersteuning voor jongeren en volwassenen. Zo kunnen ook de kwetsbare Amsterdammers zoveel mogelijk in een normale omgeving, thuis of in hun eigen buurt, meedoen.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel 6.3 is:	
Scope 1 en 2 in de stad	0 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	84 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	37.800 ton CO_2

Verbonden partijen

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Amsterdam – Amstelland Dit is een verbonden partij die via een Gemeenschappelijke Regeling de werkzaamheden uitvoert met betrekking tot Veilig Thuis en het Centrum Seksueel Geweld, voor de zes gemeenten in de veiligheidsregio Amsterdam – Amstelland.

Samenvatting

We bieden individuele ondersteuning vanuit de Wmo en de Jeugdwet. Binnen de Wmo gaat het om onder meer aanvullende begeleiding, hulp bij het huishouden, dagbesteding, logeeropvang, opvang bij huiselijk geweld, maatschappelijke opvang, beschermd wonen en woon- en vervoersvoorzieningen. Deze ondersteuning is altijd gericht op zelfredzaamheid en meedoen in de samenleving, en vult aan wat inwoners zelf, via hun netwerk of via wijkteams kunnen regelen.

Professionals stimuleren inwoners om eerst oplossingen te zoeken in hun eigen netwerk, de sociale basis of via buurtteams. Bij maatschappelijke opvang en beschermd wonen ligt de focus op een passend thuis en deelname aan de samenleving. Door de wooncrisis en bestaansonzekerheid blijft dakloosheid een groot probleem. Daarom investeren we in extra opvang- en woonplekken, intensievere begeleiding en snellere oplossingen, in samenwerking met zorgaanbieders en buurtteams.

De Jeugdwet voorziet in specialistische jeugdhulp, vooral voor jongeren met complexe psychische en opvoedproblemen. Vaak spelen armoede, schulden, woonproblemen of problemen bij ouders hierbij een rol. In 2024 is gebiedsgericht werken verder versterkt om breder naar gezinsproblemen te kijken en alternatieven voor jeugdhulp in te zetten. Samen met het onderwijs wordt gewerkt aan ondersteuning binnen de school, zodat minder kinderen in aparte jeugdhulptrajecten terechtkomen en wachtlijsten afnemen. Het gebruik van enkelvoudige specialistische jeugdhulp is de afgelopen jaren sterk gestegen. Daarom is deze zorg opnieuw aanbesteed voor 2024-2026, met meer focus op inzet waar de behoefte het grootst is en op zorgcontinuïteit.

Tegelijk staat de houdbaarheid van de zorg onder druk door personeelstekorten, die de toegankelijkheid en kwaliteit beïnvloeden. De gemeente stimuleert en ondersteunt, maar oplossingen vragen vooral inzet van de sector zelf, het Rijk en zorgverzekeraars. De aanpak van personeelstekorten maakt deel uit van het programma Amsterdam Vitaal & Gezond.

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel 6.3.1

Alle Amsterdammers krijgen de juiste zorg op de juiste plek.

Indicatoren doel		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Clientervaring Jeugd: gemiddelde overkoepelende rapportcijfer van het nut van de specialistische jeugdhulp	8	8	8	8
2	Wachtlijst en wachttijd Hulp bij huishouden op 31 december: ▪ Aantal cliënten op de wachtlijst ▪ Wachttijd langstwachtende				
2a	Aantal cliënten op de wachtlijst	1.237,0 (2021)	1.433,0	1.000,0	1.165,0
2b	Wachttijd langstwachtende	Maanden 12 (2021)	Maanden 15	Maanden 10	Maanden 15
3	Aantal trajecten jeugdhulp dat langer wacht of heeft gewacht op startzorg dan 6 weken: ▪ enkelvoudig specialistisch ▪ hoogspecialistisch				
3a	Enkelvoudig specialistisch	1.311,0	–	–	–
3b	Hoogspecialistisch	1.093,0	–	–	–
4	Het aantal buitenslapers op een gemiddelde winterdag	150,0 (2021)	–	–	–
5	De gemiddelde wachttijd voor MOBW in maanden op peildatum 1 december	–	–	–	13
5a	MOV				
5b	MOJ				
5c	MOG				
5d	BW				

1. **Clientervaring Jeugd: gemiddelde overkoepelende rapportcijfer van het nut van de specialistische jeugdhulp**
   Jeugdigen en ouders zijn gemiddeld genomen tevreden over de geboden specialistische jeugdhulp (nu aanvullende jeugdhulp genoemd). Wel moet hierbij aangetekend worden dat het aantal respondenten van de Cliëntervaringsmonitor beperkt is.
2. **Wachtlijst en wachttijd Hulp bij huishouden op 31 december:**
   Aantal cliënten op de wachtlijst – Wachttijd langstwachtende
   Met inzet van een pakket aan maatregelen is het aantal cliënten op de wachtlijst Hulp in het huishouden afgenomen in 2025. De wachtduur per stadsdeel loopt uiteen van 9 tot 15 maanden. De gemiddelde wachtduur over heel de gemeente is gelijk gebleven. De variatie per stadsdeel is afhankelijk van het aantal medewerkers dat de aanbieders kunnen werven per stadsdeel; een deel van de medewerkers wil alleen werken in het eigen gebied. Als maatregel zijn we met de aanbieders in gesprek over het optimaliseren van het werken met een gedeelde wachtlijst.
3. **Aantal trajecten jeugdhulp dat langer wacht of heeft gewacht op startzorg dan 6 weken: enkelvoudig specialistisch – hoogspecialistisch**
   Een betrouwbaar en compleet beeld van de wachttijden op de aanvullende jeugdhulp is over 2025 nog niet te geven, omdat nog niet alle aanbieders zich houden aan de registratieafspraken binnen het berichtenverkeer. In de gebiedsknooppunten (waar alle aanvragen voor aanvullende jeugdhulp samenkomen) wordt gewerkt aan een nieuwe monitor waarmee de toeleiding naar jeugdhulp en andere ondersteuning inzichtelijk wordt gemaakt.
4. **Het aantal buitenslapers op een gemiddelde winterdag**
   Deze indicator is niet structureel meetbaar.
5. **De gemiddelde wachttijd voor MOBW in maanden op peildatum 1 december**
   Per 1 juli 2023 werkt Amsterdam binnen de maatschappelijk opvang met de producten Beschermd Verblijf en Begeleid Thuis (BV/BT). Voor Beschermd Verblijf zijn er in totaal 920 plekken ingekocht. Deze plekken zijn volledig bezet en 1.227 mensen staan op de wachtlijst. De gemiddelde wachtduur 14 maanden. Voor Begeleid Thuis (individueel, groepsaanbod met wooncomponent en omslag) zijn in totaal 3.640 plekken ingekocht. Ook deze worden volledig gebruikt. Er staan 714 mensen op de wachtlijst, met een gemiddelde wachtduur van 11,1 maanden. Hiernaast staan er nog bijna 800 mensen op een wachtlijst voor een beter passende plek in de BV/BT keten – zij maken gebruik van een maatwerkvoorziening, maar er is sprake van een mismatch. De wachttijd verschilt per doelgroep en per maatwerkvoorziening, en kent uitschieters naar meerdere jaren. De in 2025 oplopende wachttijden ondersteunen het signaal van Amsterdamse zorgaanbieders dat er te weinig plekken BV/BT beschikbaar zijn in de stad.

Activiteit 6.3.1.1

We verstrekken Wmo-voorzieningen, zoals Hulp bij huishouden, Aanvullende individuele ondersteuning en Dagbesteding in een passende vorm.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Gemiddeld aantal cliënten per maand Dagbesteding (Pgb) (Zin)				
1a	PGB	157 (2019)	303	217	312
1b	ZIN	3.799 (2019)	3.412	3.800	3.718
2	Gemiddeld aantal cliënten per maand Hulp bij huishouden (Pgb) (Zin)				
2a	PGB	1.805 (2021)	1.584	1.619	1.556
2b	ZIN	11.682 (2021)	11.315	12.250	11.750
3	Gemiddeld aantal unieke cliënten per maand AIO (Pgb) (Zin)				
3a	PGB	1.268 (2021)	1.208	1.181	1.291
3b	ZIN	1.600 (vanaf 1-07-2022)	1.692	1.600	1.704
4	Aantal mensen met een maatwerkvoorziening per 10.000 inwoners (BBV verplicht)	–	6	–	6

1. **Gemiddeld aantal cliënten per maand Dagbesteding (Pgb) (Zin)**
   Het aantal persoonsgebonden budgetten (PGB´s) dagbesteding zijn ten opzichte van de 2024 toegenomen met 3%. Er is niet één specifieke factor als oorzaak aan te wijzen voor deze stijging. Over het algemeen zijn demografische ontwikkelingen en een veranderende zorgvraag van invloed op het cijfer van PGB's.
2. **Gemiddeld aantal cliënten per maand Hulp bij huishouden (Pgb) (Zin)**
   Het gemiddeld aantal inwoners dat gebruik maakt van Pgb Hulp in het huishouden is met enkele tientallen afgenomen ten opzichte van 2024. Het gemiddeld aantal inwoners dat Hulp in het huishouden in natura ontvangt is toegenomen. De aanbieders weten nog steeds medewerkers te werven, werken aan efficiëntie en kunnen hierdoor meer inwoners ondersteuning bieden. Het begrote aantal van gemiddeld 12.250 is niet over het hele jaar behaald. Eind 2025 ontvangen ruim viertienduizend inwoners deze hulp. We zien daarin de gewenste groei in zowel unieke aantallen als gemiddelden per maand.
3. **Gemiddeld aantal unieke cliënten per maand AIO (Pgb) (Zin)**
   Het totale aantal cliënten dat in 2025 gebruikmaakt van Aanvullende Individuele Ondersteuning (ZIN en PGB) is gestegen met 7,7% ten opzichte van de verwachting in de begroting 2025. De groei is met name zichtbaar bij Amsterdammers met autisme. Dit kan worden verklaard door een toename in bewustzijn en identificatie van de stoornis, wat leidt tot meer vraag naar behandeling en Wmo-begeleiding. Daarnaast hebben interventies zoals gerichte voorlichting en verbeterde toegang tot diagnostiek bijgedragen aan deze stijging.
4. **Aantal mensen met een maatwerkvoorziening per 10.000 inwoners (BBV-verplicht)**

Activiteit 6.3.1.2

We zorgen er voor dat mensen langer zelfstandig thuis kunnen wonen en voor sociaal vervoer voor die Amsterdammers waarvoor het OV (nog) niet altijd toegankelijk is.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Het algemene klanttevredenheidscijfer				
1a	Voor het reizen met het AOV	7,9 (december 2021)	7,8	7,5	7,8
1b	Met de geleverde dienstverlening ten aanzien van hulpmiddelen	7,8 (februari 2022)	7,6	7,5	7,5
2	Aantal Woon- en Vervoersvoorzieningen:				
2a	Verhuiskostenvergoeding, Woonruimte aanpassingen en Roerende woonvoorzieningen	3.982 (2021)	3.981	4.250	4.367
2b	Fietsen, Speelvoorzieningen, Scootmobiel, Gesloten Buitenwagen, Auto's en Rolstoelen	12.344 (2021)	14.099	14.400	14.908
3	Aantal declarabele kilometers Aanvullend Openbaar Vervoer	7.710.983 (2021)	13.447.376	14.790.000	13.293.880

1. **Het algemene klanttevredenheidscijfer: – voor het reizen met het AOV – met de geleverde dienstverlening ten aanzien van hulpmiddelen**
   De klanttevredenheid voor het AOV wordt met een klanttevredenheidsonderzoek uitgevraagd via een onafhankelijk onderzoeksbureau. Hier komt een rapportcijfer van 7,8 naar voren voor het AOV. Dit voldoet aan de contracteisen die voor het AOV worden gesteld. Ook is er in 2025 extra aandacht besteed aan de thema's bejegening en bewustwording onder de chauffeurs van de aanbieder, door het geven van trainingen door Cliëntenbelang Amsterdam op deze onderwerpen.
2. **Aantal Woon- en Vervoersvoorzieningen: – Verhuiskostenvergoeding, Woonruimte aanpassingen en Roerende woonvoorzieningen – Fietsen, Speelvoorzieningen, Scootmobiel, Gesloten Buitenwagen, Auto's en Rolstoelen**
   Voor alle voorzieningen geldt dat er een stijging wordt waargenomen ten opzichte van vorig jaar. Deze stijging is passend bij de vergrijzing en groei van de stad. Er worden meer Amsterdammers ondersteund op het gebied van hulpmiddelen en woonruimteaanpassingen.
3. **Aantal declarabele kilometers Aanvullend Openbaar Vervoer.**
   Bij het aanvullend openbaar vervoer (AOV) is in 2025 een lichte daling te zien in het aantal declarabele kilometers. Oorzaken zijn verkeerscongestie en wegwerkzaamheden in en rondom Amsterdam. Ook is er ingezet op de groei van het vrijwilligersvervoer. Voor kortere ritten wordt mogelijk vaker gekozen voor het vrijwilligersvervoer. In 2026 wordt hier onderzoek naar gedaan.

Activiteit 6.3.1.3

We zorgen voor specialistische jeugdhulp met een dekkend en divers aanbod.

Indicatoren activiteit		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage jongeren 0 tot 18 jaar met jeugdhulp (incl. jeugdhulp OKT) (BBV-verplicht)	12,6%	10,9%	13,0%	–
2	Aantal jeugdigen met individuele voorziening specialistische jeugdhulp: ▪ enkelvoudig (ESJH) ▪ hoogspecialistisch (HSJH)				
2a	Enkelvoudig (ESJH)	8.254	6.957	9.000	4.475
2b	Hoogspecialistisch (HSJH)	5.717	8.098	7.000	8.001
3	Aantal jeugdigen in verblijfsvoorzieningen Jeugd	1.848	1.610	1.750	–
4	jeugdigen (op totaal verblijf) in: ▪ gezinsgericht/pleegzorg ▪ gesloten plaatsing ▪ verblijf bij JH aanbieder				
4a	Gezinsgericht/ pleegzorg	57%	58%	70%	58%
4b	Gesloten plaatsing	6%	3%	2%	2%
4c	Verblijf bij JH aanbieders	37%	39%	2.800%	40%

1. **Percentage jongeren 0 tot 18 jaar met jeugdhulp (incl. jeugdhulp OKT) (BBV-verplicht)**
   Het percentage is afkomstig van het CBS, die de landelijke cijfers 2025 pas 30 april 2026 publiceert. De verwachting is dat het percentage daalt. We zien in de aantallen dat het aantal jeugdigen met hoog specialistische jeugdhulp in 2025 gelijk is gebleven ten opzichte van 2024. Dit is ook naar verwachting aangezien het budget ook gelijk is gebleven (los van indexatie).
2. **Aantal jeugdigen met individuele voorziening specialistische jeugdhulp: – Enkelvoudig (ESJH) – hoogspecialistisch (HSJH)**
   Het aantal in de enkelvoudige specialistische jeugdhulp is verder gedaald. Dit komt onder andere doordat de zorgcontinuïteit voor de bij de ESJH-aanbesteding 2024 niet-gecontracteerde aanbieders afliep, en sommige van de nieuwe aanbieders moeite hadden hun bereik te vergroten.

3. **Aantal jeugdigen in verblijfsvoorzieningen Jeugd**
   Het aantal jeugdigen in verblijf blijft stabiel. Het lukt nog niet om een verdere daling te realiseren. Eén van de redenen is dat de doorstroom naar het volwassen-domein voor jongeren van 18 jaar en ouder nog niet makkelijk gaat. Dit komt door verschillende factoren, waarvan de belangrijkste is dat ook in het Wmo-domein sprake is van schaarste. Er wordt geïnvesteerd vanuit de verschillende belangrijke domeinen, Wmo, bestaanszekerheid, om de doorstroom te bevorderen.
4. **% jeugdigen (op totaal verblijf) in: – gezinsgericht/pleegzorg – gesloten plaatsing – verblijf bij JH-aanbieder**
   Het aantal plaatsingen in de gesloten jeugdhulp is wederom verder afgenomen. We werken aan verdere afbouw van de gesloten jeugdhulp, het voorkomen van doorplaatsingen en kleinschalig duurzame woonvoorzieningen. De inzet van gezinsgerichte vormen voor kinderen die (tijdelijk) niet meer thuis kunnen wonen is ook stabiel gebleven. De stijging die we wensen is nog lastig te realiseren vanwege een gebrek aan pleegouders.

Activiteit 6.3.1.4

We bieden opvang en werken aan herstel naar duurzaam individueel wonen.

Indicatoren activiteit		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal cliënten in de MOBW op peildatum 31 december				
1a	Volwassenen	164 (2021)	–	2.530	2.680
1b	Jongvolwassenen	46 (2021)	–	250	280
1c	Gezinnen	42 (2021)	–	300	300
1d	BT zonder wooncomponent	129 (2021)	–	1.090	1.454
2	Gemiddelde verblijfsduur in de MOBW in dagen op peildatum 1 december				
2a	Volwassenen	–	–	42	47
2b	Jongvolwassenen	–	–	16	18
2c	Gezinnen	–	–	30	36
3	Aantal heraanmelders na uitstroom uit de MOBW per jaar	–	135	52	–
4	Aantal plekken 24-uursopvang ongedocumenteerden	472 (2019)	500	500	500
5	Aantal ongedocumenteerden waarvoor een duurzame oplossing is gevonden	46 (2018)	31	40	–

1. **Aantal cliënten in de MOBW op peildatum 31 december**
   Voor alle doelgroepen geldt een stijging in het aantal mensen dat gebruik maakt van de MOBW (BV/BT). Er is in 2025 een structureel tekort zichtbaar geworden voor het aantal plekken voor gezinnen: hierdoor verblijven steeds meer gezinnen met een Wmo-beschikking in de noodopvang voor gezinnen. Dit heeft in 2025 geleid tot oplopende kosten voor de gemeente en maakt dat niet iedereen de begeleiding krijgt die nodig is.
2. **Gemiddelde verblijfsduur in de MOBW in dagen op peildatum 1 december**
   De gemiddelde verblijfsduur in een maatwerkvoorziening is voor alle doelgroepen toegenomen. De woningnood in Amsterdam en de beperkte voorraad sociale huurwoningen voor urgente groepen, maakt dat doorstroom naar zelfstandig wonen stagneert.
3. **Aantal heraanmelders na uitstroom uit de MOBW per jaar**
   Het aantal heraanmelders is op hetzelfde niveau gebleven als het voorgaande jaar. Door een herziening in de definitie van deze indicator is het aantal gestegen ten opzichte van de begroting, maar niet ten opzichte van 2024.
4. **Aantal plekken 24-uursopvang ongedocumenteerden**
5. **Aantal ongedocumenteerden waarvoor een duurzame oplossing is gevonden**

Activiteit 6.3.1.5

We bieden kortdurende opvang voor acute daklozen.

Indicatoren activiteit		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal unieke cliënten in de kortdurende opvang – gezinnen, – kwetsbare alleenstaanden (incl. trajectbedden)	409 (2021)	703	210	–
2	Gemiddelde verblijfsduur in de kortdurende opvang in /maanden – gezinnen, -kwetsbare alleenstaanden (incl. trajectbedden)	10 (2021)	13	1	–

1. **Aantal unieke cliënten in de kortdurende opvang – gezinnen, – kwetsbare alleenstaanden (incl. trajectbedden)**
   In 2025 is de vraag naar kortdurende opvang sterk gestegen. Ondanks een uitbreiding van de opvangcapaciteit, bijvoorbeeld via de opening van een nieuwe gezinslocatie (noodopvang), een nieuwe dag- en nachtopvang en via een pilot met nachtopvang, slapen nog steeds te veel mensen op straat. De toename van dakloosheid is onder andere terug te zien in de Ethos-telling die in 2025 heeft plaatsgevonden, waar 13.904 dak- en thuisloze mensen werden geteld.
2. **Gemiddelde verblijfsduur in de kortdurende opvang in /maanden – gezinnen, – kwetsbare alleenstaanden (incl. trajectbedden)**
   Net als in de BV/BT keten stagneert de uitstroom uit de kortdurende opvang. Dit is deels te wijten aan de overvolle BV/BT keten. Een hoog percentage mensen dat in de dag- en nachtopvang verblijft heeft een Wmo-beschikking, maar staat op de wachtlijst voor een Wmo-maatwerkvoorziening. Hiernaast is de wooncrisis een sterk belemmerende factor voor uitstroom. Als gevolg hiervan zagen we in 2025 de verblijfsduur in de kortdurende opvang toenemen.

Doel 6.3.2

Het duurzaam borgen van de veiligheid van alle betrokkenen bij huiselijk geweld en kindermishandeling.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal huishoudens waarbij sprake is van structurele veiligheid, 1 jaar na afsluiten de dienst	–	–	–	–

3. **Aantal huishoudens waarbij sprake is van structurele veiligheid, 1 jaar na afsluiten de dienst.**
   Gebleken is dat de genoemde doelindicator niet te meten is. Bij de begroting 2026 is een alternatieve indicator opgenomen (namelijk het aantal adviesvragen en meldingen bij Veilig Thuis).

Het tegengaan, stoppen en duurzaam oplossen van Huiselijk Geweld, Kindermishandeling en Seksueel Geweld wilden we effectiever aanpakken met regionale veiligheidsteams zoals gebruikt in de Proeftuinen ‘Blijvend Veilig’. In maart heeft het Rijk besloten deze pilot-werkwijze niet langer toe te staan voor er wetswijzigingen zijn doorgevoerd, zonder overigens aan te geven wanneer wetswijzigingen verwacht kunnen worden. In december hebben we met het regionale Beleidskader ‘Samenwerken aan Veiligheid’ besloten de werkzame bestanddelen van Blijvend Veilig zo veel mogelijk te implementeren binnen de huidige wettelijke kaders. In de loop van het jaar hebben we gewerkt aan intensivering van de samenwerking tussen de betrokken organisaties in Blijvend Veilig. We hebben ervaringsdeskundigen, en mensen en organisaties die het vertrouwen van inwoners hebben, betrokken bij het opstellen van ons beleid en bij casuïstiek overleggen.

Activiteit 6.3.2.1

We bieden opvang en zorg aan vrouwen, mannen en kinderen die betrokken zijn bij huiselijk geweld en kindermishandeling.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal adviesvragen en meldingen bij Veilig Thuis				
1a	Adviesaanvragen	6.134	5.383	6.768	–
1b	Meldingen	9.840	9.951	11.176	–
2	Bezettingsgraad bij Blijf Groep	96%	–	96%	–

1. **Aantal adviesvragen en meldingen bij Veilig Thuis**
   Al jaren ligt het aantal meldingen van huiselijk geweld en kindermishandeling bij Veilig Thuis rond 10.000. Conceptcijfers laten zien dat ook in 2025 het aantal meldingen rond de 10.000 zal liggen. De conceptcijfers laten zien dat het aantal adviesaanvragen is gestegen. De vindbaarheid en toegankelijkheid van Veilig Thuis lijken daaruit op orde te zijn. Een stijging van het aantal adviezen betekent dat we in meer gevallen geweld eerder kunnen stoppen of voorkomen.
2. **Bezettingsgraad bij Blijf Groep**
   De druk op capaciteit in de opvang voor slachtoffers van huiselijk geweld en kindermishandeling was het afgelopen jaar opnieuw hoog en de bezettingsgraad van de opvang daarom ook. In december is besloten in de loop van de komende jaren de opvangcapaciteit nog meer uit te breiden dan al was voorgenomen met de keuze voor het tweede Oranjehuis in Zuidoost (oplevering verwacht in 2027).

Activiteit 6.3.2.2

We zorgen voor een goed functionerend Veilig Thuis en Centrum Seksueel Geweld.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage huishoudens dat direct na de veiligheidsbeoordeling en/of dienst door Veilig Thuis overgedragen wordt naar het lokale veld (wijkteams jeugd en volwassenen)	32%	19%	50%	–
2	Aantal hulp- en adviesvragen acuut en niet acuut van het Centrum Seksueel Geweld Amsterdam- Amstelland				
2a	Acuut	290	552	652	–
2b	Niet acuut	375	838	1.175	–

1. **Percentage huishoudens dat direct na de veiligheidsbeoordeling en/of dienst door Veilig Thuis overgedragen wordt naar het lokale veld (wijkteams jeugd en volwassenen)**
   Er is vermoedelijk geen belangrijke verandering in het aandeel meldingen vanuit hulpverlening. De doorlooptijden van overdracht daalden in de eerste helft van 2025, maar liepen daarna weer op. De uitstroom van Veilig Thuis naar lokale teams is het afgelopen jaar gestagneerd, het lukte steeds vaker niet om casuïstiek over te dragen. Er is intensief overlegd tussen Veilig Thuis en de lokale teams over hoe deze doorstroom te verbeteren en dat is nog steeds gaande.
2. **Aantal hulp- en adviesvragen acuut en niet acuut van het Centrum Seksueel Geweld Amsterdam-Amstelland**
   Steeds meer mensen wisten de weg naar het Centrum Seksueel Geweld Amsterdam-Amstelland te vinden. Door de toegenomen maatschappelijke aandacht voor seksueel geweld verwachten we dat deze trend doorzet.

Activiteit 6.3.2.3

We zorgen voor de uitvoering van de jeugdbescherming en jeugdreclassering.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage jongeren 0 tot 18 jaar met jeugdbescherming (BBV-verplicht)	1,0%	0,6%	0,7%	–
2	Percentage jongeren 12 tot 23 jaar met jeugdreclassering (BBV-verplicht)	0,8%	0,4%	0,6%	–

1. **Percentage jongeren 0 tot 18 jaar met jeugdbescherming (BBV verplicht)**
   De gecertificeerde instellingen (GI's) bieden Jeugdbescherming en Jeugdreclassering. Voor Amsterdam zijn dat Jeugdbescherming Regio Amsterdam, de William Schrikker Stichting en het Leger des Heils. Het percentage jongeren met jeugdbescherming lag in de eerste helft 2025 iets lager dan in de eerste helft 2024. De jaarcijfers over heel 2025 komen op 30 april 2026 van het CBS. De daling sluit aan bij de beweging die beschreven in het regionaal beleidskader HGKMSG. Gezinnen worden langer in een vrijwilligkader begeleid door bijvoorbeeld het Ouder- en Kindteam of het Buurtteam. De daling past ook in de landelijke trend waarbij het aantal kinderbeschermingsmaatregelen afneemt. In Amsterdam ligt het percentage jeugdbeschermingsmaatregelen lager dan het landelijk gemiddelde.
2. **Percentage jongeren 12 tot 23 jaar met jeugdreclassering (BBV verplicht)**
   Het aantal Jeugdreclasseringsmaatregelen (JR) ligt in de eerste helft van 2025 iets hoger (0,1%) dan in 2024. Dit is hoger dan het landelijke gemiddelde in 2025. We zien ook een stijging in het aantal aanvragen voor forensische Jeugdhulp. Er lijken meerder factoren een rol te spelen die leiden tot de stijging van het aantal JR-maatregelen. Er lijken er meer zware delicten te worden gepleegd door een jonge doelgroep. Daarnaast lopen JR-maatregelen langer door, ongeveer de helft van deze groep is ouder dan 18, voor deze doelgroep is niet altijd tijdig passend aanbod beschikbaar waardoor er vaker een verzoek van verlening van de maatregel wordt ingediend.

Activiteit 6.3.2.4

We bieden laagdrempelig specialistische hulp en ondersteuning voor sekswerkers.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal bereikte sekswerkers	1.265 (2020)	5.500	5.400	–

Activiteit 6.3.2.5

We bieden specialistische zorg aan en opvang voor (vermoedelijke) slachtoffers van mensenhandel.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal opgevangen slachtoffers van Mensenhandel				
2	Aantal noodbedplaatsingen (72-uurs plaatsing)	24 (2021)	25	27	21
3	Aantal ACM regulier (24-uurs opvang)	20 (2021)	20	24	13
4	Aantal slachtoffers ambulant begeleid	39 (2021)	40	75	58

1. **Aantal opgevangen slachtoffers van Mensenhandel – Aantal noodbedplaatsingen (72-uurs plaatsing), – Aantal ACM regulier (24-uurs opvang)**
   * Binnen de 33 noodbedplaatsingen betreft het 22 plaatsingen op crisisbedden. Boven op deze aantallen zijn 21 externe cliënten begeleid via een traject in woningen in de stadregio Amsterdam. Daarnaast zijn er ook 6 mannelijke slachtoffers van mensenhandel in de opvang opgenomen.
2. **Aantal slachtoffers ambulant begeleid**
   Er zijn 5.000 begeleidingstrajecten voor sekswerkers geregistreerd bij partner HVO Querido en het Scharlaken Koord. Via andere partners zijn 75-100 trajecten aangeboden aan sekswerkers die uit willen treden (DUUP).

Verbonden Partijen

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Amsterdam – Amstelland is een verbonden partij die, middels een Gemeenschappelijke Regeling de werkzaamheden uitvoert met betrekking tot Veilig Thuis en het Centrum Seksueel Geweld.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	46,2	25,5	37,4	38,7	1,4
Lasten	899,7	899,2	903,3	915,4	12,1
Saldo Baten en Lasten	**-853,5**	**-873,6**	**-865,9**	**-876,6**	**-10,7**
Onttrekking	15,0	26,6	37,8	37,8	0,0
Toevoeging	9,0	3,9	11,1	14,3	3,2
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**6,0**	**22,7**	**26,7**	**23,5**	**-3,2**
Totaal 6.3 Individuele voorzieningen	**-847,5**	**-851,0**	**-839,2**	**-853,1**	**-13,9**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een negatief resultaat van € 13,9 miljoen. Dit komt door hogere baten van € 1,4 miljoen, hogere lasten van € 12,1, miljoen en een hogere toevoeging aan de reserve van € 3,2 miljoen.

Baten

De totale baten van € 38,7 miljoen zijn € 1,4 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Hogere baten bij Veilig Thuis doordat in 2025 afspraken zijn gemaakt met regionale partners in de Gemeenschappelijke Regeling over de te verrichten taken. Zowel baten als lasten bij deze taken waren niet juist begroot (€ 5,3 miljoen).
- Lagere baten doordat de ontvangen rijksmiddelen vanuit SPUK H26 Expertisecentra Jeugdzorg in 2025 niet volledig zijn ingezet vanwege vertraging in de uitvoering (€ 1,4 miljoen).
- Lagere baten voor Aanvullend Openbaar Vervoer doordat is uitgegaan van een hogere marktvolumegroei dan uiteindelijk is gerealiseerd (€ 1,0 miljoen).
- Lagere baten uit de eigen bijdrage Wmo-voorzieningen doordat de berekende bijdrage van cliënten in de praktijk lager uitviel dan geraamd (€ 0,6 miljoen).
- Lagere baten door een verrekening met de bijdragen van deelnemende gemeenten over 2024 bij het regionaal ondersteuningsteam Jeugd (€ 0,5 miljoen).
- Lagere baten uit de eigen bijdrage Opvang doordat de berekende bijdrage van cliënten in de praktijk lager uitviel dan geraamd (€ 0,5 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Lasten

De totale lasten van € 915,4 miljoen zijn € 12,1 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Hogere lasten bij Veilig Thuis doordat in 2025 afspraken zijn gemaakt met regionale partners in de Gemeenschappelijke Regeling over de te verrichten taken. Zowel baten als lasten bij deze taken waren niet juist begroot (€ 5,7 miljoen).
- Hogere lasten doordat beoogde besparingen zoals doorontwikkeling Jeugd Zorg en taakstelling hervormen en besparen deels niet volledig zijn gerealiseerd (€ 5,5 miljoen).
- Hogere lasten door meer toekenningen van incidentele subsidies binnen de versterking aanpak dakloosheid, waarbij de verwachte dekking vanuit een onderbesteding op inkoop MOBW niet gerealiseerd is (€ 4,5 miljoen).
- Lagere lasten doordat de plannen voor de extra middelen voorjaarsnota 2025 voor complexe scheidingen, transformatie autismezorg, aanvullend maatwerk en praktische gezinsondersteuning door de korte tijdspanne niet volledig in 2025 konden worden gerealiseerd (€ 3,4 miljoen).
- Hogere lasten door versterkte inzet op en uitbreiding van de winteropvang en door het verwerken van lasten uit 2024 bij de aanpak Dakloosheid (€ 2,3 miljoen).
- Lagere lasten bij de gecertificeerde instellingen door een onverwachte extra afname van het aantal gezinnen als gevolg van de ontmanteling van de pilot Blijvend Veilig, het verwerken van positieve lasten uit 2024 en bijstellingen in de gezinsaantallen na vaststelling van de Najaarsnota 2025 (€ 2,2 miljoen).
- Hogere lasten op persoonsgebonden budgetten (PGB) Jeugd. De overschrijding op het PGB-budget wordt veroorzaakt door een combinatie van hogere instroom, vertraagde besparingsmaatregelen en tariefstijgingen. De hogere instroom betrof vooral autisme specifieke zorg voor jonge kinderen die uitvallen uit de reguliere kinderopvang en basisonderwijs. Binnen de gecontracteerde aanvullende jeugdhulp proberen we dit op te vangen door de start van kinderopvangzorg- en onderwijszorgroepen (€1,9 miljoen).
- Lagere lasten doordat de uitvoering van de aanpak van wachtlijsten in de hoog specialistische jeugdhulp (HSJH) later is gestart dan gepland. De middelen worden toegevoegd aan de egalisatiereserve Jeugd (€ 1,8 miljoen).
- Hogere lasten door niet begrote kosten voor het portfolio Digitalisering, Innovatie en Informatie (DII) en door het niet realiseren van de taakstelling Hervormen en Besparen (€ 1,7 miljoen).
- Hogere lasten op persoonsgebonden budgetten (PGB) voor begeleiding doordat de stijgende vraag naar ondersteuning in zorg in natura niet altijd kan worden ingevuld, waardoor vaker een beroep wordt gedaan op Wmo-voorzieningen via een persoonsgebonden budget (€ 1,6 miljoen).
- Lagere lasten doordat de ontvangen rijksmiddelen vanuit SPUK H26 Expertisecentra Jeugdzorg in 2025 nog niet volledig zijn ingezet vanwege vertraging in de uitvoering (€ 1,4 miljoen).
- Lagere lasten voor Aanvullend Openbaar Vervoer doordat is uitgegaan van een hogere marktvolumegroei dan uiteindelijk is gerealiseerd (€ 1,4 miljoen).
- Lagere lasten bij het Regionale ondersteuningsteam doordat vanuit BEN Noord-Holland middelen beschikbaar zijn gesteld voor de ondersteuning van BEN en Thuis van Noordje (€ 1,2 miljoen).
- Hogere lasten door diverse onvoorziene kosten, waaronder extra lasten bij een aanvullend gecontracteerde jeugdhulpaanbieder voor autismezorg (€ 1,2 miljoen).
- Lagere lasten bij dagbesteding (zorg in natura, ZIN) als gevolg van een lagere groei van het aantal cliënten (circa 2%) dan afgesproken bij enkele zorgaanbieders (€ 0,9 miljoen).
- Hogere lasten als gevolg van de subsidieregeling voor de ambulante dienstverlening aan mensen die vastlopen door eenzaamheid, schulden, verslaving of dakloosheid. De kosten van deze subsidie vielen hoger dan was begroot (€ 0,9 miljoen).
- Hogere lasten doordat de beoogde besparing (10%) binnen enkelvoudige specialistische jeugdhulp niet volledig is gerealiseerd, omdat aanbieders meer financiële ruimte hebben gekregen voor hun inzet in het gebiedsgericht samenwerken (€ 0,8 miljoen).
- Hogere lasten doordat de beoogde besparingen niet zijn gerealiseerd en zijn opgevangen binnen de beschikbare WMO- voorzieningen (€0,8 miljoen).
- Hogere lasten door een groter beroep op dyslexiezorg, waarbij aanhoudende achterstanden uit de COVID-periode een rol spelen (€ 0,8 miljoen).
- Lagere lasten op het persoonsgebonden budget (PGB) voor hulp bij het huishouden als gevolg van een lichte afname van het aantal inwoners dat gebruik maakt van deze regeling (€ 0,7 miljoen).
- Lagere lasten doordat bij hulp bij het huishouden (zorg in natura, ZIN) sprake is van een lichte afwijking bij enkele aanbieders ten opzichte van de gemaakte afspraken (€ 0,5 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Onttrekkingen reserves

Er zijn geen afwijkingen op de onttrekkingen aan de reserves.

Toevoegingen reserves

De toevoegingen aan de reserve is € 3,2 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Hogere toevoeging aan de egalisatiereserve Wmo doordat, op basis van de vaststellingen van de productie van zorgaanbieders over 2025, een extra bedrag vanuit het saldo van de Wmo-openeinderegelingen (waaronder hulp bij het huishouden, begeleiding, dagbesteding en opvang) is toegevoegd (€ 1,4 miljoen).
- Hogere toevoeging aan de egalisatiereserve Jeugd doordat de uitvoering van de aanpak van wachtlijsten in de hoogspecialistische jeugdhulp (HSJH) later is gestart dan gepland, waardoor de niet-bestede middelen worden toegevoegd aan de egalisatiereserve Jeugd (€ 1,8 miljoen).

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
1. De vraag naar Wmo-voorzieningen neemt aanzienlijk toe en de personeelstekorten ook, waardoor het niet lukt iedereen ondersteuning te bieden die het nodig heeft.	▪ Samen met partners onderzoek doen en actie ondernemen om de personeelstekorten te verminderen zoals: ▪ Verminderen van werk- en regeldruk ▪ Inzet digitale zorg ▪ Ondersteuning in groepsverband ▪ Uitvoering plan van aanpak wachtlijsten Hulp bij huishouden (vastgesteld door het college juni 2023)
2. Bij een (jeugd)zorginstelling treden liquiditeitstekorten op of gaat zelfs failliet, waardoor vorderingen oninbaar kunnen worden, zorg wegvalt en de geboden zorg niet direct overgenomen kan worden.	▪ Bij een eerste contract of verlenging van een regeling wordt naar de financiële stabiliteit gekeken (due dilligence). Daarnaast periodiek wordt de financiële status van (jeugd) zorginstellingen beoordeeld. Indien, hier signalen uitkomen kan hierop tijdig het gesprek gevoerd worden. Ook heeft de (jeugd)zorginstelling de verplichting om de gemeente te informeren als de financiële positie kwetsbaar is. Daarnaast is er een proces uitgewerkt en vastgesteld voor het behandelen van aanvragen van aanbieders voor een voorschot of voor een noodvoorziening. Dit proces kent de nodige 'checks and balances'. In geval sprake is van een faillissement zet de gemeente zich actief in om zorgcontinuïteit te waarborgen door middel van plaatsingen bij andere aanbieders.
3. De rijksmiddelen voor (jeugd)zorg nemen af, zonder dat dit gepaard gaat met een lastenverlichting voor de gemeente. Hierdoor ontstaat er financiële druk om de taak in de jeugdhulp en Wmo zorgvuldig uit te voeren, wat kan resulteren in wachtlijsten of spanning kan geven op de kwaliteit van (jeugd)zorg.	▪ Amsterdam zet zich stevig in voor passende rijksvergoeding voor de uitvoering van de taken op het gebied van Wmo en jeugdhulp. Hier wordt zoveel mogelijk gezamenlijk opgetrokken met de G4 en VNG (lobby). Ook wordt er meerjarig en gezamenlijk met partners naar opgaves en ontwikkelingen gekeken, zodat zo goed mogelijk geanticipeerd kan worden op verandering of financiële krapte.
4. De maatregelen uit de hervormingsagenda jeugd komen onvoldoende tot stand en/of maatregelen uit deze agenda blijken niet realistisch. Wanneer de maatregelen financieel onvoldoende opleveren en Rijksbezuinigingen wel worden doorgevoerd ontstaat financiële druk en/of tekorten binnen de jeugdzorg.	▪ Beleidsmatig wordt de hervormingsagenda jeugd zo goed mogelijk in de praktijk gebracht, waarbij er een toetsing op haalbaarheid van de maatregelen wordt gedaan. Er wordt een actieve lobby gevoerd richting het Rijk voor voldoende rijksmiddelen. ▪ Dat doen we ook als het gaat om de financiële vertaling van het rapport Van Ark in de rijksbegroting.

Beleidskaders

- Wmo-Verordening 2015 (versie 2022, vastgesteld december 2021, geldig vanaf 1 januari 2022).
- Hoofdlijnenbesluit inkoop aanvullende ondersteuning Wet maatschappelijke ondersteuning: Ambulante ondersteuning, Dagbesteding, Hulp bij het huishouden, Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen en Logeeropvang 2021 tot 2027 (november 2019).
- Brief aan de gemeenteraad op 18 mei 2021 over de uitgangspunten en concept planning voor nieuwe contractering van AIO, Hbh, MOBW en DB en van de analyse inzake de rechtmatigheid van de overbruggingsovereenkomsten.
- Besluit 26 oktober 2021 ‘instemmen met de inkoopstrategieën en de daarop gebaseerde inkoopleidraden voor Aanvullende individuele ondersteuning (AIO) en voor Hulp bij huishouden (Hbh) en met start van de inkoop voor AIO en Hbh, en afdoening motie 381.21 van het raadslid Kuiper d.d. 27 mei 2021 inzake werk behouden van aanvraagprocedures voor kleine aanbieders’.
- Koersbesluit Maatschappelijke opvang en beschermd wonen (oktober 2016).
- Koersbesluit Thuis in de wijk 2016-2020.
- Uitgangspunten voor de inkoop Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen 2017-2020. (Maart 2016).
- Uitgangspunten voor de inkoop Vrouwenopvang 2017-2020 (maart 2016) – Regioaanpak Huiselijk geweld en Kindermishandeling 2020-2025 Amsterdam Amstelland ‘Veiligheid voor Elkaar’, definitief concept juni 2020).
- Jeugdwet, 2014.
- Verordening Jeugdhulp Amsterdam 2025, geldig vanaf 1 juli 2025 – Inkoopstrategie (Hoog)specialistische Jeugdhulp Gemeenten Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn, 2025.
- Regionale Beleidskader ‘Samenwerken aan Veiligheid’, december 2025.

2.6.4 Diversiteit

De gemeente Amsterdam werkt aan een inclusievere stad waarin iedere Amsterdammer de ruimte heeft om zichzelf te zijn en zich vrij en beschermd voelt door enerzijds discriminatie te bestrijden en preventief de voedingsbodem hiervoor weg te nemen, en anderzijds door emancipatie te bevorderen en emanciperende initiatieven in onze stad te ondersteunen.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel 6.4 is:	
Scope 1 en 2 in de stad	0 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	0 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	200 ton CO_2

Samenvatting

Iedereen moet zichzelf kunnen zijn en zich veilig voelen in Amsterdam, ongeacht gender(identiteit), geloof, culturele identiteit, uiterlijke kenmerken zoals huidskleur, seksuele oriëntatie en/of (functie)beperking. Daarom werken we aan het tegengaan van discriminatie door enerzijds discriminatie te bestrijden en preventief de voedingsbodem hiervoor weg te nemen, en anderzijds door emancipatie te bevorderen en emanciperende initiatieven in onze stad te ondersteunen. In 2025 is hiervoor uitvoer gegeven aan het beleidskader Inclusie en Antidiscriminatiebeleid 2023-2026. Naar aanleiding van de oorlog in het Midden-Oosten en de weerslag op de stad hebben we ingezet op verbinding, medemenselijkheid en solidariteit door verschillende dialoog-bijeenkomsten te organiseren. Ook is gewerkt aan een aanpak moslimdiscriminatie en extra preventie aanpak op antisemitisme. Verder is een actiegericht onderzoek gedaan naar het bevorderen van emancipatie en het tegengaan van discriminatie onder Amsterdammers met een beperking. Ook is door de ondersteuning van meer verschillende partijen uit het LHBTIQ+-veld opnieuw bijgedragen aan een inclusievere Pride.

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel 6.4.1

Discriminatie wordt voorkomen en slachtoffers van discriminatie krijgen steun.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage gediscrimineerde Amsterdammers dat discriminatie meldt (Veiligheidsmonitor)	10% (2022)	–	11%	10%
2	Aantal consulten ADV ter advies van slachtoffers van discriminatie (bron: Jaarverslag MDRA 2021)	254 (2022)	513	400	1.397

Het voorkomen van discriminatie is een ingewikkeld sociaal-maatschappelijk proces dat wordt beïnvloed door diverse factoren en tijd nodig heeft om veranderingen te realiseren. Hierdoor is het moeilijk om op korte termijn directe en meetbare effecten van beleid aan te tonen. Daarom is gekozen voor een duidelijke korte termijnindicator die samenhangt met de beleidsinzet. Uitgangspunt is dat betere ondersteuning van discriminatieslachtoffers bijdraagt aan hun gevoel van vrijheid en veiligheid. Het beleid wordt gemonitord via het percentage Amsterdammers dat discriminatie meldt en het aantal consulten bij de Antidiscriminatievoorziening. We zien een toename in het aantal consulten, door een sterke toename in de meldingsdruk. Dit is onder meer te verklaren door inzet op naamsbekendheid via inloopspreekuren in de stadsdelen en samenwerkingen met andere (informele) meldpunten zoals Report It Always (RITA). Daarnaast is een versterkingsplan opgesteld voor governance en bedrijfsvoering, wat de basis vormt voor de meerjarensubsidie 2025-2027.

De cijfers van DRA over 2025 worden nog verwerkt dit betreft dus een voorlopig cijfer, dit betreft dus een voorlopig cijfer. Voor indicator 1 ontbreekt de waarde in het Jaarverslag 2024, omdat in dat jaar geen Veiligheidsmonitor is uitgevoerd.

Activiteit 6.4.1.1

We bevorderen inlevingsvermogen en empathie.

Indicatoren activiteit		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal deelnemende Amsterdammers aan bijeenkomsten voor ontmoeting en dialoog (bron: eigen data-verzameling uitvoeringsorganisaties)	4.355 (2024)	4.355	10.000	10.000

Beeldvorming en vooroordelen dragen bij aan discriminatie en kunnen worden verminderd door kennis van elkaar, empathie en inlevingsvermogen te versterken. In 2025 organiseerde de Empathische Alliantie (waarin verschillende maatschappelijke organisaties samenwerken om een tweejarig programma uit te voeren), vanuit de subsidieregeling Allianties inclusie en antidiscriminatie 2024-2025, een scala aan activiteiten die hieraan bijdroegen. Naar aanleiding van de oorlog tussen Israël en Palestina zijn verschillende bijeenkomsten georganiseerd om dialoog met geraakte gemeenschappen te bevorderen. De uitvoering is als gepland verlopen.

Activiteit 6.4.1.2

We bevorderen kennis over (de effecten van) discriminatie.

Indicatoren activiteit		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal deelnemende Amsterdammers aan bijeenkomsten gericht op bevordering van kennis over (de effecten van) discriminatie (bron: om van fysieke en digitale aanwezig-heid – eigen dataverzameling uitvoeringsorganisaties)	7.150 (2021)	11.993	10.000	11.000
2	Bereik tijdens Week tegen Racisme (bron: som van fysieke en digitale aanwezigheid – eigen data-verzameling uitvoeringsorganisaties)	2.723 (2022)	2.762	1.200	2.350

In 2025 werkten we aan het terugdringen van discriminatie en vooroordelen door Amsterdammers bewust te maken van de impact ervan. Via de alliantie Samen Tegen Racisme, gefinancierd vanuit de subsidieregeling Allianties Inclusie en Anti-discriminatie 2023-2025, organiseerden we De Week tegen Racisme met workshops, dialogen, lezingen en culturele activiteiten. Ook voerden we activiteiten uit om kennis over verschillende vormen van discriminatie te vergroten, zoals moslimdiscriminatie, LHBTIQ+ discriminatie, antisemitisme, anti-Aziatisch en anti-Zwart racisme en validisme. De betrokken organisaties maten zelf hun bereik. Via deze activiteiten bevorderden we actief de dialoog om zo onderling kennis en begrip te bevorderen.

Via het programma Ancestors Unknown onderzochten leerlingen uit groep 7 en 8 hun familiegeschiedenis en leerden zij over onderbelichte aspecten van de Nederlandse geschiedenis. Ook werden Amsterdammers hierbij betrokken via activiteiten zoals Keti Koti, de gemeentelijke editie van Wij slaven van Suriname, 50 jaar Srefidensi, activiteiten van NiNsee en de Black Achievement Month.

In 2022 was vanwege de coronamaatregelen het aanbod alleen digitaal. Hierdoor was het bereik groter.

Activiteit 6.4.1.3

We vergroten het gedeeld eigenaarschap van het Amsterdamse koloniale verleden en de doorwerking.

Indicatoren activiteit		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Bereik activiteiten gericht op vergroten van het gedeeld eigenaarschap van het Amsterdamse koloniale verleden en de doorwerking (bron: eigen dataverzameling uitvoeringsorganisaties)	48.658 (2024)	48.658	1.200	55.000

Door het organiseren van activiteiten waarbij het koloniale verleden en de doorwerking hiervan centraal staan vergroten we zichtbaarheid en empathie in Amsterdam. En hiermee bereiken we meer gedeeld eigenaarschap van het koloniale verleden onder Amsterdammers. In 2025 heeft het NiNsee met activiteiten in het kader van Keti Koti en het Herdenkingsjaar Slavernijverleden, variërend van grootschalige publieke evenementen tot verdiepende educatieve en professionele bijeenkomsten, een direct publiek bereikt van ruim 40.000 personen bereikt. Het grote verschil tussen de

begroting en het jaarverslag is te verklaren doordat we voor 2025 de bereikte aantallen van het Herdenkingsjaar hebben meegeteld.

Daarnaast namen ongeveer 1.200 leerlingen deel aan een meerjarig educatief leertraject. De activiteiten kenden een brede maatschappelijke, educatieve en culturele impact, met zowel lokale, nationale als internationale zichtbaarheid.

Activiteit 6.4.1.4

We stellen een norm tegen alle vormen van discriminatie.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal inwoners > 16 jaar bereikt met uitingen van outdoor campagnes onder Amsterdammers (bron: monitoring campagnebureau)	800.000 (2023)	800.000	800.000	800.000
2	Aantal views van social media campagne (bron: monitoring campagnebureau)	1.120.000 (2023)	1.220.000	1.120.000	1.220.000

Als gemeente stellen wij de norm dat elke vorm van discriminatie onacceptabel is. We stellen deze norm en stimuleren omstanders om zich uit te spreken via de omstandercampagne *Kom op Amsterdam van november 2025 t/m januari 2026*. Daarnaast was er een deelcampagne tijdens Queer & Pride die Amsterdammers online en offline oproept zich actief uit te spreken tegen discriminatie.

Activiteit 6.4.1.5

We versterken de positie van de ADV.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage gediscrimineerde Amsterdammers dat niet weet dat het mogelijk is om een melding te doen (bron: Veiligheidsmonitor)	16% (2023)	–	13%	–
2	Percentage gediscrimineerde Amsterdammers dat denkt dat het zin heeft om discriminatie te melden (Veiligheidsmonitor)	50% (2022)	–	55%	–
3	Aantal melding waarbij het meldpunt het slachtoffer bijstaat in een procedure (Bron: Jaarverslag DRA)	5 (2023)	–	17	13

Op grond van de Wet gemeentelijke anti-discriminatievoorzieningen (WGA) biedt Amsterdam een anti-discriminatievoorziening (ADV), uitgevoerd door www.discriminatie.nl/regioamsterdam (DRA). DRA verleent onafhankelijke ondersteuning en advies bij discriminatieklachten en registreert meldingen.
In 2025 lag de focus op het afhandelen van meldingen en op het vergroten van de zichtbaarheid van DRA, onder meer via inloopspreekuren in de stadsdelen en samenwerking met (informele) meldpunten zoals Report it Always (RITA).

Bij indicator 1 en 2 ontbreekt de waarde omdat deze indicator vervallen is in de Veiligheidsmonitor. In 2024 is er geen Veiligheidsmonitor uitgevoerd. De begroting geeft een streefcijfer weer. Dit is een voorlopig aantal, de verwerking van alle cijfers van DRA van 2025 is momenteel nog gaande.

Doel 6.4.2

Emanciperende krachten in de stad worden versterkt.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal ondersteunde emancipatie initiatieven onder eigen regie van de doelgroep(en) zelf. (bron: zelfrapportage ondersteunde initiatieven)	81 (2024)	81	210	230

De effecten van emancipatiebeleid laten zich niet vangen in één eenduidige indicator. Het college kiest er daarom voor middelen primair te investeren in emancipatie-initiatieven zelf, en niet in uitgebreide effectevaluaties. Uitgangspunt is dat subsidiering en professionalisering bijdragen aan een sterker emancipatieveld. Het beleid wordt daarom gemonitord aan de hand van het aantal ondersteunde initiatieven.

De sterke stijging in de begroting 2025 komt door het meetellen van organisaties die via het ServicePunt Emancipatie (SPE) netwerk- en capaciteitsversterking ontvangen. Deze niet-financiële ondersteuning, in 2024 nog niet meegenomen, speelt een groeiende rol in de beleidsuitvoering. De stijging in het jaarverslag 2025 is daarnaast te verklaren door de nieuwe subsidieregeling Pride en de incidentele toevoeging van een extra pijler bij het SPE.

Activiteit 6.4.2.1

We bevorderen representatie en zichtbaarheid diversiteit achtergestelde groepen en bestrijden hiermee stereotype en eenzijdige beeldvorming.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal mensen bereikt met activiteiten ihkv diverse verhalen over achtergestelde groepen in de stad (bron: eigen dataverzameling uitvoeringsorganisaties)	372.675 (2024)	372.675	40.000	82.200

Iedere Amsterdammer moet zich kunnen herkennen in uiteenlopende posities en de kans krijgen deze zelf te bekleden. Daarom zetten we in op het tegengaan van stereotypering en vooroordelen, en op het vergroten van zichtbare rolmodellen, onder meer door het delen van verhalen. Via de alliantieregeling voert de alliantie *Acties voor zichtbaarheid* activiteiten uit die de zichtbaarheid van achtergestelde groepen vergroten. Daarnaast ontvangen stadsdelen jaarlijks middelen voor projecten die bijdragen aan deze bestuurlijke doelen.

De stijging in 2024 komt door activiteiten rond het jubileumjaar Amsterdam 750, zoals de publicatie van verhalen uit het boek *Migratie als DNA van Amsterdam* van Leo Lucassen in buurtkranten, waarmee ruim 300.000 Amsterdammers werden bereikt. De stijging in 2025 is het resultaat van de uitvoering van moties *(Breng de Amsterdamse migratiegeschiedenis de buurten in) en Erkenning voor de rol van de gastarbeiders voor Amsterdam,* waaronder de publieksuitgave *Bij de gratie van migratie.*

Activiteit 6.4.2.2

We ondersteunen vrouwen en lhbtiq+ personen bij inbreuk op hun zelfbeschikkingsrecht.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal vrouwen bijgestaan met juridisch advies door VRW (bron: vrouwenrechtswinkel)	523 (2022)	672	1.000	818
2	Vergoedingen wijziging genderaanduiding in identificatiebewijs in jaar (bron: eigen dataverzameling)	27 (2024)	27	100	27

Zelfbeschikking is het recht op autonomie en het maken van eigen keuzes. Binnen deze prioriteit richten we ons specifiek op vrouwen en LHBTIQ+-personen. Hieraan is invulling gegeven door subsidiëring van de vrouwenrechtswinkels en vergoeding van de kosten voor het wijzigen van het geslacht in de geboorteakte en de Basisregistratie Personen.

De verwachting is dat de stijgende lijn in het aantal vrouwen aankomende periode wordt doorgezet. Als gekeken wordt naar het aantal behandelde casussen zijn dat er 1.338 voor 2025. Dit betekent dat vrouwen meerdere keren naar de VRW komen voor juridische ondersteuning. De vergoeding voor de kosten voor het wijzigen van het geslacht in de geboorteakte en Basisregistratie Personen is in 2024 ingegaan. Gemiddeld vragen jaarlijks zo'n 100 Amsterdammers wijziging van geslachtsregistratie aan. Een deel van hen komt in aanmerking voor vergoeding van deze kosten vanuit de Bijzondere Bijstand. Vergoedingen vanuit de Bijzondere Bijstand zijn niet opgenomen in dit overzicht.

Activiteit 6.4.2.3

We ondersteunen vrouwen met afstand tot de arbeidsmarkt zodat zij zelf kunnen kiezen hoe zij hun tijd en talenten inzetten.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal vrouwen dat deelneemt aan een empowermenttraject (bron: eigen dataverzameling uitvoeringsorganisaties)	971 (2024)	971	165	993

Vrouwen moeten vrij zijn hun tijd en talenten in te zetten en gelijke kansen hebben op economische zelfstandigheid en een toereikende levensstandaard. Er is speciale aandacht voor vrouwen in een kwetsbare positie, vooral zonder opleiding of met een praktisch gericht opleidingsniveau. Activiteiten ter bevordering van gendergelijkheid in werk worden ondersteund via de alliantie op prioriteit *gendergelijkheid in werk,* het Servicepunt Emancipatie. In de Begroting 2025 zijn enkel de activiteiten van de alliantie Samen Sterk met Werk opgenomen. Voor de peilwaarde en het Jaarverslag 2024 en 2025 zijn de deelnemers van het SPE hierbij opgeteld.

Verbonden partijen

We schakelen geen verbonden partijen in voor dit programmaonderdeel.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Lasten	10,2	10,2	10,1	10,1	-0,1
Saldo Baten en Lasten	**-10,2**	**-10,2**	**-10,1**	**-10,1**	**0,1**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal 6.4 Diversiteit	**-10,2**	**-10,2**	**-10,1**	**-10,1**	**0,1**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een positief resultaat van € 0,1 miljoen. Dit komt door lagere lasten van € 0,1 miljoen.

Baten

Er is in dit programmaonderdeel geen sprake van een afwijking op de baten.

Lasten

De afwijking is kleiner dan € 0,2 miljoen en lichten we niet verder toe.

Reserves

In dit programmaonderdeel zijn geen reserves opgenomen.

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
1. Toenemende vooroordelen, discriminatie en uitsluiting als gevolg van maatschappelijke spanningen door diverse actualiteiten.	▪ Wij werken actief aan het wegnemen van de voedingsbodem voor discriminatie en steunen emancipatie initiatieven in de stad. Dit doen we door: De norm te stellen: Wij geven als gemeente het signaal dat geen enkele vorm van discriminatie acceptabel is. We werken bijvoorbeeld aan een campagne om discriminatie tegen te gaan. Faciliteren: het faciliteren van organisaties en bewegingen in de stad door middel van bijvoorbeeld subsidies. Daarnaast zorgen we door onze netwerkfunctie dat signalen uit de stad vroegtijdig bij de gemeente bekend zijn, zodat hierop geanticipeerd kan worden.
2. Toenemende polarisatie in de samenleving en verharding van het publieke debat hebben als gevolg dat partijen meer naar extremen trekken. Daarmee staat tolerantie onder druk met als risico dat kwetsbare groepen minder gehoord, achtergesteld of uitgesloten worden.	▪ We spreken ons uit tegen sentimenten die de rechten van kwetsbare groepen, recht op zelfbeschikking en emancipatie op het spel zetten door in te zetten op lobby (bijvoorbeeld richting het Rijk) om zo alle Amsterdammers in bescherming te nemen.

Beleidskaders

- Visiedocument Inclusie en Antidiscriminatiebeleid 2023-2026 "Amsterdam, een stad uit duizenden" (maart 2023).
- Beleidskader Inclusie en Antidiscriminatiebeleid 2023-2026 (december 2023).
- De Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen (Wga), januari 2020).
- Besluit gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen (januari 2020) Verordening Meldpunt Discriminatie Regio Amsterdam (januari 2016).

2.7 Sociale Zaken en Armoedebestrijding

Samenvatting

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	923,3	761,8	966,7	949,5	-17,2
Lasten	1.287,2	1.208,8	1.438,7	1.416,3	-22,4
Saldo Baten en Lasten	**-363,9**	**-447,0**	**-472,0**	**-466,8**	**5,2**
Onttrekking	70,9	31,8	107,4	106,2	-1,2
Toevoeging	83,1	0,0	58,9	55,2	-3,7
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-12,2**	**31,8**	**48,5**	**50,9**	**2,5**
Totaal Programma 7 Sociale Zaken en Armoedebestrijding	**-376,1**	**-415,3**	**-423,5**	**-415,9**	**7,7**

Apparaatslasten

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Apparaatskosten	195,4	170,1	195,9	209,8	13,9

Het programma heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een positief resultaat van € 7,7 miljoen. Dit komt door lagere baten van € 17,2 miljoen, lagere lasten van € 22,4 miljoen, lagere onttrekking van € 1,2 miljoen en lagere toevoeging van € 3,7 miljoen.

Baten

De totale baten van € 949,5 miljoen zijn € 17,2 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Lagere baten omdat alleen gerealiseerde lasten van de specifieke uitkering Inburgering worden vergoed door het Rijk (€ 11,3 miljoen).
- Lagere baten omdat alleen gerealiseerde lasten van de specifieke uitkering Opvang van Oekraïense vluchtelingen worden vergoed door het Rijk (€ 5,5 miljoen).
- Lagere baten omdat alleen gerealiseerde lasten van de specifieke uitkering Hersteloperatie Kinderopvangtoeslagen worden vergoed door het Rijk (€ 3,2 miljoen).
- Lagere baten omdat alleen gerealiseerde lasten van de specifieke uitkering Wet Educatie Beroepsonderwijs worden vergoed door het Rijk (€ 1,6 miljoen).
- Hogere baten vanwege de vaststelling Bekostigingsregeling opvang ontheemde Oekraïne (BooO) over 2024 (€ 1,6 miljoen).
- Hogere baten door meer terugbetalingen van zelfstandigen op de Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) op kapitaalleningen (€ 1,2 miljoen).
- Hogere baten vanuit het Rijk voor de coördinatie van de regionale opvang van Oekraïners en de uitvoering van de regeling om oud – Surinamers een verblijfstatus te verlenen (€ 0,7 miljoen).

Lasten

De totale lasten van € 1.416,3 miljoen zijn € 22,4 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Lagere lasten op de specifieke uitkering Inburgering, omdat bij één van de aanbieders de dienstverlening en administratie niet op orde was. Hierdoor zijn Amsterdammers later gestart met hun inburgeringstraject en was er sprake van achterstanden in de facturatie. Daarnaast loopt de bekostigingssystematiek vanuit het rijk niet in lijn met de uitgaven bij de gemeente (€ 11,3 miljoen).
- Lagere lasten voor de uitvoering van de bekostigingsregeling opvang Oekraïense vluchtelingen. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door lagere uitgaven voor: vergoeding leefgeld, (nood)opvang in hotels, uitvoering van de programma-organisatie, sociaal en facilitair beheer zoals beveiliging, schoonmaak en catering. Anderzijds door hogere lasten voor huur- en exploitatielasten van opvang in semi-permanente opvanglocaties en de uitvoering van begeleiding naar werk (€ 5,5 miljoen).
- Hogere lasten bij de verstrekking van uitkeringen, de uitkeringslasten worden bepaald door de prijs en het aantal Amsterdammers dat een uitkering ontvangt. De hogere last van € 5,2 miljoen wordt hoofdzakelijk verklaard door:
  - Groter uitkeringsbestand (€ 1,0 miljoen),
  - Hogere loonkostensubsidie (€ 1,3 miljoen),
  - Toevoeging aan de voorziening bijstandsdebiteuren (€ 2,9 miljoen).

- Lagere lasten door ontvangen middelen uit de septembercirculaire voor Implementatie Participatiewet en Participatie Integratie Uitkering. Deze middelen worden overgeheveld naar 2026 (€ 4,8 miljoen).
- Lagere lasten door vertraging in de uitvoering van de verdere ontwikkeling van een nieuw digitaal platform voor WPI. De activiteiten worden in het volgende jaar (2026) voortgezet (€ 3,8 miljoen).
- Lagere lasten door minder inzet en afhandeling van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagen (€ 3,2 miljoen).
- Hogere exploitatiebijdrage Pantar, voornamelijk door nadelige fiscale maatregelen in 2025. Medewerkers in dienst van sociaal ontwikkelbedrijven zijn hiervoor gecompenseerd vanuit het Rijk (€ 2,0 miljoen).
- Lagere lasten op de specifieke uitkering Wet Educatie Beroepsonderwijs doordat er in 2025 minder taaltrajecten zijn gestart met name door een tekort aan taaldocenten (€ 1,6 miljoen).
- Lagere lasten door vertraging en tijdsdruk zijn activiteiten later gestart en niet volledig uitgevoerd en het beschikbare opleidingsbudget is niet volledig besteed (€ 1,2 miljoen).
- Hogere lasten voor de coördinatie van de regionale opvang van Oekraïners en voor de uitvoering van de regeling oud – Surinamers die recht hebben op een verblijfstatus in Nederland. Deze lasten zijn voor 50 procent door het Rijk vergoed (€ 0,7 miljoen).

Onttrekkingen reserves
De onttrekking aan de reserve Kinderopvangtoeslag is € 1,2 miljoen lager dan begroot. Dit komt vooral door een lagere eindafrekening van de buurtteams over 2024/2025.

Toevoegingen reserves
De toevoeging aan de reserve egalisatie inkomensdeel en conjunctuur is € 3,7 miljoen lager dan begroot. Deze reserve heeft tot doel het egaliseren van overschotten en tekorten voortvloeiend uit de uitvoering van de Participatiewet voor het Inkomensdeel. De toevoeging is het resultaat van een hogere baat van € 1,8 miljoen en een hogere uitkeringslast van € 5,2 miljoen uit programmaonderdeel 7.1 en € 0,3 miljoen uit programmaonderdeel 7.2.

In de programmaonderdelen volgt een verdere toelichting van de afwijkingen op de baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen.

Investeringen

Investeringen per programma
Niet van toepassing.

Thema's per programma
Digitale stad/ informatie
In 2025 hebben we veel werk verzet om de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen en bestaande systemen te verbeteren. Zo maakten we onder andere de dossiers van de sociale recherche digitaal beschikbaar, hebben we het berekenen van de woonkostentoeslag sterk vereenvoudigd, en hebben we de module waarmee de betalingen vanuit het uitkeringssysteem verwerkt worden in het financieel systeem van Amsterdam volledig vernieuwd. Daarnaast hebben we processen verder geautomatiseerd en managementinformatie verbeterd. Voorbeelden hiervan zijn de overstap naar PowerBI, de ingebruikname van het Partnerportaal Stadspas en de oplevering van een formulier voor geautomatiseerde aanvraag Bijzondere Bijstand. Het resultaat hiervan is dat de helft van deze aanvragen wordt afgehandeld zonder enige tussenkomst van een medewerker.

In 2025 hebben we de verbetering van het uitvoeringsysteem Basis voortgezet, zowel functioneel als qua performance. De performance is verbeterd en een deel van de openstaande punten zijn afgerond. Tegelijkertijd moeten we constateren dat nog niet alle nodige functies volledig opgeleverd zijn. Ook de digitale klantinteractie, waaronder de nieuwe applicatie voor aanvraagformulieren en de klantportalen, is doorgeschoven naar 2026. Dit geldt ook voor de invoering van Zaakgericht Werken en de verdere procesoptimalisatie voor het werken met externe aanbieders die re-integratie middelen aanbieden. Voor 2026 ligt de nadruk op functionaliteiten die Amsterdammers direct ondersteunen en de administratieve lasten voor professionals verminderen. Op het gebied van privacy, beveiliging en naleving van wet- en regelgeving zijn in 2025 belangrijke stappen gezet. Zo is er een Shared Serviceteam ingericht waarin ook twee compliance officers zijn opgenomen. Daarmee is de basis gelegd voor betrouwbare en verantwoord ingerichte digitale dienstverlening.

Democratisering

- We hebben samengewerkt met verschillende maatschappelijk initiatieven die aanvullend kunnen zijn op de dienstverlening van de gemeente bij de begeleiding van bijstandsgerechtigden naar werk, scholing, of participatie.
- Adviesraad Participatiewet Amsterdam.
- In oktober 2025 is een wijziging in de verordening op de Adviesraad Participatiewet Amsterdam vastgesteld. Dit biedt de mogelijkheid om de samenstelling van de Adviesraad te verruimen, omdat niet alleen cliënten en vertegenwoordigers van cliëntenorganisaties lid kunnen worden van de Adviesraad maar ook personen die naar het oordeel van het college relevante ervaringskennis, deskundigheid of binding met cliënten hebben. Dit heeft geresulteerd in de installatie van een nieuwe Adviesraad met in totaal 8 leden en een onafhankelijke voorzitter. In december 2025 is er voor het eerst advies gevraagd aan de nieuwe Adviesraad.

2.7.1 Inkomensregelingen

Er is in Amsterdam financiële bestaanszekerheid voor alle Amsterdammers die zelf tijdelijk niet (volledig) in hun levensonderhoud kunnen voorzien.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel 7.1 is:	
Scope 1 en 2 in de stad	0 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	0 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	4.600 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel 7.1.1

Er is in Amsterdam financiële bestaanszekerheid (inkomenszekerheid) voor Amsterdammers die zelf niet (volledig) in hun levensonderhoud kunnen voorzien.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Het Amsterdamse aandeel in het landelijk budget voor uitkeringen (BUIG) ten opzichte van het Amsterdamse aandeel in de werkelijke uitgaven aan uitkeringen (BUIG)	-0,56%	-0,31%	0,00%	-0,19%
2	Percentage toekenningen van Bijstand aan huishoudens die <12 maanden eerder een uitkering ontvingen	25,9%	18,0%	17,0%	17,9%
3	Aantal personen met een bijstands-uitkering per 10.000 inwoners (BBV-verplicht: geen streefwaarde, alleen realisatie in jaarverslag)	794	630	–	538
4	Percentage kinderen in uitkerings-gezinnen (BBV-verplicht: geen streefwaarde, alleen realisatie in jaarverslag)	22,51%	10,00%	–	10,0%

Indicator 1: Het Amsterdamse aandeel in het landelijk budget voor uitkeringen (BUIG) ten opzichte van het Amsterdamse aandeel in de werkelijke uitgaven aan uitkeringen (BUIG)

De werkelijke uitgaven aan uitkeringen waren lager dan het aandeel van het landelijke BUIG-budget dan dat van tevoren aan ons was toebedeeld. Dit betekent dat Amsterdam het relatief goed heeft gedaan.

Indicator 2: Percentage toekenningen van bijstand aan huishoudens die <12 maanden eerder een uitkering ontvingen

Het aandeel huishoudens dat in 2025 binnen twaalf maanden opnieuw een beroep op bijstand heeft gedaan, is 0,9 procent hoger dan beoogd. Dat betekent dat meer mensen voor een korte periode hebben gewerkt en daarna weer een beroep deden op een uitkering. Mensen met een uitkering durven de stap naar betaald werk soms niet te zetten omdat ze bang zijn dat ze financieel in de problemen komen als het werken toch niet lukt. Daarom is de garantieknop ontwikkeld. Daarmee ontvangen mensen snel en eenvoudig weer een uitkering als zij daar binnen 6 maanden weer een beroep op moeten doen. Door de zorg over het inkomen weg te nemen, durven mensen sneller een stap richting de arbeidsmarkt te maken en werkervaring op te doen. Dit kan uiteindelijk resulteren in duurzaam werk en onafhankelijkheid van een uitkering.

Activiteit 7.1.1.1

We bieden dienstverlening op maat, waar mogelijk digitaal, we versimpelen de aanvraag van inkomensregelingen, verstrekken tijdig, toetsen op rechtmatigheid en handelen klachten snel af.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Klanttevredenheid over dienstverlening afhandeling bijstandsaanvragen bij instroom	6,8	8,2	8,0	8,4
2	Percentage binnen 3 weken afgehandelde aanvragen uitkeringen (exclusief bijzondere doelgroepen)	90%	77%	85%	81,5%
3	Minimumpercentage uitkeringen en kredieten dat rechtmatig is verstrekt	100%	99%	99%	99,8%
4	Percentage klachten afgehandeld binnen de wettelijke termijn	93%	68%	95%	73,6%
5	Aantal klachten dat per jaar binnenkomt	778	877	750	639
6	Percentage aanvragen dat digitaal binnenkomt	59%	66%	80%	66,9%

Indicator 1: Klanttevredenheid over dienstverlening afhandeling bijstandsaanvragen bij instroom
De klanttevredenheid over de afhandeling van bijstandsaanvragen is gegroeid. We werken vanuit maatwerk en vertrouwen, waarbij de Amsterdamse Maatwerkmethode de methodiek is. Het toepassen hiervan heeft bijgedragen aan de stijging in klanttevredenheid. Kernelementen van deze methodiek zijn het goed luisteren naar de Amsterdammer en slim samenwerken met andere hulpinstellingen. Hierdoor voelen Amsterdammers zich beter gehoord, en worden hun problemen breder aangepakt.

Indicator 2: Percentage binnen 3 weken afgehandelde aanvragen uitkeringen (exclusief bijzondere doelgroepen)
Het aandeel aanvragen dat binnen drie weken is afgehandeld vertoont een stijgende lijn. Dit hangt samen met de verbetering van werkprocessen en de toegenomen ervaring in het gericht toepassen van maatwerk.

Indicator 4: Percentage klachten afgehandeld binnen de wettelijke termijn
73,6 procent van de klachten is afgehandeld binnen de wettelijke termijn van zes weken. Deze termijn kan met vier weken worden verlengd tot maximaal tien weken. Dit resultaat blijft achter bij de ambitie van 95 procent. Dit is het gevolg van een wijziging in het klachtenproces in de eerste helft van het jaar, met als doel om de kwaliteit van de klachtenafhandeling te verbeteren. De afhandeling van klachten vertoont een stijgende lijn ten opzichte van voorgaande jaren.

Indicator 6: Percentage aanvragen dat digitaal binnenkomt
Het aandeel aanvragen dat digitaal binnenkomt is met 66,9 procent lager dan de beoogde 80 procent. Amsterdammers kiezen vaker voor persoonlijk contact en hulp op het stadsloket met meer papieren aanvragen tot gevolg. Dat de keuze valt op persoonlijk contact kan het gevolg zijn van de specifieke situatie en omstandigheden van de Amsterdammer waarvoor maatwerk en persoonlijk contact nodig is.

Activiteit 7.1.1.2

We richten onze dienstverlening op het bieden van inkomensstabiliteit met zo min mogelijk inkomensschommelingen.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Klanttevredenheid van mensen met een bijstandsuitkering met een inkomstenverrekening uit werk	7,0	7,2	7,7	Zie toelichting
2	Percentage tijdig en correct verwerkte inkomensverrekeningen van mensen met een bijstandsuitkering met een inkomstenverrekening uit werk	77,0%	74,7%	95,0%	85,2%
3	Aantal mensen met een uitkeringsschuld als gevolg van teveel verstrekte algemene bijstandsuitkeringen	11.887	8.799	9.500	8.137
4	Aantal bijstandsgerechtigden dat proactief een brede inkomensscan krijgt*	–	–	–	Zie toelichting
5	Percentage Amsterdammers dat in een klanttevredenheidsonderzoek over de gemeentelijke dienstverlening op het gebied van werk en inkomen, aangeeft zich correct bejegend te voelen	76%	78%	78%	76%
6	Percentage aanvragen dat digitaal binnenkomt	59%	66%	80%	66,9%

Indicator 1: Klanttevredenheid van mensen met een bijstandsuitkering met een inkomstenverrekening uit werk
Deze cijfers zijn nog niet bekend. Het klanttevredenheidsonderzoek voor 2025 is nog niet uitgevoerd.

Indicator 2: Percentage tijdig (binnen 4 weken) en correct verwerkte inkomensverrekeningen van mensen met een bijstandsuitkering met een inkomstenverrekening uit werk
Het resultaat is met 10,5 procent toegenomen, maar ligt nog 9,8 procent onder het beoogde percentage. Dit is mede het resultaat van de brede invoering van de automatische inkomstenverrekening. Hierbij ontvangen we de looninformatie via het Bureau InformatieDiensten Nederland (voorheen: Inlichtingenbureau) en wordt dit meteen verrekend met de uitkering. Op deze manier is het niet langer nodig dat mensen een kopie van hun loonstrook hoeven in te sturen om de hoogte van de aanvullende bijstand vast te stellen. Dit is een complexe en bewerkelijke aangelegenheid. Nu dit voor een groot deel automatisch gebeurt, verloopt dit proces sneller en is de kans op fouten afgenomen. Nog niet alles kan automatisch verwerkt worden. De wijzigingen in de Participatiewet die per 2026 zijn ingaan, maken automatisch verrekenen in de toekomst nog makkelijker.

Indicator 3: Aantal mensen met een uitkeringsschuld als gevolg van te veel verstrekte algemene bijstandsuitkeringen
Het resultaat is 1.363 lager dan begroot. Dit positieve resultaat komt o.a. door een actief kwijtscheldingsbeleid en de inzet op preventie. Met deze maatregelen zijn we in 2024 begonnen en het effect hiervan werkt door in 2025.

Indicator 4: Aantal bijstandsgerechtigden dat proactief een brede inkomensscan krijgt
Vanaf het najaar passen we de brede inkomensscan toe in de stadsdelen Nieuw-West en Noord. Daarmee brengen we de hele financiële situatie van de Amsterdammer goed in beeld en kunnen we de juiste regelingen, hulp en begeleiding bieden. We kijken hierbij niet alleen naar de aanvraag die iemand in eerste instantie komt doen maar ook of er gebruik gemaakt wordt van alle andere inkomensregelingen waar mogelijk recht op is. Detoepassing van de brede inkomensscan in andere stadsdelen is in voorbereiding.

Verbonden partijen

Wigo4it
Amsterdam werkt met Den Haag, Rotterdam en Utrecht samen in de coöperatie Wigo4it. Sinds 2020 is de dienstverlening door Wigo4it aan gemeenten teruggebracht tot alleen digitale ondersteuning van de uitvoeringsprocessen van inkomen. Wigo4it onderhoudt ook het systeem voor Inkomensvoorziening, Socrates.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	725,2	697,8	767,9	769,8	1,9
Lasten	760,5	773,7	833,2	835,3	2,2
Saldo Baten en Lasten	**-35,2**	**-75,8**	**-65,3**	**-65,6**	**-0,3**
Onttrekking	54,6	22,2	68,2	68,2	0,0
Toevoeging	42,8	0,0	26,6	22,9	-3,7
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**11,8**	**22,2**	**41,6**	**45,3**	**3,7**
Totaal 7.1 Inkomensregelingen	**-23,5**	**-53,6**	**-23,6**	**-20,3**	**3,4**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een positief resultaat van € 3,4miljoen. Dit komt door hogere baten van € 1,9 miljoen, hogere lasten van € 2,2 miljoen en lagere toevoeging aan de reserve van € 3,7 miljoen.

Baten
De totale baten van € 769,8 miljoen zijn € 1,9 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:
- Hogere baten door meer terugbetalingen van zelfstandigen op de Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) op kapitaalleningen (€ 1,2 miljoen).
- Hogere baten door meer terugvorderingen op de (ex) Bijstandsgerechtigden (€ 0,6 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Lasten
De totale lasten van € 835,3 miljoen zijn € 2,2 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:
- Hogere lasten bij de verstrekking van uitkeringen, de uitkeringslasten worden bepaald door de prijs en het aantal Amsterdammers dat een uitkering ontvangt. De hogere last van € 5,2 miljoen wordt hoofdzakelijk verklaard door:
  - Groter uitkeringsbestand (€ 1,0 miljoen),
  - Hogere loonkostensubsidie (€ 1,3 miljoen),
  - Toevoeging aan de voorziening bijstandsdebiteuren (€ 2,9 miljoen).

- Hogere lasten door hogere personele inzet voor het beheer van de bijstandsuitkeringen (€ 0,5 miljoen).
- Hogere lasten in de uitvoering van geschilbeslechting om bezwaren af te handelen (€ 0,4 miljoen).
- Lagere lasten door vertraging in de uitvoering van de verdere ontwikkeling van een nieuw digitaal platform voor WPI. De activiteiten worden in het volgende jaar (2026) voortgezet (€ 3,8 miljoen).
- Lagere lasten voor beheer en onderhoud applicaties Wigo4it (€ 0,4 miljoen)
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Onttrekkingen reserves

De vrijval aan de reserve egalisatie Inkomensdeel en conjunctuur is hetzelfde dan begroot.
De onttrekking aan de reserve Kinderopvangtoeslagaffaire is hetzelfde dan begroot.
De onttrekking aan de reserve Iedereen Kans Op Werk is hetzelfde dan begroot.

Toevoegingen reserves

De toevoeging aan de reserve egalisatie inkomensdeel en conjunctuur is € 3,7 miljoen lager dan begroot. Deze reserve heeft tot doel het egaliseren van overschotten en tekorten voortvloeiend uit de uitvoering van de Participatiewet voor het Inkomensdeel. De toevoeging is het resultaat van een hogere baat van € 1,8 miljoen en een hogere uitkeringslast van € 5,2 miljoen uit programmaonderdeel 7.1 en € 0,3 miljoen uit programmaonderdeel 7.2.

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
1. Met een verwachte toename van het aantal uitkeringsaanvragen is de hoogte van het rijksbudget voor de uitkeringsverstrekking te laag om alle uitkeringen in de stad te betalen. De verwachte toename is het gevolg van de economische ontwikkelingen en een aantal voorgenomen maatregelen van het nieuwe kabinet: o.a. beperking WW-duur en afschaffing IVA-uitkering.	▪ In 2025 is het aantal bijstandsaanvragen toegenomen. In 2025 vormde dat nog geen (financieel) probleem. In 2026 krijgen we onverwacht van het rijk minder middelen voor het verstrekken van uitkeringen (BUIG) waardoor het risico op een financieel tekort flink toeneemt. ▪ Door focus aan te brengen en prioriteiten te stellen beogen we instroom te voorkomen en uitstroom te bevorderen. Het zal echter tijd kosten om het aantal uitkeringen dusdanig te laten dalen om uit te komen met het beschikbare budget. Tekorten kunnen in 2026 en 2027nog gedekt worden uit de egalisatiereserve (stand 31-12-2025 € 72,6 miljoen). ▪ In het weerstandsvermogen houden we rekening met het opvangen van meerjarige tekorten voor zover die niet vanuit de egalisatiereserve kunnen worden opgevangen.

Beleidskaders

- Participatiewet (2015); dit is de wet die de ondersteuning bij arbeidsinschakeling en bijstand regelt voor mensen die weinig of geen andere financiële middelen hebben.
- Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen (2004); dit besluit regelt de financiële ondersteuning van zelfstandige ondernemers.
- Beleidsregels Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz; hierin wordt op gemeenteniveau uitwerking gegeven aan de spelregels van de Participatiewet.
- Beleidsregels Handhaving, Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2021.
- Beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Amsterdam.
- Agenda Bestaanszekerheid voor Iedereen, gemeente Amsterdam (2023).

2.7.2 Werk, Participatie en Inburgering

We verbeteren de bestaanszekerheid van Amsterdammers door ze te begeleiden naar duurzaam, betaald werk of door ze perspectief op werk te geven.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel 7.2 is:	
Scope 1 en 2 in de stad	0 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	39 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	3300 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel 7.2.1

Amsterdammers die dienstverlening ontvangen van de gemeente doen duurzaam en naar vermogen mee.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal bijstandsgerechtigden dat door uitstroom naar werk of scholing uitkeringsonafhankelijk is	4.538	3.094	3.500	3.318
2	Percentage van het totaal aantal bijstandsgerechtigden dat door uitstroom naar werk of scholing uitkeringsonafhankelijk is geworden	12%	9%	10%	9,3%

Indicator 1: Aantal bijstandsgerechtigden dat door uitstroom naar werk of scholing uitkeringsonafhankelijk is
In 2025 zijn 3.318 bijstandsgerechtigde Amsterdammers uitgestroomd naar werk of opleiding en daarmee uitkeringsonafhankelijk geworden. Dat is iets minder dan de streefwaarde. We zien dat (duurzame) uitstroom steeds lastiger te realiseren is omdat een groot deel van de Amsterdammers met een bijstandsuitkering weinig perspectief heeft op financiële onafhankelijkheid via betaald werk. De vraag van werkgevers sluit steeds minder aan bij hun vaardigheden. Onder andere door langdurige werkloosheid, weinig opleiding en/of complexe gezondheidsproblematiek, is de stap naar werk groot. We willen ervoor zorgen dat zoveel mogelijk Amsterdammers duurzaam en naar vermogen meedoen op de arbeidsmarkt. Hiervoor begeleiden we mensen met een bijstandsuitkering naar betaald werk, scholing of andere activiteiten waarmee mensen mee kunnen doen in de samenleving.

Indicator 2: Percentage van het totaal aantal bijstandsgerechtigden dat door uitstroom naar werk of scholing uitkeringsonafhankelijk is geworden
Naast de uitstroom uit de bijstand in absolute aantallen is het goed om te kijken naar het aandeel van de uitstroom van het totale bijstandsbestand. We zien dat het aandeel in 2025 iets hoger is dan in 2024.

Activiteit 7.2.1.1

We richten onze dienstverlening op het bieden van inkomensstabiliteit met zo min mogelijk inkomensschommelingen.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Totaal aantal Amsterdammers dat dienstverlening (inclusief NUG en vroegtijdig schoolverlaters) ontvangt van de gemeente en naar betaald werk is begeleid	7.506	8.792	8.600	11.317
2	Totaal aantal Amsterdammers (inclusief NUG en vroegtijdig schoolverlaters) dat dienstverlening ontvangt van de gemeente en is begeleid naar scholing	1.171	1.224	2.400	2.330
3	Aantal bijstandsgerechtigden dat nog geen uitzicht heeft op betaald werk dat participeert	14.986	12.484	13.000	10.899

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
4	Aantal Amsterdammers dat niet in staat is zelfstandig te werken en betaald aan het werk is met ondersteuning (Sociaal Werk)	4.180	4.253	4.850	4.386
5	Percentage Amsterdammers dat dienstverlening van de gemeente ontvangt en parttime werkt	7,1%	6,9%	7,7%	7,3%
6	Aantal banen per 1.000 inwoners in leeftijd van 15-75 (BBV-verplicht: geen streefwaarde, alleen realisatie in jaarverslag)	995,7	1.002,0	n.v.t.	1.005,5
7	Netto participatiegraad (% mensen tussen de 15-67 dat een baan heeft)	67,5%	72,9%	n.v.t.	73,4%
8	Percentage werkloze jongeren (16-24 jarigen)	1,02%	1,00%	n.v.t.	1,0%
9	Aantal personen per 10.000 inwoners met een lopend reintegratietraject (BBV-verplicht: geen streefwaarde, alleen realisatie in jaarverslag)	349	209	n.v.t.	211

Indicator 1: Totaal aantal Amsterdammers dat dienstverlening (inclusief NUG en vroegtijdig schoolverlaters) ontvangt van de gemeente en naar betaald werk is begeleid

In 2025 begeleidden we 11.137 Amsterdammers naar betaald werk. Daarmee is de streefwaarde van 8.600 ruim gehaald. Van de begeleide Amsterdammers werden 3.318 Amsterdammers uitkeringsonafhankelijk. Anderen gingen deeltijdwerken of kregen begeleiding zonder uitkering. Groepen zonder uitkering die we hebben begeleid zijn onder andere Oekraïners, asielzoekers, jongeren en Amsterdammers die zich via het Regionaal werkcentrum omschoolden.

Het aantal huishoudens met een bijstandsuitkering nam weer toe tot boven de 35.000. Vooral de instroom van jongeren in de bijstand nam in 2025 toe. Dit past bij een landelijke trend, en was in Amsterdam zelfs nog hoger. Dit terwijl Amsterdam de afgelopen jaren juist relatief weinig jongeren met een bijstandsuitkering had. De toename hangt mogelijk samen met het afschaffen van de zoektermijn voor jongeren. Daarnaast zijn jongeren kwetsbaar bij een afkoelende economie, bijvoorbeeld doordat flexibele banen als eerste wegvallen.

Indicator 4: Aantal Amsterdammers dat niet in staat is zelfstandig te werken en betaald aan het werk is met ondersteuning (Sociaal Werk)

4.386 Amsterdammers zijn op deze manier ondersteund. Dit resultaat is iets lager dan beoogd. Dit komt onder andere doordat meer Amsterdammers dan verwacht na een korte periode van ondersteuning duurzaam aan het werk blijven en daarna geen extra gemeentelijke ondersteuning meer nodig hebben. Mensen voor wie betaald werk (nog) niet haalbaar is, ondersteunen we via andere vormen van participatie, zoals vrijwilligerswerk, maatjesprojecten en informele scholing.

Activiteit 7.2.1.2

We bieden preventieve dienstverlening aan Amsterdam.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage Amsterdammers dat dienstverlening heeft ontvangen, aan wie nazorg is geboden nadat zij aan het werk zijn gegaan	36,0%	38,0%	40,0%	38,5%
2	Percentage Amsterdammers dat dienstverlening heeft ontvangen van de gemeente en dat minstens 6 maanden aan het werk is (% van totale uitstroom naar werk)	87,0%	89,0%	90,0%	86,3%

Indicator 2: Percentage Amsterdammers dat dienstverlening heeft ontvangen van de gemeente en dat minstens 6 maanden aan het werk is (% van totale uitstroom naar werk)

In 2025 bleef 86,3 procent van de Amsterdammers die uitstroomden naar werk ten minste zes maanden bijstandsonafhankelijk. Dat is iets lager dan de beoogde 90 procent. Een mogelijke verklaring is dat mensen sneller een stap naar werk zetten, ook als ze daar onzeker over zijn of als het tijdelijk werk is. Een deel van hen stroomt daardoor binnen zes maanden terug in de uitkering. Met de introductie van de Garantieknop kunnen mensen die vanuit de uitkering gaan werken, sneller opnieuw een uitkering krijgen als het werk toch niet duurzaam blijkt. In 2025 is de garantieknop 215 keer gebruikt.

Activiteit 7.2.1.3

We vormen een partnerschap en werken samen met werkgevers om een zo goed mogelijke match te bewerkstelligen.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal geworven arbeidsplaatsen vervuld	1.932	2.691	2.300	2.516

Indicator 1: Aantal geworven arbeidsplaatsen vervuld
In 2025 zijn 2.516 geworven arbeidsplaatsen ingevuld. Daarmee is de streefwaarde van 2.300 ruimschoots gehaald. Dit hogere aantal vervulde arbeidsplaatsen komt onder andere door de start van de pilot Asielzoekers aan het werk in februari 2025 en doordat de werkdesk Oekraïne ook in 2025 Oekraïners kon plaatsen op banen die door de gemeente zijn geworven. Daarnaast ging het werkgeversservicepunt in 2025 meer lokale samenwerkingen aan, vooral in de stadsdelen Zuidoost, Nieuw-West en Noord. Het hoge aantal plaatsingen laat zien dat de lokale samenwerking met werkgevers goed werkt en dat de dienstverlening aansluit op de vraag op de arbeidsmarkt.

We hebben de samenwerking met partners in de arbeidsmarktregio Groot-Amsterdam verbeterd. Hierin heeft de gemeente Amsterdam de wettelijke regierol. Dit heeft geresulteerd in de ondertekening van een samenwerkingsconvenant met partners en de vaststelling van de gezamenlijke Meerjarenagenda 2026-2030, waarin ook de ambities voor het Werkcentrum Groot-Amsterdam (waar o.a. het Werkgeversservicepunt in opgaat) zijn opgenomen.

Activiteit 7.2.1.4

We ondersteunen Amsterdammers bij het ontwikkelen van basisvaardigheden (taal, rekenen en digitale vaardigheden) en/of bij hun inburgering, zodat zij aansluiting vinden in werk, scholing of participatie.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal deelnemers dat per jaar start met een professionele (digi)taalcursus niet zijnde een inburgeringscursus	5.000	1.398	4.100	2.596
2	Percentage van de deelnemers dat aangeeft voortgang te hebben geboekt op competenties betreffende basisvaardigheden	55%	85%	85%	85%
3	Percentage van de deelnemers aan een professionele cursus behaalt niveau A2/1F	28%	–	35%	–
4	Percentage statushouders dat binnen drie jaar na instroom in de Amsterdamse Aanpak Statushouders uitstroomt uit de uitkering	49%	49%	50%	51%
5	Percentage van de statushouders dat binnen de inburgeringstermijn voldoet aan de inburgering (alleen voor statushouders die vanaf 1 januari 2022 inburgeringsplichtig worden)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	63%
6	Percentage statushouders dat binnen vier weken na start inburgeringstermijn is gestart met de inburgering (alleen voor statushouders die vanaf 1 januari 2022 inburgeringsplichtig worden)	–	56%	60%	–
7	Percentage van de gezinsmigranten dat binnen vier weken na start inburgeringsplicht begeleiding krijgt van de gemeente*	–	3%	90%	–

Eind 2024 is de gemeente overgegaan op een nieuw administratiesysteem. Bij de overgang bleken sommige onderdelen nog niet goed te functioneren. In 2025 lag de prioriteit op het goed laten werken van het systeem voor de externe taalaanbieders, zodat zij hun dienstverlening konden blijven bieden en minder op administratie. Dit heeft gevolgen gehad voor de registratie van de activiteiten in 2025. Het resultaat van een aantal indicatoren is daarom nog niet goed inzichtelijk. Dit gaat over de indicatoren 1, 3, 6 en 7 bij deze activiteit.

Indicator 1: Aantal deelnemers dat startte met een professionele cursus basisvaardigheden
In het nieuwe systeem zijn nog niet alle startende deelnemers op de juiste manier geregistreerd. Een deel van de deelnemers in 2025 is daarom nog niet terug te zien in de cijfers.

Indicator 3: Percentage van de deelnemers aan een professionele cursus behaalt niveau A2/1F
Door de overgang naar een nieuw administratiesysteem is het niet mogelijk om over deze indicator te rapporteren.

Indicator 5: Percentage van de statushouders dat binnen de inburgeringstermijn voldoet aan de inburgering (alleen voor statushouders die vanaf 1 januari 2022 inburgeringsplichtig worden)
In 2022 is de Wet inburgering 2021 (Wi2021) ingegaan. De gemeente heeft de taak om mensen te ondersteunen bij hun inburgering. De inburgeringstermijn is in principe drie jaar.

Van de statushouders waarvan de inburgeringstermijn in 2022 inging, voldoet in 2025 63 procent aan de inburgeringsplicht. Statushouders kunnen een verlenging van hun termijn krijgen. We weten momenteel niet welk deel van de overige 37 procent een verlenging heeft gekregen en welk deel de termijn daadwerkelijk heeft overschreden.

Indicator 6: Percentage statushouders dat binnen vier weken na start inburgeringstermijn is gestart met de inburgering
Door de overgang naar een nieuw administratiesysteem is het niet mogelijk om over deze indicator te rapporteren.

Indicator 7: Percentage gezinsmigranten dat binnen vier weken begeleiding krijgt van de gemeente
Door de overgang naar een nieuw administratiesysteem is het niet mogelijk om over deze indicator te rapporteren.

Verbonden partijen

De opdracht van Pantar is om werk te bieden aan Amsterdammers met een lopende WSW-indicatie (Wet sociale werkvoorziening) en aan Amsterdammers die zijn aangewezen op werk onder begeleiding (in een groep). In het uitvoeringsbesluit Sociaal Werk is de taak van Pantar als uitvoerder van de WSW bevestigd. Sinds de introductie van de Participatiewet in 2015 biedt Pantar ook beschut werk aan Amsterdammers die onder de Participatiewet vallen. De Participatiewet verplicht gemeenten om beschut werk te organiseren voor mensen die dat nodig hebben. Daarnaast biedt Pantar werk en begeleiding aan een bredere groep Amsterdammers die onder de Participatiewet vallen gericht op ontwikkeling en doorstroom naar andere werkgevers.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	29,4	38,2	43,0	30,2	-12,8
Lasten	254,4	275,7	282,2	264,7	-17,5
Saldo Baten en Lasten	**-225,0**	**-237,4**	**-239,2**	**-234,6**	**4,6**
Onttrekking	8,1	8,3	8,9	8,9	0,0
Toevoeging	22,7	0,0	0,8	0,8	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-14,6**	**8,3**	**8,0**	**8,1**	**0,0**
Totaal 7.2 Werk, Participatie en Inburgering	**-239,6**	**-229,1**	**-231,1**	**-226,5**	**4,7**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een positief resultaat van € 4,7 miljoen. Dit komt door lagere baten van € 12,8 miljoen en lagere lasten van € 17,5 miljoen.

Baten
De totale baten van € 30,2 miljoen zijn € 12,8 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Hogere baten door UWV vergoedingen vanwege langdurige zieke mensen met een Wsw indicatie (€ 0,5 miljoen).
- Lagere baten omdat alleen gerealiseerde lasten van de specifieke uitkering Inburgering worden vergoed door het Rijk (€ 11,3 miljoen).
- Lagere baten omdat alleen gerealiseerde lasten van de specifieke uitkering Wet Educatie Beroepsonderwijs worden vergoed door het Rijk (€ 1,6 miljoen).
- Lagere baten vanuit Europees Sociaal Fonds doordat de uitgaven niet volledig gedeclareerd kunnen worden (€ 0,6 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Lasten

De totale lasten van € 264,7 miljoen zijn € 17,5 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Hogere lasten exploitatiebijdrage Pantar, voornamelijk door nadelige fiscale maatregelen in 2025. Medewerkers in dienst van sociaal ontwikkelbedrijven zijn hiervoor gecompenseerd vanuit het Rijk (€ 2,0 miljoen).
- Hogere lasten door het stimuleren van parttime werk via de bijverdienpremie voor mensen met een bijstandsuitkering (€ 0,3 miljoen)
- Lagere lasten op de specifieke uitkering Inburgering, omdat bij één van de aanbieders de dienstverlening en administratie niet op orde was. Hierdoor zijn mensen later gestart met hun inburgeringstraject en was er sprake van achterstanden in de facturatie. Daarnaast loopt de bekostigingssystematiek vanuit het Rijk niet in lijn met de uitgaven bij de gemeente (€ 11,3 miljoen).
- Lagere lasten door ontvangen middelen uit de septembercirculaire voor Implementatie Participatiewet en Participatie Integratie Uitkering. Deze middelen worden overgeheveld naar 2026 (€ 4,8 miljoen).
- Lagere lasten op de specifieke uitkering Wet Educatie Beroepsonderwijs doordat er in 2025 minder taaltrajecten zijn gestart met name door een tekort aan taaldocenten (€ 1,6 miljoen).
- Lagere lasten door vertraging en tijdsdruk zijn activiteiten later gestart en niet volledig uitgevoerd en het beschikbare opleidingsbudget is niet volledig besteed (€ 1,2 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Onttrekkingen reserves

De onttrekking aan de reserve Iedereen Kans Op Werk is conform begroting.
De onttrekking aan de reserve Sociaal Werk is conform begroting.
De onttrekking aan de reserve Coalitiemiddelen 22-26 is conform begroting.
De onttrekking aan de reserve overheveling gemeentefondsmiddelen is conform begroting.

Toevoegingen reserves

De toevoeging aan de reserve Sociaal Werk is conform begroting.

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
1. Als gevolg van externe ontwikkelingen zoals aanhoudende inflatie, bestaat een kans dat de (lokale) economie krimpt en de bedrijvigheid in sectoren afneemt waardoor er minder baanmogelijkheden zijn voor Amsterdammers met een afstand tot de arbeidsmarkt. Ontwikkeling 2025: De arbeidsmarkt bleef in Amsterdam krap, met een groter aantal openstaande vacatures dan het aantal direct beschikbare werkzoekenden. De werkloosheid nam enigszins toe, maar bleef relatief laag. De groei van banen concentreerde zich vooral in sectoren waarvoor specifieke vaardigheden worden gevraagd. Hierdoor namen de baanmogelijkheden voor Amsterdammers met een afstand tot de arbeidsmarkt niet wezenlijk toe. Het risico heeft zich daarmee niet voorgedaan, maar de mismatch tussen vraag en aanbod bleef aanwezig	▪ Vanuit het Werkgeverservicepunt en het Regionaal Werkcentrum monitoren we de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, om zo tijdig te kunnen anticiperen. Zowel de landelijke trend, als de ontwikkelingen bij de G4- gemeenten en CBS-publicaties worden periodiek in de gaten gehouden. Daarnaast wordt via WSP, Sociaal Werkkoepel en RWC het gebruik van het instrument Loonkostensubsidie bij werkgevers onder de aandacht gebracht.
2. Sinds de afbouw van de Wsw en de introductie van de Participatiewet daalt de gemiddelde productiviteit van de medewerkerspopulatie van Pantar, omdat binnen de Wsw veel mensen werken zonder loonwaardevermindering. Deze groep draagt substantieel bij aan omzet in rendabele werksoorten zoals groenonderhoud en stadsreiniging. Als de gemiddelde productiviteit verder afneemt, zullen op termijn deze werksoorten niet meer uitgevoerd kunnen worden. Hierdoor zal voor minder Amsterdammers een passende werkomgeving kunnen worden geboden en dreigt het college jaarlijks fors meer te moeten bijdragen aan de exploitatie van Pantar	▪ Met de Meerjarenstrategie Pantar 2026-2028 is hier een antwoord op geformuleerd. Centraal staat het creëren van een passende mix van medewerkers, zodat rendabele werksoorten behouden kunnen blijven en Pantar financieel stabieler wordt. Dit betekent dat er naast de basisdienstverlening aan Wsw'ers, 400 werknemers met een beschut werkindicatie en 600 medewerkers met langdurig loonkostensubsidie, er ook meer medewerkers met hogere loonwaarden aan de slag gaan bij Pantar. Onder de naam 'social firm' wordt marktgericht en rendabel werk geboden. Om de nieuwe doelgroep aan te trekken zal Pantar één of meerdere nieuwe merken introduceren
3. Als gevolg van een landelijk tekort aan (taal) docenten bestaat de kans dat er minder lessen kunnen worden gegeven waardoor de taalontwikkeling en inburgering van Amsterdammers achterblijft.	▪ We agenderen de problematiek bij het Rijk om gezamenlijk acties te ontwikkelen om het tekort op zowel korte- als lange termijn op te lossen, bijvoorbeeld door het versoepelen van certificeringseisen of het verbeteren van het opleidingssysteem voor taaldocenten. We kijken ook kritisch naar welke onderdelen van de cursussen kunnen worden uitgevoerd door een andere professional dan een gecertificeerd taaldocent.

Beleidskaders

- Participatiewet (2015). Deze wet regelt de ondersteuning bij arbeidsinschakeling en bijstand voor mensen die weinig of geen andere financiële middelen hebben (waaronder andere uitkeringen).
- Wet sociale werkvoorziening (1997). Deze wet regelt dat gemeenten onder speciale voorwaarden werk aanbieden aan burgers die niet mee kunnen doen op de reguliere arbeidsmarkt. De toegang tot deze regeling is met de start van de Participatiewet gestopt, met behoud van rechten voor huidige deelnemers.
- Banenafspraak en quotumregeling (2013). Volgens het Sociaal akkoord uit 2013 moeten er begin 2026 in totaal 125.000 banen zijn bijgekomen voor mensen met een arbeidsbeperking, waarvan 25.000 banen in de overheidssector. Ieder jaar moeten de werkgevers zorgen voor een bepaald aantal extra banen voor mensen met een arbeidsbeperking, anders gaat de quotumregeling in.
- Bouwstenen Doorontwikkeling Sociaal Domein (2018). Hierin worden de hoofdlijnen beschreven voor de doorontwikkeling van het sociaal domein.
- Uitvoeringsbesluit Sociaal Werkkoepel (2018). De gemeente wil meer Amsterdammers met een arbeidsbeperking kunnen begeleiden naar werk. We richten daarom een Sociaal Werkkoepel op met bedrijven en sociale firma's. De gemeente voert regie op de samenwerking in de koepel, op voldoende werk en op betere doorstroming naar passend werk.
- Leidraad Participatie (2016). Hierin heeft het college van B&W nadere uitgangspunten vastgelegd voor de uitvoering op het gebied van meedoen in de samenleving. Koersbesluit Re-integratie (2016). In dit koersbesluit heeft de gemeenteraad nieuwe en aanvullende uitgangspunten vastgelegd voor het re-integratiebeleid en de vertaling daarvan naar de re-integratieactiviteiten van de gemeente.
- Beleidskader 'De Amsterdamse inzet voor vluchtelingen en ongedocumenteerden' 2023-2027. Dit beleidskader richt zich op de opvang en begeleiding van vluchtelingen waaronder asielzoekers, Oekraïense ontheemden en ongedocumenteerden en expliciet niet op statushouders.
- Wet inburgering (2021). Volgens deze wet hebben gemeenten regie op de uitvoering van de inburgering.
- In de Raadsbrief over de Amsterdamse uitwerking van het nieuwe inburgeringsstelsel (nov 2021) wordt toegelicht hoe de inburgering er vanaf 2022 in Amsterdam uitziet.
- Beleidskader Amsterdamse aanpak gezinsmigranten vanaf 2022.
  In de Raadsbrief over het Regionaal Werkcentrum (22 juni 2020) wordt de organisatie en dienstverlening van het Regionaal Werkcentrum toegelicht.
- Raadsbrief Iedereen Kans Op Werk (6 december 2022).
- Raadsbrief Taaloffensief 2023-2026.
- Meerjarenstrategie Pantar 2026-2028.
- Samenwerkingsconvenant arbeidsmarktregio Groot-Amsterdam (2025).
- Meerjarenagenda arbeidsmarktregio Groot-Amsterdam 2026-2028.

2.7.3 Armoede en Schuldhulp

We verminderen het aantal Amsterdammers dat moeite heeft om rond te komen en/of problematische schulden heeft en vergroten zo de kansen voor Amsterdammers.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel 7.3 is:	
Scope 1 en 2 in de stad	0 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	0 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	2.800 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel 7.3.1

Het verkleinen van het aantal Amsterdammers met een laag inkomen dat problematische schulden heeft en/of moeite heeft om rond te komen om zo de kansen voor deze Amsterdammers te vergroten.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage van de Amsterdammers met een laag inkomen dat moeite ervaart om rond te komen	37%	33%	33%	n.v.t.
2	Percentage Amsterdammers met schulden dat daar problemen mee heeft	65%	58%	62%	62%

We willen dat alle Amsterdammers gelijke kansen hebben in de samenleving. Ons doel is om het aantal mensen met een laag inkomen, problematische schulden of die moeite hebben om rond te komen te verkleinen. Zo vergroten we hun kansen.

Armoede is ongelijk verdeeld in de stad. Daarom ondersteunen we Amsterdammers met een laag inkomen met verschillende minimaregelingen. Een belangrijk onderdeel van ons beleid is het voorkomen dat armoede wordt doorgegeven aan de volgende generatie. Voor kinderen en jongeren bieden we daarom regelingen die meedoen en gelijke kansen stimuleren.

Eind 2024 heeft de raad een motie aangenomen om de verhoogde inkomensgrens naar 150 procent van het sociaal minimum voor kindregelingen met twee jaar te verlengen. Hierdoor hebben we in 2025 meer kinderen kunnen ondersteunen.

Naast financiële steun werken we samen met partners in de stad om ook materiële hulp te bieden. Denk aan voedsel en menstruatieproducten, beschikbaar op laagdrempelige plekken zoals scholen, buurthuizen en bibliotheken.

Om te zorgen dat meer mensen gebruikmaken van regelingen, bereiden we ons voor op de invoering van de Wet Proactieve Dienstverlening per 1 juli 2026. Hiermee kunnen we mensen beter bereiken, onder andere door gegevensdeling.

Daarnaast hebben we extra aandacht voor het verminderen van stress bij mensen met financiële problemen. We richten ons op rust en perspectief. Door schulden vroeg te signaleren en aan te pakken, voorkomen we dat problemen groter worden. Daarbij werken we samen met onder andere woningcorporaties en zorgverzekeraars. Mensen met schulden bieden we hulp om deze aan te pakken en op te lossen.

Indicator 1: Percentage van de Amsterdammers met een laag inkomen dat moeite ervaart om rond te komen
Dit resultaat is voor 2025 niet bekend. Het percentage is gebaseerd op de tweejaarlijkse monitor van De Staat van de Stad Amsterdam. De laatst bekende cijfers komen uit 2024.

Indicator 2: Percentage Amsterdammers met schulden dat daar problemen mee heeft
Het percentage Amsterdammers met schulden dat daar problemen mee heeft is in 2025 met 4 procent gestegen. In 2025 kon voor het eerst een ‘gewogen’ percentage worden gebruikt, waarbij rekening wordt gehouden met de selectiviteit van de

respons. We zullen dit ‘gewogen’ percentage ook gebruiken voor toekomstige metingen. In de afgelopen jaren is het percentage redelijk stabiel gebleven, namelijk rond de 60 procent.

Activiteit 7.3.1.1

We bieden kinderen uit een gezin met een minimuminkomen voorzieningen aan om te kunnen deelnemen aan sport en cultuur en om ondersteund te worden in onderwijsdeelname om zo de kansengelijkheid te vergroten.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage minimahuishoudens met kinderen dat met tenminste één kindregeling bereikt wordt	88%	83%	88%	78%
2	Aantal gebruikte activiteiten door kinderen en jongeren van minimahuishoudens op het gebied van cultuur en sport en onderwijs	104.000	93.435	300.000	155.403

Indicator 1: Percentage minimahuishoudens met kinderen dat met tenminste één kindregeling bereikt wordt
Het bereik van de armoederegelingen is licht gedaald. Dit komt door de toename van het aantal huishoudens dat recht heeft op armoederegelingen vanwege de tijdelijke verhoging van de inkomensgrens naar 150 procent van het sociaal minimum.
Het duurt meestal een paar jaar om een nieuwe doelgroep te bereiken.

Indicator 2: Aantal gebruikte activiteiten door kinderen
Het aantal gebruikte activiteiten door kinderen is in vergelijking met 2024 gegroeid. We hebben geconstateerd dat we bij het vaststellen van het aantal activiteiten in de voorgaande jaren geen rekening hebben gehouden met dat in de registratiecijfers ook het aantal begeleiders is opgenomen. In het resultaat van vorig jaar (93.435) zijn ook begeleiders zoals bv. een ouder meegeteld. Kinderen kunnen vaak alleen onder begeleiding gebruik maken van een actie. Daarom hebben we een wijziging doorgevoerd waarbij we kinderen en begeleiders apart registeren. Hierdoor klopt de vergelijking met de cijfers van voorgaande jaren niet helemaal.

Omdat we nu alleen de kinderen meetellen komt het eindresultaat op ongeveer de helft van het beoogde aantal.. Dit is ten opzichte van 2024 nog steeds een stijging.

Activiteit 7.3.1.2

We bieden minimaregelingen aan alle Amsterdammers met een laag inkomen en zetten in op doelgroepen waar het bereik van de regelingen relatief laag is.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage minima-huishoudens dat tenminste één minimaregeling gebruikt	73%	73%	76%	70%
2	Het aantal unieke gebruikers van de Stadspas (*Minima die minstens 1x per jaar gebruikt maken van de stadspas)	58.000	80.235	76.000	84.000
3	Percentage van het aantal Stadspashouders die minstens 1 keer per jaar gebruik maken van de stadspas	48%	66%	69%	68%
4	Percentage minimahuishoudens met werk of eigen bedrijf als belangrijkste inkomstenbron die minstens één minimaregeling ontvangen (*voorheen werd alleen het percentage minimahuishoudens met werk als belangrijkste inkomstenbron vermeld)	24%	28%	38%	28%

Indicator 1: Percentage minima-huishoudens dat tenminste één minimaregeling gebruikt
Het doel was om 76 procent van de minimahuishoudens te bereiken. Dit doel hebben we helaas niet gehaald. In absolute aantallen hebben we meer mensen bereikt, maar het bereikpercentage is 3 procent gedaald t.o.v. vorig jaar. Dit komt omdat de groep Amsterdammers dat recht heeft op minimaregelingen groter is geworden vanwege de verhoging van de inkomensnorm naar 150 procent van het sociaal minimum voor de kindregelingen. Het duurt een paar jaar om een nieuwe doelgroep helemaal te bereiken.

Indicator 2: Het aantal unieke gebruikers van de Stadspas (*Minima die minstens 1x per jaar gebruikt maken van de stadspas).
Het aantal unieke gebruikers is met bijna 4.000 toegenomen t.o.v. 2024. Deze groei komt voort uit een verbeterde communicatie, waarbij we acties onder de aandacht brachten en duidelijker uitleg gaven over lopende acties. Daardoor maakten meer stadspashouders gebruik van onze acties. De acties zijn nu makkelijker te vinden en spreken meer aan. Ook hebben we het betaalproces bij de aanbieders eenvoudiger en overzichtelijker gemaakt.

Indicator 4: Percentage minimahuishoudens met werk of eigen bedrijf als belangrijkste inkomstenbron die minstens één minimaregeling ontvangen
Het percentage bereikte werkende minimahuishoudens is gelijk gebleven ten opzichte van vorig jaar. Dit is een positief resultaat aangezien de absolute doelgroep groter is geworden. De verwachting voor 2026 is bijgesteld naar een realistischer doel van 30 procent voor het gecombineerde bereikpercentage minimahuishoudens met werk of eigen bedrijf als belangrijkste inkomstenbron. De indicator in de begroting 2025 was nog gebaseerd op alleen minima met werk uit loondienst.

Activiteit 7.3.1.3

Samen met partners bereiken we Amsterdammers met beginnende geldproblemen om in een vroeg stadium in te grijpen en het verder oplopen van schulden te voorkomen.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Het aantal meldingen van partners over betalingsachterstanden waarover contact is gezocht met de betrokken Amsterdammer	29.700	49.870	40.000	65.079
2	Het percentage van de meldingen vroegsignalering dat leidt tot contact met de Amsterdammer over mogelijke interventies	73%	81%	81%	82%

Samen met partners proberen we Amsterdammers met beginnende geldproblemen te bereiken om in een vroeg stadium in te grijpen en het verder oplopen van schulden te voorkomen. We werken nauw samen met partijen zoals woningcorporaties en zorgverzekeraars via de aanpak Vroegsignalering. Aan mensen met schulden bieden we hulpverlening om de schulden aan te pakken en op te lossen.

Indicator 1: Het aantal meldingen van partners over betalingsachterstanden waarover contact is gezocht met de betrokken Amsterdammer
Het aantal meldingen van partners over betalingsachterstanden waarover we contact zochten met de betrokken Amsterdammers neemt de afgelopen jaren steeds verder toe. Dat komt deels door een toename in het aantal partijen dat meldingen doet over betalingsachterstanden van inwoners, maar ook doordat meer Amsterdammers moeite hebben om de vaste lasten te betalen. In 2025 zijn we gaan samenwerken met een Klantcontact centrum om het stijgende aantal meldingen snel en goed te kunnen blijven opvolgen. Als een Amsterdammer behoefte heeft aan verdere hulp, wordt verbinding met een geschikt team gelegd.

Activiteit 7.3.1.4

We bieden schuldhulpverlening aan Amsterdammers met problematische schulden om duurzaam, financieel zelfredzaam te worden.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage van de Amsterdammers die hebben deelgenomen aan een schuldhulpverleningstraject en voor wie de problematische schulden zijn opgelost	45%	56%	48%	61%
2	Percentage van de Amsterdammers die een schuldhulpverleningstraject hebben gevolgd, waar een oplossing voor de schulden (nog) niet mogelijk is en die wel financieel redzaam zijn geworden	15%	20%	15%	18%

Indicator 1: Percentage van de Amsterdammers die hebben deelgenomen aan een schuldhulpverleningstraject en voor wie de problematische schulden zijn opgelost
Het percentage Amsterdammers dat heeft deelgenomen aan een schuldhulpverleningstraject en voor wie de problematische schulden zijn opgelost is in 2025 met 5 procent gestegen. De stijging komt onder andere doordat we naast saneringskredieten ook proactief andere schuldenoplossingen aanbieden, zoals sociale leningen, betalingsregelingen en herfinancieringen. Daarnaast zorgen we voor we brede begeleiding (op verschillende leefgebieden), waarbij we het perspectief van de Amsterdammer centraal stellen. We sluiten hiermee aan op de principes van de Amsterdamse Maatwerk Methode. Door ook onderliggende problemen op te lossen krijgen Amsterdammers passende ondersteuning en worden zij meer financieel zelfredzaam.

Indicator 2: Percentage van de Amsterdammers die een schuldhulpverleningstraject hebben gevolgd, waar een oplossing voor de schulden (nog) niet mogelijk is en die wel financieel redzaam zijn geworden
Het percentage van de Amsterdammers dat een schuldhulpverleningstraject heeft gevolgd en waar een oplossing voor de schulden (nog) niet mogelijk is, maar die wel financieel redzaam zijn geworden, is met 2 procent afgenomen. Het verschil komt door een kleine toename van het aantal mensen waarmee het na de start van een

hulpverleningstraject niet meer lukte om in contact te komen. Ook zijn er relatief veel trajecten afgesloten waarin langere tijd geen contact is geweest.

Activiteit 7.3.1.5

We belenen bij de Stadsbank van Lening op een zorgvuldige manier aangeboden onderpanden, met als oogmerk om bij te dragen aan de financiële zelfredzaamheid van de klant.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	De tevredenheid van de klant over de dienstverlening van de Stadsbank van Lening	8,2	8,3	8,2	n.v.t.

Indicator 1: De tevredenheid van de klant over de dienstverlening van de Stadsbank van Lening
In 2025 is geen klanttevredenheidsonderzoek over de dienstverlening van de Stadsbank van Lening uitgevoerd. Een jaarlijks klanttevredenheidsonderzoek wordt (onder andere door Onderzoek & Statistiek) niet noodzakelijk geacht om een representatief beeld over de tevredenheid over de dienstverlening van de Stadsbank van lening te geven.

Verbonden partijen

We *schakelen* geen verbonden partijen in voor dit programmaonderdeel.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	53,6	22,6	75,1	71,7	-3,4
Lasten	188,5	153,3	225,0	222,3	-2,7
Saldo Baten en Lasten	**-134,9**	**-130,6**	**-149,8**	**-150,5**	**-0,7**
Onttrekking	8,3	1,2	6,3	5,0	-1,2
Toevoeging	9,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-1,1**	**1,2**	**6,3**	**5,0**	**-1,2**
Totaal 7.3 Armoede en Schuldhulp	**-136,0**	**-129,4**	**-143,6**	**-145,5**	**-1,9**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een negatief resultaat van € 1,9 miljoen. Dit komt door lagere baten van € 3,4 miljoen, lagere lasten van € 2,7 miljoen en een lagere onttrekking van € 1,2 miljoen.

Baten
De totale baten van € 71,7 miljoen zijn € 3,4 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:
- Lagere baten omdat alleen gerealiseerde lasten van de specifieke uitkering Hersteloperatie Kinderopvangtoeslagen worden vergoed door het Rijk (€ 3,2 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Lasten
De totale lasten van € 222,3 miljoen zijn € 2,7 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:
- Hogere lasten door het vervangen van de verkoopmodule voor Stadsbank van lening (€ 0,5 miljoen).
- Hogere lasten als gevolg van gebruik van minimaregelingen zoals studietoeslag en bijzondere bijstand (€ 0,5 miljoen).
- Lagere lasten door minder inzet en afhandeling van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagen (€ 3,2 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Onttrekkingen reserves
De onttrekking aan de reserve Kinderopvangtoeslag is € 1,2 miljoen lager dan begroot. Dit komt vooral door een lagere eindafrekening van de buurtteams over 2024/2025.

De onttrekking aan de reserve Overheveling gemeentefonds september- en decembercirculaire is gelijk aan de begroting.

Toevoegingen reserves
In dit programmaonderdeel zijn geen toevoegingen aan de reserves opgenomen.

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
1. Een groter beroep op schuldhulpverlening dan wij op dit moment kunnen bieden qua capaciteit en budget als gevolg van onzekere inkomens en complexiteit in de samenleving. Wettelijk zijn we verplicht om integrale schuldhulpverlening aan te bieden. Bij een groter beroep op schuldhulpverlening dan wij kunnen bieden ontstaan mogelijk (ongewenste) wachtlijsten of zullen armoederegelingen naar beneden bijgesteld moeten worden om financiële ruimte voor schuldhulpverlening te creëren.	▪ De ontwikkelingen binnen het schuldhulpverleningsdomein volgen we nauwlettend. We hebben specifieke aandacht voor het beroep op schuldhulpverlening en bespreken dit op structurele basis met de buurtteams. Indien noodzakelijk bepalen we in overleg op welke manier we kunnen bijsturen.

Beleidskaders

- Participatiewet (2015). Deze wet regelt de ondersteuning bij arbeidsinschakeling en bijstand voor mensen die weinig of geen andere financiële middelen hebben (waaronder andere uitkeringen).
- Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (2012). Deze wet regelt dat burgers bij problematische schulden een beroep op de gemeente kunnen doen voor hulp.
- Plan van aanpak Werkende minima (2020).
- Beleidsplan Schuldhulpverlening 2025-2028, De schuld voorbij (2025).
- Kamerbrief Nationaal Programma Armoede en Schulden, 6 juni 2025.
- Beleidsbrief Armoede en Schulden van 2023-2026 (2023).
- Agenda Bestaanszekerheid voor Iedereen, gemeente Amsterdam (2023).
- Pandbeleningen: Burgerlijk Wetboek, Titel 2D van Boek 7 schrijft de regels voor pandbeleningen voor.
- Gevonden voorwerpen: hierover staan in het Burgerlijk Wetboek de regels voor de taakuitvoering 'zorgplicht onbeheerde zaken'. Het gaat over de registratie en het beheer van verloren en gevonden voorwerpen.

2.7.4 Migratie, Asiel en Ongedocumenteerden

We bieden opvang aan asielzoekers en vluchtelingen, zorgen voor een prettig woon- en leefklimaat en maken het mogelijk dat ze mee kunnen doen aan de maatschappij.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel 7.4 is:	
Scope 1 en 2 in de stad	0 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	0 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	0 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel 7.4.1

Vluchtelingen die in Amsterdam worden opgevangen, verblijven in een prettig woon- en leefklimaat en doen volwaardig mee aan de maatschappij.

Indicatoren doel		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Totaal aantal opvangplekken in Amsterdam	–	–	33%	–
1a	Aantal opvangplekken voor asielzoekers	4.500	3.826	4.500	4.781
1b	Aantal opvangplekken voor ongedocumenteerden	500	500	500	500
1c	Aantal opvangplekken voor vluchtelingen uit Oekraïne	3.784	3.173	3.784	3.590

Indicator 1a: Aantal opvangplekken voor asielzoekers
Er waren op 31 december 2025 4.781 opvangplekken voor asielzoekers, waarvan 278 voor alleenstaande minderjarige vluchtelingen.

Indicator 1b: Aantal opvangplekken voor ongedocumenteerden
Er waren 500 opvangplekken voor ongedocumenteerden en per mei 2025 is de capaciteit tijdelijk uitgebreid met 100 leefgeldplekken (mensen die met financiële ondersteuning in eigen netwerk verblijven). Dit vanwege de toenmalige lange wachtlijst voor de opvang ongedocumenteerden en lopende juridische procedures.

Indicator 1c: Aantal opvangplekken voor vluchtelingen uit Oekraïne
Er waren op 31 december 2025 3.590 opvangplekken voor Oekraïense vluchtelingen

Activiteit 7.4.1.1

We realiseren in Amsterdam opvangvoorzieningen voor verschillende doelgroepen die langjarig beschikbaar, breed inzetbaar en evenredig verspreid zijn over de stad.

Zowel ten aanzien van asielopvangplekken als opvangcapaciteit voor vluchtelingen uit Oekraïne ziet het college zich voor een dubbele uitdaging geplaatst: er is een forse vervangingsopgave voor aflopende locaties én voor beide groepen is er de wens om de transitie naar kwalitatief betere en langjarige locaties te maken. Daarbij is het uitgangspunt dat er wordt gestreefd naar een zo goed mogelijke spreiding over de stad. De inspanningsverplichting voor vluchtelingen uit Oekraïne in Amsterdam is op 1 juli 2025 gestegen van 3.032 naar 3.391 plekken. Deze verhoging was lager dan verwacht. Amsterdam voldoet met ruim 3.500 plekken ruimschoots aan de inspanningsverplichting. Voor de opvang van ongedocumenteerden geldt dat de pilot LVV formeel is gestopt op 1 januari 2025. Het college had besloten om de opvang en begeleiding aan ongedocumenteerden te continueren in 2025. Het gaat om 500 opvangplekken. In mei 2025 zijn er tijdelijk 100 extra leefgeldplekken gecreëerd.

Activiteit 7.4.1.2

We zorgen voor een prettig woon- en leefklimaat op en rondom opvanglocaties en gemengde wooncomplexen waar vluchtelingen zich thuis voelen en zoveel mogelijk zelfstandig kunnen leven.

In de Amsterdamse COA-opvanglocaties verblijven ongeveer 900 jongvolwassenen in de leeftijd van 18 tot 23 jaar. Het ontbreken van structuur, perspectief en zinvolle activiteiten gericht op dagbesteding leidt tot risico op verveling, frustratie en een daarmee gepaard gaand risico op mentale problematiek en overlast in de omgeving. Het Rijk heeft in 2025 €200.000 beschikbaar gesteld voor preventieve maatregelen met betrekking tot een aanpak gericht op overlastgevende asielzoekers. In samenwerking met het COA is een preventief aanbod ontwikkeld dat bestaat uit inzet van jongerenwerk op COA-opvanglocaties, een activeringsprogramma en portfoliotrainingen. Kwartaaloverleggen met politie, OOV en COA over de veiligheid rondom opvanglocaties zijn structureel ingeregeld. Voor de ongedocumenteerden geldt dat er een nauwe samenwerking met de ngo's die zich inzetten voor het welzijn van ongedocumenteerden. Zij zorgen voor stabiliteit in de opvang, verzorgen de toeleiding in samenwerking met zorgpartners en staan in contact met de buurt en ketenpartners voor de leefbaarheid en veiligheid in de wijk/stad.

Activiteit 7.4.1.3

We stimuleren dat vluchtelingen en ongedocumenteerden volwaardig deelnemen aan de maatschappij door hen te informeren over de mogelijkheden op het gebied van zorg en welzijn en hen te faciliteren in het opbouwen van een sociaal netwerk.

Om de stap naar regulier Amsterdams aanbod te verkleinen, versterken we de positie van het Netwerk Nieuwkomers Amsterdam en is de subsidieregeling Aankomstinfrastructuur Nieuwkomers en Ondersteuning Ongedocumenteerden opengesteld. Tot en met oktober 2025 zijn ongeveer 500 servicegesprekken wonen en welzijn door de GGD gerealiseerd. De inzet is om jaarlijks 850 servicegesprekken te voeren. Het OKT is uitgebreid naar meerdere Amsterdamse COA-locaties en gaat voorlichting geven op gemeentelijke opvanglocaties voor ontheemden uit Oekraïne. Voor de groep ongedocumenteerden geldt: 1.000 ongedocumenteerde huishoudens zijn geholpen met voedselnoodhulp, de pilot onderwijs voor ongedocumenteerden is in 2025 omgezet naar beleid; 15 jongeren hebben hun studie kunnen voortzetten en rechtmatig verblijf in Nederland gekregen.

Verbonden partijen

We schakelen geen verbonden partijen in voor dit programmaonderdeel.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	115,0	3,1	80,6	77,8	-2,8
Lasten	83,8	6,2	98,4	94,0	-4,4
Saldo Baten en Lasten	**31,2**	**-3,2**	**-17,7**	**-16,2**	**1,6**
Onttrekking	0,0	0,0	24,0	24,0	0,0
Toevoeging	8,2	0,0	31,5	31,5	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-8,2**	**0,0**	**-7,5**	**-7,5**	**0,0**
Totaal 7.4 Migratie, Asiel en Ongedocumenteerden	**23,0**	**-3,2**	**-25,2**	**-23,6**	**1,6**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een positief resultaat van € 1,6 miljoen. Dit komt door lagere baten van € 2,8 miljoen en lagere lasten van € 4,4 miljoen.

Baten

De totale baten van € 77,8 miljoen zijn € 2,8 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Hogere baten vanwege de vaststelling Bekostigingsregeling opvang ontheemde Oekraïne (BooO) over 2024 (€ 1,6 miljoen).
- Hogere baten vanuit het Rijk voor de coördinatie van de regionale opvang van Oekraïners en de uitvoering van de regeling om oud – Surinamers een verblijfstatus te verlenen (€ 0,7 miljoen).
- Hogere baten vanwege een vrijval uit de voorziening voor afwikkeling van omliggende naastgelegen bedrijven rondom (nood)opvanglocaties (€ 0,5 miljoen).
- Lagere baten omdat alleen gerealiseerde lasten van de specifieke uitkering Opvang van Oekraïense vluchtelingen worden vergoed door het Rijk (€ 5,5 miljoen).

Lasten

De totale lasten van € 94,0 miljoen zijn € 4,4 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Hogere lasten voor de coördinatie van de regionale opvang van Oekraïners en voor de uitvoering van de regeling oud-Surinamers die recht hebben op een verblijfsstatus in Nederland. Deze lasten zijn voor 50% door het Rijk vergoed (€ 0,7 miljoen).
- Hogere lasten voor de uitvoering van het programma asielopvang en statushouders (€ 0,4 miljoen).
- Lagere lasten voor de uitvoering van de bekostigingsregeling opvang Oekraïense vluchtelingen. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door lagere uitgaven voor: vergoeding leefgeld, (nood)opvang in hotels, uitvoering van de programmaorganisatie, sociaal en facilitair beheer zoals beveiliging, schoonmaak en catering. Anderzijds door hogere lasten voor huur- en exploitatielasten van opvang in semi – permanente opvanglocaties en de uitvoering van begeleiding naar werk (€ 5,5 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Onttrekkingen reserves

De vrijval uit de reserve Realisatie Duurzame Opvanglocaties is hetzelfde dan begroot.

Toevoegingen reserves

De toevoeging aan de reserve Realisatie Duurzame Opvanglocaties is hetzelfde dan begroot.

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
1. Als gevolg van landelijk beleid, dat gericht is op het terugdringen van de instroom van vluchtelingen, is de verwachting dat het ministerie onvoldoende middelen beschikbaar stelt voor realisatie van duurzame opvanglocaties. Hierdoor lukt de transitie niet om kwalitatief, permanente langjarige opvanglocaties te realiseren, bijvoorbeeld door onrendabele businesscases.	▪ We huren langjarige opvanglocaties die kwalitatief minder voldoen aan de vereisten voor permanente opvang.
2. Als gevolg van de krappe woningmarkt en het stijgen van huisvestingskosten, bestaat de kans dat er onvoldoende betaalbare opvanglocaties beschikbaar zijn met als risico dat we de taakstelling voor opvang niet kunnen realiseren.	▪ We realiseren zoveel mogelijk langjarige opvangvoorzieningen.

Beleidskaders

- Richtlijn 2013/32/EU betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (herschikking): beoogt de vaststelling van gemeenschappelijke procedures voor de toekenning of intrekking van internationale bescherming van onderdanen uit derde landen of statenlozen.
- Richtlijn betreffende minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen en bijbehorend uitvoeringsbesluit: schrijven voor dat aan ontheemden uit Oekraïne in Nederland recht op opvang en medische zorg gegeven is. En onderwijs voor minderjarige kinderen. Het geeft hen ook de mogelijkheid om te werken.
- Vreemdelingenwet 2000: schrijft de wetgeving voor de toelating en uitzetting van vreemdelingen, het toezicht op vreemdelingen die in Nederland verblijven, en de grensbewaking voor.
- Regeling opvang ontheemden uit Oekraïne: regels voor de huisvesting en verzorging van ontheemden als gevolg van het oorlogsgeweld in Oekraïne.
- Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers. Deze wet richtte het zelfstandige bestuursorgaan Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) op dat belast is met de materiële en immateriële opvang van asielzoekers.
- Wet Gemeentelijke taak mogelijk maken asielvoorzieningen ('spreidingswet'): geeft de regels om een wettelijke taak van gemeenten om opvangvoorzieningen voor asielzoekers mogelijk te maken ten behoeve van een stabiel en wendbaar stelsel van asielopvang om daarmee aan internationaalrechtelijke verplichtingen te voldoen.
- Faciliteitenbesluit opvangcentra: bevat de regels over de faciliteiten voor opvang van asielzoekers en de financiële vergoeding aan gemeenten die daarmee gepaard gaat.
- Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne: deze regeling bevat de bekostiging van de opvang voor ontheemden uit Oekraïne.
- Beleidskader gemeente Amsterdam: 'De Amsterdamse inzet voor vluchtelingen en ongedocumenteerden'.

2.8 Veiligheid

Samenvatting

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	38,4	36,4	40,2	44,2	4,0
Lasten	296,7	307,1	328,6	330,0	1,4
Saldo Baten en Lasten	**-258,4**	**-270,7**	**-288,4**	**-285,8**	**2,6**
Onttrekking	10,3	10,4	12,4	9,9	-2,5
Toevoeging	8,5	6,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**1,8**	**4,4**	**12,4**	**9,9**	**-2,5**
Totaal 8 Veiligheid	**-256,6**	**-266,3**	**-276,0**	**-275,9**	**0,0**

Apparaatlasten

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Apparaatskosten	127,0	131,4	137,8	154,0	16,2

Het programma heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een neutraal resultaat. Dit komt door hogere baten van € 4,0 miljoen, hogere lasten van € 1,4 miljoen en lagere bijdrage vanuit de reserves van € 2,5 miljoen. Het resultaat ten opzichte van de Najaarsnota 2025 wordt voor een even groot deel veroorzaakt door afwijkingen in zowel programmaonderdeel 8.1 als programmaonderdeel 8.2. Voor de toelichting wordt daarom verwezen naar de toelichting bij dit programmaonderdeel.

Onttrekkingen
De lagere onttrekkingen worden vrijwel geheel veroorzaakt door lagere onttrekking aan de reserve Amsterdam 750 jaar. Deze reserve bestaat uit het exploitatiesaldo van het programma Amsterdam 750. In 2025 waren de exploitatielasten van het programma lager dan begroot. We hebben bij de Najaarsnota 2025 geen aanpassing gedaan van de geraamde kosten. Het was op dat moment niet goed mogelijk om een betrouwbare inschatting te maken van de lopende verplichtingen door implementatie problematiek van het financieel pakket. Vanuit voorzichtigheid is toen het volledige resterende bedrag dat nog in de reserve zat, begroot als onttrekking (€ 2,4 miljoen). Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen (totaal € 0,1 miljoen)

Toevoegingen
Er zijn geen toevoegingen aan reserves gedaan.

Investeringen

Investeringen per programma
Binnen het programma loopt de investering Inrij Beperkende Maatregelen. Het betreft een totale investering van € 12 miljoen waarvoor we in 2025 € 2,6 miljoen hebben uitgegeven, tegenover een begrote uitgave van € 3,6 miljoen. De niet bestede uitgaven schuiven door naar 2026.
Tevens loopt er een investering voor de uitbreiding van de nautische vloot met een extra patrouilleboot van € 2,4 miljoen waarvoor we in 2025 € 0,3 miljoen hebben uitgegeven.

Thema's per programma

Digitale stad / informatie
- De BIO verbeterplannen zijn opgeleverd en verschillende algoritmen zijn gepubliceerd in het algoritme register.
- Voorbereiding vervanging applicatie bij THOR gestart en de marktverkenning afgerond.
- Voor City Control is inmiddels een Third Party Memorandum (TPM) beschikbaar waarmee we kunnen aantonen dat de applicatie aan de beveiliging- en logging eisen van de Wpg voldoet een DPIA is opgesteld.

Democratisering
Wanneer individuen en groepen hun ideologische doelen met ondemocratische middelen en geweld trachten te bereiken, komt de democratische rechtsorde onder druk te staan. Dan treden wij op met de aanpak radicalisering en extremisme. De aanpak verschilt per situatie. Geradicaliseerde individuen waar een geweldsdreiging vanuit gaat worden opgenomen in de integrale persoonsgerichte aanpak radicalisering. De thema's duurzaamheid en kansengelijkheid worden apart toegelicht in een paragraaf.

2.8.1 Brandweer en Crisisbeheersing

Voorbereid zijn op crises en rampen. Brand wordt zoveel mogelijk voorkomen en waar nodig bestreden.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel 8.1 is:	
Scope 1 en 2 in de stad	0 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	0 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	100 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel 8.1.1

Voorbereid zijn op crises en rampen. Brand wordt zoveel mogelijk voorkomen en waar nodig bestreden.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal incidenten Brandweer PRIO 1, 2, 3 binnen gemeentegrens	11.626 (2021)	10.292	–	10.355
2	Aantal GRIP situaties	13 (2021)	6	–	11

Onze taken op het gebied van brandweerzorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing, gemeenschappelijke meldkamer en de geneeskundige hulpverlening bij (dreigende) rampen en crises worden uitgevoerd door de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA). Wij nemen deel aan deze verplichte gemeenschappelijke regeling die in 2008 is opgericht.

Wij werken samen met de VrAA om de crisisorganisatie voor te bereiden. Dit betekent dat de planvorming op orde wordt gebracht dan wel geactualiseerd, functionarissen in de crisisorganisatie worden opgeleid, getraind en geoefend en incidenten worden geëvalueerd. Ook gemeentelijke functionarissen hebben een rol in de multidisciplinaire crisisorganisatie. Ook het afgelopen jaar waren er verschillende GRIP-opschalingen, waaronder twee GRIP2-opschalingen (een grote brand in een schrootboot en de brand in de Vondelkerk).

Activiteit 8.1.1.1

We financieren de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland voor het leveren van brandweerzorg en crisisbeheersing.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Het aantal afgehandelde adviezen brandveiligheid	1.035 (2021)	1.459	–	1.809
2	Paraatheidspercentage Brandweer	95% (2021)	95%	95%	–

We financieren de VrAA voor het leveren van brandweerzorg en crisisbeheersing. Het paraatheidspercentage over 2025 is niet beschikbaar. Dit komt omdat de brandweer een nieuwe manier ontwikkelt om de cijfers in beeld te brengen.

Het aantal afgehandelde adviezen over brandveiligheid van 1809 betreft andere (meerdere) categorieën adviezen dan de adviezen die we in 2023 en 2024 doorgegeven hebben.

Wanneer we wel dezelfde categorie (Complexe bouwwerken) aanhouden dan ging het in 2025 om 1297 adviezen. Dit aantal is een stuk lager dan in 2023 (1409) en 2024 (1459). Dit is mogelijk te verklaren doordat het aantal adviesaanvragen nog niet stabiel is sinds de inwerkingtreding van de omgevingswet.

Doel 8.1.2

Beschermen van de democratische rechtsorde en openbare orde en voorbereid zijn op (grote) evenementen.

Indicatoren doel		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal C-evenementen (risicovolle evenementen)*	9 (2021)	15	–	7
2	Aantal Demonstraties*	1.450 (2021)	3.075	–	3.309
3	Aantal Grip situaties*	13 (2021)	6	–	11

In 2025 werd er wederom meer en grootschaliger gedemonstreerd. Deze demonstraties waren vrijwel altijd vreedzaam. Slechts enkele acties, zoals blokkades, waren risicovol en in een enkel geval was er sprake van tegengeluid. Ook het aantal evangelisaties nam weer verder toe. Meer demonstraties betekent voor enkelen ook meer (geluids-) overlast en vanzelfsprekend meer politie- en gemeentelijke inzet. Om het verkeer en de leefbaarheid te waarborgen werden dan ook maatregelen genomen, zoals de inzet van verkeersregelaars, matrixborden, handhavers en hosts specifiek op de Dam.

Activiteit 8.1.2.1

We bereiden ons voor op crisis en grote evenementen en adviseren over grootschalig (politie)optreden.

Indicatoren activiteit		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal voorbereidde subdriehoeken en Staf Grootschalig en Bijzonder Optreden (SGBO's)*	47 (2021)	70	–	51
2	Aantal brieven op basis van de wet openbare manifestaties (WOM)*	74 (2021)	77	–	50

We adviseren over de bevoegd- en verantwoordelijkheden van de burgemeester op het gebied van openbare orde en veiligheid. We zetten in op het beheersen van de risico's aangaande demonstraties, voetbal, kraken, terrorisme, bewaken en beveiligen evenementen. We ontwikkelen daartoe beleid en scenario's. Daarnaast leveren we een piketorganisatie (24/7), zowel regulier als tijdens crises. De VrAA heeft in 2026 uitvoering gegeven aan het beleidsplan "Buiten Gewoon Veilig" (2025-2028).

In 2025 waren er 51 SGBO's voor de eenheid Amsterdam. Daarvan waren er 49 voor Amsterdam. Een groot verschil met 2024 is dat er in 2025 meerdere grote en langdurige evenementen waren met SGBO's die meerdere dagen duurden. Zoals de NAVO-top, Amsterdam 750 en Sail. Per evenement zijn deze SGBO's als 1 geteld.

In totaal 20 SGBO's, waarvan 18 in Amsterdam waren ten behoeve van demonstraties.

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland
Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA) is een van de 25 veiligheidsregio's in Nederland. Het beslaat het gebied van de volgende gemeenten:

- Aalsmeer
- Amstelveen
- Amsterdam
- Diemen
- Ouder-Amstel
- Uithoorn

Zij voert de wettelijke taken uit op grond van de wet veiligheidsregio uit. Bij alle doelstellingen in dit programmaonderdeel schakelen we de VrAA in.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	3,4	3,4	3,3	3,5	0,2
Lasten	97,5	99,8	101,1	101,5	0,4
Saldo Baten en Lasten	**-94,1**	**-96,4**	**-97,8**	**-98,0**	**-0,2**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal 8.1 Brandweer en Crisisbeheersing	**-94,1**	**-96,4**	**-97,8**	**-98,0**	**-0,2**

Het programmaonderdeel laat ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een negatief resultaat van € 0,2 miljoen zien. Dit resultaat ontstaat door hogere baten van € 0,2 miljoen en hogere lasten van € 0,4 miljoen.

Baten

De totale baten van € 3,5 miljoen zijn € 0,2 miljoen hoger dan de najaarsnota. Dit komt door hogere baten door een hogere bijdrage aan de Geneeskundige Hulpverlenings-organisatie in de Regio (GHOR). Deze hogere baten worden veroorzaakt door hogere lasten die vervolgens worden vergoed door de Veiligheidsregio (€ 0,2 miljoen).

Lasten

De totale lasten van € 101,5 miljoen zijn € 0,4 miljoen hoger dan de najaarsnota. Dit komt door:

- Hogere lasten doordat er aan de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) meer lasten zijn doorbelast vanuit de centrale organisatie. Dit komt door intensivering van bedrijfsvoering en een verdere verdeling van een taakstelling (€ 0,2 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Reserves

In dit programmaonderdeel zijn geen reserves opgenomen.

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
1. Amsterdam krijgt te maken met een aanslag of langdurige crisis waarop de gemeente direct moet handelen vanuit haar zorgplicht voor de veiligheid van haar inwoners en bezoekers.	▪ Aanwezigheid van een parate crisisorganisatie in samenwerking met de Veiligheidsregio Amsterdam Amstelland. Het proces rondom demonstraties wordt geoptimaliseerd in overleg met driehoek. Daarnaast is een werkgroep Maatschappelijke Weerbaarheid opgericht. ▪ Het draaiboek voor de nafase (nazorg en herstel) van crisissituaties is voor 2025 herzien, met een sterke focus op snellere maatschappelijke veerkracht, verbeterde communicatie en multidisciplinaire samenwerking. Ervaringen uit incidenten zoals de brand in de Riekerhaven zijn meegenomen om de nazorg en herstelzorg beter te integreren.

Beleidskaders

Wet Veiligheidsregio's

Op 1 oktober 2010 is de Wet Veiligheidsregio's in werking getreden. Deze wet brengt brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, de rampen-bestrijding en crisisbeheersing samen in één organisatie.

Beleidsplan Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA)

In dit beleidsplan formuleren we de beleidsvoornemens van de VrAA voor de komende jaren. Daarmee vervullen we de wettelijke plicht zoals die in artikel 14 van de Wet Veiligheidsregio's staat. We willen met dit beleidsplan onze sleutelpartners in de crisisbeheersing binden, zoals de politie, de partijen rondom waterveiligheid en belangrijke beheerders van vitale infrastructuren.

2.8.2 Openbare Orde en Veiligheid

De openbare orde en veiligheid handhaven van mensen, goederen en gebieden.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel 8.2 is:	
Scope 1 en 2 in de stad	0 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	222 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	4.400 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel 8.2.1

Amsterdam is een veilige en leefbare stad voor bewoners en bezoekers.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Veiligheidsindexen (4 stuks): Geregistreerde criminaliteit, ervaren overlast, ervaren slachtofferschap, onveiligheidsbeleving	2021			
1a	Geregistreerde criminaliteit	158	165	–	147
1b	Gerapporteerd slachtofferschap	145	152	–	149
1c	Overlast	150	154	–	158
1d	Onveiligheidsbeleving	117	117	–	119

De veiligheidsindex is een maat voor veiligheid in de buurt. Hoe lager de cijfers, hoe veiliger het is. De index wordt elke vier maanden berekend voor alle 108 buurten in de politieregio Amsterdam. De veiligheidsindex maakt het mogelijk buurten met elkaar te vergelijken en laat zien hoe de veiligheid verandert in de tijd. Veiligheid is niet alleen afhankelijk van criminaliteit. Ook overlast van bijvoorbeeld dronken mensen op straat of jongeren is van invloed. Daarnaast is van belang hoe veilig de bewoners zich voelen in hun buurt. We zien dat de geregistreerde criminaliteit en het gerapporteerde slachtofferschap weliswaar iets zijn gedaald ten opzichte van vorig jaar maar dat de overlast en onveiligheidsbeleving zijn gestegen.

Activiteit 8.2.1.1

We bestrijden criminaliteit en ondermijning.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal sluitingen/waarschuwingen panden				
1a	Sluitingen	71 (2021)	67	90	78
1b	Waarschuwingen	67 (2021)	37	70	68
2	Aantal bezochte adressen bij controles (ondermijningsbrigade/ integrale controles)				
2a	Ondermijningsbrigade	41	124	110	197
2b	Integrale controles	29	210	150	125
3	Aantal opgestarte Bibob dossiers (bouw en horeca)	1.735 (2021)	1.725	–	1.950

Naast de inzet van bestuurlijk instrumentarium is het noodzakelijk de corrumperende werking van de drugscriminaliteit op de financiële infrastructuur breder en fundamenteler tegen te gaan. Daartoe is samenwerking gezocht met het Rijk. Onze eerdere lobby om als gemeente verdachte transacties te kunnen melden aan de FIU heeft in 2025 effect gesorteerd in de vorm van een concreet wetsvoorstel, dat in 2026 landelijk verdere uitwerking zal krijgen.

In 2025 hebben we 58 weerbaarheidstrainingen georganiseerd, zowel intern als extern, met 1050 deelnemers. Deelnemers zijn alerter geworden op mogelijke

(onbedoelde) betrokkenheid bij criminele activiteiten, hebben beter inzicht gekregen in corruptierisico's en zijn goed geïnformeerd over de Amsterdamse Aanpak Ondermijning. Naar aanleiding van signalen van zorgfraude en misbruik van overheidsgelden in de zorg en andere onderdelen van het sociaal domein gaven we samen met het cluster Sociaal vorm aan een aanpak om risico's te verkleinen.

1 Aantal sluitingen / waarschuwingen panden
In Amsterdam zijn algemene overlastgebieden aangewezen waar de politie overlastgevende personen voor 24 uur het gebied uit kan sturen. Bij herhaling kunnen langerdurende verblijfsverboden door de burgemeester worden opgelegd. Hiernaast is in het centrum ook een dealeroverlastgebied aangewezen, waar (nep)dopdealers kunnen worden weggestuurd. Sinds dit jaar is de politie bevoegd om de (nep)dealers eerst voor 72 uur en vervolgens voor één maand uit het gebied te verwijderen. En bij herhaling legt de burgemeester een langerdurende dealerverblijfverbod voor 3 of 6 maanden op.

2 Aantal bezochte adressen bij controles (ondermijningsbrigade / integrale controles)
De meldingsbereidheid aan de Ondermijningsbrigade is hoog. In 2025 zijn 197 meldingen binnengekomen. Er hebben 125 controles plaatsgevonden onder de vlag van de Ondermijningsbrigade, waarna bestuurlijke sluitingen en bestuurlijke maatregelen zijn opgelegd. We voerden een gezamenlijke controleactie uit met Zaanstad, gericht op tegengaan van het waterbedeffect van de door Zaanstad ingevoerde vergunningplicht. Ook is de jaarlijkse Week tegen Ondermijning georganiseerd in Amsterdam Centrum en Noord.

De politie en de gemeente hebben bij alle controleacties geparticipeerd. Daarnaast waren bij een groot aantal acties ook de Belastingdienst, Nederlandse Arbeidsinspectie, Douane, UWV, NVWA betrokken. Tijdens de controles zijn diverse overtredingen geconstateerd, waaronder illegale tabak, illegaal gokken, namaakartikelen, grootschalige illegale bewoning in bedrijfspanden, uitkeringsfraude, diefstallen en fraudes met stroom, aanwijzingen voor heling. Daarnaast overtredingen Wet Arbeid Vreemdelingen; zo zijn arbeidsmigranten aangetroffen die onder erbarmelijke omstandigheden moesten werken. Naast handelshoeveelheden drugs, drugsparafernalia en medicijnen zijn ook grote bedragen onverklaard cash geld in beslag genomen.

3 Aantal opgestarte Bibob dossiers (bouw en horeca)
In 2025 zijn 1.950 nieuwe Bibob-screeningen gestart bij vergunningaanvragen bouw, horeca, evenementen, en op basis van de aanwijzingsbesluiten. Daarnaast zijn 103 dossiers behandeld, die uit eerdere jaren dateerden. In 49 gevallen leidde de Bibobtoets tot het weigeren of intrekken van een vergunning of het verlenen onder voorschriften. In 30 gevallen is de aanvraag buiten behandeling gesteld omdat niet de benodigde gegevens zijn aangeleverd. We adviseerden randgemeenten in complexe politiek-bestuurlijk gevoelige Bibob dossiers. Verder zijn cursussen gegeven aan iedereen die werkt voor of met de Gemeente Amsterdam (en een aantal randgemeenten) en die te maken heeft met de Wet Bibob.

Aanpak illegaal sekswerk en mensenhandel
We hebben in 2025 ingezet op bewustwording over mensenhandel, door voorlichting aan professionals uit het zorg- en veiligheidsdomein en de justitiële keten. Er is speciale focus gelegd op het bestrijden van criminele uitbuiting van jongeren: intensivering samenwerking met partners, meer aandacht onder opsporingsinstanties voor slachtofferbescherming en het belang van de opsporing en vervolging van daders. Hiervoor werken we intensief samen met politie en OM.

We hebben ons ingezet voor veilige vergunde werkplekken voor sekswerkers. Onderdeel daarvan is ook de inzet voor veilige werkplekken in een erotisch centrum in Amsterdam-Zuid.

We zetten ons in tegen het omvangrijke circuit van illegaal sekswerk waar veel uitbuiting is. Dit vereist veel inzet in de vorm van controles en handhaving en doorgeleiding naar zorg. We hebben extra inzet op de 'uitbuitersaanpak': de aanpak van facilitators binnen het illegale sekswerkcircuit.

In trainingen en voorlichtingen vragen we professionals direct contact op te nemen met team mensenhandel van de politie en de zorgcoördinator. Het aantal meldingen over criminele uitbuiting bij politie en de zorg coördinator mensenhandel is flink toegenomen.

Bovenstaande vertaalt zich in onder meer de volgende cijfers:
- de gemeente heeft in 2025 in totaal 37 signalen van mensenhandel ontvangen. Aan al deze signalen wordt opvolging gegeven met en door de partners.
- er waren in 2025 in totaal 94 controles op illegale prostitutie vanuit woningen en hotels. Bij signalen mensenhandel wordt er tijdens de controles altijd contact opgenomen met Team Mensenhandel van de politie en wordt een vermoedelijk slachtoffer een plek in de mensenhandelopvang aangeboden.

Activiteit 8.2.1.2

We versterken de weerbaarheid van buurten.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal geprioriteerde integrale gebieds- en thematische aanpakken	58	67	67	65
2	Aantal huishoudens in regie bij meldpunt zorg en woonoverlast	1.881	4.382	2.946	5.729
3	Aantal wijkrechtbanken	1 (2022)	1	2	2

1 Geprioriteerde integrale gebieds- en thematische aanpakken
In alle stadsdelen waren in 2025 aanpakken om problemen aan te pakken. We zien de effecten van de wereldwijde problemen in onze stadsdelen. Daarom was er in 2025 veel aandacht voor democratie en het tegengaan van polarisatie. In de alle stadsdelen hebben we verder gewerkt aan het veiliger maken van scholen. In enkele stadsdelen is de aanpak schoolveiligheid uitgebreid naar een aantal basisscholen (<12 jaar). Andere projecten, zoals hulp voor meisjes, aanpak van veelplegers, en het tegengaan van ondermijning, zijn in elk stadsdeel versterkt.

De opgave ten aanzien van digitale veiligheid in ook in 2025 duidelijker geworden en hier is meer aandacht aan besteed. De activiteiten die gefinancierd zijn vanuit Preventie met Gezag (Rijksmiddelen) zijn in 2025 op gang, met intensieve begeleiding van forensische jongeren vanuit de jeugdhulp, de jeugdreclassering en vanuit credible messengers. Een stadsbrede bemiddelingspool voor conflicten onder jongeren is opgezet en uitgebreid. Er zijn nieuwe projecten met credible messengers ingezet voor jongeren en jongvolwassenen in detentie. Ook het aantal straathoekwerkers is vergroot.

2 Meldpunt Zorg en Woonoverlast
Het aantal meldingen van personen met verward en onbegrepen gedrag is de afgelopen jaren gestegen. In 2025 is een recordaantal meldingen binnengekomen. Om hier een antwoord op te bieden, zijn we in 2025 een pilot centraal meldpunt gestart, gericht op het tegengaan van (ernstige) overlast achter de voordeur veroorzaakt door personen met onbegrepen en onveilig gedrag. In het centraal meldpunt werken de teams lokale meldpunten zorg en woonoverlast onder één dak en achter één telefoonnummer samen met de GGD, politie en het zorg- en veiligheidshuis. Daarnaast worden meer (hulp)instanties dan voorheen betrokken bij de meldingen en de opvolging ervan. Verder zijn we de meldpunten zorg en woonoverlast aan het versterken om een antwoord te bieden op de toegenomen druk en complexiteit. Ook wordt er gewerkt aan het uniformeren van de werkwijze en het verbeteren van de kwaliteit in het kader van flexibiliteit en voor de samenwerking met onze partners.

3 Wijkrechtspraak
De wijkrechtspraak in Zuidoost, onder de naam Buurtrechter Venserpolder, bestaat sinds 2021. Uit onafhankelijk onderzoek is gebleken dat de Buurtrechter zichtbaar en benaderbaar is en van meerwaarde voor bewoners. In 2025 is de wijkrechtspraak uitgebreid door de komst van de wijkrechter in Nieuw-West. Er worden afwisselend enkelvoudige strafzaken en schuldenzaken behandeld en er is gestart met preventieve leerplichtgesprekken. Ook gaat de wijkrechtspraak inzetten op preventieve gesprekken bij huiselijk conflict.

Activiteit 8.2.1.3

We bestrijden en voorkomen overlast gevend, crimineel gedrag, radicalisering en slachtofferschap van seksueel geweld door middel van persoons- en groepsgerichte aanpakken.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal personen in regie bij AcVZ (verwarde verdachten, ROSA, Top 600/ Veilig Alternatief, Overlastveelplegers (regionaal), Doorgroeiers)	1.004 (2021)	625	750	577
2	Aantal personen in regie bij Radicalisering (IPGA-R)	54 (2021)	18	25	17
3	Aantal jeugdigen in regie bij jeugd en veiligheid	–	531	587	483

We helpen bij het oplossen van complexe problemen waar veiligheid, zorg en welzijn samenkomen. Dat doen we wanneer mensen overlast veroorzaken of strafbare feiten (dreigen te) plegen. Naast begrenzing bieden we zorg, ondersteuning bij werk, huisvesting en opleiding om dit te voorkomen of te doorbreken.

In de zomer van 2025 vonden er op verschillende plekken in de regio ernstige geweldsdelicten tegen vrouwen plaats. In reactie daarop hebben de politie, het OM en

het college in aanvulling op bestaande programma's substantiële nieuwe maatregelen aangekondigd. Deze extra maatregelen zijn eind 2025 uitgewerkt. De focus ligt op 1) bewustwording en voorkomen van geweld, 2) beschermen in de openbare ruimte en 3) betere hulp aan slachtoffers.

De activiteiten die gefinancierd zijn vanuit Preventie met Gezag (rijksmiddelen) zijn in 2025 voortgezet met onder meer intensieve begeleiding van forensische jongeren vanuit de jeugdhulp, de jeugdreclassering en credible messengers. Daarnaast zijn afgelopen jaar nieuwe middelen aangevraagd voor de periode 2026-2030. Het rijk heeft deze middelen toegekend zodat het programma voortgezet kan worden tot 2030.

1 Aantal personen in regie bij Actiecentrum Veiligheid en Zorg (AcVZ)
Voor personen met complexe problemen op het snijvlak van veiligheid, zorg en welzijn bestaan er verschillende persoonsgerichte aanpakken. In 2025 is de Wet Gegevensverwerking Samenwerkingsverbanden ingegaan; een wettelijke basis om in een aanpak of regie te komen.

In 2025 zijn de aanpakken Top600 en Veilig Alternatief vernieuwd. De nieuwe persoonsgerichte aanpak Veiligheid en Zorg start in 2026 en vervangt Top600 en Veilig Alternatief en Doorgroeiers. Voor Doorgroeiers is in 2025 het beoordelingskader met eigen in- en uitstroomproces vastgesteld. De aanpak Veiligheid en Zorg richt zich op drie doelstellingen: minder criminaliteit en ernstige overlast, beter toekomstperspectief en meer motivatie tot positieve gedragsverandering.

In 2025 zijn de aanpakken Verwarde Verdachten en Regionale Aanpak Overlastveelplegers samengevoegd tot de persoonsgerichte aanpak Onbegrepen en Onveilig gedrag. Deze aanpak richt zich op personen die een maatschappelijk veiligheidsrisico vormen, ernstige overlast veroorzaken en een gevoel van onveiligheid veroorzaken.

De ROSA-aanpak is in 2025 vernieuwd. De aanpak bestaat uit twee delen:
1) ROSA-stadsdelenaanpak: lokale partners signaleren en helpen meiden (12 tot 24 jaar) in kwetsbare situaties zo vroeg mogelijk.
2) ROSA-ipga (integraal persoonsgerichte aanpak): een regisseur coördineert de inzet van betrokken organisaties om meiden en jonge vrouwen (tot 27 jaar) gezamenlijk te helpen.

2 Aantal personen in regie bij Radicalisering
De integrale Persoonsgerichte Aanpak Radicalisering (iPGA-R) is onderdeel van het programma radicalisering en extremisme. In de iPGA-R worden mensen opgenomen waar we een risico zien op geweld vanuit extremistisch gedachtengoed. Daarnaast richt het programma zich op het versterken van de democratische veerkracht, het ondersteunen van professionals en het ondersteunen van slachtoffers van extremisme en statelijke inmenging. De inzet van het programma is ook te voorkomen dat mensen dusdanig radicaliseren dat ze in de iPGA-R terecht komen.

3 Aantal jeugdigen in regie bij Jeugd en Veiligheid
Onder de paraplu van het Veiligheidsoverleg, voorheen de lokale subdriehoek, en bestuurlijke verantwoordelijkheid van de stadsdeelvoorzitter wordt in elk stadsdeel uitvoering gegeven aan een lokale aanpak jeugdoverlast en -criminaliteit. De regie binnen deze aanpak ligt bij de teams Jeugd & Veiligheid (J&V) van de stadsdelen, in samenwerking met een groot aantal kernpartners. De inzet vanuit alle partijen op overlastlocaties, problematische fenomenen, groepen of individuen wordt onder regie van de teams J&V op elkaar afgestemd zodat de partijen dezelfde strategie hanteren en elkaar aanvullen en versterken waar mogelijk.

Activiteit 8.2.1.4

We behandelen aanvragen en verlenen en controleren vergunningen.

Indicatoren activiteit		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal aangevraagde/verleende vergunningen (exploitatie, APV-milieu)				
1a	Aangevraagde vergunningen	4.221 (2022)	3.623	4.490	3.808
1b	Verleende vergunningen	3.658 (2022)	3.190	3.900	2.623
2	Aantal aangevraagde/verleende evenementen-vergunningen				
2a	Aangevraagde evenementen-vergunningen	853 (2022)	970	1.100	1.049
2b	Verleende evenementen-vergunningen	652 (2022)	746	825	802
3	Aantal ondernemingen/inrichtingen/ evenementen waarop toezicht is gehouden (APV/Alcoholwet/ Activiteitenbesluit)	4.365	4.298	4.400	5.462

1 Aantal aangevraagde / verleende vergunningen (exploitatie, APV-milieu)
De procescriteria uit het Omgevingsbesluit schrijven voor dat er jaarlijks gerapporteerd wordt aan de gemeenteraad over de VTH-uitvoering, de gestelde beleidsdoelen en de inspanningen die zijn verricht om die doelen te behalen. Daarbij wordt het beleid jaarlijks geëvalueerd. Dit vindt plaats in het Jaarverslag en beleidsevaluatie VTH Bouw & Gebruik.

2 Aantal aangevraagde / verleende Evenementen vergunningen
Er zijn in 2025 686 evenementenmeldingen (tot maximaal 100 personen) en 126 evenementenmeldingen plus (tot maximaal 250 personen) ontvangen. Een evenementenmelding is niet hetzelfde als een evenementenvergunning. Een melding is voor kleine, risicoarme evenementen (meestal gratis), terwijl een vergunning vereist is voor grote, risicovolle of meerdaagse evenementen (betaald).

Van deze meldingen zijn 554 meldingen en 94 meldingen plus akkoord bevonden. Middels een pilot is onderzocht of het oprekken van de bezoekersgrens naar 250 personen voor een evenementenmelding mogelijk is. De resultaten van deze pilot waren positief en hebben geleid tot aanpassing van de APV. Hierin is opgenomen dat de evenementenmelding geldt tot 250 personen (met inachtneming van de andere voorwaarden die gelden voor een evenementenmelding). Ook in het nieuwe evenementenbeleid wordt uitgegaan van een meldingsplicht tot 250 bezoekers.

3 Toezicht op Evenementen
Bij elk groot, risicovol evenement heeft toezicht plaatsgevonden op de veiligheid van bezoekers. Aan deze evenementen zijn aangescherpte veiligheidsvoorschriften opgelegd over de kaartverkoop en de in- en uitstroom van bezoekers op een evenement, het direct op navraag van toezicht inzichtelijk kunnen maken van kaartverkoop, het aantal bezoekers tijdens het evenement en visitatie van bezoekers en de beveiligers op een evenement. Deze aangescherpte inzet op (bezoekers) veiligheid is in 2025 voortgezet. In 2025 heeft in totaal 378 van de 802 verleende evenementen toezicht plaatsgevonden.

4 Aantal handhavingsmeldingen
Er zijn 15.459 overlastmeldingen ontvangen over horeca. Ongeveer de helft van deze meldingen ging over geluidsoverlast door muziek. In 2025 werden circa 3.500 meldingen meer ontvangen over muziekoverlast. Op deze toename in aantal meldingen wordt nog een nadere analyse uitgevoerd in relatie tot onder meer het aantal unieke melders en andere overlast die mogelijk onder deze categorie zijn geregistreerd.

We werken risicogestuurd bij het oppakken van overlastmeldingen: dit betekent dat de inzet van toezicht plaatsvindt aan de hand van analyse van ontvangen overlastmeldingen, informatie uit gebieden en ketenpartners en de eigen kennis van de toezichthouder. Op deze manier heeft in elk stadsdeel gericht toezicht op horeca kunnen plaatsvinden op de momenten dat het er toe doet, ook in de avond- en nachtelijke uren. Door de toename in het aantal overlastmeldingen is in 2025 eveneens een toename te zien in het aantal gecontroleerde ondernemingen.

Het jaar 2025 was daarnaast een bijzonder jaar, waarin de stad haar 750e verjaardag heeft gevierd, met onder andere het Feest op de Ring. De ring A10 werd gedurende één dag een podium voor sport, kunst en muziek voor meer dan 200.000 bezoekers. Ook SAIL vond opnieuw plaats, met haar 10e editie en 50 jarig bestaan. Op de SAIL zijn in totaal 2,5 miljoen bezoekers geweest, gedurende vijf dagen, verspreid over de stad.

Activiteit 8.2.1.3

We bestrijden en voorkomen overlast gevend, crimineel gedrag, radicalisering en slachtofferschap van seksueel geweld door middel van persoons- en groepsgerichte aanpakken.

Indicatoren activiteit		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Ureninzet straatcoaches (SAOA/host)	168.399 (2021)	151.240	150.000	176.443
2	Aantal opgelegde gebiedsverboden + verwijderingsbevelen+ dealeroverlastbevelen	338 (2021)	1.092	–	920
3	Operationele inzet (werkelijke bezetting in fte) handhaving en toezicht in de openbare ruimte en het openbaar vervoer	654 (2021)	728	735	790

1 Ureninzet straatcoaches

Het aantal ingezette uren Straatcoaches in 2025 is hoger dan begroot door onder andere extra investeringen vanuit Preventie met Gezag in met name Nieuw West, Noord en Zuidoost. Ook is er vanuit schoolveiligheid extra capaciteit van straatcoaches ingezet in de stad.

2 Aantal opgelegde gebiedsverboden, verwijderingsbevelen en dealeroverlastbevelen

We hebben in 2025 de aanpak van straatdealers versterkt door het kortdurende dealerverblijfsverbod in het Dealer Overlast Gebied (DOG) te verlengen van 48 naar 72 uur waardoor dealers het hele weekend geweerd kunnen worden.. De politie kan deze 72-uurs verboden opleggen, terwijl langdurige verboden (1-6 maanden) via de gemeente lopen.

Naast het centrum zijn er in 2025 specifieke aangewezen gebieden, waaronder in Amsterdam Zuidoost (1 juli 2025 – 1 juli 2026) en Amsterdam Oost.

De focus ligt op het verminderen van het aantal onvoldoende onderbouwde verboden en het inzetten van een mix van maatregelen tegen de hardnekkige straatdealerproblematiek.

3 Operationele inzet handhaving en toezicht in de openbare ruimte en het openbaar vervoer

In 2025 hebben handhavers en toezichthouders bijgedragen aan de leefbaarheid en veiligheid in Amsterdam door preventieve en repressieve acties uit te voeren op straat, in het OV en op en rond het water. Dit gebeurde in samenwerking met partners zoals politie en zorgverleners. De inzet was gebaseerd op het Actieplan handhaving openbare ruimte, afgestemd op lokale behoeften en stedelijke prioriteiten, en ondersteund door een datagestuurde aanpak.

Het jaar 2025 was een jaar met veel (extra) evenementen en demonstraties. Hierbij hebben we verder gewerkt aan de doorontwikkeling van de gebiedsgerichte inzet. We hebben, naast de reguliere grootstedelijke evenementen, in 2025 een belangrijke bijdrage geleverd aan het goed en veilig verloop van evenementen zoals Sail 2025 en Feest op de Ring, in het kader van de viering van de 750ste verjaardag van Amsterdam. Daarnaast zijn we gestart met een gebiedsgerichte inzet rondom demonstraties op de Dam.

Het gebiedsgericht werken vraagt om verdere ontwikkeling en ondersteuning. Na een succesvolle pilot met de scanfiets waarmee illegale containers automatisch werden herkend en deze informatie werd doorgestuurd naar de BOA's in het centrum, is de scanfiets in 2025 structureel in meerdere stadsdelen ingezet. Deze herkent nu, naast containers, ook illegale steigers en mobiele toiletten.

Verder is cameratoezicht op autobussen, die het centrum inrijden, ingevoerd. Autobussen kunnen worden 'geflitst' en gecontroleerd of zij zonder ontheffing het centrum inrijden. Net als bij ander zwaar verkeer wordt hierbij op een hybride manier gehandhaafd. Het inrijverbod wordt zowel door camera's als door handhavers / BOA's op straat gecontroleerd.

Naast handhavers (BOA's) zetten we aanvullende capaciteit in om het toezicht en de dienstverlening in de stad te versterken. Dit gebeurt door de inzet van toezichthouders, fietscoaches en hosts, die zichtbaar aanwezig zijn in de openbare ruimte en bijdragen aan preventie, signalering en leefbaarheid.

In 2025 zijn diverse maatregelen genomen om PTSS-preventie te verbeteren voor de medewerkers. Het Incidentenloket is opgericht om medewerkers na impactvolle werk gerelateerde gebeurtenissen te ondersteunen.

Collega's in stadsdeel Centrum hebben in het kader van een pilot tot december 2025 een korte wapenstok gedragen, die kon worden ingezet als reactie op onverwacht agressief gedrag. Dit project wordt geëvalueerd door Onderzoek en Statistiek en krijgt mogelijk een vervolg. Het idee is dat we na een positieve evaluatie de korte wapenstok structureel gaan aanvragen voor het stadsdeel Centrum.

De krappe arbeidsmarkt blijft van invloed op de beschikbare handhavingscapaciteit. Daarom wordt voortdurend ingezet op het werven, opleiden en behouden van medewerkers, en op het verbreden van het toezichtpalet, onder andere door de inzet van toezichthouders en aanvullende functies naast de BOA-capaciteit.

Activiteit 8.2.1.6

BBV-verplicht: geen streefwaarde, alleen realisatie in jaarverslag.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Winkeldiefstallen (aantal per 1.000 inwoners)	3,8 (2021)	3,9	–	3,4
2	Geweldsmisdrijven (aantal per 1.000 inwoners)	8,4 (2021)	7,3	–	7,6
3	Diefstallen uit woning (aantal per 1.000 inwoners)	1,9 (2021)	1,8	–	1,3
4	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) (aantal per 1.000 inwoners)	4,8 (2021)	5,8	–	5,9
5	Verwijzingen Halt (aantal per 1.000 inwoners)	6,3 (2021)	0,0	–	–

Financiële verantwoording Regionaal Informatie en Expertise Centrum Amsterdam Amstelland (RIEC AA)

Naast de reguliere subsidies dragen wij bij aan het RIEC AA. Hierover leggen wij via dit jaarverslag verantwoording af.

Het RIEC AA is een samenwerkingsverband bestaande uit een flink aantal overheidsorganisaties. Wij werken hierin samen met onder andere de Amstelland gemeenten, Politie, het Openbaar Ministerie, Belastingdienst, FIOD en de Douane. Het RIEC AA richt zich op de bestrijding van ondermijnende criminaliteit. Ze verbindt informatie, expertise en krachten van de verschillende overheidsinstanties. Wij dragen € 321.000,- per jaar bij aan het RIEC AA. Daarnaast ontvangt het RIEC AA voornamelijk vanuit het ministerie van Justitie & Veiligheid bijdragen voor de bestrijding van de ondermijnende criminaliteit. Wij faciliteren als centrumgemeente het RIEC AA met onder andere de financiële en personele administratie en inkoop.

Baten en lasten 2025 opgesplitst naar de 4 verschillende financieringsstromen:

Bijdragen RIEC AA	Ontvangen	Besteed	Overheveling 2026
Structurele middelen J&V 2025-2028 (spuk A50)	7.106.688	6.865.340	241.348
Frictiebudget 2025-2026 (spuk A49)	1.006.020	1.167.892	-161.872
Structurele middelen IFi-team (2024-2027)	900.000	75.444	824.556
UvA promotieonderzoek 2024-2025 (spuk A34)	380.000	58.980	321.020
Totaal	**9.392.708**	**8.167.656**	**1.225.052**

De verschillen tussen de baten en lasten in 2025 komen terug als baten in het jaar 2026. Het grootste gedeelte hiervan was al gepland over te hevelen naar 2026 om de verschillende werkzaamheden te kunnen voortzetten en nieuwe activiteiten te kunnen oppakken.

Verbonden partijen

GVB

We werken samen met het GVB zodat mensen zich veilig voelen als ze met het openbaar vervoer reizen.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	35,0	33,0	36,9	40,7	3,8
Lasten	199,2	207,4	227,5	228,5	1,0
Saldo Baten en Lasten	**-164,2**	**-174,3**	**-190,6**	**-187,8**	**2,8**
Onttrekking	10,3	10,4	12,4	9,9	-2,5
Toevoeging	8,5	6,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**1,8**	**4,4**	**12,4**	**9,9**	**-2,5**
Totaal 8.2 Openbare Orde en Veiligheid	**-162,5**	**-169,9**	**-178,2**	**-178,0**	**0,2**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een positief resultaat van € 0,2 miljoen. Dit komt door hogere baten van € 3,8 miljoen, hogere lasten van € 1,0 miljoen en een lagere onttrekking aan reserves van € 2,5 miljoen.

Baten

De totale baten van € 40,7 miljoen zijn € 3,8 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Hogere baten voor activiteiten Preventie met Gezag. Van het Rijk is een bijdrage ontvangen voor deze activiteiten. Deze bijdrage wordt door de gemeente Amsterdam en een groot aantal buitengemeentelijke partners uitgegeven. Tegenover deze hogere baat staan hogere lasten (€ 2,7 miljoen) Deze raken voor € 1,4 miljoen de programma's 6 en 7.
- Hogere baten door sponsoring en giften van grote bedrijven in de regio voor Amsterdam750. Dit soort baten worden vanuit voorzichtigheid niet begroot, we nemen de baten op in de administratie als ze gerealiseerd worden (€ 1,1 miljoen).
- Hogere baten bij het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) door extra financiering van de operationele slagkracht van- en bij RIEC-partners. Het RIEC is volledig gefinancierd uit externe en Rijksmiddelen. Daar tegenover staan voor eenzelfde bedrag hogere lasten in 2025 (€ 0,9 miljoen).
- Hogere baten vanuit Mainport Noorzeekanaalgebied. Tegenover deze hogere baat staan hogere lasten (€ 0,4 miljoen).
- Lagere baten uit verslepingen doordat gedurende het jaar de maximum opslagcapaciteit van voertuigen was bereikt, inmiddels is de opslagcapaciteit vergroot (€ 0,4 miljoen).
- Lagere baten bij de stadsdelen doordat er:
  - Lagere baten zijn voor SPUK- uitgaven (Rijksvergoedingen). Tegenover deze lagere baat staan lagere lasten (€ 0,3 miljoen)
  - Lagere baten zijn uit regiodeal Aanpak Noord (0,2 miljoen). Tegenover deze lagere baat staan lagere lasten. De middelen die in 2025 onbesteed zijn worden doorgeschoven naar 2026 (€ 0,2 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen (totaal € 0,9 miljoen).

Lasten

De totale lasten van € 228,5 miljoen zijn € 1,0 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Hogere lasten vanuit de (Rijks) bijdragen Preventie met Gezag (€ 1,3 miljoen), Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) (€ 0,9 miljoen) en Mainport Noordzeekanalen (€ 0,4 miljoen). Voor al deze programma's is het verder op stoom komen van de activiteiten de reden dat er meer werkzaamheden konden worden uitgevoerd (totaal € 2,5 miljoen).
- Hogere lasten voor de projectkosten van het Erotisch Centrum. Deze waren noodzakelijk voor onderzoeken, participatie en de besluitvorming rondom planvorming van het Erotisch Centrum (€ 0,9 miljoen).
- Hogere lasten door aanvullende personeelsinzet en extra beveiligingsmaatregelen tijdens Sail 2025 en de Officiële Ontvangst, die bij de oorspronkelijke budgetaanvraag niet waren voorzien (€ 0,4 miljoen).
- Lagere lasten doordat bij Voorjaarsnota opgenomen onzekerheden rond de geplande festiviteiten in het jubileumjaar zich niet of niet volledig hebben voorgedaan (€ 1,1 miljoen).
- Lagere materiele lasten omdat de aanbesteding voor het nieuwe communicatiesysteem bij handhaving anders is ingestoken op advies van de Lead Buyers. Op advies is de aanbesteding aangepast naar meerdere aanbestedingen achter elkaar en zijn de ontwerp en ontwikkelkosten die hiermee gemoeid zijn niet gerealiseerd in 2025. Deze lasten mogen worden doorgeschoven naar het volgende jaar (€ 0,5 miljoen)
- Lagere lasten omdat de personeelsmix bij Handhaving anders is uitgevallen dan begroot. De vaste formatie is meer op peil gekomen dan bij de Najaarsnota werd

verwacht. Daardoor was er minder duurdere externe inzet nodig en vielen de totale personeelslasten lager uit (€ 0,2 miljoen)

- Lagere lasten bij de stadsdelen veroorzaakt door:
  - Lagere personeelslasten door het niet kunnen vervullen van vacatures door de krapte op de arbeidsmarkt (€ 0,4 miljoen).
  - Lagere lasten door vertraging in de uitvoering van het project Wijksteunpunt Wallen. De vertraging is ontstaan doordat de uitvoering van het project Wijksteunpunt Wallen aanbesteed moest worden en deze procedure neemt langere tijd in beslag. Hierdoor gaat de uitvoering pas in 2026 van start. (€ 0,3 miljoen).
  - Lagere lasten op de activiteiten die vanuit de SPUK Regiodeal Amsterdam Zuidoost gefinancierd worden. De activiteitenplanning bleek te optimistisch. Door lagere kosten zijn de baten ook lager (€ 0,3 miljoen).
  - Lagere lasten omdat er minder is uitgegeven voor de inhuur van toezicht op straat in Noord. Er is voor gekozen om dit via andere incidentele middelen (Regio Deal) te financieren. (€ 0,2 miljoen)
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen (totaal € 0,6 miljoen)

Onttrekking reserves

De onttrekking aan de reserve Amsterdam 750 is € 2,2 miljoen lager dan begroot. Dit komt doordat aan deze reserve het exploitatiesaldo van Amsterdam 750 wordt toegevoegd. Het exploitatiesaldo in 2025 wijkt af van de begroting doordat er voor € 1,1 miljoen baten gerealiseerd is welke niet waren opgenomen in de begroting, en de lasten daarnaast € 1,1 miljoen lager uitvielen omdat de onzekerheden welke uit voorzichtigheid waren opgenomen, zich niet hebben voorgedaan.

De onttrekking aan de reserve Wijksteunpunt Wallen is € 0,3 miljoen lager dan begroot. Dit komt doordat het project later is gestart omdat het project aanbesteed moest worden.

Toevoeging reserves

Er zijn geen toevoegingen aan de reserves gedaan.

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
1. De haalbaarheid van doelstellingen op het gebied van leefbaarheid en veiligheid van de stad staat onder druk door onvoldoende handhavingscapaciteit in verband met krapte op de arbeidsmarkt.	▪ Bevorderen positief imago; ▪ Extra investeringen en acties voor werving van nieuwe medewerkers; ▪ Versterking van arbeidsvoorwaarden zoals een goed parkeerbeleid voor boa's; ▪ Interne doorstroom en ontwikkeling bevorderen; Inzet toezichthouders; ▪ Interne doorstroom en ontwikkeling bevorderen; Inzet toezichthouders; ▪ Instroom vanuit ROC's en via stagiaires; ▪ Innovatieve stagemogelijkheden; ▪ Zoeken naar technologische innovatie.
2. De veiligheid van handhavers komt in het gedrang door agressie en geweld.	▪ Geweldstraining RTGB-certificaat (functie vereiste); ▪ Samenwerkingsafspraken met politie; ▪ Interne procedure (GIR-melding), communicatie en zorg en reflectie nadat sprake is geweest van geweld of agressieve bejegening; ▪ Expertise t.b.v. voorkomen PTSS; ▪ Inzet bodycam op momenten dat escalatie van de situatie dreigt; ▪ Externe communicatie over werk handhaving.
3. Vermenging van illegale geldstromen met legale geldstromen stimuleert criminele activiteiten in de stad en kan ondernemers en burgers die te goeder trouw zijn verdringen.	▪ Ontwikkelen en inzetten van nieuwe bestuurlijke instrumenten zoals vergunningplicht (branches, straten en panden); ▪ Het uitbreiden van de Bibob-toets inzet; ▪ Meer financiële expertise opbouwen; ▪ Samenwerking met partners binnen de driehoek en het RIEC; ▪ Het analyseren van data.
4. Aanpakken ter vermindering en voorkoming van criminaliteit zijn niet effectief.	▪ Investeren in samenwerking met netwerkpartners en voortzetten gezamenlijke aanpak; ▪ De structurele rijksmiddelen "Preventie met Gezag" maken duurzame investering in samenwerking mogelijk; ▪ Continu investeren in professionalisering van regisseurs en andere betrokken professionals; ▪ Monitoring: verschillende momenten van proces- en (externe) effectevaluatie zijn ingebouwd.

Beleidskaders

- Algemene plaatselijke verordening
- Actieplan Handhaving Openbare Ruimte
- Kader fietsparkeren
- Gemeentelijk Besluit Wegslepen
- Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens (RVV)
- Verordening op het Binnenwater (VOB)
- Nota Varen deel 1 en deel 2
- Binnenhavengeld Verordening Pleziervaart
- Vergoedingsregeling Binnenwaterbeheer
- Scheepvaartverkeerswet (SVW)
- Binnenvaart Politiereglement (BPR)
- Wet personenvervoer 2000
- Besluit personenvervoer 2000

2.A Algemene Dekkingsmiddelen

Samenvatting

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	4.099,1	4.258,7	4.410,4	4.431,1	20,7
Lasten	137,5	112,1	180,5	190,3	9,8
Saldo Baten en Lasten	**3.961,7**	**4.146,6**	**4.229,9**	**4.240,8**	**10,9**
Onttrekking	270,9	130,8	145,3	149,9	4,7
Toevoeging	259,4	1.080,7	844,0	862,6	18,5
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**11,6**	**-949,8**	**-698,7**	**-712,6**	**-13,9**
Totaal Programma A Algemene dekkingsmiddelen	**3.973,2**	**3.196,8**	**3.531,2**	**3.528,2**	**-3,0**

Apparaatslasten

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Apparaatskosten	24,8	22,8	25,7	24,2	-1,5

Het programma heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een negatief resultaat van € 3,0 miljoen. Dit komt door hogere baten van € 20,7 miljoen, hogere lasten van € 9,8 miljoen en een negatief saldo onttrekkingen en toevoegingen aan reserves van € 13,9 miljoen.

Baten

De totale baten van € 4.431,1 miljoen zijn € 20,7 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Hogere baten door effecten uit de Decembercirculaire 2025. Deze middelen komen te laat om in de najaarsnota te verwerken (€ 11,6 miljoen).
- Hogere baten (on)roerendezaakbelasting (€ 10,1 miljoen). Dit is met name het gevolg van bouwterreinen waarvan de waardering tot afronding is gekomen. Dit betekent dat aan de betreffende partijen aanslagen zijn opgelegd.

Lasten

De totale lasten van € 190,3 miljoen zijn € 9,8 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Hogere lasten door een mutatie in de voorziening juridische risico's. Vanwege het vertrouwelijke karakter lichten we dit verder niet toe (€ 10,0 miljoen).
- Hogere lasten door de pensioenen voormalig bestuurders. Conform de stellige uitspraak van de commissie BBV hebben wij de pensioenvoorziening van de voormalig bestuurders verhoogd naar het benodigd bedrag volgens het onderzoek naar de overdrachtswaarde (naar ABP) in het kader van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) (€ 5,1 miljoen).
- Lagere lasten door de voorziening verlofsparen. Er zijn minder uren gekocht en er is een lagere stijging van de gespaarde uren dan waarmee in de begroting rekening is gehouden (€ 4,9 miljoen).

Onttrekkingen reserves

De onttrekking aan de reserve coalitiemiddelen is € 4,5 miljoen hoger dan begroot. Dit betreft geld voor de inhaalslag verduurzaming organisatie wat is toegevoegd aan de reserve vermogensopbouw. De onttrekking aan de reserve coalitiemiddelen is in programmaonderdeel B5 begroot.

De onttrekking aan de Reserve Amsterdams Investeringsfonds Maatschappelijk is € 0,2 miljoen hoger dan begroot. Dit is de onttrekking in verband met de BIO bank, de begrote onttrekking zit in programmaonderdeel 6.1.

Toevoegingen reserves

De toevoeging aan de reserve gemeentefondsmiddelen is € 18,5 miljoen hoger dan begroot. Dit komt doordat middelen uit de september- en decembercirculaire laat in het jaar worden ontvangen. Hierdoor lukt het niet altijd om deze middelen in hetzelfde jaar volledig te besteden. Niet bestede middelen kunnen daarom worden toegevoegd aan deze reserve, zodat ze in een later jaar alsnog kunnen worden ingezet.

In de programmaonderdelen volgt een verdere toelichting van de afwijkingen op de baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen.

2.A.1 Lokale Heffingen

Inwoners, ondernemers en bezoekers dragen financieel bij aan onze financiën via de lokale heffingen. Het betreft hier de volgende belastingen:

- **Onroerendezaakbelasting (OZB)**
- **Roerenderuimtebelasting (RRB)**
- **Toeristenbelasting**
- **Vermakelijkhedenretributie (VMR)**
- **Precariobelasting**
- **Reclamebelasting**

Belastinginkomsten voor een speciaal doel, zoals de riool- en afvalstoffenheffing verantwoorden we in de betreffende programma's.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel A.1 is:	
Scope 1 en 2 in de stad	0 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	0 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	1.000 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel A.1.1

Bewoners, ondernemers en bezoekers leveren hun financiële bijdrage aan de voorzieningen in de stad.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens met eigen huis (in euro's)	652	827	941	941
2	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens met huurhuis (in euro's)	326	352	352	352
3	Gemeentelijke woonlasten meer-persoonshuishoudens met eigen huis (in euro's)	844	944	1058	1058
4	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens met huurhuis (in euro's)	435	469	469	469

Jaarlijks worden de gemeentelijke belastingen opgelegd. Daarmee wordt een bijdrage van bewoners, ondernemers en bezoekers aan de voorzieningen in de stad gevraagd. De tarieven van de gemeentelijke belastingen worden bepaald door de gemeenteraad bij de begroting. Gedurende het jaar veranderen deze niet.

Activiteit A.1.1.1

We leggen de gemeentelijke belastingen op en vorderen deze in (inclusief kwijtschelding).

Indicatoren activiteit		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Geen indicator beschikbaar	–	–	–	–

De realisatie van de gemeentelijke belastingen wordt integraal verantwoord in het jaarverslag en wordt niet afzonderlijk benoemd in een indicator.

Activiteit A.1.1.2

We waarderen jaarlijks al het vastgoed in de gemeente Amsterdam conform de Wet WOZ.

Indicatoren activiteit		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Toestemming van de Waarderingskamer om op aanslag te gaan op basis van jaarlijks onderzoek kwaliteit (her)waardering	–	√	√	√
2	Gemiddelde WOZ waarde woningen (x €1.000) (BBV- verplicht)	421	499	518	518
3	Gemiddelde WOZ waarde eigen woningen (x €1.000) (Bron: Atlas van de lokale lasten)	579	666	680	680

Voor de OZB geldt dat de aanslag een percentage bedraagt van de WOZ-waarde, die ieder jaar wordt bepaald volgens de wettelijke voorschriften die volgen uit de Wet WOZ. De Waarderingskamer – de onafhankelijke toezichthouder op de uitvoering van de Wet WOZ – heeft zoals ieder jaar de kwaliteit van de waardering getoetst en toestemming gegeven om de WOZ-beschikkingen af te geven.

Verbonden partijen

In dit programmaonderdeel zijn geen verbonden partijen.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	973,9	1.076,5	1.100,1	1.108,9	8,8
Lasten	33,4	35,6	44,0	41,3	-2,7
Saldo Baten en Lasten	**940,5**	**1.040,9**	**1.056,1**	**1.067,6**	**11,4**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal A.1 Lokale Heffingen	**940,5**	**1.040,9**	**1.056,1**	**1.067,6**	**11,4**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een positief resultaat van € 11,4 miljoen. Dit komt door hogere baten van € 8,8 miljoen en lagere lasten van € 2,7 miljoen.

Baten

De totale baten van € 1.108,9 miljoen zijn € 8,8 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Hogere baten onroerendezaakbelasting (OZB) (€ 10,1 miljoen). Dit komt door bouwterreinen waarvan de waardering tot afronding is gekomen. Hierdoor zijn aanslagen opgelegd aan de betreffende partijen.
- Lagere baten toeristenbelasting door een extra toevoeging aan de voorziening dubieuze debiteuren vanwege een toename van het aantal faillissementen en bedrijfsbeëindigingen (€ 0,7 miljoen).
- Lagere baten precariobelasting doordat het belastbaar areaal lager is dan eerder aangenomen. Optimalisatie van de ICT-applicatie heeft geresulteerd in een preciezer inzicht in dat areaal (€ 0,5 miljoen).
- Lagere baten vermakelijkheden retributies door uitsluiting van erfpacht- locaties op grond van een gerechtelijke uitspraak (€ 0,3 miljoen).
- Hogere baten reclamebelasting door het afwikkelresultaat van oudere jaren (€ 0,3 miljoen).
- Overige lagere baten lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Lasten

De totale lasten van € 41,3 miljoen zijn € 2,7 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Lagere lasten vennootschapsbelasting doordat er geen (voorlopige) aanslagen betaald zijn in verband met verliescompensatie (€ 1,9 miljoen).
- Lagere lasten aan proceskostenvergoeding vooral door de lagere vergoedingen voor ‘No Cure No Pay’ bezwaarschriften (€ 0,4 miljoen).
- Lagere lasten doordat de geraamde personele inzet niet plaatsvindt als gevolg van het uitstellen van de aanbesteding van de belasting applicatie (€ 0,3 miljoen).
- Overige lagere lasten lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Reserves

In dit programmaonderdeel zijn geen reserves opgenomen.

2.A.2 Gemeentefonds

Onze grootste inkomstenbron is de algemene uitkering uit het gemeentefonds.
De algemene uitkering dekt voor een deel de uitgaven in de programma's van onze begroting.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel A.2 is:	
Scope 1 en 2 in de stad	0 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	0 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	0 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel A.2.1

Gezonde financiële positie van de gemeente Amsterdam, nu en in de toekomst.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Goede beoordeling van onze begroting door onze toezichthouder Provincie Noord-Holland	Positief	Positief	Positief	Positief

Ieder jaar moeten gemeenten de begroting, het jaarverslag en de jaarrekening vaststellen en indienen bij de provincie. De provincie heeft namelijk de wettelijke taak om financieel toezicht te houden.

In 2025 is de Begroting 2026 ingediend bij de provincie Noord-Holland. Deze begroting is voorzien van een goede beoordeling omdat de begroting financieel in evenwicht is. Het Jaarverslag 2025 dient voor 15 juli 2026 ingezonden te worden aan de provincie Noord-Holland.

Activiteit A.2.1.1

We borgen en ontvangen onze gemeentefondsmiddelen vanuit het Rijk.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Omvang gemeentefonds in verhouding tot de totale inkomsten van Amsterdam	46%	39%	45%	33,2%
2	Inkomsten uit het gemeentefonds per inwoner van Amsterdam	4.149	3.234	3.284	3.415

De omvang van de gemeentefondsinkomsten ten opzichte van de totale inkomsten van Amsterdam is gedaald ten opzichte van de oorspronkelijke begroting. Deze daling komt deels doordat er in de oorspronkelijke begroting nog sprake was van incidentele inkomsten, zoals de energietoeslag.

De inkomsten uit het gemeentefonds per inwoner zijn licht gestegen. Dit hangt samen met ontwikkelingen in het gemeentefonds en de verdeling daarvan over gemeenten.

Verbonden partijen

In dit programmaonderdeel zijn geen verbonden partijen.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	3.013,7	3.080,9	3.208,5	3.219,5	11,0
Lasten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo Baten en Lasten	**3.013,7**	**3.080,9**	**3.208,5**	**3.219,5**	**11,0**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal A.2 Gemeentefonds	**3.013,7**	**3.080,9**	**3.208,5**	**3.219,5**	**11,0**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een positief resultaat van € 11,0 miljoen. Dit komt door hogere baten van € 11,0 miljoen.

Baten

De totale baten van € 3.219,5 miljoen zijn € 11,0 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Hogere baten door effecten uit de Decembercirculaire 2025. Deze middelen komen te laat om in de najaarsnota te verwerken (€ 11,6 miljoen). De Decembercirculaire bestaat uit:
  - Hogere baten voor de Wet versterking regie volkshuisvesting. Door de nieuwe wet Versterking regie volkshuisvesting krijgt de gemeente extra taken. Deze kosten worden vergoed via het gemeentefonds (€ 3,4 miljoen).
  - Hogere baten voor de Tijdelijke voorziening bed-bad-brood (€ 3,1 miljoen).
  - Hogere baten voor Meerkosten Oekraïne Sociaal Domein. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor zorg en ondersteuning aan Oekraïense ontheemden. Hiervoor ontvangen gemeenten compensatie uit het gemeentefonds (€ 1,6 miljoen).
  - Hogere baten voor Compensatie medewerkers sociaal ontwikkelbedrijven. Medewerkers van sociaal ontwikkelbedrijven ondervinden nadelige gevolgen van de fiscale maatregelen uit het Belastingplan 2025. Vanuit het gemeentefonds is er geld beschikbaar gekomen om medewerkers van sociaal ontwikkelbedrijven compensatie te bieden voor deze nadelige gevolgen (€ 1,5 miljoen).
  - Overige effecten (€ 2,0 miljoen).
- Lagere baten door herberekeningen van het Rijk voor de jaren 2023 en 2024 waaruit blijkt dat de gemeente Amsterdam een te hoge gemeentefonds uitkering heeft gekregen (€ 2,0 miljoen).
- Hogere baten door overige effecten (€ 1,4 miljoen).

Lasten

Er zijn geen lasten in dit programmaonderdeel.

Reserves

In dit programmaonderdeel zijn geen reserves opgenomen.

2.A.3 Treasury en Deelnemingen

Het onderdeel Treasury gaat over de schuld van de gemeente en de rente die we betalen op de schuld en hoe we de rentelasten doorberekenen aan de programma's. De gemeente is aandeelhouder in een aantal NV's en BV's. In dit onderdeel verantwoorden we de baten en lasten van de gemeentelijke deelnemingen. De baten bestaan uit dividendopbrengsten. Deze ramen we over meerdere jaren vanuit dividendafspraken met de deelnemingen. Ze zijn ook afhankelijk van het resultaat en kasstroom van de deelnemingen. De deelnemingen hebben we in het verleden moeten aankopen. Over deze aankoopbedragen worden intern rentelasten doorberekend. In de paragraaf 'Verbonden Partijen' staat een volledig overzicht van onze deelnemingen.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel A.3 is:	
Scope 1 en 2 in de stad	0 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	0 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	73.300 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Activiteit A.3.1.1

We zorgen voor een gezonde financiële positie.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Netto schuldquote	46%	58%	59%	58%
2	Solvabiliteit > 20%	50%	48%	46%	46%
3	Renterisiconorm < 20% (wet Fido)	5%	8%	9%	9%
4	Kasgeldlimiet < 8,5% (wet Fido)	5%	6%	6%	6%

Het doel is om te zorgen voor een gezonde financiële positie. De indicatoren bieden inzicht in de schuldpositie en de ontwikkeling daarvan. De solvabiliteitsratio en de netto schuldquote zijn verplichte kengetallen volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Daarnaast zijn de renterisiconorm en de kasgeldlimiet verplichte kengetallen op basis van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). Dit lichten we verder toe in de paragraaf Financiering.

Activiteit A.3.1.2

We beheren gemeentelijke deelnemingen.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Omvang van de resterende risico's op gebied van deelnemingen. Het resterend risico is het risico voor de begroting dat na het treffen van beheersmaatregelen nog bestaat	39 mln.	12 mln.	–	50
2	Deelnemingen met meerkoppig Raad van Commissarissen die voldoen aan een evenwichtige man-vrouw verdeling van minimaal 30% voor elke sekse	44%	89%	–	89
3	Deelnemingen met meerkoppig bestuur die voldoen aan een evenwichtige man-vrouw verdeling van minimaal 30% voor elke sekse	71%	45%	–	36
4	Percentage deelnemingen met meer dan 25 werknemers die over een intern beleid voor divers werven en selecteren beschikken	85%	93%	–	93

Ten tijde van het opstellen van de Begroting 2025 waren de jaarverslagen van onze deelnemingen nog niet bekend gemaakt, daarom ontbreken de getallen in de kolom Begroting 2025.
Ten tijde van het opstellen van het Jaarverslag 2025 zijn de jaarverslagen van onze deelnemingen over 2025 nog niet vastgesteld. Om deze reden wordt voor de onderdelen 2, 3 en 4 gebruikgemaakt van de meest recente beschikbare cijfers, afkomstig uit de jaarverslagen van de deelnemingen over 2024.

Verbonden partijen

Er zijn in dit programmaonderdeel geen verbonden partijen.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	99,2	91,8	92,3	94,4	2,1
Lasten	85,3	66,6	43,8	43,5	-0,3
Saldo Baten en Lasten	**13,9**	**25,2**	**48,5**	**50,9**	**2,4**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal A.3 Treasury en Deelnemingen	**13,9**	**25,2**	**48,5**	**50,9**	**2,4**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een positief resultaat van € 2,4 miljoen. Dit komt door hogere baten van € 2,1 miljoen en lagere lasten van € 0,3 miljoen.

Baten

De totale baten van € 94,4 miljoen zijn € 2,1 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Hogere baten door meer rentebaten dan begroot, vooral over de lening aan Westpoort Warmte (€ 2,5 miljoen).
- Lagere baten door een lagere ontvangen garantstellingsprovisie van de NV Watertransportmaatschappij Rijn-Kennemerland (€ 0,6 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Lasten

De totale lasten van € 43,5 miljoen zijn € 0,3 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Hogere lasten door een afwaardering van de deelneming ODE Energie BV (€ 0,5 miljoen).
- Lagere lasten doordat we minder leningen hebben afgesloten waarover we overige financieringslasten betalen (€ 0,4 miljoen).
- Lagere lasten door lagere externe rentelasten doordat we goedkoper hebben geleend dan begroot (€ 0,3 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Reserves

In dit programmaonderdeel zijn geen reserves opgenomen.

Renteresultaat

Wij hebben zowel interne als externe financieringsmiddelen. De interne financieringsmiddelen bestaan uit reserves, voorzieningen en het jaarresultaat. De externe financieringsmiddelen zijn leningen van externe partijen, waarover we rente betalen. Daarnaast verstrekken we leningen aan derden, waarover we rentebaten ontvangen. Wij gebruiken het renteomslagstelsel om de financieringslasten en baten door te berekenen (om te slaan) over de gemeentelijke organisatieonderdelen. Dit naar verhouding van de balansstanden van de activa aan het begin van het jaar. De onderstaande tabel geeft inzicht in de rentelasten, de rentebaten en de wijze waarop we deze financieringslasten en -baten toerekenen aan de gemeentelijke organisatieonderdelen. Het renteresultaat is het verschil tussen de toegerekende rente aan de organisatieonderdelen en de daadwerkelijke financieringslasten en -baten. In 2025 is het renteresultaat € -11,4 miljoen (€ 3,2 miljoen hoger dan begroot). Dat komt vooral doordat we meer rentebaten hebben ontvangen dan begroot.

Renteresultaat *(bedragen x € 1 miljoen)*	**Rekening 2024**	**Oorspronkelijke Begroting 2025**	**Najaarsnota 2025**	**Rekening 2025**	**Verschil**
Rentelasten van externe schuld	-87,3	-120,1	-105,5	-105,2	0,3
Rentebaten van verstrekte leningen aan derden	19,8	23,3	16,1	18,6	2,5
Saldo door te rekenen externe rente	**-67,5**	**-96,8**	**-89,4**	**-86,7**	**2,8**
Rente die aan grondexploitatie wordt toegerekend	0,4	0,3	1,8	1,7	-0,0
Overige kosten	-0,2	-0,7	-0,7	-0,3	0,4
De aan taakvelden toe te rekenen rente	**-67,3**	**-97,3**	**-88,4**	**-85,2**	**3,1**
De aan taakvelden toegerekende rente	68,4	78,1	73,7	73,8	0,1
De aan taakvelden toe te rekenen rente	-67,3	-97,3	-88,4	-85,2	3,1
Renteresultaat	**1,1**	**-19,2**	**-14,7**	**-11,4**	**3,2**

Dividend deelnemingen

In 2025 hebben we € 74,4 miljoen aan dividenden van deelnemingen ontvangen. Dit bedrag is € 0,2 miljoen hoger dan wat er in de Najaarsnota 2025 is begroot, wat voornamelijk wordt veroorzaakt door niet begrote dividenden van de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (€ 0,3 miljoen). Het vastgestelde dividend van deelnemingen over het jaar 2024 wordt conform beleid verantwoord in het Jaarverslag 2025. In onderstaande tabel is het dividend per deelneming gespecificeerd.

(bedragen x € 1 miljoen)	**Rekening 2024**	**Oorspronkelijke Begroting 2025**	**Najaarsnota 2025**	**Rekening 2025**	**Verschil Rekening Najaarsnota**
Alliander N.V.	15,9	5,0	8,7	8,7	0,0
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	1,4	1,4	1,4	1,7	0,3
Havenbedrijf Amsterdam N.V.	52,9	55,0	55,6	55,6	0,0
RAI Holding B.V.	1,7	0,9	1,5	1,5	0,0
Royal Schiphol Group N.V.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
N.V. Stadsherstel Amsterdam	0,4	0,4	0,4	0,4	0,0
N.V. Verzekeringsbedrijf Groot Amsterdam	4,2	3,0	3,0	3,0	0,0
N.V. Stadsgoed	0,9	0,8	0,8	0,8	0,0
N.V. Zeedijk	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overige	0,3	0,0	2,8	2,7	-0,1
Baten (dividend) deelnemingen	**77,7**	**66,5**	**74,2**	**74,4**	**0,2**

2.A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien

In het onderdeel overige eigen middelen en onvoorzien worden posten opgenomen die niet onder een van de hiervoor behandelde onderdelen vallen.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel A.4 is	
Scope 1 en 2 in de stad	0 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	0 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	25 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Activiteit A.4.1.1

We zorgen voor een structureel sluitende begroting.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Structureel exploitatiesaldo > 0%	0,00%	5,55%	3,44%	3,65%

Ten opzichte van vorig jaar is sprake van een afname van het structureel saldo. Het structureel saldo daalt van 5,55 procent naar 3,65 procent. Deze daling komt doordat de structurele lasten sterker zijn gestegen dan de structurele baten. Hierdoor neemt de ruimte om structurele lasten te dekken met structurele baten af. Desondanks blijft het structureel saldo binnen de norm en geeft het nog steeds een positief, maar minder ruim, beeld van de houdbaarheid van de begroting op de lange termijn.

Activiteit A.4.1.2

We zorgen voor voldoende weerstandsvermogen om de financiële gevolgen van risico's te dragen.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Omvang algemene reserve in relatie tot het begrotingstotaal >=5%	1%	4%	6%	1,1%

Bij de Jaarverslag 2025 bedraagt de normhoogte 5 procent van het begrotingstotaal exclusief de mutaties reserves voor de algemene reserve van € 377 miljoen. De hoogte van de algemene reserve eind 2025 is € 420 miljoen. Het weerstandsvermogen stijgt naar 1,1 procent. Op dit niveau blijven mogelijke financiële gevolgen van de resterende risico's de komende twee jaar naar verwachting met een kans van 97 procent gedekt. De kans dat de Algemene Reserve in de komende twee jaar toch onvoldoende blijkt te zijn, wordt geschat op 3 procent.

Verbonden partijen

Er zijn in dit programmaonderdeel geen verbonden partijen.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	12,3	9,5	9,5	8,4	-1,1
Lasten	18,7	9,8	92,6	105,4	12,8
Saldo Baten en Lasten	**-6,4**	**-0,3**	**-83,1**	**-97,1**	**-13,9**
Onttrekking	270,9	130,8	145,3	149,9	4,7
Toevoeging	259,4	1.080,7	844,0	862,6	18,5
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**11,6**	**-949,8**	**-698,7**	**-712,6**	**-13,9**
Totaal A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	**5,2**	**-950,2**	**-781,9**	**-809,7**	**-27,8**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een negatief resultaat van € 27,8 miljoen. Dit komt door lagere baten van € 1,1 miljoen, hogere lasten van € 12,8 miljoen en een negatief saldo onttrekkingen en toevoegingen aan reserves van € 13,9 miljoen.

Baten

De totale baten van € 8,4 miljoen zijn € 1,1 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Lagere baten door een lagere Single Use Plastic (SUP)-vergoeding voor het opruimen van zwerfafval (€ 1,3 miljoen). De lagere opbrengsten worden voornamelijk veroorzaakt door de uitkomsten van de zogenoemde Empty Pack Survey 2024. Uit dit onderzoek blijkt dat een groter deel van de sigarettenverpakkingen niet in Nederland is gekocht. Over deze verpakkingen ontvangen we geen vergoeding. Daardoor valt de opbrengst lager uit dan verwacht.
- Overige hogere baten lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Lasten

De totale lasten van € 105,4 miljoen zijn € 12,8 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Hogere lasten door een mutatie in de voorziening juridische risico's. Vanwege vertrouwelijkheid lichten we dit niet verder toe (€ 10,0 miljoen).
- Hogere lasten door de pensioenen voormalig bestuurders. Conform de stellige uitspraak van de commissie BBV hebben wij de pensioenvoorziening van de voormalig bestuurders verhoogd naar het benodigd bedrag volgens het onderzoek naar de overdrachtswaarde (naar ABP) in het kader van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) (€ 5,1 miljoen).
- Lagere lasten door de voorziening verlofsparen. Er zijn minder uren gekocht en er is een lagere stijging van de gespaarde uren dan waarmee in de begroting rekening is gehouden (€ 4,9 miljoen).
- Hogere lasten door kwijtschelding van onroerendezaakbelasting en leges bij de aankoop van het ADM terrein (€ 3,1 miljoen).
- Hogere lasten doordat een negatieve stelpost uit de begroting niet is gerealiseerd. Deze negatieve stelpost of taakstelling is per ongeluk in programma A terechtgekomen. In de begroting is voor programmaonderdeel B5 een stelpost van € 2,4 miljoen opgenomen, die samenhangt met deze taakstelling. Omdat deze stelpost niet is gerealiseerd binnen programma A, blijft de geraamde verlaging van de lasten uit en vallen de lasten in programma A € 2,4 miljoen hoger uit.
- Lagere lasten doordat de begrote post voor onvoorziene uitgaven niet volledig is gebruikt (€ 2,0 miljoen).
- Lagere lasten door het opschonen van subadministraties (€ 1,4 miljoen).
- Overige hogere lasten lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Onttrekkingen reserves

De onttrekking aan de reserve coalitiemiddelen is € 4,5 miljoen hoger dan begroot. Dit betreft geld voor de inhaalslag verduurzaming organisatie wat is toegevoegd aan de reserve vermogensopbouw. De onttrekking aan de reserve coalitiemiddelen is in programmaonderdeel B5 begroot.

De onttrekking aan de reserve Amsterdams Investeringsfonds Maatschappelijk is € 0,2 miljoen hoger dan begroot. Dit is de onttrekking in verband met de BIO bank, de begrote onttrekking zit in programmaonderdeel 6.1.

Toevoegingen reserves

De toevoeging aan de reserve gemeentefondsmiddelen is € 18,5 miljoen hoger dan begroot. Aan deze reserve worden gemeentefondsmiddelen toegevoegd die niet tot besteding zijn gekomen. Dit betreffen de middelen die bij de september-en decembercirculaire beschikbaar zijn gesteld door het Rijk. Deze middelen zijn gedeeltelijk of geheel niet tot besteding gekomen omdat we ze pas laat in het jaar ontvangen.

Toelichting frictiekosten

Frictiekosten zijn éénmalige kosten die we maken om structurele besparingen te realiseren. Van de organisatieonderdelen verwachten we dat zij zo veel mogelijk zelf dekking vinden voor de frictiekosten. Als dat niet lukt, kunnen zij een beroep doen op de frictiekostenreserve. Bij de voorjaarsnota worden aanvragen ingediend (en toegekend) om een beroep te doen op de reserve frictiekosten. Als frictiekosten naar verwachting hoger of lager uitvallen wordt dit in de najaarsnota gemeld als relevante ontwikkeling. De definitieve hoogte van de onttrekking wordt bij het jaarverslag bepaald.

Frictiekosten delen we in de volgende drie categorieën in:

1. Kosten die samengaan met personeelsreductie: boventalligheid en daarmee samenhangende talent- en mobiliteitsontwikkeling en (om-)scholingskosten;
2. Kosten vanwege vernieuwingen bij de bedrijfsvoering met een rendabele grondslag;
3. Randvoorwaardelijke algemene proceskosten.

Voor het jaar 2025 dienden de organisatieonderdelen voor in totaal € 8,2 miljoen aan aanvragen in om aan de frictiekostenreserve te mogen onttrekken. Ten opzichte van 2024 is een aanzienlijke daling waarneembaar. In totaal is er slechts € 4,6 miljoen aan frictiekosten verantwoord, waarvan € 4,1 miljoen ten laste van deze reserve. In eerste instantie komen namelijk alleen de kosten die voldoen aan het beleidskader en tevens niet gedekt kunnen worden door het resultaat van het desbetreffende organisatieonderdeel, in aanmerking voor onttrekking aan de frictiekostenreserve.

- Er is een reserve frictiekosten om initiële kosten te dekken van efficiencyverbeteringen die op termijn leiden tot besparingen. Met de stap naar programmasturing wordt op programmaniveau bezien of dat het geval is. In de beoordeling van de toekenning van de frictiekosten wordt gekeken naar de toekenning van de Eindejaarsmarge (EJM). Indien de EJM positief is, dan geeft dit aan dat er handelingsperspectief is om de aangevraagde frictiekosten uit het reguliere resultaat te dekken. Mocht de eindejaarsmarge negatief zijn dan is er geen ruimte om dit te dekken en zal het advies positief vanuit het resultaat zijn.
- In de beoordeling van het resultaat 2025 heeft alleen Programma 3 een positieve EJM en zal daardoor negatief advies krijgen. Alle andere programma's hebben een negatieve EJM en kunnen daarom positief advies krijgen.

Tabel 1. Aangevraagde en gerealiseerde frictiekosten

Onderwerp *bedragen x € 1 miljoen*	**Aangevraagde frictiekosten**	**Gerealiseerde frictiekosten**	**Onttrokken aan reserve**
EZ&C - Reorganisatie	0,3	0,3	0,3
Sport - Extern plaatsen sportotheek	0,2	–	
Besparingsopgave organisatie Samen Sterker uit de Crisis	0,2	–	
R&E - Ontvlechting Waternet	0,6	0,2	
GGD - Streeklab	1,5	1,5	1,5
ICT - Digitale Stad			
P&O - Besparingsopgave ambtelijke huisvesting/ Hybride werken	0,5	0,1	0,1
P&O - Eigen Risicodragerschap	0,2	0,0	
P&O - Besparing ERD			
P&O - Personeelsreductie	–		
P&O - Verandertraject	1,0	1,0	1,0
P&O - Kwaliteitimpuls	–		
FB - Besparingsopgave ambtelijke huisvesting/ Hybride werken	2,6	0,2	0,2
JB - Datagedreven werken en passende aanpak	0,6	0,4	0,4
F&I - Verandertraject/ Personeelsreductie	0,5	0,8	0,5
Totaal	**8,2**	**4,6**	**4,1**

EZ&C – Reorganisatie
De voorliggende aanvraag frictiekosten is een actualisatie van de aanvraag 2024. Op 27 februari 2024 heeft het college besloten tot de reorganisatie. Op 1 juni 2024 is de nieuwe organisatie gestart. Op basis van dit besluit en de start op 1 juni is de aanvraag frictiekosten opgesteld. De voorliggende aanvraag frictiekosten is een actualisatie van de aanvraag 2024. Deze aanvraag was gebaseerd op een visie op de nieuwe organisatie en daarom gebaseerd op een groot aantal aannames. Het betreft 10,5 fte boventalligen of bovenformatieven en € 2,1 miljoen frictiekosten voor de 2024-2026. Met ingang van 2025 is nog sprake van 2 boventalligen.

Sport – Extern plaatsen sportotheek
Voor 2025 is geen beroep op de reserve frictiekosten gedaan.

Besparingsopgave organisatie Samen Sterker uit de Crisis
Voor 2025 is geen beroep op de reserve frictiekosten gedaan.

R&E – Ontvlechting Waternet
De frictiekosten die Waternet ten laste wil brengen van de frictiekosten reserve € 198.244 bestaan uit een drietal onderdelen:
1. Aandeel overschrijding budget frictiekosten Waternet: € 112.596
2. Aandeel Afdeling Water: € 60.000
3. Aandeel detachering medewerker bij Waternet: € 25.648

Ad 1: De frictiekosten Waternet zijn voor 2025 uitgekomen op € 7,7 miljoen, waarvan € 5,3 miljoen gedekt wordt uit de stichting zelf en het restant (€ 2,4 miljoen) wordt doorbelast aan AGV (44,3 procent) en Amsterdam (55,7 procent). Voor A'dam wordt dit € 1.324.664. Dit bedrag wordt met een verdeelsleutel (naar rato van begrotingsomvang) toegewezen aan Drinkwater 58,4 procent, Riolering 33,1 procent en Baggeren/Drijfvuilvissen/Binnenwaterbeheer 8,5 procent (deze 8,5 procent dat overeenkomt met € 112.596, komt ten laste van de Amsterdamse frictiekosten reserve (voor 2025 gebudgetteerd op 0,6 miljoen).

Ad 2: Het gaat hier om reguliere kosten die binnen het structurele budget van V&OR valt en zijn daarom geen reorganisatie kosten die tot een kostendaling leiden.

Ad 3: Detachering ten behoeve van Ontvlechting van 1 persoon.

GGD – reorganisatie van het Streeklab (extra buiten de lijst om)
Op 8 juli 2025 is het College gevraagd goedkeuring te geven voor het opheffen van het (gehele) streeklaboratorium omdat het streeklaboratorium niet meer kostendekkend kan opereren en daarom verlieslijdend is. De eerste fase is op 15 december 2025 ingegaan, voor de 2e fase is het streven uiterlijk per 1 januari 2027.

Ondanks het feit dat de aanvraag niet is meegenomen in de initiële aanvraag en daarom negatief geadviseerd zou moeten worden wordt deze hier opgenomen.

ICT – Digitale Stad
De totale kosten van € 1.445.000 kunnen volledig worden gedekt binnen de directie en komen daarom niet uit de frictiekosten.

P&O – Besparingsopgave ambtelijke huisvesting/ Hybride werken
Kosten zijn gemaakt en verantwoord tezamen met het P&O verandertraject.

P&O – Eigen Risicodragerschap
Voor 2025 wordt geen beroep gedaan op de reserve frictiekosten voor de implementatie kosten van het Eigen risico dragerschap.

P&O – Besparing ERD
De besparing ten gevolge van de ERD is inmiddels volledig ingeboekt in de P&O begroting.

P&O – Personeelsreductie
Als gevolg van het stoppen van de reorganisatie P&O vervalt de aanvraag op de reserve frictiekosten voor 2026 en verder.

P&O – Verandertraject
Het betreft hier kosten voor verandercapaciteit, communicatie en change initiatieven, specifieke externe expertise en tijdelijke personele inhuur voor het vervangen van uitstroom op cruciale plekken binnen het reorganisatiedomein. Deze plekken kunnen niet worden opgevuld vooruitlopend op het herplaatsingsproces van boventalligen in de reorganisatie. Hiervoor is € 1,2 miljoen aan kosten gemaakt, waarvan € 1,0 miljoen wordt gedekt uit de frictiekostenreserve.

P&O – Kwaliteitsimpuls
Als gevolg van het stoppen van de reorganisatie P&O vervalt de aanvraag op de reserve frictiekosten.

FB – Besparingsopgave ambtelijke huisvesting/Hybride werken
Besparingsopgave Ambtelijke huisvesting (BC huisvesting) en programmateamkosten ten behoeve van hybridewerken, Wibautgroep en IBA).

JB – Datagedreven werken en passende aanpak
Het Juridisch Bureau investeert en werkt aan de doelstellingen uit de Strategische Visie Juridisch Bureau 2021-2025 waarmee de kwaliteit van de dienstverlening aan de inwoners en binnen de organisatie verbeterd worden. Hiervoor zijn een aantal activiteiten uitgevoerd:

- Data gedreven werken en passende aanpak.
  Voor het efficiënter behandelen van zaken zijn diverse applicaties ontworpen door data-analisten om uit afgeronde zaken en overige bronnen informatie te halen relevant voor de zaak. Voor de passende aanpak is inhuur ingezet om te komen tot een burgergerichte aanpak en het zoeken naar een passende oplossing.
- Versterken strategische advisering.
  Voor de strategische advisering is binnen JB gekozen om interne medewerkers kans te geven om door te ontwikkelen op strategisch juridisch advies. Voor reguliere zaken is daarvoor inhuur ingezet voor het behandelen van bezwaren en beroepen.
- Aanpassen organisatiestructuur.
  Er is inzet geweest om de organisatiestructuur te herontwerpen.
- De aanvraag van € 0,6 miljoen is conform afspraak richting de Begroting 2026 nader uitgewerkt en voor € 0,4 miljoen gerealiseerd. Dit was op voorwaarde van reductie van 1 FTE.

F&I – Verandertraject/ Personeelsreductie
Het betreft hier de reorganisatie van Team Tijdelijke Inzet, waarbij kosten gemaakt zijn voor het inhuren van expertise, vervanging inhuur om de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen en procesoptimalisatie. Daarnaast zijn voor de Financiële administratiekosten gemaakt voor de voorbereiding van de reorganisatie en herontwerp van de dienstverlening door de afdeling heeft externe inzet plaats gevonden.

Verloop frictiekosten
In tabel 2 laten we het verloop van de frictiekostenreserve in 2025 zien.

Frictiekostenreserve saldo Jaarverslag 2025	**2025**
Beginsaldo (jaar 2025 uit Jaarverslag 2024	15,5
Dotaties begroot	26,0
Onttrekking gemaakte frictiekosten	4,1
Verwacht eindsaldo	**37,3**

De frictiekostenreserve eind 2024 is afgenomen tot € 15,5 miljoen. Na verwerking van een eerder besloten toevoeging en de onttrekking van gemaakte frictiekosten (tot het maximum dat aan budget is toegekend), komt de nieuwe eindstand van de frictiekostenreserve uit op € 37,3 miljoen. Bij de Kadernota 2026 wordt een actueel overzicht gegeven van het te verwachten meerjarige verloop van de reserve frictiekosten.

2.B Bestuur en Organisatie

Samenvatting

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	66,3	62,4	127,8	131,2	3,5
Lasten	944,7	852,5	883,9	857,4	-26,6
Saldo Baten en Lasten	**-878,5**	**-790,2**	**-756,2**	**-726,2**	**30,0**
Onttrekking	64,1	21,1	25,8	21,8	-4,1
Toevoeging	13,5	0,0	1,4	1,4	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**50,6**	**21,1**	**24,4**	**20,3**	**-4,1**
Totaal Programma B Bestuur en organisatie	**-827,9**	**-769,1**	**-731,8**	**-705,8**	**25,9**

Apparaatslasten

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Apparaatskosten	795,6	740,5	727,2	757,0	29,8

Het programma heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een positief resultaat van € 25,9 miljoen. Dit komt door hogere baten van € 3,5 miljoen, lagere lasten van € 26,6 miljoen en een lagere onttrekking van € 4,1 miljoen aan de reserves.

Baten

De totale baten van € 131,2 miljoen zijn € 3,5 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Hogere legesinkomsten uit naturalisatie, rijbewijzen, reisdocumenten en huwelijken (€ 1,7 miljoen).
- Extra baten uit externe detachering en uitgevoerde onderzoeken, onder meer bij de provincie Flevoland, de Vervoersregio Amsterdam en diverse Woningcorporaties (€ 1,4 miljoen).
- Hogere Europese subsidies, waaronder Gemini (duurzame stedelijke mobiliteit) en Horizon Peer (kennisuitwisseling tussen Europese steden).

Lasten

De totale lasten van € 857,4 miljoen zijn € 26,6 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Lagere lasten door een hogere bijdrage vanuit investeringen ter dekking van overhead (€ 6,8 miljoen).
- Lagere lasten door vertraging op diverse ICT-investeringsprojecten die zijn doorgeschoven naar 2026, waaronder uitfasering van verouderde datacenters en Programma Interactie met de Amsterdammer (€ 8,6 miljoen).
- Lagere lasten door extra toegekend budget in de septembercirculaire voor het organiseren van vervroegde Tweede kamerverkiezingenverkiezingen (€2,9 miljoen).
- Lagere lasten door de overgang naar Eigen Risicodragerschap (ERD) voor medewerkers die arbeidsongeschikt raken (€ 2,3 miljoen).
- Lagere lasten bij ICT door onder andere meevallers bij mobiele telefonie onder andere door een nieuw contract en lagere lasten WOO (€ 2 miljoen).
- Lagere energielasten door vooral minder verbruik energie (€ 1,8 miljoen).
- Lagere lasten door een lagere bijdrage aan het fonds Gemeentelijke Gezamenlijke Uitvoering (GGU) van de VNG (€ 1,2 miljoen).

Onttrekkingen reserves

- Lagere onttrekking aan de reserve coalitiemiddelen voor de integrale aanpakken. Om aan te sluiten bij het tempo van de bewoners was voor een aantal projecten een langere voorbereidingstijd nodig (€ 1,0 miljoen).
- Lagere onttrekking uit de reserve coalitiemiddelen inhaalslag verduurzaming omdat deze is opgenomen in programma A (€ 4,5 miljoen).
- Hogere onttrekking van € 2,2 miljoen. In verband met organisatieontwikkelingen binnen bedrijfsvoering zijn kosten gemaakt waartegenover een onttrekking uit de frictiekostenreserve staat (€ 2,2 miljoen).

Toevoegingen reserves

In de toevoegingen zijn geen verschillen ten opzichte van de Najaarsnota 2025.

Investeringen

In 2025 hebben we geïnvesteerd in onze huisvesting, bedrijfsvoeringsystemen en ICT. Zo is de verbouwing van de plint stadhuis ver gevorderd, zijn we verder gegaan met de transitie van de werven en hebben we geïnvesteerd in renovatie van de huisvestingsvoorzieningen en aanpassing van de werkomgeving.

We hebben verder geïnvesteerd in de implementatie van het nieuw financiële systeem AFIS. En op het gebied van onze ICT hebben we geïnvesteerd in onder andere de vervanging van hardware, verbindingen en generieke voorzieningen zoals een document-managementbeheersysteem en een dataplatform.

Ook hebben we aanzienlijk geïnvesteerd in het elektrificeren van ons wagenpark en de laadinfrastructuur hiervoor.

Thema's per programma

Digitale stad / informatie

In 2025 hebben we gewerkt aan een 'omnichannelvoorziening' waarmee we klanten via meerdere kanalen (=omnichannel) beter en vaker proactief helpen.

In 2025 is vanuit de Agenda Digitale Stad het vergroten en verstevigen van de digitale weerbaarheid van Amsterdammers een groot aandachtspunt geweest. In het programma Online Leefwereld Jongeren werkten we aan het vergroten en stimuleren van hun digitale geletterdheid.

Op 6 januari 2025 is AFIS (Amsterdam Financieel en Inkoop Systeem) live gegaan. Nadat we problemen constateerden met het uitbetalen van facturen, is vanaf mei 2025 een doorontwikkeling gestart. Daarin is ook aandacht voor de verbetering van de efficiency en effectiviteit van processen en functionaliteiten.

Democratisering

Vanuit programma B wordt de coördinatie gedaan voor de hele gemeentelijke organisatie op het gebied van meer zeggenschap en eigenaarschap voor de Amsterdammers en participatie bij het ontwikkelen en uitvoeren van het beleid.

Er zijn in 2025 verschillende instrumenten ingezet om dit te bereiken, waaronder buurtbudgetten in alle stadsdelen en het stadsgebied en stadsdeelpanels in Noord en Zuid.

In 2025 is ingezet op implementatie van de participatieverordening in de gemeente. Directies en stadsdelen zijn hierin ondersteund vanuit een stedelijk expertiseteam. Eind 2025 is de eerste evaluatie van de verordening opgeleverd.

De thema's duurzaamheid en kansengelijkheid worden apart toegelicht in een paragraaf.

2.B.1 Dienstverlening

Onze dienstverlening is persoonlijk, eenvoudig en toegankelijk.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel B.1 is:	
Scope 1 en 2 in de stad	0 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	0 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	4.100 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel B.1.1

Onze dienstverlening is persoonlijk, eenvoudig en toegankelijk.

Indicatoren doel		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Het cijfer dat de Amsterdammer geeft voor het contact met de gemeente via al onze kanalen	(2017)			
1a	Website	7,0	6,8	7,0	6,0
1b	WhatsApp	7,0	7,6	7,0	5,9
1c	Balie	7,0	8,2	7,0	7,9
1d	CCA	7,0	7,3	7,0	7,4
1e	Mijn Amsterdam	7,0	6,4	7,0	6,1

De dienstverlening aan de Amsterdammer moet persoonlijk, eenvoudig en toegankelijk zijn. Dat is dienstverlening op maat, afgestemd op hoe de Amsterdammer het wil. Hieronder valt ook de organisatie van de verkiezingen en de stedelijke klachtencoördinatie. Onze processen zijn eenvoudig te begrijpen. Iedereen kan gebruikmaken van onze dienstverlening zonder belemmeringen.

Website, Whatsapp en Mijn Amsterdam

In het algemeen gaat op dat kanalen waar direct persoonlijk contact met een medewerker is, hoger scoren dan kanalen waar dit niet mogelijk is. Op basis van onderzoek naar de drijfveren van klanttevredenheid bij Dienstverlening (Herijking Drivermodellen – openresearch.amsterdam) kunnen we concluderen dat in interactie met de gemeente de moeite die een medewerker ervoor doet, inlevingsvermogen en vriendelijkheid het meest gewaardeerd worden. Bij digitale kanalen vervalt die menselijke factor grotendeels, waardoor eenvoud en gebruiksgemak het overnemen als bepalende factoren. Die zorgen echter minder vaak voor een rapportcijfer van 8 of hoger.

Daarnaast zien we dat alle digitale kanalen over een langere periode een lichte maar significante daling van het rapportcijfer laten zien. Mensen geven steeds vaker aan dat de vindbaarheid van informatie beter kan en dat ze technische problemen ervaren.

Tot slot hebben we de onderzoeksmethode van de website en WhatsApp herzien. Hierdoor is de selectie van de respondenten beter, maar leidt er ook toe dat het resultaat over 2025 niet één-op-één vergelijkbaar is met resultaten van eerdere jaren. In 2026 zullen we ook een verbeterde methode voor Mijn Amsterdam invoeren.

Bij MijnAmsterdam is gedurende 2025 duidelijk geworden dat er verbeteringen mogelijk zijn in hoe we feedback vragen aan de Amsterdammer. Deze verbeteringen worden nu getest en zullen in 2026 in gebruik genomen worden. De verwachting is dat dit een positief effect heeft op de klanttevredenheid over het kanaal.

Balie

In 2025 waren de wachttijden aan de inloopbalie op de Stadsloketten iets hoger dan het jaar daarvoor. Dat komt doordat we in 2025, net als alle andere gemeentes, te maken kregen met een ‘paspoortpiek’; een verschijnsel waarbij we een extra hoog volume aanvragen van reisdocumenten te verwerken krijgen door een wetswijziging in 2015. Naast dat er dus een hoger volume aanvragen was, kost de verwerking van dit soort aanvragen ook meer tijd dan die van andere producten.

Amsterdam heeft deze piek af kunnen vlakken door maatregelen in te zetten om de aanvragen beter te spreiden over de tijd, bijvoorbeeld door brieven uit te sturen om Amsterdammers te motiveren om voor de zomerdrukte uit hun aflopende paspoort alvast te komen vervangen.

Contact Center Amsterdam (CCA)
In 2025 de gemiddelde wachttijd aan de telefoon gehalveerd ten opzichte van het jaar daarvoor, doordat de opstartproblemen met de nieuwe programmatuur zijn opgelost.

Activiteit B.1.1.1

We bieden eenvoudige en toegankelijke dienstverlening voor iedereen via diverse kanalen (digitaal, het loket en de telefoon).

Indicatoren activiteit		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Het percentage Amsterdammers dat aangeeft gemakkelijk om iets bij ons te regelen per kanaal, de zogenaamde customer effort score (CES)*	(2021)			
1a	Website	54%	53%	55%	44%
1b	WhatsApp	54%	62%	55%	54%
1c	Balie	54%	75%	55%	79%
1d	CCA	54%	90%	55%	71%
1e	Mijn Amsterdam	54%	58%	55%	54%

De scores die Amsterdammers onze kanalen geven voor de ‘customer effort score’ (CES) oftewel het ervaren gebruikersgemak vertoont in 2025 dezelfde tendens als de scores die zij ons geven voor de klanttevredenheid in het algemeen. Dit is logisch omdat de CES net als de algemene klanttevredenheid een resultante is van hoe de Amsterdammer onze dienstverlening ervaart. De toelichting per kanaal die hierboven bij de scores op de klanttevredenheid is gegeven, is dan ook van toepassing op de scores die we hier zien bij de CES.

Activiteit B.1.1.2

We zorgen voor de registratie van actuele, juiste en volledige gegevens in de Basisregistratie personen (BRP).

Indicatoren activiteit		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Het resultaat van steekproef van de Zelfevaluatie op de basisregistratie	96% (2019)	91%	90%	94%

De score van de zelfevaluatie BRP 2025 is met 94 procent, bijna 3 procentpunt hoger dan vorig jaar. We zijn dan ook blij om te zien dat de acties die we sinds vorig jaar inzetten om fouten door menselijk handelen te reduceren, effect opleveren. We werken gestaag verder aan verbeteringen.

Activiteit B.1.1.3

We organiseren eerlijke verkiezingen volgens de landelijk geldende regels en bevorderen waar mogelijk de opkomst.

Indicatoren activiteit		Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Percentage jongeren – dat niet sowieso al ging stemmen – dat door de campagne wordt aangezet om in de toekomst zelf te gaan stemmen	74% (2023)	74%	77%	75%

In 2025 hebben we de extra ingelaste Tweede Kamerverkiezingen georganiseerd. Deze zijn goed verlopen. Onderzoek wees uit dat de algemene gemeentelijke communicatie over de verkiezingen positief is ontvangen en aanzet tot stemmen. Net als bij eerdere verkiezingen het geval was, is er in de aanloop naar de verkiezingen extra aandacht geschonken aan die stadsdelen waar het opkomstpercentage traditioneel lager ligt (Noord, Zuidoost en Nieuw-West). Ook waren er campagnes, speciaal gericht op jongeren. De effectenmeting bevestigt dat het nut heeft om extra aandacht aan jongeren te geven.

Verbonden partijen

We schakelen geen verbonden partijen in voor dit programmaonderdeel.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	50,0	48,7	51,6	52,9	1,3
Lasten	93,1	90,5	110,7	107,1	-3,6
Saldo Baten en Lasten	**-43,1**	**-41,8**	**-59,1**	**-54,2**	**4,9**
Onttrekking	3,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**1,6**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal B.1 Dienstverlening	**-41,5**	**-41,8**	**-59,1**	**-54,2**	**4,9**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een positief resultaat van € 4,9 miljoen. Dit komt door hogere baten van € 1,3 miljoen en lagere lasten van € 3,6 miljoen.

Baten

De totale baten van € 52,9 miljoen zijn € 1,3 miljoen hoger dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Hogere leges voor burgerzaken en vergunningen door hogere aantallen (€ 1,7 miljoen).
- Lagere baten voor het afhandelen van telefoontjes over betaald parkeren (€ 0,2 miljoen).
- Lagere overige baten, deze afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn € 0,2 miljoen.

Lasten

De totale lasten van € 107,1 miljoen zijn € 3,6 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Lagere lasten doordat middelen uit het gemeentefonds voor de Tweede Kamerverkiezingen in de septembercirculaire beschikbaar kwamen terwijl eerder middelen naar voren waren gehaald (€ 2,9 miljoen).
- Lagere lasten vanwege de vertraagde implementatie van de bedrijfsinformatiesystemen, waaronder het programma Interactie met de Amsterdammer (€ 2,7 miljoen).
- Hogere capaciteitslasten en afdrachten aan het rijk om de hogere aantallen afgegeven documenten voor burgerzaken en vergunningen te kunnen afhandelen (€ 1,5 miljoen).
- Hogere overige lasten, deze afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn € 0,2 miljoen.

Reserves

Er zijn geen reserves in dit programmaonderdeel.

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
1. De implementatie van het programma Interactie met de Amsterdammer, waarbij het oude applicatielandschap wordt vervangen door één geïntegreerd platform, brengt, zoals bij elke systeemvervanging, risico's op technische verstoringen met zich mee. Dit kan leiden tot langere wachttijden of uitval van systemen. Ookkunnen onderdelen, zoals het content-managementsysteem (CMS), duurder uitvallen.	▪ We gaan heel nauwkeurig te werk en voeren wijzigingen stapsgewijs door. Dit zodat we snel de oorzaak kunnen achterhalen en bij kunnen sturen wanneer een verstoring zich voordoet. Ten aanzien van het mogelijk duurder uitvallen van het CMS systeem wordt onderzocht of en op welke wijze de kosten binnen de bestaande budgetten van de betrokken directies opgevangen kunnen worden.

Beleidskaders

- De Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG, 25 mei 2018). Dit is het Europees kader voor het omgaan met persoonsgegevens. Het Stedelijke kader verwerken persoonsgegevens (2018) geeft aan hoe de gemeente Amsterdam omgaat met persoonsgegevens conform deze AVG.
- Het landelijk stelsel van basisregistraties. De wetten en kaders voor het vastleggen, beheren en gebruiken van gegevens zijn per afzonderlijke registratie wettelijk geregeld en de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA)methodiek wordt gevolgd.
- Kamerbrief hoofdlijnen beleid voor digitalisering (maart 2022). Deze brief schetst welke invloed digitalisering moet hebben op onder andere overheidsdienstverlening aan de hand van 4 thema's: digitaal fundament, digitale overheid, digitale samenleving en digitale economie.
- De Kieswet (1989) en het Kiesbesluit (1989) regelen de organisatie van verkiezingen. Binnen de gemeente worden de kaders vastgesteld in de verordening op de stadsdelen en het stadsgebied Weesp (2022), de Verordening op het burger-initiatief, het volksinitiatief, het referendum (2016) en het kiesreglement 2017).

- De Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) is in 2023 in werking getreden. Het doel van de LAA is om de kwaliteit van de adresgegevens in de BRP te verbeteren, zodat overheidsorganen op basis van juiste informatie hun publieke taken kunnen uitvoeren.
- De Wet Digitale Overheid (WDO, 2023) is in werking getreden. Deze wet regelt dat burgers langs digitale weg hun zaken met de overheid kunnen regelen

2.B.2 Horizontaal Thema Digitale Stad en Overheid

De gemeente zet digitalisering en technologie in om de dienstverlening te verbeteren en de digitale rechten van de Amsterdammer te beschermen.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel B.2 is:	
Scope 1 en 2 in de stad	0 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	2 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	0 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel B.2.1

Amsterdam beheert haar data veilig voor de Amsterdammer binnen de kaders van wet- en regelgeving. En stelt openbare informatie snel en veilig beschikbaar.

	Indicatoren doel	**Peilwaarde (peiljaar)**	**Jaarverslag 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarverslag 2025**
1	Percentage opgaven met een digitaliseringsstrategie	20% (2024)	30%	70%	70%

Met digitaliseringsplannen is het gelukt om voor 70 procent van de organisatie een digitaliseringsstrategie op te stellen. In de uitvoering wordt aangesloten bij de inmiddels ingezette organisatieverandering (Amsterdam 2030).

Activiteit B.2.1.1

We beheren informatie op een toekomstbestendige manier en voldoen aan wet- en regelgeving in het informatiedomein, zoals BIO, AVG, WOO en de Archiefwet.

	Indicatoren activiteit	**Peilwaarde (peiljaar)**	**Jaarverslag 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarverslag 2025**
1	Tijdige afhandeling WOO verzoeken	47% (2024)	91%	90%	87%
2	Percentage medewerkers dat een check op de informatieveiligheid heeft gedaan	–	–	60%	18%
3a	AVG-register van verwerkingen wordt twee keer per jaar geüpdatet en op kwaliteit gecontroleerd door Privacy Officers	80% (2024)	80%	90%	90%
3b	Het Wpg-register van verwerkingen wordt twee keer per jaar geüpdatet en op kwaliteit gecontroleerd door Privacy Officers	80% (2024)	80%	90%	90%
4	Aantal geïdentificeerde algoritmen van de gemeente Amsterdam dat in het algoritmeregister is opgenomen	nihil 2024)	55	70	65

Openbaarheid

Zie voor de inhoudelijke toelichting op de activiteiten in 2025 paragraaf 3.8 Openbaarheid.

Informatieveiligheid

In 2025 was het streefpercentage voor deelname aan de (verplichte) E-learning Informatiebeveiliging vastgesteld op 60 procent. Uit de metingen blijkt dat momenteel 18 procent van de medewerkers deze training heeft gevolgd. De uitvoering van deze E-learning is minder snel op gang gekomen dan gepland en capaciteit is deels verlegd

naar (het ontwikkelen van E-learnings voor) veilig en verantwoord gebruik van AI en ‘Chat Amsterdam’.

In 2025 hebben we een functionaris aangesteld die het bewustzijn rondom bewust en correct gebruik van informatie en applicaties gaat bevorderen, als onderdeel van een breder programma om bewustwording te versterken. Ook zijn er scherpere afspraken gemaakt dat alle betrokken medewerkers in 2026 de E-learnings volgen.
In 2025 hebben we de implementatie van het basisnormenkader voor informatiebeveiliging binnen alle overheidslagen (BIO2, september 2025), voortgezet. Ook hebben we de informatiebeveiligingsorganisatie herzien, zodat sneller en beter kan worden ingespeeld op de toenemende risico’s en dreigingen. Daarbij is het incidentenproces herzien en versterkten we de samenwerking met de G4-gemeenten en de VNG. Amsterdam heeft onder andere actief geparticipeerd in de landelijke overheidsbrede cyberoefening.
Eind 2025 hebben we de overgang naar een moderne (veiliger) digitale werkomgeving afgerond. Tenslotte zetten we een programma op dat toeziet op de implementatie van de nieuwe Cyberbeveiligingswet die in 2026 van kracht wordt.

Gegevensbescherming
We hebben de gegevensbescherming op verschillende manieren verbeterd. De verwerkingenregisters Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en Wet persoonsgegevens (Wpg) zijn in april en november 2025 geactualiseerd en gepubliceerd op de website van de gemeente Amsterdam. Om nog beter aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming te voldoen zijn voor 41 directies verbeterprocessen doorlopen. Daarnaast hebben we in 2025 een eerste nulmeting met de feitelijke privacy risico’s van alle directies opgeleverd. Bovendien hebben we een actualisering van het stedelijk beleidskader verwerking persoonsgegevens in 2025 in gang gezet. Ook hebben we in 2025 blijvend ingezet op bewustwording van privacy bij de medewerkers. Hierbij staan ethiek en de digitale rechten van de Amsterdammer centraal.

Algoritmeregister
In 2025 lag de prioriteit bij de stedelijke inhaalslag om algoritmen inzichtelijk te maken en verantwoord te kunnen inzetten. Door die inhaalslag zijn in 2025 niet de beloofde vijftien, maar wel de meerjarig afgesproken tien nieuwe algoritmen gepubliceerd in het landelijke algoritmeregister.

In 2025 hebben we het beheerkader algoritmen verbeterd. Er is een eerste versie van een bias analyse opgeleverd en niet-deskundigen kunnen nu ook zelfstandig analyses en een risicoclassificatie uitvoeren. Ook is de bekendheid van dit thema in de organisatie vergroot, onder andere door workshops en een AI E-learning. Daarnaast zijn meer algoritmen geïdentificeerd en gepubliceerd in het algoritmeregister.

Activiteit B.2.1.2

We voeren het programma Digitale Stad uit samen met de Amsterdammers het bedrijfsleven, kennisinstellingen, de culturele sector, bezoekers en andere steden in de wereld.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Alle Amsterdamse jongeren zijn bereikt via diverse initiatieven rondom digitale geletterdheid en weerbaarheid zoals TUMO om het digitale bewustzijn onder jongeren te verbeteren	–	20%	40%	40%
2	Alle Amsterdammers hebben op een veilige manier digitaal toegang tot publieke voorzieningen	–	20%	40%	40%

In 2025 is vanuit de Agenda Digitale Stad het vergroten en verstevigen van de digitale weerbaarheid van Amsterdammers een groot aandachtspunt geweest.

Ad 1. In 2025 is het Programma Online Leefwereld Jongeren vastgesteld. Het is de missie om Amsterdamse jongeren veerkrachtiger te kunnen laten navigeren door de online wereld. Daarom wordt ingezet op het vergroten en stimuleren van de digitale geletterdheid zodat zij wijzer, creatiever, bewuster en beter in staat zijn om met de uitdagingen en kansen van de digitale samenleving om te gaan.

Na twee voorbereidingsjaren is in september 2025 TUMO Center for Creative Technologies geopend in OBA Next, ZuidOost. TUMO is een gratis innovatief en toegankelijk naschools onderwijsprogramma voor design, creativiteit en technologie. Ongeveer 130 jongeren tussen de twaalf en achttien jaar zijn afgelopen jaar aan de slag gegaan met de nieuwste technologieën, ongeacht hun opleidingsniveau of sociaaleconomische status.

Verder ondersteunen wij de Cyberbank, opgericht in 2021 door Cybersoek. Dit is een initiatief om digitale en sociale ongelijkheid te verminderen. Oude laptops worden

gedoneerd, veilig opgeknapt en gebruiksklaar gemaakt door jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt. Mensen met een stadspas kunnen via loting een laptop krijgen voor 20 euro statiegeld. Daarnaast biedt de Cyberbank gratis computerlessen aan en worden apparaten die niet meer bruikbaar zijn gerecycled. In 2025 zijn 2750 laptops uitgegeven.

Ad 2. Onder andere de inzet van PublicRoam helpt bij het veilig toegang krijgen tot publieke voorzieningen. Van alle Amsterdammers maakt twaalf procent weleens gebruik van een wifiverbinding via PublicRoam. In 2025 zijn er ongeveer twintig Public Roam wifipunten bijgekomen, wat een totaal van 167 punten geeft in Amsterdam. Samen met grote koepelorganisaties zorgt dit voor een groot aanbod van veilige, publieke wifi voorzieningen.

Activiteit B.2.1.3

We ontsluiten ons stadsarchief door de (digitale) toegankelijkheid te vergroten die past bij deze tijd.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal unieke bezoekers archief op amsterdam.nl	700.000	1.195.350	850.000	1.100.000
2	Aantal fysieke bezoekers	50.000 in 2022 (Corona)	120.000	90.000	104.500

Het aantal online bezoeken is onder meer toegenomen door de lancering van de site open.amsterdam in het kader van de Wet Open Overheid. De site archief.amsterdam trekt jaarlijks meer bezoekers door de toename van digitaal en gedigitaliseerd archief. De wisselingen in het aantal fysieke bezoekers is een gevolg van de afwisselende programmering, waarbij in 2025 een aantal activiteiten in het kader van Amsterdam750 zijn georganiseerd.

Verbonden partijen

We schakelen geen verbonden partijen in voor dit programmaonderdeel.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	2,9	0,5	0,5	2,4	1,9
Lasten	54,5	42,8	60,1	57,5	-2,6
Saldo Baten en Lasten	**-51,5**	**-42,3**	**-59,6**	**-55,1**	**4,5**
Onttrekking	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	2,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-2,2**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal B.2 Horizontaal Thema Digitale Stad en Overheid	**-53,7**	**-42,3**	**-59,6**	**-55,1**	**4,5**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een positief resultaat van € 4,5 miljoen. Dit komt door hogere baten van € 1,9 miljoen en lagere lasten van € 2,6 miljoen.

Baten

De totale baten van € 2,4 miljoen zijn € 1,9 miljoen hoger dan begroot. Dit komt door:

- Hogere baten door niet-begrote Europese subsidies, waaronder Gemini (duurzame stedelijke mobiliteit) en Horizon Peer (kennisuitwisseling tussen Europese steden), alsmede door extra baten uit externe detachering en uitgevoerde onderzoeken, onder meer bij de provincie Flevoland, de Vervoersregio Amsterdam en diverse Woningcorporaties (€ 1,4 miljoen).
- Hogere baten voor het Stadsarchief Amsterdam door bijdragen van derden, een toename van het aantal bezoekers en rondleidingen onder andere dankzij Amsterdam 750 jaar (€ 0,5 miljoen).

Lasten

De totale lasten van € 57,5 miljoen zijn € 2,6 miljoen lager dan begroot. Dit komt door:

- Lagere lasten door actief te sturen op de beheersing van personele uitgaven onder meer door vacatureruimte later of tijdelijk niet in te vullen en externe inhuur te beperken (€ 2,1 miljoen).
- Lagere lasten door een eindafrekening van een externe partij die lager uitviel (€ 0,4 miljoen).

- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 1 miljoen (€ 0,1 miljoen).

Reserves

In dit programmaonderdeel zijn geen reserves opgenomen.

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
1. Door de snelle technologische ontwikkelingen zoals AI en de toename van het verzamelen van data, bestaat de kans dat enkele partijen steeds meer geld verdienen en macht krijgen over anderen, waardoor nieuwe ethische vraagstukken kunnen ontstaan. De afhankelijkheid van externe leveranciers versterkt dit risico.	▪ In 2025 heeft de Raad de nieuwe sourcing- en cloudstrategie 2026–2030 vastgesteld. Hierin beschrijven we hoe de gemeente informatietechnologie zal inkopen en waar het IT-landschap wordt ondergebracht. Digitale autonomie is daarbij uitgangspunt om de weerbaarheid en onafhankelijkheid te vergroten. De strategie bevat criteria voor de keuzes ten behoeve van autonomie (weerbaarheid en continuïteit), veiligheid, kwaliteit, kosten, innovatie, social return en duurzaamheid.
2. Informatie kan onbedoeld gedeeld worden met derden/onbevoegden (data lek) of kwaadwillenden krijgen toegang tot systemen/informatie van de gemeente. In het ergste geval leidt dit ertoe dat gemeentelijke taken tijdelijk niet kunnen worden uitgevoerd.	▪ We houden toezicht op de naleving van wet- en regelgeving en zorgen voor begeleiding bij directies wat wel /niet mag. Daarnaast dragen we zorg voor een verdere versterking van de beveiligingsmaatregelen. ▪ In de bestuurlijke rapportage informatiebeveiliging rapporteren we aanvullend op de risico's.

Beleidskaders

- De Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG, 25 mei 2018). Dit is het Europees kader voor de omgang met persoonsgegevens. Het Stedelijk kader verwerken persoonsgegevens (2018) geeft aan hoe de gemeente Amsterdam omgaat met persoonsgegevens in overeenstemming met deze AVG.
- De Wet politiegegevens (Wpg) is de wet die de verwerking van persoonsgegevens regelt voor de uitoefening van de politietaak door onder meer de Nationale Politie en buitengewone opsporingsambtenaren (boa's).
- Het Stedelijk kader informatiebeveiliging gemeente Amsterdam (2020) bepaalt de strategische uitgangspunten en randvoorwaarden die de organisatie hanteert voor informatiebeveiliging.
- De visiebrief Digitale Overheid 2017 (2013). Daarin zijn de pijlers van de digitale dienstverlening van de overheid aan bedrijven en burgers beschreven.
- De Wet Hergebruik Overheidsinformatie (2015). Volgens deze wet moeten openbare overheidsgegevens en -informatie zo gemakkelijk mogelijk beschikbaar zijn voor burgers en bedrijven, tenzij er een uitzonderingssituatie geldt.
- Wet implementatie open data richtlijn (2024). Met deze wijziging is de Europese Open data richtlijn geïmplementeerd in de Nederlandse Wet hergebruik van overheidsinformatie.
- Op 21 november 2023 is de nieuwe Agenda Digitale Stad 2023-2026 vastgesteld.
- Eindrapportage Bestuursopdracht i-domein (2020). Fundamenteel verbeterplan op basis van groeiplateaus, over de gehele breedte van het i-domein. Hiermee heeft het college de koers op digitalisering vastgesteld.
- Wet open overheid (2022). Deze wet regelt het openbaar maken van informatie door de gemeente, zowel op initiatief van de gemeente zelf als op verzoek van een burger.
- De Archiefwet (1995), de Archiefverordening (2008) en het Besluit Informatiebeheer (2010) schrijven voor dat we proces gebonden informatie (archiefstukken) in goede, geordende en toegankelijke staat bewaren.
- De Wet Digitale Overheid (WDO) heeft als doel te regelen dat Nederlandse burgers en bedrijven veilig en betrouwbaar kunnen inloggen bij de (semi-) overheid met veilig en elektronische identificatiemiddelen (eID). Hiermee implementeert Nederland de EU-richtlijn over toegankelijkheid van overheidswebsites en apps.
- Het landelijk stelsel van basisregistraties. De wetten en kaders voor het vastleggen, beheren en gebruiken van gegevens zijn per afzonderlijke registratie wettelijk geregeld en de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA)-methodiek wordt gevolgd.
- VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (2016). Geratificeerd door Nederland op 14 juli 2016. Doel: gelijkwaardige participatie van mensen met een beperking in de maatschappij. Uitgangspunt is dat het beleid inclusief wordt vormgegeven en er geen apart beleid wordt gemaakt voor mensen met een beperking.
- Europese Richtlijn Nis2 (Europese Network and Information Security Directive) en BIO: de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) is het basisnormenkader voor informatiebeveiliging binnen alle overheidslagen (Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen).
- De Europese AI Verordening (2024). Stelt regels aan de ontwikkeling en het gebruik van AI-systemen (kunstmatige intelligentie). Het belangrijkste doel is het bevorderen van de ontwikkeling en invoering van veilige en betrouwbare AI-systemen op de interne markt van de Europese Unie. Daarnaast is het doel de grondrechten van EU-burgers te beschermen en innovatie op het gebied van AI in Europa te stimuleren.

2.B.3 Horizontaal Thema Democratisering

Door democratisering hebben Amsterdammers meer zeggenschap en eigenaarschap over hun stad.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel B.3 is:	
Scope 1 en 2 in de stad	0 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	0 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	400 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel B.3.1

Verhogen van zeggenschap en eigenaarschap van Amsterdammers.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Waardering door deelnemers aan een participatieproces (steekproef)	nulmeting in 2024	7	7	Geen rapportcijfer*
2	Aantal stemmers buurtbudgetten	31.743 (2019)	46.342	45.000	34.226**

* In de evaluatie van de Participatieverordening zijn kwalitatieve data opgenomen over de waardering door deelnemers aan een participatieproces.
** De stadsdelen Noord, Oost, Zuid en het stadsgebied Weesp zijn een buurtbudgetproces begonnen in 2025 maar stemmen in 2026 over plannen dus daar is nog geen uitslag van bekend.

Participatieproces
Met de Participatieverordening hebben we regels vastgelegd hoe de gemeente burgers betrekt bij het maken van plannen en beleid. En hoe de gemeente met buurtplatformen (georganiseerde groepen Amsterdammers) en met initiatiefnemers die gebruik willen maken van buurtrechten (de mogelijkheid om bijvoorbeeld taken van de gemeente over te nemen) samenwerkt aan de ontwikkeling van de stad. In december 2025 is de participatiemonitor verschenen die onder meer de waardering van deelnemers aan participatieprocessen meet. Ook is gewerkt aan meer vakbekwaamheid op het gebied van participatie bij alle betrokkenen bij een participatieproces.

Buurtbudgetten
Met verschillende instrumenten werken we aan het verhogen van zeggenschap en eigenaarschap van Amsterdammers. Voorbeelden van instrumenten zijn buurtbudgetten, buurtrechten, het buurtplatformrecht en stadsdeelpanels. Met de buurtbudgetten kunnen Amsterdammers plannen indienen voor hun buurt. De hele buurt kan daar vervolgens op stemmen. Jaarlijks stemmen zo'n 45.000 Amsterdammers op de plannen in het kader van de buurtbudgetten. Op basis van de stedelijke evaluatie buurtbudgetten is in 2025 nog meer aandacht gegaan naar het bereiken van een zo divers mogelijke groep Amsterdammers bij de buurtbudgetten.

Activiteit B.3.1.1

We geven uitvoering aan het beleidskader Buurtrechten en de Regeling Integraal Maatschappelijk Initiatief.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Aantal gekozen plannen buurtbudgetten	64 (2019)	240	Geen streef-waarde	120*
2	Opstellen en implementeren participatieverordening	–	–	–	Implementatiefase

* De stadsdelen Noord, Oost, Zuid en het stadsgebied Weesp zijn een buurtbudgetproces begonnen in 2025 maar stemmen in 2026 over plannen dus daar is nog geen uitslag van bekend.

Buurtbudgetten
Aan deze indicator is geen streefwaarde gekoppeld. Meer is namelijk niet beter. Als bewoners liever 1 duurder plan kiezen ten opzichte van 5 goedkopere plannen, dan is die keuze prima, daar is geen waardeoordeel aan te koppelen. Bij deze indicator rapporteren we daarom alleen over de realisatie. In 2025 is gewerkt aan de doorontwikkeling van de buurtbudgetten. In 2025 zijn stadsdeelpanels uitgevoerd in de stadsdelen West, Oost, Noord en Zuid.

Implementatie Participatieverordening
Met het vaststellen van de Participatieverordening in 2024 is een ambitie uit het coalitieakkoord ingelost. Het jaar 2025 stond in het teken van de implementatie van de verordening. Door de organisatieonderdelen met de grootste participatieopgave zijn implementatieplannen opgesteld waarin staat aangegeven welke activiteiten worden ondernomen om de verordening goed uit te voeren. Daarnaast is er aandacht voor monitoring en evaluatie. De participatiemonitor volgt hoe de verordening in de praktijk functioneert. De evaluatie biedt, waar nodig, een goede basis voor aanscherping van de verordening.

Uit de eerste evaluatie van de verordening blijkt dat de procedurele afspraken goed op gang zijn gekomen, maar dat een aantal onderdelen meer aandacht vraagt, onder meer het bereiken van ondervertegenwoordigde groepen. De doorlooptijd van buurtrecht-aanvragen is nog te lang. Er is met 24 aanvragen voor erkenning veel animo voor het buurtplatformrecht. Ook is er aandacht voor vakbekwaamheid in participatie: goede participatie vraagt vakbekwaamheid van alle betrokkenen.

Verbonden partijen

We schakelen geen verbonden partijen in voor dit programmaonderdeel.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Lasten	17,6	20,1	21,0	20,8	-0,2
Saldo Baten en Lasten	**-17,6**	**-20,1**	**-21,0**	**-20,8**	**0,2**
Onttrekking	4,5	6,9	8,7	7,6	-1,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**4,5**	**6,9**	**8,7**	**7,6**	**-1,0**
Totaal B.3 Horizontaal Thema Democratisering	**-13,1**	**-13,2**	**-12,3**	**-13,1**	**-0,8**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een negatief resultaat van € 0,8 miljoen. Dit komt door hogere baten van € 0,1 miljoen, lagere lasten van € 0,2 miljoen en een lagere onttrekking aan de reserves van € 1,0 miljoen.

Baten
De totale baten wijken minder dan € 0,2 miljoen af en worden daarom niet toegelicht.

Lasten
De totale lasten van € 20,8 miljoen zijn € 0,2 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Lagere lasten op de integrale aanpakken hoofdzakelijk veroorzaakt door vertraging in de besluitvorming over de economische ontwikkelingsstrategie van de integrale aanpak Nationaal Programma Samen Nieuw West. Daarnaast is benodigde capaciteit voor de uitvoering later beschikbaar gekomen (€ 0,9 miljoen).
- Hogere lasten voor de buurtbudgetten. Dit wordt veroorzaakt doordat activiteiten over de jaargrens heen gaan. De precieze bestedingen per stadsdeel per jaar zijn lastig te voorspellen dit hangt onder andere af welke plannen worden gekozen en hoe snel die uitvoerbaar zijn. In 2025 is er meer besteed dan begroot (€ 0,3 miljoen). De begroting in 2026 wordt met dit bedrag verlaagd.
- Hogere lasten op de budgetten ‘Ongelijk Investeren’ en gebiedsbudget Dagelijks bestuur, vanwege extra inzet om afspraken en verplichtingen met organisaties na te komen (€ 0,3 miljoen).

Onttrekkingen reserves
Lagere onttrekking aan de reserve coalitiemiddelen van € 1,0 miljoen. Om aan te sluiten bij het tempo van de bewoners was voor een aantal projecten een langere voorbereidingstijd nodig. Hierdoor is vertraging ontstaan in de planning en uitvoering van de projecten/activiteiten bij de stadsdelen Nieuw-West en Noord.

Toevoegingen reserves
In dit programmaonderdeel is geen toevoeging reserves opgenomen.

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
1. Bij het van kracht worden van de nieuwe Participatieverordening, bestaat de kans dat de gemeente nog niet overal kan voldoen aan de afspraken uit de verordening. Dit kan in het begin leiden tot meer klachten en bezwaren van bewoners en bedrijven.	▪ Implementatieplannen voor alle organisatieonderdelen die werken met de verordening. ▪ Via de participatiemonitor controleren we of de participatie in de stad verloopt volgens de nieuwe verordening en of er nog verbeteringen moeten worden.

Bovenstaand risico is vervallen aangezien er uit de eerste evaluatie van de Participatie-verordening niet blijkt dat er een toename is in klachten en bezwaren van bewoners en bedrijven.

Beleidskaders

- Beleidsbrief Democratisering (2019); waarin met vijf actielijnen en beleidsdoelen de zeggenschap en eigenaarschap van Amsterdam van Amsterdammers wordt vergroot
- Omgevingswet (2022) waarin vanuit Rijkswege een vastgesteld participatie beleid een wettelijk vereiste is.
- Beleidskader buurtbudgetten (2021), waarin afspraken voor de uitvoering van buurtbudgetten zijn vastgelegd.
- Referendumverordening (2021), waarin er meer mogelijkheden komen voor Amsterdammers om hun zeggenschap te vergroten op voorgenomen representatieve besluitvorming.
- Participatiebeleid (2021) waarin voor Amsterdammers en de gemeentelijke organisatie de kaders voor bewuste, eenduidige transparante en voorspelbare participatie worden gesteld.
- Beleidskader Buurtrecht (2021) waarin de spelregels rondom Right to challenge en Right to bid en Right to plan worden toegelicht.
- Participatieverordening (2024).
- Beleidskader burgerberaden (2023), waarin staat hoe door gelote groepen burgers geadviseerd kan worden over een vraagstuk in de stad.

2.B.4 Bestuur

Het stadsbestuur verbindt, geeft vertrouwen en geeft invulling aan de publieke taak op basis van democratische waarden.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel B.4 is:	
Scope 1 en 2 in de stad	0 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	1 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	300 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel B.4.1

Stadsbestuur zijn dat verbindt, vertrouwen heeft en geeft en dat op basis van democratische waarden invulling geeft aan zijn publieke taken.

	Indicatoren doel	**Peilwaarde (peiljaar)**	**Jaarverslag 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarverslag 2025**
1	Geen indicator beschikbaar		30%	70%	70%

Met het huidige bestuurlijk stelsel willen we de positie van het lokale bestuur versterken. Daarvoor is een bestuurlijk stelsel nodig met een effectieve samenwerking tussen raad, college, stadsdeelcommissies, dagelijks besturen en bestuurscommissie Weesp, waarmee de besluitvorming zo goed mogelijk aansluit op de behoeften van de bewoners en gebruikers van de stad. In 2025 is het stelsel geëvalueerd. Op voorstel van het college heeft de raad ingestemd met verbeteringen die met name de positie van de stadsdeelcommissies versterken.

Activiteit B.4.1.1

We besturen de stad door te bevorderen dat inwoners zich gehoord en gezien voelen en gelijkwaardig worden behandeld. Het versterken van vertrouwen tussen burger en overheid is een prioriteit.

	Indicatoren activiteit	**Peilwaarde (peiljaar)**	**Jaarverslag 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarverslag 2025**
1	Raadsadressen worden binnen de termijn afgehandeld	–	–	–	–
2	Bestuurlijke post wordt binnen de termijn afgehandeld	–	–	–	–
3	Taalgebruik in raadsinformatiebrieven	–	–	–	–

De voorstellen vanuit het traject innovatie bestuurlijke besluitvorming zijn eind 2025 vertaald in een veranderagenda. Daarin zijn meerdere lange termijn doelen vastgesteld. Een van de doelen is om te werken aan betere en gestandaardiseerde bestuurlijke besluitvormingsvoorstellen. Daarin is er meer aandacht voor de impact in de stad, de uitvoering en achterliggende bestuurlijke afwegingen. Een ander doel is om het ambtelijke aanleverproces van besluitvormingsvoorstellen te stroomlijnen. Zo wordt komend jaar ingezet op een verbeterde ambtelijke aanlevering aan de griffie ten behoeve van een goede behandeling in de gemeenteraad. Derde doel is om een aanbesteding op te starten voor een nieuwe Bestuurlijk informatiesysteem, dat gebruikersvriendelijker en toekomstgericht is. Deze aanbesteding was gereed voorjaar 2025, maar is stopgezet vanwege de organisatorische impact van AFIS en te kunnen leren van de lessen van AFIS.

Doel B.4.2

Effectieve aanpak van stedelijke en regionale opgaven door samenwerking met partners met vergelijkbare opgaven en belangen.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Geen indicator beschikbaar		30%	70%	70%

We zochten nadrukkelijk samenwerking met het Rijk en andere partners op gezamenlijke prioriteiten, zoals woningbouw, klimaat, kansengelijkheid en gemeentefinanciën. Ook in Europa heeft Amsterdam op prioritaire onderwerpen samengewerkt met andere steden en de EU-instellingen, variërend van overtoerisme tot rechtsstaat en democratie.

De volgende samenwerkingsbanden zijn onderhouden: EU en Internationale samenwerking, G4 Gemeenten, VNG en belangenbehartiging in Den Haag, Metropoolregio Amsterdam (MRA).

Activiteit B.4.2.1

We versterken de effectieve aanpak van stedelijke en regionale opgaven door het verwerven van (co-) financiering en/of het beïnvloeden van beleid, wet- en regelgeving op provinciaal, nationaal en Europees niveau samen met onze partners.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Geen indicator beschikbaar	–	–	–	–

EU en Internationale samenwerking
Amsterdam is op diverse dossiers actief richting de EU: van het pleiten voor strengere regels ter bescherming van jongeren in de online leefwereld tot het agenderen van de rol van steden bij de bescherming van de rechtsstaat en democratie. Hierbij werkt Amsterdam samen met bestaande netwerken zoals EUROCITIES, maar ook met ad-hoc allianties die we zelf vormgeven, zoals de alliantie gericht op het tegengaan van overtoerisme. In het kader van Europese samenwerking heeft Amsterdam in mei 2025 het Social Affairs Forum van EUROCITIES georganiseerd. Daarnaast werd in 2025, in het kader van het zijn van een veilige internationale haven, een tweede residentie voor bedreigde schrijvers en kunstenaars in gebruik genomen.

G4, VNG en belangenbehartiging in Den Haag
In 2025 heeft Amsterdam de samenwerking met de G4 en de VNG verdiept. In G4 verband hebben we onder andere gezamenlijk ingezet op het lerarentekort en de aanpak van de stagnatie van de woningbouwopgave en daar ook Eindhoven bij betrokken. Sinds september 2025 is Amsterdam voorzitter van de G4 samenwerking. Daarnaast werken we in coalities samen met andere gemeenten op diverse onderwerpen, zoals verkeersveiligheid, politiecapaciteit, asielopvang, dakloosheid en gemeentefinanciën.

Amsterdam is goed vertegenwoordigd in het VNG-bestuur en diverse commissies. Hier agenderen we belangrijke thema's die alle gemeenten raken. Zo heeft Amsterdam zich ingezet voor de reparatie van het ravijn (miljardenkorting op het gemeentefonds vanaf 2027) en het verzachten van de korting op de jeugdzorg.

Metropoolregio Amsterdam (MRA)
Ook de samenwerking in de MRA is in 2025 geïntensiveerd. Als centraal thema is het investeren in het concurrentievermogen van Nederland gekozen. In november 2025 organiseerde de MRA in Den Haag een evenement met een brede delegatie van bedrijfsleven, kennisinstellingen en bestuurders op dit thema.

Verbonden partijen

Het gaat hier om de gemeenschappelijke regelingen:

- De Rekenkamer Amsterdam is onderdeel van de gemeenschappelijke regeling Rekenkamer Amsterdam-Zaanstad. De Rekenkamer voert ook de rekenkamerfunctie uit voor Zaanstad. De rekenkamer doet onderzoek naar rechtmatigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid van het gevoerde bestuur. Daarmee helpt ze de raad bij het uitoefenen van zijn controlefunctie.
- De Ombudsman, zijn plaatsvervangster en Kinderombudsman, zijn onderdeel van de Gemeenschappelijke regeling Ombudsman Metropool Amsterdam. Naast Amsterdam nemen deel: Almere, Amstelveen, Diemen, Zaanstad, Waterland, Landsmeer, Vervoerregio Amsterdam en de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. De Ombudsman houdt toezicht op de manier waarop de gemeente zich gedraagt naar bewoners en ondernemers en is een tweedelijns klachtbehandelaar.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	0,5	0,6	59,7	59,8	0,1
Lasten	39,0	35,9	38,4	37,2	-1,2
Saldo Baten en Lasten	**-38,5**	**-35,3**	**21,3**	**22,6**	**1,3**
Onttrekking	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,1**	**0,1**	**0,1**	**0,1**	**0,0**
Totaal B.4 Bestuur	**-38,5**	**-35,2**	**21,4**	**22,7**	**1,3**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een positief resultaat van € 1,3 miljoen. Dit komt vooral door lagere lasten van € 1,2 miljoen.

Baten

De totale baten van € 59,8 miljoen zijn € 0,1 miljoen hoger dan begroot. Deze afwijking lichten we verder niet toe, omdat de afwijking kleiner is dan € 0,2 miljoen.

Lasten

De totale lasten van € 37,2 miljoen zijn € 1,2 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Lagere lasten door een lagere bijdrage aan het fonds Gemeentelijke Gezamenlijke Uitvoering van de VNG op basis van het inwonersaantal (€ 1,2 miljoen).
- Lagere lasten door nog niet ingevulde vacatures bij de ACAM door een krappe arbeidsmarkt (€ 1,1 miljoen).
- Lagere lasten voor hoofdzakelijk raadsonderzoeken bij de Griffie. De raad heeft geen onderzoeken gedaan (€ 0,8 miljoen). De lasten voor de tegemoetkoming Rekenkamer is niet geïndexeerd, waardoor de lasten hoger zijn bij de Griffie (€ 0,5 miljoen) dan begroot. Per saldo leiden deze twee gebeurtenissen tot lagere lasten (€ 0,3 miljoen).
- Hogere lasten vanwege de uitvoering van het onderzoek van Binnenlandse Zaken naar de overdrachtswaarde en financiële gevolgen voor overheidsinstanties van de pensioenvoorziening voormalig bestuurders (€ 0,8 miljoen).
- Hogere lasten door het aanschaffen van additionele beveiligings- en bewakingsapparatuur (€ 0,3 miljoen).
- Hogere lasten voor loonkosten stadsdeelbesturen doordat het budget voor stadsdeelbestuurders in 2025 geen nominale compensatie heeft gekregen (€ 0,3 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Reserves

Er zijn geen afwijkingen.

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
1. Niet-openbare informatie lekt uit.	▪ Er wordt toegezien op naleving van beveiligingsmaatregelen (o.a. clean desk, voeren van vertrouwelijke gesprekken in gesloten ruimtes, check op autorisaties, voeren van moreel beraad met collega's). ▪ Er worden integriteitsbijeenkomsten en trainingen voor de raadsleden en managers georganiseerd (o.a. morele oordeelsvorming). ▪ Onderdelen met zeer gevoelige informatie hebben een afgesloten computernetwerk en werken in extra beveiligde zones.

Beleidskaders

- Gemeentewet, onder andere titel II en III, samenstelling en bevoegdheid van het gemeentebestuur.
- Verordening op het lokaal bestuur: de inrichting en samenstelling van het dagelijks bestuur en stadsdeelcommissies.
- Coalitieakkoord 'Amsterdams Akkoord 2022-2026'.
- Bestuurlijk stelsel, wijze waarop gemeente Amsterdam wordt bestuurd.
- Wet gemeenschappelijke regeling-plus (Wgr-plus): het treffen van voorzieningen voor het bestuur rond de grote steden.
- Het bureau en de werkwijze van de ombudsman komen voort uit:
  - Gemeentewet (art. 81 q tot en met v).
  - Algemene wet Bestuursrecht (hoofdstuk 9:2).
  - Gemeenschappelijke Regeling Gezamenlijke ombudsman metropool Amsterdam.
  - Visie op het Internationale beleid ("De Belofte van Vrijheid").

- Controleverordening (art. 213 gemeentewet): regels voor de inrichting van de financiële administratie en accountantscontrole.
- Programma van Eisen accountantscontrole: toets punten bij de selectie van de accountant.
- Nota Auditketen, 2014.
- Gemeenschappelijke Regeling Rekenkamer Metropool Amsterdam (RMA).
- Beleidsvisie RMA 2023-2028 ‘navolgbaar rekenen op de participatiesamenleving.

2.B.5 Overhead

De bedrijfsvoering stelt de organisatie in staat om de bestuurlijke en stedelijke opgaven te realiseren.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel B.5 is:	
Scope 1 en 2 in de stad	0 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	1.808 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	32.000 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel B.5.1

Een goed werkende bedrijfsvoering gericht op een betrouwbare, wendbare organisatie die integraal en opgavegericht werkt, zo duurzaam mogelijk en waarbij inclusie en diversiteit de norm is.

	Indicatoren doel	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Apparaatskosten: Kosten per inwoner (BBV-verplicht)	2.008 (2021)	2.168	1.953	2.316
2	Formatie: Fte per 1.000 inwoners (BBV-verplicht)	18,6 (2021)	19,1	19,0	19,2
3	Bezetting: Fte per 1.000 inwoners (BBV-verplicht)	19,0 (2021)	20,1	–	20,5
4	Externe Inhuur: Kosten als% van totale loonsom + totale kosten inhuur externen (BBV-verplicht)	18,4% (2021)	15%	10%	15%

We monitoren de ontwikkeling in de apparaatskosten, ofwel organisatiekosten, met de verplichte BBV-indicatoren om de vergelijking in de tijd en met vergelijkbare G4-gemeenten mogelijk te maken. De wijze waarop een gemeentelijke organisatie is georganiseerd is van invloed op de hoogte van deze indicatoren. Deze indicatoren gaan over de apparaatskosten van de hele organisatie, dus ook over de salaris- en personeelslasten en de lasten van externe inhuur van de beleidsprogramma's. De apparaatskosten per inwoner stijgen ten opzichte van de originele begroting met € 363. Deze ontwikkeling lichten we verder toe in de paragraaf bedrijfsvoering.

Zowel de formatie als de bezetting in fte per 1.000 inwoners is toegenomen. De stijging wordt veroorzaakt door een toename van de capaciteit ten behoeve van ondersteuning van programma's en projecten, bijvoorbeeld op het gebied van communicatie of digitalisering. Daarnaast wordt capaciteit ingezet op incidentele programmamiddelen.

Activiteit B.5.1.1

We ondersteunen de organisatie bij de uitvoering van de taken en opgaven met onze centrale bedrijfsvoeringsfuncties.

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Jaarverslag 2025
1	Overhead (% van de totale gemeentelijke lasten; BBV-verplicht)	7,6% (2021)	9,3%	8,1%	8%
2	Overhead (% van de totale gemeentelijke formatie)	25,9% (2021)	22,7%	23,0%	22,5%

De centrale bedrijfsvoering bestaat uit de ondersteuning op het gebied van personeel en organisatie, ICT, financiën en control, communicatie, huisvesting en juridische zaken, facilitaire zaken en bestuurs-ondersteuning. Ten opzichte van de begroting en het voorgaande jaar is de overhead als aandeel van de totale lasten met 0,1 procentpunt gedaald. De ontwikkelingen in de bedrijfsvoering lichten we toe in de paragraaf bedrijfsvoering.

Verbonden partijen

De NV Verzekeringsbedrijf Groot Amsterdam (NV VGA) verzorgt risicomanagement advies, alle verzekeringen en schademanagement voor de stadsdelen, directies, bedrijven en organisaties van de gemeente Amsterdam. Circa 20 procent van de personeelslasten heeft betrekking op schademanagement van de gemeente zelf en komt ten laste van dit programmaonderdeel.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	11,7	12,1	15,4	15,3	-0,1
Lasten	726,3	659,9	629,9	611,5	-18,3
Saldo Baten en Lasten	**-714,6**	**-647,8**	**-614,5**	**-596,3**	**18,2**
Onttrekking	56,2	14,1	17,1	14,0	-3,1
Toevoeging	9,6	0,0	1,4	1,4	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**46,5**	**14,1**	**15,6**	**12,6**	**-3,1**
Totaal B.5 Overhead	**-668,1**	**-633,7**	**-598,8**	**-583,7**	**15,1**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een positief resultaat van € 15,1 miljoen. Dit komt door lagere baten van € 0,1 miljoen, lagere lasten van € 18,3 miljoen en lagere onttrekking aan reserves van € 3,1 miljoen.

Baten

De totale baten van € 15,3 miljoen zijn € 0,1 miljoen lager dan begroot. Deze afwijking lichten we verder niet toe, omdat de afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Lasten

De totale lasten van € 611,5 miljoen zijn € 18,3 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Lagere lasten door een hogere bijdrage vanuit investeringen ter dekking van overhead (€ 6,8 miljoen).
- Lagere lasten door vertraging op diverse ICT-investeringsprojecten die zijn doorgeschoven naar 2026, waaronder uitfasering van verouderde datacenters (€ 5,1 miljoen).
- Lagere lasten doordat per ongeluk een taakstelling in de begroting in programma A was opgenomen (€ 2,4 miljoen).
- Lagere lasten bij ICT door onder andere meevallers bij mobiele telefonie onder anderen door een nieuw contract en lagere lasten WOO (€ 2 miljoen).
- Lagere lasten door de overgang naar Eigen Risicodragerschap (ERD) voor medewerkers die arbeidsongeschikt raken (€ 2,3 miljoen).
- Hogere lasten door organisatieontwikkelingen binnen bedrijfsvoering waartegenover een onttrekking uit de frictiekostenreserve staat (€ 2,2 miljoen).
- Lagere energielasten door vooral lager verbruik (€ 1,8 miljoen).
- Hogere lasten door inzet extern personeel in verband met ziekteverzuim en hogere salaris- en opleidingskosten ter borging van de continuïteit van de dienstverlening bij de bestuurs- en managementondersteuning van de stadsdelen (€ 1,2 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Onttrekkingen reserves

De onttrekking aan de reserves is € 3,1 miljoen lager dan begroot.
Dit komt vooral door:

- Lagere onttrekking uit de reserve incidentele coalitiemiddelen inhaalslag verduurzaming, omdat deze in programma A wordt gerealiseerd (€ 4,5 miljoen).
- Lagere onttrekking uit de reserve coalitiemiddelen onder andere veroorzaakt doordat de uitvoering van het cultuur- en veranderaspect binnen het programma Informatiehuishouding op orde (WOO) later is gestart (€ 0,6 miljoen).
- Hogere onttrekking van € 2,2 miljoen. In verband met organisatieontwikkelingen binnen bedrijfsvoering zijn kosten gemaakt waartegenover een onttrekking uit de frictiekostenreserve staat.
- Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 0,2 miljoen.

Toevoegingen reserves

Er zijn geen afwijkingen in dit programmaonderdeel.

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
1. Krapte arbeidsmarkt: onze dienstverlening staat onder druk doordat vacatures moeilijk zijn in te vullen. Natuurlijke uitstroom groeit de komende jaren van circa 400 medewerkers in 2025 tot circa 600 medewerkers in 2030.	▪ Focus op verbetering van werving & selectie, instroomproces, vergroten van zichtbaarheid als werkgever en verbeteren van aantrekkelijkheid van arbeidsvoorwaarden van de gemeente Amsterdam. ▪ Hiernaast wordt vanuit een integrale aanpak ingezet op het creëren van een gezonde en veilige organisatie (zie punt 2).
2. Verzuim: het verzuim binnen gemeenten is de afgelopen jaren flink gestegen (bron A&O-fonds gemeenten), ook in Gemeente Amsterdam.	▪ Integrale aanpak gericht op een gezonde en veilige organisatie langs drie actielijnen: 1. wettelijke basis arbo en verzuim en gemeentebrede support onder leiding van directeur P&O. 2. versterkte verzuimaanpak HR voor 1-3 jaar voor directies tussen de 6-8% ziekteverzuim, onder leiding van de directeur P&O. 3. Verbeterprogramma gezonde organisatie voor 3-5 jaar, onder leiding van kwartiermaker organisatieverandering 2030.
3. Inhuur personeel: we zijn niet altijd in staat om de maatschappelijke opgaven volledig met eigen medewerkers aan te pakken. Bepaalde expertises zijn niet altijd in de organisatie aanwezig of (op juiste moment) beschikbaar. Het verlagen van de externe inhuur kan hierdoor onder druk komen te staan.	▪ Flexibele inzet van eigen expertise binnen de organisatie door belemmeringen in systemen en structuren weg te nemen. ▪ Benutten van interne flexibele pools. ▪ Extra recruiters in om talenten op de (krappe) arbeidsmarkt aan ons te binden.
4. EU Inkooponrechtmatigheid: aanbestedingsprocedures worden niet tijdig gestart.	▪ We verbeteren de sturingsinformatie en richten een proces in van continue leren en verbeteren op basis van deze sturingsinformatie. ▪ We investeren in bewustwording en kennis. ▪ We borgen de interne controles en datakwaliteit.
5. Wet DBA (Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties): De wet DBA wordt in de organisatie onvoldoende nageleefd bij de inzet van externen. De wet DBA heeft als doel schijnzelfstandigheid te voorkomen.	▪ Er is een vastgesteld protocol Externe Inzet. ▪ PWC heeft de gemeente in 2025 bijgestaan in de interne controle op naleving van de wet DBA. ▪ De aanbevelingen van PWC zijn overgenomen en er zijn besluiten genomen om de beheersing te versterken.

Beleidskaders

- Gemeentewet (art. 213) verplicht de gemeenteraad regels te stellen voor de inrichting van de financiële administratie en accountantscontrole.
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV): kaders voor de Begroting en financiële verantwoording van de gemeente.
- Controle- en rechtmatigheidsprotocol 2023-2024 regels over de jaarrekeningcontrole en het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording. Daarmee regelt het tevens een aantal zaken ten aanzien van het financieel beheer.
- Gewijzigde Financiële Verordening Amsterdam 2023 waarin de uitgangspunten voor het financiële beleid, voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie is vastgesteld.
- De Sourcing en Open Source: strategie Amsterdam (2019). De strategie beschrijft de visie op de samenwerking met de markt in de context van de digitale transformatie van de stad en geeft daaraan richting en kaders.
- Het Stedelijk kader informatiebeveiliging gemeente Amsterdam (2020) bepaalt de strategische uitgangspunten en randvoorwaarden die de organisatie hanteert voor informatiebeveiliging.
- Eindrapportage Bestuursopdracht i-domein (2020). Fundamenteel verbeterplan op basis van groeiplateaus, over de gehele breedte van het i-domein. Hiermee heeft het college de koers op digitalisering vastgesteld.
- Uitvoeringsagenda Duurzame Organisatie 2020-2030 (2020), waarin wordt beschreven hoe de gemeente gaat komen tot een klimaatneutrale gemeentelijke organisatie met een CO_2-neutrale bedrijfsvoering.
- In het inkoopbeleid (2023) staan de 6 belangrijke Amsterdamse maatschappelijke thema's en de kaders en Amsterdamse inkoopregels waarbinnen dit gebeurt. Het biedt een overzicht voor onszelf en ondernemingen. De thema's komen uit het coalitieakkoord 'Amsterdams akkoord'.
- Protocol Externe inzet (2022) waarin de uitgangspunten van het inhuurbeleid en de beleidsmaatregelen zijn opgenomen met als doel om de interne en externe capaciteit op een effectieve en efficiënte wijze in te zetten.
- Plan van Aanpak bewust omgaan met Externe inhuur (2019) waarin de maatregelen uiteengezet worden gezet om te komen tot een bewustere omgang met en-op termijn- een duurzame reductie van externe inzet.
- Bestuursopdracht Inclusie en Diversiteit (2020), deze richt zich op het vergroten van een inclusieve werkcultuur en de representativiteit in de personele samenstelling van gemeente Amsterdam. Met het Uitvoeringsplan Inclusie en Diversiteit (2021) is hieraan uitvoering gegeven door de inzet van ca 60 acties en interventies.
- Notitie Vertrouwen begint bij de overheid (2022), een kritische verkenning van de juridische functie van de gemeente.
- Personeelsregelingen Gemeente Amsterdam, dit betreft alle personeelsregelingen die gelden voor werknemers bij de gemeente Amsterdam. De PGA bestaat uit de cao Gemeenten, cao Amsterdam en uit diverse Amsterdamse uitvoerings- en beleid.

2.B.6 Facilitair Werken in de Fysieke Leefomgeving

De inrichting van de stad en de aanleg en onderhoud van de infrastructuur wordt op een juiste manier voorbereid en gefaciliteerd.

De totale CO_2-uitstoot van programmaonderdeel B.6 is:	
Scope 1 en 2 in de stad	0 ton CO_2
Scope 1 en 2 van de eigen organisatie	0 ton CO_2
Scope 3 van de eigen organisatie	0 ton CO_2

Wat hebben we bereikt (doelen) en wat hebben wij daarvoor gedaan (activiteiten)?

Doel B.6.1

De inrichting van de stad en de aanleg en onderhoud van de infrastructuur wordt op een juiste manier voorbereid en gefaciliteerd. Daarnaast worden sociale projecten en programma's optimaal gefaciliteerd en ondersteund.

	Indicatoren doel	**Peilwaarde (peiljaar)**	**Jaarverslag 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarverslag 2025**
1	Klanttevredenheid opdrachtgevers	8 (2022)	7	8	–

Het klanttevredenheidonderzoek wordt eenmaal per 2 jaar uitgevoerd onder de interne opdrachtgevers; de eerstvolgende is in november 2025 gestart maar nog niet afgerond. De uitkomst wordt in het voorjaar van 2026 verwacht. Daarbij wordt onder andere gevraagd naar de kwaliteit van dienstverlening en het relatiemanagement. In 2023 is de klanttevredenheid voor het laatst uitgevoerd waarbij evenals in voorgaande jaren door de opdrachtgevers als goed beoordeeld, maar iets lager dan de doelstelling was. Door een doorontwikkeling van projectbeheersing scoorde dit onderdeel beter dan voorgaande jaren maar nog wel lager dan gewenst.

Activiteit B.6.1.1

We zetten onze expertise in op het gebied van project-, programma- en procesmanagement, civiele constructies, water en deltatechnologie, stedelijke inrichting en milieu, infrastructuur en verkeersadvies, uitvoering klimaatadaptatie en energietransitie.

	Indicatoren activiteit	**Peilwaarde (peiljaar)**	**Jaarverslag 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarverslag 2025**
1	(interne) omzet mln: 1) Ingenieursbureau 2) Projectmanagementbureau				
1a	Ingenieursbureau	169 (2022)	161	175	131
1b	Projectmanagementbureau	63 (2022)	74	75	62
2	Productiviteit (primair proces) 1) Ingenieursbureau 2) Projectmanagementbureau				
2a	Ingenieursbureau	71% (2022)	71%	72%	67%
2b	Projectmanagementbureau	69% (2022)	71%	72%	66%
3	Capaciteit in fte: 1) Ingenieursbureau 2) Projectmanagementbureau				
3a	Ingenieursbureau	Fte 1.250 (2022)	Fte 1.222	Fte 1.222	Fte 1.368
3b	Projectmanagementbureau	Fte 506 (2022)	Fte 509	Fte 509	Fte 574

Facilitaire directies als het Ingenieursbureau werken qua kosten en opbrengsten in principe budgetneutraal en hanteren daarbij sinds enkele jaren een binnengemeentelijk geüniformeerd tarief. Bij de begroting 2025 waren de tarieven 2025 nog niet

bekend en zijn de uitgangspunten 2024 gehanteerd. Per 2025 maken facilitaire directies gebruik van netto tarieven en een bijgestelde norm direct productieve uren. Bovenstaande vergelijking geeft hierdoor een vertekend beeld.

De begrote omzet voor de facilitaire directies in 2025 is, door de invoering van netto tarieven bijgesteld van € 250 miljoen naar € 191 miljoen. De gerealiseerde omzet bedraagt € 193 miljoen.

De norm productiviteit voor het vaste personeel is voor de facilitaire directies in 2025, door de invoering van netto tarieven bijgesteld van 72,4 procent naar 70,5 procent. De gerealiseerde productiviteit van het vaste personeel bedraagt 66,5 procent voor het Ingenieursbureau en 65,8 procent voor het Projectmanagementbureau.

De bezetting van de facilitaire directies overschrijdt de formatie door stijgende capaciteitsaanvragen van binnengemeentelijke opdrachtgevers.

Verbonden partijen

We schakelen geen verbonden partijen in voor dit programmaonderdeel.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Baten	1,1	0,5	0,5	0,7	0,2
Lasten	14,2	3,4	23,9	23,2	-0,7
Saldo Baten en Lasten	**-13,1**	**-2,9**	**-23,4**	**-22,5**	**0,9**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal B.6 Facilitair Werken in de Fysieke Leefomgeving	**-13,1**	**-2,9**	**-23,4**	**-22,5**	**0,9**

Het programmaonderdeel heeft ten opzichte van de Najaarsnota 2025 een positief resultaat van € 0,9 miljoen. Dit komt door hogere baten van € 0,2 miljoen en lagere lasten van € 0,7 miljoen.

Het positieve resultaat in vergelijking met de Najaarsnota 2025 komt doordat de inkomsten hoger zijn dan de extra kosten voor extra personeel voor facilitaire werkzaamheden.

Baten

De totale baten van € 0,7 miljoen zijn € 0,2 miljoen hoger dan begroot. Dit komt vooral een hogere opbrengst uit buiten-gemeentelijke opdrachten (€ 0,2 miljoen).

Lasten

De totale lasten van € 23,2 miljoen zijn € 0,7 miljoen lager dan begroot. Dit komt doordat meer werkzaamheden zijn doorbelast aan de opdrachtgevers. Dit komt doordat er meer mensen aan het werk zijn en ze meer werk hebben gedaan (€ 0,7 miljoen).

Reserves

In dit programmaonderdeel zijn geen reserves opgenomen.

Risicobeheersing

Actuele risico's	Maatregelen
1. We kunnen niet (tijdig) voldoen aan de capaciteitsvraag die nodig is voor de uitvoering van projecten.	▪ We monitoren de uitstroom en anticiperen door tijdig te werven op de functies waar uitstroom plaatsvindt. ▪ We analyseren trends en maken samen met onze partners in de keten een plan van aanpak voor benadering van de arbeidsmarkt. ▪ We monitoren de balans tussen capaciteit en ambities.
2. Medewerkers maken fouten bij de uitoefening van beroepsmatige activiteiten.	▪ We hebben aandacht voor opleiden en trainen en zorgvuldige matching op projecten. ▪ We dekken dit risico af door middel van Beroepsaansprakelijkheidsverzekering (BAV).
3. We doen zaken met niet integere leveranciers.	▪ We maken gebruik van een calamiteitenprotocol voor het weren van leveranciers in projecten die verdacht zijn van strafbare feiten. ▪ We toetsen elke aanbesteding centraal op de betrouwbaarheid van de leverancier.
4. Verstrengeling van belangen of de schijn daarvan door het vragen, aannemen of verstrekken van niet-toegestane giften.	▪ We hanteren een protocol gericht op preventie van fraude.
5. Er worden minder projecten uitgevoerd door economische onzekerheden waardoor een teveel aan capaciteit ontstaat.	▪ Vanwege de gehanteerde flexibele schil van circa 20% beschouwen. ▪ We dit niet meer als risico.

Beleidskaders

- Plaberum (2024): procesbeschrijving die dient als leidraad voor de inrichting van de planvorming van ruimtelijke projecten+
- PBI (2019): de Amsterdamse handleiding voor de planvorming, besluitvorming en realisatie van infrastructurele projecten+
- Regeling kostprijs- en tariefbepaling (2020): Deze is van toepassing op interne dienstverlening (wanneer capaciteit op flexibele basis aan andere organisatieonderdelen wordt geleverd) en op externe dienstverlening als bestuursorgaan of marktpartij. Met de invoering van de regeling is uniformering van de tariefpaling en het hanteren van dezelfde uurtarieven doorgevoerd
- Memo uurtarieven 2025 met daarin de interne uurtarieven 2025 en de norm voor productiviteit
- Gemeentelijke norm met betrekking tot externe inhuur

3

Verplichte en overige paragrafen

3

Verplichte en overige paragrafen

3.1	Lokale heffingen	267
3.2	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	274
3.3	Onderhoud kapitaalgoederen	281
3.4	Financiering	298
3.5	Bedrijfsvoering	306
3.6	Verbonden partijen	318
3.7	Grondbeleid	327
3.8	Openbaarheid	337
3.9	Investeringen	339
3.10	Duurzaamheid	352
3.11	Ongelijk investeren voor gelijke kansen	358
3.12	Integrale aanpakken	365

3.1 Lokale heffingen

Met lokale heffingen dragen inwoners en ondernemers in Amsterdam bij aan het welzijn, de leefbaarheid en voorzieningen in onze stad.

Ook in 2025 heeft de gemeente een belangrijk deel van haar inkomsten uit lokale heffingen ontvangen. Bij lokale heffingen onderscheiden we belastingen, retributies en leges.

- Belastingen zijn verplichte bijdragen aan de gemeente zonder dat hier een directe tegenprestatie tegenover staat.
- Retributies worden geheven als de gemeente één van haar bezittingen ter beschikking stelt, of als de gemeente een dienst verleent aan een individu of onderneming.
- Leges zijn vergoedingen voor kosten die de gemeente maakt voor administratieve handelingen, zoals het geven van informatie en het verstrekken van vergunningen.

In het eerste deel van deze paragraaf besteden we aandacht aan de verschillende soorten lokale heffingen die we in Amsterdam hanteren. In het tweede deel gaan we in op de lokale lastendruk en vergelijken we deze met de andere G4-gemeenten: Rotterdam, Den Haag en Utrecht.

Belastingen, retributies en leges

Tabel 1. Overzicht totale opbrengsten belastingen, retributies en leges.

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2024	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil	Afwijking %
a. OZB	296,7	405,1	415,1	10,1	2,48%
b. RBR gebruik	0,6	0,6	0,7	0,1	11,07%
c. Rioolheffing	94,0	108,5	108,7	0,3	0,25%
d. Toeristenbelasting	286,4	275,7	274,9	-0,7	-0,27%
e. Binnenhavengeld	4,0	4,4	5,8	1,4	30,38%
f. Vermakelijkheidsretributie te water	13,5	15,1	14,8	-0,3	-2,06%
g. Precariobelasting	10,0	10,6	10,1	-0,5	-5,08%
h. Reclamebelasting	5,3	5,7	6,0	0,3	5,48%
i. Afvalstofheffing	167,9	167,8	169,1	1,4	0,82%
j. Reinigingsrecht	11,3	12,6	13,0	0,4	3,02%
k. Parkeerbelasting	339,1	360,5	360,5	0,0	0,01%
l. Marktgelden	5,4	5,5	5,0	-0,5	-9,01%
m. Lijkbezorgingsrechten	7,7	8,0	8,3	0,3	3,60%
n. Leges	100,0	104,2	106,4	2,2	2,15%
Totaal	**1.341,98**	**1.484,20**	**1.498,46**	**14,26**	**0,96%**

A. Onroerendezaakbelasting (OZB)

De baten voor de OZB zijn € 10,1 miljoen hoger dan gemeld bij de Najaarsnota 2025. Dit is met name het gevolg van bouwterreinen waarvan de waardering tot afronding is gekomen. Dit betekent dat aan de betreffende partijen aanslagen zijn opgelegd.

B. Roerende-ruimtebelasting (RRB)

Eigenaren van roerende woonruimten, zoals woonboten, en eigenaren en gebruikers van roerende bedrijfsruimten betalen RRB. De heffing is gebaseerd op een percentage van de WOZ-waarde. De baten uit de roerende ruimtebelasting (RRB) zijn € 0,1 miljoen hoger dan begroot.

C. Rioolheffing
Voor het beheer en onderhoud van het rioolstelsel betalen eigenaren van woningen en bedrijfspanden een rioolheffing.
De baten van de Rioolheffingen vallen € 0,3 miljoen hoger uit vanwege doorontwikkeling van het zicht op het belastbare areaal, en zijn daarmee in lijn met de begroting.

D. Toeristenbelasting
We heffen Toeristenbelasting voor overnachtingen van niet-ingezetenen. Het tarief is een percentage van de overnachtingsvergoeding in hotels, hostels, campings en andere belastingplichtige accommodaties. Het is in Amsterdam mogelijk onder voorwaarden af en toe de eigen woning te verhuren aan toeristen. Ook over de inkomsten hieruit moet de verhuurder toeristenbelasting betalen.
De baten Toeristenbelasting vallen € 0,7 miljoen lager uit door een grotere toevoeging aan de voorziening dubieuze debiteuren vanwege een toename van het aantal faillissementen en bedrijfsbeëindigingen.

E. Binnenhavengeld
Hogere baten Binnenhavengeld omdat er meer is geïnd. Dit is het gevolg van het verlagen van de milieukorting op het reguliere binnenhavengeldtarief naar 35 procent voor uitstootvrije en hybride vaartuigen (zonder dat er veel vignethouders hebben opgezegd), het uitvoeren van controles en communicatie over vignetplicht. Ook de invoer van de uitstootvrije zone in 2026 en de dispensatie voor niet elektrische vaartuigen heeft een rol gespeeld alsmede de vignetplicht bij Sail 2025.

F. Vermakelijkheidsretributie (VMR)
Iedereen die tegen betaling bedrijfsmatig amusement, ontspanning of vermaak op het water aanbiedt, betaalt VMR. Dat geldt bijvoorbeeld voor rederijen. Daarnaast heffen we VMR voor betaalde evenementen in de openbare ruimte.
De baten VMR zijn € 0,3 miljoen lager dan begroot. Dit is onder andere het gevolg van een gerechtelijke uitspraak die erfpachtlocaties uitsluit (€ 0,3 miljoen).

G. Precariobelasting
We heffen precario voor het privégebruik van de openbare ruimte voor terrassen, uitstallingen en ligplaatsen voor woonboten, bedrijfs- en passagiersvaartuigen. De baten zijn € 0,5 miljoen lager dan begroot. Dit heeft de volgende oorzaak:
Bij het ramen van de opbrengsten precariobelasting voor terrassen is uitgegaan van een herijkt areaal, op basis van de verleende terrasvergunningen. Het areaal is door deze herijking aanzienlijk toegenomen, op grond waarvan de begroting 2025 is verhoogd. De herijking heeft echter ook geleid tot meer bezwaren, op grond waarvan de begroting bij de voorjaarsnota neerwaarts is bijgesteld. Het effect waarvoor de herijking heeft plaatsgevonden is echter nog iets groter geweest.

H. Reclamebelasting
Reclamebelasting heffen we op openbare aankondiging om verrommeling van het straatbeeld tegen te gaan en ondernemers te stimuleren om minder of kleinere reclame-uitingen te plaatsen die zichtbaar zijn vanaf de openbare weg.
De opbrengsten van de reclamebelasting zijn in 2025 € 0,3 miljoen hoger dan begroot, vooral door het afwikkelresultaat van oudere jaren.

I. Afvalstoffenheffing
Voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval betalen huishoudens afvalstoffenheffing. De baten van de afvalstoffenheffing zijn € 0,7 miljoen hoger dan begroot en komt voort vanuit afwikkelresultaten op oude jaren. De lasten voor kwijtscheldingen van afvalstoffenheffing zijn € 0,6 miljoen lager dan begroot.

J. Reinigingsrecht
Bij bedrijven en instellingen die geen contract hebben met commerciële afvalinzamelaars, zamelt de gemeente het bedrijfsvuil in. Voor het inzamelen en verwerken van bedrijfsvuil betalen ondernemers reinigingsrecht. De opbrengst Reinigingsrecht is 0,4 miljoen meer dan begroot. Deze meeropbrengst is het gevolg van areaalgroei.

K. Parkeerbelasting
De lagere lasten van € 0,03 miljoen worden gerealiseerd ten opzichte van een begroting die bij de najaarsnota € 6,2 miljoen naar beneden bijgesteld is. Ten opzichte van de initiële begroting (inclusief de wijzigingen in de Voorjaarsnota 2025) zijn deze dus vrijwel gelijk gebleven. De lagere lasten zijn ontstaan door correctie op afdrachten uitgegeven door P1. € 0,2 miljoen hebben betrekking op diverse correctie gedurende het jaar. € 1,3 miljoen heeft betrekking op een foutieve boeking in de administratie van P1. Bij de eerste analyse was het resultaat hogere baten van € 1,5 miljoen. Naar aanleiding van deze correctie van € 1,5 miljoen zijn de baten volgens de Najaarsnota 2025 gerealiseerd.

L. Marktgelden
Marktgelden worden bij de marktkoopman in rekening gebracht als vergoeding voor het gebruik van gemeentegrond en voor de levering van elektriciteit, de afvalverwerking en het reinigen van het marktterrein. De realisatie wijkt iets af van de begroting,

enerzijds omdat de afdracht van de BTW van de Pin betalingen van de niet vaste markt handelaren niet is begroot, anderzijds vanwege een afname van het aantal marktondernemers en daarmee lagere baten uit marktgelden.

M. Lijkbezorgingsrechten
In tegenstelling tot de meeste andere gemeentelijke dienstverlening zoals de uitgifte van een paspoort of het ophalen van het huisvuil, is bij de tarieven voor lijkbezorging sprake van marktwerking. In de regio Amsterdam zijn naast de gemeentelijke begraafplaatsen en crematoria ongeveer tien andere begraafplaatsen en crematoria actief. De gemeente faciliteert ongeveer 35 procent van de uitvaarten van overleden Amsterdammers. Bij de beoordeling van de tarieven is het principe dat er één tarief is voor gelijke dienstverlening deels los gelaten. De ligging en omvang van de begraafplaats en de faciliteiten vragen om een meer individuele bepaling van de tarieven.

Het college heeft in retraite voor de Begroting 2023 besloten om de indexering van de lokale heffingen te harmoniseren. De gemeentelijke begraafplaatsen en crematoria van Amsterdam opereren in een concurrerende markt. Het hebben van marktconforme tarieven is noodzakelijk om een gezonde financiële exploitatie te behouden.

Gelet op de aard van de begraafplaatsen kunnen er verschillende tarieven voor grafrechten en bijdrage aan onderhoud begraafplaatsen zijn. De geraamde opbrengst van alle tarieven tezamen dekken alle werkelijke kosten, die met de exploitatie van de begraafplaats/crematorium zijn gemoeid.

De lijkbezorgingsrechten zijn geen onderdeel van de lokale lastendruk, omdat er geen verplichte afname van de dienstverlening is. Lijkbezorgingsrechten worden niet kwijtgescholden.

N. Leges
Leges zijn vergoedingen die inwoners en bedrijven betalen voor onze dienstverlening. De legestarieven worden op basis van begrotingscijfers, voorafgaand aan het begrotingsjaar vastgesteld. De wet vereist dat de legesverordening moet zijn vastgesteld vóórdat de leges worden geheven. Alle legestarieven staan in de legesverordening en -tabel. De leges 2025 staan op www.amsterdam.nl.
Elk jaar stelt de gemeenteraad de legesverordening voor het daaropvolgende jaar vast. Daarbij is voor 2026 besloten om paragraaf 8.6 (nul-emissiezone) in een aparte legesverordening onder te brengen.

Toelichting leges
Bij leges onderscheiden we drie soorten dienstverlening:
1. Algemene dienstverlening
2. Fysieke leefomgeving
3. Dienstverlening vallend onder de Europese Dienstenrichtlijn

In onderstaande tabel geven we een overzicht van de werkelijke legesopbrengsten per hoofdstuk van de legestabel, onderverdeeld naar de drie soorten dienstverlening. Hierbij hebben we de werkelijke opbrengsten en aantallen uit 2025 vergeleken met de begroting van de najaarsnota 2025. Daartussen zijn afwijkingen zichtbaar.
De belangrijkste afwijkingen worden toegelicht.

Algemene Dienstverlening

H2 Burgerzaken
Per saldo € 1,0 miljoen hogere legesopbrengsten burgerzaken als gevolg van hogere aantallen dan begroot voor reisdocumenten, rijbewijzen en huwelijksvoltrekkingen in combinatie met lagere legesopbrengsten voor verklaringen en basisregistratie personen als gevolg van lagere aantallen.

H7, H8 en H9 Vergunningen
Per saldo € 1,4 miljoen hogere legesopbrengsten uit vergunningen voor Openbare Ruimte (H7), Verkeer en Vervoer (H8) en Binnenwater (H9). De hogere opbrengsten bij H7 en H8 compenseren daarbij de lagere realisatie bij H9. Bij H7 en H8 was het aantal aanvragen hoger dan verwacht. De lagere opbrengst bij H9 hangt samen met ontwikkelingen binnen dit hoofdstuk, waardoor de realisatie is achtergebleven ten opzichte van de raming.

Fysieke Leefomgeving

De realisatie van de legesopbrengsten fysieke leefomgeving (bouwen, wonen, monumenten, ruimte, natuur en milieu) is in 2025 € 0,4 miljoen lager dan voorzien in de Najaarsnota.

Dit wordt aan de ene kant verklaard door tegenvallende opbrengsten van de bouwleges in het grootstedelijk gebied ter hoogte van € 1,4 miljoen (Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied). Dit komt onder andere door het afronden van dossiers uit eerdere jaren en het neerwaarts bijstellen van legesaanslagen na bezwaar of beroep. Tegelijkertijd zijn de leges omgevingsvergunningen bij de stadsdelen juist hoger uitgekomen, met een positief resultaat van € 1,0 miljoen ten opzichte van de Najaarsnota (waaronder incidenteel € 0,6 miljoen in stadsdeel Zuidoost na het faillissement van een projectontwikkelaar). Dit komt doordat sommige grote bouwprojecten complex zijn en aanvragen worden opgesplitst of uitgesteld. Door de invoering van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen per 1 januari 2024 is de legestabel ingrijpend gewijzigd. De mogelijkheid tot gefaseerde vergunningaanvragen voor het ruimtelijk deel en het bouwtechnisch deel resulteert in een verschuiving in het moment waarop de legesopbrengsten worden gerealiseerd.

Europese Dienstenrichtlijn

H6.5 Evenementen
Binnen de leges Europese Dienstenrichtlijn is bij evenementen € 0,6 miljoen meer gerealiseerd dan begroot. Dit hangt samen met (enkele) grote evenementen in 2025.

H4 Milieubelastende activiteiten
In de begroting 2025 en daarmee NJN 2025 waren de milieubelastende activiteiten opgenomen onder de Europese Dienstenrichtlijn (EDR). In het jaarverslag 2025 vallen deze activiteiten onder de fysieke leefomgeving.

Tabel 2. Algemene Dienstverlening

Hoofdstuk legestabel *(bedragen x € 1.000)*	**Najaarsnota 2025**	**Rekening 2025**	**Verschil met Najaarsnota**
H1 Informatie + H11 Algemeen	411	451	40
H2 Burgerzaken	25.895	26.890	995
H5 Fysieke leefomgeving (5.5 en 5.6)	81	244	163
H6 Economie en Milieu (6.2 en 6.7.7)	174	56	-117
H7 Openbare Ruimte	7.416	8.683	1.267
H8 Verkeer en Vervoer	14.287	14.968	681
H9 Binnenwater	608	44	-564
Totaal Algemene Dienstverlening	**48.872**	**51.336**	**2.465**

Tabel 3. Fysieke Leefomgeving

Hoofdstuk legestabel *(bedragen x € 1.000)*	**Najaarsnota 2025**	**Rekening 2025**	**Verschil met Najaarsnota**
H3 Omgevingswet en H4 Milieubelastende activiteiten	**46.454**	**46.022**	**-432**

Tabel 4. Dienstverlening vallend onder Europese Dienstenrichtlijn

Hoofdstuk legestabel *(bedragen x € 1.000)*	**Najaarsnota 2025**	**Rekening 2025**	**Verschil met Najaarsnota**
H5 Huisvestingswet (5.1, 5.2, 5.3 en 5.7)	2.076	2.080	4
H5/6 Prostitutiebedrijven (5.4 en 6.3)	116	29	-87
H6 Horeca (6.1)	4.259	4.251	-8
H6 Winkeltijdenwet (6.4)	–	–	–
H6 Evenementen (6.5)	1.502	2.081	579
H6 Activiteiten op openbare weg (6.6)	314	297	-18
H6 Leefmilieu (6.7.4)	29	35	5
H7 Reclame (7.3)	19	8	-11
H7 Ambulante handel (7.4)	160	149	-11
H8 Deelvervoer (8.9)	–	–	–
H9 Bedrijfsvaartuigen (9.2)	156	113	-43
H10 Kinderopvang	203	-	-203
Totaal Dienstverlening Europese Dienstenrichtlijn	**8.835**	**9.043**	**208**
Totaal leges	**104.160**	**106.401**	**2.241**

Lokale Lastendruk

Alle heffingen die we aan de Amsterdammers opleggen, vormen de lokale lastendruk. De lokale lastendruk verschilt aanzienlijk tussen gemeenten. Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) dat verbonden is aan de Rijksuniversiteiten Groningen publiceert jaarlijks over de lokale lastendruk in alle Nederlandse gemeenten. Hier maken we een vergelijking van Amsterdam met de andere G4-gemeenten. We zien dat de woonlasten voor het gemiddelde meerpersoonshuishouden in een koopwoning in 2025 met 12 procent zijn gestegen en daarmee 3 procent onder het gemiddelde van de G4 liggen. In dit overzicht van de lasten voor erfpacht niet meegenomen.

Tabel 5. Lokale lastendruk

	Amsterdam	**Rotterdam**	**Den Haag**	**Utrecht**	**Gemiddelde G4**	**Amsterdam t.o.v. gemiddelde**
Woonlasten in 2021	761	793	664	833	763	0%
Woonlasten in 2022	837	880	747	957	855	-2%
Woonlasten in 2023	921	918	889	1.061	947	-3%
Woonlasten in 2024	944	1.023	923	1.146	1.009	-6%
Woonlasten in 2025	1.058	1.080	960	1.280	1.095	-3%

Ook de individuele belastingtarieven kunnen we vergelijken. Hieronder vergelijken we de belangrijkste tarieven met die bij de andere G4-gemeenten. De vergelijking is gemaakt op basis van de rapportages Kerngegeven belastingen grote gemeenten van de COELO. Daaruit blijkt dat de rioolheffing in Amsterdam structureel onder het gemiddelden van de G4-gemeenten ligt. De afvalstofheffing is over 2025 gelijk gebleven en ligt daarmee voor het eerst ook onder het gemiddelde van de G4-gemeenten.

Tabel 6. Individuele belastingtarieven

	Jaar	Amsterdam	Rotterdam	Den Haag	Utrecht	Gemiddelde G4	Amsterdam t.o.v. gemiddelde
OZB Eigenaar woning	2021	182	190	152	260	196	-7%
	2022	243	260	207	375	271	-10%
	2023	301	276	251	458	322	-6%
	2024	308	300	259	475	336	-8%
	2025	404	304	272	548	382	6%
Rioolheffing	2021	144	226	151	228	187	-23%
	2022	154	236	155	228	193	-20%
	2023	160	259	177	237	208	-23%
	2024	167	287	185	246	221	-25%
	2025	185	302	191	254	233	-21%
Afvalstof-heffing	2021	435	377	360	345	379	15%
	2022	440	384	385	354	391	13%
	2023	459	384	460	366	417	10%
	2024	469	437	480	425	453	4%
	2025	469	474	496	477	479	-2%

De toename van de woonlasten in Amsterdam in 2025 komt met name door de stijging van de onroerende zaakbelasting (OZB). Dat tarief ligt 6 procent hoger ten opzichte van het gemiddelde van de G4.

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In deze paragraaf kijken we vooruit naar 2026 en analyseren we het risicoprofiel van de gemeente per jaareinde 2025. We beginnen met een korte uitleg van de wettelijke regels, gevolgd door de belangrijkste ontwikkelingen die van invloed zijn op het risicobeeld. Vervolgens bespreken we de ontwikkeling van het risicoprofiel binnen de programma's en de algemene reserve, waarmee we de financiële gevolgen van onze risico's beheersen. We sluiten de paragraaf af met een samenvatting van de financiële stresstest en de financiële kengetallen, die samen een beeld geven van onze financiële positie.

Samenvattend: ondanks de tegenvaller door het niet doorgaan van de verkoop van het Afval Energiebedrijf (AEB), heeft Amsterdam zijn financiële veerkracht behouden. De financiële risico's zijn echter opnieuw toegenomen. Dit komt vooral door:

- dekkingstekorten op inkomensondersteunende regelingen (BUIG);
- het risico op naheffingen en boetes als gevolg van de Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (Wet DBA);
- de herijking van het gemeentefonds welke mogelijk nadelig kan uitvallen;
- het overnemen van de financiering van banken aan het AEB;
- en het risico op verminderde opbrengsten uit leges.

De algemene reserve is aan het begin van 2026 voldoende hoog, en de schulden zijn de afgelopen jaren gestabiliseerd. Beide liggen binnen de bandbreedtes voor een houdbare financiële positie.

Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

Artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht provincies en gemeenten om risicomanagementbeleid op te stellen. Dit beleid richt zich op het weerstandsvermogen en het behoud van de financiële stabiliteit van de gemeente. Het risicomanagementbeleid van de gemeente houdt rekening met financiën, wet- en regelgeving, de draagkracht van onze organisatie om bestaande en nieuwe taken uit te voeren en de principes de Nederlandse code voor goed openbaar bestuur. Dit beleid is vastgesteld door de raad met de Nota Risicomanagement 2022-2026.

Ontwikkelingen van belang voor Amsterdam

De volgende ontwikkelingen waren in 2025 aan de orde en blijven ook in 2026 van belang:

Sociaaleconomische ontwikkelingen:

- De Nederlandse economie groeit gematigd met 1,2 procent, volgens het Centraal Planbureau (CPB).
- Lonen stijgen harder dan de inflatie, waardoor mensen gemiddeld meer te besteden hebben en de koopkracht toeneemt.
- De arbeidsmarkt was in 2025 en is in 2026 iets minder krap dan in voorgaande jaren.
- De armoede daalt tot 2,6 procent van de personen en kinderen, mede door stijgende lonen, de verhoging van de huurtoeslag en lagere inkomstenbelasting.

Externe factoren:

- Geopolitieke onzekerheid, zoals de grilligheid van het Amerikaanse handelsbeleid en gewapende conflicten, beïnvloedt de wereldeconomie. Hoewel de effecten op de Nederlandse economie vooralsnog meevallen, blijft de onzekerheid groot en raakt deze direct of indirect ook Amsterdam. Die verwachting gaat uit van een korte duur van het Amerikaans-Israëlische conflict met Iran, waardoor er tijdelijk hogere inflatie is die de koopkracht drukt.
- De inflatie neemt op de langere termijn iets af, maar blijft de komende jaren hoger dan in de meeste landen binnen het eurogebied.
- Rentestanden blijven hoger dan we gewend waren.
- Klimaatverandering en klimaatbeleid hebben grote gevolgen. Dit vraagt om aanzienlijke investeringen in duurzaamheid en ingrijpende aanpassingen in de fysieke leefomgeving. De uitstoot van broeikasgassen en stikstof daalt, maar nog onvoldoende om de klimaatdoelen te halen.

Financiën van de Rijksoverheid:

- Het Coalitieakkoord 2026-2030 verbetert het overheidssaldo op de korte termijn, maar op de lange termijn loopt de overheidsschuld op. De doorsnee koopkracht daalt beperkt. Het akkoord verhoogt de defensie-uitgaven om te voldoen aan de nieuwe NAVO-norm en beperkt de groei van uitgaven aan zorg en sociale zekerheid.
- Het overheidstekort stijgt naar 2,4 procent van het bbp in 2030, omdat de overheidsuitgaven sterker toenemen dan de inkomsten. Dit komt onder andere door oplopende defensie-uitgaven en extra investeringen in woningbouw, klimaat, stikstof en zorg.

- Het EMU-saldo van lokale overheden verslechtert vooral in 2026 en 2028. Dit komt door kortingen op het Gemeente- en Provinciefonds (GFPF) en het aflopen van tijdelijke jeugdzorgmiddelen voor gemeenten in 2027.

Amsterdamse financiën:
- Amsterdam ontvangt het grootste deel van zijn inkomsten van het Rijk.
- De gemeente heeft te maken met dalende inkomsten door een structureel lagere uitkering uit het gemeentefonds. Dit komt onder andere door de afname van het relatieve aandeel van Amsterdam in de maatstaf 'huishoudens met een laag inkomen' en een vertraging in de bevolkingsgroei. Dit raakt het programma Algemene Dekkingsmiddelen, wat kan doorwerken naar minder middelen voor alle programma's.
- Tegelijkertijd nemen de lasten toe, onder andere door stijgende rentelasten. Aflopende leningen moeten worden geherfinancierd tegen hogere rentes. Dit raakt vooral programma's met hoge investeringen, zoals programma Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer, maar ook Economische Zaken, Kunst, Cultuur en Erfgoed, programma Sport en Bewegen en programma Onderwijs, waar veel wordt geïnvesteerd in maatschappelijke voorzieningen.

Voor de financiële stabiliteit van de gemeente Amsterdam zijn de hoogte van de algemene reserve, zorgvuldig begrotingsbeleid en een verantwoorde schuldontwikkeling de belangrijkste indicatoren. Over het geheel genomen zijn deze factoren voldoende beheerst om tegenvallers in de komende jaren op te vangen.

Ontwikkelingen in het risicobeeld per programma

In programma 1 Bouwen, Wonen en Duurzaamheid
De hoge en snelle woningbouwproductie, gecombineerd met de afnemende beschikbare ruimte, brengt risico's met zich mee voor de integrale kwaliteit van de stad. Dit geldt voor aspecten zoals energie- en warmtevoorzieningen, leefbaarheid, bereikbaarheid, kansengelijkheid, openbare ruimte, groen en maatschappelijke en economische voorzieningen.

Energiecongestie kan onze doelstellingen vertragen, omdat de groei van de stad vraagt om nieuwe voorzieningen die van energie moeten worden voorzien. Door de netcongestie, die tot 2036 aanhoudt, is op meerdere locaties geen elektriciteit beschikbaar voor nieuwe functies. Bovendien zijn tijdelijke overbruggingsmaatregelen kostbaar.

De stijgende bouwkosten door inflatie en hogere materiaalkosten dreigen bouwplannen uit te stellen. Netcongestie en de instabiele marktsituatie hebben een negatief effect op de stedelijke ontwikkeling.

Daarnaast bestaat het risico dat de duurzaamheidsambities niet worden behaald. Voor de bijdrage aan de landelijke doelstellingen op het gebied van de circulaire economie is de gemeente afhankelijk van maatregelen op Rijks- of EU-niveau. De huidige bouwopgave staat op gespannen voet met duurzaamheidsdoelstellingen door het grootschalige gebruik van beton en staal in de bouwmethoden. Hoewel de elektriciteitsmix snel verduurzaamt en op koers ligt richting 70 procent ongeveer hernieuwbare elektriciteit in 2030, blijft het behalen van bredere klimaatdoelen onzeker. De energietransitie legt een zware druk op de energie-infrastructuur. Grote aanpassingen, zowel bovengronds als ondergronds, zijn nodig om de benodigde elektriciteitsinfrastructuur te realiseren.

De benodigde wetgeving voor de warmtetransitie (WCW en WGIW) is grotendeels vastgesteld of in afronding, maar de implementatie en financiering blijven een uitdaging. Het tussendoel om in 2030 een CO_2-reductie van 55 procent te realiseren, wordt met de huidige middelen niet gehaald. De gemeente streeft ernaar om in 2050 energieneutraal te zijn. Dit vraagt om verdere investeringen, maar de beschikbare middelen zijn hiervoor onvoldoende.

In programma 2 Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer
Het tempo waarin Amsterdam groeit en verdicht, ligt hoger dan de mogelijkheden om voldoende voorzieningen te financieren, realiseren en onderhouden. In de openbare ruimte is sprake van achterstallig onderhoud. Verouderde infrastructuur, zoals kades, bruggen en verhardingen, voldoet niet altijd aan de veiligheidswetgeving. Daarnaast is de restlevensduur van de riolering licht gedaald. Dit komt vooral door het stopzetten of uitstellen van integrale gebiedsprojecten waarin rioolvervanging was gepland. Dit is grotendeels het gevolg van scherpere prioritering binnen verschillende vervangingsprogramma's, zoals die voor bruggen, kades en verhardingen.

De waterkwaliteit kan verslechteren door risicostoffen, zoals organische microverontreinigingen, micro- en nanoplastics en andere opkomende stoffen, evenals door opwarming en verzilting. Dit vraagt om extra investeringen in het uitbreiden of verbeteren van waterzuiveringsinstallaties. Door stedelijke uitbreidingen, economische ontwikkelingen en een toenemende vraag naar industriewater, die deels gebruikmaakt van dezelfde infrastructuur, groeit de behoefte aan drinkwatercapaciteit. Voor de

middellange termijn zijn projecten gestart om deze capaciteit uit te breiden. Voor de langere termijn wordt onderzoek gedaan via het programma Toekomstig Drinkwater Amsterdam.

Klimaatverandering leidt tot meer extreme neerslag, wat het risico vergroot op verstoringen in de afvoer van afval- en regenwater. Dit probleem wordt versterkt door achterstallig onderhoud en uitgestelde renovaties van het rioolstelsel. Dit kan leiden tot extra kosten voor aanpassingen aan het riool- en drinkwaterstelsel. Daarnaast komen situaties van droogte steeds vaker voor.

In programma 3 Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed
Ondernemers kunnen hun bedrijfsprocessen niet elektrificeren omdat de verduurzaming van de landelijke elektriciteitsmix achterblijft. Daarnaast zorgt de energietransitie voor een overbelasting van de bestaande energie-infrastructuur. Grote boven- en ondergrondse aanpassingen en investeringen zijn nodig om de benodigde elektriciteitsinfrastructuur te realiseren. Amsterdam is hiervan afhankelijk om de doelstellingen op het gebied van CO_2-reductie en het terugdringen van het gebruik van fossiele brandstoffen te behalen.

Grote projecten, zoals de Nieuwe Meervaart in Osdorp, de verbouwing van het Amsterdam Museum en het Nationaal Slavernijmuseum, bevinden zich in de voorbereidingsfase. Bij deze projecten bestaat het risico op vertraging, wat kan leiden tot oplopende kosten en mogelijke reputatie- en imagoschade. Voor het behalen van de doelen en activiteiten van het Kunstenplan is de gemeente afhankelijk van de uitvoering door kunst- en cultuurinstellingen. Als deze instellingen hun plannen niet waarmaken door bijvoorbeeld financiële tegenvallers of juridische geschillen, komen de doelstellingen van de gemeente onder druk te staan.

In programma 4 Sport en Bewegen
Vanaf 2026 is er mogelijk minder financiële ruimte voor investeringen en voor het beheer en onderhoud van accommodaties. Dit komt doordat de regeling Specifieke Uitkering stimulering sport in 2026 afloopt.

In programma 5 Onderwijs
Kansengelijkheid en onderwijskwaliteit staan onder druk. Door de krapte op de arbeidsmarkt, de hoge woningprijzen en de afhankelijkheid van landelijk beleid wordt het steeds moeilijker om voldoende leraren en schooldirecteuren in Amsterdam te vinden en te behouden. Dit heeft vooral gevolgen voor scholen en voorzieningen met veel kinderen die risico lopen op een onderwijsachterstand, wat kan leiden tot een lagere onderwijskwaliteit. Ook in de kinderopvang, waaronder de voorschoolse educatie, zorgt de krapte op de arbeidsmarkt voor problemen. Dit kan resulteren in minder beschikbare plekken voor kinderen en langere wachtlijsten.

In programma 6 Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit
De vraag naar Wmo-voorzieningen neemt aanzienlijk toe, terwijl de personeelstekorten in de zorg blijven groeien. Hierdoor lukt het niet om iedereen de ondersteuning te bieden die nodig is. Ook binnen de jeugdzorg staat de gemeente onder druk. De Jeugdwet legt een breed gedefinieerde zorgplicht op, met een open einde-karakter. Dit betekent dat de gemeente zorg moet financieren, ook als de kosten boven de gecontracteerde budgetten uitkomen. Tegelijkertijd nemen de rijksmiddelen voor (jeugd)zorg af, zonder dat dit gepaard gaat met een lastenverlichting voor de gemeente. Dit veroorzaakt financiële druk om de taken in de jeugdhulp en Wmo zorgvuldig uit te voeren, wat kan leiden tot wachtlijsten en spanning op de kwaliteit van de zorg.

De krapte op de arbeidsmarkt maakt het daarnaast moeilijk om gekwalificeerd medisch en verpleegkundig personeel te vinden en te behouden. Het tekort aan zorgpersoneel heeft negatieve gevolgen voor de voorzieningen die aan Amsterdammers kunnen worden geboden. Om dit tegen te gaan, blijft de gemeente investeren in werving en opleiding van jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen. Er worden vernieuwende wervingsacties opgezet in samenwerking met het vacatureloket en andere partners. Ook wordt gekeken naar mogelijkheden om secundaire arbeidsvoorwaarden aan te passen, zodat medewerkers die buiten Amsterdam wonen aangenomen kunnen worden. Daarnaast wordt gewerkt aan een actieplan Personeelstekort voor het hele Sociaal Domein.

De middelen voor de vervanging van bestaande en de bouw van nieuwe maatschappelijke voorzieningen schieten mogelijk tekort. Dit komt door de groei van de stad, gestegen bouwprijzen en de hoge ambities. Hierdoor komt de doelstelling om voldoende en kwalitatief hoogstaande maatschappelijke voorzieningen in de stad te realiseren in gevaar. Om dit probleem aan te pakken, wordt integraal gekeken naar de investeringsopgaven in Amsterdam. Dit zorgt ervoor dat een evenwichtige afweging

kan worden gemaakt tussen de groei van de stad en de vervangingsopgave in de bestaande stad. Referentienormen voor maatschappelijke voorzieningen worden hierbij als uitgangspunt gebruikt. Daarnaast wordt gezocht naar innovatieve bouwconcepten en wordt samengewerkt met maatschappelijke organisaties en ondernemers om oplossingen te vinden.

In programma 7 Sociale Zaken en Armoedebestrijding
Wanneer de economische groei vertraagt of omslaat naar krimp, bestaat de kans dat het aantal uitkeringsaanvragen toeneemt. Dit risico wordt versterkt door voorgenomen maatregelen van het nieuwe kabinet, zoals de beperking van de WW-duur en de afschaffing van de IVA-uitkering. Hierdoor kan het rijksbudget voor uitkeringsverstrekking (BUIG) te laag zijn om alle uitkeringen in de stad te betalen. Omdat het openeinderegelingen zijn, is Amsterdam verplicht om ondersteuning te blijven verstrekken. Dit kan ertoe leiden dat de financiële ruimte voor andere prioriteiten in het gedrang komt. Daarnaast bestaat het risico op overbesteding binnen de armoederegelingen en schuldhulpverlening, aangezien ook deze regelingen een open einde-karakter hebben.

In 2025 is het aantal bijstandsaanvragen toegenomen. Hoewel dit toen nog geen financieel probleem vormde, krijgt de gemeente in 2026 onverwacht minder middelen van het rijk voor het verstrekken van uitkeringen. Dit vergroot het risico op een financieel tekort aanzienlijk. Om dit op te vangen, wordt ingezet op het voorkomen van instroom en het bevorderen van uitstroom. Het zal echter tijd kosten voordat het aantal uitkeringen voldoende is gedaald om binnen het beschikbare budget te blijven. Tekorten kunnen de eerste jaren nog worden gedekt uit de egalisatiereserve.

In programma 8 Veiligheid
De leefbaarheid en veiligheid in de stad staan onder druk door een tekort aan handhavingscapaciteit, veroorzaakt door krapte op de arbeidsmarkt. Hierdoor kunnen minder handhavers worden ingezet dan nodig is om de doelstellingen op het gebied van leefbaarheid en veiligheid te behalen. Tegelijkertijd komt de veiligheid van handhavers zelf in het gedrang door agressie en geweld.

De kosten voor veiligheidsmaatregelen bij evenementen nemen toe, bijvoorbeeld door inrijbeperkingen vanwege het risico op openbare en grootschalige geweldpleging. Dit vraagt om een structurele aanpak om de veiligheid van zowel bezoekers als medewerkers te waarborgen.

Daarnaast vormt de vermenging van illegale en legale geldstromen een risico, omdat dit criminele activiteiten in de stad stimuleert. Om dit tegen te gaan, worden nieuwe bestuurlijke instrumenten ontwikkeld, zoals vergunningplichten voor specifieke branches, straten en panden. Ook wordt de inzet van de Bibob-toets uitgebreid, financiële expertise versterkt en wordt samengewerkt met partners binnen de driehoek en het RIEC.

Programma B Bestuur en Organisatie
Door de snelle technologische ontwikkelingen, zoals kunstmatige intelligentie (AI) en de toename van dataverzameling, ontstaan maatschappelijke risico's. Daarnaast vormt de afhankelijkheid van partijen buiten de Europese Unie voor onze ICT-infrastructuur en bedrijfsvoering een belangrijk risico. Deze afhankelijkheid zet de digitale autonomie van de gemeente onder druk en kan leiden tot kwetsbaarheden door geopolitieke spanningen, leveringsproblemen of beperkingen in toegang tot technologie, data en dienstverlening. Met de sourcing- en cloudstrategie 2026–2030 neemt de gemeente digitale autonomie als uitgangspunt bij de inkoop en inbedding van informatietechnologie. Hiermee wordt de weerbaarheid en onafhankelijkheid van de gemeente vergroot.

Risico's voor de Algemene Dekkingsmiddelen
Resterende risico's zijn onder andere verbonden aan onze verbonden partijen, verstrekte leningen, beroep op garantstellingen, calamiteiten en grote projecten. Hierbij bestaat respectievelijk het risico op afboeking, geen terugbetaling of de noodzaak om extra geld te verstrekken. Daarnaast zijn er risico's die de begroting direct kunnen beïnvloeden, zoals een hoger dan verwacht beroep op openeinderegelingen, een plotselinge stijging van rentelasten of hogere energiekosten.

Risico's die niet redelijkerwijs binnen de begroting van een programma kunnen worden opgevangen, worden beschouwd als resterende risico's. Deze komen ten laste van de Algemene Dekkingsmiddelen. Hoewel het onwaarschijnlijk is dat al deze risico's tegelijkertijd optreden, is de kans dat enkele risico's zich voordoen altijd aanwezig. In de grafiek onder "Financiële gevolgen van risico's" kunt u de mogelijke impact van deze resterende risico's en de waarschijnlijkheid dat ze zich voordoen in de komende twee jaar aflezen. Hieruit blijkt dat risico's met een financiële impact tot ongeveer € 100 miljoen waarschijnlijker zijn dan zeer grote tegenvallers. De mogelijke financiële gevolgen van de resterende risico's blijven de komende twee jaar naar verwachting met een kans van 97 procent onder het niveau van de Algemene Reserve, exclusief het rekeningresultaat: € 420 miljoen. De kans dat de Algemene Reserve in de komende twee jaar onvoldoende blijkt te zijn, wordt geschat op 3 procent.

Figuur 1. Verdeling van risico naar kans en impact

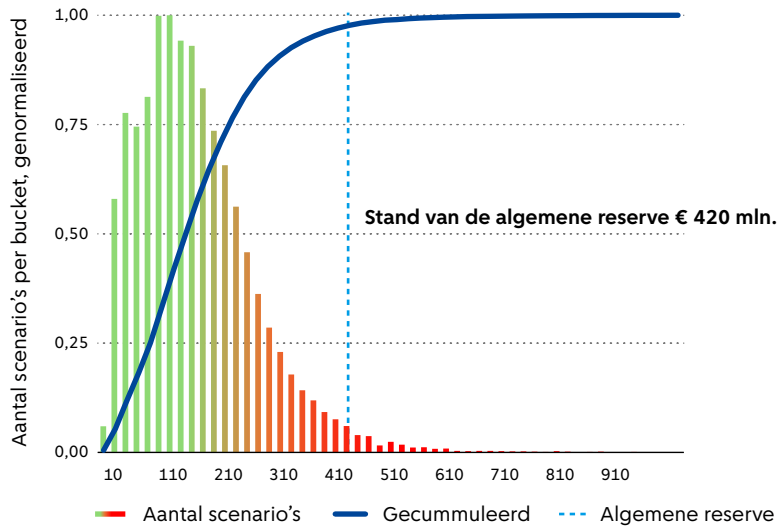

De grafiek onder (figuur 2) geeft aan welke programma's een relatief groot of klein aandeel in het resterend risico hebben.

Figuur 2. Bijdrage van een programma aan het risico (% van de normhoogte)

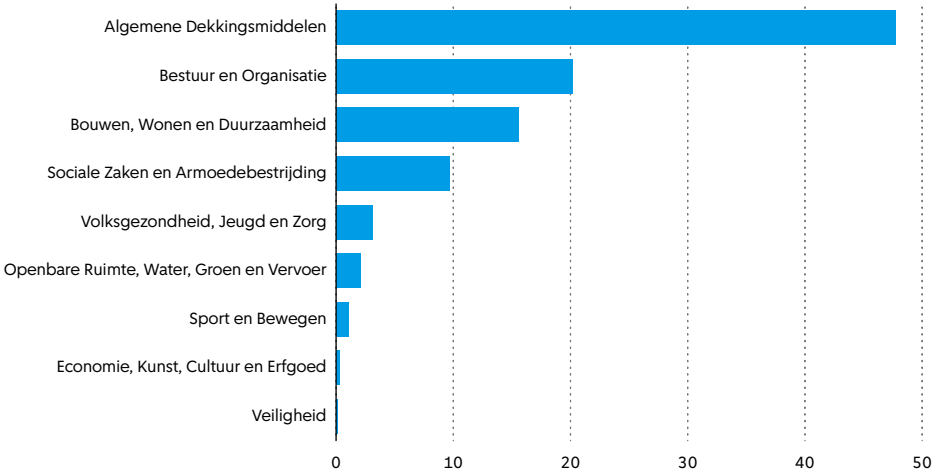

Algemene reserve

Bij de Jaarrekening 2025 bedraagt de normhoogte – 5 procent van het begrotingstotaal exclusief de mutaties reserves – voor de algemene reserve € 377 miljoen. De hoogte van de algemene reserve eind 2025 is € 420 miljoen.

Figuur 3. Verwachte stand van de algemene reserve

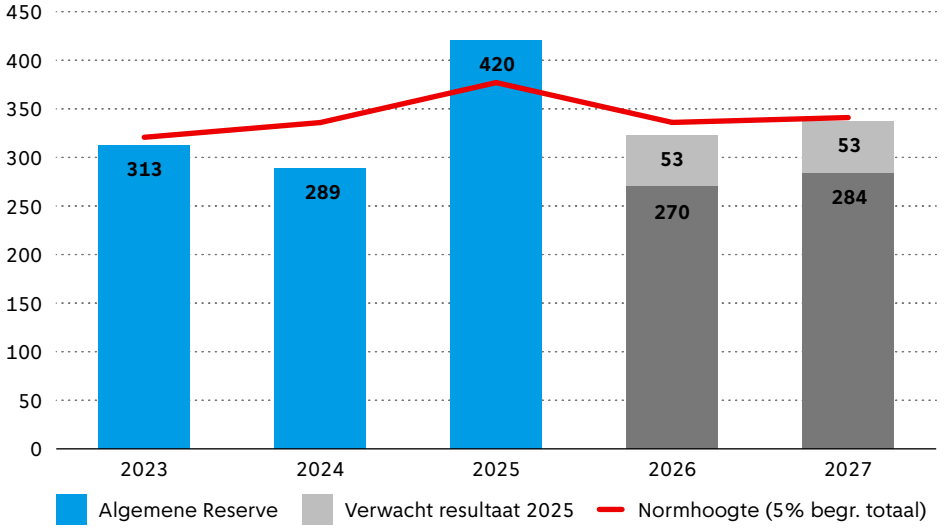

De stand van de Algemene Reserve is eind 2025 voldoende boven de normhoogte. Bij toevoeging van het rekeningresultaat blijft de Algemene Reserve bij gelijkblijvende omstandigheden op voldoende hoogte in de komende jaren.

Definitie en toelichting kengetallen

Deze kengetallen geven algemeen inzicht in onze financiële positie. De kengetallen zijn vooral in onderlinge samenhang informatief. Het is belangrijk om te kijken naar ontwikkelingen en trends over een langere periode en naar het onderliggende risicoprofiel. Voor het risicomanagement zijn de kengetallen Weerstandsvermogen, Schuldquote, Solvabiliteit en Structurele Exploitatieruimte van belang.

Kengetallen	Jaar-rekening 2024	Begroting 2025	Jaar-rekening 2025	Signaal-waarde voldoende	Signaal-waarde neutraal	Signaal-waarde onvoldoende
Weerstandsvermogen	0,85	1,25	1,1	>1,4	<1,4-1,0>	<1
Netto schuldquote standaardschuld	58%	65%	58%			
Netto schuldquote inclusief erfpacht	98%	108%	99%	< 90%	90% < X < 130%	> 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor leningen	93%	101%	95%	< 90%	90% < X < 130%	> 130%
Solvabiliteit	48%	47%	46%	> 50%	20% < X < 50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	**5,55%**	**3,4%**	**3,65%**	**> 0%**		**< 0%**
Grondexploitatie	-1,2%	-1,6%	-1,8%	< 20%		> 35%
Belastingcapaciteit	**0,95**	**1,00**	**1,00**	**< 0,95**		**> 1,05**

Verwachting weerstandsvermogen

Artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht overheden om risicomanagementbeleid te maken. Dit beleid richt zich op het weerstandsvermogen en de benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit om de financiële kracht van de gemeente te waarborgen. Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit. Een weerstandsvermogen tussen 1 en 1,4 betekent dat we redelijk zeker zijn dat we de komende twee jaar een negatief financieel resultaat kunnen opvangen.

Netto schuldquote

Er zijn verschillende manieren om de schuld en de houdbaarheid ervan te beoordelen. Amsterdam gebruikt hiervoor de standaardschuld. Dat is de schuld na aftrek van het deel dat we zijn aangegaan om de erfpachtgronden te financieren. De solvabiliteits-ratio en de netto schuldquote zijn belangrijke cijfers volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Deze cijfers worden weergegeven voor zowel de standaard-schuld (zonder erfpacht) als volgens BBV (met erfpacht). De signaalwaarden voor deze cijfers worden bepaald door onze toezichthouder, de provincie Noord-Holland, die de schuldquote inclusief erfpacht hanteert. Zie de paragraaf Financiering voor meer details.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio is een maatstaf voor kredietwaardigheid. De solvabiliteitsratio berekenen we door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal. De toezicht-houder noemt een solvabiliteitsratio hoger dan 50 procent ‘voldoende’ en lager dan 20 procent ‘onvoldoende’.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte meet het verschil tussen de structurele baten en lasten van de gemeente. Dit getal laat zien of de gemeentebegroting structureel en reëel in evenwicht is. Een positief getal betekent dat de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten. Een negatief getal betekent dat de begroting niet structureel in evenwicht is.

Grondexploitatie

Dit percentage laat zien hoe de waarde van niet-in exploitatie genomen gronden (NIEGG) en bouwgronden in exploitatie (BIE) zich verhoudt tot onze totale inkomsten. Er is geen standaardnorm voor deze verhouding. Over het algemeen geldt: hoe lager het percentage des lager ons financiële risico is in de grondexploitaties. We hebben een negatief percentage omdat we meer inkomsten dan kosten hebben geboekt bij onze grondprojecten. Hierdoor is de balanspost Bouwgronden in exploitatie (BIE) negatief en is ons financieel risico laag.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit berekenen we aan de hand van de gemiddelde kosten per huishouden met eigen woning voor:

- Onroerendezaakbelasting (OZB)
- Rioolheffing
- Reinigingsheffing

De belastingcapaciteit voor meerpersoonshuishoudens met een eigen woning in Amsterdam is van € 944,- in 2024 naar € 1.058,- in 2025 gegaan en ligt rond het landelijk gemiddelde van € 1.063,-.

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn onze eigendommen, zoals bruggen, wegen en sportaccommodaties. We moeten deze goederen beheren en onderhouden om een veilige en leefbare stad voor onze inwoners te kunnen garanderen. Dit kost geld. Het kwaliteitsniveau van de kapitaalgoederen dat we willen, stellen we vooraf vast. In deze paragraaf staat meer informatie over:

- **het gewenste kwaliteitsniveau van onze kapitaalgoederen.**
- **de uitgaven die we voor het onderhoud deden.**
- **het achterstallig onderhoud.**

Onderhoudskosten in 2025

Bij de onderhoudskosten onderscheiden we kosten voor klein (dagelijks) onderhoud en groot onderhoud. Bij klein onderhoud zijn er terugkerende kosten om een object in goede staat te houden binnen het gekozen kwaliteitsniveau. Voorbeelden van klein onderhoud zijn het reinigen van rioolstelsels en het terugkerend onderhoud aan elektrische installaties. Groot onderhoud is nodig als een object langere tijd gebruikt is. De kosten zijn dan vaak ingrijpend en gaan over een groot of belangrijk deel van het object.

In de tabel hierna staan de totale kosten van het klein (dagelijks) en groot onderhoud in 2025. We onderscheiden twaalf soorten kapitaalgoederen (ook wel assets genaamd).

(bedragen x € 1 miljoen)	**Jaarverslag 2024**	**Najaarsnota 2025**	**Jaarverslag 2025**	**Verschil**
Wegen en verhardingen	59,2	49,2	52,4	3,2
Riolering en drinkwater	89,5	104,4	103,7	-0,7
Oppervlaktewater	6,7	11,3	10,3	-1,1
Groen	75,4	73,6	73,1	-0,5
Gebouwen	52,0	44,6	50,9	6,3
Civiele kunstwerken	72,4	68,7	75,9	7,1
Sportaccommodaties en sportparken	20,4	19,7	17,7	-1,9
Verkeerssystemen	14,7	16,2	15,8	-0,4
Openbare verlichting	12,1	13,1	12,8	-0,3
Straatmeubilair en speeltoestellen	15,0	14,8	17,3	2,5
Tunnels	11,2	11,3	11,7	0,4
Stedelijke busstations	0,8	0,9	1,0	0,1
Totaal	**429,4**	**427,8**	**442,6**	**14,7**

In 2025 gaven we € 442,6 miljoen uit aan onderhoud van onze kapitaalgoederen. Dat is € 14,7 miljoen meer dan begroot.

Algemene beleidskaders en belangrijke ontwikkelingen Assets in de Openbare ruimte
In 2017 presenteerden we de Visie Openbare Ruimte 2025. In deze visie staan onze richtlijnen voor ontwikkelen, inrichten en beheren van de openbare ruimte van Amsterdam. De nadruk ligt hierbij op de verblijfsfunctie van de openbare ruimte. Recenter zijn daar de Omgevingsvisie (2021) en de Groenvisie (2020) aan toegevoegd, waarin de ambities op het vlak van vergroening en ruimtelijke kwaliteit nader zijn uitgewerkt. De fysieke inrichting van Amsterdam wordt vormgegeven conform de

Standaard voor het Amsterdamse straatbeeld, de Puccinimethode (Beleidskader Puccinimethode, Handboek Rood en Handboek Groen). Het beheer voeren we uit conform beleidskader 1 Amsterdam Heel & Schoon (2017). Uiteraard heeft ook het mobiliteitsbeleid invloed op de inrichting van de openbare ruimte. De Agenda Amsterdam Autoluw bepaalt de richting waarin de stad zich ontwikkelt: minder ruimte voor de auto, meer ruimte voor langzaam verkeer, OV, groen en verblijven. Kaders zoals het Beleidskader Verkeersnetten geven nadere invulling aan de inrichting van het Amsterdamse wegennet.

De kwaliteit waaraan onze kapitaalgoederen in de openbare ruimte aan moeten voldoen, staat in de landelijke CROW-norm. Dat hebben we zo afgesproken vanuit 1Amsterdam Heel & Schoon. Door eenduidige normen en definities te gebruiken weten de beheerders wat het gemeentebestuur verwacht. Het beheer van de stedelijke zaken in de openbare ruimte heeft drie ambitieniveaus: sober, verzorgd en top.

Ambitieniveau		Toelichting
A+		Zo goed als nieuw/alles 100% schoon
A	**Top**	Heel goed in orde/prachtig straatbeeld, amper vervuiling
B	**Verzorgd**	Heel en functioneel/verzorgd straatbeeld, matige vervuiling
C	**Sober**	Verminderd comfort/rommelig straatbeeld, behoorlijke vervuiling
D		Functieverlies/vuil

We willen de hele stad in 2025 verzorgd maken en houden. Maar door het achterstallig onderhoud bij verschillende kapitaalgoederen besloten we bij de Voorjaarsnota 2019 om voorlopig te werken aan het niveau sober. Bij de onderdelen waarvoor we al stappen hebben gezet naar ‘verzorgd’ proberen we dit niveau wel te behouden.

In het onderhoud hebben we aandacht voor vijf principes:
1. De openbare ruimte kan goed en veilig gebruikt worden (functionaliteit).
2. We beheren de openbare ruimte duurzaam, met oog voor mens en milieu (duurzaamheid).
3. Beheer zorgt voor een aantrekkelijke en verzorgde openbare ruimte (aantrekkelijkheid).
4. Waar mogelijk beheren we samen met bewoners en bedrijven (participatie).
5. We beheren slagvaardig en met oog voor de kosten (kostenefficiënt).

Wegen en verhardingen

We hebben 3.148 hectare verhardingen in beheer in de Amsterdamse openbare ruimte. Dit betreft asfalt-, beton- en elementenverharding, half-verhardingen en open ondergronden, maar ook markeringen, hemelwaterafvoer en wat minder voor de hand liggende elementen zoals drempels en waterbergende kratjes.

Specifieke beleidskaders
Het beleidskader 1 Amsterdam Heel & Schoon is van toepassing op dit kapitaalgoed. In 2023 is daaraan het beleidskader Uitvoeringsstandaard in de openbare ruimte (USTOR) toegevoegd met als doel de focus van vernieuwing naar onderhoud te verbreden. Verder zijn Rapportages Stadsbehoud en onderliggende instandhoudingsplannen van Verhardingen van toepassing.

Onderhoud en ontwikkelingen
Gestuurd wordt op het gewenste kwaliteisniveau C, sober. Het huidige niveau is D, wat inhoudt er sprake is van functieverlies.

Het kwaliteitsniveau verhardingen is in 2025 opnieuw geïnspecteerd. Dat gebeurt iedere twee jaar. Het laagste kwaliteitsniveau D is gedaald naar 12 procent. Dat betekent dat er sprake is van 2 procent achterstallig onderhoud. Door achterstallig onderhoud ontstaat een toename aan schades, meldingen en klachten. Om het achterstallig onderhoud versneld terug te dringen zou een grotere oppervlakte onderhouden moeten worden dan de 1.100.000 vierkante meter die in 2025 is weggezet.

Achterstallig onderhoud
Achterstallig onderhoud is het percentage van het niveau D dat boven de 10 procent uitkomt. Het percentage kwaliteitsniveau D is in 2025 12 procent, het percentage

achterstallig onderhoud is daarom 2 procent. Daarmee is 4 procent achterstallig onderhoud ingelopen ten opzichte van 2024.

Financieel overzicht en toelichtingen

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Najaarsnota 2025	Jaarverslag 2025	Verschil
Wegen en verhardingen	59,2	49,2	52,4	3,2

Afwijking 2025

Bij het onderhoud van wegen en verhardingen zijn er hogere lasten van € 3,2 miljoen, onder andere door:

- Hogere lasten door het wegwerken van achterstallig onderhoud bij stadswerken (€ 0,8 miljoen).
- Hogere lasten bij circulaire hub door opstartkosten (€ 0,6 miljoen).
- Hogere lasten bij het project Amstelveld in Stadsdeel Centrum (€ 0,6 miljoen). Dit komt mede doordat er veel handwerk aan te pas is gekomen, de werkwijze met het wegzuigen van de grond rondom de bomen duurder was, maar ook doordat in de zomermaanden korter gewerkt kon worden aan het plein door evenementen en markt, hierdoor is de uitvoeringstijd langer dan verwacht.
- Hogere lasten bij projecten in Noord (€ 0,4 miljoen). Doordat projecten zijn uitgesteld zijn er boeteclausules in rekening gebracht.
- Hogere lasten bij projecten in Zuid (€ 0,4 miljoen). Dit komt doordat het project Muzenplein eerder is uitgevoerd.
- Hogere lasten aan de Gooiseweg in Oost (€ 0,2 miljoen) door onverwachte noodzakelijke uitvoeringswerkzaamheden.
- Hogere lasten bij het uitvoeringsprogramma (€ 0,2 miljoen) door het opstellen van de nieuwe samenwerkingsovereenkomst 3.0. Deze kosten waren niet opgenomen in de begroting.

Riolering en drinkwater

De riolering bestaat uit voorzieningen voor:

- afvoeren van afvalwater uit de leefomgeving
- verwerken van hemelwater
- voorzieningen voor grondwater

Dit zijn transportriolen, gemengde riolen, vuilwaterriolen, regenwaterriolen, drainagebuizen en persleidingen. Maar ook objecten zoals rioolgemalen, bergbezinkbassins, overstorten, putten en kolken.
Daarnaast bevat drinkwater de volgende voorzieningen:

- Drie productielocaties drinkwater (een voorzuivering en twee nazuiveringen)
- Drie pompstations
- Twee boosterpompen
- Ongeveer 3.200 kilometer drinkwaterleidingen

Specifieke beleidskaders

- Het Omgevingsprogramma Riolering 2022-2027 (2022) is van toepassing.
- Toekomstvisie Drinkwater 2050 door de gemeenteraad vastgesteld in december 2021. Leveringsplan 2024-2028 door de directie van Waternet vastgesteld in april 2024.

Onderhoud en ontwikkelingen

Zowel het onderhoudsniveau van de riolering en drinkwater is niveau B, verzorgd, en in enkele gevallen niveau C, sober. Het gaat hierom bij riolering om problemen met de afstroming en wat defecten, zoals in Middenmeer Zuid. Deze zijn in beeld en opgenomen in het meerjarenprogramma wat gedeeld is met Stadsregie. Er is een tendens van een toename van kosten bij het onderhoud van de riolering die niet direct gerelateerd zijn aan de riolering zelf. Deze extra kosten hebben betrekking op de hoge kosten voor BLVC (Bereikbaarheid, Leefbaarheid, Veiligheid, Communicatie), straatwerk en de hogere materiaal en energieprijzen. Ook worden de uitvoeringsmethodes complexer in verband met de omgevingslocatie. In 2025 is er meer levensverlengend onderhoud gedaan in tegenstelling tot het overgaan tot vervanging. Daarnaast is er een dalende trend waar te nemen van het aantal storingen en verstopping. Doordat we meer werken met storings- en onderhoudsdata, is het inzichtelijker geworden, waar we het beste kunnen inzetten op (preventief) onderhoud.

Bij het onderdeel drinkwater doen we onderzoek naar risico's omdat sommige installaties oud zijn. Hieruit blijkt dat er grote bouwkundige renovaties nodig zijn.

Het onderhoud van de gebouwen waar drinkwater wordt gemaakt, is belangrijk. Dit zorgt ervoor dat de waterkwaliteit en levering betrouwbaar blijven volgens de Drinkwaterwet. Sommige delen van de gebouwen, zoals gevels en daken, zijn oud en moeten vervangen worden. We zijn hier al mee begonnen en zullen de komende twee jaar extra investeren. Het onderhoud van het waterleidingnet is achtergebleven ten opzichte van het jaarplan. Een deel van het onderhoud aan afsluiters en brandkranen wordt in 2026 met voorrang opgepakt.

Achterstallig onderhoud
Er is bij dit kapitaalgoed geen achterstallig onderhoud.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Najaarsnota 2025	Jaarverslag 2025	Verschil
Riolering	57,2	68,6	68,4	-0,1
Drinkwater	32,3	35,8	35,3	-0,5
Totaal Riolering en drinkwater	**89,5**	**104,4**	**103,7**	**-0,7**

Afwijking 2025
Bij onderhoud van Drinkwater zijn er lagere lasten van € 0,7 miljoen door minder inzet personeel vanwege niet ingevulde vacatures, mede door krapte op de arbeidsmarkt.

Oppervlaktewater

Vanaf 2025 gebruiken we Gisib (Geografisch Informatie Systeem, Integraal Beheer-programma) als enige bron. Voorheen gingen we zonder verificatie uit van bepaald aantal assets. Door vanaf nu helder te stellen wat we wel weten, kunnen we beter definiëren wat nog goed in kaart gebracht moet worden.

- 485 kilometer watergangen (baggeren, schonen – incl. Amsterdamse Bos)
- 464 kilometer oevers (waarvan 22,3 kilometer natuurvriendelijke en 441 kilometer natuurlijk)
- 1.458 stuks drainage (ondergrondse watersystemen): 657 drains, 703 drainageputten en 98 grindkoffers
- 16.173 blusvoorzieningen
- 3.109 duikers (constructie die onder een weg, fietspad doorloopt)
- Onbekend aantal stuwen
- Zwemlocaties: 5 officiële zwemplekken en 13 intensief gebruikte wildzwemplekken
- 50 pompen
- Onbekend aantal putten
- 2 oppervlaktewaterkwaliteitsystemen
- 1 drijfvuilafvangsysteem

Amsterdam heeft een vloot voor baggeren en drijfvuilvissen. Het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht maakt gebruik van deze vloot voor een aantal van haar wettelijke taken in Amsterdam. De kosten worden door Waternet namens gemeente Amsterdam doorbelast.

Specifieke beleidskaders

- 1Amsterdam Heel & Schoon
- Omgevingsvisie Amsterdam 2050
- Watervisie 2040
- Groenvisie
- Europese Kaderrichtlijn Water/ Het Nationaal Bestuursakkoord Water (2011)
- Samenwerkingsovereenkomst Amsterdam – Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht en DWR van 1997 en het Jaarmandaat voor uitvoeringsjaar 2025.
- Toekomstvisie Drinkwater tot en met 2050 (2021)
- Blusvoorzieningen en bereikbaarheid (2019)
- Plan biodiversiteit 2025-2030

Voor het onderhoud van het oppervlaktewater en andere waterobjecten geldt de Waterwet, Waterschapswet, Europese kaderrichtlijn Water en het Nationaal Bestuursakkoord Water.

Onderhoudsniveau en ontwikkeling
Het huidige onderhoudsniveau voor diepte van oppervlaktewater is D, wat betekent dat er sprake is van functieverlies. Het gewenste onderhoudsniveau is C, sober. Met name in secundaire watergangen, dit zijn kleine watergangen die water afvoeren naar primaire watergangen, is achterstallig onderhoud geconstateerd. Ruim 53 procent van de watergangen voldoet niet aan de wettelijke eisen. Het is op dit moment niet duidelijk of dit percentage een toename is ten opzichte van 2024. Tot 2024 volstond het toegekende budget om de situatie stabiel te houden, maar niet om achterstallig onderhoud weg te werken. In 2025 zijn extra middelen aangevraagd en toegekend, waardoor vanaf 2026 meer aandacht wordt gegeven aan het wegwerken van achterstallig onderhoud, naast het reguliere onderhoud.

Voor duikers geldt dat het areaal voldoet aan het gewenste onderhoudsniveau. De opgave voor groot onderhoud en vervanging is kleiner dan in 2024 was vastgesteld. Voor de overige assets is nog niet het complete areaal in beeld, waarmee voor deze assets niet kan worden vastgesteld of ze voldoen aan onderhoudsniveau C, sober.

In 2025 zijn de doelstellingen voor het beheer van waterassets herijkt met behulp van de Beleidsbloem. De Beleidsbloem is een model dat de gemeente Amsterdam gebruikt om beleid integraal en samenhangend te ontwikkelen. Het model bestaat uit verschillende thema's, zoals duurzaamheid, leefbaarheid, veiligheid, inclusiviteit en economie. Deze thema's laten zien hoe beleid bijdraagt aan de bredere gemeentelijke doelen. Dit betekent dat dit naast de standaard opgaven 'Veilig' en 'Functioneel', ook wordt gekeken naar hoe het beheer kan bijdragen aan thema's zoals duurzaamheid, leefbaarheid en klimaatadaptatie. Deze herijking heeft geleid tot een nieuwe beheerstrategie die niet alleen gericht is op het behoud van de assets, maar ook op het versterken van de leefbaarheid, duurzaamheid en veerkracht van Amsterdam.

Daarnaast wordt gewerkt aan het vergroten van de zichtbaarheid en herkenbaarheid van de waterassets (zoals watergangen, kades en sluizen), zowel binnen als buiten de organisatie. Dit omvat een betere onderbouwing van hoe onderhoud en investeringen bijdragen aan de gemeentelijke beleidsdoelen.

Vloot baggeren en drijfvuilvissen

In 2025 is complete inventarisatie en inspectie van duikers afgerond. Hiermee kan een start worden gemaakt met programmeren op basis van het watersysteem, waarbij watergangen, duikers en oevers als groter geheel worden bekeken.

Het huidige onderhoudsniveau voor de vloot baggeren en drijfvuilvissen is C, sober. Het gewenste onderhoudsniveau is B, verzorgd. De afgelopen jaren was er niet genoeg geld voor het onderhoud van de vloot. Daarom moesten we keuzes maken. De achterstand op het onderhoud is in 2025 voor een deel ingehaald. De veiligheid van de boten is goed geregeld. In 2025 is er een boot ingehuurd om de continuïteit van de werkzaamheden te waarborgen. Een aantal vaartuigen wordt gereviseerd of afgestoten, terwijl twee vaartuigen vanuit project Hermotorisering in beheer zijn genomen. Het onderhoud is uitgevoerd conform planning. We bereiden ons voor op het vervangen van vaartuigen die nog niet voldoen aan de emissievereisten en doorvaartprofielen.

De vloot zal op relatief korte termijn conform nieuw beleid emissievrij varen en -werken moeten opereren. Daarbij zal de vloot ook moeten voldoen aan de vereiste doorvaartprofielen zoals die gehanteerd worden voor de binnenstad van Amsterdam. Daarnaast zullen de logistieke locaties en routes wijzigen als gevolg van het stedenbouwkundig plan Amsterdam-Noord. Deze genoemde drie ontwikkelingen hebben een serieuze impact op de benodigde logistieke locaties en vlootsamenstelling. Op de benodigde wijzigingen is in 2025 voorbereid.

Achterstallig onderhoud

Er is sprake van achterstalligheid op het gebied van de waterbodem. Door het beheerareaal te vergelijken met de planning en de opgave voor werkzaamheden die tot en met 2025 uitgevoerd hadden moeten worden, is de lengte van het achterstallig onderhoud voor baggerwerk bepaald. Voor ruim 53 procent van de watergangen moet uiterlijk in 2025 worden gebaggerd om te voldoen aan de wettelijke eisen. Het achterstallige onderhoud is opgeteld 260 kilometer qua lengte, een volume van 537.027 kubieke meter en de geschatte kosten zijn € 38,5 miljoen. Het is belangrijk op te merken dat voor een aanzienlijk deel van de watergangen geen Berekend Jaar van Baggeren (BJvB) beschikbaar is. Hierdoor ligt het werkelijke percentage waarschijnlijk hoger, rond de schatting van 61 procent zoals aangegeven in het Instandhoudingsplan 2026-2029.

Vloot baggeren en drijfvuilvissen

De technische levensduur van een aantal vaartuigen en meerdere grote onderdelen van vaartuigen zijn aan vervanging toe, het onderhoudsniveau is in de loop der jaren van B naar C gezakt waardoor extra storingen plaatsvinden en er onverwachte uitval is van vaartuigen. Er wordt voldaan aan wettelijk eisen. Het onderhoud dat nodig is voor voldoende betrouwbaar functioneren wordt inmiddels conform planning uitgevoerd, maar is nog niet afgerond. In 2025 is de situatie verbeterd ten opzichte van 2024.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	**Jaarverslag 2024**	**Najaarsnota 2025**	**Jaarverslag 2025**	**Verschil**
Oppervlaktewater	6,2	10,6	9,2	-1,4
Vloot baggeren en drijfvuilvissen	0,5	0,7	1,1	0,3
Totaal Oppervlaktewater	**6,7**	**11,3**	**10,3**	**-1,1**

Afwijking 2025

Bij het onderhoud van oppervlaktewater zijn er lagere lasten van € 1,1 miljoen, dit komt onder andere door:

- Lagere lasten door de transitiefase van het kapitaalgoed Oppervlaktewater (€ 0,9 miljoen). De scope is inhoudelijk helder, maar contractueel en operationeel nog onvoldoende uitgekristalliseerd.
- Lagere lasten door minder benodigde inzet op drijfvuilvissen (€ 0,2 miljoen).

Groen

Het kapitaalgoed groen bestaat uit:
- 264.000 bomen.
- 19 miljoen vierkante meter gras.
- 11 miljoen vierkante meter beplanting.
- 2,6 miljoen vierkante meter ruigte en oeverbeplanting.
- 13 begraafplaatsen en 2 crematoria. Dit komt neer op 33 hectare van de gemeentelijke begraafplaats De Nieuwe Ooster, 7 hectare van de gemeentelijke begraafplaats De Nieuwe Noorder en 1 hectare dorpsbegraafplaatsen in Noord.
- Het Amsterdamse Bos met 3.500 laanbomen, 1,5 miljoen vierkante meter grasachtige vegetatie, 4 miljoen vierkante meter bosachtige beplanting (ongeveer 200.000 bomen) en 50 hectare ruigte en oeverbeplanting.

De afgelopen jaren zijn de objectgegevens gescreend op juistheid en waar nodig aangepast in het digitale databeheersysteem. Het systeem geeft de waardes van juli 2025 aan.

Specifieke beleidskaders
Er gelden verschillende beleidskaders omdat dit kapitaalgoed uit een diversiteit aan onderdelen bestaat. De voornaamste zijn:
- 1Amsterdam Heel & Schoon (2017)
- Het Bosplan 2020-2030 (2021)
- Het Structuurplan De Nieuwe Ooster (2016)
- Groenvisie 2020-2050 (2020)
- Beleidsbloem (2025)
- Amsterdam maakt ruimte (2023)

Onderhoudsniveau en ontwikkelingen
Het onderhoudsniveau in de stad is doorgaans niveau C, sober, met locaties van achterstallig onderhoud.

In 2025 zijn er 146.063 bomen gecontroleerd op veiligheid. Daarvan hebben er 1.570 bomen een velbesluit gekregen. Dat is ongeveer 1,07 procent van het totaal aantal geïnspecteerde bomen op veiligheid. Naast veiligheid wordt ook de conditie van de bomen gemeten met behulp van de NEN-2767. Hieruit blijkt dat 30 procent van het bomenbestand een slechte conditie heeft (NEN-score 5/6). Een substantieel deel van deze bomen heeft groeistagnatie. Deze zijn wel veilig maar er wordt niet voldaan aan het niveau sober die stelt dat van maximaal 10 procent van het areaal conditiescore 5/6 mag hebben.

Naast de bomen beheren we ruim 32 miljoen vierkante meter groen. Jaarlijks wordt van een derde deel van dit groen de conditie gecontroleerd met behulp van de NEN-2767-methodiek. Uit deze opgetelde inspectieresultaten van de afgelopen drie jaar blijkt dat 1 procent een slechte conditie heeft (NEN-score 5/6). Hiermee voldoen we aan niveau C, sober. Maar we zien bij de plantvakken 13 procent niveau 4 (NEN-score 5/6), wat matig is. Als we niets doen kan dit leiden tot een scherpe toename in achterstalligheid en kan niveau sober niet in stand worden gehouden.

Het onderhoudsniveau van de begraafplaats is met de huidige financiële middelen niet op een hoger en daarmee naar een verzorgd niveau te krijgen. Voor alle algemene begraafplaatsen van de gemeente Amsterdam is een meerjarenonderhoudsplan opgesteld en fungeert als leidraad hoe je op het gewenste onderhoudsniveau komt. In 2025 is een éénmalig budget van € 300.000 beschikbaar gesteld voor het wegwerken van achterstallig onderhoud.

In 2025 zijn de volgende relevante ontwikkelingen geweest:
- Er zijn 2.156 bomen gekapt of verloren in een storm. In totaal hebben we 2.611 bomen geplant.
- We zijn begonnen met de transitie van programmagestuurd naar gebiedsgericht werken. We hopen hiermee de samenwerking met de stadsdelen te verbeteren en de productiekracht te verhogen.
- We zijn begonnen aan het professionaliseren van het proces rond de bestrijding en sanering van Japanse Duizendknoop. De bestrijding wordt belegd bij Stadswerken, de sanering wordt via V&OR uitgevoerd.

- Er is gewerkt aan een nieuw PvE rond het beheer acceptatieproces (BAP). Dit verschaft meer duidelijkheid rondom de aanleg van groenvakken en ander groen en de eisen van hedendaags beheer.
- We hebben ervoor gezorgd dat de 750 bomen die aan Amsterdam geschonken zijn voor het 750-jarig bestaan zijn ingekocht, een plek krijgen in de stad en tot die tijd in bakken verzorgd worden.
- Er is verder gewerkt aan de Nieuwe Groene Plekken. Projecten die zijn opgeleverd zijn onder andere Jan Maijenstraat, Van Limnurg Stirumplein, Paul Hufkade en het Schoolplein van het 4e Gymnasium.

Achterstallig onderhoud

Er is sprake van achterstallig onderhoud bij dit kapitaalgoed. In totaal heeft 30 procent van de bomen een slechte conditie. Aangezien 1A'dam Heel & Schoon uitgaat van 10 procent werkvoorraad, is 20 procent achterstallig.

Het achterstallig onderhoud bij het Amsterdamse bos is afgenomen. Door de watergangen te baggeren en door groot onderhoud en vervanging aan bruggen is de achterstand substantieel ingelopen. Voor de wegen en paden is de achterstalligheid nog steeds aanzienlijk, maar wel veel minder dan enkele jaren geleden. De onderhoudsstaat van duikers, stuwen, steigers en beschoeiingen is onbekend, deze moet nog in beeld worden gebracht. Beschoeiingen worden uitsluitend vervangen als daar een dringende civieltechnische noodzaak voor is anders worden de beschoeiingen omgevormd naar natuurvriendelijke oevers ten behoeve van biodiversiteit en klimaat adaptatie, dat wil zeggen vergroten van het waterbergend vermogen om extreme neerslag te kunnen opvangen. Achterstand op verhardingen wordt gecombineerd opgelost met het omvormen en verwijderen van de paden (plan hiërarchie paden). In de bosvakken en bosranden is ook sprake van achterstallig onderhoud. Hier vinden omvormingen van beheer plaats vanwege ziekte, plagen en klimaatverandering en om de biodiversiteit en zichtlijnen in het landschap te verbeteren.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	**Jaarverslag 2024**	**Najaarsnota 2025**	**Jaarverslag 2025**	**Verschil**
Groen	75,4	73,6	73,1	-0,5

Afwijking 2025

Bij het onderhoud van groen zijn er lagere lasten van € 0,5 miljoen, onder andere door:

- Lagere lasten van € 1,3 miljoen. Dit komt door onderbezetting bij dagelijks onderhoud bij stadswerken.
- Hogere lasten van € 0,9 miljoen doordat er meer bomen zijn geplant vanwege stormschade.
- Hogere lasten van € 0,8 miljoen door extra personele inzet in verband met de complexiteit van de opgave met betrekking tot inkoop en contractmanagement.
- Lagere lasten van € 0,5 miljoen doordat groot onderhoud aan ecologische kapitaalgoederen, zoals paddenpoelen en faunapassages is uitgesteld.
- Lagere lasten van € 0,5 miljoen doordat de Japanse Duizendknoop op een zuinigere manier in de uitvoering is gezet. Er is namelijk een gedegen gegevens administratie en inspectie methodiek aanwezig.
- Hogere lasten van € 0,3 miljoen bij begraafplaatsen. De realisatie is hoger dan gepland, omdat de lasten van het machinepark niet zijn opgenomen in de begroting, terwijl dat wel had gemoeten. De lasten van het machinepark moeten voor 50 procent worden toegerekend aan het onderhoud van de begraafplaats.
- Lagere lasten van € 0,3 miljoen bij het Amsterdamse Bos doordat niet alle geplande werkzaamheden konden worden weggezet in verband met capaciteitstekort.

Gebouwen

Onder het kapitaalgoed gebouwen vallen de volgende objecten:

- stadsdeelkantoren
- welzijnsvoorzieningen
- stedelijke kantoren
- woningen
- werven
- cultuurpanden
- onderwijsgebouwen
- parkeergarages
- gymnastiekgebouwen
- parkeerterreinen
- sportaccommodaties
- woonwagenlocaties

We beheren het volgende:
- de gemeentelijke vastgoedportefeuille bedraagt ongeveer 1000 objecten. Het grootste gedeelte van de panden is in vol eigendom van de gemeente en vallen onder dit kapitaalgoed, namelijk 708. Hiervan zijn er 72 voor gemeentelijke panden en 636 voor maatschappelijke panden. Voor de ongeveer 300 overige objecten zijn wij niet (direct) verantwoordelijk en vallen hier niet onder. Hierbij kan vooral gedacht worden aan onderwijshuisvestiging.
- 4 (dienst)woningen
- 20 overige gebouwen (zoals dienstgebouwen, toiletten, kiosken, schuilhut)
- 18 woonwagenlocaties (met in totaal 192 woonwagenstandplaatsen)
- 5 woonwagens
- 46 garages
- 10 Parkeerterreinen (incl. P+R terreinen)
- 16 fietsenstallingen

Specifieke beleidskaders
Er gelden verschillende beleidskaders omdat dit kapitaalgoed uit verschillende soorten gebouwen bestaat. Een aantal hiervan zijn:
- Amsterdamse vastgoedstrategie (2024)
- Meerjarenonderhoudsplan (per locatie) voor de parkeergarages en parkeerterreinen (2019-2024)
- Meerjarenonderhoudsplan gemeentelijke fietsenstallingen (2019-2023)
- Beleidskader woonwagens en standplaatsen (2023)
- Meerjarenonderhoudsplan woonwagens (2024)
- Bosplan 2020–2030 (2021)
- Beheerplan gebouwen van leverancier Planon (2011)

Onderhoudsniveau en ontwikkeling
Het onderhoudsniveau van de gebouwen is niveau C, sober. Hiermee voldoen de gebouwen aan het gewenste onderhoudsniveau. Een uitzondering hierop vormen de woonwagenlocaties. Hier is het onderhoudsniveau D, wat functieverlies inhoudt, terwijl onderhoudsniveau B (Verzorgd) gewenst is.

Achterstallig onderhoud
Bij het onderdeel woonwagens en woonwagenlocaties is er sprake van achterstallig onderhoud. Alle 121 bergingen die in het bezit zijn van de gemeente en bij de woonwagenstandplaatsen horen, moeten worden vervangen.

Het achterstallig onderhoud bij vier (dienst)woningen en twintig overige gebouwen is toegenomen. In 2025 zijn de werkzaamheden gericht op het herstellen van de meest urgente problemen zoals lekkages, inbraakschades, achterstallig schilderwerk, voldoen aan wettelijke veiligheidseisen en vervangen van enkele installaties.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Najaarsnota 2025	Jaarverslag 2025	Verschil
Gebouwen	52,0	44,6	50,9	6,3

Afwijking 2025
Bij het onderhoud van gebouwen zijn er hogere lasten van € 6,3 miljoen, onder andere door:
- Hogere lasten bij parkeergebouwen (€ 6,2 miljoen). In 2025 is het achterstallig onderhoud aan de Hof- en Werfgarages weggewerkt. Deze werkzaamheden waren niet begroot.
- Hogere lasten bij gemeentelijke vastgoed (€ 0,5 miljoen). Dit komt doordat er meer werkzaamheden zijn uitgevoerd dan begroot. De begroting is gebaseerd op de gemiddelde uitgave per pand die we de eerste 10 jaar verwachten in de meerjarenonderhoudsplan. Bij de voorjaarsnota wordt een vast bedrag begroot voor de komende vijf jaar. De realisatie van de uitgaven ten laste van de voorziening grootonderhoud zijn per jaar verschillend. De realisatie zal nooit precies aansluiten bij de begroting omdat de begroting met een gemiddelde uitgave over 10 jaar werkt.
- Lagere lasten doordat bij de dienstwoningen en overige gebouwen een capaciteitstekort is, is € 0,2 miljoen niet besteed aan groot onderhoud.

Civiele kunstwerken

Binnen civiele kunstwerken vallen vaste en beweegbare bruggen, kades, sluizen en steigers. In totaal beheren we:
- 1.771 vaste bruggen en 113 beweegbare bruggen (inclusief Amsterdamse bos)
- 592 kilometer aan kades en oevers
- 38 sluizen en keringen
- 531 steigers
- 17 kilometer geluidsscherm

We beheren ook enkele cultuurhistorische objecten zoals voormalige (scheeps)kranen. Van de 113 beweegbare bruggen is van 13 bruggen besloten dat zij niet meer functioneel zijn. Ten opzichte van de cijfers in de begroting 2025 beheren we 9 bruggen en 16 steigers minder. Die bruggen worden beheerd door andere partijen (zoals het recreatieschap) of zijn komen te vervallen. Een aantal steigers zijn gesloopt of bleken bij andere partijen in beheer te zijn.

Het programma Bruggen en Kademuren heeft het doel 853 verkeersbruggen en ongeveer 218 kilometer gefundeerde kademuur te onderzoeken, veilig te houden en waar nodig versneld op orde te krijgen.

Specifieke beleidskaders
Voor de instandhouding van de openbare ruimte is “1 Amsterdam Heel & Schoon” (1 AH&S) het geldende beleidskader (2017). De ambities en doelen uit dit beleidskader zijn het vertrekpunt voor het instandhoudingsplan en zijn vertaald in de te leveren onderhoudsprestatie. Het onderhoud aan de civiele kunstwerken in 2024 was met name gericht op het veilig en beschikbaar houden van deze constructies. Ook het “Programmaplan Bruggen en Kademuren: herstellen en verbinden” en het “Actieplan 2023-2026: Gefundeerd Herstellen” is van toepassing.

Onderhoud en ontwikkelingen
Bij de Rapportage programma Stadsbehoud 2019 hebben we besloten voorlopig voor het onderhoudsniveau voor de openbare ruimte te streven naar niveau C, sober.
Over de hele stad gezien voldoet het areaal aan het ambitieniveau C, sober. Meer dan 90 procent is op dit niveau. Dat is een verbetering van 1 procent ten opzichte van de start van het jaar. Op stadsdeelniveau is een ander beeld te zien, hierover meer bij het onderdeel Achterstallig onderhoud.

In 2025 waren er in het beweegbaar areaal ongeplande stremmingen. De stremmingen bij Berlagebrug, Willemsbrug en Overtoomsesluis (is een brug) zorgden voor overlast en hinder in de stad. Het verhelpen van deze stremmingen vroeg extra inzet van de medewerkers en aannemers en geduld van onze bewoners en het scheepsvaartverkeer.

Er is ook gepland onderhoud uitgevoerd aan het beweegbaar areaal. Drie beweegbare bruggen in de Nieuwe Herengracht (oostelijke vaarroute) zijn onderhouden om voor de komende jaren de bedrijfszekerheid te waarborgen. Ook aan enkele andere beweegbare bruggen is onderhoud uitgevoerd en is onderhoud voorbereid wat in latere jaren wordt uitgevoerd. De Eenhoornschutsluis is gerenoveerd. Een ander werk wat in 2025 is gestart is de vervanging van vier deuren in de Dageraads Waterkering. Deze werkzaamheden dragen bij aan de doelen van klimaatadaptatie.

In het Oostelijk Havengebied is gewerkt aan de renovatie van kades en de bijbehorende wrijfgordingen en bolders. Dit werk loopt de komende jaren nog door. In Oost is ook de Douanesteiger geheel gerenoveerd. Met deze werken wordt bijgedragen aan de beeldkwaliteit en wordt de nautische uitstraling van dat gebied gewaarborgd.
Verder zijn, verspreid over de stad, diverse herstelwerkzaamheden uitgevoerd aan kades en zijn enkele steigers vervangen. Het vervangen van beschoeiingen of omvormen tot een natuurlijke oever in Noord en Driemond is voorbereid. In Driemond is dit werk ook uitgevoerd en afgerond, de uitvoering in Noord is gestart. Dit onderhoud draagt bij aan de doelen van duurzaamheid en ecologie.

De Jan Schaeferbrug is vanwege SAIL uitgehesen. Van die gelegenheid is gebruik gemaakt om de brug te conserveren en onderhoud te plegen. Verder is groot onderhoud gepleegd aan bruggen of zijn bruggen gerenoveerd. In een aantal gevallen in combinatie met onderhoud aan de wegen. Dit onderhoud draagt met name bij aan de bereikbaarheid van de stad.

Programma Bruggen en Kademuren
Het hoge productieniveau dat een aantal jaren geleden is ingezet is volgehouden.
Er is een groot aantal kadeherstelprojecten afgerond en gestart, ook komt het herstel van bruggen op stoom. De in de Begroting 2025 aangekondigde planning is gehaald.
Er is gewerkt aan ongeveer 2.094 meter kademuur terwijl in de Begroting 2025 rekening werd gehouden met 1.500 meter. Het aantal opgeleverde meters kademuur is met 745 meter ongeveer gelijk aan de verwachting (750 meter). Er is gewerkt aan het herstel van drie bruggen waarvan één is opgeleverd, net zoveel als verwacht.
De productie is echter nog niet zo hoog als het had moeten zijn. Projecten lopen nog te vaak vertraging op in de voorbereiding en uitvoering, terwijl de staat van met name de kademuren verslechtert. Hoe langer het duurt voordat ze hersteld worden, hoe groter de kans dat veiligheidsmaatregelen getroffen moeten worden.

Achterstallig onderhoud
Er is sprake van achterstallig onderhoud bij dit kapitaalgoed. In vijf stadsdelen voldoet het areaal niet aan niveau ‘sober’. Een fors deel van dat areaal wat niet voldoet bestaat uit beschoeiingen. De visuele inspectie waar deze score op is gebaseerd geeft geen oordeel over de kwaliteit van de elektro- en werktuigbouwkundige onderdelen van beweegbare bruggen en sluizen. En daar ligt wel een uitdaging. Veel bewegingswerk

en materieel is verouderd en behoeft veel onderhoud. Dat merkte de stad ook aan een aantal ongeplande stremmingen, met name in de Kostverlorenvaart. Op dit moment vraagt het beweegbaar areaal structureel meer dan gemiddeld inzet op het gebied van dagelijks onderhoud en staat er meer dan gemiddeld groot onderhoud op het onderhoudsprogramma voor 2026 en de volgende jaren.

Het areaal bij bruggen en kademuren is oud, kwetsbaar en lange tijd onvoldoende onderhouden waardoor de kans op constructieve gebreken en uiteindelijk bezwijken groot is.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Najaarsnota 2025	Jaarverslag 2025	Verschil
Civiele kunstwerken	72,4	68,7	75,9	7,1

Afwijking 2025

Bij het onderhoud van de civiele kunstwerken zijn er hogere lasten van € 7,1 miljoen, onder andere door:

- Hogere lasten bij calamiteiten (€ 3,8 miljoen). Dit komt door hogere lasten doordat de Willemsbrug en Overtoomsesluis open is gehouden voor verkeer. Er is ook extra werk geweest aan diverse bruggen in de stad en waren er extra verkeersmaatregelen en begeleiders bij de Berlagebrug nodig.
- Hogere lasten door het uithijsen van de Jan Schaeferbrug voor SAIL en het vervolgens conserveren van de brug. Door weersomstandigheden was dit duurder dan gepland (€ 1,2 miljoen). De hogere lasten zijn onder andere ook veroorzaakt door extra veiligheidsmaatregelen, meer schilderwerk en door het plaatsen van een extra bushalte.
- Hogere lasten dan begroot op correctief onderhoud bij civiele constructies, zoals bruggen, sluizen, kades en ander kleine civiele werken om achterstallig onderhoud in te lopen (€ 0,8 miljoen).
- Hogere lasten door werkzaamheden aan de Douanesteiger (€ 0,7 miljoen) omdat er meer werk aan uitgevoerd moest worden dan voorbereid. Ook is er vertraging en meerkosten ontstaan vanwege tijdelijke maatregelen SAIL en omgevingsmanagement.
- Enkele werken aan bruggen in de Gooiseweg zijn naar voren gehaald omdat er een tijdsslot ontstond die eerder niet beschikbaar was (€ 0,6 miljoen). Vanwege de vele (rijks)wegwerkzaamheden moest dit tijdsslot benut worden. Die werken waren al voorbereid maar nog niet met uitvoering gestart omdat er eerder geen tijdsslot was. Ook in Noord konden enkele werken toch worden uitgevoerd vanwege het beschikbaar komen van een tijdslot.
- Lagere lasten bij het Programma Bruggen en Kademuren (€ 0,5 miljoen). Dit wordt met name veroorzaakt doordat een deel van de benodigde informatie voor de onderzoeken naar de technische staat van de kademuren al in eerdere jaren was verzameld. Hierdoor vallen de kosten lager uit dan verwacht.

Sportaccommodaties en sportparken

Onder het kapitaalgoed sportaccommodaties en sportparken vallen de volgende objecten:

- 25 sporthallen
- 49 sportparken
- 11 zwembaden
- Wagenpark
- 1 ijscomplex

Specifieke beleidskaders

Het specifieke beleidskader voor sportaccommodaties en sportparken zijn de Sportvisie 2025 (2016) en de richtlijnen uit de handboek sportaccommodaties van het NOC*NSF.

Sportvisie 2025 (2016) hebben we uitgewerkt in afzonderlijke meerjarige onderhoudsplannen. Voor de sportaccommodaties ligt de meerjarigonderhoudsplanning vast in het onderhoudssysteem voor de gebouwen. Voor de sportparken ligt dat vast in het meerjarenonderhoudsplan van Grijs en Groen (GISSIB), conform de normering van het Instituut voor Milieu- en Agritechniek.

Verder gelden de Visie openbare ruimte 2025 (2017), het beleidskader 1Amsterdam Heel en Schoon (2017), de Agenda duurzaamheid (2015), de Agenda groen (2015) en het Nationaal Sportakkoord (2018).

Onderhoudsniveau en ontwikkelingen

Het gewenste en gerealiseerde onderhoudsniveau is grotendeels B (Verzorgd).
In 2025 hebben we het geplande onderhoud uitgevoerd om het huidig onderhoudsniveau te behouden. Daarnaast is er ook onderhoud gepleegd om te kunnen voldoen aan de eisen van de sportbonden naast het waarborgen van de veiligheid op basis van de geldende wet- en regelgeving.

Binnen een aantal sportaccommodaties is de verlichting vervangen door energiezuinige ledverlichting om het energieverbruik te verminderen en bij te dragen aan verduurzaming. Daarnaast heeft er ook schilderwerk plaatsgevonden naast diverse reparaties en vervangingen.

In 2025 is er verder gewerkt aan het op orde brengen van de assetgegevens. Dit omvat zowel administratieve als geografische gegevens, die geactualiseerd en aangevuld moesten worden. In dit kader is er samenwerking gezocht met andere onderdelen binnen de organisatie en is er een assetmanager aangetrokken voor het sportareaal.

Achterstallig onderhoud
Er is sprake van achterstallig onderhoud. Er zijn elementen binnen de onderhoudsportefeuille die al jaren aandacht behoeven: de ondergrondse infrastructuur, hekwerken en bestrating is al een tijd toe aan vervanging. Daarnaast zijn meerdere elementen van verslechterde kwaliteit, zoals het asfalt op de sportparken en de waterkwaliteit bij de Roeibaan aan de Bosbaan. In samenwerking met het kapitaalgoed Water zal hier de komende jaren acties in worden ondernomen.

Verder is er momenteel ook achterstallig onderhoud op het kapitaalgoed Groen wat met name betrekking heeft op het onderhoud van bomen. Dit onderhoud is nog niet belegd, maar de gemeente heeft wel een wettelijke verplichting om jaarlijkse inspecties uit te voeren naar de staat van de bomen en daar acties op te ondernemen. Met het kapitaalgoed Groen is in 2025 meer vormgegeven aan een samenwerking om hier een kwaliteitsslag in te kunnen maken.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Najaarsnota 2025	Jaarverslag 2025	Verschil
Sportaccommodaties en sportparken	20,4	19,7	17,7	-1,9

Afwijking 2025
Bij het onderhoud van sportaccommodaties en sportparken zijn er lagere lasten van € 1,9 miljoen, onder andere door:
- Lagere lasten van € 1,6 miljoen voor het planmatig onderhoud. Dit is voornamelijk veroorzaakt door uitgestelde grootonderhoudswerkzaamheden bij de zwembaden in afwachting op de uitvoering van de renovatieplannen van het de Mirandabad.
- Lagere lasten van € 0,4 miljoen voor het dagelijks onderhoud.

Verkeerssystemen

Het kapitaalgoed verkeerssystemen bestaat uit verkeersinformatiesystemen en verkeersregelinstallaties.

Het onderdeel verkeersinformatiesystemen bevat:
- 2.993 Statische informatieobjecten (bewegwijzering, stadsplattegronden en knooppuntkaarten)
- 335 Dynamische informatieobjecten (parkeerverwijzingen (displays en kantelwalsen) en routeinformatieobjecten (dynamische informatie displays).
- 319 reistijden en milieuzone camera's (kentekencamera's)
- 99 Verkeersmonitoring objecten (verkeerscamera's)
- 105 Gebiedstoegangsobjecten (ook wel 'intelligente dynamische afsluitingen': verkeerspollers, veiligheidspoller, slagbomen).
- 79 Verkeersattentie objecten (RVV Attentieborden, Wegdekverlichting, Dynamische snelheidsindicator)
- 5 Verkeersdataobjecten (verkeerstelpunten)

Het onderdeel verkeersregelinstallaties bevat:
- 403 Verkeersregelinstallaties. Deze zijn opgedeeld naar het aantal installaties. Hoe meer installaties, des te meer masten, lantaarns en detectielussen nodig zijn. De installaties zijn gecategoriseerd in het beheersysteem.
- 196 kleine installaties
- 110 middelgrote installaties
- 72 grote installaties
- 25 zeer grote installaties

Specifieke beleidskaders
Voor het onderhouden van verkeerssystemen en verkeersregelinstallatie geldt het Beleidskader 1Amsterdam Heel en Schoon (2017) en Integraal beheerplan openbare ruimte 2023-2026 (2023).

Onderhoud en ontwikkeling
Het gewenste en gerealiseerde onderhoudsniveau is C, sober. Op basis van dit onderhoudsniveau wordt het dagelijks onderhoud uitgevoerd, waaronder monitoring en het verhelpen van storingen. Voor de onderdelen waar reeds stappen zijn gezet richting niveau B, verzorgd, is het streven om dit ambitieniveau in stand te houden.

Het beheer en onderhoud van de voetgangersbewegwijzering is overgenomen van de Nationale Bewegwijzeringsdienst. Aan pollers zijn aanpassingen verricht die tot minder schade leiden (led ringen) en meer verhaalbaarheid (overzichtscamera's). Voor parkeerverwijzing is het onder eigen beheer brengen van alle verbindingen voor zowel de parkeergarages als alle overige displays vrijwel afgerond. Eigen reistijdcamera's zijn uitgefaseerd waarbij de camera's opnieuw kunnen worden gebruikt voor de milieuzone. Ten behoeve van duurzaamheid zijn er 200 lichtwegwegwijzers omgebouwd van verlicht naar reflecterend. Ook is ten behoeve van uniformiteit en ondersteuning van de stadsdelen gestart met een richtlijn voor de bewegwijzering in parken en met de inrichting van het beheer en onderhoud daarvan. Daarnaast zijn er met betrekking tot verkeersregel-installaties in 2025 diverse ontwikkelingen gerealiseerd. Meerdere aanbestedingen zijn gestart of afgerond, waaronder voor het onderhoud van de installaties, lantaarns, buitenbeeld-onderhoud, schilderwerk en landmeetdiensten. Daarnaast is het VRI-AMP (Asset Management Plan) in voorbereiding, is duurzaamheid verder verankerd in de bedrijfsvoering en is een bijdrage geleverd aan het stedelijke onderzoek naar stijgende BLVC-kosten (Bereikbaarheid, Leefbaarheid, Veiligheid, Communicatie).

Achterstallig onderhoud
Er is op dit kapitaalgoed geen achterstallig onderhoud.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Najaarsnota 2025	Jaarverslag 2025	Verschil
Verkeerssystemen	14,7	16,2	15,8	-0,4

Afwijking 2025
Bij het onderhoud van verkeerssystemen zijn er lagere lasten van € 0,4 miljoen, onder andere door:
- Hogere lasten van € 0,3 miljoen doordat het bouwen van een nieuw datacentrum vertraagd is omdat het gebouw niet is opgeleverd.
- Lagere lasten van € 0,3 miljoen door grotere teruggave bij schadegevallen door het wegwerken van achterstand. Ook zijn de reparatiekosten aanzienlijk lager.
- Lagere lasten van € 0,2 miljoen doordat er minder storingen zijn doordat er minder automaten zijn van een specifiek type.
- Lagere lasten van € 0,2 miljoen doordat er minder inspecties zijn uitgevoerd in verband met een aanbestedingstraject.
- Lagere lasten van € 0,1 miljoen door een lager stroomtarief.
- Hogere lasten van € 0,1 miljoen door schade aan zweepmasten

Openbare verlichting

Het Amsterdamse areaal van het kapitaalgoed openbare verlichting bestaat uit:
- 131.485 straatverlichtingsobjecten: palen, overspanningen en tunnelobjecten
- 153.488 armaturen; zowel armaturen in eigen beheer en armaturen die niet onder het beheer vallen van Amsterdam
- 127 klokken; openbare tijdsvoorziening op eigen paal of een combi-paal
- 351 voedingskasten eigen net
- 7.279 objecten aan lichtkunst, stadsilluminatie, decoratieve en historische verlichting
- 10.106 armaturen
- 248 voedingskasten

De omvang van de openbare verlichting varieert, onder andere door de jaarlijkse groei van de stad met een gemiddelde van 0,5 procent. Dit staat gelijk aan ongeveer 750 extra lichtpunten. Dit komt door het bouwen van nieuwe wijken en het bijplaatsen van lichtpunten op donkere plekken.

Specifieke beleidskaders
Voor het onderhouden van openbare verlichting geldt het Beleidskader Verlichting 2017, Beleidskader Puccinimethode en 1Amsterdam Heel en Schoon.

Onderhoud en ontwikkelingen
Het gewenste en gerealiseerde onderhoudsniveau is C, sober.
In 2025 hebben we het geplande dagelijks onderhoud uitgevoerd, waaronder het verhelpen van storingen en schades.

Daarbij is in 2025 is de vervanging voortgezet van ongeveer 9.600 armaturen die aan draden hangen van gevel tot gevel. Omdat gewerkt wordt in een omgeving midden in de stad, met veel monumentale panden, verschillende huiseigenaren en in sommige gevallen een trambaan, is dit een complexe opgave. Inmiddels zijn duizenden armaturen vervangen en verloopt het project volgens planning. De verwachting is dat dit project in 2026 helemaal klaar is.

Ook in 2025 is verder geïnvesteerd in verduurzaming door verlichting op maat toe te passen en het energieverbruik te beperken. Door het plaatsen van dimmers op locaties met hoge vermogens en in gebieden waar licht soms als onwenselijk wordt beschouwd, zoals groengebieden wordt verder gewerkt aan reductie energieverbruik en lichtuitstoot. In groengebieden zoals het Amstelpark en het Amsterdamse Bos wordt verlichting verminderd of uitgeschakeld, hiervoor zijn de voorbereidingen in 2025 gestart en begin 2026 worden hier lampen gedimd of uitgeschakeld in de nacht.

Voor de 750e verjaardag van Amsterdam zijn vier lichtkunstwerken gemaakt. Deze staan in Noord, Nieuw-West, Weesp en Zuidoost. Ze zorgen voor meer veiligheid, gezelligheid en verbinding in de buurt.

Achterstallig onderhoud
Er is bij dit kapitaalgoed geen achterstallig onderhoud.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Najaarsnota 2025	Jaarverslag 2025	Verschil
Openbare verlichting	12,1	13,1	12,8	-0,3

Afwijking 2025
Bij onderhoud van openbare verlichting zijn er lagere lasten van € 0,3 miljoen, onder andere door:
- Lagere lasten van € 0,5 miljoen op stroomverbruik. Dit komt doordat de energieprijzen zijn gedaald na een eerdere stijging na de oorlog in Oekraïne.
- Hogere lasten van € 0,4 miljoen door hogere personeelslaten bij het materiaalbureau. Dit was niet begroot.
- Hogere lasten door preventief en correctief onderhoud van € 0,2 miljoen bij lichtkunst, stadsilluminatie en decoratieve verlichting.
- Hogere lasten door preventief en correctief onderhoud van € 0,2 miljoen. Dit komt doordat er kosten in rekening zijn gebracht om de achterstand in facturatie in te halen.

Straatmeubilair en speeltoestellen

Onder het kapitaalgoed straatmeubilair en speeltoestellen vallen:
- 8.156 sport- en speeltoestellen
- 297.759 vierkante meter valondergronden
- 320.000 stuks straatmeubilair, waaronder zitbanken, fietsrekken, bebording, wildplakzuilen en plaskrullen.
- 518 openbare stroomkasten
- 918 kunstobjecten in de openbare ruimte (waaronder oorlogsmonumenten)
- 101 fonteinen
- 15 speelbadjes

Specifieke beleidskaders
Elk jaar stellen we een instandhoudingsplan op waarin we de opgaven voor groot onderhoud en vervanging uitwerken voor dit kapitaalgoed. Ook werken we jaarlijks de Rapportage Normkosten Straatmeubilair en Speeltoestellen en bij; een rekensystematiek voor budgetramingen.

Beleidskaders voor Straatmeubilair & speeltoestellen zijn:
- 1Amsterdam Heel & Schoon (2017)
- Standaard voor het Amsterdamse straatbeeld (2021, Puccinimethode) en
- Strategisch huisvestingsplan (2021) voor sport en spelen
- Voor speeltoestellen en speelbadjes hanteren we de wettelijke vereisten die hoger liggen / strenger zijn dan het onderhoudsniveau van 1Amsterdam Heel & Schoon, dat niveau sober voorschrijft.

Onderhoud en ontwikkelingen
Het huidige en gewenste onderhoudsniveau is niet gelijk. Dit komt omdat voor speeltoestellen en speelbadjes we de wettelijke vereisten hanteren die hoger liggen en strenger zijn dan het onderhoudsniveau van 1Amsterdam Heel & Schoon, dat niveau sober voorschrijft. Voor de fonteinen is er een programma opgezet waar uitvoering aan wordt gegeven waarmee we eind 2025 op het gewenste onderhoudsniveau komen.

In 2025 is er gestart met een inventarisatie fonteinen op basis van de NEN-norm om te bepalen of deze voldoen aan de wettelijke vereisten. Deze inventarisatie zal afgerond worden medio 2026. Daarbij is er sprake van achterstallig onderhoud bij 9 speelbaden (2 in het Amsterdamse Bos). Hier voldoen we niet aan de nieuwe wetgeving. In de jaren

2025-2028 worden de speelbaden aangepast zodat deze weer voldoen aan de wetgeving.

- In 2025 zijn diverse groot onderhoud en vervangingsonderhoud afgerond, zoals aan de speelplekken aan Nathan F Israelweg in Noord, Eendrachtspark in Nieuw-west en de Tijl Uilenspiegelstraat in West.
- Start werkzaamheden aan renovatie en onderhoud Beatrixpark peuterbad en monumentale luifel.
- Renovatiewerkzaamheden aan het Auschwitzmonument in het Wertheimpark
- De vijver op het Museumplein is gerenoveerd.
- De werkzaamheden aan het Cruyff Court gestart in stadsdeel Noord.

Achterstallig onderhoud

Bij straatmeubilair en speeltoestellen is sprake van achterstallig onderhoud. Bij enkele fonteinen is er achterstallig onderhoud op de elektrische installaties. Stroomkasten zijn verouderd en worden vervangen door nieuwe installaties met moderne technieken. Speelbadjes voldoen niet aan de nieuwe wetgeving en enkele behoeven ook groot onderhoud aan de constructie zelf.

Achterstallig onderhoud is door de inventarisatie in kaart gebracht bij fonteinen in 2025. Dit zodat er in 2026 een plan van aanpak opgesteld kan worden. In 2025 zijn de stroomkasten in Zuidoost vervangen, in 2026 zullen de kasten in de Jordaan vervangen worden. Het achterstallig onderhoud is ongewijzigd bij speelbadjes. Negen van de vijftien speelbadjes voldoen niet aan de huidige wetgeving. Begin 2026 wordt er gestart met de voorbereidingen van vier badjes in Nieuw-west, welke in het najaar uitgevoerd zullen gaan worden. Daarmee worden ze voorzien van een installatie waarmee het achterstallig onderhoud wordt teruggedrongen.

Financieel overzicht en toelichtingen

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Najaarsnota 2025	Jaarverslag 2025	Verschil
Straatmeubilair en speeltoestellen	15,0	14,8	17,3	2,5

Afwijking 2025

Bij het onderhoud van straatmeubilair en speeltoestellen zijn er hogere lasten van € 2,5 miljoen, onder andere door:

- De kosten van het pierenbadje van het Beatrixpark zijn duurder geworden, doordat aan de monumentale eisen moet worden voldaan. En zonneweide, bestrating om het bad heen wordt aangepakt, dat zat eerst niet in de scope, de scope is dus uitgebreid (€ 0,7 miljoen).
- Bij stadwerken zijn er hogere lasten door indexering en handelingen bij de onderhoudscontracten. Momenteel is er een afwijking voor het niet hebben van een contract en is het onderhoud bij meerdere marktpartijen ondergebracht tot dat er een aanbesteding komt voor een nieuw contract. Daarnaast is er meer onderhoud geweest om achterstalligheid in te lopen (€ 0,7 miljoen).
- Door het doorschuiven van projecten uit voorgaande jaren die in 2025 wel zijn uitgevoerd bij speelvoorzieningen. De indexering draagt bij aan verhoging van de kosten. De werkelijke kosten van vervangingen zijn hoger en de speeltoestellen zijn duurder.
- Grondwerkzaamheden en voorbereidingskosten zijn hoger geworden (€ 0,3 miljoen).
- Het terreinmeubilair bij museumplein is duurder geworden vanwege meerwerk en extra onverwachte kosten (€ 0,2 miljoen).

Tunnels

Amsterdam heeft in 2025 de volgende kapitaalgoederen in beheer:

1. Verkeerscentrale Amsterdam (bediening en bewaking van de wegtunnels)
2. IJ-tunnel
3. Michiel de Ruijtertunnel
4. Piet Heintunnel
5. IJ-tramtunnel
6. Spaarndammertunnel
7. Amsterdam Arenatunnel
8. Integrale leidingen tunnel
9. Testcentrum wegtunnels

Specifieke beleidskaders

In 2017 is het beleidskader 1Amsterdam Heel & Schoon aangenomen. Daarnaast gelden de Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels (2006/2013) en het Bouwbesluit bouwwerken leefomgeving als onderdeel van de Omgevingswet.

Onderhoud en ontwikkelingen

Het gewenste onderhoudsniveau is C, sober. Het vervangingsonderhoud en renovatie van respectievelijk de IJ-tunnel en de Arenatunnel zijn in 2021 uit de gemeentelijke

begroting gehaald. Inmiddels zijn deze weer in de begroting opgenomen. Dit betekent echter wel dat de systemen die aan vervanging toe zijn langer in gebruik gehouden moeten worden. Het onderhoudsniveau is daarmee bepaald op D, wat inhoudt dat er sprake is van functieverlies.

Het onderhoud zoals begroot is uitgevoerd, daarbij is er extra achterstallig onderhoud uitgevoerd aan de IJ-tunnel en de Arenatunnel. Hiernaast zijn aan meerdere kritische systemen die niet meer onderhoudbaar zijn aanpassingen gedaan of worden er nog onderzoeken gedaan om dit toch te kunnen blijven onderhouden.

In 2025 zijn er de volgende ontwikkelingen geweest voor de Amsterdamse wegtunnels en verkeerscentrale:

- Opstart suïcidebescherming Michiel de Ruijtertunnel
- Aansluiting Piet Heintunnel en Michiel de Ruijtertunnel op het nieuwe tunnelnetwerk tbv nieuwe Verkeerscentrale.
- Achterstallig onderhoud IJ-tunnel uitgevoerd: asfaltreparaties IJ-tunnel, Pompinstallatie IJ-tunnel
- Achterstallig onderhoud Arenatunnel uitgevoerd: voegenherstel
- Update besturingssoftware Piet Heintunnel
- Voorlopig ontwerp Groot Onderhoud IJ-tunnel en definitief ontwerp Renovatie Arenatunnel afgerond.
- Vervangen camera's IJ-tunnel en afronden project hoogtebegrenzing

Achterstallig onderhoud

Als gevolg van uitgesteld vervangingsonderhoud IJ-tunnel en renovatie Arenatunnel is achterstallig onderhoud ontstaan en het dagelijks onderhoud toegenomen. Er zijn enkele installaties preventief vervangen. Sommige installaties kunnen niet vervangen worden, zonder grote impact, zoals hoge vervangingskosten en/of langdurige (on) geplande sluiting. Het risico van het achterstallig onderhoud blijft dat systemen uitvallen en de komende jaren is er meer preventief en correctief onderhoud nodig om te beheersen. Voor het wegwerken van achterstallig onderhoud hebben we extra geld begroot de komende jaren.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Najaarsnota 2025	Jaarverslag 2025	Verschil
Tunnels	11,2	11,3	11,7	0,4

Afwijking 2025

Bij het onderhoud van tunnels zijn de lasten € 0,4 miljoen hoger dan begroot. Dit komt onder andere door:

- Lagere lasten aan groot onderhoud (€ 1,2 miljoen). Dit onder meer door uitstel van de valbeveiliging van de MRT door vertraging en een aantal projecten in de Dijksgracht 1 en integrale leidingentunnel door onvoldoende capaciteit van de aannemer.
- Hogere lasten door correctief onderhoud aan vooral de IJ-tunnel (€ 1,0 miljoen). Dit komt voornamelijk door asfaltwerkzaamheden en herstellen pompruimtes. Alsmede door meer storingen aan omroep en intercom. Hiernaast was het storingsniveau van de Michiel de Ruijtertunnel en de Spaarndammertunnel hoger, omdat er afgelopen jaren andere systemen zijn geplaatst die nog wat kinderziektes hadden. Ook was er nog herstel na een brand eind 2024 in het dienstgebouw van de Piet Heintunnel.
- Hogere lasten bij preventief onderhoud aan het gehele areaal om meer informatie te verzamelen en beter te kunnen sturen (€ 0,5 miljoen).

Stedelijke busstations

Onder dit kapitaalgoed vallen de busstations. Dit bestaat uit de volgende 11 stedelijke busstations:

1. IJ-zijde
2. Sloterdijk
3. Bijlmer
4. Holendrecht
5. Appeltjesmarkt
6. Amstelstation
7. Zuidas
8. Lelylaan
9. Noorderpark
10. Noord
11. Gaasperplas

Amstel, Noord en IJ-Zijde zijn bijzonder wegens de aanwezigheid van extra opstal zoals videbeglazing, liften of droogloopconstructies, buiten de verharding.

Specifieke beleidskaders
In 2017 stelde de gemeenteraad het beleidskader 1 Amsterdam Heel & Schoon vast. Verder zijn Rapportages Stadsbehoud en onderliggende instandhoudingsplannen van Stedelijke Busstations van toepassing. Behalve het voor wegenareaal van Stedelijke Busstations wordt de NEN27674-4 conditiemeting voor het vaststellen van het conditieniveau van opstal gehanteerd.

Onderhoud en ontwikkelingen
Het gewenste onderhoudsniveau was sober, niveau C. Omdat de stedelijke busstations (Amstel, Noord en IJ-Zijde) relatief nieuw zijn, hebben deze vanaf de bouw een beter conditieniveau, namelijk sober, niveau C. Het aandachtgebied ligt echter niet primair op het conditieniveau maar meer op veiligheid en leefbaarheid (schoon).

Voor de kap van busstation IJ-Zijde wordt onderzoek en voorbereidingen getroffen om tot een plan van duurzaam herstel te komen. De aanbesteding van dit onderzoek heeft in 2025 plaatsgevonden welke in 2026 van start zou gaan. Exclusief de uitvoerings-kosten van herstel, worden deze projectkosten binnen huidige begroting gedragen.

Achterstallig onderhoud
Bij het kapitaalgoed stedelijke busstations is geen sprake van achterstalligheid.

Financieel overzicht en toelichtingen

(bedragen x € 1 miljoen)	**Jaarverslag 2024**	**Najaarsnota 2025**	**Jaarverslag 2025**	**Verschil**
Stedelijke busstations	0,8	0,9	1,0	0,1

Afwijking 2025
Bij het onderhoud van stedelijke busstations zijn er hogere lasten van € 0,1 miljoen. Dit komt vooral door reparaties veroorzaakt door vandalisme en extra inzet in verband met het schoonhouden van busplatforms.

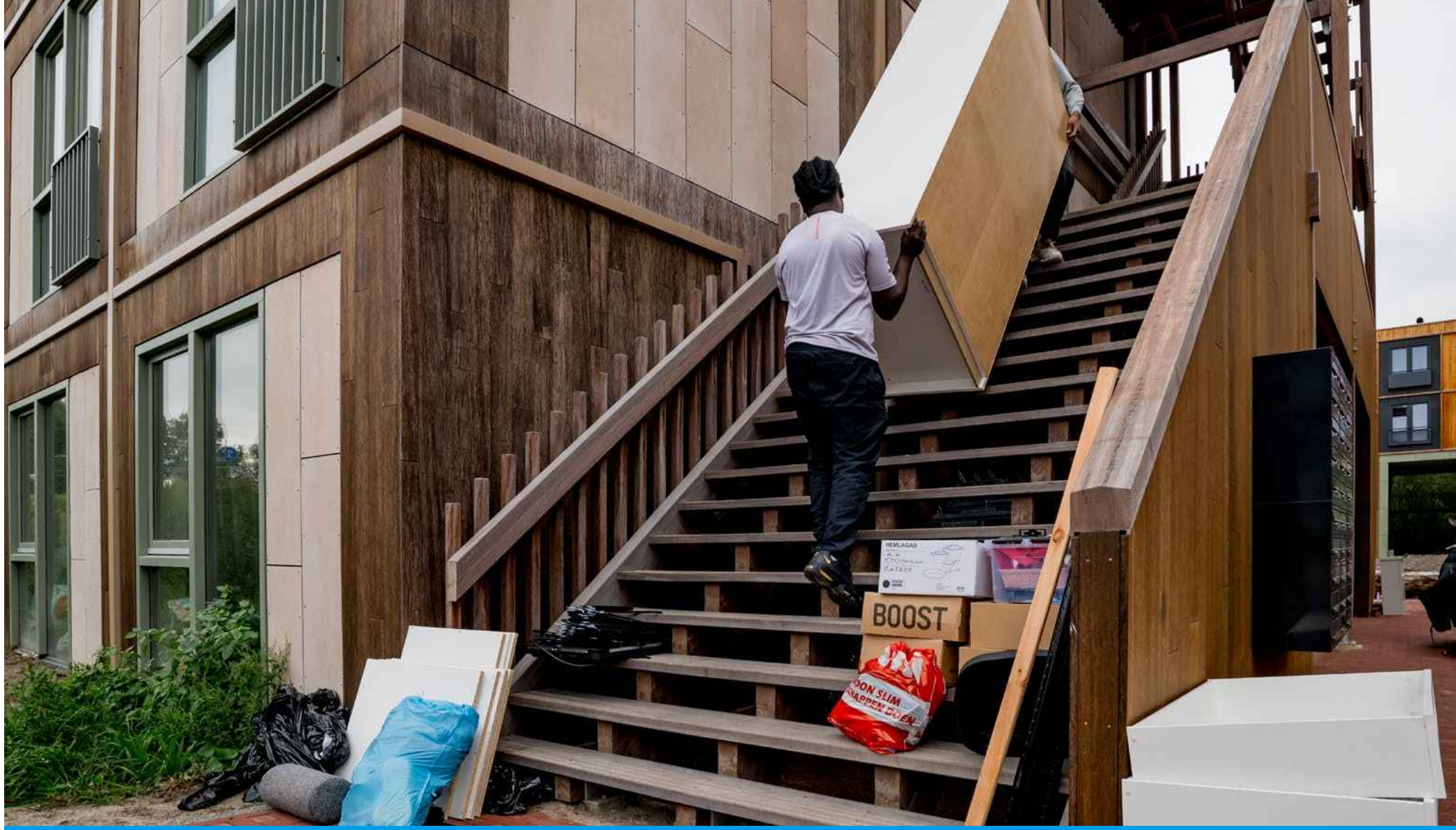

3.4 Financiering

Deze paragraaf beschrijft hoe we de financieringsfunctie uitvoeren. De financieringsfunctie zorgt ervoor dat er altijd voldoende geld beschikbaar is om alle financiële verplichtingen na te komen. Hiervoor trekken we kort- en langlopende leningen aan. Onder de financieringsfunctie vallen ook het verstrekken van leningen en garanties en het beheersen van financiële risico's.

Externe financiering

In 2025 hebben we fors geïnvesteerd in de stad. De omvangrijkste investeringen in de stad zijn de investeringen in:

- (school)gebouwen
- de openbare ruimte zoals parkeervoorzieningen, kades, bruggen, tunnels, wegen, verlichting en verkeerssystemen.

In de Investeringsparagraaf lichten we de investeringen verder toe.

Onze uitgaven waren hoger dan de inkomsten, onder andere vanwege de forse investeringen. Investeringen financieren we met externe en interne financierings-middelen. Externe financieringsmiddelen zijn leningen van externe partijen waarover we rente betalen. De reserves, voorzieningen en het jaarresultaat vormen onze interne financieringsmiddelen.

De externe financieringsmiddelen stegen in 2025 met € 742 miljoen naar € 7.806 miljoen. Tabel 1 toont de ontwikkeling van de externe financieringsmiddelen in 2025.

Tabel 1. Overzicht externe financieringsmiddelen

Externe financieringsmiddelen *(bedragen x € 1 miljoen)*	**2024**	**2025**	**Mutatie**
Liquide middelen	-3	-13	-10
Kasgeldleningen	636	572	-64
Langlopende leningen	6.431	7.247	816
Totaal	**7.064**	**7.806**	**742**
Rentelast	87	105	18
Gemiddeld gewogen rentepercentage	1,3%	1,5%	0,2%

De schuld beheersen we door te sturen op twee samenstellende delen van onze schuld, namelijk de standaardschuld en de erfpachtschuld. De erfpachtschuld is het deel van de schuld die we zijn aangegaan om de erfpachtgronden te financieren. De standaardschuld is de schuld voor overige investeringen.

Grafiek 1 toont het verloop van de externe financieringsmiddelen (externe schuld) van deze twee delen in de afgelopen vijf jaar. Na drie jaren met een constante schuld is de schuld dit jaar gestegen met € 0,7 miljard. De standaardschuld is toegenomen met € 0,4 miljard. Dat komt door onze investeringen. De erfpachtschuld is gestegen met € 0,3 miljard. Dat komt vooral door meer uitgegeven erfpachtgrond waarvoor we canon ontvangen.

Ondanks de toename van de schuld blijft de externe schuld houdbaar. We voldoen aan de verplichte financiële kengetallen en we bewegen ruim binnen de marges die passen bij houdbare overheidsfinanciën. Dit lichten we verder toe in het onderdeel Kengetallen.

Grafiek 1. Ontwikkeling externe financieringsmiddelen 2021-2025

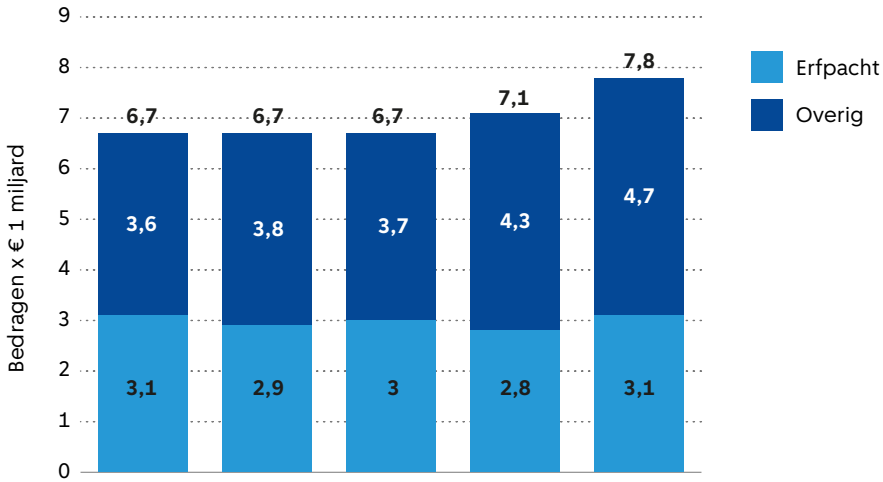

Vergelijking met de begrote schuld
De externe schuld komt € 44 miljoen lager uit dan we eerder hadden begroot. Enerzijds komt dit doordat we meer interne financieringsmiddelen hebben dan begroot. Dat zorgt ervoor dat de schuld lager uitkomt. Anderzijds is ons (grond)bezit meer toegenomen dan begroot, wat een schuld verhogend effect heeft. Per saldo is de externe schuld minder toegenomen dan we hadden verwacht bij de begroting.

Rentelasten
In 2025 is de externe schuld toegenomen en hebben we nieuwe leningen afgesloten tegen een marktrente die hoger lag dan het gemiddelde rentepercentage van de totale externe schuld. Dit heeft geleid tot een verdere stijging van het gemiddelde rentepercentage naar 1,5 procent. De rentelasten namen in 2025 toe met € 18 miljoen en kwamen uit op € 105 miljoen. Dit is weergegeven in tabel 1.

Kengetallen

Er zijn verschillende manieren om de schuld en de houdbaarheid ervan te beoordelen. Kengetallen bieden inzicht in de schuldpositie en de ontwikkeling daarvan. De solvabiliteitsratio en de netto schuldquote zijn verplichte kengetallen volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Daarnaast zijn de renterisiconorm en de kasgeldlimiet verplichte kengetallen op basis van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). Verder geven we een toelichting op schatkistbankieren en het gebruik van derivaten.

In deze paragraaf lichten we deze vier kengetallen nader toe. Een overzicht van de kengetallen is te vinden in tabel 2.

Tabel 2. Kengetallen Schuld

			Signaalwaarden volgens toezichthouder provincie Noord-Holland		
Kengetallen Schuld	**2024**	**2025**	**Onvoldoende**	**Redelijk**	**Voldoende**
Solvabiliteit	48%	46%	< 20%	20%-50%	> 50%
Netto schuldquote Standaardschuld	58%	58%			
Netto schuldquote inclusief erfpacht	98%	99%	> 130%	90%-130%	< 90%
Netto schuldquote inclusief erfpacht gecorrigeerd voor verstrekte leningen	93%	95%			
Renterisiconorm	8%	9%	> 20%		
Kasgeldlimiet	6%	6%	> 8,5%		

Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio berekenen we door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal. Dit kengetal geeft aan hoeveel we van ons bezit financieren met eigen vermogen (reserves). Daarnaast is het een maatstaf voor kredietwaardigheid.

In 2025 is onze solvabiliteit 46 procent. Hiermee blijven we voldoen aan de signaalwaarde ‘redelijk’ van onze toezichthouder, de provincie Noord-Holland. Vergeleken 2024 is de solvabiliteit met 2 procentpunten gedaald. Dit komt doordat ons balanstotaal relatief meer toenam dan ons eigen vermogen.

Netto schuldquote
De schuld delen we op in twee componenten: de standaardschuld en de erfpachtschuld. De standaardschuld beheersen we door de netto schuldquote hiervan op lange termijn te richten op 110 procent. De erfpachtschuld beheersen we door canoninkomsten uit erfpacht te sparen.

De netto schuldquote berekenen we door de netto schuld te delen door het begrotingstotaal. Het begrotingstotaal omvat de totale baten zonder reservemutaties. We presenteren de netto schuldquote zowel zonder als met correctie voor door ons verstrekte leningen.

In 2025 is onze netto schuldquote zonder erfpacht (standaardschuld) 58 procent. Hiermee voldoen we aan de signaalwaarde ‘voldoende’ van de provincie Noord-

Holland. Daarnaast blijven we ruim binnen de door onszelf gestelde norm van 110 procent voor de netto schuldquote van de standaardschuld.

Renterisiconorm
De renterisiconorm begrenst het bedrag van langlopende schulden dat in een bepaald jaar moet worden afgelost of waarvan de rente moet worden herzien. Deze limiet is vastgesteld op maximaal 20 procent van het begrotingstotaal. Dit zorgt voor een spreiding van aflossingen over meerdere jaren, waardoor het renterisico in een specifiek jaar wordt beperkt.

In 2025 bedroeg de renterisiconorm € 1.364 miljoen. In 2025 hebben we € 637 miljoen aan langlopende leningen afgelost. Hiermee blijven we ruim binnen de norm, met een percentage van 9 procent van het begrotingstotaal. Dit laat zien dat de aflossingen van langlopende leningen beperkt zijn gebleven door deze over meerdere jaren te spreiden, wat ook het renterisico gelijkmatig verdeelt.

Kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet begrenst de maximale kortlopende schuld. Dit zijn leningen met een looptijd tot 1 jaar. Zonder deze beperking zouden gemeenten zich volledig met kortlopende leningen kunnen financieren, wat zou leiden tot hoge renterisico's. Bij een stijgende rente zorgen kortlopende leningen namelijk sneller voor hogere rentelasten, terwijl dit bij langlopende leningen langzaam doorwerkt.

De limiet voor onze kortlopende schuld ligt op 8,5 procent van het begrotingstotaal. We berekenen het door de gemiddelde omvang van de kortlopende leningen te delen door het begrotingstotaal. Hoewel tijdelijke overschrijding van de limiet is toegestaan, mag dit volgens de Wet fido niet langer dan drie opeenvolgende kwartalen duren.

In 2025 bedroeg onze kasgeldlimiet € 580 miljoen. In alle kwartalen voldeden we aan de gestelde norm en hebben we de kasgeldlimiet niet overschreden.

Schatkistbankieren
Alle decentrale overheden moeten overtollige middelen boven een bepaald drempelbedrag aanhouden in de schatkist van het ministerie van Financiën. Dit draagt bij aan een lagere EMU-schuld voor Nederland. Voor ons lag het drempelbedrag in 2025 op € 22,6 miljoen. In dat jaar hebben we het drempelbedrag niet overschreden en geen gebruik gemaakt van schatkistbankieren.

Derivaten
In 2025 hebben we geen gebruik gemaakt van derivaten en ook geen derivaten afgesloten. Volgens het Treasurystatuut mogen we derivaten alleen afsluiten om opwaartse renterisico's af te dekken. Voor elke transactie hebben we vooraf toestemming nodig van het college van burgemeester en wethouders.

EMU-saldo

Het EMU-saldo is de optelsom van alle inkomsten en uitgaven van de Rijksoverheid en de decentrale overheden. Onze inkomsten en uitgaven tellen daarin mee. Het laat zien hoe gezond de financiën van EU-landen zijn en helpt om de economie stabiel te houden. EMU betekent Economische en Monetaire Unie.

Het EMU-saldo wordt berekend op basis van inkomsten en uitgaven volgens het kasstelsel. Dit is anders dan het systeem dat gemeenten gebruiken, het baten-lasten stelsel. In het EMU-saldo worden investeringen en de koop en verkoop van grond meegenomen. Afschrijvingen en toevoegingen aan reserves en voorzieningen worden niet meegerekend. Deze horen wel bij het baten-lasten stelsel.

In tabel 3 staat hoe wij bijdragen aan het EMU-saldo van Nederland. In 2024 en 2025 hebben wij een negatief EMU-saldo. Dit komt doordat we veel hebben geïnvesteerd in de stad. De grootste investeringen zijn gedaan in (school)gebouwen en openbare voorzieningen.

Tabel 3. EMU-saldo

EMU-saldo *(bedragen x € 1 miljoen)*	**2024**	**2025**
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	115	56
Mutatie (im)materiële vaste activa	-391	-688
Mutatie voorzieningen	119	110
Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-221	50
Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	59	6
Berekend EMU-saldo	**-320**	**-466**

Verstrekte leningen

We hebben eind 2025 voor € 362,2 miljoen aan leningen verstrekt aan derden. Zie ook tabel 4. De afname komt vooral door de herfinanciering van het Afval Energiebedrijf (AEB). Hierbij hebben we leningen omgezet naar eigen vermogen naar aanleiding van het beëindigde verkooptraject.

Tabel 4. Verstrekte leningen

Verstrekte leningen *(bedragen x € 1 miljoen)*	**2024**	**2025**	**Risico indicatie**	**Verant-woordelijke organisatie**	**Soort**
Afval Energiebedrijf (AEB)	241,0	158,4	Hoog	B&O	Deelneming
Alliander	55,0	55,0	Laag	B&O	Deelneming
Amsterdams Investeringsfonds (AIF)	3,6	3,3	Middel	R&D	Overig
Amsterdamse Middensegment Hypotheekleningen	4,2	3,5	Laag	Wonen	Overig
Duurzaamheidsfonds	15,1	15,2	Hoog	R&D	Overig
Energieleningen	10,8	9,0	Laag	Wonen	Overig
Internationaal Theater Amsterdam	1,3	0,7	Hoog	EZ&C	Overig
Marktkwartier	5,9	5,9	N.v.t.	G&O	Overig
Nationaal Restauratiefonds	5,8	5,8	Laag	R&D en Wonen	Overig
NEMO Science Museum	11,3	11,3	N.v.t.	B&O	Overig
Schuldsaneringsleningen	14,8	15,3	Hoog	Inkomen	Overig
Sportverenigingen	0,8	0,7	Middel	Sport & Bos	Overig
Startersleningen	5,2	4,8	Laag	Wonen	Overig
Starters- en energielening stortingen	1,7	2,3	Laag	Wonen	Overig
Westpoort Warmte (WPW)	48,0	56,0	Middel	B&O	Deelneming
Wooncoöperaties	8,9	15,0	Hoog	Wonen	Overig
Totaal	**433,6**	**362,2**			

Verstrekte leningen *(bedragen x € 1 miljoen)*	**2024**	**2025**	**Risico indicatie**	**Verant-woordelijke organisatie**	**Soort**
Correctie voorziening AEB	-59,0	–			
Correctie voorziening Marktkwartier	-5,9	-5,9			
Correctie voorziening Schuldsaneringsleningen	-0,6	-1,1			
Boekwaarde verstrekte leningen	**368,1**	**355,2**			

Bij elke lening geven we aan hoe groot het risico is: laag, middel of hoog. Hiermee bedoelen we het risico dat we niet alle rente of aflossing ontvangen. Is er een voorziening om dit risico op te vangen? Dan vermelden we dat in de toelichting bij die lening. Soms staat er ‘niet van toepassing’ (n.v.t.) bij het risico. Dit geldt voor aflossingsvrije leningen met een speciale constructie, waarbij het risico helemaal is gedekt met een reserve. Hieronder lichten we de leningen toe als deze nieuw zijn, belangrijke wijzigingen hebben, een risicoaanduiding ‘middel’ of ‘hoog’ hebben, of een risicoaanduiding ‘laag’ hebben maar die groot van omvang zijn.

Afval Energiebedrijf (AEB)

We hebben aan Afval Energiebedrijf (AEB) achtergestelde leningen verstrekt van in totaal € 158,4 miljoen per eind 2025.

In 2025 heeft het college van B&W besloten om het verkooptraject van AEB te beëindigen. Dat gaf de banken die AEB financierden het recht om hun leningen op te zeggen. Daarom hebben we als enige aandeelhouder gezorgd voor nieuwe financiering en tegelijkertijd voor een verbeterde financiële structuur. Deze stappen zijn genomen bij een zogenaamde herfinanciering.

De herfinanciering in juni 2025 bestaat uit twee stappen:

1. Omzetting van achtergestelde leningen naar eigen vermogen

We hebben een groot deel van de achterstelde leningen omgezet naar eigen vermogen. Van de in totaal € 250,5 miljoen per eind juni 2025 is € 222,4 omgezet naar aandelenkapitaal. Het overige staatssteundeel van € 28,1 miljoen was niet omgezet en heeft AEB vervroegd afgelost.

Tegelijkertijd is de voorziening op de leningen van € 67,5 miljoen ingezet op het aandelenkapitaal. Deze voorziening bestond uit € 59 miljoen bij het vorige jaarverslag en € 8,5 miljoen voor bijgeschreven rente over de omgezette leningen. Er zijn nu geen voorzieningen meer getroffen.

2. Nieuwe leningen verstrekt aan AEB
We hebben een nieuwe lening van € 158,4 miljoen verstrekt, waarmee AEB de bankleningen heeft afgelost. Daarnaast is een rekening-courantfaciliteit van maximaal € 21,5 miljoen beschikbaar gesteld. AEB heeft hier in 2025 geen gebruik van gemaakt.

Het financieringsrisico van deze leningen is 'hoog' vanwege de risico's van AEB.

In hoofdstuk 7 Balans leggen we uit hoe deze ontwikkelingen de gemeentebalans beïnvloeden van eind 2024 naar eind 2025.

Alliander
Sinds 2021 verstrekken we aan Alliander een converteerbare lening van € 55 miljoen. Met deze lening wordt de eigen vermogenspositie van Alliander versterkt. Dit is noodzakelijk met het oog op de grootschalige investeringen die Alliander de komende jaren moet doen in elektriciteitsnetten. Dit als gevolg van de energietransitie. De lening wordt uiteindelijk omgezet naar aandelenkapitaal. Dat betekent dat de lening niet wordt terugbetaald met geld maar met aandelen in Alliander. Het financieringsrisico is op 'laag' gesteld omdat Alliander een solide bedrijf is en opereert in een gereguleerde markt.

Amsterdams Investeringsfonds (AIF)
Vanuit het Amsterdams Investeringsfonds (AIF) verstrekten we leningen voor projecten op het gebied van economie, stedelijke ontwikkeling en duurzaamheid. Het fonds is inmiddels gesloten. Er worden geen nieuwe leningen meer verstrekt. Eind 2025 stond er in totaal € 3,3 miljoen aan leningen uit. Door aflossingen neemt dit bedrag de komende jaren verder af. Het financieringsrisico is ingeschaald als 'middel'. Er zijn vrijwel geen betaalachterstanden binnen dit fonds.

Duurzaamheidsfonds
We verstrekken vanuit ons Duurzaamheidsfonds leningen aan duurzame projecten in de stad. Eind 2025 stond er in totaal € 15,2 miljoen uit, verdeeld over ongeveer 200 leningen. We verwachten dat dit bedrag de komende jaren verder zal groeien. Het financieringsrisico blijft 'hoog' vanwege enkele langdurige betaalachterstanden.

Internationaal Theater Amsterdam (ITA)
We verstrekken aan ITA een langlopende lening voor financiering van de vaste activa van het theater. Eind 2025 bedraagt deze lening € 0,7 miljoen. De betaling van rente en aflossing wordt verrekend met de subsidie die we verstrekken aan ITA. Het financieringsrisico blijft 'hoog' vanwege de afhankelijkheid van subsidies en zeer beperkte financiële buffers.

Schuldsaneringsleningen
Als onderdeel van ons armoedebeleid verstrekken we leningen gericht op schuldsanering. Eind 2025 bedroeg het uitstaande bedrag € 15,3 miljoen. Vanwege het specifieke karakter van schuldsanering schatten we het financieringsrisico in als 'hoog'. Om dit risico te beheersen, monitort de Kredietbank Amsterdam deze leningen intensief. Daarnaast is een gedeeltelijke voorziening van € 1,1 miljoen getroffen.

Sportverenigingen
We verstrekken leningen voor de financiering van sportverenigingsgebouwen. In 2022 hebben we deze leningen overgenomen van Stichting Financiering Bouw Sport Accommodaties. Eerder stonden we hiervoor garant. Eind 2025 bedroeg het totaal uitstaande bedrag € 0,7 miljoen. Door aflossingen zal de uitstaande hoofdsom de komende jaren verder afnemen. Het financieringsrisico houden we op 'middel'.

Westpoort Warmte
Aan Westpoort Warmte (WPW) verstrekken wij, samen met medeaandeelhouder Vattenfall, ieder een leningsfaciliteit van € 77,9 miljoen (in totaal € 155,8 miljoen). Dit is het maximale bedrag dat wij kunnen uitlenen. Eind 2025 stond er € 56,0 miljoen uit aan verstrekte leningen. Het financieringsrisico is geschat als 'middel'.

Wooncoöperaties
Met het fonds voor wooncoöperaties stimuleren we de bouw van sociale en middeldure huurwoningen door wooncoöperaties (niet te verwarren met woningcorporaties). Dat doen we door leningen te verstrekken als aanvulling op financiering van andere partijen. Eind 2025 stond in totaal € 15,0 miljoen aan leningen uit. We verwachten dat dit bedrag de komende jaren verder toeneemt. Het financieringsrisico blijft ingeschat als 'hoog'. Vooral doordat we een achtergestelde positie hebben ten opzichte van andere financiers. Voor het risicodeel hebben we een reserve gevormd.

Verstrekte garanties

We hebben eind 2025 voor € 10,4 miljard aan financiële garanties aan derden verstrekt. Zie ook tabel 5.

Bij een financiële garantie:
- Verstrekt een andere partij een lening aan de kredietnemer (meestal banken).
- Staan we garant wanneer de kredietnemer niet aan zijn rente- of aflossingsverplichtingen kan voldoen.

Tabel 5. Verstrekte garanties

Verstrekte garanties *(bedragen x € 1 miljoen)*	**2024**	**2025**	**Risico indicatie**	**Verantwoordelijke organisatie**
Achtervang WEW	1.061	938	Laag	Wonen
Achtervang WSW	8.927	9.306	Laag	Wonen
Gemeente garanties wonen	3	2	Laag	Wonen
Hogeschool van Amsterdam	8	7	Laag	Nieuw-West
Sportfondsenbad West	5	5	Middel	Sport & Bos
Stichting Waternet	73	47	Laag	Water
Watertransportmaatschappij Rijn-Kennemerland (WRK)	134	134	Middel	Water
Overig garanties < € 1 miljoen	4	3		
Totaal	**10.215**	**10.442**		

Bij elke garantie geven we aan hoe groot het risico is: laag, middel of hoog. Hiermee bedoelen we het risico dat de garantie wordt ingeroepen en dat de gemeente (een deel van) het gegarandeerde bedrag moet betalen. Is er een voorziening om dit risico op te vangen? Dan vermelden we dat in de toelichting bij die garantie. Hieronder lichten we de garanties toe als deze nieuw zijn, een risicoaanduiding 'middel' of 'hoog' hebben, of een risicoaanduiding 'laag' hebben maar die groot van omvang zijn.

Achtervang waarborgfondsen
De gemeente is achtervang bij twee verschillende waarborgfondsen, namelijk:
- Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW).
- Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW).

Anders dan bij een garantie staat de gemeente bij een waarborgfonds niet rechtstreeks garant voor verstrekte leningen aan woningcorporaties of particulieren. De gemeente is wel verplicht om aflossingsvrije en renteloze leningen te verstrekken aan waarborgfondsen als die in liquiditeitsproblemen komen door een te laag fondsvermogen. De waarborgfondsen hoeven deze leningen pas terug te betalen wanneer hun fondsvermogen voldoende is.

We tonen de garantieomvang als het totaal van de borgstellingen die de waarborgfondsen hebben afgegeven en aan ons toerekenbaar zijn. Dat was € 10,2 miljard eind 2025.

Achtervang Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW)
tHet Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) waarborgt leningen die burgers hebben afgesloten voor het kopen van een huis onder de Nationale Hypotheek Garantie (NHG). Als een burger met een NHG hypotheek zijn of haar rente en of aflossingen niet meer kan betalen, kunnen de financiers het WEW aanspreken, mocht de opbrengst van de gedwongen verkoop van het huis onvoldoende zijn om de schuld volledig af te lossen. Alleen wanneer het WEW te weinig eigen vermogen heeft, kan vervolgens de gemeente worden aangesproken.

Eerder waren het Rijk en gemeenten samen achtervang voor als het garantievermogen van het WEW onvoldoende was. Vanaf 2011 heeft het Rijk de taak als achtervang volledig overgenomen. Voor leningen afgesloten na 2011 is de gemeente niet langer achtervang. Door aflossingen op bestaande leningen neemt onze achtervangpositie bij het WEW daarom jaarlijks af. De omvang van onze achtervangpositie bedroeg € 0,9 miljard eind 2025. Dit zijn de NHG-hypotheken die tot en met 2010 aan Amsterdammers zijn verstrekt.

Het risico schatten we ‘laag’ in. Dit vanwege het aanwezige vermogen bij het WEW en de gestegen huizenprijzen sinds 2010, waardoor de waarde van de woningen over het algemeen hoger is dan de schuld.

Achtervang Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)
Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) staat borg voor de rente en aflossingen van leningen aan woningcorporaties. Daardoor kunnen de corporaties tegen gunstige voorwaarden lenen.

Wanneer woningcorporaties niet langer aan hun rente en aflossingsverplichtingen kunnen voldoen zijn er verschillende afspraken tussen de corporaties, WSW, de gemeenten en het Rijk om de risico’s te beperken en te delen:

1. Een corporatie kan eerst saneringssteun ontvangen van andere corporaties.
2. Als de saneringssteun onvoldoende is of wordt besloten om niet te saneren, dan kunnen corporaties het WSW aanspreken. WSW heeft zelf buffers om corporaties bij te staan. Als dat ontoereikend is, kan het WSW andere woningcorporaties aanspreken. Woningcorporaties hebben voorwaardelijke verplichting tot liquiditeitssteun.
3. Als bovenstaande onvoldoende is, dan kan de achtervang van de gemeenten en het Rijk worden aangesproken. Gemeenten en het Rijk verstrekken renteloze en aflossingsvrije leningen aan het WSW. Het WSW heeft zo altijd voldoende middelen om ervoor te zorgen dat woningcorporaties hun rente en aflossingen kunnen betalen. Daarom kunnen woningbouwcorporaties relatief goedkoop lenen.

De omvang van onze achtervangpositie bedroeg € 9,3 miljard eind 2025.
We verwachten dat de omvang zal toenemen in de komende jaren.
De waarde van de woningen in het bezit van woningbouwcorporaties is hoger dan de uitstaande schuld. Het risicoprofiel is daarom ‘laag’.

Sportfondsenbad Amsterdam West
We hebben in 2003 een garantie verstrekt voor een lening aan het Sportfondsenbad Amsterdam West. Het uitstaande saldo is € 4,6 miljoen eind 2025. De resultaten van het Sportfondsenbad zijn stabiel. Wel is het eigen vermogen beperkt en dat zou een risico kunnen vormen bij tegenslagen. Het garantierisico houden we op ‘middel’.

Stichting Waternet
Waternet voert wettelijke en publieke taken uit op het gebied van onder andere drinkwater, riolering en het waterschap.

De garantieraamwerkovereenkomst is in 2025 met 1 jaar verlengd, zodat er tijd is om de financiering van de nieuwe Waternet organisatie vorm te geven. Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV) en Waternet zijn gesplitst, maar de financiering nog niet volledig. De gemeente en AGV garanderen daarom nu nog gezamenlijk leningen die stichting Waternet afsluit voor een maximaal bedrag van € 120 miljoen. Eind 2025 bedroeg het geleende bedrag waarvoor de gemeente garant staat € 47 miljoen. De afname komt doordat Waternet minder investeert.

Het risico staat op laag omdat de gemeente in een aparte samenwerkingsovereenkomst met Waternet heeft gegarandeerd om alle kosten te dekken, ook die van rente en aflossingen.

Watertransportmaatschappij Rijn-Kennemerland (WRK)
WRK is een watertransportmaatschappij waarvan de gemeente en waterleidingbedrijf PWN elk 50 procent van de aandelen bezitten. De aandeelhouders staan samen garant voor de leningen die WRK afsluit, tot een vastgesteld maximum. De gemeente heeft onder voorbehoud ingestemd met het verhogen van deze garantielimiet van € 230 miljoen naar € 530 miljoen, om investeringen mogelijk te maken die nodig zijn om aan de groeiende vraag naar drinkwater te voldoen. Op dit moment staat er € 134 miljoen uit onder deze garantie. Het risicoprofiel van de garantie schatten we in als ‘middel’, vanwege het lage eigen vermogen van WRK, maar de goede liquiditeitspositie.

Overige garanties kleiner dan € 1 miljoen
We hebben een aantal kleinere garanties verstrekt met een omvang van in totaal ongeveer de € 3 miljoen.
Eén van deze garanties is bedoeld voor financiering aan Broedplaatsen. Het uitstaande garantiebedrag hiervoor is bijna € 1 miljoen eind 2025. Door de garantie kan Triodos financiering verstrekken aan de betreffende broedplaats. Het risicoprofiel van deze garantie is ‘middel’.
Ook verstrekken we een garantie aan het theater De Meervaart. Het garantiebedrag is € 0,5 miljoen eind 2025. Het risicoprofiel houden we op ‘hoog’.

Daarnaast werken we samen met Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) voor het financieren van accommodaties van sportverenigingen. Dit doen we door borgstellingen te verstrekken aan banken. We geven garanties af van maximaal 50 procent van de totale lening. Het maximaal te garanderen bedrag voor de gemeente is 2026 verhoogd van € 2 miljoen naar € 3 miljoen. Eind 2025 hebben we € 0,9 miljoen aan borgstellingen verleend. Het risico schatten we in op ‘middel’.

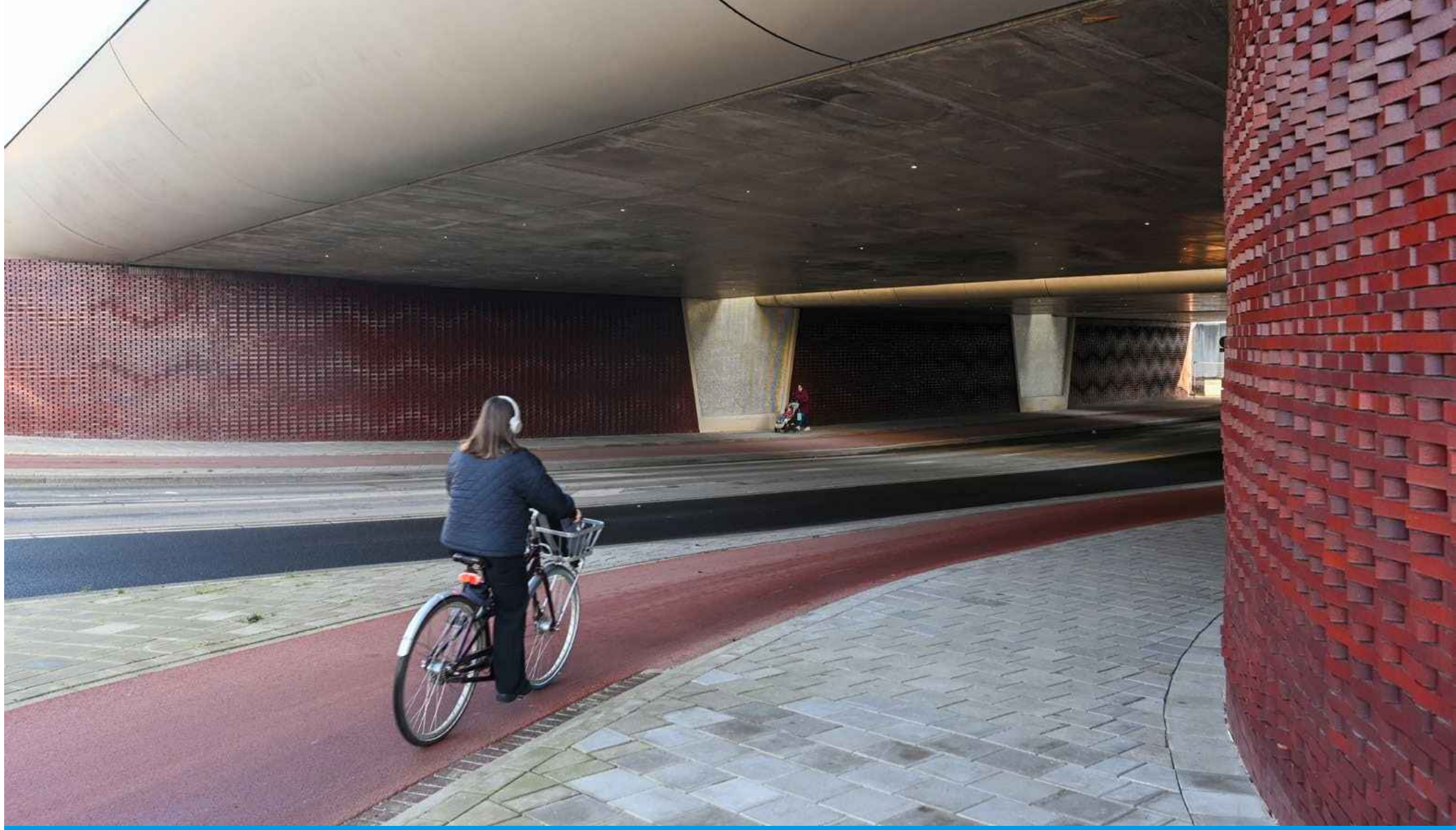

3.5 Bedrijfsvoering

Het sturen op en beheersen van de bedrijfsprocessen is de primaire verantwoordelijkheid van het college. De raad moet zich een oordeel kunnen vormen over de inrichting en het functioneren van de bedrijfsvoering in de zin dat deze doeltreffend en doelmatig is ingericht. De paragraaf Bedrijfsvoering heeft tot doel dit inzicht te geven.

Onze stad vraagt om een betrouwbare gemeentelijke organisatie die kan inspelen op de maatschappelijke vraagstukken die er zijn. Een organisatie die de dienstverlening op orde heeft en meebeweegt met de opgaven. Versterken van het vertrouwen is hierbij een belangrijk onderdeel, niet alleen in het samenspel met de stad, maar ook in de interne ambtelijke organisatie. In onze bedrijfsvoering richten we ons dan ook op de prioriteiten: Integraal en opgavegericht werken; flexibel en wendbaar organiseren; werken vanuit vertrouwen. Inclusie en diversiteit is daarbij de norm.

Juridische zaken en fraude en integriteit (Burgemeester)

Fraude en integriteit
Het college staat voor een weerbare en integere organisatie. We blijven inzetten op beheersing van fraude- en integriteitsrisico's. Het afgelopen jaar zijn casuïstiek en dilemma's regelmatig besproken in het GMT. Leren en ontwikkelen vervult hierbij een centrale rol. De lessen uit deze gesprekken worden binnen de ambtelijke organisatie verder uitgewerkt. Naar aanleiding van de aanbevelingen van de rekeningencommissie is er een plan van aanpak Fraudebeheersing opgesteld. De achterstallige beheersmaatregelen fraude worden alsnog geïmplementeerd en periodiek getoetst.

Bij fraude gaat het om bedrog, zaken anders voorstellen dan ze zijn om daar onrechtmatig voordeel mee te behalen. In 2025 zijn er meerdere vermoedens van fraude gemeld bij Bureau Integriteit (BI). Daarnaast zijn er verschillende meldingen van vermoedens van corruptie, meldingen van vermoedens van verspilling en misbruik van gemeentelijke eigendommen en meldingen van vermoedens van belangenverstrengeling gemeld. Sommige van deze meldingen bevatten een financiële component. Het betrof hier bijvoorbeeld fraude met bedrijfsmiddelen, documenten en urenverantwoording. Maar ook het lekken van informatie. In een aantal gevallen is een persoonsgericht onderzoek gestart.

In 2025 zijn er meer dan 500 meldingen binnengekomen bij Bureau Integriteit. Om goed te kunnen reageren op het toenemend aantal meldingen wordt het meldpunt Integriteit in 2026 met 3 fte uitgebreid en wordt er en medewerker aangesteld om de Beleidsregel Integriteit en Overeenkomsten verder te implementeren. Dit beleid zorgt ervoor dat de contractspartijen waarmee de gemeente werkt gescreend worden op integriteit en maatregelen kunnen worden getroffen wanneer dit niet het geval blijkt te zijn. Verder werken we aan het versterken van de meldketen.

Inclusie, diversiteit en vertrouwenswerk (Wethouder Van Buren)

In 2025 hebben we verdere stappen gezet om de gemeente als organisatie inclusiever, diverser en toegankelijker te maken, en de sociale veiligheid verder te versterken.

Het Actieprogramma Toegankelijkheid is vastgesteld en maakt onderdeel uit van de Uitvoeringsagenda Inclusie en Diversiteit 2024-2028. Voor het opstellen hiervan is nauw samengewerkt met het medewerkersnetwerk Stedelijk Netwerk voor Ambtenaren met een Beperking (SNAB) en zijn alle medewerkers geraadpleegd. De agenda bestaat uit zowel korte als langere termijn interventies gericht op fysieke, sociale en digitale toegankelijkheid.

De dialoog voeren, kennis opdoen en bewustwording vergroten over inclusie, diversiteit, discriminatie en racisme blijven belangrijk. Om dit te faciliteren hebben we ook in 2025 medewerkersgesprekken georganiseerd begeleid door gespreksleiders. We hebben geëxperimenteerd met kleinschalige "Lucht je hart-gesprekken" die positief zijn ervaren door deelnemers. Medewerkers hebben deelgenomen aan verschillende trainingen zoals de pilottraining "Omgaan met racisme", omstanderstrainingen en trainingen inclusief werven en selecteren voor circa 900 managers en HR-professionals. Werken aan meer bewustzijn is essentieel voor een meer inclusieve en diverse organisatie. Dit hebben we gedaan door het delen van verhalen en het organiseren van gemeentebrede evenementen zoals de internationale Dag tegen Racisme en Discriminatie, Keti Koti en de Diversiteitsweek. Verder hebben we de Inclusiecampagne over omstanders: "Kijk niet weg" voorbereid en gefaseerd uitgerold vanaf november 2025.

Om de nabijheid tot onze superdiverse stad te vergroten in functies schaal 12+, wil Amsterdam de huidige representatie medewerkers van Buiten-Europese herkomst (22 procent) vergroten om het streefcijfer te behalen (30 procent).

We hebben het College voor de Rechten van de Mens gevraagd te adviseren over de volgende interventies die we willen inzetten:
- Uitbreiding huidige voorkeursbeleid schaal 15+ naar schaal 12 t/m 14;
- Minimaal twee geschikte kandidaten van buiteneuropese herkomst uitnodigen voor een selectiegesprek (variant Rooney Rule);
- Vrijwillige registratie herkomst kandidaten.

Bij een positief advies weten we dat er geen juridische bezwaren zijn om deze maatregelen in te zetten.

Voor het nieuwe Meld- en Steunpunt is in 2025 het gunningstraject doorlopen en een uitvoerende partij gekozen. Er is een toelichting op de Amsterdamse Gedragscode geschreven, met voorbeelden en duidelijke casussen om de normering en de kaders uit de Amsterdamse Gedragscode concreter uit te werken.

Vanuit het vertrouwenswerk is ook in 2025 voorlichting gegeven over de beschikbaarheid en werkwijze van deze vorm van ondersteuning voor medewerkers die ongewenst gedrag ervaren of vermoedens hebben van zakelijke integriteitsschendingen. Er zijn nieuwe interne vertrouwenspersonen geworven en opgeleid. Daarnaast waren meerdere externe vertrouwenspersonen beschikbaar.

Daarnaast is het Dashboard Sociale Veiligheid in 2025 verbeterd, met focus op privacy.

We maken de thema's gelijkwaardige behandeling, toegankelijkheid, discriminatie en/of andere vormen van ongewenst gedrag een vast onderdeel van ander toekomstig gemeentelijke onderzoeken, zoals het CMO (Centraal Medewerkers Onderzoek) en PSA/IOG (psychosociale arbeidsomstandigheden/intern ongewenst gedrag). Eind 2025 zijn deze onderzoeken uitgezet onder alle medewerkers binnen de organisatie.

Personeel en organisatie (Wethouder van Buren)

Arbeidsmarktbenadering
Het afgelopen jaar hebben we de instroom en werving verder verbeterd en geprofessionaliseerd. In 2025 is gewerkt aan een nieuwe, verbeterde werkenbijAmsterdam-site. Deze komt in 2026 beschikbaar. De site biedt meer mogelijkheden voor vacaturebeheer en biedt de mogelijkheid om goede sollicitanten in portefeuille te houden en te attenderen op toekomstige functies. Ook zijn voorbereidingen getroffen voor een nieuwe campagne om de zichtbaarheid en aantrekkelijkheid van de gemeente Amsterdam te vergroten, zowel online als op straat. Vanaf het voorjaar kunnen alle directies bij bepaalde vacatures een aanbrengbonus van € 500 inzetten om nieuwe medewerkers via bestaande medewerkers te werven.

Gericht op het behoud van medewerkers hebben we in 2025 een werkwijze ontwikkeld voor digitale exitgesprekken, die inzicht gaat bieden in ons personeelsbeleid. De implementatie hiervan vindt in 2026 plaats. Eind 2025 zijn aanvullend ook het centrale medewerkersonderzoek en een onderzoek naar werkdruk, gedrag en werksfeer uitgevoerd. Via de nieuwe CAO Gemeenten zijn arbeidsvoorwaarden verbeterd: medewerkers kunnen feestdagen ruilen, hun studieschuld deels aflossen met het IKB-budget, en er zijn uitbreidingen voor transitieverlof en ouderschapsverlof voor meeroudergezinnen. De Regeling voor Vervroegde Uittreding (RVU) voor zware beroepen wordt naar verwachting per 1 april 2026 ingevoerd.

Verder is met een QuickScan onderzocht welke functies of domeinen binnen de gemeente tot 2030 naar verwachting met grote schaarste te maken krijgen. De grootste tekorten zien we in de domeinen ICT, financiën, zorg, toezicht en handhaving openbare ruimte en bouwprojecten. Voorbeelden hiervan zijn onder andere technisch specialisten, verkeersdeskundigen, projectleiders en assetmanagers, medewerkers veilig thuis, verpleegkundigen en forensische artsen, juridisch en financieel specialisten, programmeurs en dataspecialisten. Op een aantal gemeente specifieke functies zoals handhaving, afvalinzameling, bouw- en gebruik inspecteurs, bouwplantoetsers, is de krapte het meest zichtbaar en voelbaar voor burgers.

Duurzame inzetbaarheid
De gemeente Amsterdam kampt met een hoog verzuim (gemiddeld 9,7 procent in 2025, dat is 1.1 procent hoger dan 2024), wat de dienstverlening, uitvoeringskracht en werkplezier van medewerkers niet ten goede komt. In 2025 is er gestart met een gemeentelijke organisatieontwikkeling waarbij werken aan een gezonde en veilige

organisatiecultuur een van de uitgangspunten is. Zo zal er in 2026 ingezet worden op een gerichte en structurele aanpak onder de noemer ‘gezonde organisatie’ om het verzuim binnen de gemeentelijke organisatie structureel terug te dringen.

Het stedelijk programma duurzame inzetbaarheid is in 2025 afgerond. Hierbij staan het stimuleren van het voeren van eigen regie door medewerkers en het begeleiden en ondersteunen van leidinggevenden op het gebied van duurzame inzetbaarheid centraal. Medewerkers, waaronder ook alle leidinggevenden, zijn op velerlei manieren geïnformeerd en betrokken over het belang van werken aan duurzame inzetbaarheid. Daarnaast zijn er vanuit het stedelijke programma tal van initiatieven in gang gezet om medewerkers zich bewust te maken van hun eigen duurzame inzetbaarheid en daarmee gestimuleerd om hierover zelf de regie te nemen.

Het centrale aanbod op duurzame inzetbaarheid hebben we in 2025 inzichtelijk gemaakt, waarbij al het beschikbare aanbod op het gebied van duurzame inzetbaarheid onder de aandacht wordt gebracht. Dit aanbod blijft de komende jaren doorlopen, waardoor duurzame inzetbaarheid geborgd is en blijft in de organisatie. Met het programma ‘Amsterdam Fit’ en de Amsterdamse opleidingsgids ‘Mijn L&O’, hebben medewerkers verschillende trainingen en webinars kunnen volgen om zo hun vitaliteit en daarmee duurzame inzetbaarheid te vergroten. Bij de directies met veel medewerkers werkzaam in fysiek zware functies zijn diverse maatwerktrajecten ontwikkeld, opgezet en uitgevoerd.

In 2025 hebben wij het generatiepact geïmplementeerd voor medewerkers van 64 jaar en ouder in fysieke functies. Door minder te gaan werken, of aangepaste werkzaamheden te verrichten, zullen deze medewerkers zo fit en vitaal als mogelijk hun pensioengerechtigde leeftijd behalen.

Nieuw dienstverleningsmodel
In 2025 is de reorganisatie ingetrokken en heroverwegen we hoe de taakstelling kan worden ingevuld, zodat de invulling past bij de organisatieontwikkeling. Hierdoor is het beoogde nieuwe dienstverleningsmodel niet geïmplementeerd.

Organisatieverandering 2030
In het najaar van 2025 zijn we gestart met de Organisatieverandering 2030. Met deze aanpak, die 3 tot 5 jaar zal duren, willen we de organisatie verbeteren en toekomstbestendig maken. Hierbij zijn vier doelen gesteld:

- Ruimte voor de uitvoering
- Eenvoudiger sturing
- Een gezonde en veilige organisatie
- Balans tussen ambitie en uitvoeringskracht

De eerste acties zijn een intensieve aanpak om het verzuim tegen te gaan en de voorbereiding van besluitvorming over een eenvoudiger topstructuur.

Huisvesting en hybride werken
Vanaf 2024 is een structurele besparing van € 12 miljoen behaald door het afstoten van kantoorpanden voor ambtelijke huisvesting zoals de Jodenbreestraat 25 en de Weesperstraat 113-117. Hierdoor is het aantal werkplekken verminderd. Om de resterende taakstelling (€ 3,2 miljoen structureel) in te vullen is in 2025 het scenario uitgewerkt om één nieuw gemeentelijk kantoor te ontwikkelen, waardoor een groot aantal huurpanden kan worden afgestoten. Deze uitwerking heeft in 2025 plaatsgevonden en leverde een positieve business case op voor de resterende taakstelling vanaf 2032. Begin 2026 verwachten we hierover te besluiten.

In aanvulling op bovenstaande besparingen op huisvesting is er in 2025 een aantal kleinere huurlocaties niet meer in gebruik voor ambtenarenhuisvesting en zijn m^2 binnen ambtenarenhuisvesting ter beschikking gesteld voor maatschappelijke voorzieningen. Dit betreft samen ongeveer 2.500 m^2.

Daarnaast is in 2025 het strategische huisvestingsconcept hybride werken ontwikkeld. Het concept beschrijft hoe de kantoren van de Gemeente Amsterdam op zo’n manier kunnen worden ingericht dat er optimaal hybride gewerkt kan worden. Naast de fysieke inrichting wordt aandacht gegeven aan de gedragskant – hoe ambtenaren het beste hybride kunnen samenwerken in deze werkomgeving. Het concept wordt het eerst volledig toegepast bij Weesperplein 8. Het voorlopig ontwerp hiervan is in 2025 goedgekeurd, het definitief ontwerp volgt begin 2026. Verder is er gestart met de verbouwing van Cruquiusweg 5, die grotendeels gebaseerd is op het huisvestingsconcept. De verbouwing wordt begin 2026 afgerond.

ICT en Informatievoorziening (Wethouder Scholtes)

Digitale Transformatie
Digitale middelen zijn steeds meer onderdeel van de activiteiten van de gemeente. Inmiddels is voor de meeste organisatieonderdelen (80 procent) een aanpak geformuleerd, waar we op het gebied van digitalisering een nieuwe werkwijze implementeerden. In 2025 namen we ook wonen, economie en P&O in de nieuwe (agile) werkwijze op.

Infrastructuur en generieke voorzieningen
In 2025 is het contract voor de cloudgebaseerde infrastructuur vernieuwd, waarbij we ook op duurzaamheid, compliance, naleving van wet- en regelgeving en digitale onafhankelijkheid hebben geselecteerd. Ook is de aanbesteding voor public clouddiensten gestart en is de implementatie van generieke securitydiensten verder gebracht. Bij de GGD zijn de basis-ICT-diensten ondergebracht bij de strategische partners van Amsterdam, en zijn stappen gezet om de GGD-applicaties volgens het basisbeheerniveau van de gemeente te beheren. Om digitale onafhankelijkheid te versterken, stelden we een herijkte sourcing- en cloudstrategie vast en hebben we de eigen AI toepassing, ChatAmsterdam, ontwikkeld voor beheersbare AI-technologie. Ook hebben we alle IT-dienstcontracten centraal geregistreerd in het contractregister en een inventarisatie uitgevoerd om licenties beter af te stemmen op gebruik.

Tot slot stelden we het rekencentrum op locatie Amstel 1 volledig buiten gebruik na migratie van de laatste bedrijfssoftware.

Datafunctie
2025 stond in het teken van grote platformmigraties om de veiligheid, betrouwbaarheid en beschikbaarheid van onze data te blijven garanderen. Sinds dit jaar maken we zoveel als mogelijk gebruik van één stedelijk dataplatform, waarop data op een consistente en veilige manier ontsloten worden. Zo gaat het opstellen en aanleveren van dataproducten gemakkelijker en sneller.De hiervoor benodigde datamigraties zijn vergevorderd.

Ook is het mogelijk gemaakt om op een veilige manier persoonsgegevens te integreren met andere basisregistraties en deze gezamenlijk beschikbaar te stellen voor daartoe geautoriseerde processen.Daarnaast zijn er dit jaar meerdere onderzoeken opgeleverd op onderzoek.amsterdam.nl met waardevolle inzichten, waaronder de geheel nieuwe voedselmonitor en de Staat van de Stad waaruit blijkt dat de welvaart in de stad stijgt, maar vooral terecht komt bij de groep die het al goed heeft.

Duurzame organisatie
In 2025 is er een nieuw contract afgesloten voor het aanleggen van laadinfrastructuur voor het laden van elektrische bedrijfsvoertuigen. Het nieuwe contract voor de verstrekking van koffie en thee is geïmplementeerd, met duurzamere ingrediënten en energiezuinigere automaten die efficiënter geplaatst zijn. Ook de implementatie van het verduurzaamde contract voor kantoormeubilair is gestart, waarin we onder andere bestaand meubilair zo lang mogelijk gebruiken. Daarnaast bevat het nieuwe contract voor kantoorartikelen in het eerste jaar 76 procent circulaire artikelen in het basisassortiment, groeiend naar 89 procent in het vierde jaar van het contract. Er is nieuw beleid vastgesteld voor de gemeentelijke catering, waarvoor begin 2026 een aanbesteding gepubliceerd wordt. Tot slot zijn 14 grote kantoorpanden over op ledverlichting en slimme sensoren om energie te besparen. Deze stappen dragen bij aan de verduurzaming van de gemeentelijke organisatie door vermindering van energiegebruik, minder CO_2-uitstoot en meer circulariteit.

Financiën, inkoop en control (Wethouder van Buren)

Nieuw Financieel en Inkoop systeem
Op 6 januari 2025 is AFIS (Amsterdam Financieel en Inkoop Systeem) live gegaan: het kernsysteem voor de financiële administratie, beheer van de begroting, reserves en voorzieningen en de inkoopprocessen van de gemeente. Vrijwel direct na de livegang zijn er problemen geconstateerd met het uitbetalen van facturen. Daarnaast is geconstateerd dat meer processen en functionaliteiten in de praktijk minder efficiënt en effectief zijn ingericht dan vooraf gedacht. Daarom is vanaf mei 2025 een doorontwikkeling gestart.

Inzicht in beleid, geld en keuzes
Op basis van de producten uit de bestuursopdracht Inzicht in beleid geld en keuzes is verder gewerkt aan een transparante en inzichtelijke begroting:
- De jaarrekening en voorjaarsnota zijn digitaal doorklikbaar beschikbaar gemaakt.
- De digitale begroting is in 2025 geactualiseerd met de cijfers voor 2026, waarbij de doelenboom en de deelbudgetten geïntegreerd zijn.

Daarmee is geborgd dat deze informatie actueel en bruikbaar blijft. Zowel voor het college als door de raad. Daarnaast worden de keuzes met de grootste financiële impact uit de digitale begroting concreet uitgewerkt. Dit gebeurt in het kader van de voorbereiding van de nieuwe bestuursperiode.

Toelichting op de onrechtmatigheden en verbetermaatregelen

Inleiding
Met de rechtmatigheidsverantwoording doen we als college zelf een uitspraak over de rechtmatigheid. Voorheen lag dit bij de accountant, maar bij wet is vanaf 2023 geregeld dat het college dit doet. De bedoeling van de wijziging is dat dit de naleving van wet – en regelgeving bij het financieel handelen van de gemeente bevordert. Het inzicht in en de zekerheid over het overheidshandelen, in andere woorden de transparantie en de integriteit, worden hierdoor versterkt. De verantwoordingsgrens is 2 procent, dat wil zeggen dat bij minder dan 2 procent fouten en onduidelijkheden het college zich positief kan uitspreken over rechtmatigheid. Deze grens is vastgelegd in de Financiële Verordening. In euro's komt deze grens in 2025 uit op € 151,4 miljoen.

De rapportagegrens voor de rechtmatigheidsverantwoording is in de Financiële Verordening vastgelegd op 0,3 procent. De rechtmatigheidsverantwoording is opgenomen in hoofdstuk 6.8. De toelichting in deze paragraaf gaat over onrechtmatigheden vanaf 0,3 procent, en op de verbetermaatregelen om onrechtmatigheden in de toekomst te voorkomen. In euro's komt deze grens in 2025 uit op € 22,7 miljoen.

De rechtmatigheidsverantwoording richt zich op drie criteria, namelijk:
- Voorwaardencriterium: dit gaat over de eisen uit wet- en regelgeving die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. Voorwaarden die direct van invloed zijn op de verslaggeving c.q. het getrouwe beeld van de jaar rekening worden niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Deze voorwaarden zijn onderdeel van de jaarrekeningcontrole door ACAM. Afwijkingen gaan over inkopen die onterecht niet Europees zijn aanbesteed en over ongeoorloofde staatssteun.
- Begrotingscriterium: dit houdt in dat financiële beheershandelingen die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, tot stand moeten zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's.
- Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium: dit gaat over het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen, of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Oneigenlijk gebruik is het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van overheidsbijdragen, of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan. Misbruik is onrechtmatig, oneigenlijk gebruik niet.

Toelichting op de onrechtmatigheden en verbetermaatregelen
In 2025 zijn er bij het voorwaardencriterium en bij het begrotingscriterium onrechtmatigheden van € 204,8 miljoen gevonden. We lichten deze toe per criterium.

Voorwaardencriterium
In 2025 zijn de totale bestedingen aan inkopen ongeveer € 3,4 miljard. In het proces Inkoop en aanbesteden is voor € 68,7 miljoen aan rechtmatigheidsafwijkingen Europese aanbestedingen geconstateerd. Het gaat daarbij om bestedingen waarbij niet voldaan is aan de Europese aanbestedingsregels. Deze inkopen zijn ten onrechte niet of niet op tijd aanbesteed, overschrijden de contractwaarde of de contracttermijn (geen tijdige verlenging). Hier kan overigens een bewuste keuze van het college aan ten grondslag liggen. In dat geval moet er een afwijkingsbesluit zijn genomen.

Beschouwing 2025
In het afgelopen jaar heeft onze organisatie belangrijke stappen gezet in het verder professionaliseren van de inkooporganisatie. Een van de belangrijkste ontwikkelingen was de implementatie van een nieuw systeem financieel – en inkoopsysteem dat bijdraagt aan het waarborgen van rechtmatig en transparant inkopen. Het systeem stelt ons in staat om alle contracten centraal in beeld te hebben en is inmiddels volledig. Hierdoor beschikken wij over een beter inzicht in looptijden, afspraken en verplichtingen. Dit maakt het mogelijk om tijdig te sturen op verlengingen en het opnieuw aanbesteden. Nieuw is ook dat het systeem ons in staat stelt om facturen te koppelen aan de bijbehorende contracten. Hierdoor ontstaat meer inzicht in de gemaakte afspraken en de daadwerkelijk gefactureerde kosten. De implementatie van het systeem heeft wel de nodige uitdagingen met zich meegebracht. Het inrichten van processen, het verzamelen en structureren van contractinformatie en het wennen aan nieuwe werkwijzen vergden tijd en inzet van de organisatie. Dit heeft ertoe geleid dat ondanks alle inspanningen eind 2025 nog niet alle facturen via het systeem waren

gekoppeld aan contracten. Desondanks heeft deze periode waardvolle inzichten opgeleverd die in het komende jaar verder worden opgepakt, zodat het systeem nog beter kan worden benut. Met deze ontwikkeling zetten wij een belangrijke stap in het verder borgen van de rechtmatigheid.

Verbetermaatregelen rechtmatigheid

De omvang van de geconstateerde onrechtmatigheid is gedaald van € 81,2 miljoen in 2024 naar € 68,7 miljoen in 2025. Naar aanleiding van de geconstateerde onrechtmatigheid in het vorige boekjaar is een nader onderzoek uitgevoerd naar de onderliggende oorzaken. Uit deze analyse komt naar voren dat onder meer kennis van de geldende inkoopprocedures en kaders binnen de organisatie versterking behoeft. In dat kader is een e-learning ontwikkeld, gericht op het vergroten van kennis en bewustwording rondom het inkoopproces. Hiermee wordt beoogd de naleving van het inkoopbeleid en de rechtmatigheid van inkopen verder te versterken. Daarnaast heeft het nieuwe systeem de mogelijkheid gegeven om te investeren in de ontwikkeling van sturingsinformatie. In dat kader zijn dashboards ontwikkeld die inzicht geven in de rechtmatigheid van uitgaven en die ondersteunen bij het monitoren van de benutting van bestaande contracten. Tot slot is het proces rondom afwijkingsbesluiten geëvalueerd en waar nodig aangescherpt, zodat registratie en opvolging van deze besluiten beter kan worden gevolgd en gemonitord.

Begrotingscriterium

De totaal verantwoorde rechtmatigheidsafwijking begrotingsrechtmatigheid is € 136,1 miljoen. Dit zijn overschrijdingen van lasten op het niveau van programmaonderdeel ten opzichte van de laatst gewijzigde begroting (najaarsnota).

De overschrijdingen van de lasten zijn onrechtmatig maar passen binnen de beleidskaders van de raad. Deze overschrijdingen zijn daardoor conform de bepalingen uit de financiële verordening als acceptabel aan te merken. Ze hoeven in deze paragraaf niet apart toegelicht te worden. In hoofdstuk 2 Programma's worden de overschrijdingen per programmaonderdeel toegelicht.

M&O-criterium

Als gevolg van een wijziging in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV worden afwijkingen ten aanzien van het M&O-criterium niet langer opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Wel dient de paragraaf bedrijfsvoering inzicht te geven in de aard en de (financiële) impact van het geconstateerde misbruik. Dit betreft de terugvorderingen die als gevolg van misbruik in de jaarrekening zijn verwerkt. In 2025 is voor een bedrag van € 1,5 miljoen aan fraudevorderingen sociale uitkeringen geboekt. Deze vorderingen leiden echter niet tot een rechtmatigheidsafwijking aangezien de gemeente juist heeft gehandeld door onterecht ontvangen uitkeringen als gevolg van misbruik door bijstandscliënten, terug te vorderen. Op basis van de stellige uitspraak van de Commissie BBV rapporteren we dit in de paragraaf bedrijfsvoering.

Interne Audit en beleidsonderzoek

Interne Audit en Beleidsonderzoek (IA&BO) heeft het grootste deel van haar audit- en onderzoeksprogramma 2025 uitgevoerd. Een klein aantal audits en onderzoeken is op basis van een herijking van het programma geannuleerd of doorgeschoven naar 2026. Redenen hiervoor zijn onder andere afgenomen relevantie of urgentie of tussentijdse audits of onderzoeken op verzoek die een hogere prioriteit hadden. Zo zijn er onder meer aanvullende audits en onderzoeken uitgevoerd naar het corruptiebeleid van de gemeente en de basisregistratie personen (BRP). Eind 2025 is het tweejarig audit- en onderzoeksprogramma opgesteld voor 2026/2027.

Apparaatslasten

We geven inzicht in het totaal van de apparaatslasten, het aandeel salaris- en personeelskosten daarin en hoe dit zich verhoudt tot de overhead. Samen met de drie andere grote steden Rotterdam, Den Haag en Utrecht is een gezamenlijke definitie opgesteld van apparaatslasten. Met deze definitie kunnen we de apparaatslasten van de G4 makkelijker onderling vergelijken.

Apparaatslasten bestaan uit het volgende:

- Alle salaris- en persoonlijke lasten zoals opleidingen, dienstkleding, mobiele telefoons van alle medewerkers.
- De lasten van externe inhuur, zowel voor de reguliere bedrijfsvoering als voor de beleidsprogramma's.
- De lasten die niet toe te delen zijn aan de beleidsprogramma's en ondersteunend zijn aan de organisatie zoals ICT, informatievoorziening, schoonmaak, trainees, huisvesting, licenties, bestuurs- en raadsondersteuning, management in de primaire processen, koffie, energie en water, huur enzovoort. Deze lasten zijn opgenomen als Ondersteuning organisatie bij programmaonderdeel B5. Overhead.

Apparaatslasten	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Programma					
1 Bouwen, Wonen en Duurzaamheid	294.932.885	268.901.562	312.218.805	331.866.277	19.647.472
2 Openbare ruimte, Water, Groen en Vervoer	286.151.106	218.113.463	275.586.212	347.645.201	72.058.989
3 Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed	30.194.773	24.454.095	28.793.052	33.496.642	4.703.590
4 Sport en Bewegen	30.800.845	24.192.332	31.090.454	32.864.635	1.774.181
5 Onderwijs	39.960.051	38.014.528	42.772.823	46.844.220	4.071.397
6 Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit	190.392.417	176.152.789	215.373.499	227.413.718	12.040.219
7 Sociale Zaken en Armoedebestrijding	195.354.922	170.109.418	195.932.536	209.789.898	13.857.362
8 Veiligheid	126.978.363	131.421.498	137.789.382	153.993.207	16.203.825
A Algemene Dekkingsmiddelen	24.845.593	22.751.026	25.691.069	24.179.693	-1.511.376
B Bestuur en Organisatie	795.594.579	740.477.709	727.243.990	757.023.856	29.779.866
Totaal apparaatslasten	**2.015.205.534**	**1.814.588.420**	**1.992.491.822**	**2.165.117.347**	**172.625.525**
waarvan intern personeel	**1.713.175.752**	**1.569.861.590**	**1.662.664.510**	**1.831.326.649**	**168.662.138**
▪ waarvan salariskosten (loonkosten)	1.692.866.212	1.700.688.751	1.763.574.659	1.797.548.437	33.973.778
▪ waarvan overige personeelslasten (bijvoorbeeld opleidingen, dienstkleding, mobiele telefoons)	72.190.161	64.230.163	67.322.921	89.361.079	22.038.158
▪ waarvan doorbelastingen	-51.880.621	-195.057.324	-168.233.069	-55.582.867	112.650.202
waarvan externe inhuur	**110.649.118**	**61.153.321**	**60.597.707**	**138.747.812**	**78.150.105**
▪ Totale externe inhuur	247.532.899	114.274.517	152.029.353	302.155.117	150.125.764
▪ waarvan inhuur voor programma	136.883.781	53.121.196	91.431.646	163.407.306	71.975.600
waarvan overige apparaatslasten*	**191.380.664**	**183.573.509**	**269.229.605**	**195.042.886**	**-74.186.718**

* Overige apparaatslasten doen zich alleen voor bij B5 Overhead en bestaat uit huisvesting, ICT, kapitaallasten en diversen.

Ontwikkelingen

De apparaatslasten zijn € 173 miljoen hoger dan begroot. Deze overschrijding komt met name door:

- Projectmatige inzet van medewerkers van de facilitaire directies en intern gedetacheerde medewerkers op programma's waarvan de lasten in de realisatie onder de apparaatslasten vallen, terwijl deze met name als programmalasten begroot zijn.
- Hogere lasten intern personeel en externe inhuur, deze worden hierna toegelicht.

Salarissen

De salarisbegroting 2025 bedraagt inclusief mutaties najaarsnota € 1.764 miljoen. De salarisrealisatie is € 1.798 miljoen, wat een negatief saldo betekent van € 34 miljoen. Dit betreft bijvoorbeeld de inzet voor interne diensten die op tarief worden geleverd. De verschillen tussen begroting en realisatie worden veroorzaakt door cao-effecten, een toegenomen bezetting en interne doorbelastingen voor (interne) diensten die op tarief worden geleverd.

Onderstaande tabel toont de begroting en realisatie per programma.

Tabel. De salarisbegroting per programma over 2025 en 2026 is in onderstaande tabel opgenomen.

Salarissen per programma, bedrag x € miljoen

Programma Naam	Begroting	Realisatie
1. Bouwen, Wonen en Duurzaamheid	245	224
2. Openbare ruimte, Water, Groen en Vervoer	234	223
3. Economie, kunst, cultuur en erfgoed	25	27
4. Sport	26	26
5. Onderwijs	39	42
6. Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit	204	210
7. Sociale zaken en Armoedebestrijding	175	191
8. Veiligheid	131	140
A. Algemene dekkingsmiddelen	21	21
B. Bestuur en organisatie	664	694
Totaal	**1.764**	**1.798**

Externe inhuur

In 2025 bedragen de kosten voor externe inzet € 3.032 miljoen. Dit is 14,4 procent van de totale loonsom en een daling van 0,7 procentpunt ten opzichte van 2024. Deze daling wordt veroorzaakt door externe inzet op vacatures, vervanging bij ziekteverzuim, externe inzet bij tijdelijke piekbelasting en de extra inspanning ten behoeve van het financiële systeem. Het beleid is om inzet van externen te beperken. Daarom wordt de capaciteitsbehoefte in beginsel ingevuld door eigen medewerkers met een (vaste of tijdelijke) arbeidsovereenkomst. In 2026 werken wij verder aan het inperken van externe inhuur.

Aan het eind van deze paragraaf is volgens de toezegging aan de raadscommissie Financiën, Kunst en Diversiteit een overzicht opgenomen met een verdere specificatie van de inzet van externen.

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van zowel het begrote bedrag als de daadwerkelijke uitgaven per programma.

Tabel. De inhuurbegroting per programma over 2025 en 2026 is in onderstaande grafiek opgenomen.

Externe inzet per programma, bedrag x € miljoen

Programma Naam	Begroting	Realisatie
1. Bouwen, Wonen en Duurzaamheid	13	39
2. Openbare ruimte, Water, Groen en Vervoer	40	63
3. Economie, kunst, cultuur en erfgoed	0	4
4. Sport	4	5
5. Onderwijs	0	3
6. Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit	4	15
7. Sociale zaken en Armoedebestrijding	10	15
8. Veiligheid	2	9
A. Algemene dekkingsmiddelen	8	7
B. Bestuur en organisatie	73	142
Totaal	**155**	**303**

Externe inzet per type

Externe inzet is onderverdeeld in detacheringen, uitzendkrachten en zzp'ers. De meeste inzet vindt plaats op detacheringsbasis. Een detachering houdt in dat een persoon in dienst van een detacheringsbureau voor een uurtarief op tijdelijke basis wordt uitgeleend aan de gemeente Amsterdam.

Onderstaande tabel geeft een weergave in bezetting in fte aan van de verschillende type externe inzet.

Type inzet, fte per 31 december 2025

Type inzet	Totaal	Verhouding t.o.v. total fte
Detachering	1.295	47%
Uitzendkracht	1.152	42%
ZZP	315	11%
Eindtotaal	**2.762**	**100%**

Op 31 december 2025 zijn er 122 fte meer externen ingezet ten opzichte van 31 december 2024. De extra capaciteit is ingezet om continuïteit van dienstverlening in de organisatie te waarborgen.

Duur van externe inzet per type

Onderstaande tabel toont de inzetduur in jaren per type inzet. De langdurige inzet vindt voornamelijk plaats binnen het fysieke domein.

Inzetduur per type inzet, fte per 31 december 2025

Type inzet/ duur	0	1	2	3	4	5	6	7	Totaal
Detachering	637	391	137	43	34	14	34	5	1.295
Uitzendkracht	838	227	61	15	6	2	3	–	1.152
ZZP	117	93	59	11	15	9	8	3	315
Eindtotaal	**1.592**	**711**	**257**	**69**	**55**	**25**	**45**	**8**	**2.762**

Aantal uitzendkrachten per directie

Onderstaande tabel toont het aantal uitzendkrachten, zoals toegezegd aan de raad. De uitzendkrachten worden ingezet met de raamovereenkomst uitzendkrachten.

Inzetduur uitzendkrachten, fte per 31 december 2025

Directies	Tot 2 jaar	Langer dan 2 jaar	Totaal
Stadswerken	363	–	363
Dienstverlening	137	–	137
Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte	76	5	81
Facilitair Bureau	52	2	54
Werk en Participatie	52	2	54
Sport en Bos	48	2	50
Inkomen	43	6	49
Projectmanagementbureau	44	1	45
GGD Amsterdam	39	0	39
Afval en Grondstoffen	26	–	26
Juridisch Bureau	25	–	25
Financiën en Inkoop	20	1	21
Ruimte en Duurzaamheid	16	1	17
Belastingen	16	1	17
Communicatie	16	–	16
Ingenieursbureau	15	–	15
Stadsdeel Nieuw-West	13	1	14
Verkeer en Openbare Ruimte	13	–	13
Wonen	12	–	12
Grond en Ontwikkeling	7	3	10
Stadsdeel Oost	8	–	8
Economische Zaken en Cultuur	7	1	8
Personeel en Organisatie	8	–	8
Stadsdeel West	6	–	6
Stadsdeel Noord	6	–	6

Directies	Tot 2 jaar	Langer dan 2 jaar	Totaal
Onderwijs	6	–	6
Jeugd, Zorg en Diversiteit	5	–	5
Digitalisering en Innovatie	4	–	4
Parkeren	4	–	4
Subsidies-, Inkoop- en Juridisch Bureau Sociaal	4	–	4
Openbare Orde en Veiligheid	4	–	4
Stadsdeel Centrum	4	–	4
Gemeentelijk Vastgoed	3	–	3
Data	3	–	3
UIE	3	–	3
Maatschappelijke Voorzieningen	3	–	3
Stadsdeel Zuid	2	–	2
Stadsdeel Zuidoost	2	–	2
Directie Middelen en Control	1	–	1
VGA Verzekeringen	1	–	1
Bestuurs- en Managementadvies	1	–	1
Communicatie	1	–	1
Dig. Strategie en Informatie	1	–	1
Bedrijfsvoering	1	–	1
Stadsarchief	5	–	5
Eindtotaal	**1.126**	**26**	**1.152**

Er zijn 26 fte uitzendkrachten op peildatum 31 december 2025 langer dan 2 jaar werkzaam bij de gemeente Amsterdam. Binnen deze groep van 26 uitzendkrachten is een deel in afwachting van de uitkomst van de tweejaarstermijnregeling. Een deel kiest er bewust voor om geen aanvraag in te dienen voor de tweejaarstermijnregeling vanwege de vrijheid om uitzendkracht te zijn. Of de uitzendkrachten kunnen nog geen aanspraak maken op de tweejaarstermijn omdat zij niet 2 jaar in zelfde functie werken, of de AOW-leeftijd bereikt hebben, of het werk is opgehouden te bestaan.

Tweejaarstermijn uitzendkrachten

Uitzendkrachten kunnen onder bepaalde voorwaarden na twee jaar in aanmerking komen voor een vast contract. De voorwaarden zijn:

- De uitzendkracht werkt langer dan 2 jaar aaneengesloten in dezelfde functie;
- De uitzendkracht functioneert naar behoren;
- Het werk houdt niet binnen een jaar op te bestaan;
- Er is geen voorrangskandidaat bij de gemeente die recht heeft op de functie.

Als een uitzendkracht langer dan 2 jaar aaneengesloten in dezelfde functie werkt heeft en aan de voorwaarden voldoet kan hij of zij een aanvraag indienen om in vaste dienst te komen. Sinds de invoering van deze regeling in augustus 2020 zijn er 873 aanvragen ingediend waarna 662 uitzendkrachten in vaste dienst zijn gekomen.

Top 10 functies uitzendkrachten

Onderstaande tabel toont de top 10 functies waar uitzendkrachten op in worden gezet.

Top 10 functies uitzendkrachten, peildatum 31 december 2025
Medewerker reiniging
Projectleider
Medewerker klantenservice
Technisch Manager
Financieel administratief medewerker
Werkvoorbereider
Host
Medewerker administratie
Projectmanager
Junior projectmanager I

Beëindigingsovereenkomsten
Op 4 oktober 2022 heeft het college van B&W een leidraad voor beëindigingsovereenkomsten vastgesteld. In deze leidraad is een eenduidig, transparant en navolgbaar proces beschreven voor de totstandkoming van beëindigingsovereenkomsten. De leidraad geldt voor alle medewerkers, inclusief directeuren en topfunctionarissen in het kader van de Wet Normering Topinkomens (WNT). In 2025 waren er geen beëindigingsovereenkomsten.

Decentrale overhead
De meest recente nota Overhead van de commissie BBV (december 2023) schrijft voor dat decentrale overhead zoveel mogelijk bij de programma's moet worden verantwoord. De reden hiervoor is dat de Raad hiermee beter inzicht krijgt in de (integrale) programmakosten. Onder decentrale overhead wordt verstaan: alle leidinggevenden en hun ondersteuning van de uitvoerende directies. Voor 2025 is alle decentrale overhead ten laste van de programma's gebracht, tenzij deze niet aan een programmaonderdeel/ directie toe te wijzen zijn.

3.6 Verbonden partijen

In deze paragraaf geven wij een overzicht van al onze verbonden partijen en van de financiële aspecten ervan. Dit doen wij volgens het Besluit begroting en verantwoording (BBV). Verbonden Partijen zijn privaatrechtelijke en publiekrechtelijke organisaties waar wij een financieel én een bestuurlijk belang in hebben. Privaatrechtelijke organisaties kunnen stichtingen, verenigingen en vennootschappen zijn. In het laatste geval gebruiken we de term deelneming. Een deelneming is een vennootschap (NV of BV) waarin wij via aandelen deelnemen. De samenwerking tussen gemeenten in publiekrechtelijke constructies heten gemeenschappelijke regelingen.

Voor de betekenis van de begrippen 'bestuurlijk belang' en 'financieel belang' sluiten we aan bij de definities in het BBV.

In de volgende gevallen spreken we van een financieel belang:
- Als wij een bedrag dat we aan een verbonden partij ter beschikking hebben gesteld, bij faillissement niet kunnen verhalen.
- Als wij aansprakelijk zijn wanneer de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Dit kan onder meer het geval zijn als wij:
- aandeelhouder zijn.
- aan een gemeenschappelijke regeling deelnemen.
- een garantie hebben afgegeven.
- een lening hebben verstrekt.

Een bestuurlijk belang houdt in dat wij zeggenschap hebben over de verbonden partij. Dat kan zijn door vertegenwoordiging in het bestuur of omdat we stemrecht hebben.

Informatie over het beleid en de risico's bij de verschillende verbonden partijen staan in de programma's van de begroting die daarover gaan. Er zijn twee deelnemingen die niet specifiek aan een programma en een specifiek beleidsdoel gekoppeld zijn, namelijk NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en de Johan Cruijff ArenA. In deze paragraaf geven we het publiek belang weer in deze deelnemingen.

Beleid verbonden partijen

De gemeenteraad van Amsterdam heeft op 15 september 2021 de Nota beleidskader verbonden partijen 2021 vastgesteld, waarin is vastgelegd hoe de gemeente met haar beleid voor verbonden partijen het publieke belang borgt. De nota geeft de beleidslijnen weer voor de oprichting, het beheer, de verkoop en het afstoten van de verbonden partijen van de gemeente.

De hoofdlijnen van het beleidskader zijn:
- Het publiek belang blijft centraal staan. Dat houdt in dat de gemeente alleen taken uitvoert die voortkomen uit een (gemeentelijk) publiek belang.
- De gemeente blijft zich opstellen op als een actief en betrokken aandeelhouder.
- De gemeente hecht groot belang aan de bevordering van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO).

Herijking Deelnemingen

In 2024 zijn de resultaten uit de Herijking Deelnemingen aan de raad voorgelegd. De belangrijkste conclusie is dat het college alle deelnemingen aan wil houden. Het grootste deel van de deelnemingen draagt bij aan één of meerdere publieke belangen van de stad en is nodig om de doelen van het college te bereiken. Voor een klein deel van de deelnemingen is dit in mindere mate het geval, maar is al besloten om op een afgesproken termijn uit te treden of naar een andere structuur te kijken (Clipper, LSFA en ODE).

Daarnaast volgt uit de herijking de aanbeveling dat het college als actief aandeelhouder een engagement strategie opstelt om duidelijk te verwoorden hoe de gemeente zaken wil doen richting haar deelnemingen. Hierin neemt het college onder andere op welke standaarden de gemeente zelf hanteert en wenst van deelnemingen ten aanzien van zaken, zoals financiën, beloningen, governance, klimaat en goed werkgeverschap. Deze engagement strategie is in juli 2025 aan de raad gestuurd.

Beloningsbeleid Deelnemingen

In 2016 is het Beloningsbeleid Deelnemingen vastgesteld. Wij kiezen als aandeelhouder voor een sobere beloning die past bij het publieke belang en het maatschappelijke kapitaal van een deelneming. Wel moeten de deelnemingen gekwalificeerde en deskundige bestuurders kunnen aantrekken. Wij gebruiken onze invloed om het Beloningsbeleid Deelnemingen zo goed mogelijk vast te leggen in het beloningsbeleid van iedere deelneming.

Jaarverslag Deelnemingenbeheer

In het laatste kwartaal van 2025 publiceerden we het Jaarverslag Deelnemingen 2024. Hierin staat hoe we in 2024 het aandeelhouderschap van de deelnemingen hebben ingevuld. Ook is per deelneming een overzicht gegeven van ontwikkelingen rondom:

- strategie;
- investeringen;
- goed ondernemingsbestuur (governance);
- maatschappelijk verantwoord ondernemen;
- financiële resultaten.

In het Jaarverslag Deelnemingen ligt het accent op maatschappelijk verantwoord ondernemen. Hierin staan ook samenvattingen van de klimaatambities van de grote en middelgrote deelnemingen. Ook zijn meerdere indicatoren op het gebied van goed werkgeverschap opgenomen.

Overzicht deelnemingen en financiële kerngegevens deelnemingen

In deze paragraaf staan de (financiële) kerngegevens van deelnemingen die op dit moment in ons beheer zijn. Onze voornemens om deelnemingen aan te gaan of te beëindigen staan ook in deze paragraaf.

Kerngegevens deelnemingen

Verschillende deelnemingen keren winst uit aan de aandeelhouders in de vorm van dividend. De dividendinkomsten verantwoorden we in programmaonderdeel A.3 Treasury en Deelnemingen (zie hoofdstuk 2).

Tabel 3.6.1 geeft de (financiële) kerngegevens per deelneming. We gebruiken de volgende afkortingen:

- BW: boekwaarde balans gemeente (in miljoenen euro's)
- EV: eigen vermogen (in miljoenen euro's)
- VV: vreemd vermogen (in miljoenen euro's)
- NW: nettowinst (in miljoenen euro's)

De weergegeven boekwaarde is de verkrijgingsprijs van de deelneming. De verkrijgingsprijs bestaat uit de investering en het gestort aandelenkapitaal gecorrigeerd voor eventuele langdurige waardeverminderingen. Tenzij anders aangegeven baseren wij de cijfers over eigen vermogen, vreemd vermogen en nettowinst op de jaarrekening 2024 van de deelnemingen. Het vreemd vermogen is het totale vermogen minus het eigen vermogen.

Tabel 3.6.1 Kerngegevens per deelneming (Bedragen x € 1 miljoen)

#	Deelneming	Vestigingsplaats	Aandeel	Programma-onderdeel	BW	EV	VV	NW
1	Amsterdam Clipper Beheer BV	Amsterdam	100%	3.1 Economie en Innovatie	0,0	2,6	0	0
2	AEB Holding NV	Amsterdam	100%	1.6 Duurzaamheid en Milieubeheer	154,9	33,5	548,5	-28,3
3	Alliander NV	Arnhem	9%	1.6 Duurzaamheid en Milieubeheer	72,6	6.038,0	6.908,0	976,0
4	Beurs van Berlage	Amsterdam		3.1 Economie en Innovatie	0,4			
	▪ Exploitatie BV		25%			2,9	9,0	0,0
	▪ Vastgoed BV		25%			0,1	6,2	0,0
	▪ Palazzo Pubblico Amsterdam BV		100%			-1,2	1,8	0,0
5	Exploitatiemaatschappij Carré B.V.	Amsterdam	100%	3.2 Kunst en Cultuur	3,2	5,2	23,6	0,6
6	GEM Lutkemeer CV	Amsterdam	20%	1.2 Grond	6,4	42,1	1,2	8,3
7	GVB Holding NV	Amsterdam	99,9%	2.2 Openbaar Vervoer	78,8	97,7	571,1	-2,5
8	Havenbedrijf Amsterdam NV	Amsterdam	100%	3.1 Economie en Innovatie	304,9	690,7	334,1	57,6
9	NV Bank Nederlandse Gemeenten	Den Haag	1%	Paragraaf Verbonden partijen	1,4	4.777,0	123.164,0	294,0
10	ODE Energie BV	Amsterdam	17%	5.1 Onderwijs	0	0,6	2,7	0,0
11	RAI Holding BV	Amsterdam	25%	3.1 Economie en Innovatie	22,7	87,0	129,1	17,1
12	ROM InWest BV	Amsterdam	17%	3.1 Economie en innovatie	33,0	37,2	5,2	-2,1
13	Life Sciences Fund Amsterdam BV	Amsterdam	30,0%	3.1 Economie en innovatie	2,1	5,4	0,0	-0,2
14	Royal Schiphol Group NV	Amsterdam	20%	3.1 Economie en innovatie	16,9	3.899,9	6.064,7	418,2
15	Matrix Innovation Center CV	Amsterdam	25%	3.1 Economie en innovatie	2,2	26,8	79,7	2,8
16	Scheepsexploitatiemaatschappij BAVO NV	Amsterdam	100%	1.5 Vastgoed	0,4	0,4	0,0	0,0
17	Schiphol Area Development Company NV	Schiphol	25%	3.1 Economie en innovatie	25,8	129,3	21,0	6,1
18	Stadion Amsterdam NV (Johan Cruijff ArenA)	Amsterdam	48%	Paragraaf Verbonden partijen	6,6	108,3	36,1	3,3
19	Stadsgoed NV	Amsterdam	16%	3.1 Economie en innovatie	21,2	237,9	79,2	10,8
20	NV Stadsherstel Amsterdam	Amsterdam	14%	3.3 Erfgoed	8,5	402,7	205,3	20,1
21	NV Verzekeringsbedrijf Groot Amsterdam (VGA)	Amsterdam	100%	B.5 Overhead	9,4	35,9	34,4	4,1
22	Westpoort Warmte	Amsterdam	50%	1.6 Duurzaamheid en Milieubeheer	73,0	81,8	258,9	11,3
23	NV Watertransportmaatschappij Rijn-Kennemerland	Velserbroek	50%	2.7 Riool en Drinkwater	5,6	9,0	146,1	0
24	NV Zeedijk	Amsterdam	91%	3.1 Economie en Innovatie	8,3	12,5	47,7	0,4

De kapitaalverstrekkingen en leningen aan deelnemingen zijn afzonderlijk op de balans opgenomen onder de financiële vaste activa (zie 3.2 Financiering en 7.1 Balans met toelichting).

In de paragraaf 3.1 Weerstandsvermogen en Risicobeheersing staan de resterende risico's voor de deelnemingen. Het gaat over het risico op mogelijke afwaardering op de boekwaarde (de 'verkrijgingsprijs'). Wij hebben per deelneming geanalyseerd wat de kans is op een duurzame waardevermindering. Daarnaast is voor een aantal deelnemingen een dividendrisico opgenomen.

Publiek belang van deelnemingen die niet in de programma's zijn opgenomen

NV Bank Nederlandse Gemeenten
NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) werkt voor decentrale overheden als centrale inkooporganisatie op de geld- en kapitaalmarkt. Hierdoor ontstaat een groter inkoopvolume wat scherpere (rente)tarieven oplevert voor financiering van publieke en semi-publieke instellingen. BNG is de belangrijkste financier van de gemeente Amsterdam.

Johan Cruijff ArenA
Stadion Amsterdam is eigenaar en exploitant van het multifunctionele voetbalstadion de Johan Cruijff ArenA, de thuisbasis van Ajax. In 2025 is de visie op het aandeelhouderschap door het college vastgesteld. Dit betekent dat in de toekomst de Johan Cruijff ArenA naar verwachting deel uitmaakt van programma 1 Bouwen, Wonen en Duurzaamheid.

Nieuwe deelnemingen en af te stoten deelnemingen

Het deelnemingenbeleid schrijft voor om iedere collegeperiode nut en noodzaak van alle deelnemingen te bekijken. Dit heet de 'herijking deelnemingen'. In de herijking deelnemingen gaan wij na of er een publiek belang is en of wij het publiek belang het beste dienen met een deelneming. Daarnaast kunnen we een nieuwe deelneming aangaan als dit nodig is om een publiek belang te behartigen en de markt daar niet zelf in kan voorzien.

Hieronder zijn de ontwikkelingen bij AEB en Waternet toegelicht. Daarnaast is er een aantal initiatieven voor nieuwe oprichtingen. Dit worden alleen geen deelnemingen, maar andere soorten verbonden partijen. In 2025 in het Nationaal Slavernij Museum opgericht, een stichting die opgenomen is in tabel.

AEB
Het Afval Energie Bedrijf (AEB) verwerkt afval en levert energie. Het college van B&W heeft op 11 februari 2025 besloten langjarig voor de gemeente te behouden, nadat er geen zicht bleek op verkoop tegen voor de acceptabele voorwaarden. In het licht van het behoud van AEB voor de gemeente is AEB in 2025 geherfinancierd en worden de governance en strategie neergezet voor de komende periode.

GLIA
Eind 2025 heeft het college ingestemd met het besluit tot oprichting van GLIA Diagnostiek IT B.V., onder voorwaarde dat de gemeenteraad eerst wensen en bedenkingen kan uiten. De GGD Amsterdam heeft samen met Amsterdam UMC Holding B.V. en OLVG Laboratoria B.V. een plan ontwikkeld voor de realisatie van een digitaal platform: GLIA Diagnostiek IT B.V. Het platform moet bijdragen aan het snel en veilig uitwisselen van noodzakelijke gegevens, waardoor infecties eerder kunnen worden opgespoord en behandeld. De raad heeft geen wensen en bedenkingen geuit bij dit besluit, die de oprichting in de weg staan. Het definitieve besluit tot oprichting moet nog genomen worden door het college van B&W.

Stichting Watermaatschappij Amsterdam (voorheen Waternet)
Stichting Watermaatschappij Amsterdam (voorheen Waternet) voert de (drink)watertaken en riooltaken uit van gemeente Amsterdam.

Voorheen was er binnen Waternet een samenwerking tussen gemeente Amsterdam met waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV). Vanaf 1 januari 2026 is waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV) zelfstandig verdergegaan en wordt de samenwerking binnen de Stichting Watermaatschappij Amsterdam afgebouwd. Partijen zullen in de toekomst in ander verband nauw samen blijven werken waar dat passend is.

De riooltaken van de stichting zullen op termijn geheel overgaan naar de gemeente. Stichting Watermaatschappij Amsterdam zal op termijn een zuiver drinkwaterbedrijf worden. Voor de definitieve vorm, inrichten en eventuele samenwerking met andere waterbedrijven voert de gemeente een tweetal onderzoeken uit. Dit inrichtings- en positioneringsonderzoek zal in 2026 worden afgerond.

Overzicht overige verbonden partijen en financiële gegevens

Slechts een deel van de Amsterdamse verbonden partijen is een deelneming. Hieronder volgt een overzicht van de overige verbonden partijen. Daartoe behoren:
- publiekrechtelijk: gemeenschappelijke regelingen.
- privaatrechtelijk: stichtingen en (coöperatieve) verenigingen.

Wij nemen de beleidsinformatie en beleidsrisico's van verbonden partijen op in de programma's van de begroting waar zij bij horen. In de programma's staan ook:
- ontwikkelingen bij (overige) verbonden partijen die we nu beheren.
- eventuele plannen om nieuwe verbonden partijen op te richten.
- eventuele plannen om verbonden partijen te beëindigen.

Hieronder volgt wel een overzicht van de financiële kerngegevens van de overige verbonden partijen.

Gemeenschappelijke regelingen

In de tabel hieronder staan de kerngegevens van de gemeenschappelijke regelingen. De cijfers baseren wij op de vastgestelde jaarrekeningen over 2024 van de gemeenschappelijke regelingen.

We gebruiken de volgende afkortingen:
- EV: eigen vermogen (in miljoenen euro's)
- VV: vreemd vermogen (in miljoenen euro's)
- NW: nettowinst (in miljoenen euro's)
- AB: algemeen bestuur
- DB: dagelijks bestuur

Tabel 3.6.2. Kerngegevens per gemeenschappelijke regeling (Bedragen x € 1 miljoen)

#	Verbonden partij	Vestigingsplaats	Programmaonderdeel	Bestuurlijk belang	EV	VV	NW
1	Gemeenschappelijke Regeling Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied (CNB)	Amsterdam	3.1 Economie en innovatie	Vertegenwoordiging in AB en DB. Tevens voorzitter.	De Divisie Havenmeester van Havenbedrijf Amsterdam N.V. voert de taken van het CNB uit. Havenbedrijf Amsterdam N.V. stelt in haar begroting de middelen ter beschikking aan de Divisie Havenmeester om deze taken uit te voeren.		
2	GGD Amsterdam-Amstelland	Amsterdam	6.3 Individuele voorzieningen	Vertegenwoordiging in AB en DB. Tevens voorzitter.	7,0	0,0	-3,3
3	Ombudsman Metropool Amsterdam	Amsterdam	B.4 Bestuur	Lid AB. Benoeming ombudsman.	0,4	0,1	0,1
4	Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	Zaandam	1.1 Ruimtelijke Ontwikkeling	Vertegenwoordiging in AB (37,5%) en DB (20%).	9,4	40,3	4,5
5	Recreatieschap Groengebied Amstelland	Amstelveen	1.1 Ruimtelijke Ontwikkeling	Vertegenwoordiging in AB en DB (49,2%)	2,3	3,0	0,1
6	Recreatieschap Twiske-Waterland	Velsen	1.1 Ruimtelijke Ontwikkeling	Vertegenwoordiging in AB en DB. Stemrecht 23,6% in Twiske, 23,6% in Waterland.	5,4	0,8	0,2
7	Recreatieschap Spaarnwoude	Velsen-Zuid	1.1 Ruimtelijke Ontwikkeling	Vertegenwoordiging in AB en DB.	14,0	5,7	0,3
8	Rekenkamer Metropool Amsterdam	Amsterdam	B.4 Bestuur	Benoeming van lid (door raad) & bureau (door college) van de Rekenkamer	0,5	0,0	0,1
9	Vervoerregio Amsterdam	Amsterdam	2.2 Openbaar vervoer	Vertegenwoordiging in regioraad en DB (één van de drie leden). Wethouder Verkeer en Vervoer, Water en Luchtkwaliteit is voorzitter van DB.	0,0	413,6	0,0
10	Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland	Amsterdam	8.1 Brandweer en crisis-beheersing	Vertegenwoordiging in AB en DB. Tevens voorzitter. Stemrecht 1/6. Amsterdam kan met overwegende bezwaren met een tegenstem een besluit verwerpen.	20,7	79,2	-1,5

Stichtingen

In de tabel hieronder staan de (financiële) kerngegevens van de stichtingen. Tenzij anders aangegeven komen de cijfers uit de jaarrekening 2024 van de stichtingen.

Tabel 3.6.3. Kerngegevens per stichting (bedragen x € 1 miljoen)

#	Verbonden partij	Vestigingsplaats	Programmaonderdeel	Bestuurlijk belang	EV	VV	NW
1	Amsterdam Economic Board	Amsterdam	3.1 Economie en innovatie	Burgemeester en WH Economie zijn lid van de Board	0,5	1,3	0,1
2	Amsterdam & Partners (voorheen Amsterdam Marketing)	Amsterdam	3.1 Economie en innovatie	De gemeente heeft het recht om een wethouder te benoemen toe te treden tot de Raad van Toezicht.	3,2	6,0	-0,6
3	Pantar Amsterdam	Amsterdam	7.2 Werk, participatie en inburgering	Statutaire bevoegdheden. College van B&W benoemt de leden van de Raad van Toezicht.	1,5	20,5	0,0
4	St. Ouder- en Kindteams Amsterdam	Amsterdam	6.2 Wijkteams	De gemeente benoemt van de leden van de Raad van Toezicht en van het bestuur (artikel 5.3 en 9.2 van de oprichtingsakte van de stichting).	0,9	8,0	0,0
5	St. Waternet	Amsterdam	2.7 Riool en Drinkwater	Vertegenwoordiging door gemeente als bestuurslid.	0,0	126,0	0,0
6	Stichting Nationaal Slavernij Museum*	Amsterdam	3.2 Kunst en Cultuur	De leden van de Raad van Toezicht worden benoemd door het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Amsterdam uitsluitend op voordracht van de Raad van Toezicht, het bestuur gehoord hebbend.	Nvt	Nvt	Nvt

(Coöperatieve) verenigingen

In de tabel hieronder staan de (financiële) kerngegevens van de (coöperatieve) verenigingen. Tenzij anders aangegeven komen de cijfers uit de jaarrekening 2024 van de (coöperatieve) verenigingen.

Tabel 3.6.4. Kerngegevens (coöperatieve) verenigingen (bedragen x € 1 miljoen)

#	Verbonden partij	Vestigingsplaats	Programmaonderdeel	Bestuurlijk belang	EV	VV	NW
1	Servicehuis Parkeer- en Verblijfsrechten U.A. SHPV*	Lathum	2.1 Verkeer, vervoer en parkeren	Directeur Parkeren is lid van bestuur, Amsterdam heeft 11 stemmen op een totaal van 72 stemmen	2,3	67,0	0,9
2	Wigo4it U.A.	Den Haag	7.1 Inkomensregelingen	Lid bestuur en deelnemersvergadering (besluitvorming op basis van unanimiteit).	3,6	11,2	1,0

Duurzaamheidsindicatoren

In paragraaf 3.10 Duurzaamheid is aangegeven dat de gemeente een actief en betrokken aandeelhouder is als het gaat om duurzaamheid bij deelnemingen. In het Jaarverslag Deelnemingen rapporteert de gemeente over duurzaamheidsindicatoren zoals CO_2-emissies en plannen op het gebied van circulariteit en klimaatadaptatie. De gemeente gaat als aandeelhouder niet over de bedrijfsvoering van een deelneming en legt daarom geen streefgetallen op.

Hieronder zijn drie indicatoren opgenomen op het gebied van duurzaamheid. Deze cijfers hebben in tegenstelling tot de andere financiële kengetallen in deze paragraaf de meest recent vastgestelde waarden uit 2023 in plaats van 2024. De gegevens worden in het proces voor het opstellen van het jaarverslag deelnemingen verzameld, en zijn pas in de laatste maanden van het jaar compleet over het vorige boekjaar. Daarom zijn de meest recente cijfers uit 2023 opgenomen:

	Indicatoren activiteit	Peilwaarde (peiljaar)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Jaarverslag 2025
1	Percentage deelnemingen met plannen voor CO_2-reductie (uitstoot > 500 ton)	89%	n.v.t.	n.v.t.	89%	n.v.t.
2	Percentage deelnemingen met plannen op het gebied van circulariteit	63%	n.v.t.	–	63%	–
3	Percentage deelnemingen met plannen op het gebied van klimaatadaptatie	63%	n.v.t.	–	63%	–

3.7 Grondbeleid

In overeenstemming met artikel 16 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bevat deze paragraaf grondbeleid:

- **de visie op het grondbeleid en hoe we deze uitvoeren**
- **een actuele prognose van het totaal van de grondexploitaties**
- **de manier en onderbouwing van winstnemingen en de reserves in relatie tot de risico's.**

We gaan in deze paragraaf eerst in op het grond (prijs) beleid dat Amsterdam hanteert, daarna lichten we de werking van Vereveningfonds toe. De realisatie 2025 en balansposities worden in de derde alinea behandeld, tenslotte gaan we in op de prognose van de toekomstige inkomsten en uitgaven van de actieve portefeuille. Alle in deze paragraaf grondbeleid opgenomen cijfers, zijn gebaseerd of de cijfers van de Jaarrekening 2025 en/of het Meerjarenperspectief Grondexploitaties (MPG) 2026.

De gemeenteraad stelde in 2019 de Nota Financiële verantwoording grondexploitaties en erfpachtuitgifte vast (hierna: de Nota Financiële verantwoording). Deze nota is de basis voor de verantwoording over het grondbeleid van Amsterdam.

Verder stelt Amsterdam naast de jaarrekening ook het MPG op. Bij het MPG 2026 gaat het over 159 actieve grondexploitatieplannen en over de planvorming van tientallen toekomstig vast te stellen grondexploitaties. Dit zijn toekomstige plannen die het ruimtelijke model Plaberum doorlopen van principebesluit tot investeringsbesluit. De grondexploitaties actualiseren we tweemaal per jaar en voorzien we van toelichtingen. Alle grondexploitaties beheren en beheersen we op dezelfde manier. Jaarlijks worden de saldi van alle actieve grondexploitaties via het MPG bestuurlijk vastgesteld.

Grond (prijs) beleid

Grondbeleid

De gemeente stuurt actief op de verdere (her-)ontwikkeling van de stad. Ruim 85 procent van de grond binnen de gemeentegrenzen is gemeentelijk eigendom. Daardoor is de gemeente Amsterdam als grondeigenaar vaak actief betrokken bij stedelijke ontwikkeling. Grofweg zijn er 2 hoofdvormen van gebieds- of locatieontwikkeling:

1. *Actief grondbeleid:* bij nieuwe terreinen en gebieden zonder zittende particuliere eigenaren en erfpachters.
2. *Faciliterend grondbeleid:* Bestaande terreinen met functiewijziging of verandering op pand- of gebiedsniveau. Er zijn dan belanghebbenden in het gebied zoals particuliere eigenaren die (een deel van) de grond bezitten of huidige erfpachters van eerder uitgegeven erfpachtgrond.

Bij actief grondbeleid heeft de gemeente een actieve positie en rol. We zijn dan in de regel verantwoordelijk voor het planontwikkelproces, het bouw- en woonrijp maken van de locatie en voor de uitgifte in erfpacht van de bouwrijpe kavels. Op deze kavels wordt door een derde partij vastgoed gerealiseerd. De gemeentelijke kosten en opbrengsten van een gebied dat ontwikkeld wordt, staan in een zogenoemde grondexploitatiebegroting.

Bij faciliterend grondbeleid heeft de gemeente een meer ondersteunende (faciliterende) rol. Dit ondanks het feit dat we ook hier (mede)grondeigenaar kunnen zijn. De gemeente formuleert de stedenbouwkundige en programmatische randvoorwaarden. Die leggen we vast in een investeringsbesluit dat de gemeenteraad vaststelt. Het initiatief voor de daadwerkelijke aanpassing op pandniveau laten we over aan de eigenaren of erfpachters in het gebied. We ondersteunen hen hier wel bij. Bijvoorbeeld door aanpassing van bestemmingsplannen en/of wijziging van erfpachtrechten om (door)ontwikkeling mogelijk te maken. Aanvankelijk ging het hierbij om aanpassingen (transformatie) op pandniveau. De laatste jaren gaat het steeds vaker over transformatie op gebiedsniveau. Dit zijn ingewikkelde ontwikkelingen die vragen om een aangepaste benadering waarin we een actieve en een facilitaire rol combineren.

De Grondexploitatiewet die is opgenomen in de Wet ruimtelijke ordening schrijft voor dat we de grondkosten verhalen op derden. De gemeente Amsterdam verhaalt de grondkosten bij bouwrijpe gronden en bij zelfrealisatie van de erfpachters privaatrechtelijk via erfpachtcontracten. Wanneer de grond geen gemeentelijk eigendom is wordt kostenverhaal toegepast.

Grondprijsbeleid
In het grondprijsbeleid bij nieuwe gronduitgiften en omzetting van huidige gronduitgiften (transformatie) bij de huidige erfpachters past de gemeente een genormeerde residuele benadering van de volgende grondwaardebepaling toe. We bepalen de marktconforme grondwaarde vanuit de bestemming (de functie) die het gebouw krijgt dat erop komt te staan. De grondprijsbenadering is dat de grondprijs bestaat uit het verschil (residu) tussen de gemiddelde marktwaarde van een vastgoedbestemming en de genormeerde kosten die nodig zijn om het vastgoed te bouwen (stichtingskosten). We onderzoeken periodiek de stichtingskosten van de verschillende typen vastgoed en passen deze waar nodig aan. De ramingen van de grondopbrengsten van gronduitgiften in de grondexploitaties baseren we op het systeem van eeuwigdurende erfpacht. Voor commerciële bestemmingen geldt hierbij een verplichte afkoop van de erfpacht. Voor woningen geldt geen verplichte afkoop en kan ook gekozen worden voor jaarlijkse canon. Bij wijzigingen van oudere bestaande erfpachtovereenkomsten waarbij door faciliterend grondbeleid transformatie, herzieningen en bestemmings- en bebouwingswijzingen plaatsvinden geldt dat deze in de regel op basis van voortdurende rechten worden opgesteld.

Voor gronduitgifte aan marktpartijen gebruikt de gemeente bij voorkeur de tenderprocedure met combinatie van kwaliteitseisen aan woningen en ander vastgoed en prijs. Dit is in lijn met het vastgestelde selectiebeleid dat de gemeenteraad heeft vastgesteld. Het selectiebeleid schrijft voor dat de gemeente via een tenderprocedure het ontwikkelrecht voor een kavel toekent. Dit betekent dat we de optie aan een ontwikkelende partij gunnen via vooraf beschreven kwalitatieve en financiële criteria.

Vereveningsfonds (Werking)

In het Vereveningsfonds verevenen we de resultaten van de Amsterdamse grondexploitaties met elkaar (verlieslatende en winstgevende plannen.) Het Vereveningsfonds bestaat uit; reserve Vereveningsfonds (Reserve VEF), voorzieningen en actieve grondexploitaties die samenhangen met de gebiedsontwikkeling.

Grondexploitaties
Voor de actieve plannen werken we met grondexploitatiebegrotingen. Daarin zetten we in de tijd gefaseerd de kosten van onder andere het bouw- en woonrijp maken af tegen de opbrengsten door levering van bouwrijpe grond voor woningen, kantoren en ander vastgoed.

Reserve VEF
Voeding reserve en aanwending
Uit financieel positieve grondexploitaties nemen we (tussentijds) winst. Met deze winstnemingen vullen we de reserve. Uit de reserve vormen we de voorzieningen voor verlieslatende plannen.

Naast de grondexploitaties beïnvloeden rechtstreekse inkomsten en onttrekkingen ook het Vereveningsfonds. Onttrekkingen gebeuren bijvoorbeeld door afspraken vanuit het Coalitieakkoord of de voorjaarsnota. Rechtstreekse inkomsten komen onder meer voort uit de afspraken die we met corporaties maken over de inzet van meerwaarde erfpacht bij conversie en verkoop van corporatiebezit.

De reserve VEF heeft drie delen:
- Een deel dat dient om risico's te dragen (weerstandsvermogen). Aan het uitvoeren van grondbeleid zijn namelijk risico's verbonden. Deze risico's worden beheerst door middel van risicomanagement; tweemaal jaarlijks actualiseren van het plan, risicosessies binnen de projectteams om risico's te identificeren en maatregelen te nemen ter voorkoming en beperking van deze risico's. Daarnaast is het vormen van weerstandscapaciteit binnen het VEF om de nadelen van het eventueel voordoen van risico's te kunnen opvangen een onderdeel van het risicomanagement bij grondexploitaties.
- Gereserveerde delen die de gemeenteraad heeft bestemd om investeringen te financieren
- De vereveningsruimte die besteed kan worden aan voorfinanciering van nieuwe plannen of financiële tekorten op nieuwe plannen.

Systematiek Winstneming
Bij het tussentijds nemen van winst bij financieel positief geraamde grondexploitaties gelden twee beginselen: het voorzichtigheidsbeginsel en het realisatiebeginsel. Het voorzichtigheidsbeginsel betekent dat we het resultaat van de grondexploitatie voldoende betrouwbaar moeten vaststellen. Het realisatiebeginsel betekent dat we winst nemen naar verhouding van de voortgang van de grondexploitatie (gemaakte kosten en behaalde opbrengsten). Hierbij gebruiken we de POC-methode (Percentage of Completion) als uitgangpunt voor tussentijdse winstneming. Dat doen we op voorschrift van de commissie BBV.

Relatie Vennootschapsbelasting

Amsterdam is vanaf het jaar belastingjaar 2019 VPB-plichtig geworden voor het grondbedrijf (Alle grondexploitaties). Er is een traject doorlopen wat heeft geleid tot het sluiten van een overeenkomst dat geldt tot en met 2026 met de Belastingdienst. *Hiermee is het duidelijk op welke aanvaardbare wijze waarmee de Rijksbelastingdienst heeft ingestemd, de VPB-deelaangifte dient te worden opgesteld.*

De fiscale resultaten hingen in hoge mate af van de economische omstandigheden waar de lopende plannen verslechterden in de periode 2019-2024. Zo heeft het grondbedrijf vanaf 2020 tot 2024 een fiscaal negatief resultaat laten zien. Economische omstandigheden kunnen in de toekomst natuurlijk weer verbeteren. Mochten de plannen verbeteren zal dat tot meer vereveningsruimte in de reserve leiden, maar dan dient er ook rekening te worden gehouden dat een deel (25%) aan de Belastingdienst als VPB zal moeten worden afgedragen.

Voorzieningen

Er zijn een tweetal voorzieningen die het vereveningsfonds raken:

- Een voorziening die samenhangt met de gebiedsontwikkeling voor verlieslatende projecten. Deze maakt deel uit van het saldo onderhandenwerk in de jaarrekening.
- Een voorziening Rijksgelden die samenhangt met de gebiedsontwikkeling, en maatregelen van mobiliteit en levendige inrichting zoals groen. Deze staat onder de rubriek voorzieningen in de jaarrekening verantwoord.

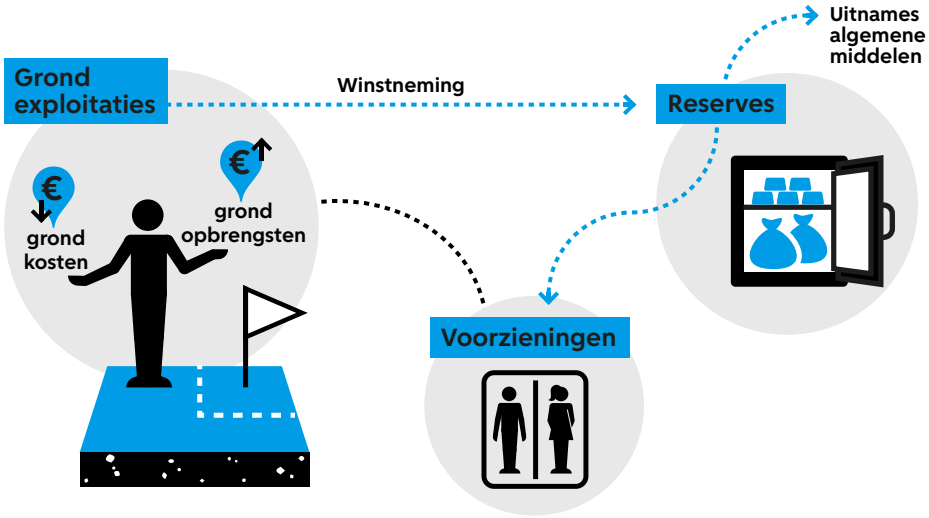

Realisatie 2025 en balansposities ultimo 2025

We gaan eerst in op de in de grondexploitaties gerealiseerde gronduitgiften. Daarna volgt een presentatie van de financiële resultaten van de grondexploitatieplannen in 2025. Het doel van grondexploitaties is om bouwrijpe kavels op te leveren en in erfpacht uit te geven voor het bouwen van vastgoed door derden of erfpachtgrond om te zetten (te transformeren) naar ander vastgoed. Bij de transformatie van erfpachtgrond gaat het meestal om omzetten van oude bedrijfs- en kantoorpanden naar woningen. Bij transformaties zetten we gronduitgiften om van het bestaande erfpachtrecht bij de huidige erfpachter, waarbij de erfpachter het eigen vastgoed kan transformeren. In 2025 is voor € 366 miljoen aan grond uitgegeven. Gronduitgifte betreft het grootste deel van de gerealiseerde inkomsten van de grondexploitaties. De tabel hieronder geeft een overzicht van de plannen waar in 2025 de grootste gronduitgiften zijn gerealiseerd.

Tabel 1. Plannen met grootste gerealiseerde gronduitgiften 2025

Plannen met grootste gerealiseerde gronduitgiften 2025 *(bedragen x € 1 miljoen)*	
Elzenhagen Zuid	75
Sluisbuurt	51
Amstelkwartier 2e fase	36
Jan Evertsenstraat	27
Podiumlocatie	19
Sloterdijk Centrum	19
Schinkelkwartier	19
Totaal grootste 7 plannen	**246**

Kasstromen 2025

De kasstromen in een jaar gaan over de reserve, de voorzieningen en de grondexploitaties van het Vereveningsfonds. In 2025 hebben we voor € 73 miljoen Rijkssubsidies ontvangen die betrekking hebben op meerdere verschillende Rijksregelingen gericht op meer en/of versnelling van woningbouw. In afstemming met ACAM hebben we deze ontvangsten verantwoord in een afzonderlijke voorziening.

Om de totale kasstroom binnen het Vereveningsfonds te bepalen, tellen we de kasstromen van al deze elementen bij elkaar op. De kasstromen van de grond-

exploitaties onder het Vereveningsfonds zijn de opbrengsten, bijvoorbeeld uit grond-uitgifte en de kosten zoals het bouwrijp maken van grond. De kasstromen van de Rijkssubsidies zijn ontvangsten van het ministerie. De kasstromen van de reserves ontstaan alleen als er rechtstreekse dotaties of onttrekkingen van buitenaf zijn. Een voorbeeld van een rechtstreekse dotatie is de meerwaarde erfpacht afkomstig van de woningcorporaties. Een voorbeeld van een rechtstreekse onttrekking aan de reserve is het budget voor gemeentelijke beleidsdoelen anders dan de ruimtelijke ontwikkeling. Deze afdracht vanuit het Vereveningsfonds aan de reserve schaalsprong en de algemene middelen bedroeg in 2025 € 175 respectievelijk € 10 miljoen.

In onderstaande tabel staan alle inkomsten en uitgaven 2025 van het Vereveningsfonds.

Met kasstromen worden dus de kasstromen vanuit het perspectief van het Vereveningsfonds bedoeld en vormen een belangrijk inzicht voor de sturing en de beheersing van het Vereveningsfonds. Een deel van deze financiële stromen is intern gemeentelijk. Deze kasstromen zijn daarom niet gelijk aan de gemeentelijke kasstromen die van invloed zijn op de gemeentelijke schuld.

Tabel 2. Kasstromen 2025 Vereveningsfonds

Omschrijving *(bedragen x € 1 miljoen)*	**Inkomsten**	**Uitgaven**	**Saldo**
Actieve plannen en planvorming	395	-393	2
Inkomsten en uitgaven Vereveningsfonds	67	-24	43
Rijkssubsidies gericht op woningbouw	73	-7	66
Afdrachten aan de algemene middelen	–	-10	-10
Afdracht aan reserve Schaalsprong	–	-175	-175
Totaal	**535**	**-609**	**-74**

In 2025 is sprake van een negatieve kasstroom van € 74 miljoen. De grootste reden van deze negatieve kasstroom betreft de overheveling van € 175 miljoen aan de reserve Schaalsprong. Zonder deze overdracht zou geen sprake zijn van een negatieve kas-stroom.

Tabel 3. Rijkssubsidies 2025 Vereveningsfonds

Omschrijving *(bedragen x € 1 miljoen)*	**2025**
Subsidie ontvangsten	–
Mobiliteitspakket Woningbouw	70
Subsidies voor doelgroepen	3
Totaal inkomsten	**73**

In totaliteit is in 2025 € 73 miljoen aan rijkssubsidies ontvangen. De rijkssubsidies betreffen voorschotten voor de versnelling van (betaalbare) woningbouw in de aangewezen gebieden. In 2025 is de 2e tranche ontvangen van de Regeling Mobiliteitspakketten Zuidoost, Oost en Havenstad. Verder is onder andere € 2,4 miljoen aan voorschot subsidie voor toekomstige studentenwoningen in het Cruquiusgebied ontvangen. Deze ontvangsten worden verantwoord onder de daarvoor ingestelde voorziening rijksgelden. Deze gelden blijven in beginsel onder deze voorziening staan tot het moment dat is voldaan aan de voorwaarden van woningbouw en aan de specifieke financiële voorwaarden zoals in de regelingen zijn opgenomen.
Bij de mobiliteit (bovenplanse infrastructurele voorzieningen) en maatregelen binnen de specifieke gebiedsbudgetten gelden eisen betreffende cofinanciering.

In 2025 is € 7 miljoen subsidiegelden besteed aan flexwoningen, Huisvesting aandachtgroepen. Voorts is € 1,4 miljoen besteed aan de aanlandoever in NDSM.

Tabel 4. Inkomsten en uitgaven 2025 Vereveningsfonds

Omschrijving *(bedragen x € 1 miljoen)*	**2025**
Inkomsten	
Gronduitgiften	366
Overige inkomsten grondexploitaties	29
Indexatievergoeding reserves en voorzieningen	25
Realisatiestimulans	27
Meerwaarde Erfpachtconversie corporaties	15
Rijkssubsidies	73
Totaal inkomsten	**535**
Uitgaven	
Uitvoeringskosten	-284
Proceskosten	-108
Algemene Middelen	-10
Overdracht aan reserve Schaalsprong	-170
Uitgaven rechtstreeks uit het Vereveningsfonds	-21
Afwikkeling uitgaven corporatie	-2
Reserveringen uitgaven direct bestemde delen.	-7
Bestedingen Rijksgelden	-7
Totaal uitgaven	**-609**
Saldo inkomsten minus uitgaven	**-74**

Van de inkomsten in de grondexploitaties (€ 395 miljoen) betreft het grootste deel gronduitgiften. De inkomsten uit gronduitgiften bedroegen in 2025 in totaal € 366 miljoen.

De investeringen binnen de grondexploitaties zijn onderverdeeld in uitvoerings- en proceskosten. De uitvoeringskosten betreffen investeringen in de plannen als Strandeiland (bouwrijpmaken kavels), Amstelkwartier, Elzenhagen. Al deze maatregelen zijn gericht om ook in de nabije toekomst hoge jaarlijkse aantal betaalbare woningen te kunnen realiseren.

Balans en Balansmutaties 2025

De kasstromen komen tot uiting in het zogenaamde kassaldo van het Vereveningsfonds. De negatieve kasstroom van € 74 miljoen is met name veroorzaakt door de afdracht aan de reserve schaalsprong. Dit kassaldo is het geheel aan balansposities binnen het Vereveningsfonds. De balansposten bestaan uit:

- reserves
- voorzieningen
- materieel vast actief (bovenwijkse voorzieningen, die later in nog vast te stellen grondexploitaties worden ingebracht en anticiperende aankopen. Investeringen die buiten een gebiedsplan vallen, maar hier wel mee samenhangen noemen we bovenwijkse voorzieningen).
- immaterieel vast actief (voorbereidingskosten voor toekomstige grondexploitatieplannen vanaf het principebesluit).
- onderhanden werk – bouwgrond in exploitatie.

Tabel 5. Mutaties Kassaldo

(bedragen x € 1 miljoen)	**2025**	**2024**	**Verschil**
Reserves	698	885	-187
Voorzieningen	308	241	67
Voorschotten SBI subsidies	-17	-17	–
Materieel vast actief	-9	-14	5
Immaterieel vast actief – planvorming voor nieuwe plannen	-28	-23	-5
Onderhanden werk – Bouwgrond in Exploitatie	138	89	49
Overlopende passiva	–	3	-3
Totaal	**1.090**	**1.164**	**-74**

De balansposten muteren door de hiervoor beschreven kasstromen en door verrekeningen tussen de balansposten. Zo treffen we bijvoorbeeld voor nieuwe verlieslatende grondexploitaties voorzieningen ten laste van de reserve. En tussentijdse winstnemingen uit het onderhanden werk leiden tot een dotatie aan de reserves.

Mutaties 2025 van de reservepositie Vereveningsfonds en Zuidas

In onderstaand overzicht staan de mutaties 2025 en standen van eind 2025 van de reserve Vereveningsfonds.

Tabel 6. Mutaties reserves Vereveningsfonds en Zuidas

(bedragen x € 1 miljoen)	**2025**	**2024**	**Verschil**
Reserve Vereveningsfonds	698	696	2
Reserve Zuidas	0	190	-190
Totaal	**698**	**885**	**-187**

Uit bovenstaande tabel komt duidelijk naar voren dat de Reserve Zuidas per ultimo 2025 is opgeheven. Van het saldo van € 190 miljoen in 2024 is € 163 miljoen gedoteerd aan de Reserve Schaalsprong. Vanuit de reserve Vereveningsfonds is er € 12 miljoen aan de Reserve Schaalspong gedoteerd.

Tabel 7. Verloop en standen reserves Vereveningsfonds

(bedragen x € 1 miljoen)	**Realisatie 2025**
Omschrijving onderverdeelde posten	**Vereveningsfonds**
Reservepositie Vereveningsfonds	**885**
Planafsluitingen en winstneming	72
Bijdragen woningcorporaties	15
Indexatievergoeding reserve	19
Overige Uitgaven (met lerarencampus hoe aan te sluiten)	-7
Kosten rechtstreeks ten laste van het Vereveningsfonds	-39
Voorziening plantekorten en IMVA	-89
Afdracht aan Reserve Schaalsprong	-175
Realisatiestimulans	27
Uitname aan algemene middelen voor andere doeleinden en bezuiniging	-10
Afname (-) of Toename (+) reserves	**-187**
Reservepositie Vereveningsfonds per 31 december 2025	**698**

De winstnemingen zijn in 2025 hoger dan eerder is ingeschat vooral door planafsluiting van het positieve plan Podiumlocatie. De voorziening plantekorten is fors toegenomen. De voornaamste reden van deze hogere voorziening komt door de verslechtering van het plan Hamerkwartier.

In onderstaande tabel gaan we verder in op de bestemming van de reserves van het Vereveningsfonds en specifiek op het onbestemde deel (de behaalde vereveningsruimte).

Tabel 8. Reservepositie eind 2025 onderverdeeld naar gereserveerde delen en gerealiseerde vereveningsruimte

(bedragen x € 1 miljoen)	**Realisatie 2025**
Omschrijving van onderverdeelde posten	**Totaal**
Reserves Vereveningsfonds 31 december 2025	**698**
Weerstandvermogen	214
Reservering Sluisbuurt/Bovenwijks	107
Reservering samengevoegde reserveringen	86
Reservering Bovenplanse Investeringen	93
Reservering Bodemsanering	41
Reservering Realisatiestimulans	27
Reservering Buiteneiland	25
Reservering Gaasperdammerweg	27
Overige Reserveringen	53
Bestemde delen	**673**
Gerealiseerde en Beschikbare vereveningsruimte	**25**

Van de reservepositie van afgerond € 698 miljoen is € 673 miljoen bestemd en € 25 miljoen aan vereveningsruimte beschikbaar.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is kort gezegd het vermogen dat als buffer dient voor het risico in de bestaande portefeuille grondexploitaties. Bij het bepalen van de grootte van de buffer zijn de regels van het Financieel stelsel Gebiedsontwikkeling het uitgangspunt. Dat betekent dat de buffer zo groot moet zijn dat de gemeente de gebiedsontwikkeling voor de aankomende 4 jaar op een minimumniveau kan voortzetten. Ook als de huidige economische verandert. Het weerstandsvermogen kent 2 onderdelen:

- De project specifieke en generieke risico's die bij optreden de reservepositie direct raken via plannen met een financieel tekort of zaken die rechtstreeks via het Vereveningsfonds lopen.
- De doorlopende apparaatskosten.

Vereveningsruimte

Binnen de reserve Verveningsfonds is de vereveningsruimte opgenomen. Wanneer de reserve hoger is dan de reserveringen en het benodigde weerstandsvermogen, ontstaat er vereveningsruimte. Sinds het MPG 2019 wordt gerapporteerd over de vereveningsruimte.

Mutaties 2025 in materieel vast actief

Investeringen die buiten een actief gebiedsplan vallen en gericht zijn op toekomstige grondontwikkeling betreffen anticiperende aankopen en infrastructurele werken die voorafgaand aan de vaststelling van een grondexploitatie in uitvoering worden genomen. Zodra een plan wordt vastgesteld rekenen we deze kosten (deels) toe aan dit plan. Zolang een plan nog niet bestuurlijk is vastgesteld moet de gemeente deze investeringen tijdelijk verantwoorden onder de balanspost 'materieel vast actief'. Een voorbeeld hiervan zijn anticiperende aankopen van panden bij Sloterdijk Donauweg die samenhangt met de toekomstige ontwikkeling van Sloterdijk Noord.

Tabel 9. Mutaties 2025 Materieel vast Actief

(bedragen x € 1 miljoen)	**2025**	**2024**	**Verschil**
Materieel vast actief	-9	-14	-5
Totaal	**-9**	**-14**	**-5**

Mutaties 2025 Immaterieel vast actief – planvorming

We gebruiken planvorming en maken proceskosten om ook in de toekomst bouwrijpe uitgeefbare gronden te hebben voor de bouw van woningen en ander vastgoed. Het betreft onder andere de voorbereidingen van plannen waarover een principebesluit is genomen, maar waarvoor de gemeenteraad nog geen investeringsbesluit vaststelde. De voorbereidingskosten worden na het investeringsbesluit onderdeel van de grondexploitatie. Voor gemaakte kosten van planvorming tot en met 2025 is een voorziening getroffen voor toekomstige plannen die naar verwachting verlieslatend zullen worden (financieel tekort).

Tabel 10. Mutaties 2025 Immaterieel vast Actief

(bedragen x € 1 miljoen)	**2025**	**2024**	**Verschil**
Immaterieel vast actie- planvorming voor nieuwe plannen	-34,7	-32,1	2,6
Voorziening voorbereidingskosten grondexploitaties	6,9	9,3	2,4
Totaal	**-27,8**	**-22,8**	**5**

Mutaties 2025 onderhanden werk – Bouwgrond in exploitatie

In onderstaande tabel staat een overzicht van de stand eind 2024 en mutaties 2025 in het onderhanden werk. Dit is de bouwgrondexploitatie inclusief de voorziening plantekorten. De voorziening plantekorten baseren we op de verwachte tekorten van de negatieve grondexploitaties.

In onderstaand overzicht staat het verloop van het onderhanden werk aan de hand van de gerealiseerde inkomsten, uitgaven, winstnemingen, planafsluitingen, verschuivingen tussen niet actieve naar actieve plannen na een investeringsbesluit en verrekeningen met de reserveringen.

Tabel 11. Overzicht verloop onderhanden werk grondexploitaties

(bedragen x € 1 miljoen)	**Beginstand**	**Inkomsten**	**Uitgaven**	**Winstneming & Plan-afsluiting**	**Voorziening**	**Eindstand**
Totaal bouwgrond in exploitatie	247	-395	363	72	–	287
Voorzieningen van plantekorten	-332	–	–	–	93	-425
Totaal	**-85**	**-395**	**363**	**72**	**-93**	**138**

Per saldo nam de voorziening plantekorten toe. De voorziening plantekorten brachten we in mindering op het onderhanden werk. Deze manier van presenteren wijkt af van een stellige uitspraak van de commissie BBV. Die zegt dat een voorziening ingericht kan zijn om (verwachte) tekorten in grondexploitaties te bestrijden. Maar die moeten we dan als een waarde correctie presenteren op de post bouwgrond in exploitatie. En dat maximaal voor de boekwaarde van het onderhanden werk van betreffende bouwgrond in exploitatie. De gemeente Amsterdam volgt deze uitspraak niet. Het opknippen van de voorziening heeft als enig effect dat we deze dan op 2 plaatsen, versnipperd presenteren. Dat vergroot niet het inzicht in de totale waarde correctie. De getroffen voorziening heeft daarnaast geen relatie met de boekwaarde, maar met te verwachten

nog komende verliezen. Verder is het gebruikelijk voorzieningen die dienen als waarde correctie ook te verantwoorden bij het actief waarvoor de correctie geldt.

De balanspost Bouwgrond in exploitatie heeft een lage positieve (ongunstige) stand ondanks een groot aantal positief geraamde grondexploitaties waarvan de gerealiseerde grondbaten beduidend hoger zijn de gerealiseerde lasten. De saldi van financieel negatieve plannen en relatief nieuwe financieel positieve plannen waarvan de lasten hoger zijn dan de gerealiseerde grondbaten overstijgt sinds 2023 de positieve plannen met beduidend meer baten dan lasten. In positieve plannen als Strandeiland is tot nu toe fors geïnvesteerd in het landmaken, de inrichting van openbare ruimte en de aanbouw van brugverbindingen waardoor het onderhanden werk een tijdelijke ongunstige stand heeft. In de komende jaren start Strandeiland met gronduitgiften (inkomsten) gericht op wonen.

De voorziening plantekorten van € 425 miljoen waarderen we op basis van netto contante waarde. De negatieve waarde van alle negatief geraamde grondexploitaties is daarom € 425 miljoen. Het BBV schrijft voor dat we het verschil tussen de netto contante waarde (huidige waarde rekening houdend met een voorgeschreven disconvoet van 2 procent) en de eindwaarde van deze plannen weergeven. De totale eindwaarde van de negatief geraamde grondexploitaties is het verwachte negatieve resultaat van alle negatief geraamde grondexploitaties vanuit de huidige geprognosticeerde afsluitingsdatum per grondexploitatie. Die totale eindwaarde bedraagt € 490 miljoen.

Mutatie 2025 voorziening Rijksmiddelen

Tabel 12. Mutatie 2025 voorziening Rijksmiddelen

(bedragen x € 1 miljoen)	**2025**	**2024**	**Verschil**
Voorzieningen	308	241	66
Totaal	**308**	**241**	**66**

Vanaf 2023 gebruiken we deze voorziening voor Rijksmiddelen die we veelal hebben gekregen voor toekomstige woningbouw. Het betreft voorschotten met een specifiek bestedingsdoel waarvan we nog aan de voorwaarden van Start Bouw (start van fundering of onomkeerbare transformatie) en / of gerealiseerd financieel tekort moeten voldoen. Binnen deze regelingen worden ook specifieke voorwaarden gesteld zoals het realiseren van voldoende betaalbare woningen, fasering en binnen de geldende termijnen waarop het geheel moet zijn gerealiseerd. In tabel 3 zijn de verschillende regelingen genoemd waarvoor wij in 2025 € 73 miljoen hebben toegevoegd (zie paragraaf 3.5 Kasstromen).

Prognose van de toekomstige inkomsten en uitgaven van de actieve portefeuille

In onderstaande tabel staat een overzicht van de geraamde inkomsten en uitgaven vanaf 2026. De ramingen zijn gebaseerd op nominale waarden. Bij nominale waarden houden we geen rekening met toekomstige prijsstijgingen van de geraamde inkomsten en uitgaven.

Tabel 13. Geraamde inkomsten en uitgaven grondexploitaties

(bedragen x € 1 miljoen)	**Inkomsten 2026 en verder**	**Uitgaven 2026 en verder**	**Saldo**
Vereveningsfonds	5.800	-4.300	1.500

De geraamde inkomsten en uitgaven zijn gebaseerd op de in het najaar bijgewerkte projectenportefeuille waarover in het MPG 2026 separaat wordt gerapporteerd. De ramingen zijn aangepast aan de geactualiseerde grondprijzen en aan de recente kostenramingen. Bij de nominale waarde is geen rekening gehouden met de inflatie.

Het BBV schrijft voor dat ook inzicht wordt gegeven in de eindwaarde. De eindwaarde van de portefeuille grondexploitaties bedraagt afgerond € 1,3 miljard, gebaseerd op het verwachte resultaat bij planafsluiting per grondexploitatie. De BBV-commissie houdt bij de eindwaarde geen rekening met verplichte tussentijdse winstneming. Bij positief geraamde plannen moeten we tussentijdse winst nemen waardoor bij afsluiting van een plan nog een klein positief saldo overblijft.

We geven er voorkeur aan om de geraamde inkomsten en uitgaven weer te geven zonder rekening te houden met toekomstige prijsstijging. In het Meerjarenperspectief 2026 geven we vooral inzicht in ramingen en de verwachte winstnemingen. En hebben we tevens ook een slechtweerscenario hebben opgenomen.
Bij de geraamde kasstromen en de eindwaarde van de portefeuille horen de nodige kanttekeningen. De belangrijkste kanttekening is dat deze bedragen eerst nog moeten worden verdiend. De hoogte van de kasstromen is een verwachte waarde die we

baseren op de huidige economische omstandigheden, maar de onzekerheid is groot. Zo is de omvangrijke portefeuille zeer gevoelig voor kostenstijgingen en grondprijsdalingen. Verder is netcongestie een groot knelpunt omdat deze voor de komende 10 jaar de omvang van gronduitgifte in ernstige mate aantast.

We houden daarom nog steeds rekening met vertragingen in de in erfpacht uit te geven gronden. Daarom kunnen de geraamde kasstromen van de portefeuille toenemen, maar ook afnemen. In het MeerjarenPerspectief Grondexploitaties 2026 leggen we daarom de nadruk op een prognose voor de komende 5 jaar waarbij de vereveningsruimte centraal staat.

Gevoeligheden en verwachtingen

De hoogte van de rente en de inflatie bepalen in hoge mate bij de uitvoering van de plannen het financieel resultaat. De omvangrijke portefeuille is zeer gevoelig voor kostenstijgingen en grondprijsdalingen. Om de financiële effecten te laten zien op het saldo van de actieve plannen is hieronder een overzicht opgesteld van verschillende gevoeligheden en scenario's gericht op de investeringen en proces kosten plus Voorbereiding &Toezicht en de verkoopprijzen (grondprijzen).

Naast de jaarlijkse 2 procent stijging geeft onderstaande tabel aan met hoeveel het plansaldo van de actieve portefeuille daalt als de grondprijzen dalen en de kosten stijgen met een extra 1 procent. Bij een stijging van grondprijzen en een daling van de kosten stijgt het plansaldo.

Gevoeligheden in miljoenen euro's autonoom

Gevoeligheden omschrijving	Mutatie plansaldo
1% stijging uitvoeringskosten	-23
1% verwervingskosten	-3
1% hogere proces en VenT kosten kostenstijging	-8
Grondprijzen Marktwoningen dalen met 1%	-18
Grondprijzen Middensegment dalen met 1%	-4
Grondprijzen Kantoren met 1%	-8
Grondprijzen Bedrijven dalen met 1%	-3
Grondprijzen overig commercieel daalt met 1%	-2
Grondprijzen Middensegment (middel dure huur) dalen met 1%	-4

Het potentiële verdienvermogen van de portefeuille van de door de Raad vastgestelde grondexploitaties in de komende 15 jaar is geheel nodig zijn voor reeds gemaakte afspraken (zoals afdrachten aan algemene middelen), daarna is het geld op. Ook de inzet van de in het verleden gemaakte risicoreserveringen en de realisatiestimulans van het Rijk is hierbij nodig.
Daarnaast bestaan er grote risico's die veel impact kunnen hebben op de reserve van het Vereveningsfonds, maar waarvoor slechts beperkt reserveringen zijn opgenomen: netcongestie, prijsstijgingen en daling van grondprijzen middeldure huur.

Specifiek netcongestie veroorzaakt een langdurige negatieve kasstroom. Hoe langer de negatieve kasstroom aanhoudt, hoe meer de reserve van het Vereveningsfonds wordt aangetast.

De verwachtingen zijn een momentopname. Zowel mondiale ontwikkelingen als landelijk en gemeentelijk beleid kunnen een grote invloed hebben op het Vereveningsfonds.

3.8 Openbaarheid

De Wet open overheid (hierna Woo) regelt het recht van burgers op publieke informatie. Informatie wordt openbaar gemaakt uit eigen beweging of op basis van een verzoek. Het op orde brengen van de informatiehuishouding is essentieel voor openbaarheid. In 2025 werkten we verder aan het realiseren van de ambities en het optimaliseren van werkwijzen en systemen die de gemeente heeft vastgesteld.

Actieve openbaarheid

Open.amsterdam is het kanaal waarop alle door de gemeente openbaar gemaakte documenten worden gepubliceerd. De elf wettelijk verplichte informatiecategorieën worden gepubliceerd en constant bijgewerkt. Er zijn op dit moment bijna 145.244 documenten gepubliceerd. In 2025 hebben we o.a. de adviezen van de Commissie Persoonsgegevens Amsterdam (CPA) toegevoegd. De CPA adviseert het college van B&W van de gemeente Amsterdam over beleid met betrekking tot de bescherming van persoonsgegevens, algoritmen, data-ethiek en digitale (mensen)rechten.

Passieve openbaarheid

In 2025 heeft het stedelijk team Openbaarheid zijn definitieve vorm gekregen. Er is alleen nog sprake van tijdelijke externe capaciteit op piekmomenten of uitzonderlijk complexe of omvangrijke verzoeken. In 2025 hebben we in totaal 1084 Woo verzoeken behandeld. Hiervan is 87% binnen de wettelijke- en/of afgesproken termijn afgehandeld. Het streven blijft onverlet alle Woo-verzoeken binnen de wettelijke termijn af te handelen en om goede afspraken te maken met verzoekers wanneer dat onverhoopt toch niet lukt.

We hebben de sturing op het afhandelen van Woo-verzoeken door het gebruiken van het Woo-dashboard in de hele organisatie uitgerold. Daarnaast lanceerden we in 2025 een publiek dashboard waar iedereen de stand van zaken rondom de afhandeling van Woo kan volgen.

Informatiehuishouding op orde

In 2025 heeft de focus gelegen op de verdere uitrol van de nieuwe Amsterdamse samenwerkingsomgeving, de migratie van de G-schijven van de gemeente en de begeleiding van medewerkers naar de nieuwe manier van digitaal samenwerken. Het project heeft de volledige documentmigratie van de G-schijf naar de samenwerkingsomgeving inclusief dossiervorming en archiveringsfunctionaliteit in 2025 afgerond, op een aantal uitzonderingen rondom de G-schijf na.

De implementatie van Digitaal Samenwerken en de bijbehorende dossiervorming met retentiebeleid draagt bij aan een uniforme werkwijze binnen de organisatie. De informatiehuishouding heeft in 2025 de beoordeling ‘veel verbetering noodzakelijk’ ontvangen van de interbestuurlijke toezichthouder. Om te zorgen dat de informatiehuishouding als adequaat wordt beoordeeld zetten we in 2026 stevigere sturing in door onder andere een vernieuwd meerjarenplan.

Gedrag en cultuur

De gedragsverandering heeft zich in 2025 gericht op de dialoog over openbaarheid en bewustwording door met elkaar en met informatiegebruikers in gesprek te gaan over dilemma’s. Dit programma culmineerde in de Week van Open Amsterdam. Van 10 tot en met 15 november 2025 organiseerde de gemeente Amsterdam een week vol activiteiten en initiatieven in het kader van de (Wet) open overheid en Open Amsterdam. Voor Amsterdammers, ambtenaren en informatieprofessionals. Onderdeel van de week was het symposium ‘Open deuren! Open Amsterdam x Stadsarchief’.

3.9 Investeringen

In 2025 hebben we € 659 miljoen geïnvesteerd, in onder andere scholen, sporthallen, musea, bruggen, tunnels, wegen, huisvesting en ICT. Het totale investeringsvolume voor 2025 was geraamd op € 681 miljoen.

Algemeen

Onderstaande tabel geeft het totaaloverzicht van de investeringen.[1]

Domein	Najaarsnota	Jaarrekening 2025	Verschil
Bestuur en Organisatie	44	45	-1
Maatschappelijke voorzieningen	241	197	44
Openbare ruimte en mobiliteit	284	290	-6
Overig	8	3	5
Tariefdiensten	104	124	-20
Totaal	**681**	**659**	**22**
Overprogrammering	**159**	–	–
Portfolio's	**840**	–	–

Het uitgaventotaal van de investeringsportfolio's van de domeinen is uitgekomen op € 659 miljoen. Dit is ongeveer gelijk aan 2024 (€ 650 miljoen). De realisatie is met 97 procent nagenoeg gelijk aan de najaarsnota.

De investeringsportfolio's bij de begroting zijn geraamd op € 681 miljoen, exclusief € 159 miljoen overprogrammering, deze is bij de Najaarsnota niet aangepast.

We passen overprogrammering toe, omdat de praktijk leert dat er altijd in zekere mate sprake zal zijn van vertraging in of uitstel van de uitvoering. Met overprogrammering voorkomen we dat we het gewenste uitgavenniveau niet waarmaken. We verwachten daardoor ongeveer rond de begroting uit te komen.

De portfoliobijlage bij deze jaarrekening toont de investeringsuitgaven in 2025 in detail.

Ontwikkelingen investeringen per domein

Bestuur en organisatie

	Najaarsnota	Jaarrekening 2025	Verschil
Bestuur en organisatie	44	45	-1

Waarin hebben we in geïnvesteerd?
In 2025 hebben we geïnvesteerd in onze huisvesting, bedrijfsvoeringsystemen en ICT. Zo is de verbouwing van de onderste verdieping van het stadhuis ver gevorderd om deze meer toegankelijk te maken voor het publiek, zijn we verdergegaan met de transitie van de werven en hebben we geïnvesteerd in renovatie van de huisvestings-voorzieningen en aanpassing van de werkomgeving. We hebben verder geïnvesteerd in de implementatie van het nieuw financieel systeem AFIS. En op het gebied van onze ICT hebben we geïnvesteerd in onder andere de vervanging van hardware, verbindingen en generieke voorzieningen zoals een documentmanagement-beheersysteem en een dataplatform. Ook hebben we aanzienlijk geïnvesteerd in het elektrificeren van ons wagenpark en de laadinfrastructuur hiervoor.

Waarom wijkt de realisatie af van de raming?
De uitgaven zijn nagenoeg gelijk aan de begroting.

Wat is er (niet) bereikt op basis van duurzaamheid?
Een aantal panden en werven zijn verduurzaamd. Er is na lange tijd een besluit genomen over de renovatie en verduurzaming van de Nieuwe Achtergracht (GGD-locatie), waardoor de uitvoering in 2026 kan starten. Ook is in september 2025 het besluit genomen om het stadhuis grondig te verduurzamen.

Zijn er kredieten overschreden?
Nee.

1 Investeringen in grondexploitaties blijven in deze paragraaf buiten beschouwing, zie hiervoor de paragraaf grondbeleid.

Maatschappelijke voorzieningen

	Najaarsnota	Jaarrekening 2025	Verschil
Maatschappelijke voorzieningen	241	197	44

Waarin hebben we in geïnvesteerd?

Onderwijs

In 2025 zijn meerdere schoolgebouwen opgeleverd waarbij prioriteit wordt gegeven aan de schoolgebouwen in Noord, Nieuw West en Zuidoost. In het vo betrof dit de nieuwbouw van Xplore Agora in Noord en de renovatie van het gebouw aan de Derkinderenstraat 44 voor het Fiducie College in Nieuw-West. In het po zijn de vervangende nieuwbouw van Wisperweide in Weesp, de nieuwbouw van IKC Kindercampus Zuidas in Zuid, de circulaire en flexibele vervangende nieuwbouw van de Daltonschool de Poolster en de renovatie van de Oranje Nassauschool in Noord opgeleverd. De Wisperweide is de eerste duurzame en circulaire school die is opgeleverd vanuit het Innovatiepartnerschap Scholenbouw (IPS). Het is een houtbouwproject met circulaire uitgangspunten en kent daarnaast maximale flexibiliteit zodat het gebouw in de toekomst eenvoudig aangepast of uitgebreid kan worden.

Het aantal opgeleverde schoolgebouwen is hiermee lager dan in de begroting was voorzien. Binnen het vo zijn minder gebouwen opgeleverd dan begroot. Dit komt door vertragingen in de uitvoering en het doorschuiven van projecten naar 2026. Binnen het primair onderwijs is het aantal opgeleverde gebouwen conform begroting gerealiseerd. Daarnaast is geïnvesteerd in diverse projecten, waaronder renovatie van het Berlage Lyceum (Zuid), de nieuwbouw voor het Metropolis Lyceum (Noord) en Montessori Lyceum Pax (Sluisbuurt) en de Innovatie Partner Schoolgebouwen (IPS)-projecten Montessorischool Azalea, IKC Strandeiland en Blijhaven die allemaal zullen voldoen aan de hoge eisen op circulair bouwen en flexibiliteit.

Verder is in 2025 geïnvesteerd in het verbeteren van het binnenklimaat van schoolgebouwen via het programma Gezonde Schoolgebouwen Amsterdam (GSA). In 2025 zijn binnen dit programma vier po-schoolgebouwen en één vo-schoolgebouw uitgevoerd. In deze gebouwen krijgen kinderen les in een gezonde leeromgeving met voldoende frisse en gezonde lucht. Voor nog eens drie po-schoolgebouwen en één vo-schoolgebouw is de uitvoering gestart; deze worden in 2026 opgeleverd. Het streven is dat na afronding van de derde en laatste fase van het programma GSA in 2026 alle Amsterdamse leerlingen les krijgen in een gezond schoolgebouw en daarmee bijdraagt aan de prestaties van zowel kinderen als leerkrachten.

Sport

In 2025 zijn er 13 nieuwe en vernieuwde sportvoorzieningen opgeleverd. Dit betreft onder andere tijdelijk sportpark Buiksloterham, sportieve broedplaats voor de jeugd Paperdome in Zuidoost en the Basket op Strandeiland in Oost. Daarnaast is er een aantal skateparken gerealiseerd: skatepark Museumplein, skatepark Brasapark in Zuidoost, een miniramp in Kasterleepark in Nieuw-West, skatepark Osdorp-Midden in Nieuw-West en skatepark en freerunparkours Amsteldorp in Oost. Ook is er voor Noord Roeit een variantloods en roeisteiger gerealiseerd. Verder zijn er 30 sportvelden vervangen. Dit betreft voetbal, hockey, tennis en softbalvelden.

In 2025 zijn er 40 sport en speelplekken (her)ingericht: van compleet nieuwe plekken zoals speelpark Blijdag, de Paperdome en een freerunparkours onder de Utrechtsebrug in Zuid tot kleine aanpassingen van bestaande speeltuinen om de inclusiviteit te verbeteren.

Jeugd, Zorg en Basisvoorzieningen

In 2025 zijn zeven voorzieningen Jeugd, Zorg en Basisvoorzieningen opgeleverd. Dit betreft buurtkamer Elzenhagen Zuid in stadsdeel Noord en buurtkamer Gulden Winckel in stadsdeel West, het jongerencentrum Anansi in Venserpolder stadsdeel Zuidoost, en een Huis van de Wijk in Sloterdijk Centrum in stadsdeel Nieuw-West. Voor Jeugd gaat het om twee ouder-kind-teams: OKT Magelhaensplein in stadsdeel West en OKT Slotervaart in stadsdeel Nieuw-West. Voor Zorg is de noodopvang Ronald MacDonald in stadsdeel Zuid in gebruik genomen.

Kunst en Cultuur

In 2025 zijn meerdere projecten opgestart waarbij binnen de portefeuille prioriteit wordt gegeven aan culturele voorzieningen in Noord, Nieuw West en Zuidoost. Het aantal is hoger dan in de begroting was voorzien. De begroting ging uit van een totaal van 12 culturele investeringsprojecten in voorbereidingsfase, maar momenteel werken we aan de voorbereiding van 18 investeringsprojecten en 8 haalbaarheidsonderzoeken.

Zo hebben we in Nieuw-West in 2025 voorbereidingen getroffen voor de renovatie van Podium Lely voor extra repetitieruimte voor dans- en circusactiviteiten. Aan het Osdorpplein worden de laatste voorbereidingen getroffen voor de oplevering van

de nieuwbouw de Mix, waarin de nieuwe cultuurvoorziening het Verhalenhuis op het Osdorpplein wordt ingebouwd. Deze zal onder andere als vervanging dienen voor de huidige OBA locatie. In Zuidoost zijn voorbereidingen gestart voor een cultuur-educatiecentrum in het Zandkasteel en de renovatie van het huidige Bijlmerparktheater. In Noord wordt de bouw van het buurtcultuurhuis De Nieuwe Rietwijker voorbereid, zijn voorbereidingen getroffen voor het hergebruiken en plaatsen van mobiele units als tijdelijke huisvesting voor de DAT! school en gewerkt aan de wijkvoorziening aan het Buikslotermeerplein. Ook in andere stadsdelen zijn stappen gezet, zoals bij cultuur-cluster De Drenthhal in stadsdeel Oost, waarvoor in sessies met de cultuursector aan de plannen wordt gewerkt.

Duurzaamheid

Duurzaamheidsbudget gemeentelijk vastgoed

In 2025 vormt het investeringsprogramma Duurzaam Vastgoed opnieuw een belang-rijke pijler. Voor ruim € 24 miljoen wordt geïnvesteerd, waarvan circa € 20 miljoen in maatschappelijk vastgoed en vastgoed zonder direct beleidsdoel. Het programma loopt door tot ten minste 2027. Het tussendoel om in 2030 een CO_2-reductie van 55 procent te realiseren wordt met de huidige beschikbare middelen nog niet bereikt.

Duurzaamheid specials Maatschappelijke Voorzieningen

Binnen de investeringsruimte voor de specials Maatschappelijke Voorzieningen hebben we € 32,5 miljoen vrijgemaakt voor extra duurzaamheidsinvesteringen.

De duurzaamheidsmiddelen zijn bedoeld voor bovenwettelijke verduurzamings-maatregelen die geen onderdeel uitmaken van de standaard richtlijn voor nieuwbouw en renovatie of de verduurzamingsaanpak gemeentelijk vastgoed. Van het beschikbare budget is op dit moment € 3,7 miljoen ingezet voor de Jaap Edenbaan, € 2,4 miljoen voor het de Mirandabad en € 3,5 miljoen voor het Amsterdam Museum.

De overige projecten specials Maatschappelijke Voorzieningen zitten nog in een voorbereidingsfase. Voor deze projecten bekijken we wat de duurzaamheids-mogelijkheden zijn en komen we tot een bestedingsvoorstel per project.

Duurzaamheid Onderwijshuisvesting

In 2025 is het eerste duurzame en circulaire Innovatiepartnerschap Scholenbouw opgeleverd: Wisperweide. Het betreft een houtbouwproject met circulaire uitgangspunten. Het gebouw kent tevens maximale flexibiliteit en kan in de toekomst eenvoudig aangepast of uitgebreid worden. Daarnaast is hard gewerkt met de schoolbesturen aan de lange termijnvisie gericht op de klimaatdoelen 2050: de routekaart verduurzaming schoolgebouwen. Hieruit voortgekomen is de subsidie-regeling om scholen verder te verduurzamen, met behulp van de beschikbaar gestelde incidentele middelen: Schoolgebouwen voorbereid op 2050. Deze regeling is eind 2025 vastgesteld.

Duurzaamheid Jeugd, Zorg en Basisvoorzieningen (JZB)

In de portefeuille JZB is voor een pilotproject in stadsdeel Noord een kredietbesluit genomen op basis van de business case met daarin extra duurzaamheidsmaatregelen. Deze voorziening wordt Energieneutraal (ENG) in plaats van Bijna Energieneutraal (BENG). Er komt een groen dak, een groene gevel en er wordt in meer of mindere mate voorzien van circulaire (biobased) materialen. Een bestaande voorziening wordt verduurzaamd. Op Centrumeiland in stadsdeel Oost bouwen we twee voorzieningen die voldoen aan de eis dat Centrumeiland rainproof en energieneutraal wordt. Bij een gecombineerde voorziening in stadsdeel Noord worden extra duurzame maatregelen toegepast boven op de BENG-norm zoals een sedumdak, PV-panelen en houten gevelbekleding.

Duurzaamheid Sport

In 2025 heeft Sport verschillende maatregelen genomen om het energieverbruik te verminderen. Zo is de TL-verlichting in Sporthal Aetsveld vervangen (besparing: 20.900 kWh per jaar), zijn er 240 zonnepanelen op de Turnhal gelegd (455 kW aan vermogen, ongeveer 93.912 kWh per jaar) en zijn de beheer- en kleedruimtes van Willinklaan 7 verduurzaamd door een warmtepomp en een warmtepompboiler (besparing: 5.200 m^3 per jaar). Verder zijn in 2025 verdere voorbereidingen getroffen om het De Mirandabad en Zuiderbad verder te verduurzamen. Ook hebben we de elektriciteitsaansluiting van Sporthallen Zuid gedeeld met het bouwproject op de Zuidas. Daar was geen stroomvoorziening beschikbaar, en daarom werd een diesel-aggregaat ingezet. Dankzij het delen van de aansluiting, compenseren we 20.600 liter diesel.

Ook op de sportparken zijn verschillende duurzaamheidsmaatregelen uitgevoerd. In 2025 is de definitieve gunning van het project Scale up Toekomstbestendige kunst-grasvelden geweest aan drie consortia. Deze consortia bieden innovatieve en schaal-bare oplossingen op het gebied van klimaatadaptatie, energie, circulair en slim & schoon. De aankomende 10 jaar verlopen alle vervangingen van de kunstgrasvelden in Amsterdam en Haarlem via dit project, waarmee enorme impact maken op alle duurzaamheidsthema's. Ook testen we met duurzame innovaties voor natuurgras-

velden. In 2025 is het project TKI Energy Grass gestart, waarbinnen we een natuurgrasveld bij SV RAP hebben aangelegd dat 800 uur in plaats van 400 uur bespeelbaar is, en dat energie kan opwekken. Zo kunnen we de overgang naar kunstgras uitstellen.

We blijven ecologische maatregelen nemen op de sportparken, in 2025 o.a. 6.500 m^2 aan bloemenlinten, ecologische oevers en wadi's. Ook is in 2025 de aanbesteding voor de LED-veldverlichting afgerond, zodat we de laatste conventionele verlichting kunnen vervangen. We doen aan hergebruik waar kan, bijvoorbeeld op speelpark Blijdag waar sport- en speeltoestellen en het clubgebouw zijn hergebruikt, hergebruik van de Paperdome in Zuidoost en op Sportpark Strandeiland krijgt The Basket een tweede leven (stond eerst bij de VU) net als verschillende speeltoestellen en glijbanen.

Duurzaamheid Kunst & Cultuur
Alle projecten in de Kunst en Cultuur portefeuille zitten nog in de voorbereidingsfase. Bij elk individueel investeringsvoorstel wordt duurzaamheid betrokken en gewerkt met de duurzaamheids Programma van Eisen van de gemeente. Voor alle nieuwbouw gelden de wettelijke eisen uit het Besluit bouwwerken leefomgeving (BBL voorheen bouwbesluit) ten aanzien van energieprestatie, milieuprestatie, gasloos bouwen en binnenmilieu. Tot slot vragen we per project bij de aanbesteding een doorrekening van de CO_2-impact.

Waarom wijkt de realisatie af van de raming?
De kasuitgaven in 2025 zijn € 44 miljoen lager dan de geraamde kasuitgaven. In 2025 zijn minder uitgaven gerealiseerd dan ingeschat dit kent redenen zoals bouw vertragingen en netcongestie. Deze uitgaven schuiven door naar 2026 en verder. Belangrijkste projecten/bedragen die zijn doorgeschoven naar volgend jaar:

Onderwijs
De uitgaven voor onderwijshuisvesting in 2025 komen lager uit dan begroot. Deze uitgaven schuiven door naar 2026. De realisatie van projecten gaat langzamer dan voorzien door vertraging van de verlening van de omgevingsvergunning, vertraging bij de eindverantwoording van projecten, vertraging bij de aanbestedingen en het niet tijdig beschikbaar zijn van tijdelijke huisvesting of de bouwkavel.

Projecten waarbij door bovengenoemde oorzaken uitgaven vertragen zijn onder andere de vervangende huisvesting van Hervormd Lyceum Zuid, Montessori Lyceum Amsterdam, Basisschool de IJsbreker en van Integraal Kindcentrum Tuindorp.

Sport
De iets lagere uitgaven zijn veroorzaakt door vertraging van verschillende projecten zoals de nieuwbouw van sporthal Meidoornweg in Noord, de renovatie en verduurzaming van het Botenhuis bij de Bosbaan, de herontwikkeling van sportparken Ookmeer en Spieringhorn in Nieuw-West, de uitbreiding van sportpark Kadoelen in Noord, de herontwikkeling van het Bijlmer Sportpark in Zuidoost en het vervangen van alle traditionele armaturen op sportparken door LED-veldverlichting. Deze vertragingen worden veroorzaakt door lange participatie-, aanbesteding- en vergunningstrajecten en/of door vertraging in de gebiedsontwikkeling.

Jeugd, Zorg en Basisvoorzieningen
De markt en gebiedsontwikkeling zijn in beweging. In verschillende gebieden waar projecten Jeugd, Zorg en Basisvoorzieningen onderdeel zijn van een grotere ontwikkeling is er sprake van vertraging waardoor de realisatie van de voorziening ook vertraagd. Zo gaat de bouw van een buurtkamer in Zuidoost niet door omdat de ontwikkelaar de hele bouwontwikkeling heeft gestopt. Ende buurtkamer Ravel op de Zuidas is langdurig uitgesteld vanwege congestie.

Naast vertraging is het in 2025 ook gelukt om gebruik te maken van een kans door aankoop van bestaand vastgoed, namelijk een woonzorgvoorziening aan de Ruysdaelkade.

Kunst en Cultuur
Voor vijf projecten is door vertraging is in 2025 niet gestart met de bouwwerkzaamheden, waardoor de geplande uitgaven in 2025 lager uitvallen en verschuiven naar volgende begrotingsjaren. Bij de aanbesteding en gunning van het Verhalenhuis, zorgden bezwaarprocedures voor vertragingen. Voor het project Buurtcultuurhuis De Rietwijker liepen bezwaarprocedures tegen het bestemmingplan waardoor het project minimaal 6 maanden vertraagd is. Bij de renovaties van de serverruimte in het Zandkasteel, Podium Lely en het dak van het Stedelijk Museum Amsterdam bleek de bouwopgave complexer dan initieel gedacht. Hierdoor zijn extra onderzoeken uitgevoerd, is de planvorming verlengd en zijn aanbesteding strategieën herzien. Voor deze vijf projecten heeft dit erin geresulteerd dat de bouw niet heeft kunnen starten in 2025 en is verschoven naar de volgende begrotingsjaren. Tot slot is het project oefenruimte Molenwerf langdurig uitgesteld vanwege netcongestie.

Zijn er kredieten overschreden?
Niet van toepassing.

Openbare ruimte en mobiliteit – regulier

	Najaarsnota	Jaarrekening 2025	Verschil
Openbare ruimte en mobiliteit	284	290	-6

De realisatie is dicht uitgekomen bij het investeringsvolume dat in de Begroting 2025 is opgenomen en ook bij de prognose in de Najaarsnota, toen een besteding van € 293 miljoen werd verwacht. De afwijking ten opzichte van de Begroting 2025 bedraagt 2,1 procent en ten opzichte van de Najaarsnota 2025 1,1 procent negatief.

Waarin hebben we in geïnvesteerd?

De grootste investeringen in 2025 zijn de volgende:	gerealiseerd
▪ Programma Bruggen en Kades	€ 75,6 mln
▪ Project Oranje Loper	€ 45,9 mln
▪ Programma Tunnels	€ 27,6 mln
▪ Programma Verhardingen	€ 21,7 mln
▪ Programma Openbare Verlichting	€ 16,9 mln
▪ Programma Civiel	€ 14,2 mln
▪ Programma Groen	€ 14,0 mln
▪ Programma Bovenwijks Groen	€ 13,0 mln
▪ Vervanging en verduurzaming wagenpark Stadswerken	€ 10,2 mln
▪ Programma Verkeersinstallaties / Verkeerssystemen	€ 8,4 mln
Totaal	**€ 247,5 mln**

Daarnaast zijn er investeringen gedaan aan projecten van kleinere omvang (onder andere Middenmeer Noord, Driemond), projecten die nog in de voorbereidingsfase zitten (waaronder de Oostbrug, de Cruciale Mijl en station Lelylaan), de IJveren, Gemeentelijk Vastgoed, watertaken, het restantkrediet Noord-Zuidlijn, parkeersystemen en begraafplaatsen.

Waarom wijkt de realisatie af van de raming?

De meeste van deze investeringen lopen ongeveer in lijn met een realisatie die uitkomt tussen de investeringsruimte en het kredietbedrag inclusief overprogrammering dat 30 procent hoger ligt. Daarop zijn een aantal uitzonderingen. De grootste daaronder zijn het programma tunnels dat achterblijft op de investeringsruimte en de programma's Openbare Verlichting en Civiel waarop juist meer is besteed dan de investeringsruimte inclusief overprogrammering.

1. Programma Tunnels (begroot € 43,4 miljoen, besteed € 27,6 miljoen)
   De aanpak van de wegtunnels heeft vertraging opgelopen vooral omdat de voortgang van de Verkeerscentrale Amsterdam niet volgens planning is verlopen. Door nakomende ontwerpwijzigingen is de planning een kwartaal doorgeschoven en door ICT-systeemeisen moesten er ook aanpassingen in de huisvesting worden doorgevoerd met nogmaals ongeveer een kwartaal vertraging. De investering voor de inrichting van het gebouw is daarom van 2025 doorgeschoven naar 2026.
   De besteding aan het programma is nog € 5,5 miljoen lager uitgevallen dan bij Najaarsnota ingeschat, vooral omdat de kosten van voorbereiding van de IJtunnel en Arenatunnel lager zijn uitgepakt als gevolg van latere kredietverlening dan gepland.
2. Programma Openbare Verlichting (begroot € 11,5 miljoen, besteed € 16,9 miljoen)
   Bij de Najaarsnota werd een besteding van € 15,0 miljoen verwacht, maar dat is € 1,9 miljoen hoger uitgepakt. De reden daarvoor is dat zowel het project Overspanningen als het onderdeel Lichtkunst, Stadsilluminatie en Decoratieve verlichting al werk gepland voor 2026 in 2025 heeft uitgevoerd. De verwachte vertragingen zijn niet opgetreden omdat de aannemer meer capaciteit tot zijn beschikking had dan eerder verwacht.
3. Programma Civiel (begroot € 9,6 miljoen, gerealiseerd € 14,2 miljoen)
   Bij de Najaarsnota werd een besteding verwacht van € 12,4 miljoen. De overschrijding wordt veroorzaakt door werk aan het sluiscomplex aan het Nieuwe Meer. Het betreft een overschrijding van € 1,7 miljoen. De sluis en de bediening vormen een nautische eenheid met de aanpassingen aan de Schinkelbruggen (Project Zuidasdok). Het onderdeel sluis en bediening valt echter niet binnen de scope van Zuidasdok. De werkzaamheden bestaan uit het verlengen van het sluiscomplex en het vervangen van de sluisdeur aan de Nieuwe Meerzijde en de benodigde aandrijving/besturing daarvoor. De omvang daarvan is, mede door diverse technische en organisatorische omstandigheden, in eerste instantie onderschat. Het werk is versneld uitgevoerd in verband met de voortgang van complementair werk door het GVB, ProRail en Waternet, waardoor de kosten al in 2025 zijn genomen en niet, zoals eerder verwacht, in 2026.

Andere investeringen die ten opzichte van de investeringsruimte in de Begroting 2025 zijn achtergebleven zijn: vertraging bij de ombouw van parkeermanagementsystemen (-€ 2,4 miljoen); lagere bestedingen Vastgoed aan duurzaamheid en door stagnatie bij de renovatie van het project Van Breenenstraat (-€ 1,7 miljoen).

Verder is er actief op gestuurd om veel bijdragen van derden (vooral van de Vervoerregio en diensten en bedrijven) zo spoedig mogelijk te ontvangen. Het totaal aan ontvangen bijdragen van derden in 2025 bedraagt € 35,8 miljoen en is met het onderhanden takenpakket (met veel grote projecten nog in de voorbereidingsfase) hoog te noemen. Zonder deze relatief hoge bijdrage van derden zou het beslag op de investeringsruimte ORM hoger zijn uitgepakt.

Wat is er (niet)bereikt op basis van duurzaamheid?
Binnen het domein ORM zitten jaarlijks terugkerende duurzaamheidsinvesteringen zoals het verduurzamen van vastgoed, de verledding van de straatverlichting en het elektrificeren van het wagenpark van de directie Stadswerken en van de IJveren. Uitgezonderd de verduurzaming van van Vastgoed is de bijbehorende investeringsruimte aangewend. Bovendien worden bij projecten duurzame materialen gebruikt, vindt de logistiek van de aanvoer met zo min mogelijk CO_2-uitstoot plaats en wordt, na introductie van de Uitvoeringsstandaard Toekomstbestendige Openbare Ruimte (USTOR, 2023) vooral ingezet op renovatie en vervanging met gebruik van bestaande materialen in plaats van herinrichtingen en functiewijzigingen.

Daarnaast is in het portfolio 2025 ruimte gemaakt voor extra groenmaatregelen:
- Vervangen en planten nieuwe bomen
- Versterken hoofdgroenstructuur door intensivering Programma Bovenwijks Groen

In de begroting is voor deze twee investeringen ruimte vrijgemaakt van € 24,6 miljoen. De besteding is uitgekomen op € 27,0 miljoen. Dit werd bij de Najaarsnota al verwacht en daarom is daarin al opgenomen dat de overschrijding op het bomenprogramma gecompenseerd ging worden door de vrijval van € 3,0 miljoen bij het project de Entree.

Zijn er kredieten overschreden?
Zie de beschrijving van de investeringsprogramma Openbare Verlichting en Civiel hiervoor.

Tariefdiensten

	Najaarsnota	Jaarrekening 2025	Verschil
Tariefdiensten	104	124	-20

Waarin hebben we in geïnvesteerd?

▪ De tariefdiensten bestaan uit de volgende clusters:	gerealiseerd
▪ Afval en Grondstoffen wagenpark	€ 6,0 mln.
▪ Afval en Grondstoffen overige inzamelmiddelen (vooral containers)	€ 24,7 mln.
▪ Drinkwater	€ 54,1 mln.
▪ Project Langzame Zandfilters	€ 6,0 mln.
▪ Riolering	€ 32,9 mln.
Totaal	**€ 123,7 mln.**

Waarom wijkt de realisatie af van de raming?
Net als in de andere domeinen wordt gewerkt met 30 procent overprogrammering. Dat is een stimuleringsregeling om ervoor te zorgen dat de vrijgegeven investeringsruimte in het begrotingsjaar ook daadwerkelijk wordt besteed. Gemiddeld heeft dit de afgelopen jaren goed gewerkt, maar per cluster zijn er afwijkingen.

Bij Afval en Grondstoffen is er een onderbesteding van € 1,8 miljoen ten opzichte van de investeringsruimte van € 32,5 miljoen exclusief overprogrammering. Bij de Najaarsnota is aangegeven dat de besteding 2025 ongeveer in lijn zou liggen met de investeringsruimte. De onderbesteding is het gevolg van vertraging in de uitvoering van de diverse projecten:
- Bij uitbreiding en vervanging van containers (OAIS) zijn vanwege diverse oorzaken planningen niet gehaald. Het meeste werk schuift door naar volgend jaar.
- De realisatie van het ondergronds afvaltransport (OAT) in de Sluisbuurt is vertraagd vanwege zettingsproblematiek in de ondergrond.
- De investeringen voor de recyclepunten worden naar verwachting in 2026 gerealiseerd
- Project aanpak inzameling Centrum is vertraagd vanwege capaciteitsproblemen.

Bij Waternet is de investeringsruimte exclusief overprogrammering overschreden. Dit betreft in beperkte mate het project langzame zandfilters ter vergroting van de drinkwatercapaciteit (investeringsruimte € 5,4 miljoen, gerealiseerd € 6,0 miljoen) en riolering (investeringsruimte € 29,8 miljoen, gerealiseerd € 32,9 miljoen). De grootste overschrijding zit bij drinkwater; bij een investeringsruimte van € 35,2 miljoen, verhoogd met 30 procent overprogrammering van € 45,8 miljoen is de realisatie uitgekomen op € 54,2 miljoen. Hieronder de twee grootste oorzaken van de overschrijdingen:

Distributie Drinkwater (investeringsruimte € 15,4 miljoen, realisatie € 28,3 miljoen): De kostenstijging in 2025 wordt met name veroorzaakt door hogere eenheidskosten bij distributieleidingen (5,1 miljoen) en watermeterplaatsingen (€ 2,4 miljoen). We zien een toename van het aantal werkzaamheden. Eind 2025 zijn grote staalleveringen voor renovatiewerken eerder geleverd dan voorzien (0,8 miljoen). Ten tijde van het opstellen van prognose najaarsnota waren deze kostenstijgingen nog onvoldoende in beeld. We verwachten dat de stijging in het werkvolume en de kosten structureel zijn.

Productie Drinkwater (investeringsruimte € 11,5 miljoen, realisatie 17,1 miljoen): Naast de geplande instandhouding is extra werk ter borging van de bedrijfszekerheid en ter voorbereiding op toekomstige uitbreidingen eerder uitgevoerd. Dit betrof onder meer de vervanging van transportpompsecties op de vestigingen Loenderveen en Weesperkarspel, de vernieuwing van het Dual Data Center en de start van de vervanging van het glasvezelnetwerk op Leiduin. Eveneens is het vestigingsgebouw op Leiduin gerenoveerd, waarbij het energielabel is verbeterd van F naar A en is geïnvesteerd in een nieuwe proefinstallatie voor het testen van nieuwe zuiveringsstappen.

Wat is er (niet)bereikt op basis van duurzaamheid?
Op het gebied van duurzaamheid is de vervanging van de inzamelvoertuigen bij Afval en Grondstoffen ongeveer op schema verlopen en is er een start gemaakt met de investeringen in de recyclepunten en de andere inzamelmethode in stadsdeel Centrum.

Bij Waternet vallen de volgende mijlpalen met betrekking tot duurzaamheid op. In augustus 2025 is een samenwerkingsovereenkomst gesloten met Lieven de Keij, Firan en Amsterdam voor het leveren van warmte uit het riool in Buikslotermeer. Een primeur! Zo krijgen 607 woningen in Amsterdam Noord warmte uit het riool. Niet eerder werd riothermie toegepast op bestaande bouw. Een belangrijk moment in een project waar sinds 2018 aan gewerkt wordt.

Een ander belangrijk moment is dat Waternet op plek 24 is binnengekomen in de ranglijst van Duurzame Aanbesteders van Bouwend Nederland! Een mooie erkenning voor de stappen die zijn gezet op het gebied van duurzaam opdrachtgeverschap en schoon en circulair werken. Een mooie verbetering ten opzichte van plaats 72 die Waternet twee jaar geleden nog innam. Schoon en circulair werken is steeds vaker een vanzelfsprekend onderdeel van de aanbestedingen. Denk aan het toepassen van de schoon en circulair werken-eisen, het toepassen van het Convenant Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB) en het opnemen van duurzaamheid als gunningscriterium in onze aanbestedingen.

Zijn er kredieten overschreden?
Zie de beschrijving van distributie drinkwater en productie drinkwater hiervoor.

Overig

	Najaarsnota	Jaarrekening 2025	Verschil
Overig	8	3	5

Waarin hebben we in geïnvesteerd?
Stadsbank van Lening naar Anton de Komplein € 3,1 miljoen. Het realiseren een locatie van de stadsbank van leningen in Zuidoost.

Investeringen THOR We hebben geïnvesteerd in de inrijdbeperkende maatregelen (€ 2,5 miljoen) en in de vloot en het wagenpark van Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte (€ 0,5 miljoen).

Waarom wijkt de realisatie af van de raming?
De Investering in het Anton de komplein is circa 3 miljoen lager. De aanbesteding start bouw is later dat verwacht in begroting in verband met de vergunning. De aanbesteding loopt nu van 5 dec 2025 t/m begin april 2026 waardoor het project doorloopt tot eind 2026. Verwachte oplevering is de 4e kwartaal van 2026.

De Investeringen in inrijbeperkende maatregelen, vloot en wagenpark is circa € 2 miljoen lager door een scope wijziging (in de uitvoering), waardoor er weer naar de tekentafel gegaan is en de uitvoering vertraging heeft opgelopen.

Domein	Cluster	Totale investering	Bijdrage Derden	Budget voor A'dam	Uitgave t/m 2024	Uitgave 2025	Restant budget uitgaven
B&O1	Transitieplan Werven	95	36	59	11	13	71
MV 1	De Mirandabad	46	0	46	7	2	38
MV 2	Jaap Eden ijscomplex	63	0	63	16	8	38
MV 3	Amsterdam Museum	94	0	94	5	1	89
MV 4	Slavernij museum	79	31	48	0	2	48
MV 5	De Meervaart	108	0	108	2	1	105
Schaal-sprong 1	MIRT-verkenning OV Verbinding Amsterdam – Haarlemmermeer (= "doortrekken NZ-lijn")*	35	35	0	7,1	9,8	18,1
Schaal-sprong 2	MIRT-verkenning OV-verbinding Sloterdijk – Amsterdam Centraal (sluiten Ringlijn)*	25	12,5	12,5	1	4,9	19,1
Schaal-sprong 3	Zuidasdok (p.p 2025), exclusief CAP *	3.434	2.996	438	827	117	2.490
Schaal-sprong 4	Oostbrug incl. toeleidende routes	467	192	275	4	5	458
ORM 1	Oranje Loper	318	45	273	132	54	132
ORM 2	Programma Bruggen en Kades 2025**	90	0	90	0	75	15
ORM 3	Station Lelylaan***	-			2	5	-3
ORM 4	Cruciale Mijl***	-			0	3	7
ORM 5	Tramstalling Zeeburgereiland ***	-			0	1	5
ORM 6	Tunnels	499	0	499	228	29	242
ORM 7	Langzame zandfilters drinkwaterproductie***	-	0		2	6	n.t.b.
ORM 8	Smart Mobility HUB (SMH)	112	37	75	6	3	103
ORM 9	Warmtenet Middenmeer	15	0	15	5	5	5
Overig 1	Energie voor de stad*	*					

** Betreft geen gemeentelijke investering, wordt niet geactiveerd op de balans*

*** Betreft een jaarlijks budget*

**** Investeringsvolume bevat marktgevoelige informatie, bedragen volgen in publieke stukken na aanbesteding of zijn vertrouwelijk opvraagbaar.*

B&O 1 Transitieplan werven
Om slagvaardig te kunnen werken zijn optimale uitvoeringslocaties noodzakelijk. Bij de vorming van het cluster Stadsbeheer bleek dat de huisvesting en de inrichting van de uitvoeringslocaties inefficiënt en kwalitatief ondermaats is. Ook voldoet de huidige inrichting niet aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente Amsterdam. Daarom is de volgende opdracht gegeven: maak een business case voor het transitieplan 'Werven en overslagpunten" met daarin voorstellen voor optimale huisvesting van de drie uitvoerende directies binnen het cluster Stadsbeheer. Voorwaarde daarbij is dat de lasten voor de gemeentebegroting per saldo niet omhooggaan. De efficiencyslag in het TWO leidt tot een afname van het aantal werven. Daarmee komt er ruimte vrij voor gebiedsontwikkeling en woningbouw.

Het programma TWO is in volle gang. De eerste deellocaties zijn al gerealiseerd, andere locaties worden voorbereid. Naar verwachting loopt het project door tot 2029. De totale kosten die gemoeid zijn met het project, zijn berekend op ongeveer 120 miljoen. Het beschikbare budget is met € 103 miljoen hiervoor ontoereikend.

MV 1 De Mirandabad
In 2025 zijn alle gebruikers en personeel ingelicht over de verduurzamingsplannen. Met het collegebesluit van 27 mei 2025 is, het project Aardgasvrij van Gemeentelijk Vastgoed overgedragen en toegevoegd aan het renovatie- en duurzaamheidsproject met als opdrachtgever Maatschappelijke Voorzieningen. Daarnaast is de scope van de opdracht uitgebreid met extra budget Sport voor de interieurwerkzaamheden ter verbetering van de kwaliteit en uitstraling van belangrijke zwembadonderdelen voor de gebruikers.

Zowel het COK als het TAC en het stadsdeel Zuid (ruimtelijk advies) zijn om preadviezen gevraagd op het voorlopig ontwerp (VO). COK en TAC hebben negatief geadviseerd, en opmerkingen zijn meegenomen in de verder uitwerking van het DO. De adviezen zijn richtinggevend voor verder onderzoek en uitwerking van het renovatie- en verduurzaamheidsplan, met de daarbij mogelijk benodigde bestuurlijke besluitvorming.

Door het bestuurlijk proces rondom COK advies, inclusief het besluit om Plan B verder uit te werken en met vergroting van de scope van het project met het interieur heeft het project 6 maanden vertraging opgelopen. Daarmee schuift de uitvoering op naar start Q1 2027. De bouwtijd is 2 jaar.

MV 2 Jaap Eden ijscomplex
In 2025 zijn er stappen gezet in de ontwikkeling van het terrein en de bijbehorende faciliteiten. Zo is een nieuw voedingssysteem aangelegd en aangesloten, en zijn de vergunningen voor alle bijgebouwen verleend. De laatste fase van de verbouwing van het horecagebouw is afgerond en opgeleverd. Ook het kantoorgebouw is verduurzaamd en gefaseerd in gebruik genomen evenals het nieuwe opslaggebouw.

Wat betreft de ijshal zijn eveneens mijlpalen bereikt. De omgevingsvergunning is ingediend en de voorselectie van de aanbesteding is afgerond. De Stichting Jaap Eden heeft de verhuur van de nieuwe commerciële sportruimte bij de ijshal openbaar aanbesteed, waarbij Oostergym als winnaar uit de aanbesteding is gekomen.

MV 3 Amsterdam Museum
De aanbesteding van de aannemer is gelukt en het college heeft op 13 januari 2026 besloten om in te stemmen met gunning. De doelen die aan het begin van het project voor het museum werden geformuleerd kunnen met de uitvoering van de renovatie volledig worden behaald. De aanbestedingsprocedure heeft geresulteerd in een offertebedrag voor de aannemer die past binnen budget. De aanneemovereenkomst wordt binnen afzienbare tijd geformaliseerd.

Bij de begroting 2026 heeft de raad ingestemd met een verhoging van € 28,5 miljoen in het investeringsbudget voor de renovatie van het Amsterdam Museum. Dit houdt verband met de eerder ondervonden vertragingen door juridische procedures, de dynamische marktomstandigheden en de complexiteit van zowel het gebouw als de directe omgeving. De verhoging van het uitvoeringskrediet wordt binnen afzienbare tijd aan de raad voorgelegd.

MV 4 Slavernij museum
In 2025 is de internationale prijsvraag voor het ontwerp voorbereid. Na lancering kunnen ontwerpteams zich aanmelden voor deelname. De tien meest geschikte teams stellen een visie op waarna de vijf winnaars een opdracht krijgen voor het maken van een schetsontwerp. Deze ontwerpen zullen worden tentoongesteld waarbij het publiek een advies aan de vakjury uit mag brengen.

In april 2025 is daarnaast het definitieve besluit genomen tot de oprichting van de stichting. Daarbij werden een directeur-bestuurder en leden van de Raad van Toezicht benoemd. In 2025 heeft de museumstichting zich verder uitgebreid en tijdelijke tentoonstellingen op diverse locaties georganiseerd.

MV 5 De Meervaart
De aanbesteding voor de selectie van een architectenteam is gestart. Participatie is daar onderdeel van. Na afronding van de selectie, start het team met het ontwerpen. Het ontwerp betreft het nieuwe gebouw voor Meervaart en de inrichting van de zuidwestoever van de Sloterplas. Tegelijkertijd wordt het omgevingsplan aangepast. Dat is nodig om een nieuw gebouw te mogen realiseren aan de zuidwestoever. Eind 2025 werd het ontwerp-omgevingsplan vrijgegeven. Tot voornoemde projectstappen heeft het college van B&W besloten. Parallel hieraan bereidt Meervaart zich voor op de toekomstige situatie. Meervaart heeft een Plan van Aanpak opgesteld met daarin de financiële, organisatorische en fysieke uitdagingen en mogelijke oplossingen. Onderdeel daarvan is een financiële bijdrage (subsidie) van de gemeente voor de ontwikkeling van de Meervaartorganisatie voor onder andere fondsenwerving. De gemeenteraad heeft ingestemd met een verhoging van het voorbereidingskrediet om de kosten van de volgende projectfase te dekken.

Schaal-sprong 1 MIRT-verkenning OV Verbinding Amsterdam – Haarlemmermeer (= OVAH = “doortrekken NZ-lijn”)
Het budget voor de MIRT-Verkenning OVAH bedraagt € 35 miljoen (prijspeil 2025). Tot en met eind 2025 is € 16,9 miljoen uitgegeven. Met het Rijk is overeengekomen dat het Rijk 100 procent van de kosten voor deze projectfase op zich neemt (zie ook de raadsinformatiebrief “Afspraken BO MIRT 7 november ” van 14 november 2024). Hierin zit ook een post onvoorzien van 20 procent. Voor eventuele meerkosten is een verdeling van 80 procent voor de regio en 20 procent voor het Rijk overeengekomen.

De voortgang, planning en kwaliteit van het project staat onder druk, de kosten (voor het Rijk) voor het Derde Perron op Amsterdam Zuid laten een flinke stijging zien. Een risico voor OVAH is dat bovenstaande ontwikkelingen, inclusief stijging kosten project Zuidasdok, leiden tot het uiteenvallen van de bestuurlijke afspraken (het mandje) en daarmee ook van het draagvlak en/of dekking voor dit project. De financiering van de realisatie van het project OVAH is niet volledig gedekt.

Schaal-sprong 2 MIRT-verkenning OV-verbinding Sloterdijk – Amsterdam Centraal (= OVSA = sluiten Ringlijn)
De MIRT-verkenning heeft als doel om de beste, gewogen oplossing voor de OV-ontsluiting voor het mogelijk maken van de ontwikkeling van de eerste fase van Haven-Stad Zuid (vanaf 2035) te onderzoeken. De verkenning richt zich ook op de toekomstvastheid en robuustheid van de oplossing op de lange termijn (2050), passend bij de ontwikkeling van Haven-Stad. De MIRT-verkenning is volgens het besluit in het BO MIRT van 2022 gestart voor de eerste fase, en niet de lange termijn. De samenwerkende opdrachtgevers (Vervoerregio, Gemeente Amsterdam, Ministerie IenW) en adviserende partners (GVB, ProRail, NS, Ministerie VRO) zijn samen met de projectorganisatie goed op gang gekomen. De betrokken partijen kunnen elkaar goed vinden, en het onderzoek loopt vooralsnog voortvarend binnen planning en budget van € 25 miljoen.

Schaal-sprong 3 Zuidasdok (p.p 2025), exclusief CAP
Het programma Zuidasdok heeft een nog nader te bepalen te kort en staat voor een grote uitdaging. Tegelijk is de uitbreiding van station Amsterdam Zuid in volle gang. Ook de reconstructie van knooppunt De Nieuwe Meer staat aan de vooravond van grootschalige uitvoeringswerkzaamheden. Voor het project tunnel is ingestemd met de gunning; met uitwerking van het voorontwerp van de volledige scope (zuidelijke en noordelijke tunnel) en realisatie van de zuidelijke tunnel.

Met het bestaande budget wordt zo het maximale gedaan, maar er blijft een verwacht tekort. De bijdrage van Amsterdam aan dit tekort is gemaximeerd op € 72 miljoen (op prijspeil 2024) en een indexeringsvergoeding. Omdat er op dit moment onvoldoende budget is, kan geen opdracht voor de realisatie van de noordelijke tunnel worden gegeven.

Schaal-sprong 4 Oostbrug
Het project Oostbrug is de eerste vaste oeververbinding uit het programma Sprong over het IJ. In het project werkt de gemeente Amsterdam als trekker ook samen met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat/Rijkswaterstaat, Port of Amsterdam, Vervoerregio Amsterdam. In 2025 is onderzoek gedaan naar de benodigde functionaliteit, gebruikswaarde, technische haalbaarheid, kosten en planning. De uitkomsten van dit onderzoek komen integraal samen in het Definitiebesluit. Het Definitiebesluit wordt in de loop van 2026 voor inspraak vrijgegeven en kan naar verwachting in 2027 worden vastgesteld. De voorbereidingen zijn, met het maken van het referentieontwerp voor de Oostbrug, in volle gang. Het referentieontwerp vormt de basis voor de kostenraming en planning. De technische complexiteit van de brug, de lengte, de aanvaarbescherming, de fundering in de oergeul en de keus voor twee beweegbare delen in de brug, leiden tot meerdere onzekerheden in het referentieontwerp.

De kosten van de Oostbrug zijn in 2021 o.b.v. de globale uitgangspunten en grove kentallen (Sprong) geraamd op € 335 miljoen (prijspeil april 2025). Voor de ontsluiting aan de zuidkant van de brug is aanvullend een eveneens grove raming opgesteld van

€ 49 miljoen. De kostenramingenworden in het tweede kwartaal van 2026 geactualiseerd op basis van de (met onder andere de nautische partners) nader gespecificeerde eisen en uitgangspunten en een uitgewerkt referentieontwerp voor de Oostbrug, dat medio 2026 gereed is. Gemeente Amsterdam heeft hiervoor € 220 miljoen vrijgemaakt. Voor toekomstige indexatie (vanaf 2024) van de Amsterdamse bijdrage aan de Oostbrug, is er daarbovenop € 55 miljoen gereserveerd.

ORM 1 Oranje Loper
Het programma Oranje Loper vernieuwt de Nieuwezijds Voorburgwal en de bruggen en straten op de corridor Raadhuisstraat – Mercatorplein. De herinrichting van de Nieuwezijds Voorburgwal is eind 2023 afgerond en in 2024 financieel afgesloten. Na het nieuwe uitvoerings- en kredietbesluit (april 2024) zijn de werkzaamheden op de corridor Raadhuisstraat – Mercatorplein gestart. Tot begin 2026 is het project in stadsdeel West vol in uitvoering. Hier vindt renovatie van twee bruggen plaats, wordt het spoor op de De Clercqstraat vernieuwd, wordt kruispunt Admiraal de Ruijterweg/ Jan Evertsenstraat heringericht en worden maatregelen uitgevoerd op de Jan Evertsenstraat, de Admiraal de Ruijterweg en de De Clercqstraat ter verbetering van de verkeersveiligheid en meer ruimte voor het openbaar vervoer, de fietser en groen. Ook is in 2024 gestart met de herinrichting van kruispunt Marnixstraat/Rozengracht. Begin 2025 zijn ook de werkzaamheden voor de renovatie van vijf bruggen in Centrum gestart inclusief de vernieuwing van brug 117 over de Lijnbaansgracht en de maatregelen op de Rozengracht, Westermarkt en Raadhuisstraat. De verwachte oplevering is in 2029.

In april 2024 is een nieuw uitvoerings- en kredietbesluit op basis van de herziene scope vastgesteld. Hiermee is ook een nieuw budget vastgesteld. De totale kosten van het project bedragen € 318 miljoen waarvan inmiddels € 186 miljoen is besteed. In de huidige prognose blijven de verwachte kosten binnen het budget.

ORM 2 Programma Bruggen en Kades
Het programma Bruggen en Kademuren heeft het doel onze bruggen en kademuren veilig en functioneel te houden. Het programma richt zich hierbij op de ongeveer 871 verkeersbruggen en 205 kilometer oeverconstructies die belangrijk zijn voor het functioneren van de stad. In totaal is in 2025 aan 2.094 meter kademuur gewerkt, verdeeld over negen kadevervangingsprojecten en één kaderenovatieproject.
De herstelwerkzaamheden aan 745 meter kademuur (drie projecten) zijn afgerond. Twee bruggen zijn opgeleverd en drie bruggen worden op dit moment hersteld.

De opschaling van de herstelproductie loopt achter op schema. De productie is hoger dan ooit, maar nog niet zo hoog als we hem willen hebben. Projecten lopen door uiteenlopende redenen nog te vaak vertraging op. In 2026 zetten we de volgende stappen naar een nog meer gebiedsgerichte en seriematige vernieuwingsmethodiek. Hierbij zullen we de capaciteit van onze raamcontractpartners voor ingenieursdiensten ten volle gaan benutten. De besteding van PBK in 2025 is € 13 miljoen lager uitgekomen dan het investeringskrediet van € 89 miljoen.

ORM 3 Station Lelylaan
In 2024 hebben de projectpartners (Amsterdam, Ministerie I&W, VRA, ProRail en NS) de scope vastgesteld en ingestemd met de verhoging van het projectbudget, waarvan voor Amsterdam een verwachte bijdrage van ruim € 32,0 miljoen. Het project behelst de vernieuwing van de stationshal, toevoeging van een inpandige fietsenstalling, renovatie van het treinperron en de kap, vernieuwen van de traminfrastructuur en realisatie van een keervoorziening, diverse werkzaamheden aan het maaiveld rondom het station.

De aanbesteding voor het bouwteam liep nog per eind 2024, maar toen had van de twee inschrijvers zich er één al teruggetrokken. De overgebleven gegadigde heeft begin 2025 laten weten geen aanbieding te gaan doen. Het projectteam is zich aan het bezinnen op een andere voorbereidingswijze. De meest waarschijnlijke optie is een meer traditionele vorm waarin Amsterdam de technische voorbereiding en het ontwerp samen met een ingenieursbureau verder uitwerkt en pas later een uitvoerende partij betrekt.

ORM 4 Cruciale Mijl & ORM 5 Tramstalling Zeeburgereiland
In oktober 2024 zijn de Nota's van Uitgangspunten van deze – met elkaar samenhangende – projecten vastgesteld en zijn de voorbereidingskredieten verstrekt. Het doel van de Cruciale Mijl is het verbeteren van de bereikbaarheid van Zeeburgereiland en IJburg voor alle modaliteiten én zorgdragen voor ruimtelijke kwaliteit voor de groeiende stad. De (tijdelijke) tramstalling wordt hiervoor verplaatst. De totale investeringsraming bedraagt honderden miljoenen en de kosten worden gedeeld tussen Grond & Ontwikkeling, Vervoerregio en Investeringsdomein ORM. De benodigde investeringsbijdrage is nog niet gedekt. Oplevering is verwacht in 2033 (Tramstalling) en 2035 (Cruciale Mijl).

Het voorlopig vrijgegeven budget betreft een voorbereidingskrediet. De gemaakte kosten zijn nog niet doorbelast aan de VRA en G&O, daarnaast loopt de planvormingsfase iets uit en deze wordt niet geactiveerd, waardoor minder kosten in 2025 voor de investeringen.

ORM 6 Tunnels
Het doel van de aanpak is om te voldoen aan de tunnel(veiligheids)wetgeving en een robuuste basis te creëren, zodat het beheer van het tunnelsysteem doelmatig en uniform kan worden uitgevoerd. Zo zijn de veiligheid en beschikbaarheid ook in de toekomst geborgd. Eind 2025 is € 499 miljoen aan kredieten beschikbaar gesteld voor de Aanpak Wegtunnels Amsterdam,waarvan die voor de Verkeerscentrale en de IJtunnel de grootste zijn. Er is tot eind 2025 € 257 miljoen besteed en dat is minder dan verwacht.

Vooral de Verkeerscentrale Amsterdam heeft vertraging opgelopen. Door nakomende ontwerpwijzigingen is de planning een kwartaal doorgeschoven en door ICT-systeemeisen moesten er ook wijzigingen in de huisvesting worden doorgevoerd met nogmaals ongeveer een kwartaal vertraging. De investering in het gebouw is daarom verschoven van 2025 naar 2026. Daarnaast zijn de kosten van voorbereiding IJtunnel en Arenatunnel lager dan gepland omdat de kredietverlening vertraging heeft opgelopen.

ORM 7 Filtrage drinkwaterproductie, Langzame Zandfilters Weesperkarspel
Het project omvat onder andere de nieuwbouw van een langzame zandfilterinstallatie op de drinkwaterproductielocatie Weesperkarspel. Deze installatie is cruciaal om te voldoen aan de toenemende drinkwatervraag in Amsterdam en om het zuiverings-rendement te verbeteren, volgens wettelijke verplichtingen. De werkzaamheden voor het bouwrijp maken zijn gestart, en het definitieve ontwerp volgens planning opgeleverd. De benodigde omgevingsvergunning is aangevraagd en bevindt zich momenteel in de goedkeuringsfase. In 2025 is het investeringskrediet verhoogd, waardoor de financiële middelen nu voldoende zijn voor de uitvoering van het project. De kosten 2025 hebben betrekking op de voorbereiding.

ORM 8 Smart Mobility HUB (SMH)
De mobiliteitshub voor auto, fiets en touringcar is onderdeel van een multifunctioneel gebouw voor sport en andere voorzieningen en vervangt de huidige 12 hectare parkeerterreinen in De Nieuwe Kern, die nodig is voor de ontwikkeling voor onder andere 6.200 woningen. Daarnaast wordt de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid in De Nieuwe Kern en voor evenementen gewaarborgd. De investering voor de hub bedraagt € 112 miljoen, waar vanuit het investeringsdomein ORM € 69 miljoen aan wordt bijgedragen.

Na het voortijdig beëindigen van de bouwteamsamenwerking in het voorjaar van 2025 (na een moeizaam prijsvormingsproces en tegenvallende resultaten), is de inkoop-strategie herijkt en is de haalbaarheid opnieuw getoetst via een second opinion op het budget en een marktanalyse. In plaats van één integraal contract is gekozen om het project op te knippen in drie percelen: (1) mobiliteitshub, (2) dakpark en (3) plint-gebouw met sportaccommodatie op het dak. De aanbesteding voor de mobiliteitshub is inmiddels gestart; drie partijen zijn geselecteerd. Gunning wordt in juni 2026 verwacht. Netcongestie vormt een groot knelpunt: de initiële aanvraag voor de elektriciteitsaansluiting is afgewezen.

Het definitief ontwerp is in september 2025 afgerond en de omgevingsvergunning is in oktober 2025 aangevraagd bij gemeente Ouder-Amstel; vergunningsverlening wordt verwacht in februari 2026. Door de nieuwe aanbesteding is de planning vertraagd met zes maanden: start bouw van voorjaar 2026 naar eind 2026, met oplevering eind 2028. Door deze en eerdere vertraging is verlenging van de Europese CEF-subsidieperiode nodig; formalisering volgt in april 2026. Afwijzing kan leiden tot korting op de totale CEF-bijdrage (€ 8,7 miljoen). In juni 2026 worden twee aanbestedingen afgerond (mobiliteitshub en dakpark) en kan uitvoering eind 2026 starten.

ORM 9 Warmtenet Middenmeer
In 2019 is een kredietbesluit genomen om als pilot een warmtenet voor Middenmeer Noord aan te leggen voor een bedrag van € 11,2 miljoen met de bedoeling deze bij ingebruikname over te dragen aan een exploitant, beoogd is het buurtinitiatief Coöperatie MeerEnergie. Met een aanvullend kredietbesluit in juli 2025 is dit bedrag verhoogd naar € 14,5 miljoen. Om het risico af te dekken is een gelijke reservering aangebracht in het klimaatfonds.

In 2023 hebben MeerEnergie en de gemeente Amsterdam samen een projectplan en begroting opgesteld om in 2024 en 2025 de organisatie voor het buurtwarmtenet te ontwikkelen, de businesscase te verbeteren, een locatie te vinden voor de technische installaties en deelnemers in de wijk te contracteren. Knelpunten voor ingebruikname zijn onder andere dat de levering van de warmtebron naar de wijk geen onderdeel uitmaakt van de projectscope en dat er nog niet voldoende bewoners zich hebben aangemeld voor een rendabele businesscase.

Overig 1 Energie voor de stad
Wordt toegelicht in de exploitatie begrotingsprogramma 1.6.

3.10 Duurzaamheid

We werken als stad aan het realiseren van de doelstellingen op de energietransitie, circulaire economie en een groene, gezonde, klimaatadaptieve stad. Met de raadsbrief '*Onze Stad van Morgen'* uit 2023 geeft het college een overzicht van de klimaatinspanningen en committeert zich gezamenlijk aan de duurzame doelen. Via de voortgangsrapportage van *Onze Stad van Morgen* hebben we in 2025 blaten zien waar we de afgelopen twee jaar op hebben ingezet.

Daarnaast werken we in stappen aan een klimaatbegroting waarmee CO_2-impact integraal onderdeel wordt van onze beleidsafwegingen. De klimaatbegroting is een instrument dat klimaatdoelstellingen en -overwegingen structureel verankert in ons (financiële) besluitvormingsproces. We werken stapsgewijs aan de implementatie. Zo hebben we de CO_2-uitstoot van de stad en gemeentelijke organisatie gekoppeld aan de verantwoordelijke begrotingsprogramma's. We hebben duurzame doelstellingen expliciet verbonden aan de begrotingsprogramma's, duurzame activiteiten en indicatoren uitgelicht en toegevoegd aan de doelenboom. Aanvullend zijn in de begroting 2026 emissieramingen tot 2030 en 2050 toegevoegd. In de komende jaren wordt de klimaatbegroting verder ingebed in de besluitvorming. Een belangrijke vervolgstap is het doorrekenen van klimaateffecten van exploitatie- en investeringsbesluiten.

CO_2-uitstoot van de stad

We streven naar een reductie van 60% van de CO_2-uitstoot in 2030 (ten opzichte van 1990) en 100% reductie in 2050 voor Amsterdam. Deze reductiedoelen sluiten aan bij het Klimaatakkoord van Parijs en hebben betrekking op scope 1 en 2-emissies: directe uitstoot (veroorzaakt door verbranding van fossiele brandstoffen in Amsterdam) en indirecte uitstoot (via het verbruik van elektriciteit, warmte en koeling).

In de onderstaande grafiek worden de CO_2-emissies van de stad weergegeven voor het jaar 2023. De cijfers voor 2024 en 2025 zijn nog niet beschikbaar. De cijfers zijn grotendeels gebaseerd op de regionale klimaatmonitor van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). De CO_2-uitstoot wordt via sectorinformatie toegekend aan de begrotingsprogramma's. Vooral de gebouwde omgeving, bedrijvigheid en mobiliteit zijn verantwoordelijk voor veel uitstoot. Zoals onderstaande grafiek laat zien, komt deze uitstoot voornamelijk terug in de programma's 1, 2 en 3, bijvoorbeeld door aardgasverbruik in woningen en utiliteitsgebouwen (zoals ziekenhuizen en kantoren), vervoersbewegingen van (personen)auto's in de stad en (industriële) bedrijfsactiviteiten.

In 2023 lag de CO_2-uitstoot binnen de stad 19% lager dan in 1990, ondanks de groei van de stad. Met het huidige beleid wordt een reductie van 46% in 2030 en 82% in 2050 verwacht. Dit betekent dat aanvullende maatregelen nodig zijn om de doelen van 60% in 2030 en 100% in 2050 te halen.

Figuur 1. Ontwikkeling van de scope 1 & emissies in Amsterdam en prognose richting 2030 en 2050, ingedeeld naar begrotingsprogramma in kton CO_2-equivalent*.

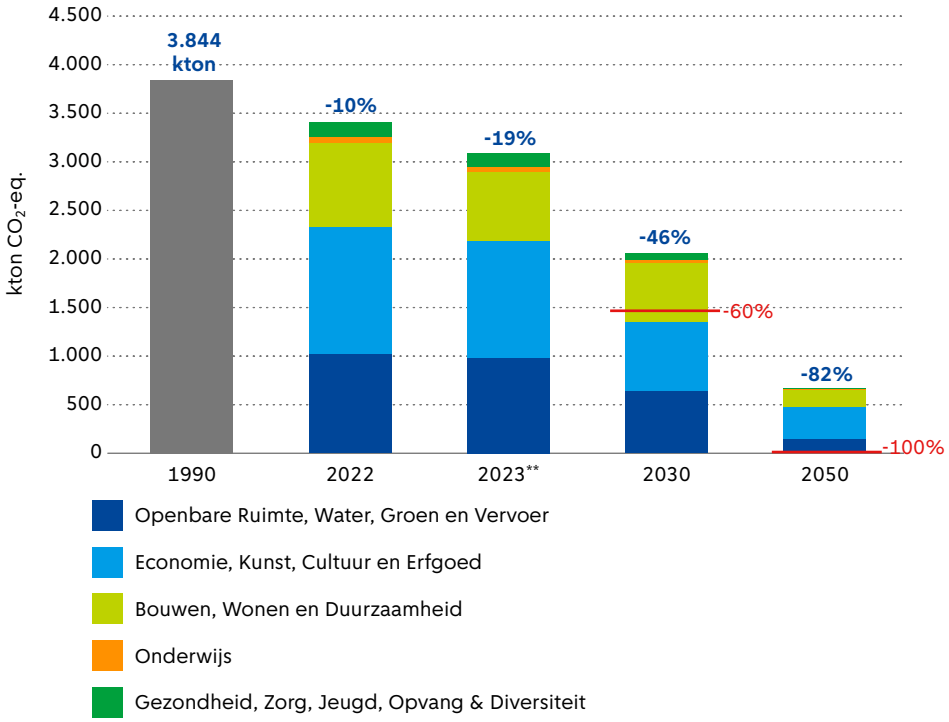

CO_2-uitstoot gemeentelijke organisatie

De grafiek op de volgende pagina laat de scope 1 en 2 emissies zien van de gemeentelijke organisatie in 2024, uitgesplitst naar programma. Het lukt onze organisatie om de eigen, directe uitstoot van CO_2 te verminderen: in 2024 stootten we 75% minder CO_2 uit dan in 2018. Het doel is om in 2030 100% CO_2 te verminderen. De resterende CO_2-uitstoot komt onder andere door de uitstoot van onze huisvestingspanden

(programma B), de wagens van afvalinzameling en reiniging van de openbare ruimte (programma 2) en het gasverbruik van sporthallen, -parken en zwembaden (programma 4).

Figuur 2. CO_2-uitstoot gemeentelijke organisatie, scope 1 en 2 (2024), ton CO_2-equivalent.

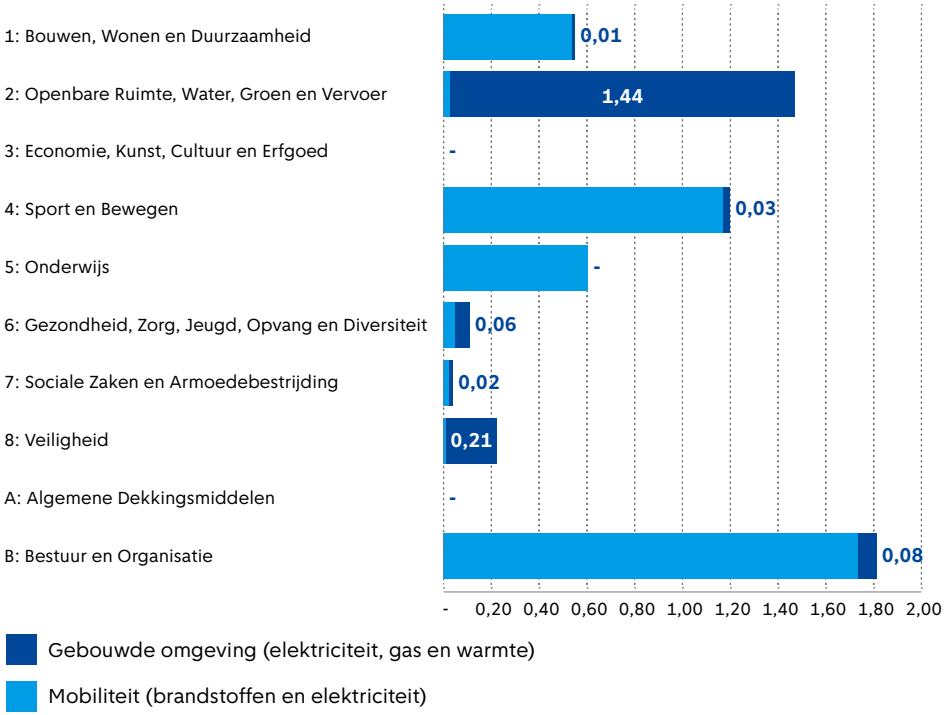

** Eerder rapporteerden we hier ook de CO_2-uitstoot van zakelijke dienstreizen. Vanaf 2024 rapporteren we de zakelijke dienstreizen onder scope 3 uitstoot. Dit is in lijn met ons vernieuwde CO_2-managementsysteem (CO_2-Prestatieladder trede 1).*

*** We rapporteren hier de CO_2-uitstoot over 2024. De definitieve cijfers over 2025 zijn nog niet bekend. In de Verduurzamingsrapportage over 2025 worden deze CO_2-cijfers gepubliceerd.*

Scope 3 emissies van onze organisatie

Naast scope 1 en scope 2 uitstoot, hebben we ook te maken met scope 3 uitstoot van onze eigen organisatie. CO_2-uitstoot in scope 3 is uitstoot waar wij niet altijd volledige controle over hebben, maar waar we wel veel invloed op kunnen uitoefenen. Het gaat om broeikasgassen die vrijkomen bij onder andere productie en transport van goederen en diensten die we inkopen en de bedrijven waarin we investeren (onze deelnemingen). We hebben in 2025 reductiedoelstellingen opgesteld voor onze eigen organisatie namelijk: 60% CO_2 -reductie in 2030, 90% reductie in 2040 om in 2050 onze gehele scope 3 uitstoot tot 0 gereduceerd te hebben (t.o.v. 1990).

De meeste recente scope 3 data is beschikbaar over 2022. Scope 3 emissies zijn van een andere ordegrootte dan scope 1 en 2, en worden vanwege de indirecte aard op een andere manier berekend. Om op voortgang te kunnen sturen, moet deze datakwaliteit worden verbeterd. In 2025 lag de nadruk op het beter in kaart brengen van deze 3 uitstoot. De eerste resultaten hiervan worden gepresenteerd in de Verduurzamingsrapportage over 2025.

Inzet per programma

In de gehele gemeentelijke organisatie wordt gewerkt aan duurzaamheid. Op dit moment dragen de begrotingsprogramma's op de volgende manieren bij aan de opgave duurzaamheid:

Programma 1 – Bouwen, Wonen en Duurzaamheid

De energietransitie is één van de grote opgaven waar we als stad voor staan. Met het bestedingsplan Energietransitie en klimaat- en energiebeleid hebben we zowel met incidentele als structurele middelen extra ingezet op de brede energietransitie. Bijvoorbeeld door het maken van afspraken met acht van de tien meest energie-intensieve bedrijven in de stad, door de start van meerdere grote zonprojecten en door de realisatie van 367 middenspanningsruimtes.

Met het uitvoeringsprogramma voor het isolatieoffensief hebben we woningeigenaren en bewoners op verschillende manieren begeleid, gestimuleerd en geholpen om te komen tot versnelde woningverbetering en isolatie. Waarbij het zwaartepunt bij bewoners in kwetsbare buurten en/ of in een kwetsbare positie lag.

Ook is met de Uitvoeringsagenda Circulaire Economie 2023-2026 gewerkt aan het versnellen van de transitie naar een circulaire economie. Zo is er instrumentarium opgezet om circulaire ondernemers te ondersteunen; tot dusver kregen 160 mkb-bedrijven inzicht in de concrete stappen richting circulaire bedrijfsvoering en verdienmodellen.

Het Uitvoeringsprogramma Duurzaam Gemeentelijk Vastgoed (UDGV) is verder uitgerold. In totaal zijn in 2025 via bestedingsplannen meer dan 100 panden in voorbereiding en/of tot uitvoering gekomen. Met onder andere bio-based isolatiemaatregelen zorgden we voor verbeteringen van de energielabels en daarmee het verlagen van de CO_2-uitstoot van het vastgoed. We plaatsten warmtepompen, zonnepanelen en pasten ledverlichting toe. Waar mogelijk sloten we panden aan op bestaande warmtenetten. Het programma past waar mogelijk circulaire materialen toe en kijkt bij ieder project of er klimaatadaptieve maatregelen te treffen zijn.
Tot slot lag voor de begraafplaatsen de prioriteit bij het locatieonderzoek naar plaatsing van de nieuwe crematieoven en het onderzoek voor de vervanging van het drainagesysteem beiden op de begraafplaats.

Programma 2 – Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer
Ook in 2025 is hard gewerkt aan een toekomstbestendig Amsterdam. We hanteren het uitgangspunt dat groen waarde creëert voor meerdere doelen, zoals klimaatadaptatie, biodiversiteit, gezondheid en sociaal welzijn. We hebben onder andere gewerkt aan de Koele Groene Stratenkaart, het plan Rigoureus Vergroenen en het plan Biodiversiteit in Parken en Natuurgebieden 2025-2030.

In 2025 hebben we het stedelijke principe 'Duurzaam, tenzij' verder geïntegreerd in onze werkprocessen, van eerste projectvorming tot en met de uiteindelijke verantwoordingsrubriek in bestuurlijke stukken. Bij werkzaamheden in de openbare ruimte is de 'Uitvoeringsstandaard Toekomstbestendig Werken aan de Openbare Ruimte' (USTOR) leidend. Dit houdt in dat we duurzaam werken en starten bij de technische noodzaak tot onderhoud of vervanging. Zo doen we lang met onze spullen en springen we goed om met energie en middelen. Bij onderhoudswerk aan de openbare ruimte kijken we altijd wat er nodig is op het gebied van klimaatbestendigheid. Ook zetten we maximaal in op het hergebruik van materialen en eisen we in onze contracten met marktpartijen dat deze elektrisch materieel inzetten. Dat leidt tot minder CO_2-uitstoot en bespaart op de inkoop van (nieuwe) materialen. Verder beperken we in Amsterdam het gebruik van natuursteen, wordt er gewerkt aan meer hout in kadeconstructies en anticiperen we op de invoering van de MKI-regelgeving voor de grond-, weg- en waterbouw.

Daarnaast hebben we een werkgroep opgericht om duurzaamheidsvraagstukken binnen het tunnelareaal nog beter te borgen. Concrete resultaten hiervan zijn bijvoorbeeld het overnemen van materiaal van Rijkswaterstaat en het vinden van een nieuwe bestemming voor ingekochte apparatuur die niet geschikt bleek voor het nieuw in te richten testcentrum.

Tot slot een concreet voorbeeld op het gebied van circulair bouwen: in 2025 is een kleine 40.000 m^2 straatstenen opnieuw de grond in gegaan; van Zuidasdok tot Binnengasthuisterrein, van een bouwweg op Strandeiland tot het Amstelveld. Op de circulaire hub op de Sluispolderweg in Zaandam worden deze stenen gereed gemaakt voor een volgende ronde in de openbare ruimte.

Programma 3 – Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed
In het kader van de Uitvoeringsagenda Duurzaam Erfgoed zijn het Beleidskader Monumenten en de welstandsnota geactualiseerd. Hierdoor zal meer ruimte ontstaan voor het verduurzamen van monumenten. Daarnaast is de Ontwerpnota Vergunningvrij Verduurzamen opgesteld. Voor specifieke ondersteuning biedt het Loket Duurzaam Erfgoed van de Gemeente Amsterdam maatwerkadviezen en praktische handreikingen aan monumenteneigenaren.

Verduurzaming is tevens een thema van de Hoofdlijnen Kunstenplan 2025-2028, waarbij de focus ligt op verduurzaming van de culturele gebouwen. In 2025 is het (eigen) cultureel vastgoed verder verduurzaamd. Een aansprekend voorbeeld hiervan is het Internationaal Theater Amsterdam (ITA) dat, ter gelegenheid van Amsterdam 750, 750 zonnepanelen op het dak geschonken kreeg.

Vanuit de Uitvoeringsagenda Ondernemend Duurzaam stimuleert en ondersteunt de gemeente ondernemers om bij te dragen aan onze klimaat- en duurzaamheidsambities. Zo is in 2025 is de website duurzaamondernemen.amsterdam gelanceerd. Hier kunnen bedrijven op één plek informatie vinden over wettelijke verplichtingen, kansen op het gebied van verduurzaming, financieringsmogelijkheden en subsidies. Om ondernemers te ontzorgen, zijn er ook diverse advies- en begeleidingstrajecten, zoals fixteams en gratis energiescans, beschikbaar gesteld.

Via het Programma Investeringsgereed Innovatief MKB (PIM NH) en het Amsterdam Circular Program worden duurzame en circulaire mkb-bedrijven geholpen met groei- en financieringsvragen. In de periode van juni 2024 tot en met september 2025 zijn hierdoor in totaal 52 circulaire ondernemers (PIMNH: 42; AMS Circular: 10) via maatwerktrajecten geholpen met het aantrekken van € 18,5 miljoen euro (cumulatief).
Verder is de 2e editie van de Leapsprong challenge gestart met acht deelnemers. Van industriële warmtepompen en waterstofplatforms tot AI-gestuurde energieoptimalisatie en koolstofverwijdering uit de oceaan: de geselecteerde startups brengen baanbrekende technologieën die de potentie hebben om industrieën te transformeren en de energietransitie te versnellen.

Tot slot zijn er in samenwerking met ondernemersverenigingen duurzaamheidsambassadeurs ingezet op bedrijventerreinen zoals Sloterdijk en, Amstel III en de Nijverheidslaan in Weesp. De duurzaamheidsambassadeurs zetten samenwerking op tussen ondernemers, vastgoedeigenaren, (overkoepelende) ondernemersverenigingen, gemeenten, provincie en andere belanghebbenden, met als doel projecten aan te jagen op het terrein van energietransitie, circulariteit en klimaatadaptatie. De ambassadeurs onderzoeken voor welke opgaven de bedrijven(terreinen) staan en hoe toegewerkt kan worden naar een gezamenlijke aanpak van die opgaven.

Programma 4 – Sport en Bewegen
In 2025 heeft Sport weer verschillende maatregelen genomen om het energieverbruik te verminderen. Zo zijn er 240 zonnepanelen op de Turnhal Sloten gelegd, zijn de beheer- en kleedruimtes van Sportpark Ookmeer verduurzaamd met een warmtepomp en boiler (besparing: 5.200 m3 gas per jaar) en de Tl-verlichting in Weesp van Sporthal Aetsveld is vervangen (besparing: 20.900 kWh per jaar). Ook is de aanbesteding voor de LED-veldverlichting afgerond, zodat we de laatste conventionele verlichting kunnen vervangen. Verder zijn de verdere voorbereidingen getroffen om het De Mirandabad en Zuiderbad verder te verduurzamen. Verder hebben we de elektriciteitsaansluiting van Sporthallen Zuid gedeeld met het bouwproject op de Zuidas zodat het dieselaggregaat overbodig werd (besparing: 20.600 l diesel).

In 2025 is het project Scale up Toekomstbestendige kunstgrasvelden definitief gegund aan drie consortia. Deze consortia bieden innovatieve en schaalbare oplossingen op het gebied van klimaatadaptatie, energie, circulair en slim & schoon. De aankomende 10 jaar verlopen alle vervangingen van de kunstgrasvelden in Amsterdam en Haarlem via dit project.

Ook testen we duurzame innovaties voor natuurgrasvelden. In 2025 is het project TKI Energy Grass gestart, waarbinnen we een natuurgrasveld bij SV RAP hebben aangelegd dat 800 uur i.p.v. 400 uur bespeelbaar is, én dat energie kan opwekken.

We blijven ecologische maatregelen nemen op de sportparken, in 2025 onder andere 6.500 m^2 aan bloemenlinten, ecologische oevers en wadi's. We doen aan hergebruik waar kan, bijvoorbeeld op speelpark Blijdag waar sport- en speeltoestellen en het clubgebouw zijn hergebruikt, hergebruik van de Paperdome in Zuidoost en op Sportpark Strandeiland krijgt het gebouw The Basket een tweede leven net als verschillende speeltoestellen en glijbanen.

Ten slotte is het aanbod voor de sportverenigingen in de stad verbreed. De subsidie Sportverenigingsaccommodaties buitensport Amsterdam is vernieuwd en onder andere uitgebreid met subsidie voor duurzaamheidsmaatregelen. En een duurzaamheidscoach is gestart, die verenigingen begeleidt en ondersteunt bij het verduurzamen.

Programma 5 – Onderwijs
In 2025 is binnen het onderwijsprogramma ingezet op de verduurzaming van schoolgebouwen en schoolpleinen, waarbij zowel de fysieke verduurzaming van onderwijsvoorzieningen als educatie en bewustwording bij leerlingen centraal stonden.

Bij nieuwbouw en renovatie van schoolgebouwen is ingezet op energiezuinig en toekomstbestendig bouwen. Zes (tijdelijke en permanente) schoolgebouwen zijn gerealiseerd. De nieuwbouw-gebouwen zijn gebouwd op BENG-niveau (Bijna Energie Neutraal gebouw) en zijn gasloos. Het eerste opgeleverde Innovatie Partnerschap Schoolgebouw is circulair gebouwd door onder andere toepassing van houtskeletbouw. Al deze scholen hebben bovendien een groen schoolplein en kunnen regenwater bufferen. Daarnaast is via het programma Gezonde Schoolgebouwen Amsterdam geïnvesteerd in het verbeteren van het binnenklimaat en de energieprestatie van bestaande schoolgebouwen. In 2025 zijn vijf schoolgebouwen afgerond en is voor vier gebouwen de uitvoering gestart, met oplevering in 2026.

In Amsterdam zijn inmiddels 13 schooltuinen te vinden, verspreid over de hele stad, een levende traditie die al sinds 1920 bestaat. Elk jaar trekken ruim 6.000 leerlingen uit groep 6 en 7 eropuit om op een educatieve manier zelf te zaaien, te verzorgen en te oogsten en krijgen educatie over duurzaamheid, voedsel en dierenwelzijn in samenhang met bodemherstel. Leerlingen maakten via buitenlessen en natuureducatie kennis met thema's als gezonde bodem, duurzame voedselproductie en natuur. Met de realisatie van een duurzaam multifunctioneel schooltuingebouw op Strandeiland is bovendien geïnvesteerd in toekomstbestendige voorzieningen; deze veertiende schooltuin wordt in 2026 operationeel.

Programma 6 – Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit
In 2025 hebben we binnen Programma 6 (Gezondheid, Zorg en Jeugd, Opvang en Diversiteit) samen met onze partners zichtbare resultaten geboekt op het gebied van duurzaamheid.

1. AOV volledig emissievrij: per 1 januari 2025 zijn alle voertuigen die worden ingezet voor het Aanvullend Openbaar Vervoer (AOV) emissievrij. Daarmee is de uitstoot door deze vervoersstroom in 2025 structureel verminderd.

2. Duurzaamheid verankerd in samenwerking: we hebben duurzaamheid nadrukkelijk meegenomen in afspraken met aanbieders.
3. Meer circulariteit bij woonruimteaanpassingen: bij woonruimteaanpassingen is hergebruik en recycling van materialen en grondstoffen verder toegepast en geborgd via de gekozen uitvoeringspartner. Dit heeft geleid tot minder afval en een efficiënter gebruik van materialen.

Zo hebben we in 2025 de omslag naar emissievrij vervoer gerealiseerd en circulariteit en duurzaam werken in de keten verder versterkt.

Programma 7 – Sociale Zaken en Armoedebestrijding
Binnen programma 7 hebben we ons gericht op klimaatrechtvaardigheid en het tegengaan van energiearmoede. Onder andere door het inzetten van energiecoaches en energieadvies voor Amsterdamse huishoudens met een laag inkomen. Via Stichting!WOON zijn kleine energiebesparende maatregelen verstrekt en geïnstalleerd. Buurtteammedewerkers hebben energieadviezen gegeven, in het verlengde van de financiële dienstverlening. Voor huishoudens die hun energierekening niet kunnen betalen, is samen met energiebedrijven en buurtteams een breed vangnet ontwikkeld. Dit is gekoppeld aan de aanpak 'vroegsignalering'. Hierbij zoeken we naar maatwerkoplossingen, bijvoorbeeld door sociale incasso, budget- en energiebesparingsadvies en financiële ondersteuning. Ook investeerden we vanuit het Regionaal Werkcentrum in loopbaanpaden met omscholingsmogelijkheden in sectoren die belangrijk zijn voor de energietransitie en waar de personeelstekorten groot zijn, zoals de installatietechniek.

Programma 8 – Veiligheid
In programma 8 geven we invulling aan de duurzame doelen door het stellen van vereisten bij evenementen in de openbare ruimte. Zo zijn er in de vergunningverlening specifieke eisen voor energiegebruik, afvalscheiding en gebruik van statiegeldsystemen. Een van de drie inhoudelijke programmalijnen gehanteerd bij Sail 2025 focuste op duurzame innovatie, waarbij thema's als energie, materiaalgebruik, water, mobiliteit en informatie gestuurd evenementenmanagement terugkwamen. Tot slot leveren we een bijdrage aan de omschakeling naar elektrisch voertuig- en vaartuiggebruik binnen programma 8 door over te stappen naar emissievrije voertuigen.

Programma A – Algemene dekkingsmiddelen
De gemeente heeft in 2025 invulling gegeven aan haar rol als actief en betrokken aandeelhouder op het gebied van duurzaamheid bij de deelnemingen. Daarbij lag de focus op CO_2-uitstoot, circulaire economie en klimaatadaptatie. In 2025 is de jaarlijkse uitvraag bij de deelnemingen uitgevoerd met betrekking tot hun inspanningen en resultaten op het gebied van duurzaamheid. De uitkomsten hiervan worden opgenomen in het Jaarverslag Deelnemingen.

Op basis van de uitvraag wordt het gesprek met de deelnemingen gevoerd over de behaalde resultaten en de verdere ontwikkeling op deze thema's. Daarnaast zijn de lopende trajecten gericht op de verduurzaming van individuele deelnemingen voortgezet. Zo is binnen het programma 'verduurzaming haven' samen met het Havenbedrijf gewerkt aan de verdere verduurzaming van het Havengebied.

Programma B – Bestuur en Organisatie
Via de Uitvoeringsagenda '*Naar een duurzame organisatie 2020-2030'* geven we invulling aan de verduurzaming van de organisatie. Daarbinnen werken we onder andere aan duurzaam opdrachtgeverschap en inkoop. We hebben het afgelopen jaar een aantal contracten afgesloten of vernieuwd, en daarin duurzaamheid meegenomen.

We hebben een nieuw contract afgesloten voor het aanleggen van laadinfrastructuur voor het laden van elektrische bedrijfsvoertuigen. Het nieuwe contract voor de verstrekking van koffie- en thee is geïmplementeerd, met duurzamere ingrediënten en energiezuinigere automaten die efficiënter geplaatst zijn. Ook de implementatie van het verduurzaamde contract voor kantoormeubilair is gestart, waarin we onder andere bestaand meubilair zo lang mogelijk gebruiken. Daarnaast bevat het nieuwe contract voor kantoorartikelen in het eerste jaar 76% circulaire artikelen in het basisassortiment, groeiend naar 89% in het vierde jaar van het contract. Er is nieuw beleid vastgesteld voor de gemeentelijke catering, waarvoor begin 2026 een aanbesteding gepubliceerd wordt.

Het afgelopen jaar is verder ingezet op 'duurzaam denken en doen' door diverse workshops en trainingen te organiseren. Bijvoorbeeld over circulair werken, of over bewustwording van de CO_2-uitstoot die dataopslag veroorzaakt.

Tot slot zijn 14 grote kantoorpanden over op ledverlichting en slimme sensoren om energie te besparen. Deze stappen dragen bij aan de verduurzaming van de gemeentelijke organisatie door vermindering van energiegebruik, minder CO_2-uitstoot en het bevorderen van meer circulariteit.

3.11 Ongelijk investeren voor gelijke kansen

Inleiding

Niet iedereen begint met dezelfde kansen: een deel van de Amsterdammers heeft vaker gezondheidsproblemen, heeft minder toegang tot onderwijsondersteuning voor hun kinderen en/of ervaart zijn buurt minder veilig of schoon dan andere Amsterdammers. Deze problemen kunnen elkaar versterken en zich opstapelen, zowel in buurten als bij bewoners. Hierdoor heeft een deel van de Amsterdammers minder kansen om volwaardig mee te doen.

Daarom werken we aan ongelijk investeren voor gelijke kansen. Ongelijk investeren betekent dat de gemeente meer inzet pleegt voor mensen of buurten die dat harder nodig hebben. Het is geen doel op zichzelf, maar een instrument om kansengelijkheid te bevorderen. Er zijn tenminste vijf manieren om ongelijk te investeren:

1. Herverdelen van dezelfde hoeveelheid inzet;
2. Extra inzet plegen voor groepen of gebieden;
3. Groepen of gebieden prioriteren, of juist ontzien;
4. Op de ene plek extra verdienen zodat je dat ergens anders kunt uitgeven;
5. Partners aansporen om ongelijk te investeren.

Een voorbeeld van ongelijk investeren zijn de integrale aanpakken in Noord, Nieuw-West en Zuidoost. Met coalitiemiddelen en Rijksmiddelen vanuit het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV) worden meerjarige investeringen gedaan in deze stadsdelen om gestapelde problemen aan te pakken. Lees meer over deze aanpakken in de volgende paragraaf. In deze paragraaf worden per programma andere manieren besproken, waarop de gemeente ongelijk investeert voor gelijke kansen.

Programma 1 Bouwen, Wonen en Duurzaamheid

Binnen dit programma heeft ongelijk investeren zich gericht op investering in een betaalbare woningvoorraad, het verkleinen van leefbaarheidsverschillen en het terugdringen van energiearmoede.

Samenwerking met woningcorporaties en huurderskoepels in Zuidoost, Nieuw-West en Noord
Met woningcorporaties en huurderskoepels is het werk geïntensiveerd aan een meerjarige integrale aanpak voor verbetering van de kwaliteit van de woonomgeving in Zuidoost, Nieuw-West en Noord. Dat kon doordat er in 2024-2025 extra budget werd uitgetrokken om ongelijk te investeren in verbetering van de woningvoorraad, de openbare ruimte en voorzieningen.

Inzet vereveningsruimte voor vernieuwingsplannen in Zuidoost, Nieuw-West en Noord
Onze stad groeit door. In de Ontwikkelstrategie 2035 is aangegeven op welke bestaande en nieuwe locaties de buurten van de toekomst gebouwd kunnen worden. Door gerichte maatregelen, zoals een bezuiniging op de proceskosten, is € 60 miljoen vrijgemaakt voor nieuwe grondexploitaties. Deze ruimte wenden we aan voor de stedelijke vernieuwingsplannen in met name Nieuw-West, Zuidoost en Noord.

Voorrang voor wijken in Noord, Zuidoost en Nieuw-West in de Amsterdamse Aanpak Volkshuisvesting
In 2025 zijn we gestart met een aanpak gebiedsgericht en communitybased werken in de stadsdelen Noord, Zuidoost en Nieuw-West. Daarbij proberen we meer aan te sluiten bij community's en samen met de lokale betrokken partijen en bewoners naar oplossingen voor problemen in de wijk te zoeken. We proberen daarbij ook het eigenaarschap bij bewoners te bevorderen. Deze aanpak is onderdeel van één van de doelen van de Amsterdamse Aanpak Volkshuisvesting, namelijk veerkrachtige wijken met toegang tot zorg en voorzieningen. We sluiten hiermee aan op de integrale aanpakken in die stadsdelen (Aanpak Noord, Masterplan Zuidoost en Nationaal Programma Nieuw-West).

Focus op buurten die verduurzaming het hardst kunnen gebruiken in het isolatieoffensief
In 2025 is het isolatieoffensief opgeschaald met brede bewonersactivering via een stedelijke campagne en loketten in de stad. Bewoners, huurders en verenigingen van eigenaren zijn geadviseerd en ontzorgd bij verduurzaming en woningkwaliteit.
De focus in de dienstverlening lag op buurten waar woningeigenaren en bewoners ondersteuning bij verduurzaming het hardst kunnen gebruiken. Deze inzet leidde tot voortgang in zowel structurele woningverbetering als isolatiemaatregelen.

Programma 2 Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer

De openbare ruimte fungeert als "huiskamer" voor Amsterdammers, met name voor mensen met een lagere sociaaleconomische status. Zij zijn meer afhankelijk van publieke voorzieningen voor hun dagelijkse sociale contacten, gezondheid en ontwikkeling. Een lage kwaliteit van de fysieke leefomgeving heeft concrete gevolgen:

kinderen spelen minder buiten, mensen ontmoeten elkaar minder, en ontwikkeling van kinderen en eenzaamheid van ouderen worden belemmerd. Daarnaast leiden gebreken aan groen en verkoeling tot gezondheidsrisico's die juist kwetsbare groepen het hardst raken. Deze factoren versterken elkaar. Investeren waar de nood het hoogst is, doorbreekt deze stapeling van ongelijkheden.

Vergroting van de toegankelijkheid van de openbare ruimte
In 2025 is het achterstallig onderhoud op slechte voetpaden in Nieuw-West verder opgepakt. Daarnaast is om de leefbaarheid te vergroten verder gewerkt aan de verbetering/herinrichting van diverse parkeren, zoals het Gerbrandypark, Sloterpark, De Bretten, Rembrandtpark (Nieuw-West), Nelson Mandelapark, Gaasperplaspark (Zuidoost) en het Noorderpark (Noord).

Verbinding fysiek en sociaal in Zuidoost, Nieuw-West en Noord
Er wordt specifiek gewerkt aan het verbeteren van de sociale veiligheid, onder andere met de Aanpak Metro en Treinstations in Zuidoost. Dit project heeft als doel toegankelijk en uitnodigend openbaar vervoer te creëren, waarin sociale veiligheid en het vrouwelijk perspectief bijzondere aandacht krijgen. Daarnaast worden in het Nelson Mandela Park (Zuidoost) de parkvelden opnieuw ingericht, speeltuinen verbeterd en komt er een pierenbadje speciaal voor jonge kinderen, zodat meer kinderen buiten gaan spelen. Ook in Nieuw-West vinden integrale projecten plaats in de openbare ruimte waarin het sociale aspect onderdeel van de opgave is, bijvoorbeeld op Plein '40-'45. In Noord is verder gewerkt aan de integrale aanpak van de Bloemenbuurt, waarin een veelheid aan opgaven op het gebied van onderhoud in de openbare ruimte, verzwaring van het elektriciteitsnet en klimaatbestendigheid wordt aangepakt.

Verbeteringen op buurt- en straatniveau
Verbetermaatregelen in de openbare ruimte zijn gericht op het creëren en behouden van een gezonde en toegankelijke openbare ruimte waar voldoende plaats is voor ontmoeting, maar die ook toekomstbestendig is. Dat kan bijvoorbeeld door maatregelen op het gebied van verkeersveiligheid en klimaatadaptatie te koppelen aan locaties waar onderhoud is gepland. Op verschillende locaties in Noord, Nieuw-West en Zuidoost worden onveilige kruispunten en oversteken verbeterd, met name om het veiliger te maken voor fietsers en voetgangers.

Programma 3 Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed

Verkleining van mismatch tussen onderwijs en arbeidsmarkt
Met ondersteuning van het Economisch Arbeidsmarktbeleid 2023–2026 Technoord wordt talent voorbereid op werk in de techniek. Deze sociale onderneming in Amsterdam-Noord biedt gemotiveerde deelnemers – van vroegtijdig-schoolverlater tot statushouder – een 'techneeship' van zes maanden. In 2025 zijn 49 deelnemers gestart. Daarvan behaalden 36 deelnemers een certificaat en twee derde vond binnen drie maanden werk of een vervolgopleiding.

In 2025 is de publiek-private-samenwerking Huis van Talent gelanceerd. Dit initiatief biedt studenten op mbo-niveau 1 en 2 een springplank naar sectoren met grote personeelsbehoefte. Door intensieve samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven en extra ondersteuning voor studenten en praktijkopleiders, zijn in het afgelopen schooljaar 112 studenten aan een diploma geholpen. Dankzij subsidie vanuit de MBO-Agenda en het Economisch Arbeidsmarktbeleid is Huis van Talent uitgebreid naar MBO Startcollege Wibaut.

Versterken ondernemerschap
We versterken het ondernemerschap in Nieuw-West, Zuidoost en Noord door een maatwerkaanpak. Met programma's als *Boost your Business* en *Fundament voor autodidact makers* zijn 500 (aspirant)-ondernemers bereikt. In 2025 startte de Amsterdam Business Trainer Academy met 40 trainers uit deze stadsdelen die in ondernemersprogramma's zijn ingezet. Ook is geïnvesteerd in het vergroten van de organisatiegraad van ondernemers, zoals in Zuidoost in onder meer het Arenapoortgebied en in Nieuw-West is de bedrijveninvesteringszone Lambertus Zijlplein gestart.

Versterken en eerlijker spreiden van innovatie en impact economie
In Noord en Nieuw-West zijn fysieke innovatie- en impacthubs ontwikkeld en in Zuidoost is extra geïnvesteerd om daar ook een hub te realiseren. In 2025 vond een handels- en kennismissie met 50 deelnemers plaats naar Black Tech Fest en Brixton met focus op innovatie, cultuur en ondernemerschap in de afro-caribische diaspora. De toegang tot kapitaal is versterkt via Fem Start en een Kansen voor West subsidie van € 3 miljoen voor het Social Impact Fonds Amsterdam, dat leningen gaat verstrekken aan ondernemers uit Zuidoost, Noord en Nieuw-West.

Extra inzet van cultuurcoaches op scholen met onderwijsachterstanden
In 2025 is de nieuwe regeling meerjarige subsidies cultuurcoach 2025-2028 ingegaan. De cultuurcoaches werken op ongeveer 70 scholen waar het risico op onderwijsachterstand hoog is. Ze werken als kunstvakdocent en zorgen voor doorgeleiding van kinderen met interesse en talent naar na- en buitenschools cultuuraanbod.

Investeringen in culturele voorzieningen
Conform het Strategisch Huisvestingsplan Kunst en Cultuur 2023-2027 investeren we extra in Noord, Nieuw-West en Zuidoost. De focus ligt op buurten met weinig culturele voorzieningen, waar veel gebouwd wordt én waar culturele initiatiefnemers behoefte hebben. In 2025 is bijvoorbeeld een uitbreiding gerealiseerd van Cinema de Vlught in Amsterdam Nieuw-West met twee extra filmzalen.

Programma 4 Sport en Bewegen

Als sport en bewegen voor iedereen toegankelijk en betaalbaar is, draagt het bij aan gelijke kansen. Programma's en activiteiten richten zich op die gebieden en groepen waar sprake is van een achterstand in sporten en bewegen ten opzichte van het stedelijk gemiddelde.

Inzet op sport en bewegen in het onderwijs
We geven prioriteit aan sport- en beweegstimulering op scholen met de meeste kwetsbare leerlingen. De meeste activiteiten vinden plaats op scholen in stadsdelen Zuidoost, Nieuw West en Noord.

We sluiten PO-scholen aan voor het driejarig traject dynamische schooldag en in 2025 is een pilot dagelijks bewegen gestart op 3 VO-scholen in Nieuw West- Zuidoost en Noord. Bij sportstimulering op scholen zetten we vooral in op kinderen en jongeren die nog niet wekelijks sporten.

Inzet op schoolzwemmen leidde tot toename van diplomabezit in Nieuw-West en Zuidoost
We stimuleren scholen met een relatief laag zwemdiplomabezit om aan te haken bij schoolzwemmen. Deze scholen hebben vaak ook een hoog percentage kinderen in een kwetsbare positie. Om voor deze kinderen de uren voor schoolzwemmen niet ten koste te laten gaan van de uren voor taal en rekenen, geven we deze scholen de mogelijkheid om naschools te zwemmen. Dit gebeurt via pilots in Zuidoost en Nieuw-West.

Het diplomabezit in Nieuw-West onder kinderen in groep 8 is met 2,5 procent toegenomen naar 92,3 procent in 2025. Dit is fors meer dan de gemiddelde toename van 0,7 procent in heel Amsterdam. In Zuidoost is het diplomabezit in groep 8 toegenomen met 0,7 procent naar 88,2 procent.

Verbetering van sport- en speelplekken
We maken sport- en speelplekken leuker, uitdagender en inclusiever en zetten het impulsbudget extra in op de stadsdelen waar de beweegarmoede het grootst is: Nieuw-West, Noord en Zuidoost. In 2025 zijn er 40 sport en speelplekken (her) ingericht. Ook is in 2025 de samenspeelbelofte ondertekend: een publieke belofte waarin de gemeente inzet op buitenspelen voor élk kind, met en zonder beperking, met concrete acties als het opleveren van 16 inclusieve speelplekken.

Armoede regelingen: Sportvergoeding Jeugd en 55+
Met de armoederegeling sportvergoeding Jeugd en 55+ vergoeden we voor Amsterdammers onder de armoedegrens lidmaatschap van sport- en beweegaanbieders tot max 350 euro per jaar. In 2025 is het gebruik van deze armoederegelingen gestegen: Er hebben 10.039 kinderen gebruik gemaakt van de sportvergoedingen van SV Jeugd, dit waren er in 2024 9.614. De regeling voor 55+ -ers is in 2025 2.913 keer verzilverd door 1.988 gebruikers.

Programma 5 Onderwijs

In 2025 richtte de gemeente extra inzet op kinderen en jongeren met de grootste risico's op onderwijsachterstanden. Dit besloeg de gehele onderwijsloopbaan, van voorschoolse educatie tot en met het mbo, met een focus op Nieuw-West, Zuidoost en Noord.

Voorschoolse educatie: vroeg beginnen loont
In 2025 maakte ongeveer de helft van alle Amsterdamse peuters gebruik van voorschoolse voorzieningen. Van de kinderen met een voorschooladvies vanwege een risico op (taal)achterstand volgde 76 procent voorschoolse educatie. Actieve toeleiding bleef belangrijk om achterstanden vroegtijdig te beperken, al bleef volledig bereik onder druk staan door personeelstekorten en beperkte capaciteit.

Gerichte inzet op primair en voortgezet onderwijs
In het primair en voortgezet onderwijs is extra ingezet op scholen met relatief veel leerlingen met een risico op een onderwijsachterstand. Ook is extra ingezet op financiering van verlengde leertijd voor taal en rekenen. Daarnaast ontvingen scholen met de meest kwetsbare leerlingen aanvullende middelen voor interventies (zoals zomerscholen, High Dosage Tutoring en Familiescholen), met een concentratie van inzet in Nieuw-West, Zuidoost en Noord.

Preventief Interventie Team en MBO-agenda
Het Preventief Interventie Team werkte in 2025 samen met 139 scholen en rondde 73 gedragsinterventies af. Door de toegenomen bekendheid nam de vraag vanuit scholen toe. Binnen het mbo kregen projecten in Zuidoost, Nieuw-West en Noord prioriteit binnen de MBO-agenda, met focus op jongeren op niveau 1 en 2 en de overgang van vo naar mbo.

Zuidoost Academie
Binnen het Masterplan Zuidoost en het Nationaal Programma Samen Nieuw-West is in 2025 verder gewerkt aan versterking van de pedagogische civil society. Via de Zuidoost Academie zijn professionals en ouders ondersteund en is de samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang, Ouder- en Kindteams en lokale organisaties verdiept. Structurele borging vraagt vervolg.

Schoolaanwezigheid en uitval
Via het Plusprogramma is extra ondersteuning geboden aan overbelaste mbo-studenten. De inzet bereikte meer studenten dan beoogd, mede doordat projecten vaker groepsgewijs zijn uitgevoerd, met focus op niveau 1 en 2 en aansluiting op de arbeidsmarkt. In 2025 is ingezet op het versterken van schoolaanwezigheid en het tegengaan van verzuim bij jongeren van 5 tot 23 jaar. Hoewel randvoorwaarden zijn verbeterd, is de beoogde afname van thuiszitten nog niet gerealiseerd. Verbeterlijnen en nieuwe kpi's vormen de basis voor verdere intensivering na 2025.

Programma 6 Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit

Herverdeling middelen Sociale basis
Vanaf 2025 hanteren we een nieuw verdeelmodel voor de middelen binnen de sociale basis, dat beter aansluit bij de specifieke opgaven in de verschillende stadsdelen. De beschikbare middelen zijn zodanig verdeeld dat er meer middelen zijn ingezet, waar de uitdagingen groter zijn. In dit kader zijn middelen verschoven naar Nieuw-West, Noord en Zuidoost. Tegelijkertijd borgen we dat er in alle stadsdelen voldoende budget beschikbaar is/blijft om het minimale basisniveau van voorzieningen, zoals buurthuizen en ontmoetingsplekken, te kunnen garanderen. Daarbij hebben we nadrukkelijk rekening gehouden met de groei van de stad. Naast de herijking van de verdeling op basis van de omvang van de maatschappelijke opgaven, is er extra geïnvesteerd in Nieuw-West, Noord en Zuidoost. Onder meer door tijdelijke aanvullende programmering voor maatschappelijke voorzieningen, met als doel meer inwoners te bereiken en sociale samenhang te versterken.

Ongelijk investeren via de Buurtteams
Bij de verdeling van de subsidie over de buurtteams in Amsterdam is in 2025 ongelijk geïnvesteerd. Bij de verdeling van de budgetten over de stadsdelen is in de verdeelsleutel rekening gehouden met sociaaleconomische kenmerken, zoals opleidingsniveau en inkomen. Als gevolg hiervan hebben we ook in 2025 gemiddeld meer geld per inwoner toegekend aan de buurtteams in Nieuw-West, Noord en Zuidoost. Jaarlijks wordt de subsidieverdeling voor buurtteams opnieuw berekend aan de hand van geactualiseerde indicatoren.

Meer inzet Jeugdgezondheidszorg in gebieden met meer kwetsbare inwoners
Jeugdgezondheidszorg (JGZ) heeft in 2025 geïnvesteerd in die gezinnen, wijken en scholen die de zorg en ondersteuning het meeste nodig hebben. Zo heeft JGZ in de verdeling van de personele inzet over gebieden rekening gehouden met sociaaleconomische score (SES). Om gezinnen in een kwetsbare situatie beter te bereiken, werkt JGZ wijkgericht, outreachend en datagestuurd. In 2025 is gewerkt aan versterking van de samenwerking met en tussen partijen die om gezinnen heen staan. De focus lag hierbij op de samenwerking met de geboortezorgketen, huisartsen, scholen en buurtteams.

Gebiedsgerichte Jeugdhulp
De formatie van Ouder- en Kindteams is zo verdeeld, dat er meer ondersteuning gegeven kan worden aan ouders en kinderen in de meeste kwetsbare gebieden. Sinds 2024 hebben jeugdhulpaanbieders stappen gezet om hun aanwezigheid in de meest kwetsbare gebieden te versterken. Hulpverleners vanuit de aanvullende jeugdhulp zijn in gebiedsknooppunten aanwezig om bij hulpvragen mee te denken, en voor de juiste verbinding te zorgen wanneer intensievere zorg nodig is. Met deze beweging is in 2025 meer zicht ontstaan waar welke problemen spelen, en kan nu en in de toekomst beter ingezet worden daar waar dat het hardst nodig is.

Programma 7 Sociale Zaken en Armoedebestrijding

Noord, Zuidoost en Nieuw-West hebben te maken met hogere werkloosheid, meer minimahuishoudens en een hoger aantal problematische schulden dan de rest van Amsterdam. In aansluiting op de integrale aanpakken hebben we in 2025 daarom extra geïnvesteerd in deze stadsdelen. Daarnaast hebben we geïnvesteerd in doelgroepen zoals jongeren, (economisch) dakloze Amsterdammers en statushouders.

Herschikking van personele inzet ten gunste van Nieuw-West, Zuidoost en Noord
De dienstverlening op het gebied van werk en inkomen is in 2025 afgestemd op de specifieke uitdagingen per stadsdeel. De caseload van klantbegeleiders Werk en Participatie in Nieuw-West, Zuidoost en Noord is met 10 procent verlaagd. Dit stelt medewerkers in staat om meer persoonlijke aandacht te geven en intensiever samen te werken met buurtorganisaties en andere partners.

Aansluiting dienstverleningsaanbod op lokale- opgave en partners
De dienstverlening van werk en participatie is opnieuw lokaal uitgevoerd, wat betere aansluiting mogelijk maakte bij de specifieke opgaven per gebied. Ook is de samenwerking met lokale partners versterkt, o.a. op specifieke fysieke locaties voor inwoners met vragen over werk, zoals ZuidoostWerkt en het Ontwikkelplein Nieuw-West. Voor Noord zijn voorbereidingen getroffen voor een Werkcentrum Groot-Amsterdam. Daarnaast is een subsidieregeling geopend voor maatschappelijke initiatieven die inwoners begeleiden naar werk en participatie, met extra focus op Noord, Zuidoost en Nieuw-West.

Extra inzet op bereik armoedevoorzieningen in gebieden met grote opgave en laag bereik
We hebben ingezet op het creëren van gelijke kansen voor kinderen die opgroeien in minimagezinnen. Zo was de inzet van de Flying Squads (informatieteams van WPI) het grootste in wijken in Noord, Zuidoost en Nieuw-West. De bekostigingssystematiek van schuldhulpverlening (productiebekostiging: p*q) draagt bij aan ongelijk investeren. We hebben samen met buurtteams de meeste inzet gepleegd op de plekken met de grootste problematiek. Daarnaast hebben we met de aanpak Schuldenvrije Buurt voor extra ondersteuning in kwetsbare buurten gezorgd.

Extra inzet voor Amsterdammers met minder perspectief op betaalde baan
In 2025 hebben we extra geïnvesteerd in Amsterdammers met een minder kansrijk profiel die lange tijd weinig perspectief hadden op een betaalde baan, o.a. vanuit het programma ‘Iedereen Kans op Werk’. Hierbij zetten we in op om- en bijscholing van werkzoekenden van het Werkcentrum. Ook hebben we via loonkostensubsidie en jobcoaching ingezet op het naar werk begeleiden van Amsterdammers met een extra begeleidingsbehoefte. Werkgevers die deze doelgroep aannemen konden gebruikmaken van een low-risk polis. In Noord, Zuidoost en Nieuw-West zijn banen als buurtmedewerker gecreëerd, waarbij organisaties worden gesubsidieerd om Amsterdammers in dienst te nemen om praktische taken in buurten uit te voeren.

Programma 8 Veiligheid

Extra inzet van Rijksmiddelen in Noord, Zuidoost en Nieuw-West voor veilige woonomgeving
Afgelopen jaar is gewerkt aan het verbeteren van de veiligheid in de buurten Noord, Zuidoost en Nieuw-West. De focus lag op het investeren in ogen op straat. In alle drie de stadsdelen is geïnvesteerd in onder andere (gespecialiseerd)jongerenwerk, straathoekwerkers en voorzieningen voor jongeren. Na de positieve ervaringen in Venserpolder in Zuidoost, heeft ook Nieuw-West een rechter in de wijk. De Wijkrechter Nieuw-West behandelt hier eenvoudige, kleine rechtszaken. Vanaf 25 september 2025 is er elke donderdagmiddag een openbare zitting op de zittingslocatie in De Honingraat in Nieuw-West. Verder is in Noord geïnvesteerd in de werving van 6 extra projectleiders (jeugd &) veiligheid om specifiek te werken aan de negen buurten met de grootste veiligheidsopgaven.

Herverdelen capaciteitsinzet toezicht en handhaving
Via toezicht en handhaving maken we kwetsbare buurten leefbaarder waarmee we bijdragen aan kansengelijkheid voor Amsterdammers. De capaciteitsinzet voor handhaving is herverdeeld. De basiscapaciteit (298 fte) is per stadsdeel verdeeld aan de hand van objectieve criteria (aantallen bewoners en bezoekers), met een minimale veiligheidsbezetting per stadsdeel. Daarnaast is een groot deel van het Team Snelle Interventie toegevoegd aan de gebiedsteams met bijzondere aandacht voor de geprioriteerde stadsdelen Noord, Nieuw-West, Zuidoost en Centrum. Naast de herverdeling van de handhavingscapaciteit is er extra aandacht voor de samenwerking vanuit stadsdeel Centrum met de stadsdelen West, Zuid en Oost. Hierbij ligt de focus op de uitdagingen die over de grenzen van deze stadsdelen heen spelen, zo is er in 2025 krachtiger opgetreden tegen personen- en verkeersoverlast in bijvoorbeeld het Vondelpark, Museumplein, Westerpark en Oosterpark.

Programma B Bestuur en Organisatie

Toename stageplekken bij de gemeente Amsterdam, met name mbo-stages
In 2025 zijn er 969 stages bij de gemeente gerealiseerd, waarvan 474 mbo-stages. De mbo-norm van 374 is hiermee met 127 procent ruimschoots behaald. De verdeling voor stageplekken in 2025 was 49 procent mbo-studenten, 36 procent hbo-studenten en 15 procent wo-studenten. Het aandeel van mbo-entree en mbo-niveau 2 stages is gegroeid (van 78 in 2024 naar 115 in 2025).

Voortzetting traineeships bij de gemeente Amsterdam
In juli 2025 is de pilot van het mbo-traineeship succesvol afgerond, en trainees hebben een vast dienstverband gekregen. Per september 2025 is een nieuwe groep van 14mbo-trainees gestart. Het mbo-traineeship heeft andere organisaties geïnspireerd om vergelijkbare trajecten te ontwikkelen, waarmee we bijgedragen aan bredere kansengelijkheid voor mbo-talent. De vierde lichting van het Traineeship Statushouders Gemeente Amsterdam (TSGA) startte in januari 2025, met 13 statushouders.

Creëren van banen voor de doelgroep banenafspraak
Voor mensen uit de doelgroep banenafspraak heeft de gemeente 684 banen gecreëerd in 2025, dat is 86 procent van het quotum dat in onze gemeente geldt. Het is uitdagend om de kandidaten te matchen op de beschikbare functies.

Inclusieve en diverse werving
Waar nodig zetten we extra kanalen en middelen in om een grotere diversiteit aan (ondervertegenwoordigde) kandidaten te bereiken. Hiertoe is in 2025 is de opdrachtformulering “Ongelijk werven voor gelijke kansen door middel van gerichte arbeidsmarktcommunicatie” opgesteld, onderdeel van een bredere Recruitment & Arbeidsmarktcommunicatie strategie. Hiermee kunnen we bij werving o.a. gebruik maken van diversiteitsnetwerken, ambassadeurs en evenementen op diverse locaties in de stad. Hiernaast is in 2025 een nieuwe aanpak voor inclusieve, toegankelijke, en wervende vacatureteksten van (stedelijk) directeuren vastgesteld. Deze aanpak helpt om uitsluiting van ondervertegenwoordigde groepen te voorkomen.

Opkomstbevordering bij verkiezingen, focus op Nieuw-West, Noord en Zuidoost
Bepaalde doelgroepen (jongeren, praktisch opgeleiden, Amsterdammers met een migratieachtergrond) stemmen minder vaak. In 2025 zijn initiatieven uitgevoerd om alle Amsterdammers te betrekken bij de verkiezingen. Deze initiatieven richtten zich vooral op Nieuw-West, Noord en Zuidoost, omdat de opkomst daar lager is en de genoemde doelgroepen meer vertegenwoordigd zijn. Zo bezocht een elektrische promotiewagen mbo-scholen, winkelcentra en markten in Nieuw-West, Noord en Zuidoost. Op de kar was de ‘Reis van je stem’ te zien, kon je een quiz doen en gaf het promoteam uitleg. Daarnaast waren er posters op stemlocaties in scholen en buurthuizen, zijn er oefenstembiljetten verspreid op scholen, buurthuizen en sociale initiatieven, en zijn er met maatschappelijke organisaties informatieve bijeenkomsten gehouden. De jongerencampagne was zowel online als in de openbare ruimte te zien, bij metro- en tramhaltes en op plekken rondom scholen.

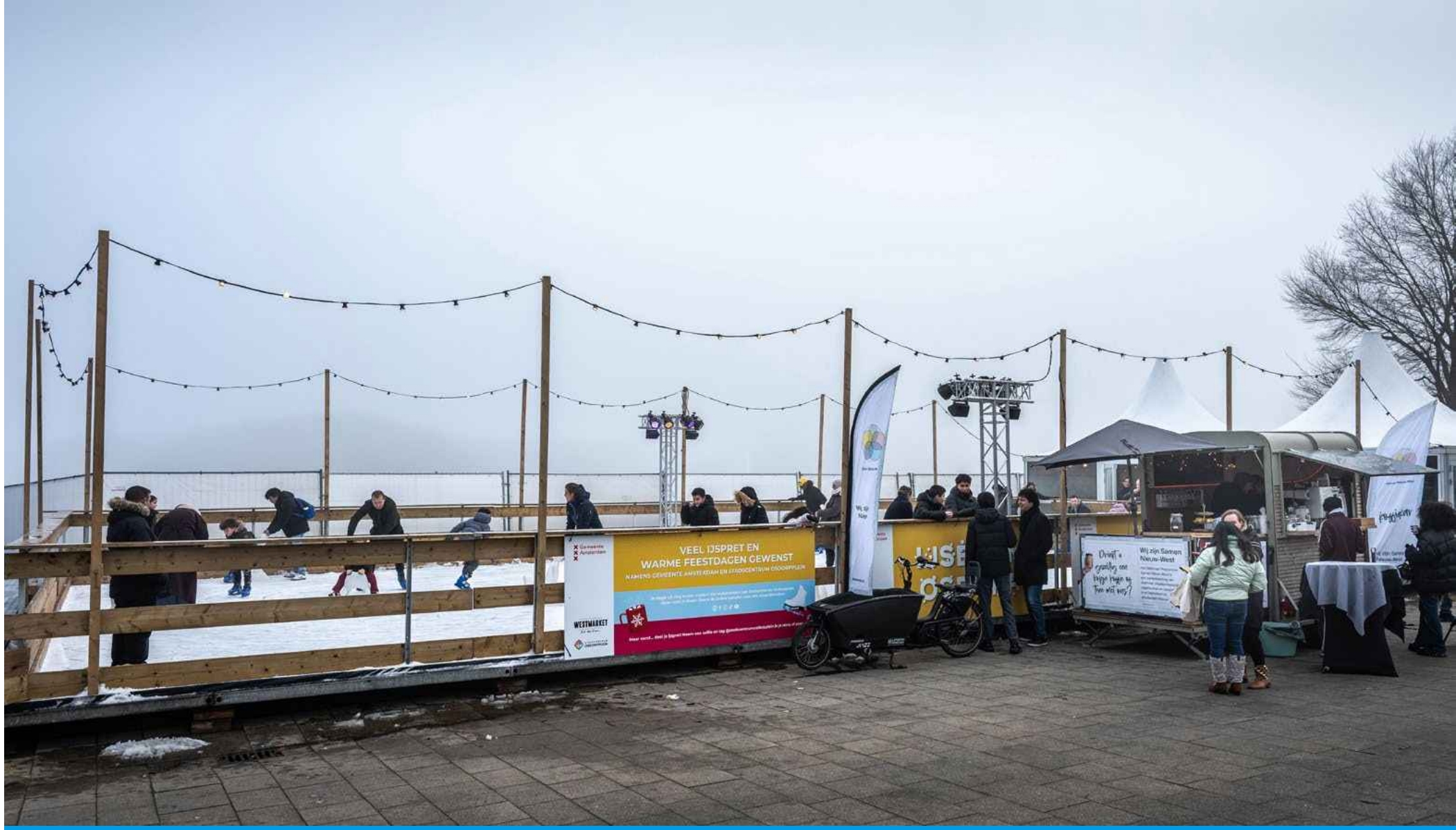

3.12 Integrale aanpakken

In deze paragraaf geven we inzicht in de realisatie van de gemeentelijke plannen binnen de drie integrale aanpakken voor Zuidoost, Nieuw-West en Noord. In het Amsterdams akkoord 2022-2026 is in totaal € 60 miljoen gereserveerd voor de integrale aanpakken in stadsdeel Nieuw-West, Noord en Zuidoost. Na 2026 lopen de beschikbare coalitiemiddelen voor de integrale aanpakken af.

Integrale aanpakken Zuidoost, Nieuw-West en Noord

Een aantal buurten in Amsterdam kent hardnekkige en samenhangende problemen. Het is niet acceptabel dat in een rijk land en in een welvarende stad de verschillen zo groot zijn dat kinderen die opgroeien in Noord, Nieuw-West en Zuidoost niet dezelfde kansen krijgen als anderen. Om te zorgen dat de volgende generaties volop deel kunnen nemen aan het succes in de stad, een gezond leven kunnen leiden en zich kunnen ontplooien is een gebiedsgerichte aanpak nodig die langjarig wordt volgehouden. We hebben ons voor 25 jaar lang gecommitteerd om in Zuidoost, Nieuw-West en Noord te werken aan verbetering van de kwaliteit van het bestaan van de inwoners. In deze drie gebieden willen we tot een transitie komen om meer kansengelijkheid, een prettige en veilige woon- en leefomgeving, en meer bestaanszekerheid te creëren.

Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid

De integrale aanpakken van Amsterdam Nieuw-West en Amsterdam Zuidoost zijn onderdeel van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV). Een programma voor een langjarige inzet van het Rijk om samen met gemeenten en andere lokale partijen de leefbaarheid en veiligheid weer op orde te krijgen en de bewoners weer perspectief te bieden. Als voorwaarde voor deelname aan dit programma zijn allianties van overheden en maatschappelijke partners opgericht in Nieuw-West en in Zuidoost. Beide allianties hebben een eigen programmaorganisatie die voor de gehele alliantie werkt. De gemeente Amsterdam is hierbij één van de alliantiepartners. In Noord hebben wij een eigen gemeentelijke aanpak ontwikkeld waarbij we langjarig samenwerken met bewoners, lokale ondernemers en maatschappelijke partners.

Realisatie onttrekking reserve gemeentelijke coalitiemiddelen t.b.v. integrale aanpakken per einde 2025

Progr. ond.	Omschrijving	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Gewijzigde Begroting 2025	Realisatie 2025	Totaal realisatie 2023-2025	Totaal budget coalitiemiddelen	Restant coalitiemiddelen
	Aanpak Noord	**2,9**	**5,0**	**5,6**	**6,9**	**6,1**	**14,0**	**20,0**	**6,0**
B3	Bewonersbetrokkenheid	0,4	0,5	0,6	0,7	0,6	1,5		
P6	Kansen voor de jeugd	0,3	0,7	1,0	1,4	1,1	2,1		
P6	Kansrijke sociale buurten	0,8	0,9	1,0	1,2	1,1	2,8		
P1	Wonen	0,1	0,3	0,2	0,3	0,2	0,6		
P2	Openbare ruimte	0,1	0,5	0,5	0,7	1,0	1,6		
P2	Stadsnatuur en groen	0,3	0,5	0,7	0,9	0,5	1,3		
P3	Buurteconomie	0,1	0,4	0,5	0,6	0,4	0,9		
B5	Organisatiekosten	0,8	1,3	1,1	1,1	1,2	3,3		
	Zuidoost	**4,4**	**5,0**	**4,1**	**4,6**	**4,0**	**12,6**	**17,0**	**4,4**
P8	Masterplan Veiligheid	0,9	1,5	0,9	0,9	0,8	3,3		
	Masterplan Cultuur	0,5	0,3	-	-	-	-		
P1	Masterplan Wonen	0,4	0,4	0,4	0,6	0,5	1,3		
B3	Masterplan Participatie & Democratisering	0,6	0,7	0,4	0,4	0,3	1,6		
P5	Jeugd & Onderwijs	0,6	1,1	0,8	1,0	0,9	2,6		
P7	Werk & Economie	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	1,9		
B5	Organisatiekosten	0,7	0,4	1,0	1,1	0,8	2,0		
	Nieuw-West	**2,4**	**5,4**	**6,3**	**8,0**	**6,9**	**14,7**	**23,0**	**8,3**
P1	Wonen en Fysieke Leefomgeving	0,3	0,3	0,4	0,6	0,3	0,9		
P6	Ontwikkelbuurten	0,2	0,3	-	0,0	0,0	0,5		
P8	Veiligheid	-	0,4	1,0	1,6	1,8	2,2		
B3	Community Wealth Building	0,5	0,7	1,3	1,9	1,2	2,4		
B3	Eigenaarschap, inclusie & democratisering	-	0,7	0,6	0,8	0,8	1,5		
B3	Communicatie	0,5	0,6	0,5	0,3	0,3	1,4		
B3	Werkend leren	-	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2		
P7	Werk & bestaanszekerheid	0,1	1,0	0,8	1,0	1,0	2,0		
P6	Kansen voor de jeugd	0,1	0,4	0,3	0,3	0,2	0,7		
B5	Organisatiekosten	0,9	1,0	1,2	1,2	1,0	3,1		
Totaal coalitiemiddelen		**9,6**	**15,4**	**15,9**	**19,5**	**17,0**	**41,3**	**60,0**	**18,7**

Bedragen x € 1 miljoen

Aanpak Noord

Inleiding
Toen bewoners verenigd in Red Amsterdam Noord (RAN) in 2021 alarm sloegen over de groeiende kloof tussen bestaande en nieuwe wijken, verwaarlozing en een diepgeworteld wantrouwen jegens de gemeente, reageerde het College van B&W met de lancering van Aanpak Noord. Deze 25-jarige aanpak richt zich op het herstel van vertrouwen, het verbeteren van de woon- en leefomgeving en het bevorderen van kansengelijkheid voor de jeugd. De uitvoering van het programma heeft dit jaar meer voeten aan de grond gekregen: van het vormen en opstarten van meer buurtsamenwerkingen tot het komen van een uitvoeringsagenda hiervan. Door buurtinitiatieven, bewoners en ondernemers actief te ondersteunen, legt de aanpak een nieuwe basis voor samenwerking tussen professionals, netwerken en de gemeente. We werken in een context van gestapelde problematieken en gebrekkig vertrouwen. Herstel van achterstanden en vertrouwen in Noord zijn urgent en vragen om langdurige inzet, aandacht, geduld en continuïteit.

Bewonersbetrokkenheid
Bewoners worden op diverse manieren betrokken: via de website, social media, een tweewekelijkse pagina in de Rodi en lokale buurtkrantjes en filmpjes. Bewonersplatformen zoals RAN, wijkcoöperatie Noorderpark en Hart voor Noord zijn versterkt, terwijl bewoners via ‘Heel Noord in gesprek’ zelf dialoogtafels organiseren. De UvA onderzocht de relatie tussen overheid en bewoners; de bevindingen worden verwerkt in publicaties. Daarnaast ontwikkelde O&S een monitor om de integrale aanpakken te kunnen evalueren.

Buurteconomie
Noordse ondernemers geven buurten identiteit en werkgelegenheid, maar de organisatiegraad in Noord is de laagste van Amsterdam. In 2025 is daarom geïnvesteerd in alle elf winkelgebieden: winkelstraatmanagers zijn aangesteld, ondernemersverenigingen versterkt en actieplannen opgesteld. Op het Zonneplein, Mercuriusplein, Mosveld en in de Molenwijk bundelen ondernemers hun krachten via De Verenigde Bizzen en VBOA, terwijl in de Van der Pekstraat en op het Purmerplein buurtsamenwerkingen werken aan community wealth building. Programma’s als ‘Noord aan Zet’ en Boost Your Business stimuleren sociaal ondernemerschap en mbo-talent.

Kansen voor de Jeugd
In 2025 steeg het aantal niet-schoolrijpe vierjarigen, wat vaak samenhangt met overbelasting van ouders. Om dit op te vangen bieden startklassen in de Vogelbuurt/IJplein en Waterlandpleinbuurt extra taalondersteuning en ouderbegeleiding; de aanpak wordt binnenkort uitgebreid naar de Banne. Voor oudere jongeren zijn naschoolse activiteiten georganiseerd en jongereninitiatieven van de grond gekomen, zoals wijkstages, een kappersopleiding en voetbaltoernooien. Jongerenambassadeurs adviseren intussen over wonen en kansengelijkheid, en in de Molenwijk wordt een nieuwe jeugdvoorziening voorbereid waar jongeren werkervaring opdoen door zelf mee te bouwen.

Sociale, kansrijke buurten
In De Banne, Van der Pekbuurt, Molenwijk en Waterlandpleinbuurt zijn buurtsamenwerkingen aangehaald en versterkt. Werkgroepen, bewonersplatformen zoals BOS en Samen Waterlandplein, en collectieve initiatieven dragen bij aan meer onderlinge verbinding, net als culturele projecten zoals het wandkleed ‘It takes a city to raise a child’ en een mobiele kinderbieb. De schuldenvrije buurt-aanpak is verder uitgebreid en een Werkcentrum Noord op het Buikslotermeerplein is in voorbereiding. Vrouw aan het IJ ontving een Europese subsidie voor een community rondom circulaire fashion en kinderopvang.

Openbare Ruimte
Via buurtschouwen worden kleinschalige verbeteringen uitgevoerd in wijken zonder gepland onderhoud, zoals het recht leggen van tegels, het plaatsen van fietsnietjes en het schoonmaken van lantaarnpalen. Op basis van bewonerswensen zijn zo’n twintig locaties aangepakt. Met het ‘Leer- en experimenteerbudget’ worden nieuwe participatievormen getest, en de pilot Tactical Urbanism op de Statenjachtstraat onderzoekt op creatieve en snelle wijze verkeersveiligheidsmaatregelen. Eind 2025 is het schoolplein van de Msg. Bekkersschool opgeleverd, na een intensief participatieproces.

Stadsnatuur en Groen
In 2025 is de betrokkenheid van bewoners en groengroepen verder versterkt en goed zichtbaar en de middelen voor Stadsnatuur & Groen zijn geprioriteerd door de groengroepen; de (betaalde) coördinator van de groengroepen speelt daarin een cruciale rol. Maatregelen ter bescherming, versterking en behoud van de Noordse stadsnatuur zijn ingezet, zoals opstart ecologisch beheer, aanleg van fauna-uittreed voorzieningen, en faunapassages, paddentrappetjes, gierzwaluwnestkasten, bijenheuvels, bloemrijk gras en onderzoek naar) natuurvriendelijke oevers, onderdoorgangen

bij de A10, Rechten voor de Natuur en de pilot ‘Vooruit vergroenen’ op het Buiksloter-meerplein. ‘Beestachtige sessies’ brachten bewoners, ambtenaren en bestuurders samen om de effecten van nachtelijk licht op de natuur te bespreken. En de actie om de ingekochte beplanting gifvrij te krijgen, heeft zijn vruchten afgeworpen: het is nu stadsbreed beleid.

Wonen
Samen met corporaties, RAN en andere partners werkt de gemeente aan woningverbetering, verduurzaming en sociale interventies. In 2025 is een structureel afstemmingsoverleg gestart tussen corporaties en Aanpak Noord, met de focus op passend wonen, kwetsbaarheid en leefbaarheid in wijken als De Kleine Wereld, Waterlandpleinbuurt en Molenwijk. De fixbrigade in samenwerking met stichting Sina pakt energiebesparende maatregelen aan in wooncomplexen. Met de Voorjaarsnota 2025 heeft Amsterdam € 13,5 miljoen euro vrijgemaakt, waardoor vanaf circa 2026 1.250 woningen van particuliere eigenaren via een nieuwe subsidieregeling verduurzaamd kunnen worden.

Veiligheid
Met de Voorjaarsnota 2025 is 9,7 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het thema Veiligheid tot en met 2029. In 2025 is met name ingezet op het aanstellen van extra projectleiders in de Vogelbuurt en Waterlandpleinbuurt. Ook zijn in 2025 plannen uitgewerkt voor het geven van meer aandacht in buurten aan huiselijk geweld, onbegrepen gedrag en online jeugdcriminaliteit in de komende jaren. Naast dat de inzet in de buurten zelf verbreed wordt.

Nationaal Programma Samen Nieuw-West

Inleiding
Met het Nationaal Programma Samen Nieuw-West (NPSNW) wil een alliantie van overheden, (maatschappelijke) organisaties, bedrijven en bewoners van Nieuw-West de opeenstapeling van problemen in stadsdeel Nieuw-West doorbreken. In februari 2024 hebben de alliantiepartners hier afspraken over gemaakt in een uitvoeringsprogramma ‘Wij maken samen Nieuw-West’. De gemeente draagt hieraan bij via de volgende hoofdopgaven: 1) Eigenaarschap, Inclusie en Democratie, 2) Werk en bestaanszekerheid, 3) Wonen en Leefomgeving, 4) Veiligheid en 5) Kansen voor de jeugd en 6) community wealth building.

Eigenaarschap, Inclusie en Democratie
Om te komen een meer democratische samenleving te bevorderen is gewerkt aan de volgende opgaven:
1. Ondersteuning van bestaande en nieuwe wijkallianties in de focusbuurten waar bewoners de trekker van zijn.
2. Bouwen aan eigenaarschap van bewoners door bewoners op alle niveaus in Samen Nieuw West in te zetten.
3. Werken aan diversiteit en inclusie. Niet alleen binnen het Nationaal Programma streven we naar inclusiviteit maar vooral op wijkniveau werken we samen aan inclusieve gemeenschappen. Hierin zijn de onderlinge solidariteit en verbondenheid sterk genoeg zodat iedereen zich welkom voelt om volwaardig deel te nemen en iedereen zich gerespecteerd voelt.

Veiligheid
In 2025 is gewerkt aan het versterken van veilige en weerbare wijken.
De inzet richtte zich op drie samenhangende opgaven:

1. *We handelen adequaat, proportioneel en zorgvuldig*
   Solide fundament in de wijk. Door gerichte investeringen in extra professionals en voorzieningen is het fundament voor veiligheid en leefbaarheid in Nieuw-West verder versterkt. De zichtbaarheid en aanwezigheid in de wijk zijn vergroot door extra inzet in de openbare ruimte, waaronder meer toezichthouders, straatcoaches, straathoekwerkers en voorzieningen voor jongeren. De extra straatcoaches die in 2024 zijn geworven zijn in 2025 volledig ingezet (40 coaches). Daarnaast zijn extra straathoekwerkers (4,3 fte) actief gebleven in Nieuw-West. Met deze versterkte inzet is de aanwezigheid in de wijken vergroot en kan sneller worden ingespeeld

op signalen van overlast en onveiligheid. In 2025 is gestart met nachtelijke surveillance in Nieuw-West, waardoor ook in de avond en nacht de zichtbaarheid in de openbare ruimte is toegenomen en sneller kan worden opgetreden bij overlast en onveilige situaties. De inzet richt zich op de focusbuurten van het Nationaal Programma Samen Nieuw-West, waar de druk op leefbaarheid en veiligheid het grootst is. Door hier extra professionals en aanwezigheid in te zetten, beogen we juist in deze buurten het grootste en meest zichtbare effect te realiseren.
Veiligheidsdragers in de wijk. Buurtvaders en -moeders zijn verder ondersteund in hun rol bij het voorkomen van spanningen en overlast in de wijk, met name onder jongeren.

2. *We werken aan verbondenheid, verdraagzaamheid en herstel*
Wijkrechtspraak. Na afronding van de verkenningsfase in 2024 is in 2025 de volgende stap gezet in de invoering van wijkrechtspraak in Geuzenveld-Slotermeer. In 2025 zijn de werkprocessen uitgewerkt en is de samenwerking met sociale en juridische professionals ingericht. In het najaar van 2025 hebben de eerste zittingen van de wijkrechter plaatsgevonden. Daarmee is een belangrijke stap gezet om rechtspraak dichter bij bewoners te organiseren en sneller, zichtbaarder en meer herstelgericht op te treden bij overlast en lichte strafzaken. Tegelijkertijd wordt toegewerkt naar een vorm waarin de wijkrechtspraak steeds meer kan functioneren als een community justice center, waar rechtspraak, zorg en ondersteuning in samenhang worden georganiseerd.
Tegengaan huiselijk geweld en kindermishandeling. Samen met zorg-, veiligheids- en maatschappelijke partners is gewerkt aan het voorkomen en aanpakken van huiselijk geweld en kindermishandeling. Kenmerkend en vernieuwend voor deze aanpak is de intensieve samenwerking tussen formele organisaties en informele netwerken in de wijk, waardoor signalen eerder worden herkend en gezinnen beter bereikt kunnen worden. Een belangrijke doelstelling is om dit type geweld uit de taboesfeer te halen zodat er sneller actie kan worden ondernomen. In 2025 is de in 2024 ontwikkelde aanpak verder uitgevoerd langs zes bouwstenen, gericht op het stoppen van geweld en het doorbreken van recidive. In 2025 zijn belangrijke stappen gezet: data van partners zijn geanalyseerd, vier dialoogleiders zijn opgeleid om bewustwording in de wijk te vergroten en een domein overstijgende netwerkgroep heeft 55 complexe casussen behandeld. Sinds september 2025 zijn drie time-out woningen in Nieuw-West beschikbaar voor tijdelijke opvang en rust in acute onveilige thuissituaties. Daarnaast loopt sinds januari 2025 een mannengroep (plegersaanpak) voor (voormalig) plegers, gericht op gedragsverandering en het voorkomen van herhaling.
Van trauma naar kracht. Trauma, ook wanneer het van eerdere generaties wordt doorgegeven, kan een belangrijke bron van gevoelens van onveiligheid zijn. Door trauma te erkennen en om te zetten in kracht, kunnen bewoners hun veerkracht versterken. Vanuit het Nationaal Programma is daarom in 2025 geïnvesteerd in de ontwikkeling van de Poort van Sakina, een initiatief dat zich richt op coaching en traumaverwerking. Daarnaast is bijgedragen aan de start van een aanpak tegen straatintimidatie. Binnen deze aanpak krijgen vrouwen en meisjes die te maken hebben gehad met intimidatie of geweld op straat begeleiding bij het doen van aangifte en bij traumaverwerking, onder meer via ondersteuning en contact met lotgenoten.

3. *We doorbreken criminele structuren*
Gebiedsgerichte Samenwerking Wildemanbuurt. In de Wildemanbuurt is intensief samengewerkt met politie, het Openbaar Ministerie en het RIEC om criminele netwerken te verstoren en ondermijnende criminaliteit tegen te gaan. Daarmee wordt gewerkt aan het versterken van de weerbaarheid van de wijk. In 2025 is de aanpak verbreed naar een integrale gebiedsgerichte aanpak, gericht op alle leefgebieden in de buurt: wonen, sociaal, veiligheid, fysieke leefomgeving en openbare ruimte. Daarbij is ingezet op onder meer zichtbare normstelling in de openbare ruimte, gericht jongerenwerk, verbetering van de openbare ruimte en een integrale aanpak van de Osdorper Ban gericht op een bonafide en economisch diverse straat. In 2025 is aan de Osdorper Ban 80 een nieuwe locatie geopend voor een Wijkpraktijkteam (WPT). Deze locatie, gerealiseerd in samenwerking met onder meer gemeente, politie, Openbaar Ministerie en woningcorporatie Stadsgenoot, maakt het mogelijk om zichtbaar en integraal in de wijk samen te werken aan veiligheid, leefbaarheid en ondersteuning van bewoners. Tegelijkertijd wordt verkend hoe meer regie op vastgoed in Nieuw-West kan bijdragen aan het versterken van leefbaarheid en het tegengaan van ondermijning. In 2025 zijn ook de voorbereidingen getroffen om deze werkwijze in 2026 uit te breiden naar drie extra buurten in Nieuw-West waar de druk op leefbaarheid en veiligheid groot is. Hiervoor zijn twee programmamanagers Leefbaarheid en Veiligheid aangesteld om de samenwerking met bewoners, partners en alliantieorganisaties te versterken en duurzame verbeteringen in de wijken te realiseren.
Herbestemmen crimineel kapitaal. In beslag genomen goederen worden door het Openbaar Ministerie beschikbaar gesteld aan maatschappelijke initiatieven. In 2025 ontving Blijf Groep Nieuw-West een schenking, waarmee crimineel kapitaal een maatschappelijke bestemming krijgt.

Online veiligheid. Offline en online veiligheid hangen steeds sterker samen. De online-wereld kan een ingang vormen naar beginnende criminaliteit en misbruik. Om dit bespreekbaar te maken zijn jongeren, ouders en professionals samengebracht in een podcast over online veiligheid. Deze wordt in 2026 verder ontwikkeld.

Werk en bestaanszekerheid
Bewoners uit Nieuw-West moeten volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving. We zetten ons in om de bestaanszekerheid te garanderen en arbeidsparticipatie te vergoten van bewoners in Nieuw-West via drie hoofdopgaven.

1. We maken werk beter toegankelijk voor wie dat nu niet het geval is.
   - De afdeling Werk en Participatie van WPI heeft in 2025 10 procent extra formatie ingezet in NW (ZO en N) ten koste van de formatie in de overige stadsdelen. Door de caseloadverlaging kunnen P-wetgerechtigden beter ondersteund worden in de re-integratie naar arbeid. Zestien maatschappelijke initiatieven zijn met uiteenlopende doelgroepen en werkwijzen en in nauwe samenwerking met afdelingen van Werk Participatie en Inkomen aan de gang om inwoners dichter bij de arbeidsmarkt te brengen. Bij de eerste resultaten zijn mooie opbrengsten maar ook tegenvallers. De samenwerking is ingericht op leren i.p.v. afrekenen.

2. Iedereen verdient financiële bestaanszekerheid.
   - Ook de directie Inkomen en het Buurtteam hebben extra formatieve inzet in NW gerealiseerd. Verder is de samenwerking met informele initiatieven een nadrukkelijk speerpunt geweest in 2025. De verbindingen met ruim 10 informelere organisaties is verstevigd en verdiept.
   - Organisaties worden toegerust om meer financiële hulpvragen te kunnen beantwoorden en krijgen een directe ingang bij Buurtteam en WPI bij grotere financiële problemen bij huishoudens in hun achterban.
   - De stedelijke aanpak Schuldenvrije Wijk is in Nieuw West uitgebreid naar drie wijken. Samen met niet-formele organisaties en sleutelfiguren is ingezet op moeilijk bereikbare groepen.

3. We versterken de lokale economie door ruimte te bieden aan initiatieven en de samenwerking tussen partijen te verbeteren.
   - Met de start en continuering van aanpakken zoals Business after School en Boost Your Business is de infrastructuur die startende of zwakkere ondernemers in Nieuw West ondersteunt in 20-25 flink versterkt.

Wonen en leefomgeving
Er zijn drie hoofdopgaven benoemd voor de interventies in het domein wonen en leefomgeving waar in 2025 aan gewerkt is.

1. Iedereen een (t)huis.
   - Voor Nieuw-West is extra geld beschikbaar voor woningbouw vanuit de Realisatieimpuls van het Rijk. Gekoppeld aan deze impuls kunnen ook extra investeringen gedaan worden in de openbare ruimte en voorzieningen.
   - De subsidieverstrekking voor verduurzaming van de particuliere voorraad is doorgezet. Daarop kunnen VVE's een beroep doen die duurzaamheids-investeringen zelf niet kunnen dragen. Het doel is in een periode van 10 jaar 2.500 particuliere woningen te verduurzamen.
   - Afstemming herhuisvesting: de afstemmingstafel is gestart. Hier maken gemeente en woningcorporaties afspraken over samenwerking in de herhuisvesting.
   - Woonstrategie voor gebieden uitwerken: er is meer aandacht voor doelgroepen zoals ouderen in de buurten door betere afstemming tussen gebiedsontwikkeling en volkshuisvesting.

2. Bewoners voelen zich thuis en verbonden met de buurt.
   - Nieuw-West heeft extra middelen vanuit de Woontop gekregen voor openbare ruimte en voorzieningen. Deze worden vanaf 2026 ingezet in de Nieuwe Meervaart, de Centrale en het Plein 40-45.
   - De extra inzet op interim beheer is voortgezet. De Schoon Heel Veilig aanpak in het stadsdeel is voortgezet en uitgebreid met twee Schone Kans teams, die ook extra werkgelegenheid bieden aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
   - Betere samenwerking in het netwerk van groenactiviteiten van bewoners.
   - Vitale Röelbuurten: extra inzet op samenhangende programmering om betere voorwaarden voor gemengde en vitale buurten te creëren.
   - Pilot Gerhardhuis: optimaal benutten van de herontwikkeling van het Gerhardhuis voor ouderen in de buurt.

3. Bewoners kunnen zich duurzaam en betaalbaar verplaatsen. Om de vervoers-armoede te verminderen zijn er in 2025 drie concrete projecten gestart die in 2026 verder tot uitvoering zullen komen:
   - Betaalbare deelmobiliteit voor stadspashouders in Nieuw-West.
   - Fietsstimulering op drie familiescholen: Al Wafa, Huizingaschool en de OBS de Toekomst.
   - In stand houden buurtbus Osdorp en verkenning uitbreiding nieuwe lijnen.

Kansen voor de Jeugd
Veel kinderen die geboren worden in Nieuw-West staan voor grote uitdagingen. De startpositie van kinderen verschilt in negatieve zin van leeftijdsgenoten in andere delen van de stad. In 2025 is gewerkt aan drie hoofdopgaven met als uitgangspunt dat ieder de kans heeft zijn of haar talenten optimaal te ontwikkelen.

1. Jonge kinderen groeien stressvrij op doordat de voorwaarden op orde zijn om in een stimulerende omgeving (gezin, school, straat) zijn of haar talenten te ontwikkelen. We stimuleren dat formele en informele partijen die daar een rol in spelen goed samenwerken en elkaar aanvullen.
2. Ieder kind ontdekt en ontwikkelt talent met behulp van een pedagogische infrastructuur op en rondom school. Op school leren zij niet alleen rekenen en schrijven maar kunnen zijn ook in brede zin hun talenten ontwikkelen. Initiatieven hiertoe zijn onder meer Samen Leren in de Wijk, Familiescholen en Naschoolse Ontwikkelomgeving.
3. Jongeren en jongvolwassenen in Nieuw-West verdienen meer perspectief op passend werk en woning. In een domein overstijgende aanpak gaan we samen met jongeren experimenteren met vernieuwende oplossingen. Daartoe is de Kerngroep Jongeren opgericht die meepraat en -denkt over de toekomst van jongeren.

Community Wealth Building
Amsterdam werkt onder de noemer ‘sociale economie’ aan een transitie naar een economie waarin Amsterdammers meer eigenaarschap en zeggenschap hebben, en waarin ongelijkheid wordt verminderd. Community Wealth Building (CWB) is een belangrijke strategie om te komen tot een sociale economie. Het doel is om geldstromen lokaal te houden, eigenaarschap te delen en economische ongelijkheid te verminderen.

De gemeente Amsterdam is namens het alliantiebestuur van Nationaal Programma Samen Nieuw-West initiatiefnemer en coördinator van het CWB-programma, dat begin 2024 is gestart. De gemeente en alliantiepartners werken aan het lokaal richten van inkoop. De opbouw van coöperatieve ondernemingen die in de inkoopvraag kunnen voorzien wordt actief ondersteund. En er wordt gewerkt aan een structurele ondersteunende diensten om CWB aan te jagen.

Per eind 2025 zijn er meer dan tien coöperatieve ondernemingen actief die met steun van het programma zijn gestart. En het eerste inkoop-raamcontract vanuit de gemeente naar een van de coöperatieve ondernemingen is begin 2026 afgerond.

Masterplan Zuidoost

Inleiding
De Bijlmer was een belofte. Mooie ruime en betaalbare woningen voor iedereen. Veel groen. Alle ingrediënten voor een mooi, bloeiend stadsdeel. De geweldsincidenten in de zomer van 2019 waren de directe aanleiding voor Masterplan Zuidoost. Het kon zo niet langer. Te veel bewoners hebben problemen. Vaak meer dan in de rest van de stad. Via het masterplan wordt met elkaar gewerkt om daar verandering in te brengen. De aanpak moet helpen om een structurele verbetering voor de bewoners te realiseren. Veiligheid is essentieel en de leefbaarheid moet in orde zijn. Publieke en private partijen uit Zuidoost werken samen in een Alliantie om voor ten minste 20 jaar aan Zuidoost te werken.

Participatie en inclusie
In 2025 is vanuit deze ambitie verder geïnvesteerd in het organiseren en versterken van de gemeenschap van Zuidoost, in de capaciteitsversterking van de bewoners, bewonersnetwerken en grassroots organisaties en in het scheppen van de randvoorwaarden om uitvoering te kunnen geven in het door de alliantie aangenomen Community Development plan. (jan. 2025). Community development bestaat uit processen van betrokkenheid waarin mensen samenwerken met de overheid om hun economische, sociale en culturele leefomstandigheden te verbeteren. Het richt zich op het versterken van de gemeenschapskracht, het vergroten van participatie en het bevorderen van onderlinge verbinding.

- In 2025 is ingezet op het creëren van een gelijkwaardige positie van bewoners en tussenpersonen (lokale professionals en grassroots organisaties) binnen Masterplan Zuidoost. Doorbraakteam inclusie & participatie faciliteerde dit proces door eerst binnen het eigen team voor een evenredige verdeling te zorgen tussen bewonersvertegenwoordigers en ambtenaren.
- De plannen voor de asset map zijn uitgewerkt en voorbereidingen zijn in 2025 gestart om in 2026 operationeel te kunnen zijn. Via een participatief proces worden de assets – actieve bewoners, grassroots initiatieven, lokale organisaties, netwerken, voorzieningen en hoe of waarmee ze bijdragen aan de community – in kaart gebracht. De asset map maakt per gebied duidelijk wie de lokale krachtbronnen en aanbieders zijn op welk themagebied en welke bestaande samenwerkingen er zijn.
- Het verbindingsplatform is in voorbereiding, waardoor de gemeenschap sterker georganiseerd is, diverse netwerken betrokken zijn en de krachten meer gebundeld zijn. De basis van de coalitie vorming tussen Social Pact, Buurtplatformen, Zuidoost

Community en anderen netwerken is gelegd, vanuit het community development plan waar gezamenlijk aan gewerkt is.

- Om de ervaring, kennis en deskundigheid van bewoners te benutten en een duurzame, gelijkwaardige en rechtvaardige positie van de community te realiseren binnen Masterplan Zuidoost, is in 2025 een start gemaakt met de inzet van community verbinders in de verschillende doorbraakteams, met als doel om te verkennen wat de beste werkwijze is voor een duurzame en gelijkwaardige samenwerking met de gemeenschap. In aanvulling op de vier community vertegenwoordigers in doorbraakteam inclusie & participatie is vanuit de community met ondersteuning van het doorbraakteam ingezet op 2-3 community verbinders per doorbraakteam. In de pilot die loopt van 1 oktober 2025 tot 1 juli 2026 zijn 7 verbinders gestart, vertegenwoordigd in doorbraakteams wonen, veiligheid en werk & economie. De werkgroep Zuidoost Community (die de community vertegenwoordigd) heeft zelf een profiel opgesteld en de werving en selectie vormgegeven, in samenwerking met alle doorbraak teams. De community verbinders zijn geworven op basis van specifieke kennis, expertise, netwerk en ervaring binnen het doorbraakteam waarvoor zij zijn geselecteerd.
- Het welzijnsdashboard is in drie wijken ontwikkeld en gebruikt als instrument voor dialogen en co-creatie. Ter ondersteuning is vanuit de UvA een sociaal en economisch welzijnsonderzoek instituut opgericht en een leerstoel zal in 2026 starten.
- Dialogen focussen op door bewoners aangegeven prioriteiten uit het welzijnsdashboard voor verbetering waarbij in 2026 mogelijkheden voor community wealth building initiatieven worden verkend, daar waar maatschappelijke investeringen nodig blijken. Er zijn diverse wijkdialogen en bijeenkomsten georganiseerd met als doel om actieve bewoners, sleutelpersonen en grassroot initiatieven te informeren en betrekken bij de plannen van de verschillende ambities.
- Uit deze wijkdialogen én de heroriëntatie zijn de volgende thema's benoemd die nog onvoldoende aandacht hebben binnen het masterplan. Deze thema's zijn opgenomen in het jaarplan 2026 van ambitie 1:
  - mentale en fysieke gezondheid
  - doorwerking koloniaal- en slavernijverleden
  - innovatieve inzet op groepen jongeren en overige bewoners die nu nog niet worden bereikt
  - armoede
- Er is verder gebouwd aan de voedingsbodem voor community wealth building initiatieven zoals het welzijnsdashboard en het vergroten van de organisatiegraad onder bewoners, terwijl ook de nodige ondersteuning verder is aangepakt zoals versterking van lokale verankerd ondernemerschap.
- Samenwerking is versterkt onder lokale foodondernemers en buurtkoks en georganiseerd in coöperatieve organisatie volgens Community Wealth Building principes, klaar voor gezamenlijke mededinging in aanbestedingen vanaf 2026.

Wonen en Leefbaarheid

Ambitie 2 richt zich op het versterken van wonen en leefbaarheid in Zuidoost. In 2025 is een hernieuwde intensivering van de integrale aanpak door de Alliantiepartners gestart, daarnaast is gewerkt aan diverse opgaven en projecten die gezamenlijk bijdragen aan woonkansen, leefbaarheid en betrokkenheid van bewoners. Hieronder volgt een terugblik op enkele concrete projecten en opgaven:

- Via het Volkshuisvestingsfonds is ingezet en verduurzaming van de bestaande woningvoorraad. Het aantal buurten waaruit VvE's kunnen deelnemen is uitgebreid van 9 naar 31, waardoor het potentieel aantal deelnemende VvE's groeide van 38 naar 193. Daarnaast is via buurtbijeenkomsten en gerichte communicatie actief ingezet op de werving en het informeren van VvE's, om de betrokkenheid en deelname verder te vergroten. Binnen de gelden voor de openbare ruimte zijn meerdere projecten in zes buurten in voorbereiding.
- De eerste fase van FutureLab richtte zich op het versterken van een vitale democratie vanuit de wijk: eerst investeren in mensen, daarna in stenen.
- Waar de stadsdeelvoorrang eerder werd ingezet bij private ontwikkelingen, hebben in 2025 voor het eerst ook corporaties woningen toegewezen met stadsdeelvoorrang.
- Wonen&ZO heeft bewoners via wekelijkse inloopmomenten actief geïnformeerd over de gebiedsontwikkeling en daarbij horende woonkansen. De doelgroep is verbreed, met blijvende focus op jongeren en er inzicht verkregen in de doorstroombehoefte van senioren.
- Naast de informatieverstrekking via het woonplatform www.Zuidoostwoont.nl en Wonen&ZO zijn de burgerschapslessen in 2025 voortgezet op scholen in Zuidoost. De lessen zijn gegeven aan verschillende klassen op het ROC. Hiermee wordt geïnvesteerd in kennis over wonen in brede zin.

Veiligheid
De inzet voor veiligheid richt zich op onderstaande ‘doorbraken’.

- Wijkactieteams: dit is een samenwerking tussen stadsdeel, politie en corporaties voor veiligheidsproblemen in de woonomgeving. Meldingen van bewoners worden opgepakt tot er een oplossing is. In 2025 is het 5e Wijkactieteam in de H-buurt gerealiseerd. Vanuit de Wijkactieteams worden hosts van ISG ingezet om toezicht te houden en contact te leggen met bewoners. De hosts zijn elke dag zichtbaar op straat aanwezig tot twee uur ’s nachts.
- Jeugd & Veiligheid: er wordt veel ingezet op de veiligheid van jongeren door preventieve maatregelen en begeleiding van kwetsbare jongeren. In het kader van het Masterplan wordt deze aanpak versterkt door samen te werken met grassroots organisaties die de jongeren goed kennen en weten hoe we hen het beste kunnen helpen. Vanuit JDK is een bemiddelingspool actief die kan bemiddelen bij conflicten tussen (groepen) jongeren. De organisatie Keep It Real houdt workshops gericht op preventie van criminaliteit in het speciaal voortgezet onderwijs. De Film Zwijgrecht over uithalers van drugs uit de haven is in première gegaan. Groepen scholieren en andere jongeren hebben de film bezocht en daarna volgt een nagesprek onder leiding van jeugdprofessionals.
- Stroomlijnen aanpak ondermijnende drugscriminaliteit. Vanuit het RIEC worden op basis van eerdere analyses interventies ingezet om ondermijning tegen te gaan.
- Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (HGKM): dit is een ernstig probleem waar nog veel taboe op rust. In het afgelopen jaar is een nieuwe aanpak in uitvoering gekomen met verschillende bouwstenen, zoals het verbinden van de formele en informele netwerken die samenwerken aan bewustwording en concrete problemen behandelen in een lokaal casusoverleg. In het kader van de plegeraanpak is er een steungroep voor plegers gestart. Tot slot zijn er drie time-outwoningen gerealiseerd.

Jeugd en onderwijs
Onze ambitie is gelijke kansen voor alle kinderen in Zuidoost. We richten ons op alle domeinen waar jongeren zijn: gezin, school en buurt. Met het geld uit het coalitieakkoord zetten we ons in voor de Zuidoost Academie, voor organisaties uit de wijk die jongeren begeleiden en ter versterking van oudernetwerken.

De Zuidoost Academie, geopend op 1 februari 2024, biedt werving, opleiding en inspiratie voor professionals, ouders en vrijwilligers. We hebben in 2025 meerdere trainingen, inspiratiesessies en wervingstrajecten georganiseerd waar circa 400 professionals en ouders aan hebben deelgenomen. Via jongerenbegeleiding hebben acht organisaties ruim 450 jongeren en 200 gezinnen bereikt. Daarnaast krijgen hun medewerkers extra opleidingen op de Zuidoost Academie. Het Makuba netwerk richt zich op de mentale gezondheid en empowerment van vrouwen. In 2025 hebben ruim 200 vrouwen deelgenomen.

Werk en economie
Binnen het domein Werk focussen we op drie lijnen ‘van geen werk naar werk’, ‘van onderwijs naar werk’ en ‘van werk naar beter betaald werk’. In 2025 hebben we ons gericht op de verduurzaming van initiatieven die succesvol bleken in het bereiken van Amsterdammers in Zuidoost, zoals Zuidoost Werkt. Door middel van carrière events in het Zandkasteel en de Johan Cruyff Arena, door het carrièreprogramma Bright Mindz en door maatschappelijke organisaties bereiken we nog meer Amsterdammers in Zuidoost. Daarnaast worden werkgevers aangemoedigd om diversiteit als talent te zien tijdens de zogenaamde inspiratiesessies. Al deze activiteiten hebben in 2025 geleid tot maar liefst 400 nieuwe banen voor Amsterdammers in Zuidoost.

Op het terrein van bestaanszekerheid en armoedebestrijding hebben we samen met maatschappelijke organisaties Amsterdammers ondersteund om gebruik te maken van de vele regelingen die er zijn. In 2025 ging het programma ‘Minder Zorgen, Meer Toekomst’ van start waarin ervaringsdeskundigen op het gebied van armoede worden opgeleid om andere Amsterdammers te begeleiden. Zij gaan naast de Amsterdammer staan om obstakels om deel te nemen aan de maatschappij weg te nemen.

Binnen het domein Economie hebben we ons in 2025 gericht op het versterken van ondernemersvaardigheden door het ondersteunen van de Ondernemerswinkel. We organiseerden zogenaamde loopbaanpaden voor ondernemers waarmee we hen een perspectief gaven op hoe zij hun onderneming, en inkomen uit hun onderneming, kunnen ontwikkelen. Daarnaast hebben we er in 2025 voor gekozen ons specifiek te richten op groeiondernemers.

4

Voortgang aanbevelingen van de Rekeningencommissie, ACAM en Rekenkamer

In het Jaarverslag 2025 rapporteert het college over de opvolging van de aanbevelingen van de Rekeningencommissie, ACAM en de Rekenkamer Amsterdam-Zaanstad.

ACAM en Rekeningencommissie

In het jaarverslag gaan wij in op:

- De eerdere aanbevelingen die bij de monitor in het Jaarverslag 2024 nog niet waren afgehandeld. Dit zijn 16 aanbevelingen in totaal. Hiervan is 1 aanbeveling samengevoegd met een andere aanbeveling over hetzelfde onderwerp. Dit wordt verder toegelicht in het overzicht. Van de overige 15 aanbevelingen zijn:
  - 8 aanbevelingen in behandeling.
  - 7 aanbevelingen afgedaan.

- De nieuwe overgenomen aanbevelingen uit het verslag van de Rekeningencommissie en het accountsverslag van ACAM bij het Jaarverslag 2024. Dit zijn er 9 in totaal. Hiervan zijn 2 aanbevelingen samengevoegd met een andere aanbeveling over hetzelfde onderwerp. Dit wordt verder toegelicht in het overzicht. Van de overige 7 aanbevelingen zijn:
  - 3 aanbevelingen in behandeling.
  - 4 aanbevelingen afgedaan.

We verwijzen met hyperlinks naar de voortgangs- en afdoeningsbrieven die in de commissies zijn behandeld. De nummering van de aanbevelingen uit het Jaarverslag 2024 gebruiken we ook bij het Jaarverslag 2025. Hierdoor vindt u aanpassingen bij de aanbevelingen gemakkelijker terug. De aanbevelingen die bij het Jaarverslag 2024 zijn afgedaan of samengevoegd, komen niet meer terug in het Jaarverslag 2025.

Rekenkamer

In het jaarverslag gaan wij in op:

- Alle eerdere aanbevelingen die bij het Jaarverslag 2024 nog niet afgedaan waren. Dit zijn er 32 in totaal, hiervan zijn:
  - 11 aanbevelingen afgedaan.
  - 21 aanbevelingen in behandeling.
- Alle nieuwe aanbevelingen die in 2025 zijn gedaan door de Rekenkamer. Dit zijn er 44. Dit betreft aanbevelingen uit de onderzoeksrapporten:
  - Bouwen aan de complete stad (11 aanbevelingen).
  - Wmo-hulpmiddelen (5 aanbevelingen).
  - Klimaatbestendig bouwen (8 aanbevelingen).
  - Toegankelijkheid van buurthuizen (4 aanbevelingen).
  - Sturen op investeringen (7 aanbevelingen).
  - Werken met een arbeidsbeperking (4 aanbevelingen).
  - Opvolging aanbevelingen Rekenkamer (5 aanbevelingen).
- Van de aanbevelingen gedaan door de rekenkamer in 2025 zijn 43 in behandeling en 1 aanbeveling is niet overgenomen.

We verwijzen met hyperlinks naar raadsinformatiebrieven waar inhoudelijk op de aanbevelingen is ingegaan en waar nodig geven we een korte toelichting. De aanbevelingen die bij het Jaarverslag 2024 zijn afgedaan komen niet meer terug in het Jaarverslag 2025.

Voortgang opvolging aanbevelingen ACAM & Rekeningencommissie

Programma	Nummer	Portefeuillehouder	Aanbeveling	Bron aanbeveling	Voortgang/afdoening (behandelde of nog te behandelen datum)
2. Openbare ruimte, Water, Groen en Vervoer	2022-09	Van der Horst	Stijging aantal 'slapers' geeft zorgen over facturatie en inbaarheid van de drinkwateropbrengsten.	Accountantsverslag 2022, blz. 16 Bestuurlijke reactie Accountantsverslag 2022, blz. 11	Voortgangsbrief in de Commissie Mobiliteit, Openbare Ruimte en Water van 16 januari 2025 Afdoeningsbrief in de Commissie Mobiliteit, Openbare Ruimte en Water van 5 februari 2026 Afdoeningsbrief ACAM
A. Algemene Dekkingsmiddelen	2022-03	Van Buren	Prioritering en fasering projecten binnen investeringsportfolio's: overweeg wenselijkheid activering voorbereidingskosten van uitgestelde/afgestelde projecten.	Accountantsverslag 2022, blz. 15 Bestuurlijke reactie Accountantsverslag 2022, blz. 5	Voortgangsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 12 september 2024 Afdoeningsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 3 juli 2025 Afdoeningsbrief ACAM
A. Algemene Dekkingsmiddelen	2022-04	Van Buren	Centrale monitoring en toetsing op inschattingen van de verschillende directies.	Accountantsverslag 2022, blz. 16 Bestuurlijke reactie Accountantsverslag 2022, blz. 5, 6	Voortgangsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 12 september 2024 Voortgangsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 3 juli 2025 Voortgangsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 4 december 2025 Voortgangsbrief in de Tijdelijke Algemene Raadscommissie van 15 april 2026
A. Algemene Dekkingsmiddelen	2023-03	Van Buren	Reserves en voorzieningen: 1. Beoordeel reserves en voorzieningen integraal op nut, noodzaak en voldoen aan wet- en regelgeving, waaronder de eigen beleidsnota. Kijk daarbij of het mogelijk is het aantal reserves en voorzieningen te verminderen door middel van het samenvoegen van posten of het via de exploitatie laten lopen van structurele lasten. 2. Verbeter het inzicht in de verschillen tussen de begroting en jaarrekening per individuele reserve. 3. Breid de toelichting in de verloopstaten van reserves en voorzieningen uit zodat deze zelfstandig leesbaar(der) zijn.	Accountantsverslag 2023, blz. 14 Bestuurlijke reactie Accountantsverslag 2023 blz. 5, 6	Afdoeningsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 3 juli 2025 Afdoeningsbrief ACAM

Programma	Nummer	Portefeuillehouder	Aanbeveling	Bron aanbeveling	Voortgang/afdoening (behandelde of nog te behandelen datum)
A. Algemene Dekkingsmiddelen	2023-06	Van Buren	SiSa: 1. Investeer in een grondige analyse en verbetering van de informatiehuishouding, zodat deze volledig is afgestemd op de geldende, door het Rijk gestelde, normen en vereisten. 2. Investeer in trainingen voor medewerkers die betrokken zijn bij de uitvoering van een regeling en het verantwoordings-proces. Zorg ervoordat zij goed op de hoogte zijn van de geldende normen en procedures. 3. Implementeer interne controlemechanismen om ervoor te zorgen dat de juistheid en rechtmatigheid van bestedingen nauwlettend worden gevolgd. Van belang daarbij is mogelijke risico's proactief te identificeren en hierop in te spelen.	Accountantsverslag 2023, blz. 21 Bestuurlijke reactie Accountantsverslag 2023, blz. 8	Voortgangsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 3 juli 2025 Voortgangsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 4 december 2025 Voortgangsbrief in de Tijdelijke Algemene Raadscommissie van 15 april 2026
A. Algemene Dekkingsmiddelen	2023-13	Van Buren	Vaststellen van de geleverde prestaties bij inkoopfacturen: Onderzoek of het mogelijk is centrale monitoring in te richten voor de controle op het toereikend onderbouwen van de levering van prestaties in de financiële administratie (AFIS) en of daarbij een relatie kan worden gelegd tussen contract-afspraken, de daaruit voortvloeiende opdrachten en de daadwerkelijke prestatie.	Accountantsverslag 2023, blz. 33 Bestuurlijke reactie Accountantsverslag 2023, blz. 11	Voortgangsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 3 juli 2025 Afdoeningsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 4 december 2025 Afdoeningsbrief ACAM
A. Algemene Dekkingsmiddelen	2023-14	Van Buren	Volledigheid inkoopcontractenregister: Wij achten het van belang dat de contractregistratie bij de livegang van AFIS volledig is zodat bestellingen via AFIS kunnen plaatsvinden en daarmee de koppeling tussen de inkoop- en financiële administratie gerealiseerd wordt.	Accountantsverslag 2023, blz. 32 Bestuurlijke reactie Accountantsverslag 2023, blz. 11	Voortgangsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 4 december 2025 Afdoeningsbrief in de Tijdelijke Algemene Raadscommissie van 15 april 2026 Afdoeningbrief ACAM volgt in de Tijdelijke Algemene Raadscommissie van 27 mei 2026
A. Algemene Dekkingsmiddelen	2024-1	Van Buren	SiSa: 1. Versterk de kwaliteit van de opgeleverde (controle-) informatie door een stevigere kwaliteitstoetsing voor oplevering. 2. Formuleer bij voorkeur gemeentebreed M&O beleid en specifiek beleid voor de Wet inburgering.	Accountantsverslag 2024, blz. 15, 16 Bestuurlijke reactie Accountantsverslag 2024, blz. 5, 6	Voortgangsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 4 december 2025 Voortgangsbrief in de Tijdelijke Algemene Raadscommissie van 15 april 2026
A. Algemene Dekkingsmiddelen	2024-5	Scholtes	Omgevingsvergunningen: 1. Controleer scherper op het voldoen aan afgesproken doorlooptijden voor het vergunningsbesluit. 2. Onderzoek of binnen de juridische kaders alternatieven mogelijk zijn voor het moment van de legesaanslag en opbrengstverantwoording.	Accountantsverslag 2024, blz. 29 Bestuurlijke reactie Accountantsverslag 2024, blz. 8	Voortgangsbrief in de Tijdelijke Algemene Raadscommissie van 15 april 2026

Programma	Nummer	Portefeuillehouder	Aanbeveling	Bron aanbeveling	Voortgang/afdoening (behandelde of nog te behandelen datum)
B. Bestuur en Organisatie	2021-05	Scholtes	Afbouw Datacenter 1 (DC1) loopt en kan nog niet volledig worden afgerond.	Accountantsverslag 2021, blz. 26 Bestuurlijke reactie Accountantsverslag 2021, blz. 8	Voortgangsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 24 november 2022 Voortgangsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 5 december 2024 Afdoeningsbrief in de Commissie Financien, Kunst en Diversiteit van 15 januari 2026 Afdoeningsbrief ACAM
B. Bestuur en Organisatie	2023-05	Van Buren	Rechtmatigheidsverantwoording: 1. Overweeg een andere aanpak van de spendanalyse, voer deze periodiek uit en zorg voor de benodigde kennis van het aanbestedingsrecht in het proces. 2. Laat de planning en uitvoering van de onderzoeken naar het voorwaardencriterium aansluiten op de P&C-cyclus zodat uitkomsten tijdig beschikbaar komen voor evaluatie en opname in de rechtmatigheidsverantwoording.	Accountantsverslag 2023, blz. 19 Bestuurlijke reactie Accountantsverslag 2023, pagina 7, 8	Afdoeningsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 3 juli 2025 Afdoeningsbrief ACAM
B. Bestuur en Organisatie	2023-08	Burgemeester	Beheersing van frauderisico's: 1. Geef prioriteit aan het implementeren van beheersingsmaat-regelen gericht op het voorkomen van fraude en corruptie. 2. Richt gestructureerde periodieke controle in om vast te stellen of sprake is geweest van mogelijke fraude ofwel om uit te sluiten dat mogelijke fraudes hebben plaatsgevonden.	Accountantsverslag 2023, blz. 24 Bestuurlijke reactie Accountantsverslag 2023, pagina 9	Voortgangsbrief in de Commissie Algemene Zaken van 3 juli 2025 Voortgangsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 4 december 2025 Voortgangsbrief in de Tijdelijke Algemene Raadscommissie van 15 april 2026 Aanbeveling 2024-9 is met deze aanbeveling samengevoegd.
B. Bestuur en Organisatie	2023-12	Scholtes	Autorisatiebeheer van applicaties in scope jaarrekeningcontrole: Wij vragen er aandacht voor dat: 1. De periodieke controle in 2024 in lijn met de BIO wordt uitgevoerd, dat is (minimaal) twee keer per jaar. 2. De periodieke controle van uitgegeven speciale rechten, eveneens in lijn met de BIO, per kwartaal wordt uitgevoerd. 3. De monitoring op ongewenste functievermenging inlijn met de BIO wordt uitgevoerd.	Accountantsverslag 2023, blz. 31 Bestuurlijke reactie Accountantsverslag 2023, blz. 10	Voortgangsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 5 december 2024 Voortgangsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 16 januari 2026
B. Bestuur en Organisatie	2023-16	Van Buren	Steviger in te zetten op een cultuur- en gedragsverandering ten aanzien van eigenaarschap binnen de gehele organisatie gericht op de verbinding tussen administratieve plichten en inhoudelijke aspecten.	Verslag Rekeningencommissie 2023, blz. 4 Bestuurlijke reactie Verslag Rekeningencommissie 2023, blz. 2	Voortgangsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 3 juli 2025 Voortgangsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 4 december 2025 Voortgangsbrief in de Tijdelijke Algemene Raadscommissie van 15 april 2026

Programma	Nummer	Portefeuillehouder	Aanbeveling	Bron aanbeveling	Voortgang/afdoening (behandelde of nog te behandelen datum)
B. Bestuur en Organisatie	2023-20	Scholtes	Compliancy en beheersing in het I-domein: 1. De overweging van het bewust niet voldoen aan onderdelen van de geldende wet- en regelgeving systematisch vast te leggen, zodat deze inzichtelijk en uitlegbaar zijn. 2. Over te gaan tot daadwerkelijke implementatie van ontbrekende beheersmaatregelen en de periodieke toetsing op opzet, bestaan en werking van relevante beheersmaatregelen te borgen (BIO). 3. In kaart te brengen welke toekomstige wet- en regelgeving wordt doorgevoerd en processen in te richten om de toekomstige wet- en regelgeving te implementeren.	Verslag Rekeningencommissie 2023, blz. 9 Bestuurlijke reactie verslag Rekeningencommissie 2023, blz. 6, 7	Voortgangsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 5 december 2024 Voortgangsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 16 januari 2026
B. Bestuur en Organisatie	2023-21	Scholtes	Nog onvoldoende voortgang in het inzicht in de risico's met betrekking tot (beheer) SaaS toepassingen: 1. Alle uitbestede diensten in beeld te krijgen en na te gaan of afspraken rondom assurance rapporten zijn gemaakt. 2. De inhoud van de verkregen assurance rapportages jaarlijks te beoordelen en de risico's voor continuïteit, informatiebeveiliging en privacy te identificeren en benodigde acties te formuleren en uit te voeren. 3. Organisatorisch te zorgen voor centraal inzicht op de risico's rondom continuïteit, informatiebeveiliging en privacy ten aanzien van uitbestede diensten, waaronder SaaS-oplossingen. 4. Het college een concreet plan te laten opstellen waarin het tijdspad opvolging aanbevelingen en tussentijdse rapportage over de voortgang worden vastgelegd.	Verslag Rekeningencommissie 2023, blz. 10 Bestuurlijke reactie verslag Rekeningencommissie 2023, blz. 7	Voortgangsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 5 december 2024 Voortgangsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 16 januari 2026 Aanbeveling 2024-3 is samengevoegd met deze aanbeveling
B. Bestuur en Organisatie	2023-22	Scholtes	Business continuity management moet meer aandacht krijgen: 1. Beleid ten aanzien van BCM in 2024 verder te concretiseren. 2. De verantwoordelijkheid voor BCM breder te beleggen in het managementteam vanuit de coördinatie bedrijfsvoering. 3. De impact van potentiële risico's te bepalen (business impact analyses) en vanuit de vastgestelde kernprocessen BCM in te richten voor de organisatie.	Verslag Rekeningencommissie 2023, blz. 11 Bestuurlijke reactie verslag Rekeningencommissie 2023, blz. 7, 8	Voortgangsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 5 december 2024 Afdoeningsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 16 januari 2026 Afdoeningsbrief ACAM
B. Bestuur en Organisatie	2023-24	Van Buren	Kwaliteit van de P&C producten: 1. De mogelijkheden te onderzoeken om tot een beter ramingsproces binnen de P&C cyclus te komen. 2. De afwijkingen tussen de initieel vastgestelde begroting, de voorjaarsnota, de wijzigen zoals opgenomen in de begroting van het volgende boekjaar, de najaarsnota en de realisatie in het jaarverslag navolgbaar toe te lichten. 3. De reserves inhoudelijk beter toe te lichten en daarbij ook per reserve een relatie te leggen tussen begroting en realisatie.	Verslag Rekeningencommissie 2023, blz. 13 Bestuurlijke reactie verslag Rekeningencommissie 2023, blz. 9, 10	Voortgangsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 27 maart 2025 Afdoeningsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 4 december 2025 Aanbeveling 1 is samengevoegd met aanbevelingen uit rapport Voorspellende waarde van de begroting van de Rekenkamer Amsterdam. Aanbeveling 2 en 3 zijn afgedaan.

Programma	Nummer	Portefeuillehouder	Aanbeveling	Bron aanbeveling	Voortgang/afdoening (behandelde of nog te behandelen datum)
B. Bestuur en Organisatie	2024-2	Scholtes	Om vast te stellen dat de gemeente voldoet aan de eigen sourcing strategie, geven wij de gemeente twee aanbevelingen mee: 1. Voer een inventarisatie uit om vast te stellen waar nog applicaties gehost worden op een fysieke gemeentelijke locatie. Breng in beeld wat de daarmee samenhangende (rest)risico's zijn en bepaal de vervolgstappen. 2. Breng alle contracten centraal onder bij de afdeling Leveranciers- en contractmanagement zodat de gemeente op uniforme wijze contractmanagement uitvoert op de ICT.	Accountantsverslag 2024, blz. 23, 24 Bestuurlijke reactie Accountantsverslag 2024, blz. 6, 7	Voortgangsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 16 januari 2026
B. Bestuur en Organisatie	2024-3	Scholtes	Assurance-rapportages uitbestede diensten (SaaS applicaties): Breidt de aanpak/werkwijze uit naar alle SaaS-applicaties binnen de gemeente.	Accountantsverslag 2024, blz. 24, 25 Bestuurlijke reactie Accountantsverslag 2024, blz. 7	Voortgangsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 16 januari 2026 Samengevoegd met aanbeveling 2023-21
B. Bestuur en Organisatie	2024-4	Van Buren	Inkoopproces en prestatiemeting: Betrek prestatieverklaarders, budgethouders en andere betrokkenen in de stappen van de versnelling en heb daarbij voldoende aandacht voor de impact op het reguliere werkproces en extra werkdruk.	Accountantsverslag 2024, blz. 27, 28 Bestuurlijke reactie Accountantsverslag 2024, blz. 7, 8	Afdoeningsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 4 december 2025 Afdoeningsbrief ACAM
B. Bestuur en Organisatie	2024-6	Van Buren	Aanbevelingen: 1. De commissie verwacht een dergelijke voortgangsbrief niet later te ontvangen dan of gelijktijdig met het jaarverslag en vervolgens een update bij de najaarsnota. 2. Om het overzicht en voortgang te bewaken verzoekt de commissie het college om de toegezegde plannen van aanpak expliciet te benoemen in de voortgangsbrieven.	Verslag Rekeningencommissie 2024, blz. 2, 3, 5 Bestuurlijke reactie verslag Rekeningencommissie 2024, blz. 3	Voortgangsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 4 december 2025 Afdoeningsbrief in de Tijdelijke Algemene Raadscommissie van 15 april 2026 Afdoeningbrief ACAM volgt in de Tijdelijke Algemene Raadscommissie van 27 mei 2026.
B. Bestuur en Organisatie	2024-7	Van Buren	Cultuur en gedrag: De commissie adviseert het college om uiterlijk 31 december 2025 een beschrijving op te stellen van de gewenste cultuur binnen de organisatie, een analyse te maken van de huidige cultuur en concrete stappen te definiëren die benodigd zijn om de gewenste cultuur te bereiken en dit niet alleen te betrekken tot (culturele) diversiteit maar juist ook in relatie tot het uitvoeren van taken van de gemeente.	Verslag Rekeningencommissie 2024, blz. 3 Bestuurlijke reactie verslag Rekeningencommissie 2024, blz. 3, 4	Raadsinformatiebrief 25 september 2025 Voortgangsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 4 december 2025 Afdoeningsbrief in de Tijdelijke Algemene Raadscommissie van 15 april 2026 Afdoeningbrief ACAM volgt in de Tijdelijke Algemene Raadscommissie van 27 mei 2026.

Programma	Nummer	Portefeuillehouder	Aanbeveling	Bron aanbeveling	Voortgang/afdoening (behandelde of nog te behandelen datum)
B. Bestuur en Organisatie	2024-8	Van Buren	AFIS: 1. De commissie/raad wordt graag periodiek op de hoogte gehouden van de planning voor de verschillende AFIS-modules en de voortgang van de implementatie waarbij ook de risico's en zorgen rondom de modules en de impact op de organisatie is beschreven. 2. De commissie adviseert om de lessons learned uit de evaluatie te betrekken bij de implementatie van nieuwe modules. Wij adviseren tevens om een concrete planning te maken voor het administratief afhandelen van de herstelacties met betrekking tot het betalen van facturen inclusief de mogelijke achterstand in de reguliere werkzaamheden van de organisatie.	Verslag Rekeningencommissie 2024, blz. 3, 4 Bestuurlijke reactie verslag Rekeningencommissie 2024, blz. 4, 5	Afdoeningsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 4 december 2025 Afdoeningsbrief ACAM
B. Bestuur en Organisatie	2024-9	Burgemeester	Fraude, integriteit en corruptie: 1. De commissie verwacht op korte termijn een top-down risicoanalyse met daarin de grootste aandachtsgebieden van risico's op fraude, integriteit en corruptie in de organisatie. 2. Tevens verwacht de commissie een plan met concrete acties die deze risico's mitigeren, inclusief het testen van de werking van beheersmaatregelen en het proactief signaleren van (risico's op) fraude, integriteit en corruptie in de organisatie.	Verslag Rekeningencommissie 2024, blz. 4, 5 Bestuurlijke reactie verslag Rekeningencommissie 2024, blz. 5, 6	Voortgangsbrief in de Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 4 december 2025 Aanbeveling 1 is niet overgenomen, aanbeveling 2 is samengevoegd met aanbeveling 2023-08.

Voortgang opvolging aanbevelingen rekenkamer

Programma	Rapport Rekenkamer	Datum rapport	Aanbeveling	Voortgang/afdoening	(Verwachte) datum afdoening
1. Bouwen, Wonen en Duurzaamheid	Behoud betaalbare huurwoningen	21-9-2023	1. Zorg dat gemaakte afspraken niet meer uit beeld verdwijnen 2. Beleg verantwoordelijkheden voor toezicht op naleving 3. Maak een toezichtstrategie en stem capaciteit hierop af	▪ Plan van aanpak 11 juni 2024. ▪ Raadsinformatiebrief 19 maart 2025 ▪ Raadsinformatiebrief 4 september 2025 1. In behandeling. 2. Gereed: Het toezicht op de naleving van afspraken die zijn vastgelegd in erfpachtvoorwaarden, is belegd bij een gespecialiseerd Team Naleving erfpachtvoorwaarden. Daarnaast zijn er gesprekken gevoerd over hoe we de governance effectief kunnen inrichten en de uitvoering en samenwerking zo optimaal mogelijk kunnen vormgeven. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de expertise van een externe partij, die ondersteunt bij het genereren van waardevolle inzichten en het verder stroomlijnen van deze processen. 3. In behandeling.	Lopend, de raad wordt geïnformeerd via de halfjaarlijkse raadsinformatiebrief erfpachtontwikkelingen.
1. Bouwen, Wonen en Duurzaamheid	Bouwen aan de complete stad	01-04-2025	1. Houd rekening met échte betaalbaarheid, nu en in de toekomst 2. Stuur niet nodeloos op kavelniveau 3. Wees terughoudend met vooraf gedetailleerd vastleggen 4. Werk aan een meer besluitvaardige gemeentelijke organisatie 5. Investeer eerder voor meer leefbaarheid 6. Werk aan beter passende kaders voor transformatiegebieden 7. Wees terughoudend met bijsturen 8. Demp het effect van veranderlijke economische omstandigheden 9. Zorg voor geschikte informatie om effectief en preventief te sturen op een complete stad 10. Houd realistisch rekening met randvoorwaarden 11. Breng ambities voor groei van de stad in evenwicht met (financiële) mogelijkheden	In behandeling: Raadsinformatiebrief 28 oktober 2025 De aanbevelingen worden meegenomen in de uitwerking van de Bestuursopdracht ‘De complete stad’ die wordt opgesteld naar aanleiding van het Rekenkamerrapport ‘Bouwen aan de complete stad’. Het rapport vind je hier.	Nader te bepalen voor alle aanbevelingen.

Programma	Rapport Rekenkamer	Datum rapport	Aanbeveling	Voortgang/afdoening	(Verwachte) datum afdoening
1. Bouwen, Wonen en Duurzaamheid	Klimaatbestendig bouwen	27-05-2025	1. Maak duidelijk waaraan klimaatbestendig bouwen moet voldoen 2. Stel doelstellingen op voor de korte en middellange termijn 3. Maak duidelijk welke aanvullende acties en middelen nodig zijn 4. Organiseer directie-overstijgende besluitvorming 5. Ontwikkel een monitoringssysteem gericht op doelrealisatie 6. Werk vanuit een geïntegreerde strategie voor woningbouw 7. Organiseer inbreng van externen om de opgave te realiseren 8. Verken hoe de beleidsruimte actiever kan worden benut	In behandeling: Raadsinformatiebrief 28 oktober 2025 De aanbevelingen worden meegenomen in de uitwerking van de Bestuursopdracht 'De complete stad' die wordt opgesteld naar aanleiding van het Rekenkamerrapport 'Bouwen aan de complete stad'. Het rapport vind je hier.	Nader te bepalen voor alle aanbevelingen.
2. Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer	Toegankelijkheid van openbare toiletten	24-6-2020	1. Waarborg een minimumniveau	In behandeling: Raadsinformatiebrief 20 maart 2024 De afdoening van de aanbeveling loopt gelijk met de besteding van het totale budget, dit loopt tot eind 2026.	31-12-2026
2. Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer	Gemeentelijke rioolwatertaken	15-4-2021	1. Herijk de samenwerking en wees voorbereid op een eventuele aanpassing of ontbinding van de constructie 2. Breng scherpte in de bestuurlijke aansturing 3. Evalueer regelmatig de samenwerking en de gemaakte afspraken en informeer de raad hierover 4. Houd rekening met externe ontwikkelingen die invloed hebben op de inrichting 5. Behoud kennis over de inrichting bij de gemeente 6. Breng de huidige inrichting helder in kaart	Afgedaan: Raadsinformatiebrief 28 oktober 2025 Raadsinformatiebrief 10 februari 2026 Op 28 oktober 2025 heeft het college van B&W ingestemd met de juridische documentatie, waaronder de statutenwijziging om de splitsing van Waternet per 1 januari 2026 mogelijk te maken. De splitsing van Waternet is per 1 januari 2026 geeffectueerd. Tevens is ingestemd het nieuwe governance ontwerp voor Waternet, waarbij de Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht is ingesteld en benoemd. De gemeenteraad is hierover met een raadsinformatiebrief op respectievelijk 28 oktober 2025 en 10 februari 2026 geïnformeerd. Ook is de ontvlechtingsdocumentatie positief besproken tijdens de raadscommissie MOW van 8 januari 2026.	31-12-2025
2. Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer	Opvolgingsonderzoek: Beheer en onderhoud bruggen	25-5-2023	Plan van aanpak maken naar aanleiding van Opvolgingsonderzoek: Beheer en onderhoud bruggen	In behandeling; Toegezegd is in het eerste kwartaal van 2026 een plan van aanpak op te leveren. Aangezien het opvolgingsonderzoek bijna drie jaar geleden is gepubliceerd, wordt het plan van aanpak verrijkt met een terugblik op de verbeteracties van de afgelopen drie jaar en wordt ook de vervlechting van het Programma Bruggen en Kademuren in de reguliere organisaties meegenomen. Hierdoor ontstaat een complete update van de stand van zaken in het verbeteren van het assetmanagement. Oplevering is hierdoor nu voorzien één maand na het eerste kwartaal.	Nader te bepalen na plan van aanpak.

Programma	Rapport Rekenkamer	Datum rapport	Aanbeveling	Voortgang/afdoening	(Verwachte) datum afdoening
2. Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer	Grof afval	23-10-2024	1. Neem de raad mee in de keuzen van het nieuwe grof-afvalbeleid 2. Stuur op beleidsrealisatie en verbeter de verantwoording 3. Creëer voldoende draagvlak en daadkracht binnen de organisatie 4. Stimuleer gewenst gedrag van Amsterdammers	In behandeling: ▪ Plan van aanpak 6 juni 2025 ▪ Bijlage plan van aanpak 1. Op 11 december 2024 heeft de raad het Kader schoon en afvalvrij 2025-2028 vastgesteld. Dit beleidskader bevat een integrale aanpak voor reiniging en afvalinzameling, met een strategie voor het doelmatig en efficient inzamelen van grof huishoudelijk afval voor een schone stad en het behoud van grondstoffen in de kringloop. De stadsdelen hebben advies gegeven op de regels over de inzamelvoorzieningen en de wijze van inzamelen van grof huishoudelijk afval die in het Uitvoeringsbesluit Afvalstoffenverordening Amsterdam 2023 door het college op 6 mei 2025 is vastgesteld. Daarmee zijn de regels voor het aanbieden van grof afval verduidelijkt. Via de Amsterdam-app kunnen bewoners deze regels op een publieksvriendelijke manier raadplegen en meldingen doen. Op termijn werken we de samenhang doelstellingen en inzamelmethode uit in implementatieplannen per stadsdeel. Kader Schoon en Afvalvrij 2025-2028 2. Via de rapportage Schone stad (twee keer per jaar) en de begroting met jaarverslag (P&C cyclus) geven we richting en structuur aan het realiseren van ons beleid. In de begroting 2026 is een indicator opgenomen voor grof afval (zie programmablad 2.2.3). Met een eenvoudige set aan indicatoren die we in de voortgangsrapportage opnemen, informeren wij de raad over doelmatigheid en efficiëntie van de uitvoering van beleidsmaatregelen grof huishoudelijk afval. In 2025 hebben wij een onderzoek met Den Haag en Rotterdam uitgevoerd met als doel om te kijken of de afvalinzameling en het schoonhouden van de stad slimmer en goedkoper kan. De conclusie is dat de bedrijfsvoeringen zo van elkaar verschillen, dat ze niet te vergelijken zijn. We denken na over een financieel monitoringssysteem voor de grof afvalinzameling. Begroting Gemeente Amsterdam 2026 Halfjaarlijkse Rapportage Schoon en Afvalvrij Voortgang in de maatregelen Schoon en Afvalvrij – 2e halfjaarrapportage 2025 3. We investeren continu in het creëren van draagvlak voor het nieuwe beleid binnen de organisatie op alle niveaus. Gesprekken met stadsdelen en bewonersnetwerken zijn randvoorwaardelijk aan het gezamenlijk zorgendragen voor een succesvolle (gedrags)verandering met een effectieve uitvoering. Een structuur en gespreksagenda zijn in ontwikkeling. De eerste gesprekken zijn gevoerd. 4. We informeren bewoners doorlopend over het ‘waarom’ van het nieuwe grof afval beleid en motiveren hen om het grof afval op de juiste wijze aan te bieden. Zonder het juiste aanbiedgedrag kan de inzameling niet veilig en efficient worden uitgevoerd. Voor het realiseren van buurtgerichte inleverpunten voor klein grof afval, gericht op afvalscheiding en grondstoffenbehoud, is begin 2026 een haalbaarheidsonderzoek afgerond. Wat volgt is het besluitvormingsproces over wel/niet realiseren van deze inleverpunten in de buurt.	1. deels gerealiseerd, deels doorlopend (01/01/2029). 2. deels gerealiseerd, deels doorlopend (01/01/2029). 3. in behandeling (01/01/2029). 4. deels gerealiseerd, deels doorlopend (01/02/2027).

Programma	Rapport Rekenkamer	Datum rapport	Aanbeveling	Voortgang/afdoening	(Verwachte) datum afdoening
2. Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer	Sport- en speelplekken in de openbare ruimte	6-11-2024	1. Breng de financiën in balans met ambities voor onderhoudsniveau en areaal 2. Verbeter de interne informatiehuis-houding 3. Verbeter de kwaliteit van rapportages richting de raad en bewoners	In behandeling; Het plan van aanpak is doorgeschoven naar een volgende raadsperiode. Verwachte oplevering verschuift hierdoor naar het vierde kwartaal 2026.	Nader te bepalen na plan van aanpak.
6. Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit	Wmo-hulpmiddelen	07-05-2025	1. Verbeter afspraken met de leveranciers 2. Ontwikkel een systematische aanpak om de uitvoering te monitoren en te verbeteren 3. Overweeg maatregelen om beoogde concurrentie op kwaliteit meer te stimuleren 4. Stel een beleidsplan op conform de wettelijke verplichting en zorg voor een duidelijke visie op de uitvoering 5. Versterk rechtspositie en inbreng van cliënten op de uitvoering	In behandeling: Plan van aanpak 24 november 2025	Lopend, in Q4 2026 wordt de raad verder geïnformeerd.
6. Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit	Toegankelijkheid van buurthuizen	16-09-2025	1. Maak ambities concreet en realistisch 2. Breng de stand van zaken in beeld 3. Formaliseer en systematiseer werken aan toegankelijkheid 4. Werk aan verschillende vormen van toegankelijkheid	In behandeling: Plan van aanpak is verwerkt in de bestuurlijke reactie college, zie vanaf pagina 15 bestuurlijk rapport Eind 2026 zal de raad via een raadsinformatiebrief geïnformeerd worden over de voortgang van de toegankelijkheid van de buurthuizen.	Verschillend per (sub) aanbeveling, voor gedetailleerd overzicht zie vanaf pagina 26 van het bestuurlijk rapport.
7. Sociale Zaken en Armoedebestrijding	Werken met een arbeidsbeperking	16-10-2025	1. Maak beleid en aanpak voor verschillende doelgroepen concreter 2. Zorg voor beter zicht op de resultaten van beleid en de doelgroep 3. Maak duidelijke afspraken over werkwijze en proces 4. Zorg voor een divers aanbod van passende werkplekken	In behandeling: Er wordt gewerkt aan een plan van aanpak.	Nader te bepalen na plan van aanpak.
8. Veiligheid	Afhandeling meldingen openbare ruimte	2-6-2021	1. Betrek raad bij vaststellen van de kaders 2. Verbeter de controle-mogelijkheden 3. Verbeter de afhandeling verder 4. Pak structurele problemen structureel aan	Afgedaan: ▪ Raadsinformatiebrief 11 mei 2023 ▪ Raadsinformatiebrief 23 mei 2024 ▪ Overzicht activiteiten en stand van zaken Meerjarig actieplan d.d. 15 april 2024 ▪ Bestuurlijke jaarrapportage Meldingen Openbare Ruimte 2023 ▪ Rapportage vervolgonderzoek 'Van Overlast tot Melding' Aanbeveling 4 was vorig jaar per abuis niet opgenomen in dit overzicht.	

Programma	Rapport Rekenkamer	Datum rapport	Aanbeveling	Voortgang/afdoening	(Verwachte) datum afdoening
B. Bestuur en Organisatie	Algoritmen	20-10-2023	1. Bevorder toepassing van het beheerskader in de praktijk 2. Verbeter de omgang met bias 3. Wees opener en transparanter over het gebruik van algoritmen 4. Blijf het beheerskader ontwikkelen met inachtneming van nieuwe kennis 5. Breng de privacybescherming van burgers bij algoritmen op orde	In behandeling: ▪ Plan van aanpak 19 maart 2024: ▪ Raadsinformatiebrief 22 oktober 2024 ▪ Raadsinformatiebrief 8 april 2025 ▪ Voortgangsrapportage Algoritmes ▪ Raadsinformatiebrief 2 december 2025 ▪ Raadsinformatiebrief 10 februari 2026 Voortgangsrapportage 2025 Plan van Aanpak Algoritmes Q1 2026	Het plan van aanpak – en daarmee de aanbevelingen – wordt grotendeels in 2026 afgerond.
B. Bestuur en Organisatie	Voorspellende waarde van de begroting	8-10-2024	1. Zorg voor structurele borging van verbeteringen in het begrotings-proces 2. Bied de gemeenteraad beter inzicht in verschillen tussen begroting en realisatie en oorzaken daarvan	In behandeling; ▪ Raadsinformatiebrief plan van aanpak 27 mei 2025 ▪ Plan van aanpak Deel 1 van aanbeveling 2023-24 van de Rekeningencommissie is met deze aanbeveling samengevoegd.	Dit plan van aanpak heeft een doorlooptijd van ongeveer anderhalf jaar, tot en met de Begroting 2027. We zullen de raad via genoemde Planning en controlproducten op de hoogte houden over de voortgang. Zie hiervoor dit jaarverslag in de hoofdlijnen vanaf pagina 12.
B. Bestuur en Organisatie	Toegankelijkheid van stemlokalen	10-10-2024	1. Creëer een realistischer beeld van toegankelijkheid 2. Verbeter de toegankelijkheid van stemlocaties 3. Geef betere informatie over toegankelijkheid	In behandeling: ▪ Plan van aanpak bij bestuurlijke reactie op Rekenkamerrapport ▪ Raadsinformatiebrief 5 juni 2025 ▪ Stand van zaken 5 juni 2025 ▪ Evaluatie verkiezingen 2025 Tweede Kamer, pagina 12	Verschillend per (sub) aanbeveling, voor gedetailleerd overzicht zie Stand van zaken 5 juni 2025.
B. Bestuur en Organisatie	Sturen op investeringen	01-10-2025	1. Geef beter inzicht in mogelijkhe-den en noodzakelijkheden bij vaststellen en verdelen investe-ringsruimte 2. Heroverweeg sturing op schuld bij investeringen 3. Geef een totaalbeeld van de meerjarige opgave 4. Maak de samenhang tussen investeringen en de begroting meer inzichtelijk 5. Onderbouw voorgestelde keuzes bij investeringen 6. Geef meer inzicht in de realisatie van investeringen 7. Betrek de raad eerder bij integrale strategische afwegingen over investeringen	1. In behandeling: We ontwikkelen conform de toezegging van de wethouder een investeringsdashboard, in dezelfde lijn als digitale begroting. Het is de bedoeling dit dashboard te presenteren bij de Begroting 2027. 2. Niet overgenomen: Deze aanbeveling is niet overgenomen door het bestuur. 3. In behandeling: De meerjarige opgave is inzichtelijk gemaakt in het kader van de nieuwe bestuursperiode. Deze wordt aangeboden aan de nieuwe raad. Daarnaast zal, conform toezegging van de wethouder, bij elke begroting hieraan worden gerefereerd. 4. In behandeling: Dit zal een element zijn in het te ontwikkelen dashboard 5. in behandeling: We nemen sinds de Begroting 2026 per domein een paragraaf over welke investeringen niet zijn ingepast en met een onderbouwing hierbij. 6. In behandeling: Dit zal een element zijn in het te ontwikkelen dashboard. 7. In behandeling: Zie aanbeveling 3.	Nader te bepalen voor alle aanbevelingen.

Programma	Rapport Rekenkamer	Datum rapport	Aanbeveling	Voortgang/afdoening	(Verwachte) datum afdoening
B. Bestuur en Organisatie	Opvolging aanbevelingen Rekenkamer Amsterdam	29-10-2025	1. Zorg dat de raad volledige plannen van aanpak tijdig ontvangt 2. Stel aanpak opvolging aanbevelingen zo nodig bij en informeer de raad 3. Stuur op uitvoering aanbevelingen 4. Vergroot informatiewaarde jaarlijks overzicht 5. Wees duidelijk over afgedane aanbevelingen	In behandeling: Het plan van aanpak staat in vanaf pagina 20 in het bestuurlijk rapport.	Verschillend per (sub) aanbeveling, zie hiervoor het vanaf pagina 20 in het bestuurlijk rapport.

5

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

5.1 Waarderingsgrondslagen voor activa en passiva 391

5.2 Grondslagen voorde resultaatbepaling 395

5

5.1 Waarderingsgrondslagen voor activa en passiva

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De kaders van de waarderingsgrondslagen zijn bepaald in het Besluit Begroting en Verantwoording voor provincies en gemeenten (BBV), de Financiële verordening Amsterdam 2024 en de daarop gebaseerde door de gemeenteraad vastgestelde beleidsnota's.

5.1 Waarderingsgrondslagen voor activa en passiva

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De afschrijvingsduur is maximaal de afschrijvingstermijn (gebruiksduur) van het betreffende actief bij de derde.

Als onderzoek en ontwikkeling betrekking heeft op toekomstige grondexploitaties, dan worden de kosten gedurende 5 jaar geactiveerd. Als na het 5e jaar nog geen overgang naar Bouwgronden in Exploitatie heeft plaatsgevonden, dan worden de kosten uit het eerste jaar afgeschreven. Voor de voorbereidingskosten voor grondexploitaties geldt dat de plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor voorbereidingskosten worden gemaakt bestuurlijke instemming moeten hebben.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa met economisch nut

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen de waarde bij eerste uitgifte. Als sprake is van transformatie van al in erfpacht uitgegeven gronden in een grondproductieproces, dan leidt de herziening van die bestaande erfpachtrechten tot een (her)nieuw(d)e gronduitgifte. In zo'n transformatieproces wijzigt daardoor de grondwaarde. Grond waarvoor de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, wordt tegen een symbolische registratiewaarde van € 1,0 gewaardeerd.

Overige investeringen met economisch nut zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Investeringen met economisch nut worden slechts geactiveerd als het investeringsbedrag na aftrek van bijdragen van derden tenminste € 0,15 miljoen bedraagt.

Materiële vaste activa in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs – of vervaardigingsprijs. Deze investeringen worden slechts geactiveerd als het investeringsbedrag voor een enkel project of een groepering van samenhangende projecten na aftrek van bijdragen van derden tenminste € 7,5 miljoen bedraagt, behalve als het gaat om investeringen in gronden en terreinen, deze worden altijd geactiveerd. Rentekosten voor deze activa zijn niet opgenomen in de vervaardigingsprijs. Voor investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut geldt dat de afschrijvingstermijn maximaal gelijk is aan de technische levensduur en dat extra afschrijvingen op investeringen die zijn gedaan voor 2017 zijn toegestaan na voorafgaande goedkeuring door de raad.

Afschrijvingen

Investeringen worden afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur, waarbij geen rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. De afschrijving gebeurt op lineaire basis met uitzondering van gebouwen. Op gebouwen wordt op annuïtaire basis afgeschreven, met uitzondering van de gebouwen van Waternet. Voor gemeentelijk vastgoed geldt dat de annuïtaire methode wordt toegepast om een betere huursystematiek te bereiken. De afschrijving vangt aan in het jaar volgend op het jaar van ingebruikname.

Gehanteerde afschrijvingstermijnen in hoofdlijnen (in jaren)

Soort Activa	Aantal jaar
ICT-hardware	5 jaar
ICT-software	5 jaar
Meubilair	10 jaar
Openbare verlichting	15 jaar
Verkeerslichteninstallaties	15 jaar
Bruggen: elektrische installaties	15 jaar
Bewegwijzering	15 jaar
Tunnels: werktuigbouwkundige installaties	25 jaar
Gebouwen	80 jaar
Onderwijsgebouwen- en sportaccommodaties	40 jaar
Sluizen	50 jaar
Aanleg beweegbare bruggen	25 jaar
Aanleg vaste bruggen	75[1] jaar
Aanleg oevervoorzieningen en walkades	50 jaar
Aanleg wegen, reconstructie	25 jaar
Aanleg tunnels	50 jaar

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Waar van toepassing is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. Deelnemingen zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs, of lagere marktwaarde als deze redelijkerwijs vast te stellen is en een duurzaam karakter heeft. Een waardedaling wordt ook hier in de vorm van een voorziening op de waardering in mindering gebracht.

1 In 2024 heeft de raad ingestemd met verhogen van de afschrijvingstermijn voor vaste bruggen van 50 naar 75 jaar. Bij aanbesteding van vervanging van een vaste brug wordt de technische eis meegegeven dat de brug honderd jaar moet meegaan. Voorzichtigheidshalve is niet gekozen voor verlenging naar de maximale 100 jaar maar deze gehouden op 75 jaar omdat onder andere het toekomstig gebruik en de gevolgen van klimaatverandering moeilijk valt in te schatten

Vlottende activa

Voorraden

Overige grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) worden gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen die zijn gebaseerd op de gemiddeld betaalde inkoopprijs. Verschillen tussen de standaard verrekenprijs en betaalde inkoopprijs worden als resultaat verantwoord. Incourante voorraden worden afgewaardeerd naar marktwaarde. Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde als de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich voor als voorraden incourant worden.

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks met de vervaardiging samenhangen (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken) en toegerekende administratie- en beheerskosten. Genomen resultaten zijn in de waardering verdisconteerd. De waarde van de bouwgronden in exploitatie is gecorrigeerd met een voorziening, die is ingesteld om (verwachte) tekorten in grondexploitaties te dekken. Dit kan bij het verwachten van toekomstige verliezen leiden tot een negatieve stand van dit onderhanden werk aangezien de verliesvoorziening verwerkt wordt als een correctiepost.

Deze wijze van presentatie wijkt af van de stellige uitspraak van de commissie BBV die zegt dat een voorziening voor (verwachte) tekorten in grondexploitaties maximaal voor de boekwaarde van het onderhanden werk van betreffende grondexploitatie te presenteren als een waardecorrectie op de post bouwgrond in exploitatie. De gemeente Amsterdam volgt deze uitspraak niet. Het opknippen van de voorziening heeft als enig effect dat deze dan op twee plaatsen wordt gepresenteerd wat het inzicht in de totale waardecorrectie niet vergroot. De getroffen voorziening heeft daarnaast geen relatie met de boekwaarde, maar met te verwachten nog komende verliezen. Daarnaast is het gebruikelijk voorzieningen die dienen als waardecorrectie ook te verantwoorden bij het actief waarvoor de correctie onderhanden werk geldt.

Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen als en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is, worden de opbrengsten volledig op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van vorderingen.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en overlopende activa
De uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar en overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt een voorziening in mindering gebracht.

Liquide middelen
Liquide middelen zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Posten buiten de balanstelling
Aan de actiefzijde van de balans wordt buiten de balanstelling het bedrag opgenomen waarvan het recht bestaat op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969.

Vaste Passiva
Eigen vermogen
Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserve en bestemmingsreserves, evenals het gerealiseerde resultaat.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen of verwachte verliezen of risico's waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten op de balansdatum. Onder voorzieningen worden ook opgenomen de van derden verkregen middelen die specifiek moeten worden besteed. Uitzondering hierop vormen de van Europese en Nederlandse overheidslichamen verkregen middelen. Deze worden gepresenteerd bij de 'Overlopende passiva overheidsmiddelen'. De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. Pensioenverplichtingen zijn tegen de contante waarde van de (al opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De onderhoudsegalisatie-voorzieningen worden afgeleid uit een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen.

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Posten buiten de balanstelling
Borg- en garantstellingen
Voor leningen waarvoor de gemeente borg- of garant staat is aan de passiefzijde van de balans buiten de balanstelling het totaalbedrag per einde boekjaar opgenomen.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen
Alle niet uit de balans blijkende verplichtingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

5.2 Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Lasten en baten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar zijn in acht genomen als die bij het opmaken van de jaarrekening bekend zijn. Winsten worden opgenomen als zij op balansdatum zijn gerealiseerd.

Bij het opstellen van de jaarrekening doet het college van burgemeester en wethouders schattingen en veronderstellingen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. Dit gebeurt in overeenstemming met algemeen geldende beginselen als voorzichtigheid en koppeling van baten en lasten aan het juiste jaar.

Specifieke onderdelen in baten en lasten

Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Omdat geen voorzieningen of schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume mogen worden opgenomen wordt een beperkt deel van de personeelslasten toegerekend aan de periode waarin de uitbetaling plaatsvindt.

Afschrijvingen geschieden tijdsevenredig, op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur. Afschrijvingen vangen aan in het jaar na in gebruik name van het actief. Over de boekwaarde per 1 januari van een actief wordt -onverschillig of dat voltooid is of niet- omslagrente berekend.

Investeringen met maatschappelijk nut in de openbare ruimte worden in de balans opgenomen als deze daarvoor conform de wettelijke bepalingen in aanmerking komen en een bedrag per project of groep van samenhangende projecten van € 7,5 miljoen te boven gaan. Beneden deze grens worden deze als lasten verwerkt in het boekjaar en daardoor ten laste van het resultaat gebracht.

Dividenduitkeringen van deelnemingen worden als bate genomen in het jaar waarin het dividend betaalbaar is gesteld. De betaalbaarstelling heeft gewoonlijk betrekking op het dividend over het voorgaande jaar.

Positieve resultaten van de actieve grondexploitaties worden als voldoende zekerheid over realisatie bestaat afgeroomd en verantwoord als baten, maar daarna direct ten gunste van de reserve Vereveningsfonds gebracht. Deze baten maken door de directe toevoeging aan de reserve effectief gezien geen onderdeel uit van het resultaat. Definitieve afrekening van winsten of tekorten vindt plaats bij planafsluiting. Tekorten worden dan ten laste van de daarvoor getroffen voorziening gebracht, winsten komen ook dan direct ten gunste van de reserve Vereveningsfonds.

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is als bate opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling.

Vooruit ontvangen afkoopsommen bij in erfpacht uitgegeven gronden worden ten gunste van de reserve afkoopsommen gebracht ter financiering van de grondwaarde van die in erfpacht uitgegeven gronden. Dat betekent dat deze in eerste instantie wel als baten worden verantwoord, maar door de toevoeging aan de reserve geen onderdeel uitmaken van het resultaat.

Bij het opstellen van de programmarekening heeft eliminatie van de onderlinge leveringen tussen gemeentelijke onderdelen plaatsgevonden.

6

Financiële overzichten en de rechtmatigheidsverantwoording 2025

Financiële overzichten en de rechtmatigheidsverantwoording 2025

6.1	Overzicht baten en lasten per programma	399
6.2	Overzicht baten en lasten per programmaonderdeel	402
6.3	Overzicht incidentele baten en lasten	411
6.4	Taakveldenrealisatie	415
6.5	Doelenrealisatie	420
6.6	Brugstaat	429
6.7	Subsidieoverzicht	438
6.8	Rechtmatigheidsverantwoording 2025	442

6

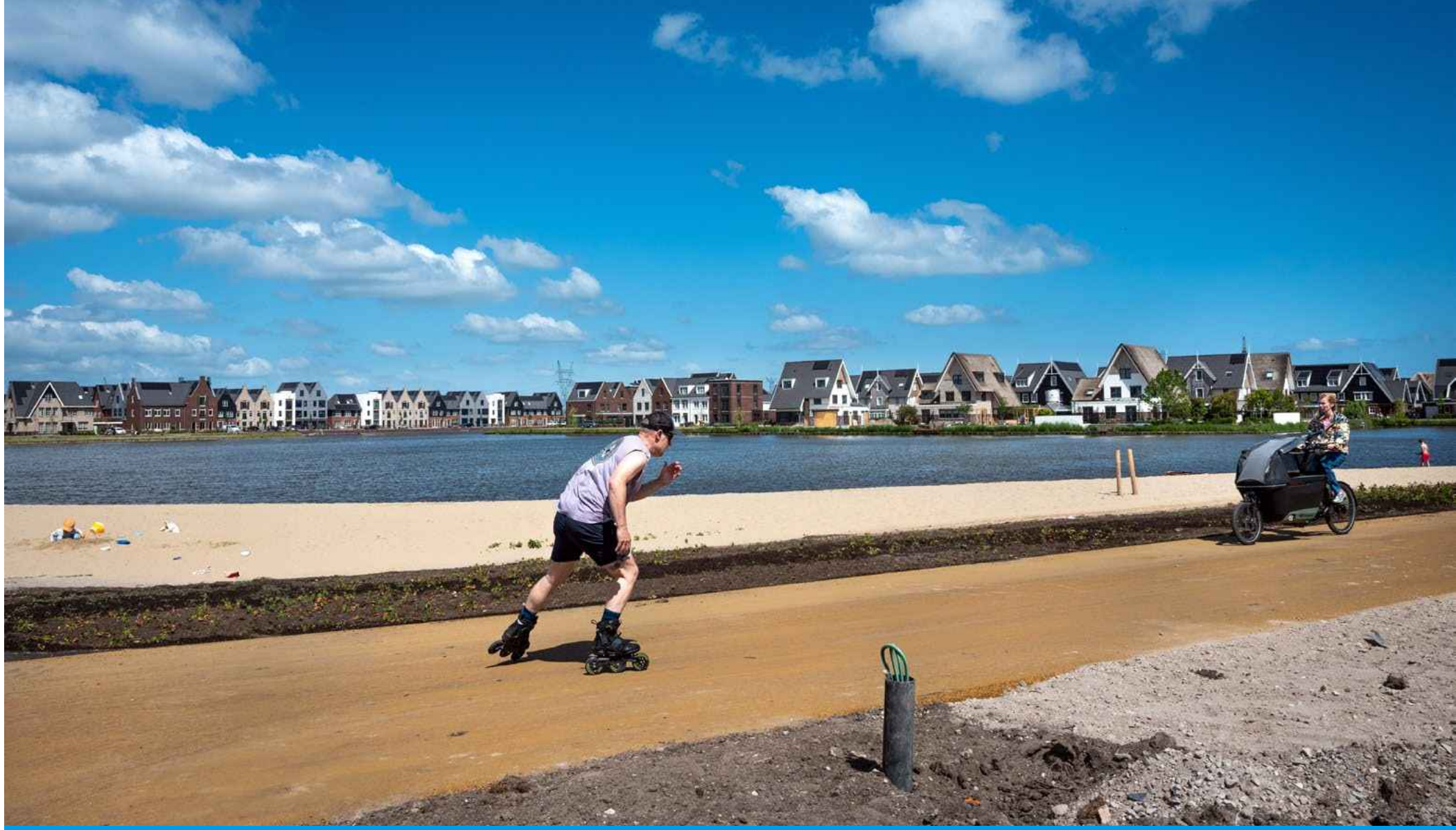

6.1 Overzicht baten en lasten per programma

Baten (exclusief mutaties reserves)

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Programma 1 Bouwen, Wonen en Duurzaamheid	1.075,6	809,8	1.012,8	1.105,2	92,4
Programma 2 Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer	645,3	681,8	684,0	714,5	30,5
Programma 3 Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed	26,9	23,4	27,8	23,3	-4,5
Programma 4 Sport en Bewegen	34,5	28,4	29,6	29,8	0,1
Programma 5 Onderwijs	61,3	62,2	73,4	70,5	-2,8
Programma 6 Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit	133,8	96,1	124,0	125,3	1,3
Programma 7 Sociale Zaken en Armoedebestrijding	923,3	761,8	966,7	949,5	-17,2
Programma 8 Veiligheid	38,4	36,4	40,2	44,2	4,0
Programma B Bestuur en Organisatie	54,5	50,3	112,4	116,0	3,6
Programma A Algemene Dekkingsmiddelen	4.099,1	4.258,7	4.410,4	4.431,1	20,7
Overige posten					
▪ heffing vennootschapsbelasting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
▪ bedrag onvoorzien	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overhead	11,7	12,1	15,4	15,3	-0,1
Totaal Baten	**7.104,5**	**6.821,0**	**7.496,7**	**7.624,7**	**128,0**

Lasten (exclusief mutaties reserves)

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Programma 1 Bouwen, Wonen en Duurzaamheid	981,0	859,5	1.131,2	1.160,5	29,2
Programma 2 Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer	1.310,4	1.410,5	1.468,0	1.468,8	0,8
Programma 3 Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed	262,7	267,1	279,8	274,5	-5,3
Programma 4 Sport en Bewegen	101,8	99,5	101,0	105,7	4,7
Programma 5 Onderwijs	325,0	334,6	349,1	348,2	-1,0
Programma 6 Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit	1.342,7	1.347,3	1.408,5	1.417,1	8,7
Programma 7 Sociale Zaken en Armoedebestrijding	1.287,2	1.208,8	1.438,7	1.416,3	-22,4
Programma 8 Veiligheid	296,7	307,1	328,6	330,0	1,4
Programma B Bestuur en Organisatie	218,4	192,7	254,1	245,8	-8,2
Programma A Algemene Dekkingsmiddelen	138,2	112,0	180,3	193,4	13,0
Overige posten					
▪ heffing vennootschapsbelasting	-1,7	-1,9	-1,9	0,0	1,9
▪ bedrag onvoorzien	1,0	2,0	2,0	-3,1	-5,1
Overhead	726,3	659,9	629,9	611,5	-18,3
Totaal Lasten	**6.989,7**	**6.799,1**	**7.569,4**	**7.568,7**	**-0,7**

Reserveringen in programma's en overige

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspron-kelijke Begroting 2025	Najaars-nota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Onttrekkingen aan reserves	999,7	1.289,8	2.043,2	2.117,1	73,9
Toevoegingen aan reserves	1.121,1	1.311,6	1.946,6	2.120,0	173,4
Saldo mutaties reserves	-121,4	-21,9	96,6	-2,9	-99,5
Totaal saldo inclusief mutaties reserves	**-6,5**	**0,0**	**23,8**	**53,1**	**29,3**

6.2 Overzicht baten en lasten per programmaonderdeel

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Programma 1 Bouwen, Wonen en Duurzaamheid					
1.1 Ruimtelijke Ontwikkeling					
Baten	3,7	0,0	0,0	2,7	2,7
Lasten	22,1	15,8	27,0	28,5	1,5
Saldo Baten en Lasten	**-18,4**	**-15,8**	**-27,0**	**-25,8**	**1,2**
Onttrekking	5,7	2,2	2,8	2,8	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**5,7**	**2,2**	**2,8**	**2,8**	**0,0**
Totaal 1.1 Ruimtelijke Ontwikkeling	**-12,7**	**-13,6**	**-24,2**	**-23,0**	**1,2**
1.2 Grond					
Baten	472,0	406,0	479,2	519,5	40,3
Lasten	410,4	437,9	525,6	552,9	27,3
Saldo Baten en Lasten	**61,7**	**-31,9**	**-46,4**	**-33,4**	**13,0**
Onttrekking	112,8	123,1	324,8	351,7	27,0
Toevoeging	176,2	100,4	123,6	163,3	39,7
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-63,4**	**22,7**	**201,2**	**188,5**	**-12,7**
Totaal 1.2 Grond	**-1,8**	**-9,2**	**154,9**	**155,1**	**0,2**
1.3 Erfpacht					
Baten	419,5	230,5	322,2	409,9	87,7
Lasten	234,1	53,3	178,3	230,4	52,2
Saldo Baten en Lasten	**185,4**	**177,2**	**143,9**	**179,5**	**35,5**
Onttrekking	165,3	545,9	771,6	846,7	75,2
Toevoeging	393,2	98,2	708,1	819,1	111,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-227,9**	**447,7**	**63,5**	**27,7**	**-35,8**
Totaal 1.3 Erfpacht	**-42,4**	**624,9**	**207,4**	**207,2**	**-0,3**

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
1.4 Bouwen en Wonen					
Baten	66,5	85,4	81,3	69,0	-12,2
Lasten	176,2	188,6	211,4	192,5	-18,9
Saldo Baten en Lasten	**-109,7**	**-103,2**	**-130,1**	**-123,5**	**6,7**
Onttrekking	15,1	23,6	28,9	24,9	-4,0
Toevoeging	0,6	0,3	0,3	0,3	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**14,5**	**23,4**	**28,6**	**24,7**	**-4,0**
Totaal 1.4 Bouwen en Wonen	**-95,2**	**-79,8**	**-101,5**	**-98,8**	**2,7**
1.5 Vastgoed					
Baten	83,3	76,8	86,9	80,5	-6,4
Lasten	64,6	62,8	68,7	63,1	-5,6
Saldo Baten en Lasten	**18,7**	**14,0**	**18,2**	**17,4**	**-0,8**
Onttrekking	3,7	50,1	50,1	50,1	0,0
Toevoeging	2,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**1,0**	**50,1**	**50,1**	**50,1**	**0,0**
Totaal 1.5 Vastgoed	**19,8**	**64,1**	**68,3**	**67,5**	**-0,8**
1.6 Duurzaamheid en Milieubeheer					
Baten	20,7	0,9	32,8	13,3	-19,5
Lasten	63,5	90,5	109,2	81,6	-27,6
Saldo Baten en Lasten	**-42,8**	**-89,5**	**-76,4**	**-68,4**	**8,1**
Onttrekking	19,6	44,7	63,7	56,2	-7,5
Toevoeging	2,1	1,7	1,7	1,3	-0,4
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**17,5**	**43,0**	**62,0**	**54,9**	**-7,2**
Totaal 1.6 Duurzaamheid en Milieubeheer	**-25,2**	**-46,6**	**-14,4**	**-13,5**	**0,9**

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
1.7 Begraafplaatsen en Crematoria					
Baten	9,7	10,1	10,4	10,3	-0,2
Lasten	10,2	10,6	11,1	11,4	0,3
Saldo Baten en Lasten	**-0,5**	**-0,5**	**-0,6**	**-1,1**	**-0,5**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal 1.7 Begraafplaatsen en Crematoria	**-0,5**	**-0,5**	**-0,6**	**-1,1**	**-0,5**
Totaal Programma 1 Bouwen, Wonen en Duurzaamheid	**-157,9**	**539,4**	**289,9**	**293,4**	**3,5**
Programma 2 Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer					
2.1 Verkeer, Vervoer en Parkeren					
Baten	72,8	55,4	88,5	105,5	17,0
Lasten	246,9	261,8	350,3	344,2	-6,1
Saldo Baten en Lasten	**-174,0**	**-206,4**	**-261,8**	**-238,7**	**23,0**
Onttrekking	13,6	208,5	387,8	383,7	-4,1
Toevoeging	132,1	12,0	184,0	184,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-118,5**	**196,5**	**203,8**	**199,6**	**-4,1**
Totaal 2.1 Verkeer, Vervoer en Parkeren	**-292,5**	**-10,0**	**-58,0**	**-39,1**	**18,9**

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
2.2 Openbaar Vervoer					
Baten	21,9	63,9	30,1	39,5	9,3
Lasten	68,8	130,6	90,7	95,7	4,9
Saldo Baten en Lasten	**-46,9**	**-66,8**	**-60,6**	**-56,2**	**4,4**
Onttrekking	0,6	2,4	2,4	2,6	0,2
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,6**	**2,4**	**2,4**	**2,6**	**0,2**
Totaal 2.2 Openbaar Vervoer	**-46,3**	**-64,4**	**-58,2**	**-53,6**	**4,6**
2.3 Afval en Reinigen Openbare Ruimte					
Baten	215,0	215,3	219,9	221,4	1,5
Lasten	291,1	268,4	273,7	278,2	4,5
Saldo Baten en Lasten	**-76,1**	**-53,1**	**-53,8**	**-56,8**	**-3,0**
Onttrekking	46,8	7,9	2,9	2,9	0,0
Toevoeging	3,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**43,6**	**7,9**	**2,9**	**2,9**	**0,0**
Totaal 2.3 Afval en Reinigen Openbare Ruimte	**-32,5**	**-45,2**	**-50,8**	**-53,8**	**-3,0**
2.4 Beheer en Onderhoud Openbare Ruimte					
Baten	50,9	38,9	42,7	45,9	3,2
Lasten	292,1	295,7	311,7	323,3	11,6
Saldo Baten en Lasten	**-241,2**	**-256,8**	**-269,0**	**-277,4**	**-8,4**
Onttrekking	95,3	8,9	9,5	9,2	-0,4
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**95,3**	**8,9**	**9,5**	**9,2**	**-0,4**
Totaal 2.4 Beheer en Onderhoud Openbare Ruimte	**-145,9**	**-247,9**	**-259,4**	**-268,2**	**-8,8**

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspron-kelijke Begroting 2025	Najaars-nota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
2.5 Water					
Baten	6,2	5,8	4,7	7,1	2,4
Lasten	60,0	64,9	54,5	55,2	0,7
Saldo Baten en Lasten	**-53,8**	**-59,1**	**-49,8**	**-48,1**	**1,7**
Onttrekking	25,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**24,2**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal 2.5 Water	**-29,6**	**-59,1**	**-49,8**	**-48,1**	**1,7**
2.6 Groen en Dierenwelzijn					
Baten	4,4	3,8	7,2	5,0	-2,1
Lasten	112,6	105,7	113,9	104,2	-9,7
Saldo Baten en Lasten	**-108,3**	**-101,9**	**-106,7**	**-99,1**	**7,6**
Onttrekking	31,1	5,6	9,7	7,1	-2,7
Toevoeging	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**31,0**	**5,6**	**9,7**	**7,0**	**-2,7**
Totaal 2.6 Groen en Dierenwelzijn	**-77,3**	**-96,2**	**-97,0**	**-92,1**	**4,9**
2.7 Riool en Drinkwater					
Baten	274,1	298,8	290,8	290,1	-0,7
Lasten	238,8	283,4	273,2	268,1	-5,1
Saldo Baten en Lasten	**35,3**	**15,3**	**17,6**	**22,0**	**4,4**
Onttrekking	0,0	0,1	-1,7	0,0	1,7
Toevoeging	24,9	5,0	5,6	10,5	4,9
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-24,9**	**-4,9**	**-7,3**	**-10,5**	**-3,2**
Totaal 2.7 Riool en Drinkwater	**10,4**	**10,4**	**10,3**	**11,5**	**1,2**
Totaal Programma 2 Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer	**-613,8**	**-512,3**	**-562,9**	**-543,4**	**19,6**

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspron-kelijke Begroting 2025	Najaars-nota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Programma 3 Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed					
3.1 Economie en Innovatie					
Baten	24,1	22,0	24,4	19,5	-4,9
Lasten	72,5	70,8	73,9	69,9	-4,0
Saldo Baten en Lasten	**-48,5**	**-48,8**	**-49,5**	**-50,4**	**-0,9**
Onttrekking	14,9	18,0	28,9	27,2	-1,7
Toevoeging	4,2	0,2	8,0	8,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**10,7**	**17,8**	**20,9**	**19,2**	**-1,7**
Totaal 3.1 Economie en Innovatie	**-37,8**	**-31,0**	**-28,7**	**-31,2**	**-2,5**
3.2 Kunst en Cultuur					
Baten	2,8	1,3	3,3	3,8	0,6
Lasten	185,8	191,7	200,7	199,6	-1,0
Saldo Baten en Lasten	**-183,0**	**-190,4**	**-197,4**	**-195,8**	**1,6**
Onttrekking	4,8	7,5	9,2	8,0	-1,2
Toevoeging	2,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**2,5**	**7,5**	**9,2**	**8,0**	**-1,2**
Totaal 3.2 Kunst en Cultuur	**-180,5**	**-183,0**	**-188,2**	**-187,8**	**0,4**

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
3.3 Erfgoed					
Baten	0,1	0,2	0,2	0,0	-0,1
Lasten	4,4	4,6	5,2	5,0	-0,2
Saldo Baten en Lasten	**-4,3**	**-4,4**	**-5,0**	**-5,0**	**0,1**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal 3.3 Erfgoed	**-4,3**	**-4,4**	**-5,0**	**-5,0**	**0,1**
Totaal Programma 3 Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed	**-222,6**	**-218,4**	**-221,9**	**-224,0**	**-2,1**
Programma 4 Sport en Bewegen					
4.1 Sport en Bewegen					
Baten	34,5	28,4	29,6	29,8	0,1
Lasten	101,8	99,5	101,0	105,7	4,7
Saldo Baten en Lasten	**-67,3**	**-71,1**	**-71,4**	**-75,9**	**-4,6**
Onttrekking	1,3	6,2	5,8	5,6	-0,3
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**1,3**	**6,2**	**5,8**	**5,5**	**-0,4**
Totaal 4.1 Sport	**-66,0**	**-64,9**	**-65,6**	**-70,5**	**-4,9**
Totaal Programma 4 Sport	**-66,0**	**-64,9**	**-65,6**	**-70,5**	**-4,9**

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Programma 5 Onderwijs					
5.1 Onderwijs					
Baten	61,3	62,2	73,4	70,5	-2,8
Lasten	325,0	334,6	349,1	348,2	-1,0
Saldo Baten en Lasten	**-263,7**	**-272,5**	**-275,8**	**-277,6**	**-1,9**
Onttrekking	5,6	6,6	9,3	5,9	-3,4
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**5,6**	**6,6**	**9,3**	**5,9**	**-3,4**
Totaal 5.1 Onderwijs	**-258,0**	**-265,8**	**-266,4**	**-271,8**	**-5,3**
Totaal Programma 5 Onderwijs	**-258,0**	**-265,8**	**-266,4**	**-271,8**	**-5,3**
Programma 6 Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit					
6.1 Basisvoorzieningen					
Baten	86,5	69,6	85,7	85,3	-0,4
Lasten	306,2	310,1	356,6	354,5	-2,2
Saldo Baten en Lasten	**-219,7**	**-240,5**	**-271,0**	**-269,2**	**1,8**
Onttrekking	5,4	6,4	7,1	5,5	-1,6
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**5,4**	**6,4**	**7,1**	**5,5**	**-1,6**
Totaal 6.1 Basisvoorzieningen	**-214,3**	**-234,1**	**-263,9**	**-263,7**	**0,2**
6.2 Wijkteams					
Baten	1,0	1,0	1,0	1,3	0,3
Lasten	126,5	127,9	138,4	137,3	-1,2
Saldo Baten en Lasten	**-125,5**	**-126,9**	**-137,4**	**-136,0**	**1,5**
Onttrekking	1,6	1,6	1,6	1,6	0,0
Toevoeging	4,9	3,5	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-3,4**	**-1,9**	**1,6**	**1,6**	**0,0**
Totaal 6.2 Wijkteams	**-128,9**	**-128,8**	**-135,9**	**-134,4**	**1,5**

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
6.3 Individuele Voorzieningen					
Baten	46,2	25,5	37,4	38,7	1,4
Lasten	899,7	899,2	903,3	915,4	12,1
Saldo Baten en Lasten	**-853,5**	**-873,6**	**-865,9**	**-876,6**	**-10,7**
Onttrekking	15,0	26,6	37,8	37,8	0,0
Toevoeging	9,0	3,9	11,1	14,3	3,2
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**6,0**	**22,7**	**26,7**	**23,5**	**-3,2**
Totaal 6.3 Individuele Voorzieningen	**-847,5**	**-851,0**	**-839,2**	**-853,1**	**-13,9**
6.4 Diversiteit					
Baten	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Lasten	10,2	10,2	10,1	10,1	-0,1
Saldo Baten en Lasten	**-10,2**	**-10,2**	**-10,1**	**-10,1**	**0,1**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal 6.4 Diversiteit	**-10,2**	**-10,2**	**-10,1**	**-10,1**	**0,1**
Totaal Programma 6 Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit	**-1.200,9**	**-1.224,1**	**-1.249,1**	**-1.261,2**	**-12,2**

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspronkelijke Begroting 2025	Najaarsnota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Programma 7 Sociale Zaken en Armoedebestrijding					
7.1 Inkomensregelingen					
Baten	725,2	697,8	767,9	769,8	1,9
Lasten	760,5	773,7	833,2	835,3	2,2
Saldo Baten en Lasten	**-35,2**	**-75,8**	**-65,3**	**-65,6**	**-0,3**
Onttrekking	54,6	22,2	68,2	68,2	0,0
Toevoeging	42,8	0,0	26,6	22,9	-3,7
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**11,8**	**22,2**	**41,6**	**45,3**	**3,7**
Totaal 7.1 Inkomensregelingen	**-23,5**	**-53,6**	**-23,6**	**-20,3**	**3,4**
7.2 Werk, Participatie en Inburgering					
Baten	29,4	38,2	43,0	30,2	-12,8
Lasten	254,4	275,7	282,2	264,7	-17,5
Saldo Baten en Lasten	**-225,0**	**-237,4**	**-239,2**	**-234,6**	**4,6**
Onttrekking	8,1	8,3	8,9	8,9	0,0
Toevoeging	22,7	0,0	0,8	0,8	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-14,6**	**8,3**	**8,0**	**8,1**	**0,0**
Totaal 7.2 Werk, Participatie en Inburgering	**-239,6**	**-229,1**	**-231,1**	**-226,5**	**4,7**
7.3 Armoede en Schuldhulp					
Baten	53,6	22,6	75,1	71,7	-3,4
Lasten	188,5	153,3	225,0	222,3	-2,7
Saldo Baten en Lasten	**-134,9**	**-130,6**	**-149,8**	**-150,5**	**-0,7**
Onttrekking	8,3	1,2	6,3	5,0	-1,2
Toevoeging	9,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-1,1**	**1,2**	**6,3**	**5,0**	**-1,2**
Totaal 7.3 Armoede en Schuldhulp	**-136,0**	**-129,4**	**-143,6**	**-145,5**	**-1,9**

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspron-kelijke Begroting 2025	Najaars-nota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
7.4 Migratie, Asiel en Ongedocumenteerden					
Baten	115,0	3,1	80,6	77,8	-2,8
Lasten	83,8	6,2	98,4	94,0	-4,4
Saldo Baten en Lasten	**31,2**	**-3,2**	**-17,7**	**-16,2**	**1,6**
Onttrekking	0,0	0,0	24,0	24,0	0,0
Toevoeging	8,2	0,0	31,5	31,5	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-8,2**	**0,0**	**-7,5**	**-7,5**	**0,0**
Totaal 7.4 Migratie, Asiel en Ongedocumenteerden	**23,0**	**-3,2**	**-25,2**	**-23,6**	**1,6**
Totaal Programma 7 Sociale Zaken en Armoedebestrijding	**-376,1**	**-415,3**	**-423,5**	**-415,9**	**7,7**
Programma 8 Veiligheid					
8.1 Brandweer en Crisisbeheersing					
Baten	3,4	3,4	3,3	3,5	0,2
Lasten	97,5	99,8	101,1	101,5	0,4
Saldo Baten en Lasten	**-94,1**	**-96,4**	**-97,8**	**-98,0**	**-0,2**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal 8.1 Brandweer en Crisisbeheersing	**-94,1**	**-96,4**	**-97,8**	**-98,0**	**-0,2**

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspron-kelijke Begroting 2025	Najaars-nota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
8.2 Openbare Orde en Veiligheid					
Baten	35,0	33,0	36,9	40,7	3,8
Lasten	199,2	207,4	227,5	228,5	1,0
Saldo Baten en Lasten	**-164,2**	**-174,3**	**-190,6**	**-187,8**	**2,8**
Onttrekking	10,3	10,4	12,4	9,9	-2,5
Toevoeging	8,5	6,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**1,8**	**4,4**	**12,4**	**9,9**	**-2,5**
Totaal 8.2 Openbare Orde en Veiligheid	**-162,5**	**-169,9**	**-178,2**	**-178,0**	**0,2**
Totaal Programma 8 Veiligheid	**-256,6**	**-266,3**	**-276,0**	**-275,9**	**0,0**
Programma A Algemene Dekkingsmiddelen					
A.1 Lokale Heffingen					
Baten	973,9	1.076,5	1.100,1	1.108,9	8,8
Lasten	33,4	35,6	44,0	41,3	-2,7
Saldo Baten en Lasten	**940,5**	**1.040,9**	**1.056,1**	**1.067,6**	**11,4**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal A.1 Lokale Heffingen	**940,5**	**1.040,9**	**1.056,1**	**1.067,6**	**11,4**

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspron-kelijke Begroting 2025	Najaars-nota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
A.2 Gemeentefonds					
Baten	3.013,7	3.080,9	3.208,5	3.219,5	11,0
Lasten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo Baten en Lasten	**3.013,7**	**3.080,9**	**3.208,5**	**3.219,5**	**11,0**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal A.2 Gemeentefonds	**3.013,7**	**3.080,9**	**3.208,5**	**3.219,5**	**11,0**
A.3 Treasury en Deelnemingen					
Baten	99,2	91,8	92,3	94,4	2,1
Lasten	85,3	66,6	43,8	43,5	-0,3
Saldo Baten en Lasten	**13,9**	**25,2**	**48,5**	**50,9**	**2,4**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal A.3 Treasury en Deelnemingen	**13,9**	**25,2**	**48,5**	**50,9**	**2,4**
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien					
Baten	12,3	9,5	9,5	8,4	-1,1
Lasten	18,7	9,8	92,6	105,4	12,8
Saldo Baten en Lasten	**-6,4**	**-0,3**	**-83,1**	**-97,1**	**-13,9**
Onttrekking	270,9	130,8	145,3	149,9	4,7
Toevoeging	259,4	1.080,7	844,0	862,6	18,5
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**11,6**	**-949,8**	**-698,7**	**-712,6**	**-13,9**
Totaal A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	**5,2**	**-950,2**	**-781,9**	**-809,7**	**-27,8**
Totaal Programma A Algemene Dekkingsmiddelen	**3.973,2**	**3.196,8**	**3.531,2**	**3.528,2**	**-3,0**

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspron-kelijke Begroting 2025	Najaars-nota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
Programma B Bestuur en Organisatie					
B.1 Dienstverlening					
Baten	50,0	48,7	51,6	52,9	1,3
Lasten	93,1	90,5	110,7	107,1	-3,6
Saldo Baten en Lasten	**-43,1**	**-41,8**	**-59,1**	**-54,2**	**4,9**
Onttrekking	3,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**1,6**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal B.1 Dienstverlening	**-41,5**	**-41,8**	**-59,1**	**-54,2**	**4,9**
B.2 Horizontaal Thema Digitale Stad en Overheid					
Baten	2,9	0,5	0,5	2,4	1,9
Lasten	54,5	42,8	60,1	57,5	-2,6
Saldo Baten en Lasten	**-51,5**	**-42,3**	**-59,6**	**-55,1**	**4,5**
Onttrekking	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	2,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-2,2**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal B.2 Horizontaal Thema Digitale Stad en Overheid	**-53,7**	**-42,3**	**-59,6**	**-55,1**	**4,5**
B.3 Horizontaal Thema Democratisering					
Baten	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Lasten	17,6	20,1	21,0	20,8	-0,2
Saldo Baten en Lasten	**-17,6**	**-20,1**	**-21,0**	**-20,8**	**0,2**
Onttrekking	4,5	6,9	8,7	7,6	-1,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**4,5**	**6,9**	**8,7**	**7,6**	**-1,0**
Totaal B.3 Horizontaal Thema Democratisering	**-13,1**	**-13,2**	**-12,3**	**-13,1**	**-0,8**

(bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2024	Oorspron-kelijke Begroting 2025	Najaars-nota 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening Najaarsnota
B.4 Bestuur					
Baten	0,5	0,6	59,7	59,8	0,1
Lasten	39,0	35,9	38,4	37,2	-1,2
Saldo Baten en Lasten	**-38,5**	**-35,3**	**21,3**	**22,6**	**1,3**
Onttrekking	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,1**	**0,1**	**0,1**	**0,1**	**0,0**
Totaal B.4 Bestuur	**-38,5**	**-35,2**	**21,4**	**22,7**	**1,3**
B.5 Overhead					
Baten	11,7	12,1	15,4	15,3	-0,1
Lasten	726,3	659,9	629,9	611,5	-18,3
Saldo Baten en Lasten	**-714,6**	**-647,8**	**-614,5**	**-596,3**	**18,2**
Onttrekking	56,2	14,1	17,1	14,0	-3,1
Toevoeging	9,6	0,0	1,4	1,4	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**46,5**	**14,1**	**15,6**	**12,6**	**-3,1**
Totaal B.5 Overhead	**-668,1**	**-633,7**	**-598,8**	**-583,7**	**15,1**
B.6 Facilitair Werken in de Fysieke Leefomgeving					
Baten	1,1	0,5	0,5	0,7	0,2
Lasten	14,2	3,4	23,9	23,2	-0,7
Saldo Baten en Lasten	**-13,1**	**-2,9**	**-23,4**	**-22,5**	**0,9**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal B.6 Facilitair Werken in de Fysieke Leefomgeving	**-13,1**	**-2,9**	**-23,4**	**-22,5**	**0,9**
Totaal Programma B Bestuur en Organisatie	**-827,9**	**-769,1**	**-731,8**	**-705,8**	**25,9**

6.3 Overzicht incidentele baten en lasten

In de Gemeentewet is opgenomen dat onze begroting structureel en reëel in evenwicht moet zijn. Met structureel evenwicht wordt bedoeld dat structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Met reëel evenwicht wordt bedoeld dat de geraamde baten en lasten in de begroting (en meerjarenraming) volledig en realistisch zijn.

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt een onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele baten en lasten.
Bij incidentele baten of lasten gaat het om baten of lasten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Incidentele lasten verbeteren het structurele begrotingssaldo, terwijl incidentele baten het verslechteren.

In onderstaande tabel is de opbouw van het structurele saldo inzichtelijk gemaakt. De in de tabel opgenomen bedragen incidentele baten en lasten sluiten aan op de totalen uit het overzicht incidentele baten en lasten en bevatten eveneens de incidentele mutaties in de reserves.

Tabel 1 Structureel begrotingssaldo en structurele exploitatieruimte

(bedragen x € 1 miljoen)	**Realisatie 2025**	**Berekening**
Totale baten exclusief reserves	7.624,7	*a*
Totale lasten exclusief reserves	7.568,7	*b*
Saldo voor bestemming	**56,0**	*c (=a-b)*
Onttrekkingen aan reserves (inclusief vrijval)	2.117,1	*d*
Toevoegingen aan reserves	2.120,0	*e*
Saldo na bestemming	**53,1**	*f (=c+(d-e))*
Totaal incidentele baten inclusief reserves	2.333,9	*g*
Totaal incidentele lasten inclusief reserves	2.558,8	*h*
Saldo incidentele baten en lasten inclusief reserves	**-224,9**	*i (=g-h)*
Structureel begrotingssaldo	**278,0**	*j (=f-i)*
Structurele exploitatie ruimte	**3,65**	*= j / a * 100*

Het kengetal structurele exploitatieruimte is een verplicht kengetal vanuit het BBV en wordt opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Op de volgende pagina worden de belangrijkste incidentele posten per programma toegelicht. De overige, minder omvangrijke posten zijn als totaalbedrag per programma weergegeven.

Tabel 2 Overzicht incidentele baten en lasten

(bedragen x € 1 miljoen)	**Baten**	**Lasten**
1. Bouwen, Wonen en Duurzaamheid	56,8	74,1
2. Openbare ruimte, Water, Groen en Vervoer	51,6	111,7
3. Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed	2,5	7,5
4. Sport en Bewegen	10,5	12,8
5. Onderwijs	20,4	42,4
6. Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit	0,0	2,6
7. Sociale Zaken en Armoedebestrijding	75,0	99,1
8. Veiligheid	0,0	8,8
A. Algemene Dekkingsmiddelen	0,0	69,0
B. Bestuur en Organisatie	0,0	10,8
Totale incidentele baten en lasten	**216,8**	**438,8**
Incidentele onttrekkingen aan reserves	2.117,1	
Incidentele toevoegingen aan reserves		2.120,0
Totale incidentele baten en lasten inclusief reservemutaties	**2.333,9**	**2.558,8**

Baten

De totale incidentele baten bedragen € 216,8 miljoen. De belangrijkste posten worden hieronder per programma toegelicht.

Programma 1 Bouwen, Wonen en Duurzaamheid
De incidentele baten van € 56,8 miljoen in programma 1 hangen samen met inzet op verduurzaming, woningbouw en gebiedsontwikkeling. Het gaat met name om middelen voor het Klimaatfonds (€ 17,4 miljoen), de opvang van Oekraïense ontheemden (€ 10,8 miljoen), het Isolatieoffensief (€ 5,3 miljoen), de integrale aanpak in gebieden (€ 4,9 miljoen) en de aanpak energiearmoede (€ 4,7 miljoen).

Daarnaast betreft dit middelen voor circulaire economie (€ 3,5 miljoen), het Volkshuisvestingsfonds (€ 1,9 miljoen), gebiedsontwikkeling (€ 0,8 miljoen), de Sprong over 't IJ (€ 1,0 miljoen), Vinkeveense plassen (€ 2,5 miljoen) en Ruimte voor de Stad (€ 1,0 miljoen).

Programma 2 Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer
De incidentele baten van € 51,6 miljoen in programma 2 hangen samen met investeringen in mobiliteit, openbare ruimte en verduurzaming. Het gaat met name om middelen voor fietsparkeren bij station Amsterdam Centraal (€ 20,9 miljoen), bijstelling van verrekeningen binnen het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) (€ 13,8 miljoen) en laadinfrastructuur (€ 4,2 miljoen).

Daarnaast betreft dit opbrengsten uit de verkoop van de Staringspleingarage en garageboxen (€ 3,0 miljoen), reclame in de openbare ruimte (€ 2,8 miljoen) en de afrekening van het Centraal Loket zero-emissiezone (€ 2,4 miljoen). Ook zijn er bijdragen voor onder andere de fietsroute IJ–Geldersekade (€ 2,5 miljoen) en zonnepanelen op metrostations (€ 1,3 miljoen).

Programma 3 Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed
De incidentele baten van € 2,5 miljoen in programma 3 hangen samen met de oprichting van het Nationaal Slavernijmuseum (€ 2,5 miljoen), waarvoor een hogere rijksbijdrage is ontvangen.

Programma 5 Onderwijs
De incidentele baten van € 20,4 miljoen in programma 5 hangen samen met middelen voor Kansrijke Wijken (€ 7,5 miljoen), het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC) (€ 5,3 miljoen), het onderwijsachterstandenbeleid (€ 3,9 miljoen) en het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) (€ 3,7 miljoen).

Programma 7 Sociale Zaken en Armoedebestrijding
De incidentele baten van € 75,0 miljoen in programma 7 hangen samen met middelen voor de noodopvang van Oekraïense ontheemden (€ 75,0 miljoen).

Lasten

De totale incidentele lasten bedragen € 438,8 miljoen. De belangrijkste posten worden hieronder per programma toegelicht.

Programma 1 Bouwen, Wonen en Duurzaamheid
De incidentele lasten van € 74,1 miljoen in programma 1 hangen samen met inzet op verduurzaming, woningbouw en gebiedsontwikkeling. Het gaat met name om middelen voor het Klimaatfonds (€ 17,4 miljoen), de energietransitie (€ 14,1 miljoen) en de opvang van Oekraïense ontheemden (€ 10,8 miljoen).

Daarnaast betreft dit uitgaven voor het Isolatieoffensief (€ 5,3 miljoen), de aanpak energiearmoede (€ 4,7 miljoen) en de integrale aanpak voor huisvesting van kwetsbare groepen (€ 4,9 miljoen). Ook zijn er middelen ingezet voor circulaire economie (€ 3,5 miljoen) en gebiedsontwikkeling (€ 3,4 miljoen), evenals kleinere bijdragen voor ruimtelijke ordening en woningbouw, zoals het Volkshuisvestingsfonds (€ 1,9 miljoen) en aardwarmteonderzoek (€ 1,9 miljoen).

Programma 2 Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer
De incidentele lasten van € 111,7 miljoen in programma 2 hangen samen met investeringen in mobiliteit, infrastructuur en de openbare ruimte. Het gaat met name om middelen voor de Zuidastransitie (€ 41,3 miljoen), fietsparkeren bij station Amsterdam Centraal (€ 20,9 miljoen) en bijstelling van verrekeningen binnen het MIRT (€ 13,9 miljoen).

Daarnaast betreft dit uitgaven voor het vergunningensysteem en parkeerautomaten (€ 6,3 miljoen), laadinfrastructuur (€ 4,2 miljoen) en klimaatmaatregelen (€ 3,1 miljoen). Ook zijn er middelen ingezet voor het eigenaarsdeel van metrostations (€ 2,5 miljoen) en de afrekening van het Centraal Loket zero-emissiezone (€ 2,0 miljoen).

Programma 3 Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed
De incidentele lasten van € 7,5 miljoen in programma 3 hangen samen met investeringen in cultuur en de regionale economie. Het gaat met name om middelen voor de oprichting van het Nationaal Slavernijmuseum (€ 2,5 miljoen), compensatie van rijksbezuinigingen op cultuur (€ 1,5 miljoen) en de actualisatie van de SESA-regeling (€ 1,4 miljoen).

Daarnaast betreft dit uitgaven voor de meerjarenbegroting van de Metropoolregio Amsterdam (€ 1,2 miljoen) en steunmaatregelen voor energiekosten (€ 0,8 miljoen).

Programma 5 Onderwijs
De incidentele lasten van € 42,4 miljoen in programma 5 hangen samen met investeringen in onderwijs en kansengelijkheid. Het gaat met name om middelen voor nieuwe onderwijsinitiatieven (€ 12,8 miljoen), PIT en oriëntatie op de arbeidsmarkt (€ 7,3 miljoen) en de lerarenagenda (€ 6,9 miljoen).

Daarnaast betreft dit uitgaven voor de Regiodeal Zuidoost (€ 4,7 miljoen), lerarenwoningen (€ 4,0 miljoen) en de SPUK Kansrijke Wijken (€ 1,9 miljoen). Ook zijn er middelen ingezet voor onder andere gezonde scholen (€ 1,8 miljoen), schoolveiligheid (€ 1,7 miljoen), coalitiemiddelen (€ 1,5 miljoen) en kinderopvang (€ 1,3 miljoen).

Programma 6 Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit
De incidentele lasten van € 2,6 miljoen in programma 6 hangen samen met investeringen in jeugdhulp en zorg. Het gaat met name om middelen voor de transformatiemotor jeugdhulp (€ 1,4 miljoen) en de aanpak van jeugdveiligheid binnen de Top400/600 (€ 1,0 miljoen).

Programma 7 Sociale Zaken en Armoedebestrijding
De incidentele lasten van € 99,1 miljoen in programma 7 hangen samen met inzet op armoedebestrijding en opvang. Het gaat met name om middelen voor de noodopvang van Oekraïense ontheemden (€ 58,1 miljoen) en de actualisatie van de begroting voor armoedebestrijding (€ 29,4 miljoen).

Programma 8 Veiligheid
De incidentele lasten van € 8,8 miljoen in programma 8 hangen samen met inzet op veiligheid en digitalisering. Het gaat met name om middelen vanuit de reserve Amsterdam 750 (€ 6,8 miljoen) en de SPUK Regiodeal Zuidoost (€ 1,0 miljoen).

Programma A Algemene Dekkingsmiddelen
De incidentele lasten van € 69,0 miljoen in programma A hangen samen met mutaties in voorzieningen en financiële posten. Het gaat met name om de mutatie van de pensioenvoorziening (€ 67,2 miljoen).

Daarnaast betreft dit uitgaven voor verlofsparen (€ 8,7 miljoen) en de actualisatie van rentebaten (€ 8,5 miljoen), terwijl sprake is van een negatief effect bij baten en lasten uit dwanginvordering (€ -15,4 miljoen).

Programma B Bestuur en Organisatie
De incidentele lasten van € 10,8 miljoen in programma B hangen samen met inzet op organisatieontwikkeling en informatievoorziening. Het gaat met name om middelen vanuit coalitiemiddelen (€ 5,1 miljoen) en de aanpak van de online leefwereld (€ 1,5 miljoen).

Daarnaast betreft dit uitgaven voor de herbestemming van de WW-voorziening (€ 1,2 miljoen), de specifieke uitkering BRP (€ 1,2 miljoen) en het MBO-traineeship (€ 1,0 miljoen).

6.4 Taakveldenrealisatie

(bedragen x € 1 miljoen)		Begroting 2025			Jaarverslag 2025		
Taakveld	**Onderdeel**	**Baten**	**Lasten**	**Totaal**	**Baten**	**Lasten**	**Totaal**
Taakveld 0.	**BESTUUR EN ONDERSTEUNING**						
0.1	Bestuur	59,7	118,4	58,7	60,2	122,3	62,1
0.2	Burgerzaken	31,6	90,4	58,8	32,3	84,3	52,0
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	41,9	41,8	-0,1	32,2	34,2	2,0
0.4	Overhead	15,4	650,7	635,3	15,3	640,9	625,6
0.5	Treasury	110,0	63,5	-46,4	114,2	65,1	-49,1
0.61	OZB woningen	162,6	37,8	-124,7	165,1	37,1	-128,0
0.62	OZB niet-woningen	256,7	0,0	-256,7	264,9	0,0	-264,9
0.63	Parkeerbelasting	363,9	45,1	-318,8	363,2	41,5	-321,7
0.64	Belastingen overig	20,1	4,2	-15,9	19,9	3,8	-16,1
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	3.208,5	0,3	-3.208,2	3.219,5	0,0	-3.219,5
0.8	Overige baten en lasten	9,5	27,6	18,1	8,4	46,3	37,9
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	0,0	1,9	1,9	0,0	0,0	0,0
0.10	Mutaties reserves	2.043,2	1.946,6	-96,6	2.117,1	2.119,9	2,8
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Totaal Taakveld 0.	**6.323,1**	**3.028,3**	**-3.294,8**	**6.412,3**	**3.195,4**	**-3.216,9**
Taakveld 1.	**VEILIGHEID**						
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	3,3	101,4	98,1	3,4	102,6	99,2
1.2	Openbare orde & veiligheid	36,8	206,1	169,3	40,0	205,8	165,8
	Totaal Taakveld 1.	**40,1**	**307,5**	**267,4**	**43,4**	**308,4**	**265,0**
Taakveld 2.	**VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT**						
2.1	Verkeer en vervoer	68,5	562,6	494,1	88,7	560,0	471,3
2.2	Parkeren	75,9	125,3	49,4	77,7	127,8	50,1
2.3	Recreatieve havens	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4	Economische havens en waterwegen	5,3	47,4	42,1	6,2	55,0	48,8
2.5	Openbaar vervoer	27,5	75,8	48,2	35,4	78,5	43,1
	Totaal Taakveld 2.	**177,2**	**811,0**	**633,9**	**208,0**	**821,3**	**613,3**

(bedragen x € 1 miljoen)		Begroting 2025			Jaarverslag 2025		
Taakveld	**Onderdeel**	**Baten**	**Lasten**	**Totaal**	**Baten**	**Lasten**	**Totaal**
Taakveld 3.	**ECONOMIE**						
3.1	Economische ontwikkeling	13,7	30,9	17,2	10,2	28,0	17,8
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	64,8	64,5	-0,3	13,5	29,0	15,5
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	173,0	181,6	8,6	168,9	170,5	1,6
3.4	Economische promotie	295,8	23,1	-272,7	294,1	23,9	-270,2
	Totaal Taakveld 3.	**547,3**	**300,1**	**-247,1**	**486,7**	**251,4**	**-235,3**
Taakveld 4.	**ONDERWIJS**						
4.1	Openbaar basisonderwijs	0,0	10,1	10,1	0,0	9,4	9,4
4.2	Onderwijshuisvesting	3,4	123,1	119,7	3,9	124,1	120,2
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	73,8	172,1	98,4	71,4	166,4	95,0
	Totaal Taakveld 4.	**77,1**	**305,4**	**228,2**	**75,3**	**299,9**	**224,6**
Taakveld 5.	**SPORT, CULTUUR EN RECREATIE**						
5.1	Sportbeleid en activering	0,0	22,7	22,7	0,0	24,4	24,4
5.2	Sportaccommodaties	29,9	86,1	56,2	30,0	88,6	58,6
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	28,7	187,7	159,0	30,7	188,1	157,4
5.4	Musea	10,2	51,7	41,5	12,4	52,6	40,2
5.5	Cultureel erfgoed	0,5	5,9	5,4	0,4	5,6	5,2
5.6	Media	1,1	43,5	42,4	1,1	43,2	42,1
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	8,0	146,8	138,7	8,0	143,0	135,0
	Totaal Taakveld 5.	**78,4**	**544,4**	**466,0**	**82,6**	**545,5**	**462,9**

(bedragen x € 1 miljoen)		Begroting 2025			Jaarverslag 2025		
Taakveld	**Onderdeel**	**Baten**	**Lasten**	**Totaal**	**Baten**	**Lasten**	**Totaal**
Taakveld 6.	**SOCIAAL DOMEIN**						
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	95,9	352,9	257,0	116,9	348,9	232,0
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0,0	62,9	62,9	0,0	63,5	63,5
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0,9	73,5	72,6	1,2	72,1	70,9
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	9,6	29,1	19,5	8,9	26,2	17,3
6.3	Inkomensregelingen	852,4	1.129,7	277,3	850,8	1.129,4	278,6
6.4	WSW en beschut werk	1,2	94,5	93,4	2,0	99,7	97,7
6.5	Arbeidsparticipatie	29,6	153,2	123,6	17,5	130,1	112,6
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	4,7	68,7	64,0	3,6	67,4	63,8
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	4,2	61,3	57,1	3,6	60,5	56,9
6.712	Begeleiding (WMO)	0,0	19,7	19,7	0,0	20,4	20,4
6.713	Dagbesteding (WMO)	0,0	44,1	44,1	0,0	43,3	43,3
6.714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0,0	0,7	0,7	0,0	1,4	1,4
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	4,9	286,5	281,6	3,5	280,9	277,4
6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	0,0	6,8	6,8	0,0	7,0	7,0
6.761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6.791	PGB WMO	0,0	19,1	19,1	0,0	19,5	19,5
6.792	PGB Jeugd	0,0	16,1	16,1	0,0	18,0	18,0
6.811	Beschermd wonen (WMO)	3,4	101,9	98,5	2,9	96,2	93,3
6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	30,8	204,5	173,7	6,6	216,2	209,6
6.821	Jeugdbescherming	0,0	41,9	41,9	0,0	40,4	40,4
6.822	Jeugdreclassering	0,0	7,1	7,1	0,0	6,4	6,4
6.91	Coördinatie en beleid WMO	0,0	16,8	16,8	0,0	19,5	19,5
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	0,6	10,7	10,1	0,1	11,5	11,4
	Totaal Taakveld 6.	**1.038,3**	**2.801,7**	**1.763,4**	**1.017,6**	**2.778,5**	**1.760,9**

(bedragen x € 1 miljoen)		Begroting 2025			Jaarverslag 2025		
Taakveld	**Onderdeel**	**Baten**	**Lasten**	**Totaal**	**Baten**	**Lasten**	**Totaal**
Taakveld 7.	**VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU**						
7.1	Volksgezondheid	68,6	128,4	59,8	73,9	133,1	59,2
7.2	Riolering	111,7	98,7	-13,0	113,0	99,5	-13,5
7.3	Afval	219,1	180,2	-39,0	220,5	180,4	-40,1
7.4	Milieubeheer	39,6	130,8	91,2	21,0	101,1	80,1
7.5	Begraafplaatsen & crematoria	10,4	11,1	0,6	10,3	10,8	0,5
	Totaal Taakveld 7.	**449,5**	**549,1**	**99,6**	**438,7**	**524,9**	**86,2**
Taakveld 8.	**VOLKSHUISVESTING, LEEFOMGEVING & STEDELIJKE VERNIEUWING**						
8.1	Ruimte en leefomgeving	0,7	23,5	22,7	0,5	22,0	21,5
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	737,7	636,7	-101,0	916,5	754,5	-162,0
8.3	Wonen en bouwen	70,5	208,4	137,9	60,2	186,9	126,7
	Totaal Taakveld 8.	**808,9**	**868,5**	**59,7**	**977,2**	**963,4**	**13,8**
	Totaal Taakvelden	**9.539,9**	**9.516,0**	**-23,8**	**9.741,8**	**9.688,7**	**-53,1**

Vergelijking met Jaarverslag 2024

Op grond van wet- en regelgeving zijn gemeenten verplicht de bepalingen uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) toe te passen. De door de Commissie BBV gepubliceerde notities en stellige uitspraken vormen een nadere invulling hiervan en dienen derhalve te worden gevolgd.

In 2023 heeft de Commissie BBV een geactualiseerde notitie inzake Overhead gepubliceerd, die van toepassing is op de verantwoordingsjaren vanaf 2025. De implementatie van deze notitie heeft in 2025 geleid tot een herverdeling van budgetten vanuit programmaonderdeel B.5 Overhead naar andere programmaonderdelen en taakveld 0.4 Overhead. Per saldo betreft deze herverdeling een bedrag van € 29,4 miljoen. Deze verschuiving heeft geen effect op het totaal van de lasten, maar leidt uitsluitend tot een gewijzigde toerekening van kosten aan de programmaonderdelen en taakvelden.

Als gevolg van de implementatie van de notitie van de Commissie BBV inzake Overhead is sprake van een wijziging in de wijze van presenteren en toerekenen van kosten.

Dit leidt tot een beperkte vergelijkbaarheid met voorgaande jaren. Er is geen sprake van een wijziging in de totale omvang van baten en lasten, maar uitsluitend van een wijziging in de presentatie en toerekening tussen taakveld 0.4 Overhead en programmaonderdeel B.5 Overhead.

Deze wijziging kwalificeert als een stelselwijziging in de zin van het BBV. De cijfers over voorgaande jaren zijn, mede gelet op de uitvoerbaarheid, niet herrekend.

6.5 Doelenrealisatie

(bedragen x € 1 miljoen)		Begroting 2025			Jaarverslag 2025		
		Baten	**Lasten**	**Totaal**	**Baten**	**Lasten**	**Totaal**
Programma 1 Bouwen, Wonen en Duurzaamheid							
	1.1 Ruimtelijke Ontwikkeling						
1.1.1	Amsterdam geeft ruimtelijke voorwaarden voor nieuwe woon, werk en leefmilieus om demografische en economische groei mogelijk te maken.	2,8	27,0	-24,2	5,5	28,5	-23,0
	Totaal 1.1 Ruimtelijke Ontwikkeling	**2,8**	**27,0**	**-24,2**	**5,5**	**28,5**	**-23,0**
	1.2 Grond						
1.2.1	Het realiseren van voldoende en betaalbare woningen & kantoorruimte.	798,2	641,7	156,5	870,9	714,8	156,1
1.2.2	Gebieden ontwikkelen ten behoeve van wonen, werken en maatschappelijke voorzieningen.	5,7	7,4	-1,7	0,4	1,4	-1,0
1.2.3	In de toekomst worden voldoende gebieden ontwikkeld voor wonen, werken en maatschappelijke voorzieningen.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Totaal 1.2 Grond	**804,0**	**649,1**	**154,9**	**871,2**	**716,2**	**155,1**
	1.3 Erfpacht						
1.3.1	De waarde en het gebruik van grond ten dienste van inwoners en bedrijven laten komen.	1.093,8	886,4	207,4	1.256,7	1.049,5	207,2
	Totaal 1.3 Erfpacht	**1.093,8**	**886,4**	**207,4**	**1.256,7**	**1.049,5**	**207,2**
	1.4 Bouwen en Wonen						
1.4.1	Een rechtvaardige verdeling van de woningen waarbij voorrang wordt gegeven aan diegenen die de woning het hardste nodig hebben.	24,7	43,2	-18,4	16,7	37,1	-20,4
1.4.2	Een toekomstbestendige woningvoorraad (duurzaam, basiskwaliteit en veilig).	74,9	155,1	-80,3	67,6	146,5	-78,9
1.4.3	Beschermen van de (gewenste) samenstelling van de woningvoorraad en de leefbaarheid.	10,5	13,4	-2,8	9,7	9,2	0,5
	Totaal 1.4 Bouwen en Wonen	**110,1**	**211,6**	**-101,5**	**93,9**	**192,8**	**-98,8**
	1.5 Vastgoed						
1.5.1	Amsterdam heeft een vastgoedportefeuille die voldoet aan de gemeentelijk en landelijke ambities en wetgeving op het gebied van duurzaamheid en bouwkundige kwaliteit’	137,0	68,7	68,3	130,7	63,1	67,5
1.5.2	Amsterdam streeft naar een optimaal gebruik van haar maatschappelijk vastgoed-portefeuille om een zo hoog mogelijk maatschappelijk rendement te behalen en gemiste inkomsten te minimaliseren	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.5.3	We beheren en onderhouden de eigendommen bestemd voor broedplaatsen, woon- en werkruimtes voor kunstenaars en creatieve ondernemers en cultuurgebouwen.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Totaal 1.5 Vastgoed	**137,0**	**68,7**	**68,3**	**130,7**	**63,1**	**67,5**

(bedragen x € 1 miljoen)		Begroting 2025			Jaarverslag 2025		
		Baten	**Lasten**	**Totaal**	**Baten**	**Lasten**	**Totaal**
	1.6 Duurzaamheid en Milieubeheer						
1.6.1	Amsterdam voldoet aan de doelstelling van het Klimaatakkoord Parijs door de stad aardgasvrij te maken voor 2040 en de CO_2-uitstoot met 95% te verlagen voor 2050 en is een stad met schone lucht waar afval als grondstof wordt gebruikt.	96,5	110,9	-14,4	69,4	82,9	-13,5
	Totaal 1.6 Duurzaamheid en Milieubeheer	**96,5**	**110,9**	**-14,4**	**69,4**	**82,9**	**-13,5**
	1.7 Begraafplaatsen en Crematoria						
1.7.1	Amsterdam geeft tegen kostendekkende tarieven de mogelijkheid tot begraven en cremeren, waarbij ruimte is voor ieders persoonlijke wens, ongeacht sociale, religieuze of culturele achtergrond.	10,4	11,1	-0,6	10,3	11,4	-1,1
	Totaal 1.7 Begraafplaatsen en Crematoria	**10,4**	**11,1**	**-0,6**	**10,3**	**11,4**	**-1,1**
	Totaal 1 Bouwen, Wonen en Duurzaamheid	**2.254,6**	**1.964,8**	**289,9**	**2.437,7**	**2.144,3**	**293,4**
Programma 2 Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer							
	2.1 Verkeer, Vervoer en Parkeren						
2.1.1	De openbare ruimte van Amsterdam is een plek waar bewoners en bezoekers prettig, veilig en gezond kunnen verblijven en verplaatsen.	223,4	127,5	95,9	226,6	128,6	98,0
2.1.2	Bewoners en bezoekers kunnen zich verplaatsen van, naar en binnen Amsterdam.	252,9	402,2	-149,2	262,4	395,5	-133,1
2.1.3	Amsterdam is op een veilige en duurzame manier bereikbaar voor commercieel vervoer.	0,0	4,7	-4,7	0,1	4,1	-4,0
	Totaal 2.1 Verkeer, Vervoer en Parkeren	**476,3**	**534,3**	**-58,0**	**489,2**	**528,2**	**-39,1**
	2.2 Openbaar Vervoer						
2.2.1	Amsterdam is voor iedereen op een prettige en aantrekkelijke manier bereikbaar via het openbaar vervoer.	32,6	90,7	-58,2	42,1	95,7	-53,6
	Totaal 2.2 Openbaar Vervoer	**32,6**	**90,7**	**-58,2**	**42,1**	**95,7**	**-53,6**
	2.3 Afval en Reinigen Openbare Ruimte						
2.3.1	Amsterdam is een schone stad.	215,0	217,1	-2,1	216,2	223,5	-7,3
2.3.2	Amsterdam voorkomt (rest)afval.	7,9	56,6	-48,8	8,2	54,6	-46,5
	Totaal 2.3 Afval en Reinigen Openbare Ruimte	**222,9**	**273,7**	**-50,8**	**224,3**	**278,2**	**-53,8**
	2.4 Beheer en Onderhoud Openbare Ruimte						
2.4.1	De Amsterdamse openbare ruimte wordt duurzaam beheerd en is begaanbaar, heel en veilig voor alle gebruikers.	49,9	306,8	-256,9	52,7	318,4	-265,7
2.4.2	Amsterdam is voorbereid op veranderend klimaat in 2050.	2,4	4,9	-2,5	2,4	4,8	-2,5
	Totaal 2.4 Beheer en Onderhoud Openbare Ruimte	**52,3**	**311,7**	**-259,4**	**55,1**	**323,3**	**-268,2**

(bedragen x € 1 miljoen)		Begroting 2025			Jaarverslag 2025		
		Baten	**Lasten**	**Totaal**	**Baten**	**Lasten**	**Totaal**
	2.5 Water						
2.5.1	Het openbare water is begaanbaar, aantrekkelijk, schoon en veilig voor alle gebruikers.	0,0	46,0	-46,0	1,1	47,4	-46,2
2.5.2	We verdelen het gebruik van het water en voorzieningen bij het water en beheersen drukte op het water.	4,7	8,5	-3,8	6,0	7,9	-1,9
	Totaal 2.5 Water	**4,7**	**54,5**	**-49,8**	**7,1**	**55,2**	**-48,1**
	2.6 Groen en Dierenwelzijn						
2.6.1	Er komt meer Groen met meer waarde voor mens en dier, Groen is functioneel, aantrekkelijk, veilig en draagt bij aan sociaal welzijn, gezondheid, stadsnatuur en klimaatadaptatie.	16,5	110,8	-94,2	12,0	101,6	-89,5
2.6.2	Gehouden dieren en vrijlevende dieren ontvangen ondersteuning waar gezond en prettig leven in het geding is.	0,4	3,1	-2,8	0,1	2,6	-2,5
	Totaal 2.6 Groen en Dierenwelzijn	**16,9**	**113,9**	**-97,0**	**12,1**	**104,2**	**-92,1**
	2.7 Riool en Drinkwater						
2.7.1	Alle Amsterdammers hebben toegang tot schoon drinkwater.	286,1	180,5	105,6	285,9	179,5	106,4
2.7.2	Amsterdam heeft een goedwerkende en degelijke riolering.	3,0	98,3	-95,3	4,2	99,1	-94,9
	Totaal 2.7 Riool en Drinkwater	**289,1**	**278,8**	**10,3**	**290,1**	**278,6**	**11,5**
	Totaal 2 Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer	**1.094,7**	**1.657,7**	**-562,9**	**1.119,9**	**1.663,3**	**-543,4**
Programma 3 Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed							
	3.1 Economie en Innovatie						
3.1.1	Amsterdam biedt ondernemers een aantrekkelijke plek voor succesvol ondernemen in en voor de buurt, regio en op internationaal niveau.	14,4	32,3	-17,9	11,8	30,5	-18,6
3.1.2	Amsterdam is koploper in het versterken van ecosystemen die bijdragen aan brede welvaart.	17,5	7,8	9,7	16,9	7,5	9,4
3.1.3	Amsterdam is een leefbare stad met ruimte voor economische functies.	14,6	30,3	-15,7	14,0	30,8	-16,8
3.1.4	Amsterdam heeft een duurzame economie die bijdraagt aan het realiseren van de klimaat- en energietransitie.	1,2	5,3	-4,1	0,7	4,7	-4,0
3.1.5	Amsterdam heeft een evenwichtige arbeidsmarkt die iedereen gelijke kansen biedt op werk.	5,5	6,2	-0,7	3,2	4,4	-1,2
	Totaal 3.1 Economie en Innovatie	**53,2**	**81,9**	**-28,7**	**46,6**	**77,9**	**-31,2**

(bedragen x € 1 miljoen)		Begroting 2025			Jaarverslag 2025		
		Baten	**Lasten**	**Totaal**	**Baten**	**Lasten**	**Totaal**
	3.2 Kunst en Cultuur						
3.2.1	Amsterdam heeft een breed, vernieuwend en divers cultureel aanbod voor alle Amsterdammers en voor bezoekers en alle Amsterdamse kinderen maken kennis met Kunst en Cultuur.	9,4	191,4	-182,0	9,0	190,4	-181,4
3.2.2	Broedplaatsen bieden ruimte: betaalbare woon en werkruimten voor kunstenaars en creatieve ondernemers en cultuurgebouwen behouden.	1,8	2,9	-1,1	1,7	3,1	-1,4
3.2.3	Alle Amsterdammers hebben toegang tot informatie en onafhankelijk nieuws via de lokale publieke omroep.	1,3	6,4	-5,1	1,1	6,1	-5,0
	Totaal 3.2 Kunst en Cultuur	**12,5**	**200,7**	**-188,2**	**11,8**	**199,6**	**-187,8**
	3.3 Erfgoed						
3.3.1	Het Amsterdamse erfgoed heeft en behoudt zijn cultuurhistorische waarde, wordt oppassende manier benut en vertelt het verhaal van de stad.	0,2	5,2	-5,0	0,0	5,0	-5,0
	Totaal 3.3 Erfgoed	**0,2**	**5,2**	**-5,0**	**0,0**	**5,0**	**-5,0**
	Totaal 3 Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed	**65,9**	**287,8**	**-221,9**	**58,5**	**282,5**	**-224,0**
Programma 4 Sport en Bewegen							
	4.1 Sport en Bewegen						
4.1.1	Iedere Amsterdammer heeft toegang tot passend sportaanbod in een kwalitatief goede omgeving.	34,9	94,8	-59,9	35,0	99,7	-64,7
4.1.2	Iedere Amsterdammer voldoet aan de beweegrichtlijn in een kwalitatief goede omgeving.	0,0	4,2	-4,2	0,0	4,3	-4,3
4.1.3	Amsterdam is een stad met sportieve uitstraling en is daarmee aantrekkelijk voor bewoners, ondernemers en bezoekers.	0,5	2,1	-1,6	0,3	1,8	-1,5
	Totaal 4.1 Sport en Bewegen	**35,4**	**101,0**	**-65,6**	**35,3**	**105,8**	**-70,5**
	Totaal 4 Sport en Bewegen						
Programma 5 Onderwijs							
	5.1 Onderwijs						
5.1.1	Kansengelijkheid: Iedere Amsterdammer krijgt de kans om zich, ongeacht zijn of haar achtergrond, via onderwijs, te ontwikkelen tot wie hij of zij kan of wil zijn.	67,2	123,2	-56,0	64,4	120,9	-56,5
5.1.2	Kwaliteit: Ieder kind krijgt goed onderwijs in een kwalitatief goede schoolomgeving.	14,1	188,7	-174,6	10,7	190,1	-179,4
5.1.3	Alle Amsterdammers hebben toegang tot informatie via een netwerk van bibliotheken.	1,3	37,2	-35,9	1,3	37,2	-35,8
	Totaal 5.1 Onderwijs	**82,7**	**349,1**	**-266,4**	**76,4**	**348,2**	**-271,8**
	Totaal 5 Onderwijs	**82,7**	**349,1**	**-266,4**	**76,4**	**348,2**	**-271,8**

(bedragen x € 1 miljoen)		Begroting 2025			Jaarverslag 2025		
		Baten	**Lasten**	**Totaal**	**Baten**	**Lasten**	**Totaal**
Programma 6 Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit							
	6.1 Basisvoorzieningen						
6.1.1	De zelfredzaamheid van Amsterdammers wordt vergroot en de kansenongelijkheid tussen Amsterdammers wordt kleiner.	19,3	237,9	-218,6	18,3	231,9	-213,6
6.1.2	Alle Amsterdammers hebben gelijke kans op gezondheid ongeacht hun sociaal economische status of achtergrond.	73,4	118,7	-45,3	72,4	122,5	-50,1
	Totaal 6.1 Basisvoorzieningen	**92,8**	**356,6**	**-263,9**	**90,8**	**354,5**	**-263,7**
	6.2 Wijkteams						
6.2.1	Amsterdammers hebben laagdrempelig, tijdig en adequaat toegang tot herkenbare hulp en ondersteuning in de buurt.	2,6	138,4	-135,9	2,9	137,3	-134,4
	Totaal 6.2 Wijkteams	**2,6**	**138,4**	**-135,9**	**2,9**	**137,3**	**-134,4**
	6.3 Individuele Voorzieningen						
6.3.1	Alle Amsterdammers krijgen de juiste zorg op de juiste plek.	72,2	845,2	-773,0	67,6	854,7	-787,1
6.3.2	Het duurzaam borgen van de veiligheid van alle betrokkenen bij huiselijk geweld en kindermishandeling.	3,0	69,2	-66,2	8,9	74,9	-66,0
	Totaal 6.3 Individuele Voorzieningen	**75,2**	**914,4**	**-839,2**	**76,5**	**929,6**	**-853,1**
	6.4 Diversiteit						
6.4.1	In Amsterdam kan iedereen zichzelf zijn.	0,0	7,5	-7,5	0,0	7,6	-7,6
6.4.2	Discriminatie in Amsterdam neemt af.	0,0	2,6	-2,6	0,0	2,4	-2,4
	Totaal 6.4 Diversiteit	**0,0**	**10,1**	**-10,1**	**0,0**	**10,1**	**-10,1**
	Totaal 6 Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit	**170,5**	**1.419,6**	**-1.249,1**	**170,2**	**1.431,4**	**-1.261,2**
Programma 7 Sociale Zaken en Armoedebestrijding							
	7.1 Inkomensregelingen						
7.1.1	Er is in Amsterdam financiële bestaanszekerheid (inkomenszekerheid) voor Amsterdammers die zelf niet (volledig) in hun levensonderhoud kunnen voorzien.	836,2	859,8	-23,6	838,0	858,3	-20,3
	Totaal 7.1 Inkomensregelingen	**836,2**	**859,8**	**-23,6**	**838,0**	**858,3**	**-20,3**
	7.2 Werk, Participatie en Inburgering						
7.2.1	Amsterdammers die dienstverlening ontvangen van de gemeente doen duurzaam en naar vermogen mee.	51,9	283,0	-231,1	39,1	265,5	-226,5
	Totaal 7.2 Werk, Participatie en Inburgering	**51,9**	**283,0**	**-231,1**	**39,1**	**265,5**	**-226,5**

(bedragen x € 1 miljoen)		Begroting 2025			Jaarverslag 2025		
		Baten	**Lasten**	**Totaal**	**Baten**	**Lasten**	**Totaal**
	7.3 Armoede en Schuldhulp						
7.3.1	Het verkleinen van het aantal Amsterdammers met een laag inkomen dat problematische schulden heeft en/of moeite heeft om rond te komen om zo de kansen voor deze Amsterdammers te vergroten.	81,4	225,0	-143,6	76,8	222,3	-145,5
	Totaal 7.3 Armoede en Schuldhulp	**81,4**	**225,0**	**-143,6**	**76,8**	**222,3**	**-145,5**
	7.4 Migratie, Asiel en Ongedocumenteerden						
7.4.1	We realiseren duurzame opvanglocaties.	63,3	85,9	-22,5	100,6	84,9	15,7
7.4.2	We zorgen voor een prettig woon- en leefklimaat voor vluchtelingen.	25,0	26,4	-1,4	0,0	24,3	-24,3
7.4.3	We zorgen dat vluchtelingen en ongedocumenteerden volwaardig.	16,3	17,6	-1,3	1,2	16,3	-15,1
	Totaal 7.4 Migratie, Asiel en Ongedocumenteerden	**104,6**	**129,8**	**-25,2**	**101,8**	**125,4**	**-23,6**
	Totaal 7 Sociale Zaken en Armoedebestrijding	**1.074,1**	**1.497,6**	**-423,5**	**1.055,7**	**1.471,5**	**-415,9**
Programma 8 Veiligheid							
	8.1 Brandweer en Crisisbeheersing						
8.1.1	Voorbereid zijn op crises en rampen. Brand wordt zoveel mogelijk voorkomen en waar nodig bestreden.	0,0	94,0	-94,0	0,0	93,8	-93,8
8.1.2	Beschermen van de democratische rechtsorde en openbare orde en voorbereid zijn op (grote) evenementen.	3,3	7,2	-3,8	3,5	7,7	-4,2
	Totaal 8.1 Brandweer en Crisisbeheersing	**3,3**	**101,1**	**-97,8**	**3,5**	**101,5**	**-98,0**
	8.2 Openbare Orde en Veiligheid						
8.2.1	Amsterdam is een veilige en leefbare stad voor bewoners en bezoekers.	49,3	227,5	-178,2	50,5	228,5	-178,0
	Totaal 8.2 Openbare Orde en Veiligheid	**49,3**	**227,5**	**-178,2**	**50,5**	**228,5**	**-178,0**
	Totaal 8 Veiligheid	**52,6**	**328,6**	**-276,0**	**54,1**	**330,0**	**-275,9**
Programma A Algemene Dekkingsmiddelen							
	A.1 Lokale Heffingen						
A.1.1	Bewoners, ondernemers en bezoekers leveren hun financiële bijdrage aan de voorzieningen in de stad.	1.100,1	44,0	1.056,1	1.108,9	41,3	1.067,6
	Totaal A.1 Lokale Heffingen	**1.100,1**	**44,0**	**1.056,1**	**1.108,9**	**41,3**	**1.067,6**
	A.2 Gemeentefonds						
A.2.1	Gezonde financiële positie van de gemeente Amsterdam, nu en in de toekomst.	3.208,5	0,0	3.208,5	3.219,5	0,0	3.219,5
	Totaal A.2 Gemeentefonds	**3.208,5**	**0,0**	**3.208,5**	**3.219,5**	**0,0**	**3.219,5**

(bedragen x € 1 miljoen)		Begroting 2025			Jaarverslag 2025		
		Baten	**Lasten**	**Totaal**	**Baten**	**Lasten**	**Totaal**
	A.3 Treasury en Deelnemingen						
A.3.1	Gezonde financiële positie van de gemeente Amsterdam, nu en in de toekomst.	92,3	43,8	48,5	94,4	43,5	50,9
	Totaal A.3 Treasury en Deelnemingen	**92,3**	**43,8**	**48,5**	**94,4**	**43,5**	**50,9**
	A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien						
A.4.1	Gezonde financiële positie van de gemeente Amsterdam, nu en in de toekomst.	154,8	936,7	-781,9	158,3	968,0	-809,7
	Totaal A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	**154,8**	**936,7**	**-781,9**	**158,3**	**968,0**	**-809,7**
	Totaal A Algemene Dekkingsmiddelen	**4.555,7**	**1.024,5**	**3.531,2**	**4.581,1**	**1.052,9**	**3.528,2**
Programma B Bestuur en Organisatie							
	B.1 Dienstverlening						
B.1.1	Onze dienstverlening is persoonlijk, eenvoudig en toegankelijk.	51,6	110,7	-59,1	52,9	107,1	-54,2
	Totaal B.1 Dienstverlening	**51,6**	**110,7**	**-59,1**	**52,9**	**107,1**	**-54,2**
	B.2 Horizontaal Thema Digitale Stad en Overheid						
B.2.1	Amsterdam beheert haar data veilig voor de Amsterdammer binnen de kaders van wet- en regelgeving. En stelt openbare informatie snel en veilig beschikbaar.	0,5	60,1	-59,6	2,4	57,5	-55,1
	Totaal B.2 Horizontaal Thema Digitale Stad en Overheid	**0,5**	**60,1**	**-59,6**	**2,4**	**57,5**	**-55,1**
	B.3 Horizontaal Thema Democratisering						
B.3.3	Verhogen van zeggenschap en eigenaarschap van Amsterdammers.	8,7	21,0	-12,3	7,7	20,8	-13,1
	Totaal B.3 Horizontaal Thema Democratisering	**8,7**	**21,0**	**-12,3**	**7,7**	**20,8**	**-13,1**
	B.4 Bestuur						
B.4.1	Stadsbestuur zijn dat verbindt, vertrouwen heeft en geeft en dat op basis van democratische waarden invulling geeft aan zijn publieke taken.	59,8	29,9	30,0	59,9	29,6	30,3
B.4.2	Samenwerking met de regiogemeenten, MRA, provincie Noord Holland, de G4, kennisinstellingen, bedrijfsleven en internationale steden(netwerken) met vergelijkbare opgaven en belangen.	0,0	8,5	-8,5	0,0	7,6	-7,6
	Totaal B.4 Bestuur	**59,8**	**38,4**	**21,4**	**59,9**	**37,2**	**22,7**
	B.5 Overhead						
B.5.1	Een kwalitatief hoogwaardige en zo efficiënt mogelijke sturing aan het primaire proces en ondersteuning aan bestuur en organisatie, gericht op het verbeteren van de dienstverlening aan de Amsterdammer.	32,5	631,3	-598,8	29,3	613,0	-583,7
	Totaal B.5 Overhead	**32,5**	**631,3**	**-598,8**	**29,3**	**613,0**	**-583,7**

(bedragen x € 1 miljoen)		Begroting 2025			Jaarverslag 2025		
		Baten	**Lasten**	**Totaal**	**Baten**	**Lasten**	**Totaal**
	B.6 Facilitair Werken in de Fysieke Leefomgeving						
B.6.1	Facilitair Werken in de Fysieke Leefomgeving.	0,5	23,9	-23,4	0,7	23,2	-22,5
	Totaal B.6 Facilitair Werken in de Fysieke Leefomgeving	**0,5**	**23,9**	**-23,4**	**0,7**	**23,2**	**-22,5**
	Totaal B Bestuur en Organisatie	**153,6**	**885,4**	**-731,8**	**153,0**	**858,8**	**-705,8**
Programma Totaal		**9.539,9**	**9.516,0**	**23,8**	**9.741,8**	**9.688,7**	**53,1**

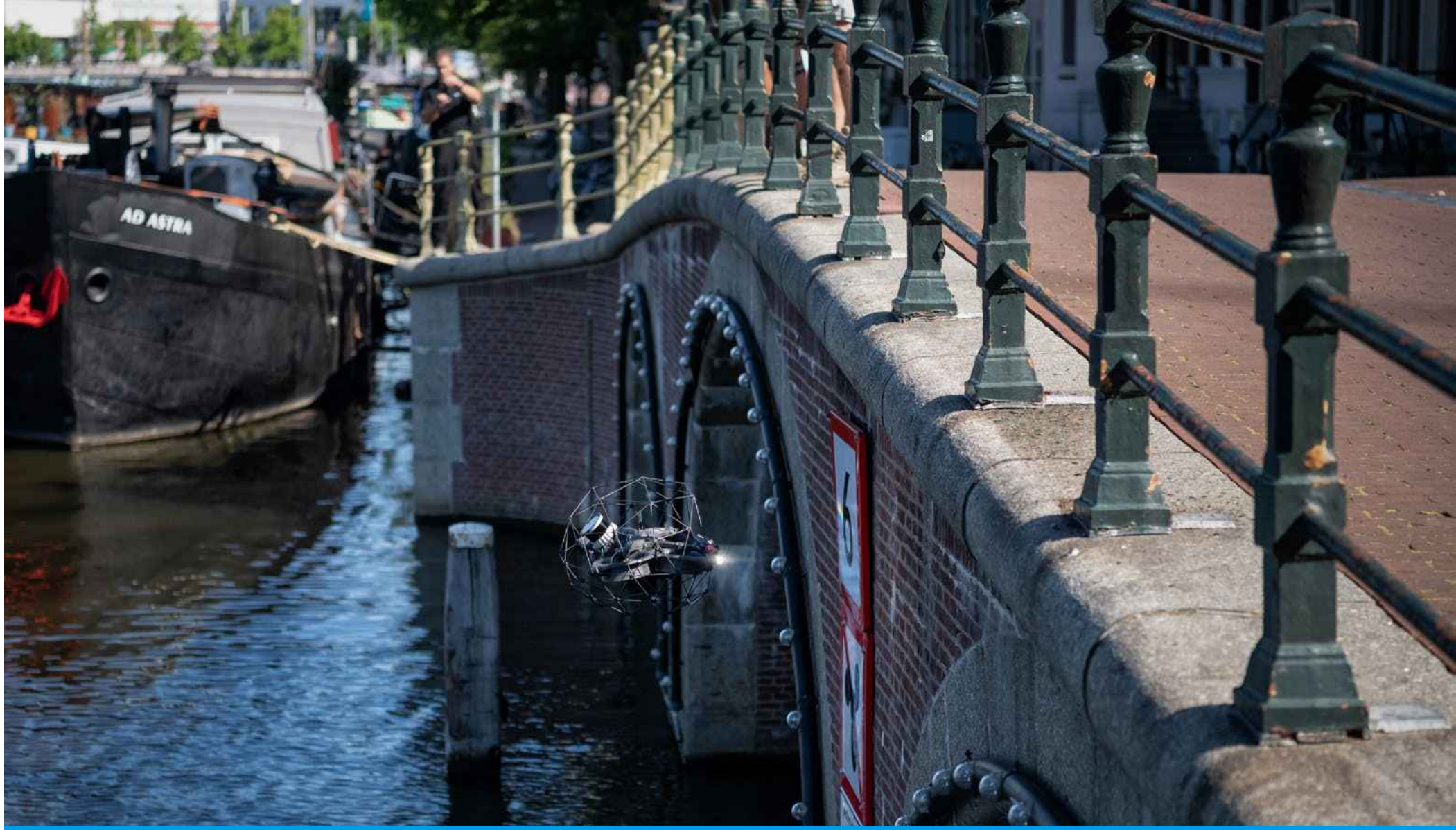

6.6 Brugstaat

(bedragen x € 1 miljoen)	Oorspron. Begroting 2025	Mutaties Voorjaars-nota 2025	Mutaties Begroting 2026 (jaarschijf 2025)	Mutaties Najaars-nota 2025	Mutaties Jaar-verslag 2025	Jaar-verslag 2025
Programma 1 Bouwen, Wonen en Duurzaamheid						
1.1 Ruimtelijke Ontwikkeling						
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	2,7	2,7
Lasten	15,8	8,9	0,3	2,0	1,5	28,5
Saldo Baten en Lasten	**-15,8**	**-8,9**	**-0,3**	**-2,0**	**1,2**	**-25,8**
Onttrekking	2,2	0,8	-0,2	0,0	0,0	2,8
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**2,2**	**0,8**	**-0,2**	**0,0**	**0,0**	**2,8**
Totaal 1.1 Ruimtelijke Ontwikkeling	**-13,6**	**-8,1**	**-0,5**	**-2,0**	**1,2**	**-23,0**
1.2 Grond						
Baten	406,0	69,2	2,0	2,0	40,3	519,5
Lasten	437,9	84,3	-54,6	58,0	27,3	552,9
Saldo Baten en Lasten	**-31,9**	**-15,1**	**56,6**	**-56,0**	**13,0**	**-33,4**
Onttrekking	123,1	-0,5	143,8	58,4	27,0	351,7
Toevoeging	100,4	-4,2	25,4	2,0	39,7	163,3
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**22,7**	**3,7**	**118,4**	**56,4**	**-12,7**	**188,5**
Totaal 1.2 Grond	**-9,2**	**-11,4**	**175,1**	**0,4**	**0,2**	**155,1**
1.3 Erfpacht						
Baten	230,5	0,0	86,4	5,4	87,7	409,9
Lasten	53,3	1,7	57,7	65,5	52,2	230,4
Saldo Baten en Lasten	**177,2**	**-1,7**	**28,6**	**-60,2**	**35,5**	**179,5**
Onttrekking	545,9	27,6	121,5	76,5	75,2	846,7
Toevoeging	98,2	395,2	197,8	17,0	111,0	819,1
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**447,7**	**-367,5**	**-76,3**	**59,5**	**-35,8**	**27,7**
Totaal 1.3 Erfpacht	**624,9**	**-369,2**	**-47,6**	**-0,7**	**-0,3**	**207,2**

(bedragen x € 1 miljoen)	Oorspron. Begroting 2025	Mutaties Voorjaars-nota 2025	Mutaties Begroting 2026 (jaarschijf 2025)	Mutaties Najaars-nota 2025	Mutaties Jaar-verslag 2025	Jaar-verslag 2025
1.4 Bouwen en Wonen						
Baten	85,4	25,6	-8,6	-21,2	-12,2	69,0
Lasten	188,6	38,6	-6,9	-9,0	-18,9	192,5
Saldo Baten en Lasten	**-103,2**	**-13,0**	**-1,7**	**-12,2**	**6,7**	**-123,5**
Onttrekking	23,6	5,9	-0,8	0,2	-4,0	24,9
Toevoeging	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**23,4**	**5,9**	**-0,8**	**0,2**	**-4,0**	**24,7**
Totaal 1.4 Bouwen en Wonen	**-79,8**	**-7,1**	**-2,5**	**-12,0**	**2,7**	**-98,8**
1.5 Vastgoed						
Baten	76,8	12,4	0,7	-3,0	-6,4	80,5
Lasten	62,8	5,4	-1,4	1,8	-5,6	63,1
Saldo Baten en Lasten	**14,0**	**7,0**	**2,1**	**-4,8**	**-0,8**	**17,4**
Onttrekking	50,1	0,0	0,0	0,0	0,0	50,1
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**50,1**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**50,1**
Totaal 1.5 Vastgoed	**64,1**	**7,0**	**2,1**	**-4,8**	**-0,8**	**67,5**
1.6 Duurzaamheid en Milieubeheer						
Baten	0,9	14,3	20,8	-3,3	-19,5	13,3
Lasten	90,5	10,1	24,6	-15,9	-27,6	81,6
Saldo Baten en Lasten	**-89,5**	**4,3**	**-3,8**	**12,6**	**8,1**	**-68,4**
Onttrekking	44,7	4,5	5,0	9,6	-7,5	56,2
Toevoeging	1,7	0,0	0,0	0,0	-0,4	1,3
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**43,0**	**4,5**	**5,0**	**9,6**	**-7,2**	**54,9**
Totaal 1.6 Duurzaamheid en Milieubeheer	**-46,6**	**8,8**	**1,2**	**22,2**	**0,9**	**-13,5**

(bedragen x € 1 miljoen)	Oorspron. Begroting 2025	Mutaties Voorjaars-nota 2025	Mutaties Begroting 2026 (jaarschijf 2025)	Mutaties Najaars-nota 2025	Mutaties Jaar-verslag 2025	Jaar-verslag 2025
1.7 Begraafplaatsen en Crematoria						
Baten	10,1	0,1	0,3	0,0	-0,2	10,3
Lasten	10,6	0,6	-0,2	0,0	0,3	11,4
Saldo Baten en Lasten	**-0,5**	**-0,5**	**0,4**	**0,0**	**-0,5**	**-1,1**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal 1.7 Begraafplaatsen en Crematoria	**-0,5**	**-0,5**	**0,4**	**0,0**	**-0,5**	**-1,1**
Totaal Programma 1 Bouwen, Wonen en Duurzaamheid	**539,4**	**-380,7**	**128,2**	**3,0**	**3,5**	**293,4**
Programma 2 Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer						
2.1 Verkeer, Vervoer en Parkeren						
Baten	55,4	0,6	33,9	-1,4	17,0	105,5
Lasten	261,8	25,5	71,0	-7,9	-6,1	344,2
Saldo Baten en Lasten	**-206,4**	**-24,8**	**-37,1**	**6,6**	**23,0**	**-238,7**
Onttrekking	208,5	139,8	44,2	-4,7	-4,1	383,7
Toevoeging	12,0	0,0	171,7	0,3	0,0	184,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**196,5**	**139,8**	**-127,5**	**-5,0**	**-4,1**	**199,6**
Totaal 2.1 Verkeer, Vervoer en Parkeren	**-10,0**	**115,0**	**-164,6**	**1,6**	**18,9**	**-39,1**

(bedragen x € 1 miljoen)	Oorspron. Begroting 2025	Mutaties Voorjaars-nota 2025	Mutaties Begroting 2026 (jaarschijf 2025)	Mutaties Najaars-nota 2025	Mutaties Jaar-verslag 2025	Jaar-verslag 2025
2.2 Openbaar Vervoer						
Baten	63,9	0,1	7,4	-41,2	9,3	39,5
Lasten	130,6	-3,1	6,4	-43,2	4,9	95,7
Saldo Baten en Lasten	**-66,8**	**3,1**	**1,0**	**2,0**	**4,4**	**-56,2**
Onttrekking	2,4	0,0	0,1	0,0	0,2	2,6
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**2,4**	**0,0**	**0,1**	**0,0**	**0,2**	**2,6**
Totaal 2.2 Openbaar Vervoer	**-64,4**	**3,1**	**1,1**	**2,0**	**4,6**	**-53,6**
2.3 Afval en Reinigen Openbare Ruimte						
Baten	215,3	0,4	-0,6	4,9	1,5	221,4
Lasten	268,4	3,3	-1,9	3,9	4,5	278,2
Saldo Baten en Lasten	**-53,1**	**-2,9**	**1,2**	**1,0**	**-3,0**	**-56,8**
Onttrekking	7,9	-3,7	0,0	-1,4	0,0	2,9
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**7,9**	**-3,7**	**0,0**	**-1,4**	**0,0**	**2,9**
Totaal 2.3 Afval en Reinigen Openbare Ruimte	**-45,2**	**-6,6**	**1,2**	**-0,4**	**-3,0**	**-53,8**
2.4 Beheer en Onderhoud Openbare Ruimte						
Baten	38,9	0,2	-0,8	4,4	3,2	45,9
Lasten	295,7	13,0	-15,6	18,6	11,6	323,3
Saldo Baten en Lasten	**-256,8**	**-12,9**	**14,9**	**-14,1**	**-8,4**	**-277,4**
Onttrekking	8,9	1,4	-1,6	0,9	-0,4	9,2
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**10,2**	**1,4**	**-1,6**	**0,9**	**-0,4**	**9,2**
Totaal 2.4 Beheer en Onderhoud Openbare Ruimte	**-247,9**	**-11,4**	**13,3**	**-13,3**	**-8,8**	**-268,2**

(bedragen x € 1 miljoen)	Oorspron. Begroting 2025	Mutaties Voorjaars-nota 2025	Mutaties Begroting 2026 (jaarschijf 2025)	Mutaties Najaars-nota 2025	Mutaties Jaar-verslag 2025	Jaar-verslag 2025
2.5 Water						
Baten	5,8	0,4	0,1	-1,6	2,4	7,1
Lasten	64,9	1,3	2,4	-14,0	0,7	55,2
Saldo Baten en Lasten	**-59,1**	**-0,9**	**-2,3**	**12,4**	**1,7**	**-48,1**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal 2.5 Water	**-59,1**	**-0,9**	**-2,3**	**12,4**	**1,7**	**-48,1**
2.6 Groen en Dierenwelzijn						
Baten	3,8	0,7	0,0	2,6	-2,1	5,0
Lasten	105,7	11,4	-7,6	4,4	-9,7	104,2
Saldo Baten en Lasten	**-101,9**	**-10,6**	**7,6**	**-1,8**	**7,6**	**-99,1**
Onttrekking	5,6	0,2	3,9	0,0	-2,7	7,1
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**5,6**	**0,2**	**3,9**	**0,0**	**-2,7**	**7,0**
Totaal 2.6 Groen en Dierenwelzijn	**-96,2**	**-10,4**	**11,5**	**-1,8**	**4,9**	**-92,1**
2.7 Riool en Drinkwater						
Baten	298,8	-13,6	-0,4	6,0	-0,7	290,1
Lasten	283,4	-10,1	-1,9	1,8	-5,1	268,1
Saldo Baten en Lasten	**15,3**	**-3,5**	**1,5**	**4,2**	**4,4**	**22,0**
Onttrekking	0,1	0,0	-1,8	0,0	1,7	0,0
Toevoeging	5,0	-3,6	0,0	4,2	4,9	10,5
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-4,9**	**3,6**	**-1,8**	**-4,2**	**-3,2**	**-10,5**
Totaal 2.7 Riool en Drinkwater	**10,4**	**0,1**	**-0,3**	**0,0**	**1,2**	**11,5**
Totaal Programma 2 Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer	**-512,3**	**89,0**	**-140,0**	**0,5**	**19,6**	**-543,4**

(bedragen x € 1 miljoen)	Oorspron. Begroting 2025	Mutaties Voorjaars-nota 2025	Mutaties Begroting 2026 (jaarschijf 2025)	Mutaties Najaars-nota 2025	Mutaties Jaar-verslag 2025	Jaar-verslag 2025
Programma 3 Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed						
3.1 Economie en Innovatie						
Baten	22,0	1,5	0,9	0,0	-4,9	19,5
Lasten	70,8	8,6	-4,2	-1,3	-4,0	69,9
Saldo Baten en Lasten	**-48,8**	**-7,1**	**5,1**	**1,3**	**-0,9**	**-50,4**
Onttrekking	18,0	8,3	3,9	-1,3	-1,7	27,2
Toevoeging	0,2	7,6	0,2	0,0	0,0	8,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**17,8**	**0,7**	**3,7**	**-1,3**	**-1,7**	**19,2**
Totaal 3.1 Economie en Innovatie	**-31,0**	**-6,5**	**8,8**	**0,0**	**-2,5**	**-31,2**
3.2 Kunst en Cultuur						
Baten	1,3	2,0	0,0	0,0	0,6	3,8
Lasten	191,7	6,8	2,2	0,0	-1,0	199,6
Saldo Baten en Lasten	**-190,4**	**-4,8**	**-2,2**	**0,0**	**1,6**	**-195,8**
Onttrekking	7,5	2,0	-0,3	0,0	-1,2	8,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**7,5**	**2,0**	**-0,3**	**0,0**	**-1,2**	**8,0**
Totaal 3.2 Kunst en Cultuur	**-183,0**	**-2,8**	**-2,4**	**0,0**	**0,4**	**-187,8**
3.3 Erfgoed						
Baten	0,2	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0
Lasten	4,6	1,1	-0,6	0,0	-0,2	5,0
Saldo Baten en Lasten	**-4,4**	**-1,1**	**0,6**	**0,0**	**0,1**	**-5,0**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal 3.3 Erfgoed	**-4,4**	**-1,1**	**0,6**	**0,0**	**0,1**	**-5,0**
Totaal Programma 3 Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed	**-218,4**	**-10,4**	**6,9**	**0,0**	**-2,1**	**-224,0**

(bedragen x € 1 miljoen)	Oorspron. Begroting 2025	Mutaties Voorjaars-nota 2025	Mutaties Begroting 2026 (jaarschijf 2025)	Mutaties Najaars-nota 2025	Mutaties Jaar-verslag 2025	Jaar-verslag 2025
Programma 4 Sport en Bewegen						
4.1 Sport en Bewegen						
Baten	28,4	0,7	1,8	-1,2	0,1	29,8
Lasten	99,5	3,4	-3,1	1,3	4,7	105,7
Saldo Baten en Lasten	**-71,1**	**-2,7**	**4,9**	**-2,5**	**-4,6**	**-75,9**
Onttrekking	6,2	0,0	-0,4	0,0	-0,3	5,6
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**6,2**	**0,0**	**-0,4**	**0,0**	**-0,4**	**5,5**
Totaal 4.1 Sport en Bewegen	**-64,9**	**-2,7**	**4,5**	**-2,5**	**-4,9**	**-70,5**
Totaal Programma 4 Sport en Bewegen	**-64,9**	**-2,7**	**4,5**	**-2,5**	**-4,9**	**-70,5**
Programma 5 Onderwijs						
5.1 Onderwijs						
Baten	62,2	8,3	2,9	0,0	-2,8	70,5
Lasten	334,6	18,2	-1,2	-2,4	-1,0	348,2
Saldo Baten en Lasten	**-272,5**	**-9,8**	**4,1**	**2,5**	**-1,9**	**-277,6**
Onttrekking	6,6	1,0	1,7	0,0	-3,4	5,9
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**6,6**	**1,0**	**1,7**	**0,0**	**-3,4**	**5,9**
Totaal 5.1 Onderwijs	**-265,8**	**-8,8**	**5,8**	**2,5**	**-5,3**	**-271,8**
Totaal Programma 5 Onderwijs	**-265,8**	**-8,8**	**5,8**	**2,5**	**-5,3**	**-271,8**

(bedragen x € 1 miljoen)	Oorspron. Begroting 2025	Mutaties Voorjaars-nota 2025	Mutaties Begroting 2026 (jaarschijf 2025)	Mutaties Najaars-nota 2025	Mutaties Jaar-verslag 2025	Jaar-verslag 2025
Programma 6 Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit						
6.1 Basisvoorzieningen						
Baten	69,6	12,6	3,5	0,0	-0,4	85,3
Lasten	310,1	42,5	5,6	-1,6	-2,2	354,5
Saldo Baten en Lasten	**-240,5**	**-29,9**	**-2,2**	**1,6**	**1,8**	**-269,2**
Onttrekking	6,4	0,8	0,0	0,0	-1,6	5,5
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**6,4**	**0,8**	**0,0**	**0,0**	**-1,6**	**5,5**
Totaal 6.1 Basisvoorzieningen	**-234,1**	**-29,2**	**-2,2**	**1,6**	**0,2**	**-263,7**
6.2 Wijkteams						
Baten	1,0	0,0	0,0	0,0	0,3	1,3
Lasten	127,9	8,5	3,5	-1,5	-1,2	137,3
Saldo Baten en Lasten	**-126,9**	**-8,5**	**-3,5**	**1,5**	**1,5**	**-136,0**
Onttrekking	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0	1,6
Toevoeging	3,5	0,0	0,0	-3,5	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-1,9**	**0,0**	**0,0**	**3,5**	**0,0**	**1,6**
Totaal 6.2 Wijkteams	**-128,8**	**-8,5**	**-3,5**	**5,0**	**1,5**	**-134,4**
6.3 Individuele Voorzieningen						
Baten	25,5	10,3	-9,1	10,6	1,4	38,7
Lasten	899,2	0,9	-8,2	11,5	12,1	915,4
Saldo Baten en Lasten	**-873,6**	**9,4**	**-0,9**	**-0,8**	**-10,7**	**-876,6**
Onttrekking	26,6	11,1	0,2	0,0	0,0	37,8
Toevoeging	3,9	0,0	0,7	6,5	3,2	14,3
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**22,7**	**11,1**	**-0,5**	**-6,5**	**-3,2**	**23,5**
Totaal 6.3 Individuele Voorzieningen	**-851,0**	**20,5**	**-1,4**	**-7,3**	**-13,9**	**-853,1**

(bedragen x € 1 miljoen)	Oorspron. Begroting 2025	Mutaties Voorjaars-nota 2025	Mutaties Begroting 2026 (jaarschijf 2025)	Mutaties Najaars-nota 2025	Mutaties Jaar-verslag 2025	Jaar-verslag 2025
6.4 Diversiteit						
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lasten	10,2	0,6	-0,3	-0,4	-0,1	10,1
Saldo Baten en Lasten	**-10,2**	**-0,6**	**0,3**	**0,4**	**0,1**	**-10,1**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal 6.4 Diversiteit	**-10,2**	**-0,6**	**0,3**	**0,4**	**0,1**	**-10,1**
Totaal Programma 6 Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit	**-1.221,8**	**-17,8**	**-6,8**	**-2,7**	**-12,2**	**-1.261,2**
Programma 7 Sociale Zaken en Armoedebestrijding						
7.1 Inkomensregelingen						
Baten	697,8	39,0	10,6	20,5	1,9	769,8
Lasten	773,7	29,4	16,5	13,6	2,2	835,3
Saldo Baten en Lasten	**-75,8**	**9,6**	**-5,9**	**6,8**	**-0,3**	**-65,6**
Onttrekking	22,2	46,0	-0,2	0,2	0,0	68,2
Toevoeging	0,0	23,2	-4,4	7,8	-3,7	22,9
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**22,2**	**22,8**	**4,3**	**-7,6**	**3,7**	**45,3**
Totaal 7.1 Inkomensregelingen	**-53,6**	**32,4**	**-1,6**	**-0,8**	**3,4**	**-20,3**
7.2 Werk, Participatie en Inburgering						
Baten	38,2	2,4	2,3	0,1	-12,8	30,2
Lasten	275,7	5,4	0,7	0,5	-17,5	264,7
Saldo Baten en Lasten	**-237,4**	**-3,0**	**1,6**	**-0,4**	**4,6**	**-234,6**
Onttrekking	8,3	1,7	-0,1	-1,0	0,0	8,9
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,8	0,0	0,8
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**8,3**	**1,7**	**-0,1**	**-1,8**	**0,0**	**8,1**
Totaal 7.2 Werk, Participatie en Inburgering	**-229,1**	**-1,3**	**1,5**	**-2,2**	**4,7**	**-226,5**
7.3 Armoede en Schuldhulp						
Baten	22,6	0,0	30,8	21,7	-3,4	71,7
Lasten	153,3	12,6	35,9	23,3	-2,7	222,3
Saldo Baten en Lasten	**-130,6**	**-12,5**	**-5,1**	**-1,6**	**-0,7**	**-150,5**
Onttrekking	1,2	5,0	0,0	0,0	-1,2	5,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**1,2**	**5,0**	**0,0**	**0,0**	**-1,2**	**5,0**
Totaal 7.3 Armoede en Schuldhulp	**-129,4**	**-7,5**	**-5,1**	**-1,6**	**-1,9**	**-145,5**
7.4 Migratie, Asiel en Ongedocumenteerden						
Baten	3,1	80,5	0,0	-3,0	-2,8	77,8
Lasten	6,2	96,1	-1,8	-2,2	-4,4	94,0
Saldo Baten en Lasten	**-3,2**	**-15,6**	**1,8**	**-0,8**	**1,6**	**-16,2**
Onttrekking	0,0	12,0	12,0	0,0	0,0	24,0
Toevoeging	0,0	31,5	0,0	0,0	0,0	31,5
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**-19,5**	**12,0**	**0,0**	**0,0**	**-7,5**
Totaal 7.4 Migratie, Asiel en Ongedocumenteerden	**-3,2**	**-35,1**	**13,8**	**-0,8**	**1,6**	**-23,6**
Totaal Programma 7 Sociale Zaken en Armoedebestrijding	**-415,3**	**-11,4**	**8,6**	**-5,4**	**7,7**	**-415,9**

(bedragen x € 1 miljoen)	Oorspron. Begroting 2025	Mutaties Voorjaars-nota 2025	Mutaties Begroting 2026 (jaarschijf 2025)	Mutaties Najaars-nota 2025	Mutaties Jaar-verslag 2025	Jaar-verslag 2025
Programma 8 Veiligheid						
8.1 Brandweer en Crisisbeheersing						
Baten	3,4	0,0	-0,1	0,0	0,2	3,5
Lasten	99,8	0,3	1,1	0,0	0,4	101,5
Saldo Baten en Lasten	**-96,4**	**-0,3**	**-1,1**	**0,0**	**-0,2**	**-98,0**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal 8.1 Brandweer en Crisisbeheersing	**-96,4**	**-0,3**	**-1,1**	**0,0**	**-0,2**	**-98,0**
8.2 Openbare Orde en Veiligheid						
Baten	33,0	-1,6	0,3	5,1	3,8	40,7
Lasten	207,4	10,0	11,5	-1,4	1,0	228,5
Saldo Baten en Lasten	**-174,3**	**-11,6**	**-11,1**	**6,5**	**2,8**	**-187,8**
Onttrekking	10,4	-1,1	3,1	0,0	-2,5	9,9
Toevoeging	6,0	-6,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**4,4**	**4,9**	**3,1**	**0,0**	**-2,5**	**9,9**
Totaal 8.2 Openbare Orde en Veiligheid	**-169,9**	**-6,7**	**-8,0**	**6,5**	**0,2**	**-178,0**
Totaal Programma 8 Veiligheid	**-266,3**	**-7,0**	**-9,1**	**6,5**	**0,0**	**-275,9**

(bedragen x € 1 miljoen)	Oorspron. Begroting 2025	Mutaties Voorjaars-nota 2025	Mutaties Begroting 2026 (jaarschijf 2025)	Mutaties Najaars-nota 2025	Mutaties Jaar-verslag 2025	Jaar-verslag 2025
Programma A Algemene Dekkingsmiddelen						
A.1 Lokale Heffingen						
Baten	1.076,5	0,2	28,0	-4,6	8,8	1.108,9
Lasten	35,6	2,8	3,9	1,6	-2,7	41,3
Saldo Baten en Lasten	**1.040,9**	**-2,6**	**24,0**	**-6,2**	**11,4**	**1.067,6**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal A.1 Lokale Heffingen	**1.040,9**	**-2,6**	**24,0**	**-6,2**	**11,4**	**1.067,6**
A.2 Gemeentefonds						
Baten	3.080,9	37,0	64,1	26,5	11,0	3.219,5
Lasten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo Baten en Lasten	**3.080,9**	**37,0**	**64,1**	**26,5**	**11,0**	**3.219,5**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal A.2 Gemeentefonds	**3.080,9**	**37,0**	**64,1**	**26,5**	**11,0**	**3.219,5**
A.3 Treasury en Deelnemingen						
Baten	91,8	4,9	-4,4	0,0	2,1	94,4
Lasten	66,6	-6,4	-10,4	-6,0	-0,3	43,5
Saldo Baten en Lasten	**25,2**	**11,3**	**6,0**	**6,0**	**2,4**	**50,9**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal A.3 Treasury en Deelnemingen	**25,2**	**11,3**	**6,0**	**6,0**	**2,4**	**50,9**

(bedragen x € 1 miljoen)	Oorspron. Begroting 2025	Mutaties Voorjaars-nota 2025	Mutaties Begroting 2026 (jaarschijf 2025)	Mutaties Najaars-nota 2025	Mutaties Jaar-verslag 2025	Jaar-verslag 2025
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien						
Baten	9,5	0,0	0,0	0,0	-1,1	8,4
Lasten	9,8	-16,8	71,4	28,2	12,8	105,4
Saldo Baten en Lasten	**-0,3**	**16,8**	**-71,4**	**-28,2**	**-13,9**	**-97,1**
Onttrekking	130,8	14,4	0,0	0,0	4,7	149,9
Toevoeging	1.080,7	-205,7	-33,2	2,2	18,5	862,6
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-949,8**	**220,1**	**33,2**	**-2,2**	**-13,9**	**-712,6**
Totaal A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	**-950,2**	**236,8**	**-38,2**	**-30,4**	**-27,8**	**-809,7**
Totaal Programma A Algemene Dekkingsmiddelen	**3.196,8**	**282,5**	**56,0**	**-4,1**	**-3,0**	**3.528,2**
Programma B Bestuur en Organisatie						
B.1 Dienstverlening						
Baten	48,7	1,7	1,2	0,0	1,3	52,9
Lasten	90,5	11,3	5,8	3,1	-3,6	107,1
Saldo Baten en Lasten	**-41,8**	**-9,7**	**-4,5**	**-3,1**	**4,9**	**-54,2**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal B.1 Dienstverlening	**-41,8**	**-9,7**	**-4,5**	**-3,1**	**4,9**	**-54,2**

(bedragen x € 1 miljoen)	Oorspron. Begroting 2025	Mutaties Voorjaars-nota 2025	Mutaties Begroting 2026 (jaarschijf 2025)	Mutaties Najaars-nota 2025	Mutaties Jaar-verslag 2025	Jaar-verslag 2025
B.2 Horizontaal Thema Digitale Stad en Overheid						
Baten	0,5	0,0	0,0	0,0	1,9	2,4
Lasten	42,8	0,6	12,2	4,5	-2,6	57,5
Saldo Baten en Lasten	**-42,3**	**-0,6**	**-12,2**	**-4,5**	**4,5**	**-55,1**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal B.2 Horizontaal Thema Digitale Stad en Overheid	**-42,3**	**-0,6**	**-12,2**	**-4,5**	**4,5**	**-55,1**
B.3 Horizontaal Thema Democratisering						
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Lasten	20,1	1,1	-1,2	1,0	-0,2	20,8
Saldo Baten en Lasten	**-20,1**	**-1,1**	**1,2**	**-1,0**	**0,2**	**-20,8**
Onttrekking	6,9	1,8	0,0	0,0	-1,0	7,6
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**6,9**	**1,8**	**0,0**	**0,0**	**-1,0**	**7,6**
Totaal B.3 Horizontaal Thema Democratisering	**-13,2**	**0,7**	**1,2**	**-1,0**	**-0,8**	**-13,1**
B.4 Bestuur						
Baten	0,6	0,0	59,1	0,0	0,1	59,8
Lasten	35,9	-0,2	2,7	0,0	-1,2	37,2
Saldo Baten en Lasten	**-35,3**	**0,2**	**56,4**	**0,0**	**1,3**	**22,6**
Onttrekking	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,1**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,1**
Totaal B.4 Bestuur	**-35,2**	**0,2**	**56,4**	**0,0**	**1,3**	**22,7**

(bedragen x € 1 miljoen)	Oorspron. Begroting 2025	Mutaties Voorjaars-nota 2025	Mutaties Begroting 2026 (jaarschijf 2025)	Mutaties Najaars-nota 2025	Mutaties Jaar-verslag 2025	Jaar-verslag 2025
B.5 Overhead						
Baten	12,1	3,0	-0,2	0,5	-0,1	15,3
Lasten	659,9	-74,8	26,0	18,7	-18,3	611,5
Saldo Baten en Lasten	**-647,8**	**77,8**	**-26,2**	**-18,2**	**18,2**	**-596,3**
Onttrekking	14,1	3,8	-0,7	0,0	-3,1	14,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	1,4	0,0	1,4
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**14,1**	**3,8**	**-0,7**	**-1,5**	**-3,1**	**12,6**
Totaal B.5 Overhead	**-633,7**	**81,6**	**-27,0**	**-19,7**	**15,1**	**-583,7**
B.6 Facilitair Werken in de Fysieke Leefomgeving						
Baten	0,5	0,0	0,0	0,0	0,2	0,7
Lasten	3,4	5,0	12,0	3,5	-0,7	23,2
Saldo Baten en Lasten	**-2,9**	**-5,0**	**-12,0**	**-3,5**	**0,9**	**-22,5**
Onttrekking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal B.6 Facilitair Werken in de Fysieke Leefomgeving	**-2,9**	**-5,0**	**-12,0**	**-3,5**	**0,9**	**-22,5**
Totaal Programma B Bestuur en Organisatie	**-769,1**	**67,3**	**1,9**	**-31,8**	**25,9**	**-705,8**

(bedragen x € 1 miljoen)	Oorspron. Begroting 2025	Mutaties Voorjaars-nota 2025	Mutaties Begroting 2026 (jaarschijf 2025)	Mutaties Najaars-nota 2025	Mutaties Jaar-verslag 2025	Jaar-verslag 2025
Programma Totaal						
Baten	6.821,0	313,2	332,7	29,8	128,0	7.624,7
Lasten	6.799,1	358,1	252,1	160,1	-0,7	7.568,7
Saldo Baten en Lasten	**21,9**	**-44,9**	**80,6**	**-130,3**	**128,7**	**56,0**
Onttrekking	1.289,8	282,8	333,4	137,3	73,9	2.117,1
Toevoeging	1.311,6	238,0	358,2	38,8	173,4	2.120,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-21,9**	**44,8**	**-24,8**	**98,5**	**-99,5**	**-2,9**
Totaal Programma's	**0,0**	**-0,1**	**55,7**	**-31,8**	**29,3**	**53,1**

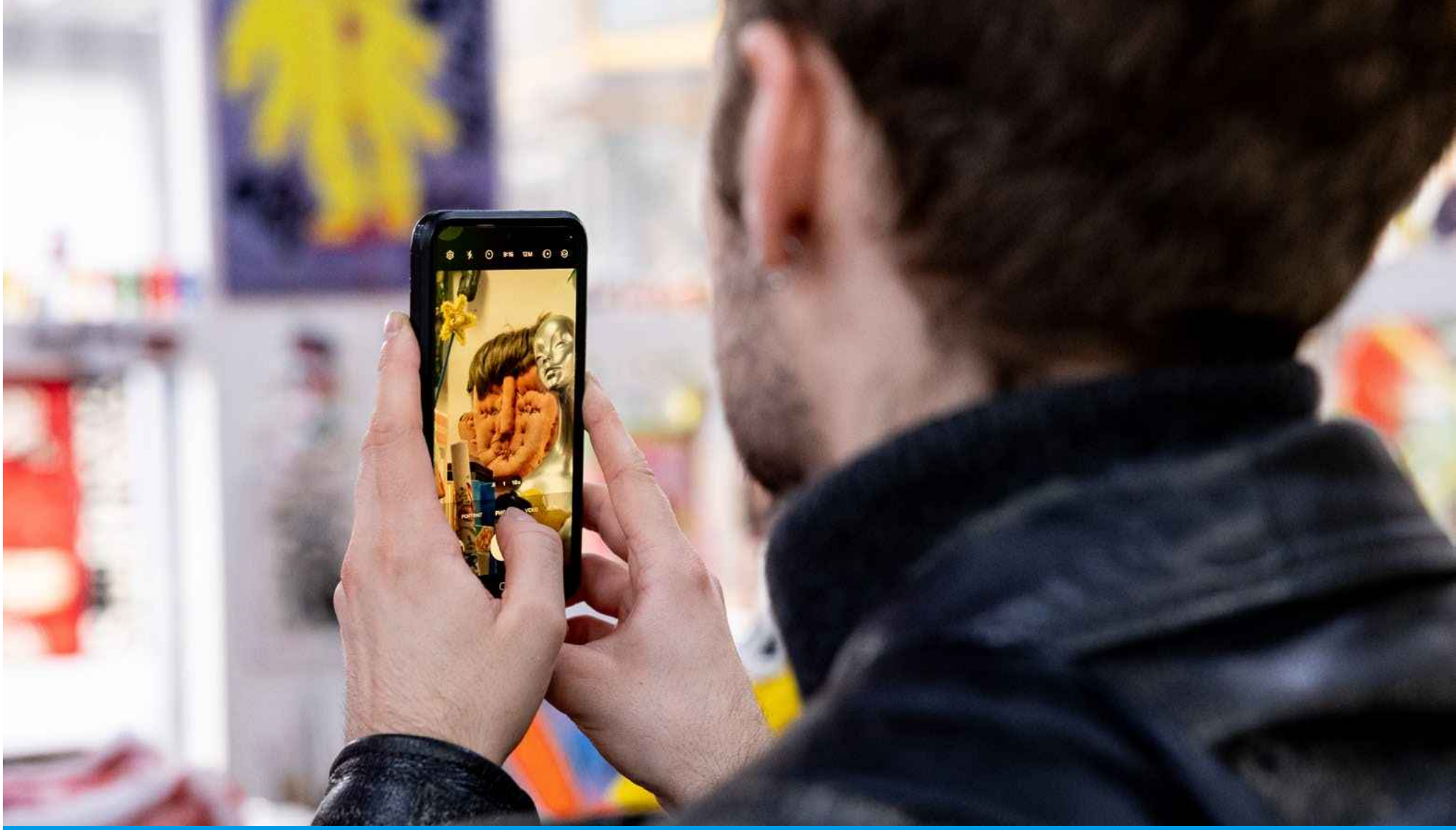

6.7 Subsidieoverzicht

Eén van de manieren waarop de gemeente Amsterdam haar doelstellingen verwezenlijkt is door subsidies te verlenen. Om de verleende subsidies te verantwoorden stellen we jaarlijks een gemeentelijke subsidiestaat op.

In deze subsidiestaat geven we inzicht in:

- **het totaal door de gemeente verleende subsidies;**
- **aan welke organisaties subsidies zijn verstrekt;**
- **aan welke programma's en programmaonderdelen uit de begroting deze subsidieverleningen hebben bijgedragen.**

Verleende subsidies 2025

De gemeente Amsterdam heeft in 2025 in totaal voor € 994,5 miljoen aan subsidies verleend.

Onderstaand overzicht geeft de subsidieverlening per programma aan.

Programma *(bedragen x € 1 miljoen)*	**Verleende subsidies 2025**
B. Bestuur en Organisatie	7,7
1.Bouwen, Wonen en Duurzaamheid	28,7
2. Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer	10,2
3. Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed	201,7
4. Sport en Bewegen	19,8
5. Onderwijs (incl. OHV)	247,2
6.Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit	326,4
7. Sociale Zaken en Armoedebestrijding	122,8
8. Veiligheid	30,0
Eindtotaal	**994,5**

Programmaonderdeel *(bedragen x € 1 miljoen)*	**Verleende subsidies 2025**
B2. Horizontaal Thema Digitale Stad en Overheid	1,1
B3. Horizontaal Thema Democratisering	6,5
1.2. Grond	0,1
1.4. Wonen en Bouwen	18,4
1.6. Duurzaamheid en Milieubeheer	10,3
2.1. Verkeer, Vervoer en Parkeren	1,6
2.4. Beheer en Onderhoud Openbare Ruimte	0,3
2.6. Groen en Dierenwelzijn	8,0
2.7. Riool en Drinkwater	0,3
3.1. Economie en Innovatie	18,8
3.2. Kunst en Cultuur	182,9
4.1. Sport en Bewegen	19,8
5.1. Onderwijs	247,2
6.1. Basisvoorzieningen	201,4
6.2. Wijkteams	0,1
6.3. Individuele Voorzieningen	114,5
6.4. Diversiteit	10,3
7.1. Inkomensregelingen	0,2

Programmaonderdeel *(bedragen x € 1 miljoen)*	**Verleende subsidies 2025**
7.2. Werk, Participatie en Inburgering	13,2
7.3. Armoede en Schuldhulp	98,7
7.4. Migratie, Asiel en Ongedocumenteerden	10,8
8.1.Brandweer en Crisisbeheersing	0,2
8.2. Openbare Orde en Veiligheid	29,8
Eindtotaal	**994,5**

Het hoogste bedrag aan subsidies is verleend op de programma's Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit, Onderwijs (inclusief Onderwijshuisvesting) en Economie, kunst, cultuur en erfgoed. Op deze programma's is bijna 80 procent van het totaal bedrag aan subsidies verleend. De subsidies op deze programma's zijn voornamelijk verleend door de directies Economische Zaken en Cultuur(EZC), Onderwijs, Maatschappelijke Voorzieningen en Jeugd, Zorg en Diversiteit (JZD).

De belangrijkste onderwerpen (subsidieregelingen) waar subsidies op verstrekt zijn, zijn de volgende:

- Het Kunstenplan (incl. AFK) € 157 miljoen
- De Regeling Sociale Basis € 137 miljoen
- De Subsidieregeling Buurtteams € 118 miljoen
- De Verordening Onderwijshuisvesting € 116 miljoen

Op de ASA is € 239 miljoen gesubsidieerd, dit zijn begrotingspost- en incidentele subsidies.

Per organisatieonderdeel van de gemeente zijn de verleende subsidies als volgt:

Cluster/Organisatieonderdeel *(bedragen x € 1 miljoen)*	**Verleende subsidies 2025**
Cluster Sociaal	
Onderwijs	92,7
Maatschappelijke Voorzieningen	116,0
Jeugd, Zorg en Diversiteit	189,5
Werk en Participatie	8,0
Sport en Bos	19,0
Inkomen	109,2
Cluster Ruimte en Economie	
Ruimte en Duurzaamheid	13,7
Grond en Ontwikkeling	0,1
Wonen	17,6
Economische Zaken en Cultuur	230,5
Cluster Bestuur en Organisatie	
Bestuur en Organisatie	18,7
Cluster Bedrijfsvoering	
Communicatie	4,4
Stadsbeheer	
Toezicht en Handhaving OR	1,4
Stadsbeheer en Gebiedsgericht Werken	1,1
Stadsdeel Centrum	13,0
Stadsdeel Nieuw-West	29,7
Stadsdeel Noord	30,4
Stadsdeel Oost en stadsgebied Weesp	23,5
Stadsdeel West	31,1
Stadsdeel Zuid	18,2
Stadsdeel Zuidoost	26,7
Eindtotaal	**994,5**

Vergelijking met Jaarverslag 2024

In vergelijking met 2024 is in 2025 ongeveer € 27 miljoen meer aan subsidies uitgegeven.

De grotere stijgingen zijn te zien bij de volgende subsidieregelingen:

- ASA € 25 miljoen
- Sociale Basis € 14 miljoen
- Buurtteams € 11 miljoen
- Versterking aanpak daklоosheid € 19 miljoen
- Opvang en ondersteuning kwetsbare personen € 7 miljoen

In 2025 is op de regeling Onderwijshuisvesting juist € 48 miljoen minder verleend dan in het jaar daarvoor. Onder andere vanwege het vervallen van voorzieningen en het verschuiven van de uitvoering van voorzieningen naar 2026.

6.8 Rechtmatigheidsverantwoording 2025

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijkt een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreft het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 29 januari 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2 procent van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 151,4 miljoen. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 204,8 miljoen bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 151,4 miljoen. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 136,1 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

Tabel onrechtmatigheden (bedragen x € 1 miljoen):

	Bedrag
Voorwaardencriterium	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	68,7
Begrotingscriterium	
Lastenoverschrijdingen	136,1
Totaal begrotingscriterium	136,1
Waarvan acceptabel	136,1
Waarvan niet acceptabel	0
M&O criterium	
Overheidsgeld is misbruikt door verkeerde gegevens te verstrekken	0

In paragraaf 3.5 Bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

7

Balans

Balans

7.1	Balans met toelichting	446
7.2	Verloopstaat reserves	468
7.3	Verloopstaat voorzieningen	480
7.4	Verloopstaat ontvangen doeluitkeringen	487
7.5	Niet uit de balans blijkende verplichtingen	491
7.6	Kasstroomoverzicht	493

7

7.1 Balans met toelichting

Balans per 31 december

Activa

			(bedragen x € 1 miljoen)	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025
1			**Vaste activa**	**15.941,5**	**16.785,2**
1	**1**		**Immateriële vaste activa**	**20,9**	**27,9**
1	1	1	Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	-5,6	-3,3
1	1	2	Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	22,8	27,8
1	1	3	Bijdragen aan activa in eigendom van derden	3,7	3,4
1	**2**		**Materiële vaste activa**	**14.825,6**	**15.506,6**
1	2	1a	Investeringen met een economisch nut	12.000,7	12.461,5
			Waarvan in erfpacht uitgegeven	8.520,3	8.808,6
1	2	1b	Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	528,6	556,0
1	2	2	Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	2.296,3	2.489,1
1	**3**		**Financiële vaste activa**	**1.095,0**	**1.250,7**
1	3	1	Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	690,6	858,4
1	3	2	Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0,0	0,0
1	3	3	Leningen aan deelnemingen	284,9	269,4
1	3	4	Leningen aan overige verbonden partijen	0,0	0,0
1	3	5	Overige langlopende leningen	83,6	86,3
1	3	6	Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	35,9	36,6

			(bedragen x € 1 miljoen)	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025
2			**Vlottende activa**	**1.182,2**	**1.313,6**
2	**1**		**Voorraden**	**-79,1**	**-129,3**
2	1	1	Grond- en hulpstoffen	0,3	0,2
2	1	2	Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	-87,7	-137,9
2	1	3	Gereed product en handelsgoederen	8,3	8,4
2	**2**		**Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar**	**791,7**	**923,3**
2	2	1	Vorderingen op openbare lichamen	357,5	426,5
2	2	2	Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	0,0	-0,1
2	2	3	Overige vorderingen	434,2	496,9
2	**3**		**Liquide middelen (kas- en banksaldi)**	**3,4**	**13,5**
2	**4**		**Overlopende activa**	**466,2**	**506,1**
2	4	1	De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, uitgesplitst naar:	54,3	139,1
			▪ Europees overheidslichamen	0,0	-0,2
			▪ het Rijk	48,0	125,3
			▪ overige Nederlandse overheidslichamen	6,3	14,0
2	4	2	Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	411,9	367,0
			Totaal activa	**17.123,7**	**18.098,8**
			Het bedrag waarvan het recht bestaat op verliescompensatie vanuit de Wet op de vennootschapsbelasting 1969		

Balans per 31 december

Passiva

			(bedragen x € 1 miljoen)	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025
			Vaste passiva	**15.313,3**	**16.295,9**
1			**Eigen vermogen**	**8.222,0**	**8.277,9**
1	**1**		**Algemene reserve**	**288,9**	**419,7**
1	**2**		**Resultaat**	**-6,5**	**53,1**
1	**3**		**Bestemmingsreserves**	**7.939,6**	**7.805,1**
2			**Voorzieningen**	**660,3**	**770,7**
3			**Vaste schulden**	**6.431,0**	**7.247,2**
3	**1**		**Obligatieleningen**	**2.365,0**	**2.360,0**
3	**2**		**Onderhandse leningen**	**4.049,7**	**4.867,6**
3	2	1	van binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen	50,0	50,0
3	2	2	van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	3.349,7	4.097,6
3	2	4	van openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	650,0	720,0
3	**3**		**Waarborgsommen**	**16,3**	**19,6**

			(bedragen x € 1 miljoen)	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025
4			**Vlottende passiva**	**1.810,4**	**1.802,9**
4	1		Netto-vlottende schuld	910,3	972,0
4	1	2	Overige kasgeldleningen	636,0	572,3
4	1	4	Overige schulden	274,3	399,7
4	2		Overlopende passiva	900,1	831,0
4	2	1	Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgende begrotingsjaar tot betaling komen	316,6	387,0
4	2	2	De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, uitgesplitst naar:	333,0	314,4
			▪ Europees overheidslichamen	1,0	5,7
			▪ het Rijk	326,0	289,7
			▪ overige Nederlandse overheidslichamen	6,0	19,0
4	2	3	Overige vooruit ontvangen bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	250,5	129,6
			Totaal passiva	**17.123,7**	**18.098,8**
			Het bedrag dat we aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen hebben verstrekt	10.214	10.442

7.1.1 Activa

7.1.1.1 Vaste activa

Immateriële vaste activa

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop in miljoenen euro's weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar.

(bedragen x € 1 miljoen)	**Boekwaarde 31-12-2024**	**Investeringen**	**Desinvesteringen**	**Afschrijvingen**	**Boekwaarde 31-12-2025**
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	-5,6	2,3	–	–	-3,3
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	22,8	5,0	–	–	27,8
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	3,7	–	–	-0,3	3,4
Totaal	**20,9**	**7,3**	**–**	**-0,3**	**27,9**

Desinvesteringen, bijdragen van derden en duurzame waardeverminderingen komen bij deze activa niet voor en worden om die reden niet in de tabel getoond.

Stand ultimo 2025

Het eindsaldo van € 27,9 miljoen bestaat voor € 27,8 miljoen uit geactiveerde investeringen voor kosten van onderzoek en ontwikkeling. Dit zijn vooral voorbereidende proceskosten die gemaakt worden voorafgaand aan de uitvoeringsfase van grondexploitaties. De bijdragen aan activa in eigendom van derden van € 3,4 miljoen zijn bijdragen voor:

- Sportaccommodaties € 3,0 (waaronder roei- en andere sportcentra en het Olympisch stadion).
- Jaap Eden IJscomplex van € 0,4 miljoen.

De kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio betreft het disagio op afgesloten leningen met een looptijd langer dan een jaar van € 3,3 miljoen.

Mutaties 2025

De immateriële vaste activa ultimo 2025 bedragen € 27,9 miljoen en zijn hoger dan ultimo 2024. De belangrijkste mutaties in 2025 zijn:

- Een toename van € 2,3 miljoen door het activeren van de ontvangen rente op door de gemeente aangegane leningen met onder andere Nederlandse Waterschapsbank NV en de NV Bank Nederlandse Gemeenten (met een looptijd langer dan één jaar).
- Een toename van voorbereidingskosten van € 5,0 miljoen, voornamelijk in twee plannen Klipperbuurt en Maassluisstraat. Voor een deel van deze plannen zijn investeringsbesluiten genomen; het bijbehorende saldo is overgeheveld naar het onderhanden werk. Het resterende deel betreft in 2025 gemaakte kosten.
- De afschrijvingen van in totaal € 0,3 miljoen. Dit betreft afschrijvingen op sportaccommodaties en de Hemwegtunnel.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

(bedragen x € 1 miljoen)	**Boekwaarde 31-12-2024**	**Boekwaarde 31-12-2025**
Investeringen met een economisch nut	12.000,7	12.461,5
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	528,6	556,0
Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	2.296,3	2.489,1
Totaal	**14.825,6**	**15.506,6**

Het eindsaldo 2025 van € 15,5 miljard kent een toename ten opzichte van ultimo 2024 van € 681,0 miljoen. De toename die een saldo is van nieuwe investeringen en afschrijvingen, komt door:

- Investeringen met economisch nut van € 460,8 miljoen. Dit komt onder andere door een toename van de erfpachtgronden met € 288,3 miljoen en door een toename van de investeringen in onderwijshuisvesting met € 76,5 miljoen.
- Investeringen met economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven van € 27,4 miljoen. De investeringen betreffen vooral riolering.
- Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut van € 192,8 miljoen. De toename wordt vooral veroorzaakt door investeringen in grond-, weg- en waterbouwkundige werken.

Hierna worden de onderdelen toegelicht.

Investeringen met een economisch nut (exclusief de investeringen waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven)
Het overzicht hierna toont het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met een economisch nut.

(bedragen x € 1 miljoen)	**Boekwaarde 31-12-2024**	**Inves-teringen**	**Bijdragen van derden**	**Desinves-teringen**	**Afschrij-vingen**	**Boekwaarde 31-12-2025**
Gronden en terreinen	8.728,9	504,5	–	-209,1	–	9.024,3
Waarvan in erfpacht uitgegeven	*8.520,3*	*497,4*	–	*-209,1*	–	*8.808,6*
Woonruimten	0,3	–	–	–	-0,1	0,2
Bedrijfsgebouwen	2.457,1	197,9	-1,4	-4,6	-69,9	2.579,1
Grond-, weg- en waterbouw-kundige werken	333,0	44,3	-0,1	–	-15,9	361,3
Vervoermiddelen	66,1	19,3	–	-0,1	-11,1	74,2
Machines, apparaten en installaties	314,1	39,0	-0,9	–	-32,9	319,3
Overige materiële vaste activa	101,2	14,9	–	-0,1	-12,9	103,1
Totaal	**12.000,7**	**819,9**	**-2,4**	**-213,9**	**-142,8**	**12.461,5**

Duurzame waardeverminderingen komen bij deze activa niet voor en worden om die reden niet in de tabel getoond.

Stand ultimo 2025

De materiële vaste activa met economisch nut van € 12,5 miljard bestaan vooral uit investeringen in gronden en terreinen (€ 9,0 miljard), waarvan in erfpacht uitgegeven gronden het grootste deel zijn (€ 8,8 miljard). De boekwaarde in bedrijfsgebouwen bedraagt ultimo 2025 € 2,6 miljard en bestaat onder andere uit:

- Gebouwen in het onderwijs (€ 1,6 miljard).
- Gemeentelijke huisvesting (€ 0,6 miljard).
- Parkeergarages (€ 157,1 miljoen).

De boekwaarde in grond-, weg- en waterbouwkundige werken bedraagt ultimo 2025 € 361,3 miljoen, waarvan:

- Het drinkwaterbeheer van € 263,6 miljoen.
- Sportaccommodaties van € 84,0 miljoen.

De boekwaarde in machines, apparaten en installaties bedraagt € 319,3 miljoen en bestaat grotendeels uit:

- Drinkwaterzuivering, baggeren/drijfvuilvissen en binnenwaterbeheer van € 94,5 miljoen.
- Installaties in gemeentelijke panden en parkeergarages van € 82,1 miljoen.
- Installaties in Zorg- en onderwijspanden van € 64,2 miljoen.

Mutaties 2025

De stijging van de materiële vaste activa met een economisch nut waarvoor geen heffing kan worden geheven bedraagt € 460,8 miljoen. Dit komt door:

- Investeringen van € 817,5 miljoen (na aftrek bijdragen van derden van € 2,4 miljoen) die bestaan uit:
  - Investeringen in gronden en terreinen van € 504,5 miljoen, onder andere door uitgiften van grond in erfpacht van € 497,4 miljoen. Dit betreft de waardestijging van geactiveerde erfpachtrechten. Hier is € 497,4 miljoen geactiveerd en € 209,1 miljoen gedeactiveerd. Per saldo een toename van € 288,3 miljoen. De activatie is met name zichtbaar binnen de grondwaarde in het voortdurende en eeuwigdurende stelsel canonbetalend. We zien dat de erfpachter na afloop van een tijdvak steeds vaker kiest voor canonbetaling in plaats van afkoop. De de-activatie is voornamelijk zichtbaar bij de grondwaarde in het voortdurende stelsel afkoop.
  - Investeringen in bedrijfsgebouwen van € 196,5 miljoen (na aftrek bijdragen van derden van € 1,4 miljoen). Dit komt vooral door investeringen van € 117,3 miljoen in onderwijshuisvesting, een investering in de drinkwaterzuivering van € 13,8 miljoen en een investering in de voorbereidingen in de Jaap Eden IJscomplex fase 2 van € 7,0 miljoen.
  - De investeringen in grond-, weg- en waterbouwkundige werken van € 44,2 miljoen komen voor € 24,7 miljoen door investeringen in drinkwaterzuivering, baggeren/drijfvuilvissen en binnenwaterbeheer.
  - De toename in machines, apparaten en installaties met € 38,1 miljoen komt onder andere door investeringen in drinkwaterzuivering voor € 12,9 miljoen, in laptops en vernieuwing data-infrastructuur van € 10,8 miljoen, onderwijshuisvesting van € 7,4 miljoen, in een upgrade van parkeerautomaten van € 2,3 miljoen en in de laadinfrastructuur van € 2,1 miljoen.

  - Investeringen in vervoermiddelen van € 19,3 miljoen komen voor € 15,6 miljoen door investeringen in voertuigen voor het gemeentelijke wagenpark en in emissievrije IJveren van € 1,9 miljoen.
  - Investeringen in overige materiële vaste activa waren € 14,9 miljoen.
- De desinvesteringen bedragen € 213,9 miljoen, waarvan € 209,1 miljoen betrekking heeft op de de-activatie van de grondwaarde van erfpacht. Bij de keuze van een erfpachter voor de afkoop van een eeuwigdurende overstap, wordt ook de boekwaarde van de erfpachtrechten volledig afgeboekt. In 2025 heeft een groot deel van de de-activatie betrekking op erfpachtrechten van relatief nieuwe woningen met een hogere boekwaarde. Dit is meer dan in voorgaande jaren. De afboeking van de boekwaarde van de erfpachtrechten wordt verwerkt in de reserves van erfpacht en heeft dus geen effect op het erfpachtresultaat.
- De afschrijving van € 142,8 miljoen.

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

(bedragen x € 1 miljoen)	**Boekwaarde 31-12-2024**	**Inves-teringen**	**Afschrij-vingen**	**Boekwaarde 31-12-2025**
Gronden en terreinen	0,0	–	–	0,0
Bedrijfsgebouwen	5,8	0,9	-0,1	6,6
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	429,5	32,9	-18,6	443,8
Machines, apparaten en installaties	92,5	26,1	-13,5	105,1
Overige materiële vaste activa	0,8	–	-0,3	0,5
Totaal	**528,6**	**59,9**	**-32,5**	**556,0**

Bijdragen van derden, duurzame waardeverminderingen en desinvesteringen komen bij deze activa niet voor en worden om die reden niet in de tabel getoond.

Stand ultimo 2025

De materiële vaste activa van € 556,0 miljoen (2024: € 528,6 miljoen) waarvoor ter bestrijding van de kosten heffingen worden geheven, betreft vooral investeringen in rioolgemalen en het rioolstelsel.

Mutaties 2025

De stijging van deze activa met € 27,4 miljoen komt door de volgende mutaties:

- De investeringen van € 59,9 miljoen (2024: € 60,3 miljoen) komt door investeringen van € 35,1 miljoen in riolering en door investeringen van € 24,8 miljoen in ondergrondse afval inzamelingssysteem.
- De afschrijving van € 32,5 miljoen die vooral de geactiveerde kosten voor riolering en ondergrondse afval inzamelingssysteem betreft.

Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

(bedragen x € 1 miljoen)	**Boekwaarde 31-12-2024**	**Inves-teringen**	**Bijdragen van derden**	**Desinves-teringen**	**Afschrij-vingen**	**Boekwaarde 31-12-2025**
Grond-, weg- en waterbouw-kundige werken	725,6	–	–	–	-25,4	700,2
Overige materiële vaste activa	*0,0*	–	–	–	–	*0,0*
Vanaf 2017						
Grond-, weg- en waterbouw-kundige werken	1.420,7	262,9	-28,6	–	-35,8	1.619,2
Machines, apparaten en installaties	142,9	25,8	–	-1,2	-8,7	158,8
Overige materiële vaste activa	7,1	3,8	–	–	–	10,9
Totaal	**2.296,3**	**292,5**	**-28,6**	**-1,2**	**-69,9**	**2.489,1**

Duurzame waardeverminderingen komen bij deze activa niet voor en worden om die reden niet in de tabel getoond.

Stand ultimo 2025

De materiële vaste activa met maatschappelijk nut met een waarde van € 2,5 miljard bestaan uit investeringen in wegen, bruggen, tunnels, openbare verlichting en parken (€ 1,6 miljard) en in de Noord/Zuidlijn en overige metro- en traminfrastructuur (€ 0,9 miljard). Conform het BBV is een onderscheid gemaakt naar investeringen voor en na 2017.

Mutaties 2025

De stijging van de materiële vaste activa met maatschappelijk nut met € 192,8 miljoen komt door:

- Investeringen van € 263,9 miljoen (na aftrek na aftrek bijdragen van derden van € 28,6 miljoen). Deze investeringen betreffen:
  - Investeringen van € 86,4 miljoen voor onder andere het Programma Bruggen en Kademuren, waaronder het project Kostverlorenvaart (€ 16,2 miljoen), project Kloveniersburgwal (€ 7,5 miljoen), project De Clercqstraat (€ 6,0 miljoen), project de Heren- en Prinsengracht (€ 4,3 miljoen), Jan Eversenstraat (€ 3,1 miljoen) en project Houtmankade (€ 2,8 miljoen).
  - Uitgaven aan de Vervangingsprogramma verhardingen van € 33,0 miljoen. Hierbij gaat het om diverse projecten ten aanzien van vervanging van verhardingen van wegen, straten en pleinen in Amsterdam.
  - Verder betreffen de investeringen, uitgaven aan de Aanpak Wegtunnels Amsterdam (AWA) van € 24,8 miljoen. Deze investeringen van € 24,8 miljoen kunnen worden verdeeld naar Verkeer Centrale Amsterdam (€ 21,8 miljoen) en de vervangingsonderhoud IJ-tunnel (€ 3,0 miljoen).
  - Uitgaven ter vervanging en herprofilering openbare verlichting van € 16,9 miljoen. Dit in het kader van het Beleidskader Verlichting 2017 en 1Amsterdam Heel & Schoon (2017) waarbij de asset Verlichting wordt omgebouwd naar ledverlichting.
  - Uitgaven voor het kapitaalgoed verkeerssystemen bestaande uit Verkeersinformatiesystemen (VIS) en Verkeersregelinstallaties (VRI) van € 8,2 miljoen om te kunnen voldoen aan het gewenste onderhoudsniveau.
    - De overige investeringen van € 56,0 miljoen betreffen investeringen in openbare ruimte projecten zoals:
    - Project Raadhuisstraat-Rozengracht van € 19,2 miljoen;
    - Project Da Costagracht van € 13,6 miljoen;
    - Bomenveiligheidsprogramma van € 11,2 miljoen;
    - Vervangingsprogramma civiele constructies van € 5,7 miljoen;
    - De Entree van € 3,9 miljoen;
    - Middenmeer Noord van € 2,5 miljoen.
  - Afschrijvingen van € 69,9 miljoen waaronder op het openbaar vervoer, zoals:
    - Noord/Zuidlijn van € 15,6 miljoen.
    - Afschrijvingen van € 12,9 miljoen op voorzieningen in de openbare ruimte.
  - De desinvesteringen bedragen € 1,2 miljoen en betreffen vooral desinvesteringen op zonnepanelen van bovengrondse metrostations.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

(Bedragen x € 1 miljoen)	**Boekwaarde 31-12-2024**	**Inves-teringen**	**Afschrij-vingen/ Aflossingen**	**Duurzame waardever-minderingen***	**Boekwaarde 31-12-2025**
Kapitaalverstrekkingen aan:					
▪ deelnemingen	891,0	168,4	–	-200,4	859,0
▪ voorzieningen kapitaal-verstrekking deelnemingen	-200,4	–	–	199,8	-0,6
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met looptijd > 1 jaar	0,0	–	–	–	0,0
Leningen aan:					
▪ deelnemingen	284,9	175,9	-250,4	59,0	269,4
▪ voorzieningen leningen deelnemingen	0,0	–	–	–	0,0
Overige langlopende leningen	83,6	12,9	-10,2	–	86,3
Overige uitzettingen met rentetypische looptijd >= 1 jaar	35,9	6,5	-5,8	–	36,6
Totaal	**1.095,0**	**363,7**	**-266,4**	**58,4**	**1.250,7**

* Onder duurzame waardeverminderingen staan de afwaarderingen vermeld.

Stand ultimo 2025

De financiële activa van € 1.250,7 miljoen bestaan uit:

- Deelnemingen (€ 858,4 miljoen).
- Verstrekte leningen (€ 355,7 miljoen).
- Overige uitzettingen (€ 36,6 miljoen).

Mutaties 2025

De toename van de financiële vaste activa met € 155,7 miljoen komt door:

- Investeringen van € 363,7miljoen door kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen en verstrekte leningen. De kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen zijn in totaal € 168,4miljoen. Dit komt door de aandeelkapitaal stortingen in deelnemingen InWest Regio BV (€ 12,0 miljoen), NV Watertransportmaatschappij Rijn Kennemerland (€ 1,4 miljoen) en GAP Lutkemeer (€ 0,1 miljoen).
  Daarnaast heeft een herfinanciering van het Afval Energiebedrijf (AEB)

plaatsgevonden. We leggen hierna hoe dit zich vertaalt naar de balans. Het resterende deel van de voorziening kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen bedraagt € 0,6 miljoen. Dit betreft de afwaardering op de deelneming ODE Energie B.V.
De omzetting van achtergestelde leningen naar eigen vermogen van de deelneming AEB Holding NV vindt plaats naar aanleiding van het besluit van het college van B&W in februari 2025.
Het college van B&W heeft besloten het verkooptraject van het Afval Energiebedrijf (AEB) te beëindigen. De beëindiging van het verkooptraject gaf de banken die AEB financierden het recht om hun leningen op te zeggen. Daarom hebben we als enige aandeelhouder gezorgd voor nieuwe financiering en tegelijkertijd voor een verbeterde financiële structuur. Dit heeft vervolgens geresulteerd in een omzetting van achtergestelde leningen naar eigen vermogen van deelneming AEB Holding NV
Zoals eerder aangegeven stond eind 2024 de deelneming AEB voor nul euro op de balans, aangezien de volledige boekwaarde van € 200,4 miljoen was voorzien. We hadden € 241,0 miljoen aan leningen verstrekt aan AEB. Voor deze leningen was een voorziening getroffen van € 59,0 miljoen. Hierdoor bedroeg de netto totale boekwaarde € 182,0 miljoen.

AEB waardering eind 2024 *(bedrag x € 1 miljoen)*	**Bruto boekwaarde**	**Voorziening**	**Netto boekwaarde**
Aandelenkapitaal	200,4	-200,4	–
Achtergestelde leningen	213,9	-59,0	154,9
Totaal	**414,3**	**-259,4**	**154,9**
Overige leningen			
Staatssteunlening	27,1	–	27,1
Totaal	**27,1**	**–**	**27,1**
Totaal boekwaarde 2024	**441,4**	**-259,4**	**182,0**

Herfinanciering 2025
De herfinanciering in juni 2025 bestaat uit twee stappen:

1. Omzetting van achtergestelde leningen naar eigen vermogen
We hebben de achtergestelde leningen, exclusief het deel staatssteun, omgezet naar eigen vermogen. Van de in totaal € 250,5 miljoen per eind juni 2025 is € 222,4 miljoen omgezet naar aandelenkapitaal.

Tegelijkertijd is de voorziening op de leningen van € 67,5 miljoen ingezet op het aandelenkapitaal, waardoor deze laatste per saldo € 154,9 miljoen bedraagt. Deze voorziening bestond uit:
- € 59 miljoen bij het vorige jaarverslag
- € 8,5 miljoen voor bijgeschreven rente over de omgezette leningen

Voor AEB zijn nu geen voorzieningen meer getroffen.

2. Nieuwe leningen verstrekt aan AEB
We hebben een nieuwe lening van € 158,4 miljoen verstrekt, waarmee AEB de bankleningen heeft afgelost. Daarnaast is een rekening-courantfaciliteit van maximaal € 21,5 miljoen beschikbaar gesteld. AEB heeft hier in 2025 geen gebruik van gemaakt.

Waardering
De waardering van AEB is gelijk gebleven aan die in het Jaarverslag 2024, omdat er geen aanwijzingen zijn dat de waarde van het bedrijf zelf is veranderd. De waardering van AEB is gebaseerd op de waarde van het aandelenkapitaal plus de waarde van de achtergestelde leningen. Deze was eind 2024 € 154,9 miljoen en is eind 2025 nog steeds € 154,9 miljoen zoals tabel 2 laat zien.

Door de omzetting van de achtergestelde leningen naar eigen vermogen is de boekwaarde van het aandelenkapitaal op de gemeentebalans echter toegenomen van € 0,0 eind 2024 naar € 154,9 miljoen eind 2025. Hiertegenover staat de daling van de boekwaarde van de achtergestelde leningen van € 154,9 miljoen eind 2024 naar € 0,0 eind 2025.

AEB waardering eind 2025 *(bedrag x € 1 miljoen)*	**Bruto boekwaarde**	**Voorziening**	**Netto boekwaarde**
Aandelenkapitaal	154,9	–	154,9
Achtergestelde leningen	–	–	-
Totaal	**154,9**	–	**154,9**
Overige leningen	–	–	-
Staatssteunlening	158,4	–	158,4
Totaal	**158,4**	–	**158,4**
Totaal boekwaarde 2025	**313,3**	–	**313,3**

* De staatssteunlening is in december 2025 vervroegd afgelost door AEB.

Recapitulerend

We hebben een nieuwe lening van € 158,4 miljoen verstrekt aan AEB. Daarnaast is € 9,5 miljoen aan rente bijgeschreven aan de hoofdsom, welke vervolgens grotendeels is omgezet naar aandelenkapitaal en deels vervroegd is afgelost. Tevens is er een nieuwe lening verstrekt aan Westpoort Warmte BV (€ 8,0 miljoen). Per saldo leidt dit tot een toename van € 175,9 miljoen in de verstrekte leningen aan deelnemingen.

De aflossing van € 250,4 miljoen in de verstrekte leningen aan deelnemingen betreft:

- De omzetting van achtergestelde leningen naar eigen vermogen van AEB Holding NV (€ 222,4 miljoen); en de vervroegde aflossing op de lening aan AEB Holding NV (€ 28,0 miljoen). Bij de waardering van de deelneming AEB Holding NV was een voorziening getroffen van € 59,0 miljoen voor de verstrekte lening. Deze getroffen voorziening op de lening is overgegaan naar de voorziening op de deelneming AEB.
- De overige langlopende leningen en andere uitzettingen nemen per saldo toe met € 3,4 miljoen. Dit is het saldo nieuw verstrekte leningen en aflossingen van bestaande leningen. De toename komt bijvoorbeeld door verstrekte leningen aan wooncoöperaties ((€ 6,1 miljoen). Tevens een toename van de uitzettingen aan het Amsterdams Klimaat Energiefonds (AKEF) van € 0,7 miljoen doordat een er een bedrag van € 6,5 miljoen aan capital calls is betaald aan het AKEF. Daartegenover stond dat we € 5,8 miljoen aan rente en aflossingen uit eerdere investeringen van AKEF ontvingen.
- Bestaande leningen waarbij er per saldo werd afgelost zijn bijvoorbeeld energie-leningen (€ 1,2 miljoen) schuldsaneringsleningen (€ 0,6 miljoen) en lening Amsterdam Middensegment Hypotheken (AMH) van € 0,5 miljoen.
- De verstrekte leningen lichten we verder toe in de paragraaf Financiering.

7.1.1.2 Vlottende activa

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

(bedragen x € 1 miljoen)	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025
Grond- en hulpstoffen:	0,3	0,2
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	-87,7	-137,9
Gereed product en handelsgoederen	8,3	8,4
Totaal	**-79,1**	**-129,3**

Grond- en hulpstoffen

De voorraden grond- en hulpstoffen bestonden op 31 december 2025 voor € 0,2 miljoen uit de voorraden waardepapieren van de stadsloketten zoals gezondheidsverklaringen, trouwboekjes en gehandicapten parkeerkaarten.

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Stand ultimo 2025

De voorraden onderhanden werk van € 137,9 miljoen negatief bestaat uit 159 actieve grondexploitaties van de gemeente Amsterdam. In de paragraaf Grondbeleid staat een uitgebreide toelichting op de grondexploitaties en de systematiek van het Vereveningsfonds. Sinds 2025 is Zuidas onderdeel van het Vereveningsfonds.

Omschrijving *(Bedragen x € 1 miljoen)*	**Boekwaarde 31-12-2024**	**Vermeerderingen**	**Verminderingen**	**Boekwaarde 31-12-2025**	**Geraamde kosten**	**Geraamde opbrengsten**	**Geraamd eindresultaat**
Grondexploitaties Vereveningsfonds	246,5	437,6	-398,2	285,9	4.310	-5.788	-1.192
Voorziening plantekorten	-334,2	–	-89,6	-423,8	–	–	–
Totaal	**-87,7**	**437,6**	**-487,8**	**-137,9**	–	–	–

Beginstand 2025

Begin 2025 zijn de grondexploitaties van Zuidas ter waarde van -/- € 69,9 miljoen overgedragen aan Grond en Ontwikkeling ter waarde van € 316,4 miljoen waardoor de waarde uitkomt op € 246,5 miljoen. Voorts is ook de voorziening plantekorten van € 14,9 miljoen van Zuidas overgedragen aan de Voorziening Plantekorten Grond en Ontwikkeling van € 319,3 miljoen waardoor de Voorziening plantekorten uitkomt op -/- € 334,2 miljoen. Per saldo is de totaal stand van de boekwaarde eind 2024 niet gewijzigd en gelijk aan de beginstand per 1 januari 2025, alle grondexploitaties zijn per 2025 ondergebracht bij Grond en Ontwikkeling.

Mutaties 2025

Eind 2025 is de stand van het onderhanden werk € 285,9 miljoen. Het onderhanden werk bouwgrond in Exploitatie is toegenomen ondanks dat we in 2025 beduidend meer inkomsten ontvingen dan vorig jaar. De inkomsten in 2025 van afgerond € 398 miljoen zijn hoger dan de investeringen van € 386 miljoen. In het onderhanden werk staan plannen met een voorzien tekort ter hoogte van afgerond € 409,2 miljoen. Hier is conform BBV een voorziening voor gevormd welke in mindering is gebracht op de voorraden. De voorziening is vooral hoger door de verslechtering van meerdere financieel tekort plannen zoals Hamerkwartier.

Het saldo van Bouwgrond in Exploitatie steeg door tussentijdse winstnemingen en planafsluitingen. In totaliteit steeg het onderhanden werk van afgerond € 246,5 miljoen naar € 285,9 miljoen.

De vermeerderingen van het onderhanden werk betreft vooral de investeringen in IJburg en Zeeburgereiland en de verwerving in de van der Kunbuurt.

Voor het overige is sprake van een grote spreiding in de plannen. De verminderingen van afgerond € 398 miljoen gaan over alle inkomsten van de grondexploitaties. Die bestaan voor het grootste deel uit gronduitgiften voor een bedrag van € 366 miljoen. De overige inkomsten bestaat uit onder meer subsidies van de Vervoersregio, bijdragen van derden en tijdelijke exploitatie inkomsten.

De voorziening plantekorten is op het onderhanden werk in mindering gebracht. Daardoor is de totale balanspost Bouwgrond in exploitatie negatief. Deze wijze van presentatie wijkt af van de stellige uitspraak van de commissie BBV die zegt dat als sprake is van een voorziening ingericht ter bestrijding van de (verwachte) tekorten in grondexploitaties, die dan maximaal voor de boekwaarde van het onderhanden werk

van betreffende bouwgrond in exploitatie worden gepresenteerd als een waardecorrectie op de post bouwgrond in exploitatie. De gemeente Amsterdam volgt deze uitspraak niet. Het opknippen van de voorziening heeft als enig effect dat deze dan op twee plaatsen wordt gepresenteerd wat het inzicht in de totale waardecorrectie niet vergroot. De getroffen voorziening heeft daarnaast geen relatie met de boekwaarde, maar met te verwachten nog komende verliezen. Daarnaast is het gebruikelijk voorzieningen die dienen als waardecorrectie ook te verantwoorden bij het actief waarvoor de correctie geldt. De daling van de voorziening plantekorten is vooral veroorzaakt door stijgende grondprijzen, waardoor sprake is van verbetering van financiële tekort plannen.

Ramingen nog te maken kosten en opbrengsten
De ramingen van de nog te maken nominale kosten en opbrengsten in exploitatie genomen baseren we op de inzichten prijspeil begin 2025. De geraamde kosten vanaf 2026 zijn afgerond € 4,3 miljard en de geraamde inkomsten zijn afgerond € 5,8 miljard. De geraamde inkomsten en uitgaven zijn gebaseerd op de in het najaar bijgewerkte projectenportefeuille. De ramingen zijn aangepast aan de geactualiseerde grondprijzen najaar 2025 en aan de recente kostenramingen. Per saldo is er sprake van een hogere verwachting en treedt er een verbetering op van de prognose ten opzichte van vorig jaar. Dit is voornamelijk het gevolg van nieuwe financieel positieve plannen zoals de Nieuwe Kern en door de overdracht van Zuidasdok die is ondergebracht onder de reserve Schaalsprong. De lopende plannen van voor 2025 zijn financieel verslechterd.

Bij de geraamde kasstromen horen de nodige kanttekeningen. De belangrijkste kanttekening is dat deze bedragen eerst nog moeten worden verdiend. De kanttekeningen zijn terug te voeren op het feit dat de hoogte van de kasstromen een verwachte waarde is die zijn grondslag vindt in de huidige economische omstandigheden die onzeker zijn. Met een horizon van 15-20 jaar is de portefeuille bijzonder vatbaar voor conjuncturele bewegingen waarin marktprijzen kunnen dalen en stijgen. Daarom kunnen de geraamde kasstromen van de portefeuille toenemen, maar ook (sterk) afnemen.

Zie voor verdere toelichting op de grondexploitatie de paragrafen 3.7 *Grondbeleid* en 3.2 *Weerstandsvermogen en Risicobeheersing*.

Gereed product en handelsgoederen
Stand ultimo 2025
De voorraad gereed product en handelsgoederen van € 8,4 miljoen (2024: € 8,3 miljoen) bestaat uit:
- Voorraden Stadsbeheer ten behoeve van de inrichting van de openbare ruimte (€ 6,9 miljoen).
- Voorraden vaccinatiemiddelen, testen en groeigidsen (€ 0,2 miljoen).
- Te veilen panden en winkelvoorraad van de Stadsbank van Lening (€ 1,3 miljoen).

Mutaties 2025
De voorraad van de Stadsbank van Lening is met € 0,4 miljoen toegenomen. Dit komt voornamelijk doordat er minder verkopen van sloopgoud hebben plaatsgevonden in 2025.

Door een afname van € 0,3 miljoen van de voorraad materialen van Stadswerken (waaronder materialen voor vervangingsprojecten openbare verlichting) is de wijziging bij de voorraden gereed product minimaal.

Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan 1 jaar
De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder zijn als volgt verdeeld:

(bedragen x € 1 miljoen)	**Boekwaarde 31-12-2024**	**Boekwaarde 31-12-2025**
Vorderingen op openbare lichamen	357,5	426,5
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	0,0	-0,1
Overige vorderingen	566,5	626,3
Totaal vorderingen	**924,0**	**1.052,7**
Totaal voorziening oninbaarheid overige vorderingen	**-132,4**	**-129,4**
Totaal	**791,6**	**923,3**

Vorderingen op openbare lichamen

Stand ultimo 2025

De vorderingen openbare lichamen van € 426,5 miljoen bestaat uit de vorderingen op de belastingdienst, waaronder de aangiften BCF, BTW en dividendbelasting.

Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen

De balanswaarde ultimo 2025 is kleiner dan € 1,0 miljoen en betreft vooral de rekening-courantverhouding met de NV VGA verzekeringen.

Overige vorderingen/uitzettingen

(bedragen x € 1 miljoen)	**Balanswaarde 31-12-2024**	**Boekwaarde 31-12-2025**	**Voorziening**	**Balanswaarde 31-12-2025**
Gemeentelijke belastingen en heffingen belastingvorderingen	237,1	313,3	-24,4	288,9
Vorderingen op derden	98,9	160,7	-53,9	106,8
Beleensommen Stadsbank van Lening	66,3	73,6	–	73,6
Vorderingen op klanten beleidsterrein werk, participatie en inkomen	31,8	78,7	-51,1	27,6
Totaal	**434,1**	**626,3**	**-129,4**	**496,9**

Stand en mutatie

De overige vorderingen van € 496,9 miljoen bestaat vooral uit:

Belastingvorderingen (2025: € 288,9 miljoen, 2024: € 237,1 miljoen)

De belastingvorderingen bestaan uit de reguliere belastingdebiteuren en bedragen ultimo 2025 € 313,3 miljoen. Ten opzichte van 2024 (€ 260,0 miljoen) is deze toename van € 53,3 miljoen voor een belangrijk deel het gevolg van het hoger bedrag aan opgelegde aanslagen dan wat er in 2025 is ontvangen, kwijtgescholden en oninbaar afgeboekt. Daarnaast houdt de toename verband met de mutatie in de nog op te leggen en te verminderen heffingen van in totaal € 26,2 miljoen.

In 2025 is de voorziening oninbare vorderingen ten opzichte van 2024 toegenomen met € 1,5 miljoen naar € 24,4 miljoen. Deze toename wordt met name veroorzaakt door hogere vervolgingskosten in 2025, door een stijging van het aantal opgelegde dwangbevelen en aanmaningen (hogere baten). De stijging hangt vooral samen met de uitbreiding van het betaald parkeergebied.

Voor de reguliere belastingdebiteuren van € 313,3 miljoen is rekening gehouden met deze voorziening oninbare vordering van € 24,4 miljoen, resulterend in een balanspositie van € 288,9 miljoen ultimo 2025.

Vorderingen op derden (2025: € 106,8 miljoen, 2024: € 98,9 miljoen)

Deze post bestaat uit vorderingen op derden, zoals vorderingen voor drinkwater en langlopende vorderingen die ter incasso worden overgedragen aan het incassobureau van Belastingen.

Ten opzichte van 2024 zijn de vorderingen toegenomen met € 9,7 miljoen en is de bijbehorende voorziening verhoogd met € 1,8 miljoen.

Beleensommen Stadsbank van Lening (2025: € 73,6 miljoen, 2024: € 66,3 miljoen)

Het totaalbedrag van uitstaande beleningen aan klanten bij de Stadsbank van Lening bedraagt € 73,6 miljoen. Dit zijn beleenovereenkomsten die we met de klanten afsloten op het onderpand (bijvoorbeeld sieraden). De klant betaalt na het verstrijken van de afgesproken looptijd de waarde van het onderpand (verhoogd met afgesproken rente) terug.

Vorderingen op klanten uit het beleidsterrein werk, participatie en inkomen (2025: € 27,6 miljoen, 2024: € 31,8 miljoen).

De boekwaarde van de vorderingen op klanten uit het beleidsterrein werk, participatie en inkomen betreft ultimo 2025 € 78,7 miljoen (2024: € 89,2 miljoen). Voor deze vorderingen hebben we een voorziening getroffen van € 51,1 miljoen (2024: € 57,4 miljoen). In het afgelopen jaar is het saldo van de bruto vorderingen met € 10,5 miljoen afgenomen. Dit is te verklaren doordat de bijstandsklanten hebben afgelost en omdat oninbare vorderingen zijn afgeboekt ten laste van de voorziening. Door de afname van de bruto vorderingen is het saldo van de voorziening lager bijgesteld met € 6,3 miljoen.

Voorziening oninbaarheid (2025: € 129,4 miljoen, 2024: € 132,4 miljoen)

Het totaalbedrag aan voorzieningen bedraagt mede door de afname bij het incassobureau voor de overige vorderingen ultimo 2025 € 129,4 miljoen. Deze afname wordt vooral veroorzaakt door het kwijtschelden van schulden in 2025 in het kader van de Kinderopvangtoeslagaffaire. Dit is afgeboekt ten laste van de voorziening.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit door de gemeente aangehouden kassen en bankrekeningen.

(bedragen x € 1 miljoen)	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025
Kas- en banksaldi	3,4	13,5
Totaal	**3,4**	**13,5**

Dit betreft het saldo van de bankrekeningen op naam van de gemeente Amsterdam.

Overlopende activa

De post overlopende activa verdelen we als volgt:

(bedragen x € 1 miljoen)	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	54,3	139,1
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	411,9	367,0
Totaal	**466,2**	**506,1**

Nog te ontvangen voorschotbedragen van EU en Nederlandse overheidslichamen

We hebben uitgaven gedaan die we nog moeten declareren bij de EU en Nederlandse overheidslichamen. Die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.

Naam specifieke uitkering *(bedragen x € 1 miljoen)*	Boekwaarde 31-12-2024	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2025
Europees overheidslichaam				
European Climate, Infrastructure and Environment Executive Agency (CINEA), project ATELIER	0,0	–	-0,3	-0,3
EU Interreg North-West Europe (NWE) is a European Territorial Cooperation, project Twin4Resilience	0,0	0,1	–	0,1
Totaal	**0,0**	**0,1**	**-0,3**	**-0,2**

Naam specifieke uitkering *(bedragen x € 1 miljoen)*	Boekwaarde 31-12-2024	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2025
Rijk				
Europees Sociaal Fonds (ESF)	3,1	3,2	–	6,3
Bijdrage Ministerie VWS (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) inzake Corona meerkostenregeling	0,5	0,2	-0,5	0,2
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) bijdrage vanuit het Gemeentefonds	2,9	5,0	-2,9	5,0
Ministerie van Financiën rijksbijdrage uitvoering Kinderopvangtoeslagenaffaire (KOTA)	0,6	0,2	-0,3	0,5
Ministerie van Financiën specifieke uitkering (SPUK) Kinderopvang-toeslagenaffaire (KOTA) i.h.k.v. SiSa	31,0	58,4	-30,6	58,8
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, uitgestelde bijdrage Single-Use Plastics vergoeding (SUP)	9,5	8,2	-15,8	1,9
Ministerie van Justitie en Veiligheid inzake toekenning bijdrage Regeling opvang ontheemden Oekraïne, nog te verrekenen verbouwing opvanglocatie Oekraïne Duivendrechtsekade	0,4	17,6	-0,4	17,6
Ministerie van Asiel en Migratie specifieke uitkering (SPUK) langdurig in Nederland verblijvende Surinaams ouderen	0,0	0,3	–	0,3
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) specifieke uitkering (SPUK) inrichten Overheidsbrede Loketten	0,0	0,1	–	0,1
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) specifieke uitkering (SPUK) Schone Lucht Akkoord voor het verminderen van houtrookoverlast	0,0	0,2	–	0,2
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) brede doeluitkering via Vervoerregio Amsterdam (VRA) inzake businfrastructuur	0,0	4,0	–	4,0
Bijdrage Provincie Noord-Holland inzake subsidiebeschikking "MRA inzet flexibele schil" (Metropool Regio Amsterdam)	0,0	1,4	–	1,4

Naam specifieke uitkering *(bedragen x € 1 miljoen)*	Boekwaarde 31-12-2024	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2025
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap specifieke uitkering (SPUK) Kansrijke Wijk	0,0	2,0	*0,0*	2,0
Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) specifieke uitkering (SPUK) ten behoeve van de stimulering van de bouw van betaalbare woningen	0,0	27,0	*0,0*	27,0
Totaal	**48,0**	**127,8**	**-50,5**	**125,3**
Overige NL-overheidslichaam				
Nog te ontvangen bijdrage Gemeenschappelijke Regeling(GR) Amstelland en Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers en Geneeskundige Hulpverlenings-organisatie in de Regio (PGA GHOR)	4,3	2,2	-0,4	6,1
Bijdrage Provincie Noord-Holland inzake subsidiebeschikking "MRA inzet flexibele schil" (Metropool Regio Amsterdam)	2,0	1,3	-2,0	1,3
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in het kader van het Schone Lucht Akkoord (SLA)	0,0	1,2	–	1,2
Vervoerregio Amsterdam (VRA) brede doeluitkering inzake verkeersveiligheid	0,0	5,4	–	5,4
Totaal	**6,3**	**10,1**	**-2,4**	**14,0**
Totaal generaal	**54,3**	**138,0**	**-53,2**	**139,1**

Stand ultimo 2025 en mutatie 2025

Het saldo ultimo 2025 van de overlopende activa voor nog te ontvangen voorschotten van EU en Nederlandse overheidslichamen bedraagt € 139,1 miljoen (2024: € 54,3 miljoen) en is € 84,8 miljoen hoger dan vorig jaar. Dit komt vooral door:

- Nog te ontvangen specifieke uitkering (SPUK) van de Ministerie van Financiën van € 58,4 miljoen inzake Kinderopvangtoeslagenaffaire (KOTA) in het kader van de SiSa. De afname van € 30,6 miljoen van de nog te ontvangen specifieke uitkering inzake KOTA over 2024 is in 2025 ontvangen en verrekend;
- Nog te ontvangen specifieke uitkering (SPUK) van de Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO)) van € 27,0 miljoen ten behoeve van de stimulering van de bouw van betaalbare woningen;
- Nog te ontvangen bijdrage van de Ministerie van Justitie en Veiligheid van € 17,6 miljoen inzake Regeling opvang ontheemden Oekraïne;
- Nog te ontvangen uitgestelde bijdrage van de Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat van € 8,2 miljoen aangaande Single-Use Plastics vergoeding (SUP). In 2025 is een bijdrage van € 15,7 miljoen met betrekking tot SUP ontvangen. Deze is verrekend met de bijdrage over 2024 en deels over 2025;
- Nog te ontvangen brede doeluitkering van Vervoerregio Amsterdam (VRA)van € 5,4 miljoen inzake verkeersveiligheid;
- Het nog te ontvangen bedrag vanuit het Gemeentefonds van € 5,0 miljoen is begin 2026 ontvangen en is in 2025 verantwoord;
- Nog te ontvangen brede doeluitkering van Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat via Vervoerregio Amsterdam (VRA) van € 4,0 miljoen inzake businfrastructuur.

Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde kosten

De overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen, delen we als volgt in:

(bedragen x € 1 miljoen)	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025
Nog te ontvangen (factureren) bedragen	232,9	242,1
Vooruitbetaalde kosten	179,0	124,9
Totaal	**411,9**	**367,0**

Stand ultimo 2025

Het saldo van de overige overlopende activa is hierboven gepresenteerd. Hieronder staan de posten verder toegelicht.

Nog te ontvangen (factureren) bedragen

De nog te ontvangen bedragen van € 242,1 miljoen bestaan vooral uit:

- Belastingmiddelen van € 100,1 miljoen (2024: € 109,4 miljoen).
- Bedragen van geinde parkeergelden door P1/ Q-Park van € 39,2 miljoen (2024: € 30,1 miljoen).
- Bedrag van € 28,1 miljoen voor de ontwikkeling en exploitatie van flexwoningen, te realiseren voor statushouders en reguliere woningzoekenden.
- Bedragen voor werkzaamheden voor openbaar vervoerprojecten van € 3,7 miljoen (2024: € 20,2 miljoen).

Mutaties 2025
De nog te ontvangen bedragen zijn € 9,2 miljoen hoger dan ultimo 2024. Dit komt vooral door:
- Een toename van nog te ontvangen bijdragen van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) van € 28,1 miljoen. Deze bijdrage is bestemd voor het bouwen en exploiteren van flexwoningen voor statushouders en reguliere woningzoekenden.
- Een afname van nog te ontvangen bijdragen van meerjarige projecten openbaar vervoer en openbare ruimte met € 27,8 miljoen.
- Een afname van nog op te leggen belastingheffingen van € 9,3 miljoen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een sterke daling bij de toeristenbelasting (€ 22,9 miljoen). In 2025 zijn de definitieve aanslagen over heffingsjaar 2024 grotendeels afgerond, doordat is gestuurd op de tijdigheid van het indienen van aangiftes. Hierdoor is de doorlooptijd verbeterd. Daarnaast zijn er enkele toenames zichtbaar bij Rioolheffing grootgebruik (€ 5,4 miljoen) op basis van realisatie van oudere jaren, Onroerendezaakbelasting (OZB) onder meer door hogere taxatiewaarden en een nauwkeurigere analyse van het areaal (€ 5,1 miljoen) en bij Vermakelijkheidsretributie (€ 3,2 miljoen), door een achterstand in de verwerking van ontvangen bedragen.
- Een toename van de nog te ontvangen bedragen van € 9,0 miljoen op het gebied van parkeren. Deze toename wordt onder meer veroorzaakt door het innen van parkeergelden door P1/ Q-Park (€ 3,5 miljoen), door de verkoop van de Parkeergarage Staringplein en de garageboxen bij Groesbeekdreef en Koppenburglaan (€ 3,0 miljoen) en door een toename van een nog te ontvangen naheffingsaanslagen (€ 2,5 miljoen).
- Een toename van nog te ontvangen bijdragen van € 3,5 miljoen van de Stichting Maatwerkbudgetten Toeslagen Amsterdam (SMTA). Deze toename heeft betrekking op de afhandeling van betalingen aan gedupeerden in het kader van de kinderopvangtoeslag (KOT).

Vooruitbetaalde kosten
De vooruitbetaalde kosten van € 124,9 miljoen bestaan vooral uit:
- Vooruitbetaalde meerjarige subsidies op basis van de Subsidieverordening sociale basis Amsterdam 2025 van € 20,8 miljoen;
- Vooruitbetaalde bedragen van € 19,7 miljoen waarvan verleende subsidies in het kader van Luchtkwaliteit, Groengelden en Duurzaamheid van € 11,8 miljoen en een bijdrage van € 7,9 miljoen aan de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied;
- Verleende subsidie aan Amsterdams Fonds van de Kunst Stichting (AFK) van € 18,3 miljoen welke in 2025 is vooruitbetaald en betrekking heeft op de periode 2026;
- Vooruitbetaalde kosten van Start Bouw Impuls aan ontwikkelaars van € 17,6 miljoen;
- Verleende subsidies van € 15,7 miljoen (2024: € 44,9 miljoen) aan onderwijs voor schooljaar 2025-2026;
- ICT-voorzieningen van € 10,2 miljoen (2024: € 23,8 miljoen);
- In het kader van Wet sociale werkvoorziening (WSW) een opgenomen bevoorschotting aan Pantar van € 4,1 miljoen (2024: € 4,2 miljoen);
- In te dienen aanvragen voor bijdragen aan de woningbouwcorporatie Ymere van € 3,4 miljoen;
- Vooruitbetaalde bedragen van € 3,0 miljoen voor huur & servicefacturen voor panden (2024: € 8,6 miljoen).

Mutaties 2025
De vooruitbetaalde kosten zijn € 54,1 miljoen lager dan eind 2024. Dit komt vooral door een afname van verleende subsidies aan onderwijs van € 25,9 miljoen. Dit naar aanleiding van Subsidieverordening sociale basis Amsterdam 2025 met ingang van 2025. Dit betekent dat de vooruitbetaalde subsidies aan onderwijsinstellingen (betrekking op komende jaren) vanaf dit jaar binnen het subsidiesysteem al op de juiste boekjaren worden gealloceerd. Ook is er een afname van ICT voorzieningen van € 13,6 miljoen, dit naar aanleiding van het afsluiten van een aantal meerjarige contracten die bij vooruitbetaling in 2024 moesten worden voldaan. De vooruitbetaalde kosten zijn in 2025 verantwoord om de lasten aan het juiste boekjaar toe te rekenen. Een afname van een vooruitbetaalde subsidie Armoedebestrijding van € 5,0 miljoen.

Buiten de activazijde: Bedrag aan vpb verliescompensatie € nihil
Met ingang van 2016 wordt de gemeente voor een aantal activiteiten aangemerkt als ondernemer. Voor 2025 is het bedrag op een eventuele verliescompensatie gesteld op € nihil.

7.1.2 Passiva

7.1.2.1 Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en bestemmingsreserves. Het verloop van de reserves in 2025 per soort reserve:

(bedragen x € 1 miljoen)	**Boekwaarde 31-12-2024**	**Toevoeging**	**Onttrekking inclusief vrijval**	**Bestemming resultaat vorig boekjaar**	**Boekwaarde 31-12-2025**
Algemene reserve	288,9	137,3	–	-6,5	419,7
Resultaat	-6,5	53,1	6,5	–	53,1
Bestemmings-reserves	7.939,6	1.982,6	-2.117,1	–	7.805,1
Totaal	**8.222,0**	**2.173,0**	**-2.110,6**	**-6,5**	**8.277,9**

Algemene reserve

De algemene reserve is de buffer voor financiële tegenvallers. Het is vrij aanwendbaar en is deel van de weerstandscapaciteit. Zie voor het totale overzicht van de weerstands-capaciteit 3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing. De onttrekking aan de Algemene Reserve betreft de onttrekking van het resultaat over 2024 van € 6,5 miljoen. De toe-voegingen betreffen aanvullingen voor het sluitend maken van de begroting inclusief een toevoeging van € 2,2 miljoen; het saldo van de opgeheven reserve Duurzaamheidsfonds.

Resultaat

Het resultaat is deel van de Algemene Reserve, maar we moeten het volgens de voorschriften apart presenteren. Bij de vaststelling van de Jaarrekening 2024 bedroeg het nadelig resultaat over 2024 Amsterdam € 6,5 miljoen. Het resultaat over 2025 bedraagt € 53,1 miljoen positief (zie voor verdere toelichting paragraaf Hoofdlijnen).

Bestemmingsreserves

Het totaalbedrag aan bestemmingsreserves bedraagt € 7.805,1 miljoen (2024: € 7.939,6 miljoen). In de verloopstaat reserves is het totaaloverzicht van de reserves opgenomen (zie 7.2 Verloopstaat reserves). Hierin staat ook per reserve een toelichting op de mutaties. In de beleidsprogramma's staan toelichtingen op de verschillen tussen begrote en gerealiseerde mutaties per programmaonderdeel opgenomen.

Hieronder geven we alleen een overzicht van de belangrijkste mutaties en de in omvang (zeer) grote reserves.

Naam Reserve *(Bedragen x € 1 miljoen)*	**Boekwaarde 31-12-2024**	**Toevoegingen**	**Onttrekkingen**	**Vrijval**	**Boekwaarde 31-12-2025**
Reserve afkoopsommen erfpacht	4.648,2	65,0	-207,7	0,0	4.505,5
Reserve Vereveningsfonds	695,7	163,3	-138,9	-22,4	697,7
Reserve Afkoopsommen erfpacht overstap	1.081,20	83,6	-3,5	-535,9	625,4
Reserve Vermogensopbouw – deel overige activa	0,0	569,6	0,0	0,0	569,6
Reserve Vermogensopbouw – deel erfpacht	0,0	670,4	0,0	-100,0	570,4
Incidentele bijdragen Schaalsprong	187,1	183,7	-43,7	-50,0	277,1
Reserve Klimaatfonds	115,2	0,0	-17,4	0,0	97,8
Reserve egalisatie inkomens-deel en conjunctuur	115,3	22,9	0,0	-65,7	72,5
Reserve Coalitiemiddelen 22-26	76,9	111,2	-110,5	-10,1	67,5
Totaal	**6.919,6**	**1.869,7**	**-521,7**	**-784,1**	**7.483,5**

Reserve afkoopsommen erfpacht

De reserve afkoopsommen erfpacht heeft als tegenhanger de in erfpacht uitgegeven gronden aan de activa-zijde van de balans. Als de erfpachter voortdurend heeft afgekocht, wordt het grondwaardedeel van de afkoopsom toegevoegd aan deze reserve. Wanneer een afgekocht erfpachtrecht alsnog canonbetalend wordt, valt het grondwaardedeel vrij. Als het erfpachtrecht is overgestapt, wordt vooruitlopend op de canonbetaling na einde tijdvak het grondwaardedeel al toegevoegd aan de reserve afkoopsommen overstap. De reserve afkoopsommen erfpacht is in 2025 met € 142,7 miljoen afgenomen, vanwege de overstap van afgekochte rechten naar het eeuwigdurende stelsel.

Reserve Vereveningsfonds
Een deel van de reserve is benodigd als weerstandsvermogen en ter dekking van vastgestelde (voor)investeringen in het kader van de gebiedsontwikkeling. Het resterende deel is de vereveningsruimte en is beschikbaar voor nieuwe investeringen in dat kader.

De toevoeging bestaat uit winstnemingen en plansluitingen van € 72,4 miljoen, opheffen van de reserve Zuidas van € 26,8 miljoen, Rijksmiddelen realisatiestimulans € 26,7 miljoen, Erfpachtinkomsten van € 15,0 miljoen en de indexatievergoeding van € 19,0 miljoen en een toevoeging voor gederfde inkomsten door de realisatie van een lerarencampus. De onttrekkingen bestaan uit een verhoging van de voorziening Plantekorten met € 89,5 miljoen, apparaatskosten van € 33,0 miljoen en projectkosten waarvoor specifieke reserveringen binnen het fonds zijn opgenomen van € 16,4 miljoen.

De vrijval betreft de structurele afdracht aan de algemene middelen van € 10,4 miljoen en een toevoeging aan de reserve Schaalsprong van € 12,0 miljoen. De stand van de reserve is gedaald doordat we de voorziening plantekorten fors hebben moeten verhogen.

Deze reserve dient om de resultaten van plannen te verevenen. De vereveningsruimte; de ruimte voorde vaststelling van plannen met een tekort, ligt eind 2025 op € 25 miljoen. De resterende middelen hebben betrekking op specifieke projecten en het weerstandsvermogen.

Reserve Afkoopsommen erfpacht overstap
De gemeente Amsterdam beschikt al lange tijd over een financieringssysteem waarbij de in erfpacht uitgegeven grond (waarvan de erfpachtcanon is afgekocht) gefinancierd wordt met een reserve waaraan de ontvangen afkoopsommen worden toegevoegd. Dit is een verplichting vanuit het BBV. De mutaties in deze reserve ontstaan onder meer door grond die in het eerste tijdvak was afgekocht en vervolgens canonbetalend is geworden, waarvoor geen lening meer nodig is. Sinds 2018 wordt ook de meerwaarde uit onder andere overstappen, die niet wordt afgedragen aan de reserve Afkoopsommen of het Vereveningsfonds, aan deze reserve toegevoegd. De kosten die samenhangen met overstappen worden hierop in mindering gebracht. De afname bestaat uit de meerwaarde die is afgedragen aan de reserve Vermogensopbouw Erfpacht.

Reserve vermogensopbouw
In 2025 is de *reserve Vermogensopbouw* ingesteld, waarin voormalige financieringsreserves zijn samengevoegd. Deze reserve is bedoeld om gemeentelijk bezit, zoals erfpachtgrond en financiële activa, zoveel mogelijk met eigen vermogen te financieren. Dit versterkt de financiële positie van de gemeente en vermindert de afhankelijkheid van externe financiering. Om meer inzicht te bieden, is de reserve opgesplitst in twee delen:

- **Reserve Vermogensopbouw – deel overige activa:** Dit deel omvat interne bijdragen voor investeringen, zoals deelnemingen en leningen, en middelen die worden gespaard voor het verbeteren van de schuldpositie. De stand per 31 december 2025 bedraagt € 569,6 miljoen.
- **Reserve Vermogensopbouw – deel erfpacht:** Dit deel bevat de meerwaarde van afkoopsommen en meeropbrengsten erfpachtcanon. De stand per 31 december 2025 bedraagt € 570,4 miljoen.

Met de instelling van de reserve Vermogensopbouw is een belangrijke stap gezet in het vereenvoudigen en verduidelijken van het gemeentelijke reservebeleid. De reserve biedt een solide basis voor het financieren van toekomstige investeringen en draagt bij aan een duurzame financiële huishouding.

Reserve vermogensopbouw – deel overige activa
In 2025 zijn diverse toevoegingen van in totaal € 569,6 aan de reserve Vermogensopbouw – deel overige activa gedaan, waaronder:

- € 376,1 miljoen uit de vrijval van financieringsreserves;
- € 156,4 miljoen aan eerder toegezegde middelen, waaronder bijdragen voor de Oostbrug, verduurzaming van maatschappelijke voorzieningen, en verduurzaming van het wagenpark en laadinfrastructuur;
- € 26,4 miljoen voor investeringen in maatschappelijke voorzieningen, woonwagens en standplaatsen.

Reserve vermogensopbouw – deel erfpacht
Deze reserve is ontstaan vanuit het vrije deel van de reserve afkoopsommen erfpacht overstap. In deze reserve nemen we het verschil op tussen de ontvangen afkoopsommen en de maximaal mogelijke waarde van de reserves erfpachtsommen. Dit zijn de meerwaarde afkoopsommen. Zoals eerder is besloten sparen we de (meer)opbrengsten erfpachtcanon om de hiervoor aangegane schuld te kunnen aflossen. Deze middelen voegen we toe aan de reserve vermogensopbouw – deel erfpacht. Zodra de schuld die voor deze activa is aangegaan is afgelost komen de meeropbrengsten

volledig beschikbaar voor de exploitatiebegroting. In 2025 valt € 100 miljoen vrij ten gunste van de algemene middelen wat conform de besluitvorming is bij de behandeling van Begroting 2025.

Reserve incidentele bijdragen schaalsprong

De reserve is in 2023 gevormd en heeft als doel het reserveren van middelen voor de meerjarige lasten van Schaalsprong investeringen. Hiervoor is een toevoeging gedaan van € 12,0 miljoen vanuit het Vereveningsfonds en € 171,7 miljoen uit de opgeheven reserves Zuidas. De onttrekking van € 43,7 miljoen betreft voorbereidingskosten voor het doortrekken van de metro Ringlijn tussen Sloterdijk en Amsterdam Centraal en de voorbereidingskosten voor het doortrekken van de NZ-lijn tussen Amsterdam en Haarlemmermeer. De vrijval van € 50,0 miljoen betreft een bijdrage aan de reserve vermogensopbouw – deel overige activa als interne bijdrage voor verduurzaming Onderwijshuisvesting, de renovatie van het Bijlmerparktheater en een nieuwe theaterfunctie in Zuidoost.

Reserve Klimaatfonds

Aan de reserve is in totaal € 17,5 miljoen onttrokken. Hiervan heeft € 14,5 miljoen betrekking op het Warmtenet Middenmeer Noord en € 3,0 miljoen heeft betrekking op subsidieverstrekkingen voor duurzame maatregelen. Aan deze reserve is een lagere-onttrekking geboekt van € 4,6 miljoen doordat de lasten van subsidies worden verantwoord op het moment dat de subsidieontvanger de middelen heeft verantwoord. Dit zijn vaak ook grote en langdurige projecten die meerdere jaren duren. Dit is in lijn met de regels van het BBV.

Reserve egalisatie inkomensdeel en conjunctuur

Het doel van de reserve is het egaliseren van overschotten en tekorten voortvloeiend uit de uitvoering van de Participatiewet voor het inkomensdeel (bijstandsuitkeringen). Aan deze reserve is het (positieve) resultaat op de BUIG over 2025 toegevoegd. De gemiddelde uitstroom van het aantal Amsterdammers uit de bijstand was hoger dan het landelijk gemiddelde. Amsterdam heeft hierdoor beter gepresteerd dan het landelijk gemiddelde. Dit heeft geleid tot lagere bijstandslasten en daarmee een positief resultaat op de BUIG. De vrijval vloeit voort uit besluitvorming bij Voorjaarsnota 2025. Deze middelen zijn vrijgevallen ten gunste van de Algemene Middelen.

Reserve Coalitiemiddelen 22-26

Aan de reserve is conform het kasritme € 111,2 miljoen toegevoegd. De bestedingen betreffen diverse maatregelen uit het coalitieakkoord, waarvan de grootste posten zijn € 17,7 miljoen voor klimaat- en energiebeleid en € 15,8 miljoen voor de Masterplannen Nieuw-West en Zuidoost en Aanpak Noord.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen, verliezen en risico's, ter egalisering van onderhoudslasten en voor van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Het verloop van de voorzieningen in 2025 per soort voorziening:

Naam voorziening *(Bedragen x € 1 miljoen)*	**Boekwaarde 31-12-2024**	**Toevoeging**	**Aanwending**	**Vrijval**	**Boekwaarde 31-12-2025**
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	419,3	204,2	-27,1	-63,5	532,9
Egalisatievoorzieningen	107,3	47,5	-43,9	-2,5	108,4
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	133,7	0,5	-4,8	–	129,4
Totaal	**660,3**	**252,2**	**-75,8**	**-66,0**	**770,7**

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's
(2025: € 532,9 miljoen, 2024: € 419,3 miljoen)

De belangrijkste voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's zijn de volgende:

Voorziening grondgerelateerde kosten buiten grexen
(2025: € 308,1 miljoen, 2024: € 241,1 miljoen)

Deze voorziening is ingesteld om bijdragen aan derden te kunnen dekken. Deze externe bijdragen zijn gerelateerd aan de gebiedsontwikkeling in Amsterdam en worden gedekt uit het Vereveningsfonds.

Het gaat bijvoorbeeld om toegezegde bijdragen aan woningcorporaties vanuit het gronddeel van het voormalige Stimuleringsfonds en bijdragen aan infrastructurele projecten die niet door de gemeente worden uitgevoerd.

Voorziening Afvalstoffenheffing (2025: € 56,1 miljoen, 2024: € 43,9 miljoen)

Deze voorziening is ingesteld voor het Reguleren van de over- en onderschrijding in de afvalstoffenheffing. De toevoeging van *€ 17,2 miljoen* aan de voorziening is het

resultaat van de activiteiten met betrekking tot de afvalstoffenheffing. De onttrekking van *€ 6,6 miljoen* bestaat uit de incidentele middelen voor een Schone Stad.

Voorziening juridische risico's (2025: € 55,3 miljoen, 2024: € 23,1 miljoen)
De voorziening heeft ten doel het afdekken van risico's van belang bij juridische aangelegenheden. De inschatting van de benodigde hoogte van de voorziening is vertrouwelijk.

Voorziening verlofsparen (2025: € 37,6 miljoen, 2024: € 30,2 miljoen)
Deze voorziening is ingesteld voor het dekken van de verplichting die ontstaat door gekochte verlofuren die in latere jaren opgenomen worden. Dit deel van het zogenoemde 'spaarverlof' is onzeker omdat het moment van opname onbekend is.

Voorziening pensioenregeling APPA oud-bestuurders (2025: € 67,3 miljoen, 2024: € 0,0 miljoen)
Deze voorziening is in 2025 opgericht met als doel de bekostiging van pensioenuitkeringen en waardeoverdracht van opgebouwde pensioenrechten van wethouders naar een ander pensioenfonds, conform de Wet APPA (Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers).

Voorzieningen Pensioenfonds (SD) Wethouders en Waardeoverdracht pensioenen (gewezen) wethouders (2025: € 0,0 miljoen, 2024: € 56,5 miljoen)
Deze pensioenfondsen zijn in 2025 overgezet naar een ander pensioenfonds, conform de Wet APPA (Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers). De voorzieningen zijn daarom ook overgezet naar de nieuw ingestelde *voorziening pensioenregeling APPA oud-bestuurders*.

Egalisatievoorzieningen (2025: € 108,4 miljoen, 2024: € 107,3 miljoen)
De egalisatievoorzieningen gaan voor een bedrag van € 70,3 miljoen over groot onderhoud van vastgoed waarvan de grootste de volgende voorzieningen zijn:

Naam voorziening *(bedragen x € 1 miljoen)*	**Boekwaarde 31-12-2024**	**Boekwaarde 31-12-2025**
Voorziening groot onderhoud gemeentelijk vastgoed	28,3	26,6
Groot onderhoud huisvesting gemeentelijk apparaat	27,7	28,5
Onderhoud binnenruimte huisvesting gemeentelijk apparaat	13,9	15,2
Totaal	**69,9**	**70,3**

Daarnaast bestaan er onder meer voorzieningen voor het onderhoud van sport- en schoolgebouwen (€ 21,2 miljoen). Deze voorziening wordt ingezet voor het meerjarig grootonderhoud van sporthallen, sportparken en zwembaden.

Voorzieningen van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden (2025: € 129,4 miljoen, 2024: € 133,7 miljoen)
Deze voorzieningen betreffen vooral een voorziening voor de exploitatielasten voor de veerverbindingen over het Noordzeekanaal (hieronder verder toegelicht) en een aantal kleinere voorzieningen.

Voorziening integraal vervoerssysteem veren (2025: € 126,0 miljoen, 2024: € 130,4 miljoen)
Voor de exploitatie van de veerdiensten over het Noordzeekanaal (NZK) en de daarmee verband houdende projecten voor aanlandingen, groot onderhoud en elektrisch varen is in 2025 € 4,5 miljoen aan de voorziening onttrokken.

Vaste schulden

Onder de vaste schulden verantwoorden we onze portefeuille aan langlopende leningen en ontvangen waarborgsommen. Met deze leningen financieren we vooral de gemeentelijke investeringen zoals verantwoord onder de vaste activa en de financiering van het onderhanden werk.

Verloop in 2024 van de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar:

(bedragen x € 1 miljoen)	**Boekwaarde 31-12-2024**	**Vermeerde-ringen**	**Aflossingen**	**Boekwaarde 31-12-2025**
Obligatieleningen	2.365,0	395,0	-400,0	2.360,0
Onderhandse leningen van binnenlandse pensioen-fondsen en verzekerings-maatschappijen	50,0	–	–	50,0
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	3.349,7	885,0	-137,1	4.097,6
Onderhandse leningen van overige binnenlandse sectoren	0,0	–	–	0,0
Onderhandse leningen van openbare lichamen	650,0	170,0	-100,0	720,0
Waarborgsommen	16,3	7,0	-3,7	19,6
Totaal	**6.431,0**	**1.457,0**	**-640,8**	**7.247,2**

De vaste schuld is in 2025 gestegen met € 816,2 miljoen naar € 7.247,2 miljoen. De obligatieleningen zijn met € 5,0 miljoen gedaald naar € 2.360,0 miljoen. Deze afname van de obligatieleningen hangt samen met:

- Investeringen.
- De toename van het eigen vermogen.
- De toename van kort geld en de vlottende schulden.

De totale onderhandse leningen stegen met € 817,9 miljoen. Het leenbedrag van de onderhandse leningen aan binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen bleef gelijk met € 50,0 miljoen. Het leenbedrag van de onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen is gestegen met € 747,9 miljoen naar € 4.097,6 miljoen. Het leenbedrag aan overige binnenlandse sectoren bleef € 0,0 miljoen. Daarnaast is de onderhandse lening van openbare lichamen gestegen met € 70,0 miljoen naar € 720,0 miljoen. Bij het aantrekken van langlopende leningen worden meerdere potentiële financiers benaderd met als doel om te lenen tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden. In 2025 zijn € 170,0 miljoen aan langlopende leningen afgesloten met provincies. Deze waren in staat om op dat moment de leningen te verstrekken tegen de laagste rentes.

De totale rentelast voor het jaar 2025 bedraagt € 105,0 miljoen. In *3.4 Financiering* lichten we de uitvoering van de financieringsfunctie nader toe.

7.1.2.2 Vlottende passiva

(bedragen x € 1 miljoen)	**Boekwaarde 31-12-2024**	**Boekwaarde 31-12-2025**
Netto-vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar	910,3	972,0
Overlopende passiva	900,1	831,0
Overige overlopende passiva	0,0	0,0
Totaal	**1.810,4**	**1.803,0**

Netto-vlottende schulden

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn:

(bedragen x € 1 miljoen)	**Boekwaarde 31-12-2024**	**Boekwaarde 31-12-2025**
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	–	–
Overige kasgeldleningen	636,0	572,3
Overige schulden	274,3	399,7
Totaal	**910,3**	**972,0**

Kasgeldleningen/Overige kasgeldleningen

De kasgeldleningen en overige kasgeldleningen zijn voor kortdurende financiering. In de financieringsparagraaf lichten we toe hoe we de activiteiten van de gemeente financieren.

Overige schulden

De belangrijkste en grootste overige schulden worden als volgt gespecificeerd:

(bedragen x € 1 miljoen)	**Boekwaarde 31-12-2024**	**Boekwaarde 31-12-2025**
Belastingverplichtingen	34,3	40,2
Crediteuren	31,8	110,6
Facturen in omloop	208,2	248,9
Totaal	**274,3**	**399,7**

Belastingverplichtingen

De belastingverplichtingen van € 40,2 miljoen bestaan hoofdzakelijk uit de af te dragen belastingontvangsten aan opdrachtgevers, waarvoor de gemeente Amsterdam zorg draagt voor de inning.

Crediteuren

Dit betreft het saldo aan goedgekeurde facturen, waarvan de betaling op balansdatum nog moet gebeuren.

Facturen in omloop/nog te betalen

Deze post betreft facturen die nog voor goedkeuring in omloop zijn en betrekking hebben op het boekjaar 2025.

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

(bedragen x € 1 miljoen)	**Boekwaarde 31-12-2024**	**Boekwaarde 31-12-2025**
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	316,6	387,0
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	333,0	314,4
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen (waarvan canon volgende jaren)	250,5 (103,1)	129,6 (36,5)
Totaal	**900,1**	**831,0**

Stand ultimo 2025 en mutaties 2025

De overlopende passiva zijn in 2025 met € 69,1 miljoen afgenomen naar € 831,0 miljoen. Hieronder lichten we de posten overlopende passiva verder toe.

Verplichtingen

Hier specificeren we de verplichtingen die tijdens het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen. Uitzondering daarop zijn jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

(bedragen x € 1 miljoen)	**Boekwaarde 31-12-2024**	**Boekwaarde 31-12-2025**
Nog te betalen kosten	135,8	181,6
Af te dragen loonheffing en pensioen	142,5	151,5
Nog te betalen rente en aflossing	38,3	53,9
Vakantie-uitkering a.g.v. invoering van het Individueel Keuze Budget	0,0	0,0
Totaal	**316,6**	**387,0**

Nog te betalen kosten

De post nog te betalen kosten ultimo 2025 van € 181,6 miljoen (2024: € 135,8 miljoen) bestaat hoofdzakelijk uit:

- Nog te betalen kosten in onderwijs, jeugd en zorg inclusief WMO van € 68,6 miljoen (2024: € 40,8 miljoen).
- Verkeer en openbare ruimte projecten van € 34,0 miljoen (2024 € 19,5 miljoen).
- Nog te betalen kosten in grondexploitatieprojecten van € 15,0 miljoen (2024: € 17,8 miljoen).
- Nog te betalen kosten in drinkwaterzuivering van € 22,4 miljoen (2024: € 21,2 miljoen).

Af te dragen loonheffing en pensioen

Dit is de reguliere verplichting aan het eind van elk kalenderjaar. Deze loopt af in het eerste kwartaal van het volgende jaar.

Nog te betalen rente en aflossing

De rente en aflossing wordt betaald na afloop van één jaar. Voor deze kosten ontvangt de gemeente in het daaropvolgende jaar een factuur.

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren specificeren we als volgt:

(bedragen x € 1 miljoen)	**Boekwaarde 31-12-2024**	**Ontvangen bedragen**	**Vrijgevallen bedragen of terugbetalingen**	**Boekwaarde 31-12-2025**
Europese Unie	1,0	5,4	-0,7	5,7
Rijk	326,0	130,1	-166,4	289,5
Overige Nederlandse Overheidslichamen	6,0	19,8	-6,8	19,0
Totaal	**333,0**	**155,3**	**-173,9**	**314,4**

In *7.4 Verloopstaat ontvangen doeluitkeringen* staat het verloopoverzicht van de in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel per specifieke uitkering.

Overige vooruit ontvangen bedragen

De overige vooruit ontvangen bedragen van € 129,6 miljoen (2024: € 250,5 miljoen) bestaan vooral uit de vooruit ontvangen canon voor erfpachtrechten (€ 36,5 miljoen) en vooruitontvangen bijdragen van de Vervoersregio aan diverse projecten in de openbare ruimte (€ 16,4 miljoen).

Buiten de passivazijde: Totaalbedrag aan verstrekte borgstellingen garanties € 10,4 miljard

We hebben eind 2025 voor € 10,4 miljard aan financiële garanties aan derden verstrekt. Eind 2024 was dit € 10,2 miljard. De toename komt door de gegroeide achtervangpositie in het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). De financiële garanties lichten we verder toe in paragraaf Financiering.

7.2 Verloopstaat reserves

Programmaonderdeel, naam, doel reserve en toelichting op het verloop *(bedragen in € miljoen)*	**Fonds nr.**	**Instellingsjaar**	**Soort reserve**	**Maximale toegestane omvang**	**Rekening 2024**	**Toe-voeging**	**Ont-trekking**	**Vrijval**	**Stand ultimo 2025**
1.1 Ruimtelijk Ontwikkeling	R035	2020	Projectreserve	4,9 mln.	1,4	0,0	-1,4	0,0	0,0
Reserve IJ-oeververbinding Overkoepelend programmamanagement Sprong over het IJ. De onttrekking betreft grotendeels kosten programmamanagement Sprong over 't IJ (€ 0,7 miljoen) en een bijdrage aan het programma stadsverbetering (€ 0,4 miljoen).									
1.2 Grond	R049	2004	Reserve verevening grondexploitaties	n.v.t.	695,7	163,3	-138,9	-22,4	697,7
Reserve Vereveningsfonds Een deel van de reserve is benodigd als weerstandsvermogen en ter dekking van vastgestelde (voor)investeringen. Het resterende deel is de vereveningsruimte en is beschikbaar voor nieuwe investeringen in het kader van de gebiedsontwikkeling. De toevoeging bestaat uit winstnemingen & plansluitingen € 72,4 miljoen, opheffen reserve Zuidas € 26,8 miljoen, Rijksmiddelen realisatiestimulans € 26,7 miljoen, Erfpachtinkomsten € 15,0 miljoen en de indexatievergoeding € 19,0 miljoen en een toevoeging voor gederfde inkomsten door de realisatie van een lerarencampus. De onttrekkingen bestaan uit een verhoging van de voorziening Plantekorten € 89,5 miljoen, apparaatskosten € 33,0 miljoen en projectkosten waarvoor specifieke reserveringen binnen het fonds zijn opgenomen van € 16,4 miljoen. De vrijval betreft de structurele afdracht aan de algemene middelen € 10,4 miljoen en een toevoeging aan de reserve Schaalsprong € 12,0 miljoen. De stand van de reserve is gedaald doordat we de voorziening plantekorten fors hebben moeten verhogen. Deze reserve dient om de resultaten van plannen te verevenen. De vereveningsruimte ligt eind 2025 op € 25,0 miljoen. Dit is de ruimte voor de vaststelling van plannen met een tekort. De resterende middelen hebben betrekking op specifieke projecten en het weerstandsvermogen									
1.2 Grond	R056	2004	Reserve verevening grondexploitaties	n.v.t.	189,7	0,0	0,0	-189,7	0,0
Reserve Zuidas bijdrage dok en grondexploitaties Dekking van de gebiedsontwikkeling op de Zuidas en de bijdrage van de gemeente Amsterdam aan de ontwikkeling van Zuidas Dok. De reserve Zuidasdok is opgeheven. Het deel van de reserve dat is bedoeld voor het realiseren van de Zuidasdok is overgeheveld naar reserve Schaalsprong € 162,9 miljoen. Het overige deel is overgeheveld naar de reserve Vereveningsfonds ten behoeve van de verdere gebiedsontwikkeling in de Zuidas € 26,8 miljoen).									
1.3 Erfpacht	R048	2004	Systeemreserve erfpacht/grond	n.v.t.	4.648,2	65,0	-207,7	0,0	4.505,5
Reserve afkoopsommen erfpacht Deze reserve dient voor de financiering van de waarde van de in erfpacht uitgegeven gronden. Als uitgangspunt geldt dat deze reserve gelijk is aan de boekwaarde van voortdurend afgekochte erfpachtrechten. De omvang van de reserve wijzigt bij nieuwe afgekochte voortdurende rechten, tussentijdse afkoop of beëindiging van voortdurend afgekochte rechten. Ontvangen afkoopsommen voor voortdurende rechten worden toegevoegd aan de reserve Afkoopsommen tot het niveau van de boekwaarde van de erfpacht-grond. De meerwaarde van voortdurende rechten wordt toegevoegd aan de reserve Vermogensopbouw Erfpacht. In 2025 is de reserve Afkoopsommen afgenomen. Dit hangt samen met het feit dat erfpachters steeds vaker kiezen voor canonbetaling in plaats van afkoop.									

Programmaonderdeel, naam, doel reserve en toelichting op het verloop *(bedragen in € miljoen)*	**Fonds nr.**	**Instellingsjaar**	**Soort reserve**	**Maximale toegestane omvang**	**Rekening 2024**	**Toe-voeging**	**Ont-trekking**	**Vrijval**	**Stand ultimo 2025**
1.3 Erfpacht	R052	2019	Reserve erfpacht/grond	Geen vast bedrag; De maximale omvang van de reserve afkoopsommen erfpacht overstap en de reserve vermogensopbouw – deel erfpacht tezamen is de balanswaarde van de erfpachtgronden canonbetalend	1.081,2	83,6	-3,5	-535,9	625,4
Reserve Afkoopsommen erfpacht overstap Het doel is financiering van de waarde van in erfpacht uitgegeven gronden. De mutaties in deze reserve ontstaan onder meer door grond die in het eerste tijdvak was afgekocht en vervolgens canon betalend is geworden, waarvoor geen lening meer nodig is. Sinds 2018 wordt ook de meerwaarde uit onder andere overstappen, die niet wordt afgedragen aan de reserve Afkoopsommen of het Vereveningsfonds, aan deze reserve toegevoegd. De kosten die samenhangen met overstappen worden hierop in mindering gebracht. De afname bestaat voornamelijk uit de meerwaarde die is afgedragen aan de reserve Vermogensopbouw Erfpacht.									
1.3 Erfpacht	R070	2025	Reserve Vermogensopbouw	Geen vast bedrag; de maximale omvang van de reserve Vermogens-opbouw – deel erfpacht en de reserve Afkoopsommen overstap tezamen is gelijk aan de balanswaarde van de erfpachtgronden canonbetalend.	0,0	670,4	0,0	-100,0	570,4
Reserve Vermogensopbouw – deel erfpacht De reserve vermogensopbouw – deel erfpacht heeft ten doel bezit met eigen vermogen te financieren. Aan deze reserve voegen we de meerwaarde toe die is ontstaan bij erfpachtwijzigingen (zoals de voortdurende of eeuwigdurende afkoop van erfpachtrechten). De vrijval van € 100 miljoen ten gunste van de algemene middelen is conform de besluitvorming bij de behandeling van Begroting 2025. De reserve wordt ingezet ter vermindering van de schuldpositie van de gemeente.									
1.4 Bouwen en Wonen	R051	2015	Projectreserve	n.v.t.	7,6	0	-2,0	0,0	5,7
Reserve Actieplan bouwstimulering Alloceren van middelen voor het stimuleren van woningbouw in Amsterdam. De financiële afhandeling van Riekerpark heeft in 2025 plaatsgevonden. Het project sluit met een tekort van € 1,0 miljoen. Dit tekort is verwerkt binnen de grondexploitatie (GREX) en gedekt uit de reserve Bouwstimulering. In 2025 is daarnaast € 1,0 miljoen onttrokken aan de reserve Bouwstimulering voor het project Uitbreiding woonwagens. Het resterende bedrag wordt in 2026 onttrokken.									

Programmaonderdeel, naam, doel reserve en toelichting op het verloop *(bedragen in € miljoen)*	Fonds nr.	Instellingsjaar	Soort reserve	Maximale toegestane omvang	Rekening 2024	Toe-voeging	Ont-trekking	Vrijval	Stand ultimo 2025
1.4 Bouwen en Wonen	R053	2004	Projectreserve	n.v.t.	17,0	0,0	-7,5	0,0	9,5
Reserve Corporatiebudget Het Corporatiebudget wordt primair ingezet t.b.v. onrendabele vastgoedinvesteringen in de stedelijke vernieuwingsgebieden in Nieuw-West, in de Kolenkitbuurt in West, De Banne en Nieuwendam-Noord in Noord. Corporaties kunnen op projectbasis subsidies aanvragen. De onttrekking van € 7,5 miljoen betreft verstrekte subsidies aan corporaties voor stedelijke vernieuwing.									
1.4 Bouwen en Wonen	R054	2021	Projectreserve	n.v.t.	1,8	0,3	0,0	0,0	2,0
Reserve Wooncoöperatieven Het beschikbaar stellen van middelen voor de voorziening die gevormd wordt tegenover verstrekte leningen aan wooncoöperatieven en het dekken van beheerkosten Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten. De toevoeging is conform begroting. In 2025 heeft geen onttrekking plaatsgevonden omdat deze niet was begroot. Omdat de toevoeging in 2025 ten laste van de algemene middelen is gegaan, zal er in 2026 een vrijval plaatsvinden om conform systematiek aan te sluiten op de opbouw van de voorziening wooncoöperatieven.									
1.5 Vastgoed	R040	2015	Financieringsreserve	n.v.t.	50,1	0,0	0,0	-50,1	0,0
Financiering gemeentelijk vastgoed Dekking van een deel van de afschrijvingslasten van het vastgoed in eigendom van de gemeente. De financieringsreserve is conform besluitvorming opgeheven in 2025 en het saldo is opgenomen in de reserve vermogensopbouw. Wij volgens hiermee de besluitvorming van de raad op 13 november 2024 bij vaststelling van de beleidsnota reserves en voorzieningen 2025.									
1.6 Duurzaamheid en milieubeheer	R026	2015	Egalisatiereserve	n.v.t.	10,4	0,0	-3,7	-6,7	0,0
Reserve duurzaamheidsfonds Alloceren van middelen en het verstrekken van leningen ter bevordering van hernieuwbare energie en energiebesparing. De reserve duurzaamheidsfonds wordt opgeheven conform het nieuwe vastgestelde beleid voor reserves en voorzieningen. Maar gezien het feit dat het van belang is dat deze risicodekking in de toekomst beschikbaar blijft, zal een deel van de reserve de risicoreservering t.h.v. 2,2 miljoen overgedragen worden aan de Algemene Reserve. Hiermee blijft het verstrekken leningen Duurzaamheidsfonds aan partijen in de stad ook in de komende jaren doorlopen. Het andere deel ad € 4,5 valt vrij ten behoeve van de algemene middelen. In 2025 is € 3,7 miljoen onttrokken en behoeve van de uitvoering klimaatakkoord. Dit bedrag is eind 2022 verkregen in het gemeentefonds en toegevoegd aan de reserve duurzaamheidsfonds.									
1.6 Duurzaamheid en milieubeheer	R029	2019	Projectreserve	n.v.t.	115,2	0,0	-17,4	0,0	97,7
Reserve Klimaatfonds Het in het kader van, en passend bij, de gemeentelijke rolopvatting ondersteunen van investeringen in de stad die bijdragen aan een rechtvaardige transitie naar een klimaatneutraal en aardgasvrij Amsterdam. Deze onttrekking is voor de dekking van de reguliere activiteiten van het klimaatfonds dat voornamelijk bestaat uit subsidieverstrekkingen op het gebied van klimaatneutraal en duurzaamheid (2,9 miljoen.). Het andere deel van de onttrekking is voor de dekking van het Warmtenet Middenmeer Noord (€ 14,5 miljoen).									
1.6 Duurzaamheid en milieubeheer	R050	2016	Projectreserve	n.v.t.	64,9	1,3	-4,1	0,0	62,1
Stedelijke Bodemsanering en Nazorg Het reserveren van middelen voor de meerjarige stedelijke bodemsaneringsprogramma's en nazorgactiviteiten die conform gemaakte afspraken met het Rijk grotendeels vanuit Rijksmiddelen worden gefinancierd. De mutatie bestaat uit een toevoeging van € 1,3 miljoen en een onttrekking van € 4,1 miljoen. De toevoeging betreft de indexatievergoeding en de onttrekking heeft betrekking op de kosten van saneringsprojecten en nazorg.									

Programmaonderdeel, naam, doel reserve en toelichting op het verloop *(bedragen in € miljoen)*	Fonds nr.	Instellingsjaar	Soort reserve	Maximale toegestane omvang	Rekening 2024	Toe-voeging	Ont-trekking	Vrijval	Stand ultimo 2025
2.1 Verkeer, Vervoer en Parkeren	R030	2022	Egalisatiereserve	12,0 mln.	10,9	0,3	0,0	0,0	11,2
Reserve Laadinfra Het bestemmen van Total en Equans inkomsten te ontvangen bijdragen voor de ontwikkeling van de laadinfrastructuur. Hogere baten dan lasten m.b.t. laadinfrastructuur. De hogere baten komen uit de laadpalen in de stad en het opzetten van laadinfrastructuur in Amsterdam. Het verschil aan hogere baten wordt conform de begroting toegevoegd aan de reserve Laadinfra									
2.1 Verkeer, Vervoer en Parkeren	R064	2023	Projectreserve	n.v.t.	187,1	183,7	-43,7	-50,0	277,2
Incidentele bijdragen Schaalsprong Het reserveren van middelen voor de meerjarige lasten van Schaalsprong investeringen. Wij voegen de vrijval van de reserve Zuidas (incl. indexatievergoeding) toe aan de reserve. Daarnaast is € 43,7 miljoen onttrokken voor de OV-verbinding Sloterdijk-Amsterdam CS en Amsterdam-Haarlemmermeer NZ-lijn (€ 2,4 miljoen) en voor het Zuidasdok (€ 41,3 miljoen). Tenslotte is conform voorjaarsnota 2025 besluitvorming € 50,0 miljoen vrijgevallen ten gunste van de reserve vermogensopbouw. Dit is een interne bijdrage voor de investeringen voor verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed zoals bij de Voorjaarsnota 2023 is bepaald. Het saldo is nodig voor meerjarige lasten van Schaalsprong investeringen.									
2.1 Verkeer, Vervoer en Parkeren	R065	2023	Projectreserve	100 mln.	97,9	0,0	0,0	-97,9	0,0
Reserve Sprong over het IJ (brug) Het reserveren van middelen voor de meerjarige lasten van investering Sprong over het IJ (brug). Er is € 97,9 miljoen vrijgevallen en overgebracht naar de reserve Vermogensopbouw als interne bijdrage voor de Oostbrug. De reserve is opgeheven.									
2.1 Verkeer, Vervoer en Parkeren	R033	2019	Projectreserve	n.v.t.	5,9	0,0	-0,2	0,0	5,7
Zuidelijke IJ-oevers (POR) De reserve is bestemd voor de voorbereiding en uitvoering van het Plan Openbare Ruimte Zuidelijke IJoever (Oosterdok en Stationsplein). Er is € 0,2 miljoen onttrokken voor het project herprofilering Prins Hendrikkade. Het saldo 2025 is nodig voor de voorbereiding en uitvoering van het Plan Openbare Ruimte Zuidelijke IJoever (Oosterdok en Stationsplein).									
2.1 Verkeer, Vervoer en Parkeren	R034	2007	Projectreserve	n.v.t.	4,8	0,0	-1,2	0,0	3,6
Leidseplein De gecoördineerde uitvoering van de herinrichting van het Leidseplein en omgeving binnen het samenwerkingsproject Leidseplein. Het uiteindelijke doel is om het gebied beter te laten functioneren als ontmoetingsplek en als cultureel centrum van Amsterdam. Er is € 1,2 miljoen onttrokken voor project Lijnbaansgracht,									
2.1 Verkeer, Vervoer en Parkeren	R037	2019	Egalisatiereserve	n.v.t.	5,6	0,0	0,0	-5,6	0,0
Reserve achterstallig onderhoud, infrastructuur, openbare ruimte en groen Deze reserve ondersteunt een programmatische aanpak voor het wegwerken van grootschalig achterstallig onderhoud in de openbare ruimte en van de infrastructuur. De reserve is gevormd ter dekking van de aan bovengenoemde aanpak verbonden ingrepen en activiteiten, zoals onderzoek, handhaving, monitoring, brandweerorganisatie en innovatie. Besloten is de reserve op te heffen. Hierdoor valt het restant van € 5,6 miljoen vrij.									
2.1 Verkeer, Vervoer en Parkeren	R038	2017	Financieringsreserve	n.v.t.	181,0	0,0	0,0	-181,0	0,1
Financieringsreserve activa met maatschappelijk nut Inzet van de eigen bijdrage van de gemeente voor de dekking van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. De financieringsreserve is conform besluitvorming opgeheven in 2025 en het saldo is opgenomen in de reserve vermogensopbouw. Wij volgens hiermee de besluitvorming van de raad op 13 november 2024 bij vaststelling van de beleidsnota reserves en voorzieningen 2025.									

Programmaonderdeel, naam, doel reserve en toelichting op het verloop *(bedragen in € miljoen)*	Fonds nr.	Instellingsjaar	Soort reserve	Maximale toegestane omvang	Rekening 2024	Toe-voeging	Ont-trekking	Vrijval	Stand ultimo 2025
2.2 Openbaar Vervoer	R036	2017	Projectreserve	n.v.t.	2,4	0,0	-2,4	0,0	0,0
Reguliere vervanging IJveren Voor incidentele vervangingsinvesteringen in de veerverbindingen over het IJ. Deze onttrekking betreft een toevoeging aan de reserve Vermogensopbouw waarmee de stand van deze reserve op 0 komt te staan en opgeheven kan worden.									
2.6 Groen en Dierenwelzijn	R027	2016	Egalisatiereserve	n.v.t.	0,4	0,0	0,0	-0,4	0,0
Reserve Herplantfonds De middelen worden ingezet voor compensatie van gekapte bomen, conform het vastgestelde beleid ten aanzien van compensatie en herplanting van bomen. De vrijval van de reserve betreft een overzetting van de reserve naar een voorziening vanwege verslaggevingsregels.									
2.6 Groen en Dierenwelzijn	R028	2019	Projectreserve	n.v.t.	6,8	0,0	-2,7	-3,3	0,8
Kwaliteitsimpuls Groen De reserve wordt gebruikt om te investeren in parken (groen). Doelstelling 11.3.1 Amsterdam is een stad voor mens, plant en dier met groene plekken in alle buurten en goed onderhouden parken en bos. De onttrekking is gedaan voor de gemaakte lasten voor de parken. De reserve Kwaliteitsimpuls Groen wordt opgeheven conform het nieuwe vastgestelde beleid voor reserves en voorzieningen. Van de resterende middelen is € 3,3 miljoen vrijgevallen en toegevoegd aan de reserve vermogensopbouw. Hiermee blijft er nog € 0,8 miljoen beschikbaar in de reserve. Daar moet nog een besluit over genomen worden bij begroting 2027.									
2.7 Riool en Drinkwater	R061	2006	Egalisatiereserve	n.v.t.	42,1	10,5	0,0	0,0	52,6
Reserve egalisatie drinkwatertarieven Waternet Het verevenen van bij het jaarverslag blijkende overschotten of tekorten met betrekking tot de drinkwatervoorziening voor burgers en bedrijven. Het streven is de overschotten of tekorten in volgende jaren te verevenen via tarieven. Daarnaast dient de reserve voor het afdekken van het risico van afwijkingen in het resultaat. De toevoeging betreft het positieve exploitatieresultaat van Drinkwater van totaal € 10,5 miljoen.									
3.1 Economie en Innovatie	R042	2009	Egalisatiereserve	n.v.t.	0,3	0,0	0,0	-0,3	0,0
Amsterdams Promotiefonds voor cultuur en stadsinitiatieven Het realiseren van projecten waarvan de opzet is zowel de doelen van Holland Casino als van de gemeente te verwezenlijken. Deze reserve is in 2025 vrijgevallen omdat deze < € 0,5 miljoen is.									
3.1 Economie en Innovatie	R043	2009	Egalisatiereserve	n.v.t.	0,3	0,0	0,0	-0,3	0,0
Reserve Amsterdam Metropolitan Solutions Realiseren van een nieuw op te richten wetenschappelijk opleidings- en onderzoeksinstituut door kennisinstellingen en bedrijven op gebied van toegepaste technologie met als werknaam Amsterdam Metropolitan Solutions. De onttrekking is ingezet voor het financieren van de bijdrage voor de onderzoeksagenda Amsterdam Metropolitan Solutions.									
3.1 Economie en Innovatie	R044	2015	Projectreserve	n.v.t.	6,0	0,0	-2,0	-1,8	2,2
Reserve Economische Structuur- en Arbeidsmarktversterking (ESA) Het stimuleren van economische structuur- en arbeidsmarktversterking conform het door de gemeenteraad vastgestelde bestedingskader. De onttrekking van € 2.0 miljoen betreft de onttrekking voor projecten in 2025 gefinancierd uit de ESA-reserve. De vrijval wordt voor € 1,6 miljoen bepaald door niet bestemde financiële ruimte binnen de reserve en voor € 0,2 miljoen als gevolg van het centraal onderbrengen van de kapitaallasten ROM InWest.									

Programmaonderdeel, naam, doel reserve en toelichting op het verloop *(bedragen in € miljoen)*	**Fonds nr.**	**Instellingsjaar**	**Soort reserve**	**Maximale toegestane omvang**	**Rekening 2024**	**Toe-voeging**	**Ont-trekking**	**Vrijval**	**Stand ultimo 2025**
3.1 Economie en Innovatie	R045	2021	Financieringsreserve	12,0 mln.	12,0	0,0	0,0	-12,0	0,0
Financieringsreserve ROM InWest Deze reserve dient als financiering met eigen vermogen ten behoeve deelname aan de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Metropoolregio InWest. De financieringsreserve is conform besluitvorming opgeheven in 2025 en het saldo is opgenomen in de reserve vermogensopbouw. Wij volgens hiermee de besluitvorming van de raad op 13 november 2024 bij vaststelling van de beleidsnota reserves en voorzieningen 2025.									
3.1 Economie en Innovatie	R046	2022	Projectreserve	n.v.t.	1,0	0,4	-0,1	0,0	1,3
Reserve Metropoolregio Amsterdam Middelen reserveren die door de gemeente Amsterdam beschikbaar zijn gesteld voor de activiteiten van het samenwerkingsverband Metropoolregio Amsterdam en nog niet extern verplicht. De toevoeging wordt conform de begroting toegevoegd, gebaseerd op een eerder vooruit ontvangen bedrag. De onttrekking betreft het resultaat van baten en lasten van de MRA voor 2025.									
3.2 Kunst en Cultuur	R047	2014	Projectreserve	n.v.t.	8,0	0,0	-3,8	0,0	4,1
Reserve Kunstenplan Om de vier jaar worden in de Hoofdlijnen Kunst en Cultuur de nieuwe beleidsdoelstellingen voor de komende vier jaar bepaald. De doelstelling van deze systeemreserve volgt de doelstellingen van elk nieuw Kunstenplan. De onttrekking is ter dekking van het Kunstenplan 2025-2028 in 2025. De onttrekking is conform de systeemreserve Kunstenplan.									
4.1 Sport en Bewegen	R022	2015	Financieringsreserve	n.v.t.	5,3	0,0	0,0	-5,3	0,0
Financieringsreserve sportaccommodaties De reserve is de dekking voor de afschrijvingslasten van de kredieten voor het Sportaccommodatiefonds. De financieringsreserve is conform besluitvorming opgeheven in 2025 en het saldo is opgenomen in de reserve vermogensopbouw. Wij volgens hiermee de besluitvorming van de raad op 13 november 2024 bij vaststelling van de beleidsnota reserves en voorzieningen 2025.									
4.1 Sport en Bewegen	R023	2014	Projectreserve	n.v.t.	3,1	0,0	-0,3	0,0	2,8
Reserve sportevenementen Middelen bestemmen voor toekomstige (top)sportevenementen, zoals EK's, WK's of andere grootstedelijk toonaangevende sportevenementen. De verstrekte subsidies en bestedingen aan (Top)sportevenementen zijn onttrokken aan de reserve. De stand zal onder andere worden ingezet voor de organisatie van het WK roeien en het WK hockey in 2026 in het Amsterdamse Bos.									
6.1 Basisvoorzieningen	R024	2021	Projectreserve	4,5 mln.	3,1	0,0	-0,2	0,0	3,0
Reserve versterking samenwerking laboratoria voor publieke gezondheidszorg ▪ Het uitvoeren van vervolgonderzoek naar de effecten van de Coronapandemie. ▪ Het voorbereiden van het Streeklaboratorium en de andere laboratoria in Amsterdam op een eventuele volgende gezondheidscrisis. De onttrekking heeft betrekking op de gerealiseerde lasten rondom het gestelde doel. De onttrekkingen zijn grotendeels opgeschoven naar 2026.									
6.3 Individuele Voorzieningen	R019	2006	Egalisatiereserve	10% van het budget voor de WMO openeinde regelingen in het betreffende boekjaar	35,8	6,3	-16,5	0,0	25,5

Programmaonderdeel, naam, doel reserve en toelichting op het verloop *(bedragen in € miljoen)*	Fonds nr.	Instellingsjaar	Soort reserve	Maximale toegestane omvang	Rekening 2024	Toe-voeging	Ont-trekking	Vrijval	Stand ultimo 2025
Reserve egalisatie WMO Opvangen fluctuaties WMO openeinde regelingen. De toevoegingen aan de reserve zijn conform de begroting en zijn onder andere afkomstig uit Hulp bij Huishouden (€ 3,9 miljoen) en uit het saldo op de Wmo-openeindregelingen, zoals begeleiding, dagbesteding en opvang (€ 1,4 miljoen).De onttrekkingen van € 16,5 miljoen aan de reserve zijn conform begroting en zijn voornamelijk ingezet voor Hulp Bij Huishouden (€ 6,9 miljoen), dekking voor de extra nominale compensatie voor de prijzen van de partners in de Zorg (€ 4,8 miljoen) enWoonvoorzieningen (€ 3,4 miljoen)									
6.3 Individuele Voorzieningen	R020	2022	Egalisatiereserve	17,5 mln.	5,7	3,3	-4,5	0,0	4,6
Egalisatiereserve Jeugd Het opvangen van fluctuaties in de begroting van de uitvoering van de Jeugdwet om tot een stabieler meerjarenbeeld te komen. Wij hebben € 1,5 miljoen toegevoegd aan de reserve vanuit Ouder- Kindteams (OKT) en € 1,8 miljoen vanuit de Hoog Specialistische Jeugdhulp (HSJH). De onttrekkingen aan de reserve bestaan uit € 3,5 miljoen Lumpsum Zorg in Natura en € 0,9 miljoen Specialistische Jeugdhulp in het Speciaal Onderwijs (SJSO).									
6.3 Individuele Voorzieningen	R021	2022	Egalisatiereserve	30,0 mln.	21,6	4,7	-5,0	0,0	21,2
Reserve Kinderopvangtoeslagaffaire De reserve is bedoeld voor het egaliseren van uitgaven voor mensen geraakt door de kinderopvangtoeslagaffaire, waarvoor uit verschillende bronnen van het Rijk middelen worden ontvangen. Enerzijds voor extra ondersteuning van mensen in kwetsbare posities en voorkomen dat mensen in zo'n positie terecht komen, die door het Rijk toegekend naar aanleiding van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK). Anderzijds om de ontvangen middelen die specifiek zijn ontvangen voor hulp aan gedupeerden mensen als gevolg van de kinderopvangtoeslagproblematiek (KOT) beschikbaar te houden voor de doelgroep. De toevoegingen van € 4,7 miljoen zijn afkomstig van de buurtteams (€ 2,3 miljoen), Ouder- en Kindteams (€ 1,1 miljoen) en het toekomstscenario voor Beschermd Verblijf (€ 1,2 miljoen). De onttrekkingen van € 5 miljoen aan de reserve zijn voornamelijk ingezet voor Ouder- en Kindteams (€ 1,7 miljoen) en Inkomensvoorziening (€ 1,4 miljoen), Maatwerk en Doorbraken (€ 0,6 miljoen),									
7.1 Inkomensregelingen	R017	2004	Egalisatiereserve	n.v.t.	115,3	22,9	0,0	-65,7	72,6
Reserve egalisatie inkomensdeel en conjunctuur Egaliseren van overschotten en tekorten voortvloeiend uit de uitvoering van de Participatiewet voor het inkomensdeel (bijstandsuitkeringen), uitvoering Iedereen Kans op Werk en doorlopende uitvoeringskosten Tozo. Egaliseren van overschotten en tekorten voortvloeiend uit de uitvoering van de Participatiewet voor het inkomensdeel (bijstandsuitkeringen). Aan deze reserve is het (positieve) resultaat op de BUIG over 2025 toegevoegd. Daarnaast is een vrijval gerealiseerd naar aanleiding van besluitvorming bij Voorjaarsnota 2025.									
7.2 Werk, Participatie en Inburgering	R018	2018	Egalisatiereserve	De maximale omvang van de reserve is het maximale bedrag van 5% van de lasten van de Directie Werk op programma-onderdeel 7.2	12,6	0,8	-2,3	0,0	11,1
Reserve Sociaal Werk Egaliseren van overschotten en tekorten voortvloeiend uit de uitvoering van de Wet Sociaal Werk en de Participatiewet met als doel werk te bieden aan Amsterdammers met een arbeidsbeperking en indien nodig aanvullend te investeren in Sociaal Werk. Het gaat om Amsterdammers met een arbeidsbeperking ofwel in dienst bij de sociale werkvoorziening (Stichting Pantar), ofwel via de gemeente direct gedetacheerd bij sociale firma's of bij reguliere werkgevers. Voor de opgave van Sociaal Werk is een bedrag van € 2,3 miljoen onttrokken waarmee Amsterdammers met een bredere begeleidingsbehoefte zijn begeleid naar (en gedurende hun) plaatsing. De toevoeging heeft betrekking op de middelen uit de Integratie Uitkering (IU) Participatie waarmee het Rijk middelen beschikbaar heeft gesteld voor de sociale infrastructuur. Deze middelen worden de komende jaren ingezet om deze opgave te financieren. De eindstand voldoet aan de maximaal toegestane omvang van de reserve.									

Programmaonderdeel, naam, doel reserve en toelichting op het verloop *(bedragen in € miljoen)*	Fonds nr.	Instellingsjaar	Soort reserve	Maximale toegestane omvang	Rekening 2024	Toe-voeging	Ont-trekking	Vrijval	Stand ultimo 2025
7.2 Werk, Participatie en Inburgering	R066	2024	Projectreserve	n.v.t.	13,2	0,0	-6,0	0,0	7,2
Reserve Iedereen Kans op Werk De reserve wordt gebruikt voor de dekking van de lasten van de uitvoering Iedereen Kans op Werk. Wij hebben aan de reserve onttrokken voor de realisatie van de kosten van 'Iedereen Kans Op Werk'.									
7.4 Migratie, Asiel en Ongedocumenteerden	R068	2024	Projectreserve	n.v.t.	8,2	31,5	-1,5	-24,0	14,2
Reserve realisatie duurzame opvanglocaties De reserve is bedoeld voor het verwerven van eigen pand(en) c.q. langdurige huren van pand(en) om duurzame opvanglocaties te realiseren voor de verschillende doelgroepen (Asiel, Oekraïners en Ongedocumenteerden). De toevoeging is conform begroting € 31,5 miljoen. Er heeft een onttrekking plaatsgevonden van € 1,5 miljoen vanwege niet gedekte transitiekosten voor de realisatie van een middellange termijnlocatie voor opvang van Oekraïense vluchtelingen. Daarnaast is een bedrag van € 24,0 miljoen vrijgevallen en overgeheveld naar de reserve Vermogensopbouw voor de verwerving van panden in eigen beheer voor het realiseren van permanente flexibele opvanglocaties.									
8.2 Openbare Orde en Veiligheid	R016	2019	Projectreserve	n.v.t.	9,0	0,0	-6,8	0,0	2,2
Reserve Amsterdam 750 De financiering van activiteiten rondom de viering van het 750-jarig bestaan van Amsterdam in 2025. In het kader van de viering Amsterdam 750 is een bedrag van € 6,8 miljoen onder meer onttrokken voor de organisatie van de nationale viering, de vervaardiging van merchandise en de facilitering van het evenement op de ringweg A10, inclusief de inzet van beveiligingscapaciteit en verkeersmanagement.									
8.2 Openbare Orde en Veiligheid	R059	1999	Egalisatiereserve	n.v.t.	4,2	7,6	-6,1	0,0	5,7
Verevening onroerend goed Dekken van de onrendabele top van panden die met een beleidsmatig doel worden aangeschaft (strategische aankopen) en egaliseren van exploitatieresultaten in de vastgoedportefeuille van stadsdeel Centrum. Dekken van fundamentele ingrepen in het kader van de aanpak binnenstad om toenemende drukte en daarmee gepaarde overlast te verminderen/reguleren. Aan de reserve is € 6,0 miljoen toegevoegd vanuit de verhoging van toeristenbelasting. Daarnaast is in de Voorjaarsnota 2025 besloten de reserve Verevening onroerend aan te vullen met € 1,6 miljoen uit de vrijval van de reserve Economische Structuur- en Arbeidsmarktversterking (ESA). We hebben € 6,0 miljoen onttrokken voor de aanpak van de binnenstad en afval. € 0,1 miljoen is onttrokken voor het Wijksteunpunt Wallen.									
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	R001	1995	Algemene reserve	Afhankelijk van de geinventariseerde risico's	288,9	137,4	-6,5	0,0	419,7
Algemene Reserve Een buffer voor het kunnen opvangen van niet structurele financiële tegenvallers. Aan de algemene reserve is in 2025 het negatieve jaarrekeningresultaat 2024 onttrokken. De toevoegingen betreffen aanvullingen voor het sluitend maken van de begroting.									
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	R002	n.v.t.	Algemene reserve	n.v.t.	-6,5	0,0	6,5	0,0	0,0
Jaarrekeningresultaat Resultaatafwikkeling t-1 en resultaat t zijn onderdeel van de algemene reserve en op deze manier apart zichtbaar gemaakt. Het jaarrekeningresultaat is onttrokken aan de algemene reserve.									
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	R003	2000	Financieringsreserve	6,5 mln.	8,3	0,0	0,0	-8,3	0,0

Programmaonderdeel, naam, doel reserve en toelichting op het verloop *(bedragen in € miljoen)*	Fonds nr.	Instellingsjaar	Soort reserve	Maximale toegestane omvang	Rekening 2024	Toe-voeging	Ont-trekking	Vrijval	Stand ultimo 2025
Reserve financiering NV Zeedijk Het met eigen middelen financieren van de uitbreiding van de gemeentelijke deelneming in de NV Zeedijk. De financieringsreserve is conform besluitvorming opgeheven in 2025 en het saldo is opgenomen in de reserve vermogensopbouw. Wij volgens hiermee de besluitvorming van de raad op 13 november 2024 bij vaststelling van de beleidsnota reserves en voorzieningen 2025.									
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	R004	2021	Financieringsreserve	Als het WRK een solvabiliteit van 25% heeft bereikt	4,2	0,0	0,0	-4,2	0,0
Financieringsreserve WRK Investeren in het eigen vermogen van deelneming WRK uit de inkomsten van de garantiepremie zonder dat dit begrotingsruimte kost of gefinancierd wordt. De financieringsreserve is conform besluitvorming opgeheven in 2025 en het saldo is opgenomen in de reserve vermogensopbouw. Wij volgens hiermee de besluitvorming van de raad op 13 november 2024 bij vaststelling van de beleidsnota reserves en voorzieningen 2025.									
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	R005	2019	Egalisatiereserve	Geen maximale omvang omdat de omvang van de jaarlijks te ontvangen baten altijd onzeker is	12,5	18,5	-12,5	0,0	18,5
Reserve overheveling gemeentefondsmiddelen september- en decembercirculaire Het reserveren van middelen afkomstig uit het gemeentefonds, die bij de september- en decembercirculaire worden toegekend, voor zover het niet gaat om de algemene uitkering. Aan de reserve zijn niet-bestede gemeentefondsmiddelen 2024 die overgeheveld zijn naar 2025 onttrokken. De toevoegingen zijn de niet-bestede middelen 2025 die in 2026 tot besteding komen.									
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	R006	2007	Financieringsreserve	78,8 mln.	78,8	0,0	0,0	-78,8	0,0
Reserve financiering deelneming GVB Het met eigen middelen financieren van de uitbreiding van de gemeentelijke deelneming in de NV GVB. De financieringsreserve is conform besluitvorming opgeheven in 2025 en het saldo is opgenomen in de reserve vermogensopbouw. Wij volgens hiermee de besluitvorming van de raad op 13 november 2024 bij vaststelling van de beleidsnota reserves en voorzieningen 2025.									
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	R007	2008	Egalisatiereserve	n.v.t.	15,5	26,0	-4,1	0,0	37,3
Reserve frictiekosten 1 Stad 1 Opgave In 2013 is voor de dekking van verwachte frictiekosten voor diverse organisatieonderdelen in het kader van de operatie 1 Stad 1 Opgave een reserve ingesteld. Het betreft diverse maatregelen (21) die gepaard kunnen gaan met frictiekosten. De onttrekking betreft frictiekosten voor verschillende organisatieonderdelen. De toevoeging aan de reserve zorgt ervoor dat deze op termijn ook frictiekosten kan dekken.									
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	R008	2011	Financieringsreserve	11,3 mln.	11,3	0,0	0,0	-11,3	0,0
Reserve financiering lening NEMO Deze reserve dekt de gemeentelijke lening aan NEMO. De financieringsreserve is conform besluitvorming opgeheven in 2025 en het saldo is opgenomen in de reserve vermogensopbouw. Wij volgens hiermee de besluitvorming van de raad op 13 november 2024 bij vaststelling van de beleidsnota reserves en voorzieningen 2025.									

Programmaonderdeel, naam, doel reserve en toelichting op het verloop *(bedragen in € miljoen)*	Fonds nr.	Instellingsjaar	Soort reserve	Maximale toegestane omvang	Rekening 2024	Toe-voeging	Ont-trekking	Vrijval	Stand ultimo 2025
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	R009	2014	Financieringsreserve	n.v.t.	18,3	0,0	0,0	-18,3	0,0
Amsterdams Investeringsfonds financieel Het fonds is opgezet om ontwikkelingen gericht op structuurversterking in de stad met een grote waarde voor Amsterdam te bevorderen. Het gaat daarbij om ontwikkelingen die zonder het fonds niet van de grond komen. Investeringen uit AIF dienen de stedelijke infrastructuur voor de toekomst te versterken en zich maatschappelijk en/of economisch terug te verdienen. Met het AIF financieel deel worden leningen gefinancierd die in het kader van de doelstelling zijn toegekend. De financieringsreserve is conform besluitvorming opgeheven in 2025 en het saldo is opgenomen in de reserve vermogensopbouw. Wij volgens hiermee de besluitvorming van de raad op 13 november 2024 bij vaststelling van de beleidsnota reserves en voorzieningen 2025.									
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	R010	2014	Projectreserve	n.v.t.	0,4	0,0	-0,2	0,0	0,2
Amsterdams Investeringsfonds maatschappelijk Het fonds is opgezet om ontwikkelingen gericht op structuurversterking in de stad met een grote waarde voor Amsterdam te bevorderen. Het gaat daarbij om ontwikkelingen die zonder het fonds niet van de grond komen. Investeringen uit AIF dienen de stedelijke infrastructuurvoor de toekomst te versterken en zich maatschappelijk en/of economisch terug te verdienen. Uit het AIF maatschappelijk deel worden subsidies verstrekt die in het kader van de doelstelling zijn toegekend. De onttrekking is ten behoeve van de Biobank.									
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	R012	2021	Egalisatiereserve	n.v.t.	8,0	0,0	-5,0	-2,9	0,0
Egalisatiereserve XaaS Omzetten kapitaallasten van XaaS-investeringen in exploitatielasten, om vertraging in de uitvoering van de investering te voorkomen. De onttrekking aan de reserve is ter realisatie van de stelpost XAAS, de vrijval is naar aanleiding van de opheffing van de reserve.									
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	R013	2022	Projectreserve	De omvang wordt bepaald door specifiek besloten toevoegingen	76,9	111,2	-110,5	-10,1	67,5
Reserve Coalitiemiddelen 22-26 De reserve coalitiemiddelen is bedoeld om de specifieke incidenteel aangewezen middelen in lijn met het coalitieakkoord 2022-2026 beschikbaar te houden. De reserve coalitiemiddelen is bedoeld om de specifieke incidenteel aangewezen middelen in lijn met het coalitieakkoord 2022-2026 beschikbaar te houden. Conform het coalitieakkoord is € 111,2 miljoen aan de reserve toegevoegd. Er is aan de reserve onttrokken voor verschillende maatregelen uit het coalitieakkoord, zoals voor het Klimaat en energiebeleid (€ 17,7 miljoen) en de Masterplannen Nieuw-West en Zuidoost en de Aanpak Noord (€ 15,8 miljoen). De vrijval betreft € 6,5 miljoen middelen Inhaalslag verduurzaming van de organisatie en € 3,5 miljoen Slavernijmuseum.									
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	R014	2021	Financieringsreserve	n.v.t.	2,0	0,0	0,0	-2,0	0,0
Financieringsreserve Carré Het met eigen middelen financieren van de uitbreiding van de gemeentelijke deelneming in de Theater Carré. De financieringsreserve is conform besluitvorming opgeheven in 2025 en het saldo is opgenomen in de reserve vermogensopbouw. Wij volgens hiermee de besluitvorming van de raad op 13 november 2024 bij vaststelling van de beleidsnota reserves en voorzieningen 2025.									
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	R062	2021	Financieringsreserve	n.v.t.	4,2	0,0	0,0	-4,2	0,0
Reserve verbeteren schuldpositie Schuldpositie van de gemeente verbeteren door een deel van het bezit te financieren met eigen vermogen. De financieringsreserve is conform besluitvorming opgeheven in 2025 en het saldo is opgenomen in de reserve vermogensopbouw. Wij volgens hiermee de besluitvorming van de raad op 13 november 2024 bij vaststelling van de beleidsnota reserves en voorzieningen 2025.									

Programmaonderdeel, naam, doel reserve en toelichting op het verloop *(bedragen in € miljoen)*	**Fonds nr.**	**Instellingsjaar**	**Soort reserve**	**Maximale toegestane omvang**	**Rekening 2024**	**Toe-voeging**	**Ont-trekking**	**Vrijval**	**Stand ultimo 2025**
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	R067	2025	Reserve vermogensopbouw	Geen vast bedrag; de maximale omvang is gelijk aan de omvang van ons bezit dat vrij beschikbare middelen oplevert (vnl. deelnemingen)	0,0	569,6	0,0	0,0	569,6
Reserve Vermogensopbouw – deel overige activa De reserve vermogensopbouw – deel overige activa heeft ten doel bezit met eigen vermogen te financieren. De reserve vermogensopbouw heeft ten doel bezit met eigen vermogen te financieren. De saldi van de opgeheven financieringsreserves zijn aan de reserve toegevoegd.									
B.4 Bestuur	R015	2007	Egalisatiereserve	1,5 mln.	1,5	0,0	0,0	0,0	1,5
Raadsonderzoeken Dekking van de kosten als de gemeenteraad besluit tot een onderzoek. De reserve is niet gemuteerd omdat deze van voldoende (maximale) omvang is om eventuele raadsonderzoek uit te voeren.									
B.5 Overhead	R039	2015	Financieringsreserve	n.v.t.	0,6	0,0	0,0	-0,6	0,0
Financiering huisvesting gemeentelijk apparaat Dekking van een deel van de afschrijvingslasten voor de huisvesting van de gemeentelijke organisatie. De financieringsreserve is conform besluitvorming opgeheven in 2025 en het saldo is opgenomen in de reserve vermogensopbouw. Wij volgens hiermee de besluitvorming van de raad op 13 november 2024 bij vaststelling van de beleidsnota reserves en voorzieningen 2025.									
B.5 Overhead	R041	2014	Projectreserve	n.v.t.	4,4	1,4	-0,3	0,0	5,6
Reserve gemeentelijke huisvestingsprojecten Dekking van tijdelijke exploitatietekorten van de Businesscase III (verbouwing Stadhuis) en Businesscase IV (optimalisatie ambtenarenhuisvesting) en Transitieplan werven en overslagpunten. De toevoeging van € 1,4 miljoen heeft betrekking op het transitieplan werven. Hierin is besloten dat de overdracht van de boekwaarde van de Pieter Braaistraat wordt ingezet ter dekking van de toekomstige exploitatiekosten van nieuwe werflocaties. De gerealiseerde onttrekkingen hebben betrekking op het Transitieplan werven. Door het aantal werven te verminderen moet een besparing in de exploitatie gerealiseerd worden. Tot het moment van sluiting van de werven wordt deze besparing gerealiseerd met een onttrekking uit de reserve van € 0,3 miljoen.									
Totaal					**8.221,9**	**2.120,0**	**-624,1**	**-1.493**	**8.224,8**

7.3 Verloopstaat voorzieningen

Programmaonderdeel, naam, doel voorziening en toelichting op het verloop *(bedragen in € miljoen)*	Fonds nr.	Instellingsjaar	Categorie voorziening a, b,c,d of e 1)	Beginstand 2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Stand-ultimo 2025
1.1 Ruimtelijke Ontwikkeling	V022	2018	c	2,5	0,0	0,0	-2,5	0,0
Voorziening onderhoud Vinkeveense plassen Financieren van noodzakelijk onderhoud Vinkeveense Plassen t/m 2025, zoals afgesproken bij de uittreding van Amsterdam uit het recreatieschap. De voorziening is vrijgevallen omdat deze niet meer benodigd is.								
1.2 Grond	V029	2004	a	241,1	73,6	-6,6	0,0	308,1
Voorziening grondgerelateerde kosten buiten grexen Deze voorziening is ingesteld om bijdragen aan derden te kunnen dekken. Deze externe bijdragen zijn gerelateerd aan de gebiedsontwikkeling in Amsterdamen worden gedekt uit het Vereveningsfonds. Het gaat bijvoorbeeld om toegezegde bijdragen aan woningcorporaties vanuit het gronddeel van het voormalige Stimuleringsfonds en bijdragen aan infrastructurele projecten die niet door de gemeente worden uitgevoerd. In deze voorziening zijn de rijksbijdragen voor woningbouw, mobiliteit en ontsluiting verantwoord, waarvoor de prestaties nog niet zijn geleverd. Dit zijn veelal projecten die een lange doorlopen hebben. In 2025 is € 73,6 miljoen toegevoegd. Dit betreft de rijksbijdragen mobiliteitspakketten ten behoeve van woningbouw € 70,5 miljoen, Studentenwoningen € 2,5 miljoen en enkele kleinere regelingen. De ont-trekkingen hebben betrekking op de regelingen Flexwonen € 4,1 miljoen, Regeling Bovenplanse woningbouw op korte termijn € 1,4 miljoen en twee regelingen waar de bedragen kleiner zijn dan € 1 miljoen.								
1.4 Bouwen en Wonen	V030	2021	b	0,8	0,6	0,0	0,0	1,5
Voorziening Wooncoöperatieven Het afdekken van het risico wat samenhangt met het verstrekken van geldleningen aan wooncoöperatieven. In verband met verstrekte leningen in 2025 ter hoogte van € 6,0 miljoen is er een toevoeging gedaan van € 0,6 miljoen ter afdekking van het risico.								
1.5 Vastgoed	V028	2015	c	28,3	21,4	-23,2	0,0	26,6
Voorziening groot onderhoud gemeentelijk vastgoed Egalisatie van de jaarlijks fluctuerende kosten van groot onderhoud van het gemeentelijk vastgoed. De toevoeging in de voorziening grootonderhoud is bedoeld om de fluctuatie in de jaarlijkse onderhoudskosten in de exploitatie te egaliseren. De hoogte van de toevoeging is gebaseerd op de te verwachte gemiddelde onderhoudsuitgaven voor de eerstkomende 25 jaar. Deze onderhoudskosten zijn noodzakelijk om het vastgoed in een sobere conditie te houden. De verwachte kosten worden extern opgenomen en gestandaardiseerd vastgelegd in een Meerjaren Onderhoudsplan. De onttrekking aan de voorziening is gerealiseerd op basis van de gerealiseerd uitgaven in 2025.								
2.1 Verkeer, Vervoer en Parkeren	V023	1995	c	6,0	4,0	-2,5	0,0	7,6
Groot onderhoud parkeren Voorziening is gevormd voor het te plegen groot onderhoud. De toevoeging van € 4,0 miljoen is in overeenstemming met de begroting doorgevoerd en gebaseerd op het in 2025 geactualiseerde MJOP van 53 parkeerobjecten (32 parkeergarages, 13 fiets parkeergarages (stallingen) en 8 parkeerterreinen). Dit MJOP beslaat de kostenraming voor het structurele (groot) onderhoud voor de komende 25 jaar (t/m 2050) en wordt eens in de 4 jaar geactualiseerd. De onttrekking is gelijk aan de realisatie op het groot onderhoud in 2025 en is met € 0,3 miljoen ca 12% lager dan begroot volgens het MJOP. Dat betekent dat het plan 2025 vrijwel geheel is gerealiseerd. Door de mutaties is de eindstand van de voorziening van € 7,6 miljoenlicht hoger dan de noodzakelelijk geachte € 7,3 miljoen. We sturen in de komende jaren kritisch op het uitvoeren en actueel houden van het MJOP, bijvoorbeeld door eventuele aanvullende zaken op het vlak van veiligheid, wetgeving en duurzaamheidsmaatregelen, om daarmee een zo realistisch mogelijk beeld te blijven bieden op de ontwikkeling van de voorziening en de benodigde toevoeging. Onvoorziene grote wijzigingen in de portefeuille kunnen uiteraard ook invloed hebben op de toevoeging.								
2.1 Verkeer, Vervoer en Parkeren	V024	2021	b	5,4	0,0	-5,4	0,0	0,0
Achterstallig onderhoud parkeren Voorziening is gevormd voor het te plegen achterstallig onderhoud. Het resterende deel van de voorziening is voornamelijk ingezet (€ 4,3 miljoen) voor het achterstallige onderhoud aan de Hof- en Werfgarages. De projecten zijn eind 2025 afgerond en opgeleverd.								
2.2 Openbaar Vervoer	V026	2007	e	130,4	0,0	-4,5	0,0	126,0
Voorziening Veren Noordzeekanaal Exploitatielasten die verband houden met de veerverbindingen over het Noordzee Kanaal. De onttrekking dekt een deel van de kosten van de Noordzeekanaalveren. De voorziening is ontstaan uit een bijdrage van het Rijk bedoeld voor de langdurige exploitatie van deze veren. De eindstand is het restant van deze bijdrage.								

Programmaonderdeel, naam, doel voorziening en toelichting op het verloop *(bedragen in € miljoen)*	Fonds nr.	Instellingsjaar	Categorie voorziening a, b,c,d of e 1)	Beginstand 2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Stand-ultimo 2025
2.3 Afval en Reinigen Openbare Ruimte	V032	2021	b	1,3	0,0	-0,6	0,0	0,7
Voorziening dynamisch inzamelen Afdekken risico's met betrekking tot Dynamisch inzamelen (routeoptimalisatie). De onttrekking is voor de licentiekosten en bijbehorende kapitaallasten van deze applicatie								
2.3 Afval en Reinigen Openbare Ruimte	V039	2024	a	43,9	17,2	-5,0	0,0	56,1
Voorziening Afvalstoffenheffing Reguleren van de over- en onderschrijding in de afvalstoffenheffing. De toevoeging bestaat uit de hogere baten belastingen en lager dan begrote realisatie lasten bij Afval en Grondstoffen. De onttrekking bestaat uit de incidentele middelen voor Inzet Schoon.								
2.4 Beheer en Onderhoud Openbare Ruimte	V031	2013	c	1,7	0,9	-0,9	0,0	1,7
Vervanging en Onderhoud beheer Werf Ter dekking van de kosten van groot- en planmatig onderhoud aan de reinigingswerf Jacob Bontiusplantsoen, zowel voor wat betreft het gebouw als voor de gebouwgebonden voorzieningen inclusief het deel dat binnen de VVE valt. Uit de algemene middelen komt jaarlijks een bijdrage aan de vervanging en onderhoud beheer van de werf. In 2025 zijn onderhoud en beheerskosten voor bedrijfsspecifieke installaties ten laste gekomen van deze voorziening. De onttrekking en toevoeging zijn conform het Meerjaren Onderhoudsplan Plan.								
2.5 Water	V004	2014	b	1,6	0,0	-1,2	0,0	0,4
Voorziening Sluisjes Halfweg Voorziening ter dekking van de afkoop van verplichtingen om bij te dragen aan de kosten voor een veilige afvoer van het boezemwater in het kanaal Halfweg. De voorziening sluisjes halfweg bestaat uit de resterende 10% van de toegezegde bijdrage voor aanpassingen/verbeteringen van het sluizencomplex Halfweg en het toevoerkanaal Halfweg. De onttrekking is conform begroting gerealiseerd.								
2.6 Groen en Dierenwelzijn	V042	2025	e	0,0	0,4	0,0	0,0	0,4
Voorziening Herplantfonds Deze voorziening vloeit voort uit de Bomenverordening 2014 en vervangt de reserve herplantfonds die tot en met 2025 in gebruik is. De middelen worden ingezet voor compensatie van gekapte bomen, conform het vastgestelde beleid ten aanzien van compensatie en herplant van bomen. Wanneer herplant niet mogelijk is wordt de "boomwaarde" in de herplantvoorziening gestort. De middelen uit deze voorziening worden specifiek ingezet voor het herplanten van bomen en mogen NIET gebruikt worden voor andere doeleinden zoals snoeiwerk of onderhoud, maar uitsluitend voor de aanplant van nieuwe bomen als herplant. De bestedingen ten laste van deze voorziening moeten duidelijk geoormerkt kunnen worden. Bij de beëindiging van de reserve Herplantfonds is €0,4 miljoen vrijgevallen ten gunste van de nieuw ingestelde voorziening Herplantfonds								
2.7 Riool en Drinkwater	V034	2005	c	9,0	0,0	-1,2	0,0	7,7
Rioolrecht Egalisatiefonds voor de tarieven rioolheffing. Dit betreft een egalisatievoorziening. Het verloop van de egalisatievoorziening rioolheffing is afhankelijk van het resultaat bij het jaarverslag. Deze voorziening wordt ingezet om de riooltarieven te egaliseren en bij jaarverslag wordt het resultaat toegevoegd of onttrekken.								
3.2 Kunst en Cultuur	V033	2004	e	0,3	0,0	-0,3	0,0	0,0
Verwervingsfonds CBK Bewaren (gespaarde) bedragen van derden t.b.v. verwerving kunst. De voorziening is vrijgevallen vanwege de verzelfstandiging van Factor IJ per 1-1-2025.								

Programmaonderdeel, naam, doel voorziening en toelichting op het verloop *(bedragen in € miljoen)*	Fonds nr.	Instellingsjaar	Categorie voorziening a, b,c,d of e 1)	Beginstand 2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Stand-ultimo 2025
4.1 Sport en Bewegen	V020	2017	c	18,1	4,1	-1,0	0,0	21,2
Voorziening Groot Onderhoud Sport Meerjarig grootonderhoud van sporthallen, sportparken en zwembaden. Meerjarig grootonderhoud van sporthallen, sportparken en zwembaden. Op basis van het benodigde groot onderhoud in de komende 25 jaar voegen wij jaarlijks € 4,1 miljoen toe aan de voorziening. Hiervoor is een meerjarig onderhoudsplan opgesteld per accommodatie. In 2025 hebben wij € 1 miljoen onttrokken aan de voorziening voor bestedingen aan groot onderhoud aan sportaccommodaties. In 2025 zijn geplande Werkzaamheden deels niet uitgevoerd. Dit onderhoud is nu ingepland voor 2026 bovenop het reeds geplande onderhoud.								
5.1 Onderwijs	V019	1968	e	0,9	0,0	0,0	0,0	0,9
Burgerlijke instellingen Maatschappelijke Zorg Fonds t.b.v. nooddruftige burgers. Geen toevoegingen of onttrekkingen in 2025.								
6.1 Basisvoorzieningen	V018	1966	e	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verzorgingshuizen ouden van dagen Fonds bestemd voor dekking van uitgaven door de gemeente aan voorzieningen voor bejaarden. Geen toevoegingen of onttrekkingen in 2025.								
6.1 Basisvoorzieningen	V047	2025	a	0,0	1,5	0,0	0,0	1,5
Reorganisatie voorziening streeklaboratorium GGD De voorziening wordt gebruikt ter bekostiging van het boventallige personeel streeklaboratorium GGD Amsterdam. De toevoeging in 2025 hangt samen met het besluit tot de reorganisatie fase 1. De onttrekking vindt naar verwachting in de komende jaren plaats.								
6.3 Individuele Voorzieningen	V021	2015	a	0,3	0,0	0,0	0,0	0,2
Voorziening Veilig Thuis Personele frictiekosten Veilig Thuis. Wij hebben een kleine onttrekking aan de voorziening gedaan voor frictiekosten.								
7.3 Armoede en Schuldhulp	V037	2023	a	1,1	0,0	-0,8	0,0	0,3
Voorziening halvering WSNP Het compenseren van kwetsbare burgers die niet in aanmerking komen voor de halvering van de Wsnp-schuldsaneringstermijn. Dit betreft de gestarte saneringstrajecten in de periode van bekendmaking van de halvering van de Wsnp termijn begin 2023 tot de ingangtreding van de nieuwe wetgeving op 1 juli 2023. In 2025 is het grootste gedeelte van de mensen die in aanmerking komen voor deze compensatie daadwerkelijk gecompenseerd. De periode waarin mensen in aanmerking kwamen voor deze regeling is nu ook ten einde. Het is formeel gezien nog mogelijk dat er nog mensen volgen die in aanmerking komen voor compensatie, maar indien dit het geval is zal dit aantal minimaal zijn.								
7.4 Migratie, Asiel en Ongedocumenteerden	V040	2024	a	0,5	0,0	0,0	-0,5	0,0
Voorziening opvanglocaties Onvoorziene omstandigheden die zich voordoen bij het faciliteren van opvanglocaties door de gemeente. In verband met de realisatie van noodopvangplekken voor vluchtelingen heeft het College van B&W een omgevingsvergunning van tijdelijke duur verleend voor realisatie van (nood)opvanglocaties. Omliggende naast gelegen bedrijven rondom deze (nood)opvanglocaties hebben bezwaar aangetekend tegen de vergunning voor schade geleden. De gemeente en deze naast gelegen bedrijven zijn met elkaar in contact gegaan en hebben een regeling getroffen, waarbij de gemeente een deel van de geleden schade heeft vergoed en eventuele bezwaarschriften zijn ingetrokken. Hierdoor valt de voorziening voor vrij.								
A.3 Treasury en Deelnemingen	V002	1890	e	0,8	0,0	0,0	0,0	0,8
Sophia Augusta / Lopez Suasso Legaat van de weduwe Sophia Adriana Lopez Suasso-de Bruijn ten behoeve van het behoud van de aan Amsterdam gelegateerde inboedel en woonhuis. In verband met de voorziening Sophia Augusta is nog geen plan ontwikkeld m.b.t. bestedingen. Tot die tijd blijven de voorzieningen staan, omdat het geoormerkte middelen betreffen.								

Programmaonderdeel, naam, doel voorziening en toelichting op het verloop *(bedragen in € miljoen)*	Fonds nr.	Instellingsjaar	Categorie voorziening a, b,c,d of e 1)	Beginstand 2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Stand-ultimo 2025
A.3 Treasury en Deelnemingen	V003	1889	e	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2
Willet Holthuysen Het inzetten van de renteopbrengst ten behoeve van het onderhoud van het woonhuis en inboedel in het museum Willet Holthuysen. In verband met de voorziening Willet Holthuysen is nog geen plan ontwikkeld m.b.t. bestedingen. Tot die tijd blijven de voorzieningen staan, omdat het geoormerkte middelen betreffen.								
A.3 Treasury en Deelnemingen	V005	1496	e	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
Vicarygoederen Een inwoner van Amsterdam heeft tot zijn overlijden recht op (2/3) van de opbrengst van het vicarie. Geen toevoegingen of onttrekkingen in 2025.								
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	V001	2002	b	23,1	32,2	0,0	0,0	55,3
Juridische risico's Het afdekken van risico's van belang bij juridische aangelegenheden. De mutaties in de voorziening juridische risico's zijn vertrouwelijk.								
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	V015	2022	a	30,2	7,4	0,0	0,0	37,6
Voorziening verlofsparen Het dekken van de verplichting die ontstaat door gekochte verlofuren die in latere jaren opgenomen worden. Dit deel van het zgn. spaarverlof onzeker omdat het moment van opname onbekend is. De voorziening verlofsparen is opgehoogd naar het berekende bedrag van € 37,6 miljoen. De berekening is op basis van het gemiddelde (vier jaren) van de verlofstanden met een variabel en vast deel.								
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	V038	2023	a	6,5	0,0	-3,6	0,0	2,9
Voorziening RVU De voorziening dekt de lasten van de uitkeringen Regeling voor Vervroegde Uittreding. De voorziening RVU voor zwaar werk vroegpensioen is berekend op basis van het aantal deelnemers en mogelijk nog te betalen toekomstige bedragen. Het uiteindelijk verplichte bedrag is € 2,9 miljoen euro op basis van de berekening. De onttrekking is € 3,6 miljoen omdat de voorziening per einde 2024 hoger was, namelijk € 6,5 miljoen euro.								
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	V041	2025	b	0,0	70,7	-3,4	0,0	67,3
Pensioenregeling APPA oud-bestuurders Bekostiging van pensioenuitkeringen en waardeoverdracht van opgebouwde pensioenrechten van wethouders naar een ander pensioenfonds, conform de Wet APPA (Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers). Deze voorziening is gevormd door samenvoeging van de bestaande voorzieningen Waardeoverdracht Pensioenen Wethouders, Pensioenfonds SD Wethouders en Pensioenfonds Wethouders Weesp. De middelen ad € 59,2 miljoen die in die voorzieningen zaten zijn overgedragen naar deze voorziening. Deze hoogte van de voorziening is bepaald aan de hand van de van het onderzoek dat is uitgevoerd naar de overdrachtswaarde ABP. Conform de uitkomst van dit onderzoek hebben we € 11,4 miljoen toegevoegd. Voor het uitbetalen van pensioenen heeft een onttrekking van € 3,4 miljoen plaatsgevonden.								
B.4 Bestuur	V008	2014	b	0,2	0,0	-0,1	0,0	0,0
Niet opgevraagde tegoeden Terugbetalen van de door de gemeente (aan teruggekeerde Joodse burgers) opgelegde boetes over de niet-tijdig betaalde canon tijdens de Tweede Wereldoorlog en het terugbetalen van niet opgevraagde tegoeden (van niet teruggekeerde Joodse burgers) bij de Gemeentegiro. Voor de erfpacht in de Tweede Wereldoorlog wordt subsidie verstrekt aan joodse instellingen of instellingen ten behoeve van dit doel. In 2025 is voor € 0,1 miljoen subsidie verstrekt en tevens nog diverse proceskosten gemaakt ten behoeve van de joodse gemeenschap. Deze voorziening is eind 2025 nagenoeg leeg en zal in 2026 afgesloten worden. Een andere mogelijke voorziening die zich zal voordoen is die van de joodse deportaties, in onze administratie genaamd Toekomst Joods Amsterdam. Daarover volgt nog advies vanuit Commissie Bussemaker over deze tegoeden voor de joodse gemeenschap.								

Programmaonderdeel, naam, doel voorziening en toelichting op het verloop *(bedragen in € miljoen)*	Fonds nr.	Instellingsjaar	Categorie voorziening a, b,c,d of e 1)	Beginstand 2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Stand-ultimo 2025
B.4 Bestuur	V010	2001	b	14,8	0,0	0,0	-14,8	0,0
Waardeoverdracht pensioenen (gewezen) wethouders Bekostiging van pensioenuitkeringen en waardeoverdracht van opgebouwde pensioenrechten van wethouders naar een ander pensioenfonds, conform de Wet APPA (Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers). We hebben deze voorziening gecentraliseerd en ondergebracht in de voorziening Pensioenregeling APPA oud-bestuurders. Het saldo op deze voorziening van € 14,8 miljoen hebben we laten vrijvallen ten gunste van deze nieuwe centrale voorziening.								
B.4 Bestuur	V013	2014	b	41,7	0,0	0,0	-41,7	0,0
Pensioenfonds SD Wethouders Bekostiging van pensioenuitkeringen en waardeoverdracht van opgebouwde pensioenrechten naar een ander pensioenfonds van voormalig leden dagelijks besturen stadsdelen die voor maart 2014 in functie waren en daarmee onder de Wet APPA vielen. (APPA = Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers.) We hebben deze voorziening gecentraliseerd en ondergebracht in de voorziening Pensioenregeling APPA oud-bestuurders. Het saldo op deze voorziening van € 41,7 miljoen hebben we laten vrijvallen ten gunste van deze nieuwe centrale voorziening.								
B.4 Bestuur	V014	2022	b	2,6	0,0	0,0	-2,6	0,0
Pensioenfonds Wethouders Weesp Bekostiging van pensioenuitkeringen van voormalig wethouders Weesp. We hebben deze voorziening gecentraliseerd en ondergebracht in de voorziening Pensioenregeling APPA oud-bestuurders. Het saldo op deze voorziening van € 2,6 miljoen hebben we laten vrijvallen ten gunste van deze nieuwe centrale voorziening.								
B.5 Overhead	V007	1820	e	0,9	0,0	0,0	0,0	0,9
Liefdadigheidsdoelen Doel is financiële hulpverlening aan inwoners van Amsterdam die in urgente financiële noodsituaties verkeren, waarbij een voorliggende voorziening niet (meer) beschikbaar is. De toevoeging (kleiner dan € 0,1 miljoen) betreft een bijdrage van het Fonds Bijzondere Noden Amsterdam (FBNA).								
B.5 Overhead	V009	2015	b	0,5	0,0	-0,3	0,0	0,2
Dekking financiële risico's (voormalig) personeel De voorziening is bedoeld om verplichtingen aan (voormalig) personeel in het kader van vervroegde uittreding, boventalligheid, (B)WW, wachtgeld, uitbetaling aanvullende (nabestaanden) pensioenen en aanspraken op de nieuwe FWS-regeling (50-100 regeling) te bekostigen. In 2025 is onttrokken aan de voorziening om te voldoen aan de verplichtingen voormalig personeel.								
B.5 Overhead	V011	1956	b	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pensioenfonds Concertgebouworkest Uitbetaling van aanvullend pensioen aan gepensioneerden van het Concertgebouworkest met dienstjaren van voor 28 december 1956 – de datum waarop de personeelsleden het ambtenaarschap in de zin van de Algemene Burgerlijke Pensioenwet hebben verworven – of hun nabestaanden. Deze voorziening zal afgesloten worden omdat deze niet meer benodigd is.								
B.5 Overhead	V012	2018	b	3,8	0,0	0,0	-3,8	0,0
Premie reparatie uitkering WW De reparatie-WW dient als aanvulling op de verkorte maximale WW-duur. In 2025 is geconstateerd dat geen aanspraak meer kan worden gedaan door (voormalig) medewerkers voor reparatie WW. Deze voorziening is daarom vrijgevallen.								

Programmaonderdeel, naam, doel voorziening en toelichting op het verloop *(bedragen in € miljoen)*	**Fonds nr.**	**Instellingsjaar**	**Categorie voorziening a, b,c,d of e 1)**	**Beginstand 2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Stand-ultimo 2025**
B.5 Overhead	V016	2021	c	13,9	7,4	-6,1	0,0	15,2
Onderhoud binnenruimte huisvesting gemeentelijk apparaat Egalisatie van de jaarlijks fluctuerende kosten van onderhoud van de binnenruimte van de huisvesting gemeentelijk apparaat. De toevoeging in de voorziening binnenruimte huisvesting is bedoeld om de fluctuatie in de jaarlijkse onderhoudskosten binnenruimte huisvesting gemeentelijk apparaat in de exploitatie te egaliseren. De hoogte van de toevoeging is gebaseerd op de te verwachte gemiddelde onderhoudsuitgaven voor de eerstkomende 25 jaar, vastgelegd in een Meerjaren Onderhoudsplan. De onttrekking aan de voorziening is gerealiseerd op basis van de gerealiseerd uitgaven in 2025.								
B.5 Overhead	V027	2015	c	27,7	9,6	-8,9	0,0	28,4
Groot onderhoud huisvesting gemeentelijk apparaat Egalisatie van de jaarlijks fluctuerende kosten van groot onderhoud van huisvesting gemeentelijk apparaat. De toevoeging in de voorziening grootonderhoud is bedoeld om de fluctuatie in de jaarlijkse onderhoudskosten in de exploitatie te egaliseren. De hoogte van de toevoeging is gebaseerd op de te verwachte gemiddelde onderhoudsuitgaven voor de eerstkomende 25 jaar. Deze onderhoudskosten zijn noodzakelijk om het vastgoed in een sobere conditie te houden. De verwachte kosten worden extern opgenomen en gestandaardiseerd vastgelegd in een Meerjaren Onderhoudsplan. De onttrekking aan de voorziening is gerealiseerd op basis van de gerealiseerd uitgaven in 2025.								
B.5 Overhead	V045	2025	a	0,0	0,6	-0,1	0,0	0,5
Boventallige medewerkers Voorziening dient ter bekostiging van boventallig verklaarde medewerkers Voorziening is nieuw gevormd in 2025 en houdt verband met de verplichting die in het jaar is ontstaan vanwege boventallig verklaarde medewerkers. Onttrekking vindt naar verwachting plaats in 2026.								
B.5 Overhead	V046	2025	a	0,0	0,4	0,0	0,0	0,4
Ontmanteling servers GGD De voorziening is gevormd om de kosten van de ontmanteling van een server te dragen. Voorziening is nieuw gevormd in 2025 en houdt verband met de verplichting die in het jaar is ontstaan vanwege ontmanteling van de servers. Onttrekkingen vinden naar verwachting plaats in 2026 en 2027.								
Totaal				**660,3**	**252,3**	**-75,8**	**-66,0**	**770,7**

1) Categorieën voorzieningen

a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
b. bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
d. de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven;
e. van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen.

7.4 Verloopstaat ontvangen doeluitkeringen

Naam specifieke uitkering *(bedragen in €)*	Saldo 31/12/2024	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of terug-betalingen	Saldo 31/12/2025
Europese overheidslichamen				
European Institute of Innovation & Technology (EIT) Culture en Creativity	267.292	–	20.528	246.764
European Climate, Infrastructure and Environment Executive Agency (CINEA), project Reschool	55.677	–	17.203	38.474
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in het kader van het Schone Lucht Akkoord (SLA)	60.396	48.656	60.396	48.656
European Climate, Infrastructure and Environment Executive Agency (CINEA), project ATELIER	566.955	258.586	566.955	258.586
EU Interreg North-West Europe (NWE) is a European Territorial Cooperation, project Twin4Resilience	–	271.860	–	271.860
EUI (European Urban Initiative) Bodem voor de buurt, specifiek gericht op Tuindorp Oostzaan in Amsterdam	–	1.111.723	–	1.111.723
European Climate, Infrastructure and Environment Executive Agency (CINEA), project Smart Mobility Hub Amsterdam (SMH)	–	3.715.529	–	3.715.529
Totaal Europese overheidslichamen	**950.320**	**5.406.353**	**665.082**	**5.691.592**
Rijk				
Besluit Rijksubsidering Instandhouding Monumenten	2.601.612	1.819.274	398.529	4.022.357
RIEC (Regionale Informatie- en Expertise Centra) in het kader van versterking aanpak ondermijning criminaliteit	–	1.225.052	–	1.225.052
Transitoria NZKG	552.003	–	229.906	322.098
VO Bijdrage Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties inzake regeling specifieke uitkering Basisregistratie Personen (BRP) straten	1.245.061	–	1.245.061	–
RMC Kwalificatieplicht	1.541.853	–	1.316.525	225.328
VO Bijdrage Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport inzake Herziening verlening SPUK Sportakkoord 2021/22	7.244.569	–	2.973.982	4.270.587
VO Bijdrage Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat Voorbereiding, begeleiding en toezicht Geluidsanering	10.120.665	–	840.918	9.279.747
VO Bijdrage Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties inzake regeling specifieke uitkering herstructurering volkshuisvesting Amsterdam investeert in de vernieuwing van wijken	91.141.520	–	2.649.897	88.491.623
VO Bijdrage Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties inzake regeling reductie energiegebruik woningen	21.092	–	21.092	–
VO Bijdrage Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties inzake aanpak energiearmoede	15.347.514	–	4.883.948	10.463.565
VO Bijdrage Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijk ordening inzake specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie (LAI)in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma	15.137.585	5.703.221	142.674	20.698.132
VO Bijdrage Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijk ordening inzake verlening specifieke uitkering ten behoeve van het uitvoeren van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (Regeling kansrijke wijk)	6.153.336	3.970.016	6.100.988	4.022.364
VO Bijdrage Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap inzake verlening specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijs-vertragingen (NPO) en onderwijsachterstanden-beleid (OAB)	10.148.454	2.403.244	4.737.140	7.814.558
VO Bijdrage Ministerie van Justitie en Veiligheid inzake toekenning bijdrage Regeling opvang ontheemden Oekraïne	62.069	3.081.582	62.069	3.081.582
VO Bijdrage Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat inzake de uitvoering van de wettelijke taken in het kader van de Wet bodembescherming	1.934.061	269.675	–899.636	3.103.372
VO Bijdrage Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid inzake herziene voorlopige uitkering in het kader van Wet inburgering 2021	19.565.305	3.767.612	–	23.332.917

Naam specifieke uitkering *(bedragen in €)*	Saldo 31/12/2024	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of terug-betalingen	Saldo 31/12/2025
VO Bijdrage Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap inzake specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur	359.322	–	359.322	–
VO Bijdrage Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties inzake specifieke uitkering Kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in acht NOVEXgebieden	157.864	–	–	157.864
VO Bijdrage Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap inzake specifieke uitkering voor de bouw van het museumgebouw voor het Nationaal Slavernijmuseum	5.002.183	26.625.000	493.734	31.133.449
VO Bijdrage Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport inzake verlening specifieke uitkering COVID-19-vaccinatie	3.595.403	2.916.437	4.490.708	2.021.132
VO Bijdrage Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport inzake subsidieverlening voor de regeling Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg (ASG)	1.604.168	908.541	641.451	1.871.258
VO Bijdrage Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport inzake specifieke uitkering voor Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)	38.789	14.979.017	14.122.605	895.200
VO Bijdrage Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport inzake de regeling heroïne-behandeling rekening houdend met de ontwikkeling van het prijspeil en arbeids-voorwaarden ofwel Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA)	102.489	–	102.489	–
VO Bijdrage Ministerie van Justitie en Veiligheid inzake Lokale Weerbaarheid Cybercrime	120.000	–	120.000	–
VO Bijdrage Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties inzake specifieke uitkering Proeftuinen Aardgasvrije Wijken	5.851.262	–	2.680.545	3.170.717
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in het kader van het Schone Lucht Akkoord (SLA)	649.447	717.640	448.477	918.610
VO Bijdrage Ministerie van Klimaat en Groene Groei inzake specifieke uitkering aan Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid (CDOKE)	32.475.900	37.584.804	32.669.193	37.391.511
VO Bijdrage Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties inzake specifieke uitkering deelprogramma infra van het Nationaal Groeifonds (NGF)-programma Toekomstbestendige Leefomgeving	4.391.875	1.260.917	3.773.432	1.879.359
VO Bijdrage Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties inzake de uitvoering aan de Regio Deal ZaanIJ	16.814.407	–	9.760.059	7.054.348
VO Bijdrage Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijk ordening inzake verlening specifieke uitkering inzake Regio Deal Amsterdam Zuidoost	10.057.467	16.714.878	10.057.467	16.714.878
VO Bijdrage Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties inzake ontvangen voorschot met betrekking tot het Gemeentefonds 2024 welke in 2025 wordt verrekend	62.059.810	–	62.059.810	–
VO Bijdrage Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap inzake specifieke uitkering voor de regionale aanpak voortijdig schoolverlaten (VSV)	–	2.454.625	–	2.454.625
VO Bijdrage Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Integraal Zorgakkoord (IZA) inzake toekenning middelen voor het Programma Digitale Voordeur	–	3.564.864	–	3.564.864
VO Bijdrage Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties inzake specifieke uitkering verbetering digitale dienstverlening	–	292.320	–	292.320
Totaal Rijk vooruit ontvangen bedragen	**326.097.085**	**130.049.449**	**166.482.385**	**289.664.149**

Naam specifieke uitkering *(bedragen in €)*	Saldo 31/12/2024	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of terug-betalingen	Saldo 31/12/2025
Onderstaande doeluitkeringen zijn opgenomen in de voorziening				
VO Bijdrage Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties inzake regeling specifieke uitkering Woningbouwimpuls (*opgenomen in voorziening)	77.784.645	–	–	77.784.645
VO Bijdrage Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties inzake regeling specifieke uitkering Startbouwimpuls (*opgenomen in voorziening)	17.776.734	–	225.000	17.551.734
VO Bijdrage Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties inzake regeling specifieke uitkering Gebiedsbudget (*opgenomen in voorziening)	44.958.678	–	–	44.958.678
VO Bijdrage Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat inzake regeling Spoorse door-snijdingen (*opgenomen in voorziening)	6.451.506	–	–	6.451.506
VO Bijdrage Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat inzake regeling Woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur (*opgenomen in voorziening)	28.034.709	–	1.443.702	26.591.007
VO Bijdrage Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties inzake regeling stimuleringsbijdrage flex- en transformatie-woningen (*opgenomen in voorziening)	10.702.995	–	4.056.910	6.646.085
VO Bijdrage Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat inzake regeling specifieke uitkering mobiliteitspakketten ten behoeve van woningbouw (*opgenomen in voorziening)	49.446.107	70.493.580	–	119.939.687
VO Bijdrage Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties inzake regeling specifieke uitkeringen voor huisvesting aandachtsgroepen (*opgenomen in voorziening)	5.975.499	2.475.000	915.000	7.535.499
VO Bijdrage Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat inzake specifieke uitkering Tijdelijke stimuleringsregeling slim, veilig, doelmatig en duurzaam gebruik van mobiliteitsinfrastructuur 2023-2027 (*opgenomen in voorziening)	–	350.000	–	350.000
VO Bijdrage Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat inzake regeling specifieke uitkering duurzame en circulaire infrastructuur (*opgenomen in voorziening)	–	330.115	–	330.115
Totaal Rijk doeluitkeringen via de voorziening	**241.130.873**	**73.648.695**	**6.640.612**	**308.138.956**

Naam specifieke uitkering *(bedragen in €)*	Saldo 31/12/2024	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of terug-betalingen	Saldo 31/12/2025
Overige Nederlandse overheidslichamen				
Regionaal budget Metropool Regio Amsterdam	113.240	–	113.240	–
RIEC (Regionale Informatie- en Expertise Centra) in het kader van versterking aanpak ondermijning	3.635.016	–	3.635.016	–
Verlenging van detacheringsopdracht Open data binnen de Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	121.950	–	–	121.950
Vanuit Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VRAA) een bijdrage voor bekostiging eerste opvang ontheemden Oekraïne	714.305	–	714.305	–
MRA Cultuur	80.171	–	–	80.171
Bijdrage Provincie Noord-Holland inzake subsidiebeschikking Energiebesparingsakkoord Amsterdam	999.243	612.344	999.243	612.344
Bijdrage Consortium Agreement voor het verbeteren en duurzamer maken van mobiliteit in Europese steden ten behoeve van projecten GEMINI, PEER, MettaCCAZE en CommuniCity	289.989	–	289.989	–
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in het kader van het Schone Lucht Akkoord (SLA)	–	176.125	–	176.125
Nederlandse organisatie voor gezondheids-onderzoek en zorginnovatie (ZonMw) inzake een subsidie voor het project Onderzoeksdata-infrastructuur	–	7.260	4.273	2.987
Vervoerregio Amsterdam (VRA) brede doeluitkering inzake verkeersveiligheid	–	19.047.290	–	19.047.290
VO Bijdrage Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties inzake de uitvoering aan de Regio Deal ZaanIJ	–	–	1.019.015	–1.019.015
Totaal overige Nederlandse overheidslichamen	**5.953.914**	**19.843.019**	**6.775.081**	**19.021.852**

7.5 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

De gemeente Amsterdam is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen. De waarde van deze niet uit de balans blijkende verplichtingen bedroeg ultimo 2025 in totaal € 6.316 miljoen.

De verplichtingen betreffen langlopende contracten zoals gegunde opdrachten tot uitvoering van omvangrijke investeringen in de openbare ruimte (bijvoorbeeld aanleg en herstel van wegen), langlopende contracten in het sociale domein, langlopende huurcontracten voor panden die de gemeente huurt, en meerjarige verplichtingen met betrekking tot ICT-diensten.

De invoering van het nieuwe administratieve systeem heeft het inzicht in de contractuele verplichtingen per domein vergroot, en zal het komend jaar verder worden verdiept, zodat ook de vergelijking met een voorafgaand jaar gemaakt kan worden. Dit eerste jaar in de nieuwe opzet wordt die vergelijking niet gepresenteerd.

Hiernaast staat in een tabel een selectie van meerjarige contractuele verplichtingen, uitgesplitst per domein.

Contractbedrag *(bedragen x € 1 miljoen)*	**2025**
Civiele constructies inclusief tunnels	462,0
Communicatie	11,0
Externe hosting	310,0
Externe inzet	561,0
Groen	96,0
ICT-dienstverlening	309,0
Ingenieursdiensten	94,0
Laadinfrastructuur	115,0
Software	257,0
Sportaccommodaties	16,0
Straatmeubilair	41,0
Utiliteitsbouw	643,0
Verhardingen	90,0
Wagenpark	97,0
Totaal	**3.102,0**

In de domeinen Groen en Wagenpark zijn de meerjarige verplichtingen in het afgelopen jaar het meest gestegen in verhouding tot de totale omvang.

7.6 Kasstroomoverzicht

De functie van het kasstroomoverzicht in het jaarverslag is een verklaring te geven voor de mutatie van de post *Liquide middelen* in de balans. Het kasstroomoverzicht laat de herkomst en besteding van de middelen zien en geeft antwoord op de vraag welke liquide middelen in 2025 beschikbaar waren en op welke wijze we deze geldmiddelen hebben gebruikt. Het kasstroomoverzicht over 2025 is opgesteld volgens de indirecte methode.

Kasstroomoverzicht 2025

Een kasstroomoverzicht volgens de indirecte methode is opgebouwd uit drie blokken die samen de volledige balans dekken:

- kasstromen uit hoofde van operationele activiteiten
- kasstromen uit hoofde van investeringsactiviteiten
- kasstromen uit hoofde van financieringsactiviteiten

In een kasstroomoverzicht dat is opgesteld volgens de indirecte methode zijn alle transacties die leiden tot mutaties in de balans gedekt en verwerkt.

Kasstroomoverzicht	*bedragen x € 1 miljoen*
Kasstroom uit operationele activiteiten	349,9
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-1.089,0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	749,2
Mutatie geldmiddelen	**10,1**

Aansluiting met de balans	*bedragen x € 1 miljoen*
Boekwaarde 31-12-2024 Liquide middelen	3,4
Boekwaarde 31-12-2025 Liquide middelen	13,5
Mutatie geldmiddelen	**10,1**

Toelichting

Het kasstroomoverzicht verklaart de mutatie van het saldo liquide middelen en de banksaldi op de balans.

In 2025 heeft er per saldo € 349,9 miljoen een ingaande geldstroom aan operationele activiteiten plaatsgevonden.

De geldstroom voor de investeringsactiviteiten bedraagt € 1.089,0 miljoen en is een uitgaande kasstroom. Dit zijn voornamelijk investeringen in (im)materiële vaste activa voor € 1.182,7 miljoen. Daarnaast zijn er voor € 188,8 miljoen aan leningen verstrekt en voor € 168,4 miljoen aan deelnemingen aangekocht.

Voor de benodigde geldstroom investeringsactiviteiten en operationele activiteiten hebben we additionele financiering aangetrokken van € 749,2 miljoen (ontvangen geldstroom uit financieringsactiviteiten). Het merendeel van de financiering is langlopend (€ 1.450,0 miljoen) aangetrokken. Verder zijn de langlopende schulden voor € 637,1 miljoen afgelost.

Kasstroom uit operationele activiteiten

De kasstroom uit operationele activiteiten geeft de kasstroom weer die voortvloeit uit de bedrijfsvoering. Voor het berekenen van deze kasstroom wordt uitgegaan van het jaarresultaat, welke gecorrigeerd wordt met:

- posten in de gemeentelijke exploitatie, die geen invloed hebben op de ontvangsten en uitgaven in het kalenderjaar (bijvoorbeeld afschrijvingen),
- mutaties in balansposten voorzieningen, waarborgsommen en voorraden,
- mutaties in het werkkapitaal.

Het werkkapitaal bestaat uit uitzettingen met een rente-typische looptijd van korter dan één jaar (exclusief liquide middelen), netto-vlottende schulden (exclusief banksaldi en kortlopende leningen), overlopende activa, overlopende passiva en overige vlottende passiva.

Kasstroom uit operationele activiteiten	*bedragen x € 1 miljoen*
Resultaat over 2025	**53,1**
Aanpassingen voor:	
Afschrijvingen en afwaarderingen vaste activa	245,5
Mutatie voorzieningen	110,4
Mutaties reserves (exclusief jaarresultaat 2025)	2,9
Mutatie waarborgsommen	3,3
	362,1
Mutatie voorraden	**50,2**
Mutaties in werkkapitaal:	
Mutatie uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar (exclusief Liquide Middelen)	-131,7
Mutatie netto-vlottende schulden (exclusief banksaldi en kortlopende leningen)	125,3
Mutatie overlopende activa	-39,9
Mutatie overlopende passiva	-69,2
	-115,5
Kasstroom uit operationele activiteiten	**349,9**

Kasstroom uit investeringsactiviteiten

De kasstroom uit investeringsactiviteiten geeft de kasstroom weer die voortvloeit uit de mutaties in de immateriële activa, de materiële activa en de financiële activa.

Kasstroom uit investeringsactiviteiten	*bedragen x € 1 miljoen*
Mutatie (im)materiële vaste activa:	
Investeringen in (im)materiële vaste activa (incl overdrachten)	-1.182,7
Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	215,2
Bijdragen van derden	34,2
	-933,3

Kasstroom uit investeringsactiviteiten	*bedragen x € 1 miljoen*
Mutatie financiële vaste activa:	
Verstrekking leningen	-188,8
Aflossing leningen	260,7
Aankoop deelnemingen	-168,4
Verkoop deelnemingen	-
Mutatie uitzettingen met een looptijd van één jaar of langer	-0,7
Duurzame waardevermeerdering financiële vaste activa	-58,5
	-155,7
Kasstromen uit investeringsactiviteiten	**-1.089,0**

Kasstroom uit de financieringsactiviteiten

De kasstroom uit financieringsactiviteiten geeft weer op welke wijze de gemeente voorziet in haar kapitaalbehoefte. Het aantrekken van geld in de vorm van obligaties of onderhandse leningen leidt tot een positieve kasstroom; het aflossen van obligaties of onderhandse leningen tot een negatieve kasstroom.

Kasstroom uit financieringsactiviteiten	*bedragen x € 1 miljoen*
Mutatie kortlopende leningen	-63,7
Aangetrokken leningen	1.450,0
Aflossingen	-637,1
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	**749,2**

Mutatie geldmiddelen

Mutatie geldmiddelen	*bedragen x € 1 miljoen*
Mutatie geldmiddelen	10,1

8

Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SiSa-bijlage)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A17	**Regeling specifieke uitkering voorkomen georganiseerde en ondermijnende jeugdcriminaliteit** Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A17/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A17/02*	Project afgerond in jaar T (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A17/03*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A17/04*		
			€ 16,540,732	€ 28,731,262	Nee	Regeling loopt door tot 1 juni		
JenV	A20	**Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme 2023-2026** Gemeenten	Beschikkingskenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/01*	Naam taak/project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/02*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per taak/project (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: A20/03*	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: A20/04*	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) Incl. SiSa tussen medeoverheden *Aard controle R* *Indicator: A20/05*	
		1	5907948	Analyse	Ja	€ 361	€ 361	
		2	5907948	Signalering	Ja	€ 38,685	€ 38,685	
		3	5907948	Regie	Ja	€ 77,290	€ 77,290	
		4	5907948	Duiding & expertise	Ja	€ 27,050	€ 27,050	
		5	5907948	Gerichte preventie-projecten	Ja	€ 44,800	€ 44,800	
		6	5907948	Generieke preventie-projecten	Ja	€ 28,988	€ 28,988	
			Kopie Beschikingskenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/06*	Kopie Naam taak/project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/07*	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per taak/project - bij Ja is indicator 09 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/08*	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens activiteitenplan per taak/project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/11*
		1	5907948	Analyse	Ja		Ja	Ja
		2	5907948	Signalering	Ja		Ja	Ja
		3	5907948	Regie	Ja		Ja	Ja
		4	5907948	Duiding & expertise	Ja		Ja	Ja
		5	5907948	Gerichte preventie-projecten	Ja		Ja	Ja
		6	5907948	Generieke preventie-projecten	Ja		Ja	Ja
JenV	A30	**Specifieke uitkering Mainports** Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A30/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A30/02*	Project afgerond in jaar T (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A30/03*	Eventuele toelichting als bij de *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A30/04*		
			€ 980,937	€ 1,412,963	Nee	Looptijd t/m 2026		
JenV	A33	**Bekostigingsregeling Landelijke Vreemdelingen Voorziening 2024** Gemeenten	Landelijke Vreemdelingen Voorziening uitgevoerd (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle R* *Indicator: A33/01*					
			Ja					
JenV	A34	**Specifieke uitkering Computational modelling criminal network and value chains** Gemeente Amsterdam	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A34/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A34/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A34/03*			
			€ 58,980	€ 58,980	Nee			

JenV	**A36**	**Uitbreiding MOBI applicatie met thema ondermijning** Gemeente Amsterdam	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A36/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A36/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A36/03*	Eventuele toelichting als bij de *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A36/04*		
			€ 360,772	€ 360,772	Ja	tot 2025		
JenV	**A49**	**Frictiebudget 2025 & 2026**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A49/01*	Cumulatieve besteding (indien van toepassing) (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A49/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A49/03*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A49/04*		
			€ 1,167,891	€ 1,167,891	Nee	t/m 2026		
JenV	**A50**	**Structurele algemene Rijksbijdrage RIEC's**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A50/01*	Besteding cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A50/02*	Project afgerond? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A50/03*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A50/04*		
			€ 6,865,340	€ 6,865,340	Nee	t/m 2028		
JenV	**A51**	**Specifieke uitkering generieke preventie van radicalisering**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A51/01*					
			€ 80,000					
FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/03*	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			722	3,898	Ja	Nee	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/06*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*
			€28,749,082	€ 55,513,791	€23,143,816	€34,181,608	€1,957,476	€2,947,298
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*
			€472,752	€2,576,205	€2,651,906	€13,737,277	€1,372,522	€7,201,297
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/24*	
					€0	€ 0	€58,347,554	

BZK	**C10**	**Tijdelijk besluit specifieke uitkering verbetering digitale dienstverlening** Gemeente en Provincies	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: C10/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) vanaf verantwoordingsjaar 2020 tot einde looptijd *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C10/02*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C10/03*	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C10/04*	Toelichting op niet-afgeronde projecten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C10/05*	
		1	€ 127,224	€ 127,224	Ja	Nee		
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/02*				
			€ 180,230	Ja				
BZK	**C92**	**Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C92/01*	Bedrag doorgeschoven naar t+1 *Aard controle R* *Indicator: C92/02*	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/03*	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/04*	Aantal gebruikte leermiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/05*	
			€ 847,611	€ 0	18	6,311	694	
BZK	**C114**	**BRP-straat**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C114/01*					
			€ 1,245,061					
BZK	**C124**	**Pilot wetsanalyse gemeente Amsterdam**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C124/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C124/02*				
			€ 300,000	Nee				
BZK	**C126**	**Verbetering digitale dienstverlening**	Registratienummer project *Aard controle n.v.t.* Indicator: C126/01	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* Indicator: C126/02	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* Indicator: C126/03	Cofinanciering (jaar T) ten laste van eigen middelen *Aard controle R* Indicator: C126/04	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) ten laste van eigen middelen *Aard controle n.v.t.* Indicator: C126/05	Project afgerond in jaar T (Ja/nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C126/06
		1	2025-0000522651	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
BZK	**C132**	**Inrichten overheidsbrede loketten**	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C132/01*					
			€ 76,125					
OCW	**D1**	**Regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten** **Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2017 t/m 2021** Contactgemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D1/01*	Correctie besteding jaar (Jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D1/02*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D1/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D1/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D1/05*	
			€ 672,172	€ 0	€ 832,777	€ 160,605	Nee	
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)**	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1) *Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)

		Gemeenten	*Aard controle R* *Indicator: D8/01*	*Aard controle R* *Indicator: D8/02*	*Aard controle R* *Indicator: D8/03*	*Aard controle R* *Indicator: D8/04*	*Aard controle R* *Indicator: D8/05*	*Aard controle R* *Indicator: D8/06*
			€ 22,488,144	€ 26,053,861	€ 534,439	-€ 1,307,012	€ 6,445,485	€ 7,809,805
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/09*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/10*		
		1						
		2						
		100						
OCW	**D10**	**Volwasseneneducatie** Contactgemeenten	Verstrekte uitkering (jaar T) (inclusief eventuele prijsbijstelling) *Aard controle R* *Indicator: D10/01*	Reservering educatie voorgaand jaar (jaar T-1) [beschikking OCW] *Aard controle R* *Indicator: D10/02*	Totaal beschikbare middelen educatie (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D10/03*	Besteding (jaar T) educatie *Aard controle R* *Indicator: D10/04*	Reservering besteding educatie in (jaar T) voor volgend kalenderjaar (jaar T+1) Bij lagere besteding dan beschikbare middelen *Aard controle R* *Indicator: D10/05*	Onttrekking besteding educatie in (jaar T) van volgend kalenderjaar (jaar T+1) Bij hogere besteding dan beschikbare middelen *Aard controle R* *Indicator: D10/06*
		1	€ 11,455,676	€ 2,553,222	€ 14,008,898	€ 9,444,963	€ 2,863,919	€ 0
			Onderbesteding jaar T Automatisch berekend *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D10/07*					
		1	€ 1,700,016					
OCW	**D11**	**Regeling specifieke uitkering extra financiële middelen RMC-functie** Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contact gemeente *Aard controle R* *Indicator: D11/01*	Correctie besteding contactgemeente (jaar T-1) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D11/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D11/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D11/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D11/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D11/06*
			€ 144,534	€ 21,159	€ 790,432	€ 123,375	€ 0	Ja
OCW	**D12**	**Regionale meld- en coördinatiefunctie** **Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2025** Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente *Aard controle R* *Indicator: D12/01*	Correctie besteding contactgemeente (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D12/02*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D12/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D12/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D12/05*	
			€ 4,515,416	-€ 342,022	€ 784,923	€ 460,901	Nee	
OCW	**D12A**	**Regionaal programma voortijdig schoolverlaten** **Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2025** Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente *Aard controle R* *Indicator: D12A/01*	Besteding aan contactschool (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D12A/02*	Totale besteding (jaar T) (automatisch ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D12A/03*	Correctie totale besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D12A/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D12A/05*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D12A/06*
			€ 1,748,625	€ 476,612	€ 2,225,237	€ 167,947	€ 0	€ 2,484,537
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D12A/07*					
			Nee					
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs			

				Aard controle R *Indicator: D14/01*	*Aard controle R* *Indicator: D14/02*	*Aard controle R* *Indicator: D14/03*			
				€ 2,108,216	€ 0	€ 23,278			
				Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	Opgebouwde reserve (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D14/06*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*		
				€ 1,192,150	€ 1,650,221	-€ 481,273	Nee		
				Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/10*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/11*		
			1						
			2						
			10						
OCW	**D21**	**Specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur**		Naam instelling of samenwerkingsverband *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/01*	Besteding (jaar T) per instelling of samenwerkingsverband *Aard controle R* *Indicator: D21/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per instelling of samenwerkingsverband *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/04*	Eventuele toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/05*	
			1	AFK - Amsterdams fonds voor de kunst	€ 0	€ 1,161,400	Ja		
OCW	**D23**	**Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen**		Beschikkingsnummer/referentienummer *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/01*	Aard van de activiteit besteding (jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D23/03*	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2025 naar 2026. *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/04*	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D23/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/06*
			1	SB230172	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 0	€ 0	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 219,852
			2	SB230175	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 0	€ 0	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 219,852
			3	SB230177	a) Oprichting van een nieuwe bibliotheekvestiging	€ 0	€ 0	a) Oprichting van een nieuwe bibliotheekvestiging	€ 440,000
			4	SB230179	a) Oprichting van een nieuwe bibliotheekvestiging	€ 0	€ 0	a) Oprichting van een nieuwe bibliotheekvestiging	€ 440,000
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D23/07*					
			1	Nee					
			2	Nee					
			3	Nee					
			4	Nee					
OCW	**D24**	**Landelijke Erfgoedregistratie 2023-2027**		Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D24/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D24/02*				
				€ 75,000	Nee				
OCW	**D28**	**Impuls jongeren en talent**		Naam instelling of samenwerkingsverband *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D28/01*	Besteding (jaar T) per instelling of samenwerkingsverband *Aard controle R* *Indicator: D28/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per instelling of samenwerkingsverband *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D28/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D28/04*	Eventuele toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D28/05*	
			1	Stichting het Wild Lam	€ 0	€ 0	Nee	De hele verantwoording wordt opgenomen in 2026	

		2	Gemeente Hilversum	€ 0	€ 0	Nee	De hele verantwoording wordt opgenomen in 2026		
		3	Gemeente Haarlem	€ 0	€ 0	Nee	De hele verantwoording wordt		
		4	Gemeente Zaandam	€ 0	€ 0	Nee	De hele verantwoording wordt		
		5	Gemeente Purmerend	€ 0	€ 0	Nee	De hele verantwoording wordt		
		6	Gemeente Amstelveen	€ 0	€ 0	Nee	De hele verantwoording wordt		
OCW	**D31**	**Nationaal Slavernijmuseum**	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: D31/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D31/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D31/03*				
			924005	1468822	Nee				
IenW	**E3**	**Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** **Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E3/02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/03*	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt *Aard controle R* *Indicator: E3/04*	Correctie over besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/05*	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E3/06*	
		1	IenW/BSK-2018/251176	€ 484,953	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		2	IenW/BSK-2018/251413	€ 355,965	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		3	IenW/BSV/25/00164	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Hieronder per regel één projectnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/07*	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/08*	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/09*	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/10*	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/11*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/12*	
		1	*IenW/BSK-2018/251176*	€ 562,939	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
		2	*IenW/BSK-2018/251413*	€ 384,885	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
		3	*IenW/BSV/25/00164*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
IenW	**E44**	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E44/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/03*	Besteding (jaar T) ten laste van cofinanciering *Aard controle R* *Indicator: E44/04*	Besteding (t/m jaar T) cofinanciering cumulatief *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/06*	
		1	IENW/BSK-2022/308078	€ 358,813	€ 1,121,518	€ 717,626	€ 2,245,896	Nee	
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/07*	Naam/nummer maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/08*	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/09*				
		1	IENW/BSK-2022/308078	Regenbestendige Frans Halsbuurt	Nee				
		2		Dageraadskering/ Oosterbeerbrug	Nee				
		3		Hondecoeterstraat	Nee				
		4		Groutputten Noord-Zuidlijn	Nee				
		5		Rivierenbuurt	Nee				
		6		Voetgangersbrug Lozingskanaal	Nee				
		7		Noorder IJ Polder	Nee				
		8		Museumkwartier	Nee				
		9		Iwan Kantemanplein	Ja				
		10		Corantijnstraat	Nee				
		11		Marten Luther Kingpark	Nee				
		12		De Boelelaan midden	Nee				
		13		Noordzeeweg	Ja				
		14		Gerard Doubuurt	Nee				
		15		Gijsbrecht van Amstelpark	Ja				

			16		Rembrandtpark	Nee			
			17		Greenmile	Nee			
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/10*	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/11*	Correctie besteding (jaar T-1) ivm SiSa tussen medeoverheden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/12*	Correctie cofinanciering (jaar T-1) ivm SiSa tussen medeoverheden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/13*		
			1	IENW/BSK-2022/308078	Ja				
IenW	**E44B**	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)**		Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/01*	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/02*	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle R* *Indicator: E44B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/04*	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E44B/05*	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/06*
			1	060362 Gemeente Amstelveen	IENW/BSK-2023/40635	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/07*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/09*			
			1	060362 Gemeente Amstelveen	IENW/BSK-2023/40635	Nee			
				Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/10*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/11*	Naam/nummer maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/12*	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/13*		
			1	060362 Gemeente Amstelveen	IENW/BSK-2023/40635	Hogewey Midden	Nee		
IenW	**E53**	**Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord**		Beschikkingsnummer / en projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E53/02*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/03*	Daadwerkelijke startdatum van het project (dd/mm/jj) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/04*	Daadwerkelijke einddatum van het project (dd/mm/jj) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/05*	Ervaringen binnen 3 maanden na afronding project gedeeld (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/06*
			1	SPUKSLA-23-3521148	€ 10,705	€ 20,661	10/1/23	7/1/24	Nee
			2	SPUKSLA-23-03521462	€ 0	€ 0	Nog niet gestart	10/31/27	Nee
			3	SPUKSLA-22-03197099	€ 42,860	€ 54,249	10/1/22	9/30/25	Nee
			4	SPUKSLA-22-03174188	€ 0	€ 294,012	8/1/22	12/31/26	Nee
			5	SPUKSLA-22-03178439	€ 0	€ 400,000	8/1/22	12/31/26	Nee
			6	SPUKSLA-23-03521788	€ 0	€ 0	1/1/24	1/1/27	Nee
			7	SPUKSLA-24-03730772	€ 0	€ 0	12/1/24	12/1/27	Nee
			8	SPUKSLA-25-03828174	€ 0	€ 0	4/14/25	4/14/27	Nee
			9	SLA-23-03521892	€ 60,000	€ 60,000	10/1/23	12/31/25	Nee
				Kopie beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/07*	Jaar waarin het project is opgenomen in een decentraal uitvoeringsplan *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/09*			
			1	SPUKSLA-23-3521148	2023	Ja			
			2	SPUKSLA-23-03521462	2024	Nee			
			3	SPUKSLA-22-03197099	2022	Ja			
			4	SPUKSLA-22-03174188	2022	Nee			
			5	SPUKSLA-22-03178439	2022	Nee			
			6	SPUKSLA-23-03521788	2024	Nee			
			7	SPUKSLA-24-03730772	2024	Nee			
			8	SPUKSLA-25-03828174	2025	Nee			
			9	SLA-23-03521892	2023	Ja			
IenW	**E58**	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem overbruggingsjaar 2021**		Projectnaam / nummer	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie besteding (jaar T-1)	Project afgerond (Ja/Nee)

			Aard controle n.v.t. *Indicator: E58/01*	*Aard controle R* *Indicator: E58/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E58/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E58/04*	*Aard controle R* *Indicator: E58/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E58/06*
			1 2021-3341 Diffuus lood in tuinen	€ 984,176	€ 3,424,499	Ja	€ 0	Nee
			2 2021-3341 PFAS verontreiniging bij Zuidergasfabriek + PFAS verontreiniging Sloterdijk	€ 317,496	€ 657,426	Ja	€ 0	Nee
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E58/07*					
			Nee					
IenW	**E83**	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022**	Projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/01*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: E83/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/03*	Correctie Jaar T-1 per project ivm SiSa tussen medeoverheden (Jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: E83/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/05*	
			1 2022-5514 Diverse locaties rondom Kostverlorenvaart	€ 0	Ja	€ 0	€ 103,680	
			2 2022-5514 Inventarisatie lood in stadparken	€ 56,778	Ja	€ 0	€ 150,390	
			Kopie projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/06*	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 08 de reden aan. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/07*	Optionele toelichting. Verplicht als bij 07 nee is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/08*	Project afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/10*	Beschikking kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/11*
			1 2022-5514 Diverse locaties rondom Kostverlorenvaart	Ja		Nee	Nee	IENW/BSK-2022/225543
			2 2022-5514 Inventarisatie lood in stadparken	Ja		Nee	Nee	IENW/BSK-2022/225543
IenW	**E97**	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2023**	Projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97/01*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: E97/02*	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97/03*	Correctie Jaar T-1 per project ivm SiSa tussen medeoverheden (Jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: E97/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97/05*	
			1 2023-8323 - De heining 100 - Evos/oiltanking	€ 26,374	Ja	€ 0	€ 61,582	
			2 2023-4134 - AVI-GEB	€ 0	Ja	€ 0	€ 2,343,333	
			3 2023-4134 - Distelweg 90 AGA GAS	€ 0	Ja	€ 0	€ 7,100,000	
			4 2022-10470 - Onderzoek bakkerswinkel en Proces en overig	€ 3,203	Ja	€ 0	€ 3,203	
			Kopie projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97/06*	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 08 de reden aan. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97/07*	Optionele toelichting. Verplicht als bij 07 nee is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97/08*	Project afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97/10*	Beschikking kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97/11*
			1 2023-8323 - De heining 100 - Evos/oiltanking	Ja		Nee	Nee	IENW/BSK-2023/258626 en IENW/BSK-2023/366870
			2 2023-4134 - AVI-GEB	Ja		Nee	Nee	IENW/BSK-2023/258626 en IENW/BSK-2023/366870
			3 2023-4134 - Distelweg 90 AGA GAS	Ja		Nee	Nee	IENW/BSK-2023/258626 en IENW/BSK-2023/366870
			4 2022-10470 - Onderzoek bakkerswinkel en Proces en overig	Ja		Nee	Nee	IENW/BSK-2023/258626 en IENW/BSK-2023/366870
IenW	**E103**	**Tijdelijke stimuleringsregeling slim, veilig, doelmatig en duurzaam gebruik van mobiliteitsinfrastructuur 2023-2027**	Projectcategorie	Besteding (jaar T-1) aan projectkosten voor het totale project *Geldt alleen voor SiSa 2023*	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het totale project	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Project afgerond in jaar T (Ja/Nee)	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)

				Aard controle n.v.t. Indicator: E103/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E103/02	Aard controle R Indicator: E103/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E103/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E103/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E103/06
			1	ondersteuning bij het doen van onderzoek en het opstellen en laten uitvoeren van plannen ten behoeve van de ontwikkeling van keten- en deelmobiliteit	€ 0	€ 262,778	€ 322,778	nee	ja
				Kopie projectcategorie Aard controle n.v.t. Indicator: E103/07	Correctie besteding (jaar T-1) ivm aan medeoverheden overgeboekte middelen Aard controle R Indicator: E103/08	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E103/09	Beschikking kenmerk Aard controle n.v.t. Indicator: E103/10		
			1	ondersteuning bij het doen van onderzoek en het opstellen en laten uitvoeren van plannen ten behoeve van de ontwikkeling van keten- en deelmobiliteit	€ 0	Nee	2025/131810		
IenW	**E104**	**Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur**		Beschikkingsnummer Aard controle n.v.t. Indicator: E104/01	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) *Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024* Aard controle R Indicator: E104/02	Totale besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: E104/03	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E104/04	Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E104/05	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E104/06
			1	*377857*	€ 0	€ 2,347,396	€ 5,574,410	0	0
			2	*374664*	€ 0	€ 2,179,566	€ 8,958,991	2,464	1,647
			3	*386560*	€ 0	€ 170,615	€ 170,615	1,087	644
			4	*367859*	€ 0	€ 2,765,351	€ 2,765,351	376	226
				Kopie beschikkingsnummer Aard controle n.v.t. Indicator: E104/07	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E104/08	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E104/09	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E104/10		
			1	377857	0	0	nee		
			2	374664	0	0	nee		
			3	386560	59	0	nee		
			4	367859	0	0	nee		
				Naam infrastructurele voorziening Aard controle n.v.t. Indicator: E104/11	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) per infrastructurele voorziening *Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024* Aard controle R Indicator: E104/12	Totale besteding (jaar T) per infrastructurele voorziening Aard controle R Indicator: E104/13	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) per infrastructurele voorziening Aard controle n.v.t. Indicator: E104/14	Infrastructurele voorziening afgerond? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E104/15	
			1	*Rotonde Meeuwenlaan*	€ 0	€ 2,347,396	€ 5,574,410	nee	
			2	*HOV IJburg - Bijlmer (IJburg en Zuidoost): startpunt op Strandeiland via de Pampuslaan, de Diemerknoop, Langbroekdreef via metrostation Gaasperplas naar het eindpunt op station Amsterdam Bijlmer Arena. Het betreft een herinrichting.*	€ 0	€ 1,314,741	€ 6,632,315	nee	
			3	*HOV IJburg - Weesp (IJburg en Weespersluis): De bus rijdt vanaf het startpunt op Strandeiland via de Pampuslaan, Diemerknoop, P&R Muiden naar het eindpunt op station Weesp. Het betreft een herinrichting.*	€ 0	€ 864,825	€ 2,326,677	nee	
			4	*Realisatie fietsenstalling Amstelstation West fiets en voetganger, OV*	€ 0	€ 0	€ 0	nee	

			5	*Realisatie stationsentree aan de westzijde van het Amstelstation OV*	€ 0	€ 170,615	€ 170,615	nee	
			6	*Nieuwe aanlandvoorzieningen NDSM veer ter hoogte van adres: Mt. Ondinaweg 17 Amsterdam*	€ 0	€ 2,765,351	€ 2,765,351	nee	
IenW	**E106B**	**Regionale Aanpak Laadinfrastructuur** SiSa tussen medeoverheden		Hieronder per regel één provincie(code) of gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen emaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie of gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E106B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E106B/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E106B/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E106B/04*		
				060344 Gemeente Utrecht	€ 654,833	€ 859,085	Nee		
IenW	**E110**	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering mobiliteitspakketten ten behoeve van woningbouw**		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110/01*	Totale besteding (t/m jaar T-1) *Automatisch berekend. Alleen voor SiSa 2024.* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110/02*	Totale besteding (jaar T) *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110/03*	Correctie besteding (jaar T-1) ivm aan andere medeoverheden overgeboekte middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110/04*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) Automatisch berekend *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110/05*	
			1	5000006945	€ 0	€ 2,168,782		€ 2,168,782	
			2	5000006925	€ 0	€ 2,168,782		€ 2,168,782	
			3	5000006926	€ 0	€ 2,168,782		€ 2,168,782	
				Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: E110/06*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: E110/07*	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: E110/08*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: E110/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110/11*
			1	8,372	6,097	2,178	1,520	nee	Ja
			2	2,317	1,477	975	497	nee	Ja
			3	2,604	1,705	0	0	nee	Ja
				Naam mobiliteitsmaatregel *Aard controle n.v.t* *Indicator: E110/12*	Totale besteding (t/m jaar T-1) per mobiliteitsmaatregel *Alleen voor SiSa 2024* *Aard controle R* *Indicator: E110/13*	Totale besteding (jaar T) per mobiliteitsmaatregel *Aard controle R* *Indicator: E110/14*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) per mobiliteitsmaatregel *Aard controle n.v.t* *Indicator: E110/15*	Mobiliteitsmaatregel afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t* *Indicator: E110/16*	
			1	*Nieuw busstation – Station Bijlmer Arena*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			2	*Extra opgang (trap) van metro-busstation naar treinstation Bijlmer Arena*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			3	*Extra opgang (trap) van*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			4	*Aanleg fietsenstalling (inpandige garage) Bijlmer Arena Oostzijde*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			5	*Aanleg fietsenstalling (inpandige garage) Bijlmer Arena Westzijde*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			6	*Verbetering metrostation Overamstel*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			7	*Verbetering omgeving metrostation Overamstel: bereikbaarheid, sociale veiligheid, (fiets)parkeren*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			8	*Verbetering station Duivendrecht: entree/stationsha l, fietsparkeren interwijkverbinding, stationspassage*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			9	*Upgraden metrostation Strandvliet : stationstoegang*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			10	*Metrostation Strandvliet: herinrichting openbare ruimte, wandelroute en fietsparkeren*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	

11	*Metrostation Gaasperplas: interne verbindingen en toegankelijkheid*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
12	*Nieuwe toegang metrostation Gaasperplas*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
13	*Uitbreiden fietsparkeercapac iteit bij (metro)stations op de Gaasperplaslijn*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
14	*Uitbreiden fietsparkeercapac iteit bij (metro)stations op de Geinlijn*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
15	*Extra toegang metrostation vanaf Karspeldreef + herinrichting OR tussen Bullewijk en Bijlmer*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
16	*Extra toegang metrostation Holendrecht vanaf meibergdreef + herinrichting openbare ruimte*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
17	*Verbetering station Kraaiennest en omgeving*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
18	*Omgeving Metrostation Ganzehoef: bereikbaarheid, sociale veiligheid en (fiets)parkeren*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
19	*Investering De Nieuwe Kern (DNK) Smart Mobility Hub (parkeergarage + hub voor alle modaliteiten) bij de huidige voetbalvelden Ajax Mobiliteitsh ub*	€ 0	€ 2,168,782	€ 2,168,782	Nee
20	*Aanleg fietstunnel station Duivendrecht*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
21	*Openbare route (fiets- en wandelpad) door de Volkstuinen*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
22	*Verlenging Joan Muyskenweg*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
23	*Uitbreiding en verbinding station Duivendrecht*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
24	*Aanleg fietsbrug over de A2*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
25	*Opwaarderen van de tunnel bij station Strandvliet*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
26	*Aanpak van de Buitensingel*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
27	*Aanleg fietstunnel Gooilijn*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
28	*Capaciteitsvergro ting: extra opstelstroken (A15) bij Afrit Burgemeester Stramanweg westzijde*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
29	*Kruispunt ter hoogte van SMH & Holterbergweg voorbereiden op verkeer SMH t.b.v. verkeer afleiden van nieuwe woonwijk*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
30	*Capaciteitsvergro ting: kruispunt (A24) knip HoogoorddreefHolterbergweg*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
31	*Noord-Zuid Fietsroute langs S111 inrichting voor snelheid 15- 50 km/ u: verplaatsing en verbreding van huidige fietspaden*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
32	*Noord-Zuid Fietsroute van AMC - Amstelstation voor snelheid tot 20 km/ u*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
33	*Oost-West Fietsroute 1 - ter hoogte DNK: Nieuwe ontsluitingsroute (maaiveld, brug of tunnel) voor fietser en voetganger naar het metro- en treingebied centrumgebied Bijlmer Arena*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
34	*Oost-West Fietsroute (maaiveld, brug of tunnel) - ter hoogte van Wooden City*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee

35	Aanleg mobiliteitshub Bijlmer Mobiliteitsh ub	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
36	Aanleg mobiliteitshub Amstel III Mobiliteitsh ub	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
37	Gaasperdam Holendrecht: aanleg onderdoorgang Dreef naar winkelcentrum	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
38	Gaasperdam Holendrecht: aanleg fietsverbinding van winkelcentrum	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
39	Gaasperdam Holendrecht: aanleg van fietspaden: flanken A9 & sport A9	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
40	Bijlmer extra halte HOV Nelson Mandela-park van HOVverbinding IJburg – Bijlmer ArenA OV	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
41	Aanleg, herinrichtin g en afwaarderen vrijliggende busbaan en busstation tussen station Sloterdijk en Amsterdam Centraal Station	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
42	Aanleg fietsenstalli ng Station Sloterdijk (zuidoostzij de)	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
43	Herinrichtin g en opwaardere n ongelijkvloe rse kruising + gebiedsontsl uitingsweg Basisweg – A10	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
44	Herinrichtin g en opwaardere n ongelijkvloe rse kruising + gebiedsontsl uitingsweg Transformat orweg – Nieuwe Hemweg	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
45	Herinrichtin g en opwaardere n ongelijkvloe rse kruising + gebiedsontsl uitingsweg Nieuwe Hemweg tussen Contactweg en A10	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
46	Aanleg van een autoonderdoorgang IJburglaan ter hoogte van de Zuiderzeeweg (waardoor de vervoerstrom en ov, voetgangers, fietsers van de vervoersstroom auto gescheiden worden	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
47	Verplaatsen van de IJtraminfrastructuur op Zeeburgereila nd naar noordligging	€ 0	€ 0	€ 0	Nee

		48	*Herinrichten bestaande EnneüsHeermabrug tussen de Zuiderzeeweg en Steigereiland*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
		49	*Realisatie nieuwe brug voor voetgangers en fietsers aan de noordzijde van bestaande Enneüs Heermabrug*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
		50	*Aanleg van een definitieve stalling IJtram op de Oostpunt van het Zeeburgereiland*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
IenW	**E111**	**Regeling stimulering schoon en emissieloos bouwen voor medeoverheden**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E111/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E111/02*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E111/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E111/04*			
		1	SPUK-SEB24-03731450	€ 28,960	€ 28,960	Ja			
		2	SPUK-SEB24-03731554	€ 27,165	€ 27,165	Ja			
		3	SPUK-SEB24-03731564	€ 61,555	€ 61,555	Ja			
		4	SPUK-SEB24-03731571	€ 0	€ 0	Nee			
		5	SPUK-SEB24-03731578	€ 0	€ 0	Nee			
		6	SPUK-SEB24-03731583	€ 0	€ 0	Nee			
		7	SPUK-SEB24-03731590	€ 48,909	€ 48,909	Nee			
IenW	**E113**	**Tijdelijke regeling uitkering bodemopgaven 2024-2030**	Besteding (jaar T) binnen werkvoorraad *Aard controle R* *Indicator: E113/01*	Is er sprake van Sisa tussen medeoverheden (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E113/02*	Correctie (Jaar T-1) werkvoorraad ivm SiSa tussen medeoverheden *Aard controle R* *Indicator: E113/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) binnen werkvoorraad *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E113/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E113/05*		
			€ 136,541	Nee	€ 0	€ 136,541	Nee		
IenW	**E115**	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering duurzame en circulaire infrastructuur**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E115/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E115/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E115/03*	Beschikking kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E115/04*			
		1	€ 49,548	€ 49,548	Nee	31206851			
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*	
			€ 682,638,119	€ 12,704,165	€ 16,604,107	€ 133,575	€ 2,943,958	€ 16,967	
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*	
			€ 13,721,168	€ 5,967,903	€ 0	€ 24,824,044	€ 0	€ 7,746	

			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*					
			€ 0	Ja					
SZW	G3	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2025** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 603,899	€ 0	€ 288,042	€ 0	€ 0	€ 0	
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 96,655	€ 0	€ 0	Ja		
SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	-€ 6,916	€ 0	-€ 42,725	€ 1,723,842	€ 115,177
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	-€ 4,816	€ 0	-€ 17,859	€ 448,205	€ 37,345
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	-€ 6,026	€ 0	-€ 80,947	€ 602,056	€ 51,783
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	-€ 2,810	€ 0	-€ 47,249	€ 129,699	€ 11,414
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	-€ 2,404	€ 0	-€ 45,489	€ 57,049	€ 5,792
		6	Totaal	-€ 22,972	€ 0	-€ 234,269	€ 2,960,851	€ 221,511
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		

			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja	
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja	
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja	
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja	
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja	
			6	Totaal	0	0	N.v.t.	
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/12*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/16*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/19*	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 31,500	
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 1,000	
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			6	Totaal	0	0	32,500	
SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*		
				€ 8,210,292	€ 0	Ja		

SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*				
			€ 2,465	€ 0	Ja				
SZW	**G13**	**Onderwijsroute_ deel gemeente 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05		
			€ 634,758	€ 0	€ 0	€ 0	Ja		
VWS	**H1**	**Ministeriële regeling heroïnebehandeling** Gemeenten	Feitelijke bezetting behandelplaatsen (jaar T) **Afspraak** *Aard controle D1* *Indicator: H1/01*	Feitelijke bezetting behandelplaatsen (jaar T) **Realisatie** *Aard controle D1* *Indicator: H1/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H1/03*				
			90	76	€ 2,613,616				
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende uitkering *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*					
			€ 10,552,282	€ 11,403,672					
			Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/03*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/06*			
			€ 8,272,883	€ 2,684,239	€ 446,550				
VWS	**H10**	**Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp 2020**	Aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens lid 2 sub a) uitgevoerd? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/01*	Opstellen bovenregionaal plan (volgens lid 2 sub b) uitgevoerd? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/02*	Opstellen strategisch vastgoedplan (volgens lid 2 sub c) uitgevoerd? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t* *Indicator: H10/03*	Toelichting (indien bij indicatoren 01, 02 en 03 Nee is ingevuld is toelichting verplicht) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/04*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens lid 2 sub a en de restricties benoemd in lid 3) *Aard controle R* *Indicator: H10/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens lid 2 sub a en de restricties benoemd in lid 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/06*	
			Ja	Ja	Ja		€ 0	€ 106,942	
			Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens lid 2 sub b en de restricties benoemd in lid 3) *Aard controle R* *Indicator: H10/07*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens lid 2 sub b en de restricties benoemd in lid 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/08*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens lid 2 sub c en de restricties benoemd in lid 4) *Aard controle R* *Indicator: H10/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens lid 2 sub c en de restricties benoemd in lid 4) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/10*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit afstoten (lid 2 sub d) *Aard controle R* *Indicator: H10/11*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit afstoten (lid 2 sub d) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/12*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 104,192	€ 0	€ 0	
			Besteding (jaar T) realisatie activiteit verbouwen (lid 2 sub e)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit verbouwen (lid 2 sub e)	Besteding (jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (lid 2 sub f)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (lid 2 sub f)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		

				Aard controle R *Indicator: H10/13*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/14*	*Aard controle R* *Indicator: H10/15*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/16*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/17*	
				€ 0	€ 2,115,983	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	**H14**	**SPUK expertisecentra jeugdhulp (Instandhouding en Doorontwikkeling)**		Besteding (jaar T) – zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: H14/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) – inclusief uitvoering door derden vanaf Sisa 2022 *Aard controle R* *Indicator: H14/02*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H14/03*	Optionele toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H14/04*	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H14/05*	
				€ 0	€ 7,119,992	Ja		Nee	
VWS	**H20**	**Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie residentiële jeugdhulp 2021**		Betreft naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/01*	Aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art. 4 lid 2 sub a) uitgevoerd? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/02*	Opstellen bovenregionaal plan (volgens art. 4 lid 2 sub b) uitgevoerd? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/03*	Opstellen strategisch vastgoedplan (volgens art. 4 lid 2 sub c) uitgevoerd? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t* *Indicator: H20/04*	Toelichting (indien bij indicatoren 02, 03 en 04 Nee is ingevuld is toelichting verplicht) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/05*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art. 4 lid 2 sub a en de restricties benoemd art. 5 in lid 2) *Aard controle R* *Indicator: H20/06*
			1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	ja	ja	ja		€ 0
			2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
				Kopie naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/07*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art. 4 lid 2 sub a en de restricties benoemd in art. 5 lid 2) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/08*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens art. 4 lid 2 sub b en de restricties benoemd in art. 5 lid 2) *Aard controle R* *Indicator: H20/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens art. 4 lid 2 sub b en de restricties benoemd in art. 5 lid 2) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/10*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens art. 4 lid 2 sub c en de restricties in art. 5 benoemd in lid 3) *Aard controle R* *Indicator: H20/11*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens art. 4 lid 2 sub c en de restricties in art. 5 benoemd in lid 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/12*
			1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	€ 198,545	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
				Kopie naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/13*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit afstoten (art.4 lid 2 sub d) *Aard controle R* *Indicator: H20/14*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit afstoten (art. 4 lid 2 sub d) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/15*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit verbouwen (art. 4 lid 2 sub e) *Aard controle R* *Indicator: H20/16*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit verbouwen (art. 4 lid 2 sub e) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/17*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (art. 4 lid 2 sub f) *Aard controle R* *Indicator: H20/18*
			1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2,688,747	€ 0
			2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
				Kopie naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/19*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (art. 4 lid 2 sub f) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/20*	Activiteit Ombouw separeerruimten gerealiseerd (art. 4 lid 1 sub b) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/21*	Activiteit Ontwikkeling relationele beveiliging als de instelling niet meer beschikt over een separeerruimte (art. 4 lid 1 sub b) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/22*	Besteding realisatie activiteit ombouw separeerruimten in (jaar T) (art. 4 lid 1 sub b) *Aard controle R* *Indicator: H20/23*	Cumulatie besteding (t/m jaar T) ombouw separeerruimte (art. 4 lid 1 sub b) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/24*
			1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	€ 0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
			2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.	ja	ja	€ 0	€ 0
				Kopie naam onderdeel	Besteding realisatie activiteit ontwikkeling relationele beveiliging in (jaar T) (art. 4 lid 1 sub b)	Cumulatie besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit ontwikkeling relationele beveiliging (art. 4 lid 1 sub b)	Optionele toelichting		

				Aard controle n.v.t. *Indicator: H20/25*	*Aard controle R* *Indicator: H20/26*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/27*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/28*		
			1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.		
			2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	€ 0	€ 321,932			
				Eindverantwoording (Ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/29*					
				Ja					
VWS	**H26**	**Regeling specifieke uitkering randvoorwaardelijke functies jeugdhulp**		Projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H26/01*	Gedurende jaar T zijn de activiteiten verricht in het kader van de randvoorwaardelijke functie waarvoor de uitkering is ontvangen? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H26/02*	Besteding (jaar T) – zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: H26/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) – inclusief uitvoering door derden vanaf Sisa 2024 *Aard controle R* *Indicator: H26/04*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H26/05*	Optionele toelichting (verplicht in te vullen indien indicator 2 met "nee" is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H26/06*
			1	*rfj exp 2023 2024 nr 1044501*	*Ja*	€ 516,316	€ 6,820,431	Nee	
			2	*rfj exp 2025 nr 1046276*	*Ja*	€ 407,509	€ 1,077,979	Nee	
			3	*rfj acad func 2023 2024*	*Ja*	€ 991,517	€ 1,983,034	Nee	
				Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H26/07*					
			1	Nee					
			2	Nee					
			3	Ja					
VWS	**H29**	**Regeling specifieke uitkering versterking GGD'en**		Beschikkingsnummer / kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/01*	Naam van de pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/02*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen – zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: H29/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen – Inclusief verantwoording tussen medeoverheden *Aard controle D2* *Indicator: H29/04*	Plannen uitgevoerd conform uitvraag? (Ja/Nee/Nvt) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/05*	Toelichting - verplicht als bij H29/05 "Nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/06*
			1	1046306	Kwetsbaarheden wegnemen	€ 1,151,303	€ 1,151,303	Ja	
			2	1046306	Verstevigen (boven)regionale monitoring en surveillance	€ 263,088	€ 263,088	Ja	
			3	1046306	Samenwerking bovenregionaal niveau	€ 79,309	€ 79,309	Ja	
			4	1046306	Aanstellen van een opleidingscoördinator en uitvoeren van onderzoek (5a)	€ 282,623	€ 282,623	Ja	
			5	1046306	Landelijke Functie opschaling Infectieziektebestrijding (transitiecapaciteit)	€ 422,111	€ 422,111	Ja	
				Kopie Beschikkingsnummer / kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/07*	Kopie Naam van de pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/08*	Zelfstandige uitvoering? (Ja/ Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/09*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/10*		
			1	1046306	Kwetsbaarheden wegnemen	Ja	Ja		
			2	1046306	Verstevigen (boven)regionale monitoring en surveillance	Ja	Ja		
			3	1046306	Samenwerking bovenregionaal niveau	Ja	Ja		
			4	1046306	Aanstellen van een opleidingscoördinator en uitvoeren van onderzoek (5a)	Ja	Ja		
			5	1046306	Landelijke Functie opschaling Infectieziektebestrijding (transitiecapaciteit)	Ja	Ja		

VWS	**H29B**	**Regeling specifieke uitkering versterking GGD'en** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen emaast de verantwoordingsinformatie voor die GGD invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29B/01*	Naam van de pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29B/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H29B/03*	Plannen uitgevoerd conform uitvraag? (Ja/Nee/Nvt) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29B/04*	Toelichting - verplicht als bij H29B/04 "Nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29B/05*		
			1	50520 Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid-Limburg	Versterken wetenschappelijke kennisinfrastructuur	€ 842,000	Ja		
VWS	**H30**	**Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026**	Totaalbedrag (jaar T) toegekend *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/01*	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10% van toegekende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026) *Aard controle R* *Indicator: H30/02*	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H30/03*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H30/04*	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/05*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/06*	
			€ 15,470,835	€ 1,349,545	€ 14,121,291	€ 41,695,339	Ja		
			Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/08*					
			N.v.t.	Nee					
VWS	**H33**	**Regeling specifieke uitkering COVID-19-vaccinatie**	Aantal gerealiseerde COVID-19-vaccinaties *Aard controle D1* *Indicator: H33/01*	Bestedingen (jaar T) COVID-19-vaccinaties *Aard controle D2* *Indicator: H33/02*					
			100158	€ 2,799,416					
VWS	**H35**	**Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35/01*	Zijn activiteiten verricht zoals vermeld in artikel 3 van de regeling (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35/02*	Is meegewerkt aan monitoring zoals gesteld in artikel 7 lid 2 in de regeling (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35/03*	Besteding (jaar T) Zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: H35/04*	Correcties besteding (T-1) inclusief uitvoering door medeoverheden *vanaf SiSa 2024* *Aard controle R* *Indicator: H35/05*	Eindverantwoording (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35/06*	
			1	*IZA2023nr003*	Ja	Ja	€ 7,155,871	-€ 360,191	Nee
VWS	**H36**	**Specifieke uitkering aanvullende seksuele gezondheidszorg**	Aantal Start-consulten PrEP-zorg (jaar T) in het verzorgingsgebied *Aard controle R* *Indicator: H36/01*	Aantal vervolgconsulten PrEP-zorg (jaar T\) in het verzorgingsgebied *Aard controle R* *Indicator: H36/02*	Besteding PrEP-zorg en de coördinatie daarvan (jaar T) in het verzorgingsgebied *Aard controle R* *Indicator: H36/03*	Besteding soa-zorg en seksualiteitshulpverlening en de coördinatie daarvan (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H36/04*	Stand Egalisatiereserve per 31 december (jaar T) voor de soa-zorg, seksualiteitshulpverlening en PrEP-zorg, alsmede de coördinatie van deze activiteiten *Aard controle R* *Indicator: H36/05*		
			1,588	9,395	€ 1,108,452	€ 17,335,056	€ 1,871,261		
VWS	**H39**	**Regeling specifieke uitkering domein-overstijgend samenwerken_zonder centraal persoon_2025**	Projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H39/01*	Experiment gerealiseerd (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H39/02*	Heeft u meegewerkt aan de verplichte monitoring van de resultaten door middel van een door de Minister vastgesteld format? (Ja/Nee/Nvt) *Aard controle D1* *Indicator: H39/03*	Toelichting (Verplicht indien bij H39/02 of H39/03 "Nee" is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H39/04*			
			1	*90002688 - Jaar 2025*	Ja	Ja			
			2	*1045819 - Jaar 2024*	Ja	Ja			
			Kopie Projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H39/05*	Besteding (jaar T) – zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: H39/06*	Eigen bijdrage en bijdragen derden (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H39/07*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) – Inclusief uitvoering door medeoverheden vanaf SiSa 2025 *Aard controle R* *Indicator: H39/08*			

			1	90002688 - Jaar 2025	€ 2,805,506	€ 691,068	€ 4,433,149		
			2	1045819 - Jaar 2024	€ 1,627,643	€ 396,192	€ 1,627,643		
				Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H39/09*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H39/10*				
				ja	nee				
VWS	**H40**	**Specifieke uitkering IZA transformatiemiddelen 2024 - 2027**		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H40/01*	Zijn de geplande mijlpalen volgens de coördinerend zorgverzekeraars gerealiseerd (Ja/Nee)? *Aard controle D1* *Indicator: H40/02*	Bestedingen (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen - Zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: H40/03*	Correcties Bestedingen (jaar T-1) ten laste van Rijksmiddelen - Zelfstandige uitvoering *vanaf SiSa 2025* *Aard controle R* *Indicator: H40/04*	Correcties Bestedingen (jaar T-1) ten laste van Rijksmiddelen - Uitvoering door medeoverheden *vanaf SiSa 2025* *Aard controle R* *Indicator: H40/05*	Cumulatieve Bestedingen (tot en met jaar T) ten laste van Rijksmiddelen - aan niet gerealiseerde mijlpalen inclusief uitvoering door medeoverheden *alleen van toepassing als de indicator H40/02 aan het einde van de bestedingsperiode "Nee" is* *Aard controle R* *Indicator: H40/06*
			1	*90003201*	Ja	€ 3,314,432	€ 0	€ 0	
				Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H40/07*					
				Nee					
VWS	**H41**	**Regeling specifieke uitkering specialistische functies aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2024-2028**		Projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H41/01*	Gedurende (jaar T) zijn de activiteiten verricht i.h.k.v. van de specialistische functie waarvoor de uitkering is ontvangen (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H41/02*	Besteding activiteiten (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H41/03*	Correctie besteding realisatie activiteiten (jaar T-1) vanaf Sisa T+1 *Aard controle R* *Indicator: H41/04*	Definitieve besteding realisatie project *Aard controle R* *Indicator: H41/05*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H41/06*
			1	*1046329*	Ja	€ 0	€ 0		Nee
			2	*1046224*	Ja	€ 0	€ 834,071	€ 834,071	Ja
VWS	**H43**	**Regeling specifieke uitkering transformatie gesloten jeugdhulp** Gemeenten		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H43/01*	Besteding (jaar T) – zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: H43/02*	Correcties besteding (jaar T-1) - i.v.m. SiSa tussen medeoverheden *Vanaf SiSa 2025* *Aard controle R* *Indicator: H43/03*	Indien aanvullende middelen aangevraagd: is plan uitgevoerd conform indiening? (Ja/Nee/Nvt) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H43/04*	Toelichting (Verplicht indien bij H43/04 "Nee" is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H43/05*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H43/06*
			1	1046252	€ 276,781	€ 0	Ja		Nee
VRO	**J4**	**Regiodeals 5e tranche**		Naam actielijn/ programmalijn/ pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4/01*	Besteding per actielijn/ programmalijn/ pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: J4/02*	Besteding regionale financiering (jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler. Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: J4/03*	Correctie indicator jaar T- 1 ten laste van Rijksmiddelen per actielijn actielijn/ programmalijn /pijler. *Aard controle R* *Indicator: J4/04*	Correctie indicator jaar T- 1 ten laste van regionale financiering per actielijn actielijn/ programmalijn /pijler. *Aard controle R* *Indicator: J4/05*	
			1	P2 Veiligheid en Leefomgeving	€ 906,100	€ 906,100	€ 0	€ 0	
			2	P1 Jeugd en Onderwijs (directie Onderwijs)	€ 631,498	€ 631,498	€ 0	€ 0	
			3	Armoede en Werk	€ 900,794	€ 5,205,853			
			4	Pijler 4: Gezondheid	€ 392,941	€ 392,941			
			5	Armoede en Werk	€ 133,788	€ 0			

			Kopie Naam actielijn/ programmalijn/ pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4/06*	Totale cumulatieve besteding per actielijn/ programmalijn/ pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Inclusief uitvoering door derden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4/07*	Totale cumulatieve besteding regionale financiering (t/m jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler. Inclusief uitvoering door derden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4/09*		
			1 *P2 Veiligheid en Leefomgeving*	€ 906,100	€ 906,100			
			2 *P1 Jeugd en Onderwijs (directie Onderwijs)*	€ 631,498	€ 631,498			
			3 *Armoede en Werk*	€ 900,794	€ 5,205,853			
			4 *Pijler 4: Gezondheid*	€ 392,941	€ 392,941			
			5 *Armoede en Werk*	€ 133,788	€ 0			
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4/10*	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) deel rijksbijdrage *Aard controle R* *Indicator: J4/11*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4/12*			
			Ja	€ 26,238	Nee			
VRO	**J9**	**Specifieke uitkering woningbouwimpuls** **Tranche 1 t/m 7** Gemeenten	Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/01*	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/02*	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekenning gehaald? (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: J9/03*	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/04*	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/05*	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/06*
			1 2022-0000684393 Bijlmer tr 4	nee	ja	370	370	0
			2 2021-000014493 Ijburg Fase II HOV Flank tr 2	nee	nee	0	0	0
			3 2021-0000089869 Roellbuurten tr 3	ja	ja	30	24	0
			4 2020-0000079604 Sloterdijk 1 tr 1	nee	nee	0	0	0
			5 2021-0000089868 Gaasperdam tr 3	nee	ja	134	89	0
			6 2022-000009576 Osdorp tr 4	nee	nee	0	0	0
			7 2022-0000669756 Hamerkwartier tr 4	nee	nee	0	0	0
			8 2024-0000348360 Weespertrekvaart Oost tr 5	nee	nee	0	0	0
			Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/07*	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/08*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J9/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/10*	Opbrengsten (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J9/11*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/12*
			1 2022-0000684393 Bijlmer tr 4	ja	€ 8,534,413	€ 27,450,366	€ 5,163,467	€ 9,247,075
			2 2021-000014493 Ijburg Fase II HOV Flank tr 2	ja	€ 28,558,138	€ 201,193,939	€ 1,168,739	€ 3,009,557
			3 2021-0000089869 Roellbuurten tr 3	ja	€ 2,576,352	€ 12,973,736	€ 615,702	€ 1,850,087
			4 2020-0000079604 Sloterdijk 1 tr 1	nee	€ 494,194	€ 9,432,766	€ 0	€ 1,423,515
			5 2021-0000089868 Gaasperdam tr 3	nee	€ 2,594,421	€ 12,794,723	€ 291,805	€ 9,969,483
			6 2022-000009576 Osdorp tr 4	nee	€ 4,120,652	€ 11,246,206	€ 0	€ 0
			7 2022-0000669756 Hamerkwartier tr 4	nee	€ 888,721	€ 5,081,859	€ 0	€ 20,042
			8 2024-0000348360 Weespertrekvaart Oost tr 5	ja	€ 13,619,236	€ 23,998,585	€ 1,889,202	€ 1,889,202
			Kopie projectnaam/nummer	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Toelichting afwijking(en)	Eindverantwoording/ project afgerond (ja/nee)		

	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/14	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/15	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/16
1	2022-0000684393 Bijlmer tr 4	nee	Bij aanvraag werd uitgegaan van 1.783 sociale huurwoningen, 1.059 middeldure woningen en 625 vrije sector woningen. Op peildatum 1-1-2026 wordt uitgegaan van 1.674 sociale huurwoningen, 1.231 middeldure woningen en 532 vrije sector woningen. Het totale woningbouwaantal is daarmee gedaald van 3.467 naar 3.437. Het aantal betaalbare woningen (middelduur en sociaal) is beperkt gedaald van 3.313 naar 3.283. Het aandeel van betaalbare woningen is gestegen van 82,0% naar 84,5%.	nee
2	2021-000014493 Ijburg Fase II HOV Flank tr 2	nee	**C9/02+03 aantal + categorie woningen**: conform wijzigingsverzoek uit 2023 waren 805 woningen voorzien in 2025. De 1e uitgifte met 210 stuks (tender 1) vindt echter pas plaats Q3/2026 en de uitgifte van 400 sociale huurwoningen medio 2026. Prognose realisatie t/m 2030 is nu 3.615 woningen, 533 stuks minder dan in oorspronkelijke aanvraag voorzien. Hiervoor heeft gemeente op 3-12-2025 een 2e wijzigingsverzoek aan het ministerie verzonden. Reactie volgt nog. In het verzoek is ook aangegeven dat gemeente ruimte ziet om het programma op te hogen met 1.000 woningen. Verdeling over de prijscategorien is én blijft onveranderd.	nee
3	2021-0000089869 Roellbuurten tr 3	ja	nvt	nee

			4	2020-0000079604 Sloterdijk 1 tr 1	nee	De plannen wijzigen niet. De tijdsplanning wel: de ontwikkeling duurt langer dan gepland. Ook is de businesscase zodanig fundamenteel veranderd dat de gemeente A'dam heeft voorgesteld de subsidie te laten intrekken. In het 1e wijzigingsverzoek was de businesscase nog negatief, dit is nu omgeslagen naar positief. Ook is er meer zekerheid over de woningbouwontwikkeling via transformatie. Dit leidt in de grondexploitatie en de businesscase tot een positiever saldo. De indiening in 2020 was gebaseerd op eerste ervaringen met de WBI waar werd uitgegaan van een actieve grex met verwerving+uitgifte, wat ook in het investeringsbesluit zat. In de praktijk verwerven we de meeste erfpachtgrond niet maar transformeren de kavels, waarbij de gemeente faciliteert. De verwervingskosten verdwijnen uit de grex. De uiteindelijke opbrengsten zijn ook lager dan bij verwerving+uitgifte maar per saldo levert dit meer op. Er is nu meer	ja	
			5	2021-0000089868 Gaasperdam tr 3	nee	Zoals reeds bij sisa 2023 vermeld: eerste start bouw later. Namelijk start bouw 2024 in plaats van 2023. Betreft deelplan Vreeswijkpad. Aantal woningen lager. Namelijk bruto 2.598 in plaats van 2.725. Oorzaak ligt met name in het niet langer herontwikkelen van deelgebied C binnen deelplan Holendrecht. Aandeel betaalbare woningen hoger. Namelijk bruto 86% in plaats van 77%. Aantal betaalbare woningen hoger. Namelijk bruto 2.235 in plaats van 2.098. Mogelijk niet allemaal met tijdige start bouw. Zoals reeds bij sisa 2023 vermeld: minder actief verwerven. In de aanvraag werd uitgegaan van het actief verwerven van al het te slopen vastgoed, terwijl in de praktijk waar mogelijk en wenselijk wordt uitgegaan van zelfrealisatie door de bestaande erfpachter. Dit heeft effect op opbrengsten en op	nee	

			6	2022-000009576 Osdorp tr 4	nee	**Toelichting op indicator C9/02:** In 2025 stond in de aanvraag de start bouw van 234 woningen voorzien. Actuele stand laat zien dat de eerste woningen pas in 2026 gestart zullen worden. **Toelichting op indicator C9/03:** Daarnaast is de fasering van de WBI-maatregelen vertraagd. De aanleg nieuwe Osdorpergracht + bruggen is vertraagd vanwege benodigde ontwerpaanpassingen en wordt vanwege de vertraagde ontwikkeling van 1 van de aangelegen kavels in 2 fasen gerealiseerd. De herinrichting van de Zuidwestoever is vertraagd door bestuurlijke afwegingen omtrent de locatie van het nieuwe theater voor de Meervaart op/aan de Zuidwestoever van de Sloterplas. **Toelichting op indicator C9/14:** Er wordt op zich nog steeds voldaan de segmentering uit de aanvraag. Alleen is destijds in de aanvraag een afslag gedaan op het programma binnen het middensegment huur, omdat de huurgrenzen voor middenhuur (ten tijde van de aanvraag) binnen Amsterdam afwijken van de	nee		
			7	2022-0000669756 Hamerkwartier tr 4	ja	**Toelichting indicator C9/02**: Door vernietiging van 2 bestemmingsplannen door RvS vertraagt de fasering met 4 jaar. **Toelichting indicator C9/03**: Er is eind 2025, in samenwerking met het ministerie en RVO, een wijzigingsbesluit in procedure gebracht waarin de vertraging gemeld is. De start bouw wordt verwacht in 2027. **Toelichting indicator C9/08**: maatregelen Pontveerhaven en Oeverpark schuiven mee met de vertraging start bouw woningen.	nee		
			8	2024-0000348360 Weespertrekvaart Oost tr 5	ja	bij indicator 2 en 3 'nee' als antwoord omdat de start bouw voor blok 15 in de aanvraag WBI gepland stond voor 2025. Deze start bouw heeft vertraging opgelopen en wordt nu voorzien in 2026. Oorzaken voor de vertraging liggen op het vlak van verkrijgen financiering, vergunning en komen tot een ondertekende anterieure overeenkomst.	nee		
VRO	**J17**	**Realisatiestimulans**	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle D1* *Indicator: J17/01*	Geprognotiseerde aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J17/02*	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle D1* *Indicator: J17/03*			
			3,814	4,000	0			

			Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J17/04*	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling (excl. Compensabele Btw) . *Aard controle R* *Indicator: J17/05*	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling. *Aard controle R* *Indicator: J17/06*	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensabele Btw). *Aard controle R* *Indicator: J17/07*	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling. *Aard controle R* *Indicator: J17/08*	
			1 1,280	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
			2 310	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
VRO	**J30**	**Specifieke uitkeringen proeftuinen aardgasvrije wijken 2e ronde** Gemeenten	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J30/01*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) te laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J30/02*	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij gemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk *Aard controle D2* *Indicator: J30/03*	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij-readygemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk *Aard controle D2* *Indicator: J30/04*	Aanvraag is volgens plan/aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee) Indicator 06 verplicht als hier 'Nee' wordt ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J30/05*	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten Verplicht als bij indicator 05 'Nee' is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J30/06*
			€ 0	€ 2,070,000	0	0	Ja		
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J30/07*						
			Nee						
VRO	**J32**	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen** Gemeenten	Beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/04*	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.) *Aard controle D2* *Indicator: J32/05*	Toelichting (verplicht als bij indicator 05 nee is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/06*	
			1 SUVIS21-2- 2388537	€ 490,969	€ 490,969	Ja	Ja		
			2 SUVIS21-801598	€ 174,164	€ 174,164	Ja	Ja		
VRO	**J41B**	**Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen *Aard controle n.v.t.*	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise *Aard controle R*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise *Aard controle n.v.t.*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R*	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.*	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.*	
			5 030007 Provincie Noord-Holland	€ 0	€ 7,541,665	€ 7,541,665	9	38	
			Kopie provinciecode *Aard controle n.v.t.*	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd *Aard controle n.v.t.*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.*				
			5 030007 Provincie Noord-Holland	88,557	Ja				
VRO	**J47**	**Volkshuisvesting** Gemeenten	Deelplannaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J47/01*	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is in (jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: J47/02*	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J47/03*	Aantal volledig gerealiseerde geherstructureerde woningen (inclusief labelstappen) (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J47/04*	Besteding (jaar T) - per deelplan Zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: J47/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per deelplan - inclusief uitvoering door derden vanaf sisa 2022 *Aard controle R* *Indicator: J47/06*	
			1 Amsterdam investeert in vernieuwing van wijken	713	1,794	144	€ 209,271	€ 4,424,393	
			Kopie deelplannaam	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) per deelplan					

			Aard controle n.v.t. *Indicator: J47/07*	*Aard controle R* *Indicator: J47/08*				
			1 *Amsterdam investeert in vernieuwing van wijken*	€ 5,523,209				
			Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J47/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J47/10*				
			Ja	Nee				
VRO	**J55**	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/06*
			12,677	€ 2,466,507	€ 12,032,475	1,817	€ 343,467	€ 5,587,434
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/09*			
			8,273	€ 2,244,354	€ 10,375,573			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/15*
			38,058	22,160	0	5,629	13,911	2,100
VRO	**J56**	**Regeling huisvesting aandachtsgroepen**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/01*	Projectnaam *Aard controle n.v.t* *Indicator: J56/02*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: J56/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2022 *Aard controle R* *Indicator: J56/04*	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/05*	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/06*
			1 *RHA2021-02275837*	*Project tijdelijke woningbouw Schinkelkwartier*	€ 1,111,357	€ 1,903,367	183	183
			Kopie Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/07*	Opbrengsten jaar T *Aard controle R* *Indicator: J56/08*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J56/09*	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle R* *Indicator: J56/10*	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/11*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/12*
			1 *Project tijdelijke woningbouw Schinkelkwartier*	€ 0	€ 0	Ja	Ja	Nee
			Kopie Projectnaam	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Zijn binnen twee jaar na de datum van toekenning van de uitkering onomkeerbare stappen gezet?			

			Aard controle n.v.t. *Indicator: J56/13*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/14*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/15*				
			1 *Project tijdelijke woningbouw Schinkelkwartier*	Ja	N.v.t.				
VRO	**J85**	**Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen** Gemeenten	Projectnaam *Aard controle n.v.t* *Indicator: J85/01*	Cumulatief aantal flex- of transformatiewoningen gerealiseerd per project (t/m jaar T) - betreft totalen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J85/02*	Cumulatief aantal woningen gerealiseerd voor Ontheemden of vergunninghouders per project (t/m jaar T) - betreft totalen *Aard controle n.v.t* *Indicator: J85/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project – inclusief uitvoering door derden *Aard controle R* *Indicator: J85/04*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) per project – inclusief uitvoering door derden *Aard controle R* *Indicator: J85/05*		
			1 Stimuleringsregeling Flexwoningen	583	583	€ 7,035,409	€ 1,300,000		
			Kopie projectnaam *Aard controle n.v.t* *Indicator: J85/06*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J85/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J85/08*				
			1 *Stimuleringsregeling Flexwoningen*	Ja	Nee				
VRO	**J94**	**Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/01*	Besteding (jaar T), in J94/06 t/m J94/08 opgesplitst *Aard controle R* *Indicator: J94/02*	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a *Aard controle D1* *Indicator: J94/03*	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ-waarde van boven € 477.000 *Aard controle D1* *Indicator: J94/04*	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, tweede lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3). *Aard controle R* *Indicator: J94/05*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel b *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/06*
			1 *LAI23-03527099*	€ 142,674	63	0	€ 0	€ 0
			2 *LAI24-03757261*	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			3 *LAI25-03825060*	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/07*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/08*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/09*				
			1 € 0	€ 0	Nee				
			2 € 0	€ 0	Nee				
			3 € 0	€ 0	Nee				
VRO	**J96**	**Regiodeals 4e tranche**	Naam actielijn/ programmalijn/ pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96/01*	Besteding per actielijn/ programmalijn/ pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: J96/02*	Besteding regionale financiering (jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler. Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: J96/03*	Correctie indicator jaar T- 1 ten laste van Rijksmiddelen per actielijn actielijn/ programmalijn /pijler. *Aard controle R* *Indicator: J96/04*	Correctie indicator jaar T- 1 ten laste van regionale financiering per actielijn actielijn/ programmalijn /pijler. *Aard controle R* *Indicator: J96/05*		
			1 78900010 RDN Leefkwt & groene omgeving	€ 417,466	€ 1,766,329				
			2 78900011 RDN Grotere Ontplooiingskansen	€ 639,310	€ 2,176,892				
			3 78900012 RDN Aanpak criminal. & onderm	€ 199,231	€ 0				
			4 78900013 RDN Bevorderen gezondheid	€ 85,353	€ 0				

			5	78900014 RDN 'Strt-lvl' leren & samenw	€ 63,761	€ 401,867			
			6	78900015 RGD ZaanIJAlgKost.kassiersfunc	€ 108,271	€ 584,944			
				Kopie Naam actielijn/ programmalijn/ pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96/06*	Totale cumulatieve besteding per actielijn/ programmalijn/ pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Inclusief uitvoering door derden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96/07*	Totale cumulatieve besteding regionale financiering (t/m jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler. Inclusief uitvoering door derden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96/09*		
			1	*78900010 RDN Leefkwt & groene omgeving*	€ 850,015	€ 3,461,459			
			2	*78900011 RDN Grotere Ontplooiingskansen*	€ 1,703,997	€ 4,910,101			
			3	*78900012 RDN Aanpak criminal. & onderm*	€ 586,524	€ 0			
			4	*78900013 RDN Bevorderen gezondheid*	€ 121,012	€ 0			
			5	*78900014 RDN 'Strt-lvl' leren & samenw*	€ 63,761	€ 856,185			
			6	*78900015 RGD ZaanIJAlgKost.kassiersfunc*	€ 270,512	€ 1,526,219			
				Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96/10*	Cumulatieve besteding uitvoeringskosten zijnde kosten ten behoeve van Voorbereiding, Administratie en Toezicht (VAT-kosten) (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J96/11*	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) deel rijksbijdrage *Aard controle R* *Indicator: J96/12*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96/13*		
				Nee	€ 0	€ 106,672	Nee		
VRO	**J100**	**Regeling kansrijke wijk**		Naam stedelijk focusgebied *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J100/01*	Naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J100/02*	Besteding (jaar T) per onderdeel *Aard controle R* *Indicator: J100/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel *Aard controle n.v.t* *Indicator: J100/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J100/05*	
			1	Zuidoost	Organisatie uitvoeringsprogramma	€ 475,000	€ 1,425,000	Ja	
			2	Zuidoost	Integraal	€ 489,450	€ 1,065,061	Nee	
			3	Zuidoost	Re-integratie	€ 835,381	€ 928,072	Nee	
			4	Zuidoost	Armoede en schulden	€ 291,791	€ 807,500	Ja	
			5	Zuidoost	Ontwikkeling jonge kind	€ 1,726,807	€ 2,618,367	Nee	
			6	Zuidoost	Veerkracht en weerbaarheid	€ 80,750	€ 242,250	Ja	
			7	Zuidoost	Gezonde leefomgeving	€ 230,000	€ 345,000	Ja	
			8	Nieuw-West	Organisatie uitvoeringsprogramma	€ 475,000	€ 1,425,000	Ja	
			9	Nieuw-West	Integraal	€ 1,186,883	€ 1,785,795	Ja	
			10	Nieuw-West	Re-integratie	€ 1,595,631	€ 1,918,929	Nee	
			11	Nieuw-West	Armoede en schulden	€ 65,628	€ 807,500	Ja	
			12	Nieuw-West	Ontwikkeling jonge kind	€ 3,909,730	€ 5,526,684	Nee	
			13	Nieuw-West	Veerkracht en weerbaarheid	€ 140,104	€ 187,862	Nee	
			14	Nieuw-West	Gezonde leefomgeving	€ 177,845	€ 301,555	Ja	
VRO	**J104**	**Specifieke uitkering deelprogramma [infra/gebouwen] van het NGF-programma Toekomstbestendige Leefomgeving**		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J104/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J104/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: J104/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J104/04*		
				NGFTLSP2302	€ 11,598,590	€ 20,782,274	Nee		
VRO	**J105**	**Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls**		Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/01*	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/02*	Afgesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle D1* *Indicator: J105/03*	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/04*	Afgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle D1* *Indicator: J105/05*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J105/06*

			1	*Houthaven 7B meranti (= 1 op 1 uitgifte)*	80	ja	0	ja	€ 0
			2	*Eyckstaete (= nieuwe uitgifte, tender)*	64	ja	0	ja	€ 0
			3	*Elzenhagen Zuid blok NZ3*	211	ja	0	ja	€ 0
			4	*Up North*	207	ja	0	ja	€ 0
			5	*Hessenbergweg 109-119*	236	ja	0	ja	€ 0
			6	*Hubstudios Harbour*	88	ja	0	ja	€ 0
			7	*Bredius (nieuwe uitgifte, tender)*	105	ja	0	ja	€ 0
			8	*Trommij Amsterdam*	50	ja	0	ja	€ 0
			9	*Vreeswijkpad (nieuwe uitgifte, tender)*	134	ja	0	ja	€ 0
			10	*Paasheuvelweg 24*	128	ja	0	ja	€ 0
			11	*IJdoornschoollocatie*	141	ja	0	ja	€ 0
			12	*Tennispark Sloterplas*	387	ja	0	ja	€ 0
			13	*Merckenburg (transformatie)*	0	nee	0	ja	€ 0
			14	*AmstelVista (eigen grond, anterieure ovk)*	203	ja	0	ja	€ 0

	Kopie projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/07*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/08*	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/09*	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/10*	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/11*	Afgesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: J105/12*
1	*Houthaven 7B meranti (= 1 op 1 uitgifte)*	€ 0	ja		80	ja
2	*Eyckstaete (= nieuwe uitgifte, tender)*	€ 0	ja		41	ja
3	*Elzenhagen Zuid blok NZ3*	€ 0	ja		187	ja
4	*Up North*	€ 0	ja		132	ja
5	*Hessenbergweg 109-119*	€ 0	ja		132	ja
6	*Hubstudios Harbour*	€ 0	ja		88	ja
7	*Bredius (nieuwe uitgifte, tender)*	€ 0	ja		83	ja
8	*Trommij Amsterdam*	€ 0	ja		50	ja
9	*Vreeswijkpad (nieuwe uitgifte, tender)*	€ 0	ja		89	ja
10	*Paasheuvelweg 24*	€ 0	ja		128	ja
11	*IJdoornschoollocatie*	€ 0	ja		141	ja
12	*Tennispark Sloterplas*	€ 0	ja		387	ja
13	*Merckenburg (transformatie)*	€ 0	nee	niet gestart, Subsidie terugbetaald	0	ja
14	*AmstelVista (eigen grond, anterieure ovk)*	€ 0	ja		123	ja

	Kopie projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/13*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/14*
1	*Houthaven 7B meranti (= 1 op 1 uitgifte)*	nee
2	*Eyckstaete (= nieuwe uitgifte, tender)*	nee
3	*Elzenhagen Zuid blok NZ3*	nee
4	*Up North*	nee
5	*Hessenbergweg 109-119*	nee
6	*Hubstudios Harbour*	nee
7	*Bredius (nieuwe uitgifte, tender)*	nee
8	*Trommij Amsterdam*	nee
9	*Vreeswijkpad (nieuwe uitgifte, tender)*	nee
10	*Paasheuvelweg 24*	nee
11	*IJdoornschoollocatie*	nee
12	*Tennispark Sloterplas*	nee
13	*Merckenburg (transformatie)*	nee
14	*AmstelVista (eigen grond, anterieure ovk)*	nee

VRO	J106	Tijdelijke regeling specifieke uitkering gebiedsbudget		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J106/01*	Totale besteding (jaar T) *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J106/02*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J106/03*			
			1	2023-0000697191	€ 212,677	€ 226,704			
			2	2023-0000697184	€ 0	€ 0			
			3	2025-0000534743	€ 0	€ 0			
				Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: J106/04*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: J106/05*	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: J106/06*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: J106/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J106/08*
			1	8,372	6,097	2,178	1,520	Nee
			2	2,317	1,477	975	497	Nee
			3	0	0	0	0	Nee
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J106/09*	Naam gebiedsmaatregel *Aard controle n.v.t* *Indicator: J106/10*	Besteding (jaar T) per gebiedsmaatregel *Aard controle R* *Indicator: J106/11*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per gebiedsmaatregel *Aard controle n.v.t* *Indicator: J106/12*	Gebiedsmaatregel afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J106/13*
			1	*2023-0000697191*	*Transformatie van de Hondsrugweg naar Hondsrugpark*	€ 212,677	€ 226,704	Nee
			2	*2023-0000697191*	*Arenapoort van versteend naar*	€ 0	€ 0	Nee
			3	*2023-0000697191*	*Amstel III - Transformatie Bedrijvenstrook ten behoeve van inrichting openbare ruimte nieuwe woonwerkwijk*	€ 0	€ 0	Nee
			4	*2023-0000697191*	*inrichting openbare ruimte nieuwe woonwerkwijk Geluidswerende maatregelen Paasheuvelweg & Bullewijk*	€ 0	€ 0	Nee
			5	*2023-0000697184*	*Aanpassen en vernieuwen waternetwerk/ondergrondse infra Minervahaven en Sloterdijk I Noord*	€ 0	€ 0	Nee
			6	*2025-0000534743*	*Versterken groenstructuur Westerpark en verwerving voor vergroten openbare ruimte*	€ 0	€ 0	Nee
			7	*2025-0000534743*	*(Her)inrichting openbare ruimte Bomendijk*	€ 0	€ 0	Nee
			8	*2025-0000534743*	*(Her)inrichting openbare ruimte Het Oog fase 1*	€ 0	€ 0	Nee
			9	*2025-0000534743*	*(Her)inrichting openbare ruimte Het Oog fase 2*	€ 0	€ 0	Nee
			10	*2025-0000534743*	*(Her)inrichting openbare ruimte Kunstroute Zeeburg*	€ 0	€ 0	Nee
			11	*2025-0000534743*	*(Her)inrichting openbare ruimte NNN West*	€ 0	€ 0	Nee
			12	*2025-0000534743*	*(Her)inrichting openbare ruimte Park Baaibuurt-wes*	€ 0	€ 0	Nee
			13	*2025-0000534743*	*(Her)inrichting openbare ruimte park ie fase Oostp*	€ 0	€ 0	Nee
			14	*2025-0000534743*	*(Her)inrichting openbare ruimte Piet Heinpark*	€ 0	€ 0	Nee
			15	*2025-0000534743*	*(Her)inrichting openbare ruimte Sluispark (landdee*	€ 0	€ 0	Nee
			16	*2025-0000534743*	*(Her)inrichting openbare ruimte steiger Baaibuurt-*	€ 0	€ 0	Nee
			17	*2025-0000534743*	*(Her)inrichting openbare ruimte Zuidelijke Natuurb*	€ 0	€ 0	Nee
			18	*2025-0000534743*	*(Her)inrichting Parken*	€ 0	€ 0	Nee

VRO	**J109**	**Meerjarig regeling specifieke uitkering herstructurering volkshuisvesting**	Plan/projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/01*	Aantal woningen waarvan de herstructurering is gestart (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/02*	Aantal woningen waarvan de herstructurering is gestart cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/03*	Aantal volledig gerealiseerde geherstructureerde woningen cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/04*	Besteding (jaar T) per project ten laste van rijksmiddelen – zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: J109/05*	Correctie besteding (jaar T-1) ivm aan medeoverheden overgeboekte middelen *Aard controle R* *Indicator: J109/06*
			1 *Volkshuisvestingsfonds Stadsdeel Nieuw west 2023- 2033*	6	6	2	€ 1,507,959	€ 0
			2 *Volkshuisvestingsfonds Stadsdeel Nieuw west 2024- 2034*	0	0	0	€ 212,023	€ 0
			Kopie plan/projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/07*	Cofinanciering (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: J109/08*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/09*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/11*	
			1 *Volkshuisvestingsfonds Stadsdeel Nieuw west 2023- 2033*	€ 1,793,842	€ 1,793,842	Ja	Nee	
			2 *Volkshuisvestingsfonds Stadsdeel Nieuw west 2024- 2034*	€ 269,315	€ 269,315	Ja	Nee	
VRO	**J112**	**Kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in acht NOVEX-gebieden**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J112/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J112/02*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J112/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J112/04*		
			€ 68,491	€ 388,120	Nee	Nee		
VRO	**J209**	**Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/01*	Projectnaam *Aard controle n.v.t* *Indicator: J209/02*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: J209/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2023 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/04*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project *Aard controle D2* *Indicator: J209/05*	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/06*
			1 *RHA2022-03323587*	*Huisvesting studenten DUWO Sluisbuurt*	€ 0	€ 0	€ 0	0
			2 *RHA2024-03753143*	*Kavel 2B*	€ 0	€ 0	€ 0	0
			3 *RHA2024-03753272*	*Zeeburgerpad*	€ 0	€ 0	€ 0	0
			4 *RHA2024-03753322*	*Treble ZO*	€ 0	€ 0	€ 0	0
			5 *RHA25-STUD-03875575*	*Cruquiusweg*	€ 0	€ 0	€ 0	0
			Kopie Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/07*	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/08*	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/09*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle R.* *Indicator: J209/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/11*	
			1 *Huisvesting studenten DUWO Sluisbuurt*	0	Ja	Ja	Nee	
			2 *Kavel 2B*	0	Ja	Nee	Nee	
			3 *Zeeburgerpad*	0	Ja	Nee	Nee	
			4 *Treble ZO*	0	Ja	Nee	Nee	
			5 *Cruquiusweg*	0	Ja	Nee	Nee	
KGG	**K1**	**Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding**	Projectnaam/UWHS-nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K1/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per woning *Aard controle R* *Indicator: K1/02*	Is de bestemming gewijzigd (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: K1/03*	Eindverantwoording per woning (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: K1/04*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: K1/05*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K1/06*
			1 UWHS 170075	€ 0	Nee	Nee	€ 763,130	
			2 UWHS 170138	€ 0	Nee	Nee	€ 307,179	
			3 UWHS 170196	€ 0	Nee	Nee	€ 548,071	
KGG	**K28**	**Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid**	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/01*	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/02*	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten *Aard controle R* *Indicator: K28/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/04*	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle R* *Indicator: K28/05*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/06*
			€ 7,748,432	€ 4,389,361	€ 0	€ 47,820,246	€ 0	€ 455,246

			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/07*					
			Nee					
LVVN	**L7B**	**Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland** SiSa tussen medeoverheden	Gebiedsnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7B/01*	Hieronder per regel één provincie(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7B/02*	Totale besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L7B/03*	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L7B/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7B/05*	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7B/06*
		1	44668	030007 Provincie Noord-Holland	€ 76,639	€ 252,410	Nee	
AenM	**M16**	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/01*	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: M16/02*	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten *Aard controle R* *Indicator: M16/04*	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie *Aard controle R* *Indicator: M16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO) *Aard controle R* *Indicator: M16/06*
			€ 54,289,796	€ 13,647,261		€ 7,831,550	€ 1,427,809	€ 4,255,181
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/07*	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/08*	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/09*	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd *Aard controle D2* *Indicator: M16/10*	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd *Aard controle D2* *Indicator: M16/11*	
			€ 0	€ 299,472	€ 588,151	11/1/25	11/1/25	
			Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/12*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/13*				
			€ 81,162,918	€ 351,721,841				
AenM	**M29**	**Bekostigingsregeling eerste opvang ontheemden Oekraïne door Regionale openbare lichamen** Regionaal openbaar lichaam, provincie of gemeente	Naam Kostensoort *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M29/01*	Besteding per kostensoort (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden, jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M29/02*	Cumulatieve besteding per kostensoort (t/m jaar T-1 inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2024) *Aard controle R* *Indicator: M29/03*			
		1	Meerkosten regie	€ 441,971	€ 850,574			
		2	Meerkosten coördinatie van de spreiding van ontheemden	€ 0	€ 0			
		3	Meerkosten communicatie	€ 0	€ 0			
		4	Meerkosten zorgkosten	€ 0	€ 0			
		5	Meerkosten materiele uitgaven	€ 0	€ 0			
			Berekening totale besteding (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden, jaar T) Som indicator 02 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M29/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M29/05*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator “nee” is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M29/06*			
		1	€ 441,971	Ja				

AenM	**M30**	**Specifieke uitkering wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen** Gemeenten	SPUK I: Aantal gerealiseerde plekken van duurzame aard boven indicatieve opgave in het jaar T *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M30/01*	SPUK I: Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M30/02*	SPUK II: Aantal gerealiseerde plekken van bijzondere aard (AMV) in het jaar T *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M30/03*	SPUK II: Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M30/04*	
			0	Ja	278	Ja	
AenM	**M37**	**Specifieke uitkering Amsterdam VOVO 2025**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M37/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M37/02*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator “nee” is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M37/03*		
			€ 3,078,040	Ja			
AenM	**M43**	**Specifieke uitkering langdurig in Nederland verblijvende Surinaamse ouderen zonder rechtmatig verblijf**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M43/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M43/02*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator “nee” is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M43/03*		
			€ 275,649	Ja			

9

Verantwoordingsinformatie Wet Normering Topinkomens (WNT)

Per 1 januari 2013 is de WNT van kracht. De WNT verplicht tot openbaarmaking van de bezoldiging van de zogenaamde 'topfunctionarissen'. 'Topfunctionarissen' zijn diegenen die leidinggeven aan de gehele organisatie en in de WNT als zodanig zijn aangemerkt. In het geval van gemeenten zijn de (waarnemend) gemeentesecretaris en de gemeentegriffier aangemerkt als topfunctionaris. De WNT-norm voor 2025 is € 246.000.

De WNT is van toepassing op de gemeente Amsterdam. Het voor de gemeente Amsterdam toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000. Dit is het bezoldigingsmaximum van de klasse 'Algemeen'.

Gegevens 2025

bedragen x € 1	**drs. P.J.L.M. Teesink**		**T. de Vries**		**mr. J.S.Y. Houtman**	
Functiegegevens	Gemeentesecretaris		Waarnemend gemeentesecretaris		Gemeentegriffier	
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01-01 t/m 31-08		01-09 t/m 31-12		01-01 t/m 31-12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1		1		1	
Dienstbetrekking?	Ja		Ja		Ja	
Bezoldiging						
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	163.779		63.490		124.167	
Beloningen betaalbaar op termijn	15.032		7.516		22.548	
Subtotaal	178.811		71.006		146.715	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	164.000		82.000		246.000	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t		n.v.t		n.v.t	
Bezoldiging	178.811		71.006		146.715	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	14.811	Dit betreft een toegestane overschrijding conform het stappenplan vakantiedagenregeling WNT bij beëindiging dienstverband dat zich baseert op artikel 3, lid 2 van de uitvoerings-regeling WNT	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t		n.v.t		n.v.t	

Gegevens 2024

bedragen x € 1	drs. P.J.L.M. Teesink	mr. J.S.Y. Houtman
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffie
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	183.713	150.145
Beloningen betaalbaar op termijn	23.521	23.354
Subtotaal	207.234	173.499
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000	223.000
Bezoldiging	207.234	173.499

Niet-topfunctionarissen

De WNT verplicht ook tot openbaarmaking van de bezoldiging van de 'overige functionarissen', als hun bezoldiging de maximale norm te boven gaat. Als daarentegen de maximale norm wordt overschreden door de uitbetaling van in voorgaande jaren opgebouwde vakantieuren bij uitdiensttreding is dit volgens de uitvoeringsregels een toegestane overschrijding.

In 2025 betreft dit twee overige functionarissen. De overschrijding van het bezoldigingsmaximum is in beide gevallen toegestaan op grond van de geldende uitvoeringsregels.

Niet-topfunctionarissen	Projectmanager		Stedelijk directeur	
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01-01 t/m 05-01		01-01 t/m 31-01	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,89		1,00	
Dienstbetrekking?	Ja		Ja	
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	2.833		31.131	
Beloningen betaalbaar op termijn	242		1879	
Subtotaal	3.075		33.010	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	2.940		20.500	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.		n.v.t.	
Bezoldiging	**3.075**		**33.010**	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	135	Dit betreft een toegestane overschrijding conform het stappenplan vakantiedagenregeling WNT bij beëindiging dienstverband dat zich baseert op artikel 3, lid 2 van de uitvoeringsregeling WNT	12.510	Dit betreft een toegestane overschrijding conform het stappenplan vakantiedagenregeling WNT bij beëindiging dienstverband dat zich baseert op artikel 3, lid 2 van de uitvoeringsregeling WNT
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.		n.v.t.	

Wethoudersnorm

Jaarlijks vindt de toetsing op de wethoudersnorm plaats. Gekeken wordt of er functionarissen zijn waarvan de bezoldiging hoger is dan de norm, welke in 2025 € 225.000 bedraagt.

Er zijn geen functionarissen die deze norm overschrijden.

10

Controleverklaring accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de gemeenteraad van de gemeente Amsterdam

Verklaring over de in de jaarstukken[1] opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2025 van de gemeente Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen van de gemeente Amsterdam op 31 december 2025 alsmede een getrouw beeld van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:
1. het overzicht van baten en lasten over 2025 (hoofdstuk 6.1 tot en met 6.3) en de in de programma's opgenomen paragrafen "Financiële toelichting";
2. de balans per 31 december 2025 met toelichting (hoofdstuk 7.1 tot en met 7.3 en 7.5);
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording 2025 (hoofdstuk 5 en hoofdstuk 6.8);
4. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (hoofdstuk 8); en
5. het overzicht van gerealiseerde baten en lasten per taakveld (hoofdstuk 6.4).

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het Programma van Eisen voor de accountants-controle 2025 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2025 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Amsterdam zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel
Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit
De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt 2% van de totale lasten exclusief de toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 en 3 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2025. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de 0,3% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa of WNT-redenen relevant zijn.

1 De jaarstukken zijn uitgebracht onder de naam: Jaarverslag 2025 gemeente Amsterdam

Controleaanpak frauderisico's
Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben daartoe inzicht verkregen in de controleomgeving en het systeem van interne beheersing, de wijze waarop wordt ingespeeld op frauderisico's, de monitoring van deze risico's en het toezicht. Tevens is de opzet en de implementatie van de interne beheersing geëvalueerd. Ook zijn inlichtingen ingewonnen bij het college en ambtelijke organisatie.

Wij hebben in onze controle elementen van onvoorspelbaarheid ingebouwd en hebben de uitkomsten van onze reguliere controlewerkzaamheden beoordeeld gericht op bevindingen die een aanwijzing zijn voor fraude of het niet naleven van wet- en regelgeving. Indien daar sprake van was hebben wij onze evaluatie van het risico van fraude en de gevolgen daarvan voor onze controlewerkzaamheden opnieuw geëvalueerd.

Wij hebben als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang risicofactoren geïdentificeerd die betrekking hebben op frauduleuze financiële verslaggeving en oneigenlijke toe-eigening van activa. De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde werkzaamheden zijn:

Het risico dat het management maatregelen van interne beheersing doorbreekt
Het management bevindt zich in een positie om fraude te kunnen plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken.

Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen, uitgaande van een risico op doorbreking van dat proces. We hebben het proces rondom de totstandkoming van financiële verslaggeving beoordeeld. Tevens hebben wij specifieke aandacht gegeven aan de toegangsbeveiligingen in IT-systemen en de mogelijkheid dat hierin functiescheiding kan worden doorbroken. Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van belangrijke schattingen van het college, waaronder de waardering van vaste activa, voorraden onderhanden werk, debiteuren en voorzieningen, alsmede de opbrengstverantwoording. Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria. Hierop zijn aan de hand van brondocumentatie controlewerkzaamheden verricht, waarbij wij tevens aandacht hebben besteed aan significante transacties buiten de normale bedrijfsuitoefening.

Het risico van het bewust afwijken van Europese en interne aanbestedingsrichtlijnen om gunning aan een bevriende leverancier mogelijk te maken
De gemeente kent een grote hoeveelheid leveranciers. Een inherent risico is dat het management een bevriende leverancier de opdracht gunt en daarbij bewust afwijkt van de geldende regels.

Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in processen gericht op dit risico. Daarnaast hebben wij de door de organisatie opgestelde "spend analyse" beoordeeld en hebben wij deelwaarnemingen uitgevoerd op crediteurenniveau. Verder hebben wij kennisgenomen van afwijkingen van de wet- en regelgeving die door het college zijn geautoriseerd.

Uit bovenstaande werkzaamheden kwamen geen signalen van (vermeende of vermoedde) fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie
Het college heeft in paragraaf 3.2 van het jaarverslag "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" de relatie gelegd tussen de onderkende risico's, de benodigde weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen. Om de uitgangspunten te evalueren hebben wij:
- kennis genomen van de gemeentelijke risicoanalyse;
- kennis genomen van de analyse in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van het college en overwogen of deze alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van de controle van de jaarrekening kennis hebben;
- kennis genomen van de meerjarenbegroting;
- vastgesteld of de volgens het BBV verplichte financiële kengetallen in lijn liggen met de gangbare normen;
- inlichtingen ingewonnen bij het college over zijn kennis van het niet in staat kunnen zijn om financiële risico's op te kunnen vangen vanuit de reguliere bedrijfsvoering.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het controleprotocol WNT 2025 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er

wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende top-functionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie
Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2025 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet – Regeling Informatieverstrekking SiSa.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstrekking SiSa. In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controle-standaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2025, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2025 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:
- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening
Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening en getrouw weergeven van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen op 31 december 2025 alsmede het getrouw weergeven van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het Programma van Eisen voor de accountantscontrole 2025, het Controleprotocol WNT 2025, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.

Het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen

inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de Rekeningencommissie van de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 23 april 2026

Origineel getekend door:
drs. D.A. van Hooff RA.
Auditdienst ACAM

Jaarverslag 2025